

Sy-li spěwať,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swěrný
Přez spať měrný
Čerstwosó da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njeđželske kopjeno. •

Wudawa so kóždu kobotu w Esmerlerjez knihciziscejeńt w Budyščinje a płaczi sčtwórtlětnje 2.— hr. s portom.

Na nowe lěto.

Text na Romstich 8, 24—28.

Sčtož našch džěnknišči tekst s kěđžbliwosću čyta, temu wěšće jene słowo do woczow pada, kaž by wono na džěnknišči 1. januar kaž pschirěšane bylo. Za měńju to słowo „nadžija“ a „ho nadžecž“. Haj ta luba nadžija! — Sčtož jenož s najkim pshelom, kiž nadžija rěka, hej dom žiwjenja natwaricž chze, sjeba ho žam a tež druhich s tym sjebatym blyšćezom słowich nadžijow žlepi. Esu hižo mnohy ludžo psches to srudny kónz wšali, so žu hołu nadžiju hej jako hežlo, jako khoroj wustwolili a hlaj, jich brón žo jim rosžypa do procha a mocha a steja, kotrymž žo sešdasche, so jich kražnosć ženje njesańdže, kaž našy proscherjo wšchem druhim k žměcham a žebi k hanibje.

Alle je ta nadžija na tym wina, so žo jim tak hubjenje seńdže. Dha bychu po prawom bjes žwojeje žamžneje winy byhli a někajka tajna móž kiž žo nadžija mjemuje, je jich bludnych sežinika. Že nam dowolene, we tajkich padach, winu nadžiji dawacž? Ně, my žmy žwoju nadžiju na něšyto stajili, sčtož widžimy. Wě to někajke semšte kublo, někajke bohastwo, někajka čžesć, haj žnano tež strowosć! — A hej myžlachmy, so móžemy jenož w tutej nadžiji derje sbožni a sbožowni byčž, ale tale nadžija žo nedopjelni a my žmy kaž džěczi, kiž žu žo na pižanym blyšćezu myžliskowych pucherjow swježelili a jako žo pucher puła a pižana barba žo sžubi stejo płakachu a skoržachu. Žana nadžija tebe spokojeć njemóže, hdyž wona njesteji na twjerdyh sažožku, hewal žo tebi slě pónđže, žo tebi sda, so masch žwoje sbože w rukach a hdyž žo bliže dohladaš, dha nicžo njeje.

A nětko na spocžatku noweho lěta! Že to njeprawje, ně-

čajku nadžiju mēcž. Nježmě žana žwěža žo nam žwěcžicž we našchej čžemnosći. O haj, to tola! Najrjeńschu nadžiju chze našch tekst nam džěnkna do noweho lěta žobu dacž. Eswjaty Pawol je ju nam napikał we 28. sčtucžy našcheho teksta, mjenujzy: My wěmy, so tym, kiž Boha lubuja, wšchitke wězy k lěpschemu žluža.

Nadžija žo s tym saběra, sčtož pschichod pschinježe. Sčto pschinježe nam nowe lěto, žo džěnkna s dobrym prawom praschamny. A čžlowjeski rosom tebi praji: My njewěmy. A dha žo džě srudžisch, a tschepotash, haj by ty najradšcho sadwělowal, pschetož sčto mohł bje wšcheje bojoscže a bjes wšcheho stracha we tajke njewěstoscži wutracž. A swonjenje noweho lěta klineži twožimaj wušchomaj kaž žmijertne swonjenje: „Potřebaj wšchu nadžiju, sčto wšcho čži pomha, wšchal njewěsch, kał budže!“ — Alle temu, kiž našch džěnknišči tekst žebi k wutrobje wosmje, džěnknišche swonjenje hinajšche synki žlyšćecž da: „Tu masch wěstu nadžiju, so tym, kiž Boha lubuja, wšchitke wězy k lěpschemu žluža.“ To rěka: we hownjazym morju, móžesch na žlabym a małym čžolmiku žiwjenja s měrom spacž, jeli-so Boha lubujesch, žane žolmy a wichory tebi nješchodža, se žlubinow wšcheho horja tebe pschezo sažo Boža móžna ruka wjedže na wyschiny, hdyž móžesch nashonicž, kał hnadnje a žmilnje Bóh tych žwojich wobarnuje.

O džak budž Bohu, kiž džěnkna nam tajku rjani nadžiju na pucž žobu da. My Sserbja prajimy, so žo s Božeho słowa troschtujemy. A wopradowže, runje won džěnkna ta žada nam wjele prajicž ma. Najki rjany troscht je to sa naš, so my kšesćijenjo wěstu nadžiju mamy, wěstoscž, kotruž nam ničto rubicž njemóže.

„Ale jedne wuměnjenje je Pawoł stajit: „So tym, kiž Boha lubuja, wschitke wězy i lěpschemu fluzja.“ Abó chzemy to hinaf prajicž, jenož potom tale našcha nadžija swoje dopjelnjenja namala, hdyž budže wona wot fšchidlow bo modlazeje a Boha lubowazeje wutrobny noschena.

Bože woblicžo dyrbinny najprjedy pytač s nutrnej modlitwou. Njeboj bo, so fu twoje flowa flabe abó malo prajaze abó so to, wo cžož prošych, fmano wucho Boha wjerschneho franciž móže. Bóh tón Senjes cžesči kóžde fdychowancžto, hdyž jenož pschidže s wěritweje wutrobny. Sdyž duscha žada sa nim, tym žiwym Bosh, kaž jelen jachli po smneje wodže, abó kaž cžesčne džěcžo plaka sa maczerju, (njemóža te flowa hladžh a bje wscheho poroka festajene bycz). Ale njeboj bo, cžim wjetschi stysf, cžim wjetschi potom wysf. Sdyž twoja wutroba jenož bo Bohu spodobá we swojim wótrnym a nutrnym wolanju, hdyž Bóh te prawe synki fšychi w twojej modlitwje, potom bo podarmo nje-wolafch.

Dopomni bo pschiklada farisejskeho a žlonika. Stajtu rjannu rěcž džeržesche tón farisejski a tola bu jeho modlitwa sazpita wot Boha. A tajke flabe a krotke běchu žlonikowe flowa a tola bu wón pschijaty s Božeje fhumilnosče.

Ale wutroba ma bycz kaž žórleschto, s kotrehož jenož cžista, sprawna woda bo fužoli. Tam horach na horach mamy tajke žórta, a wjele wody njeadaž, kaž flěborna nitka bo mala rěcžka cžehnje dele do dofa. Ale móžesč tam pschidž w kóždym cžasju, hdyž hewaf wscho s horzotu wusfhnje, tam tola hiščeje cžerstwu wodu nadeidžesč, wodu kiž tehodla tajka cžerstwa wostanje, dofelž žórto je hluboko w semi a tajne nam njesnate mozy pschezo nowu wodu pschidjedu. Kaž tajke žórto dyrbi wutroba bycz. Ponižna a niz horda dyrbi wona to swoje cžinicž, kaž bo žórleschto tam na horach fhowa pod selenym mochom, taf fhowaj bo tež. Njepytaj na fwěcži swoje sbože. To sčtož fwět dawta, je schpatne a sjebate, je kaž smny woheń, kiž njewohřewa, ale jenož spali. Běda tej wutrobje, kiž w smnych nozach žiwjenja pschi tajkich plonjenjach spyta bo wufhowacz. Kaž njetele nawabjene wot jebateje fwězy hebi fšchidleschta spaliwšchi dele padnu, taf tež fwětna krafnosč twoju wutrobu jenož i hebi wabi, so by cže pózrjela. A cžěžto nam potom je, sažo pucz i našchemu Bohu namakacz, hdyž fu nam fšchidleschta wěry spalene. Někotryžtuli hiščeje dženska wobžaruje, so je na tutym wifatym puczju wschu swoju nadžiju, wscho swoje sbože fhubil. A potom jemu žyle žiwjenje nicžo hódne njeje, hiščeje jemu kroczel dale a wón steji jako jedyn, kiž je džěcžaze prawo pola Boha fhubil, psched njebestim fudnikom, a wschitke hrěchi a to womasane fwědomnje je s nim do wěcžnosče cžahnylo, so by jeho tam hiščeje wótricho wobfkoržilo.

Ně, wostan duscha ponižna, njepytaj to posdacz wulke a daj hebi spokojicž s tej nadžiju, so tym, kiž Boha lubuja, wschitke wězy i lěpschemu fluzja. Njech tež druhdže skoro se satwisčju na druhich hladašč a na jich sbože, snajesč jich starosče, jich tajne fšly a sadwelowanje. Njeje kóždy, kiž bo fmeje, sbožowny abó hiščeje njenje sbóžny. Tehodla budž spokojom se swojim dóntom, se swojim fšchizom. Wscho cžěžte njech tebi ta wěsta nadžija wolóži: „Ja wěm, so tym, kiž Boha lubuja, wschitke wězy i lěpschemu fluzja!“ —

A nětko tebi, luby fěrbski ludo, něšto i nowemu lětu. — Tež ty masch nadžiju, so tebe rjeńšchi pschichod woczafuje. Tola běda tebi, hdyž hebi tón rjeńšchi pschichod jenož tehodla žadašč, so by bo hospodarsžy lěpe měf. Lud, w kotrymž jenož hebicžne myšle knježa je i sahinenju satamany. Ženje bo sbrabacz nje-móžesč, hdyž swoju wěru wopuschesčisč. Njejsžy runjewon ty fhonil wěrnosč pohlednjeje sčtucžki našcheho teksta. Luby

fěrbski ludo, měj najprjedy tu hlownu nadžiju, wo kotrež je bo w tutych ryncžkach taf wjele pišalo. To jenicžy móže Sserbow fžeržecž w pschichodže. —

Modlitwa: Luby njebesti Wótcze! Nětko s twojej hnadu sažo we spoczatku noweho lěta stejimy. Wě wěmy, so je wopaczne, swoju nadžiju na semste kubla stajicž, daj nam tehodla spósnacz, so bychmy w tej nadžiji, wo kotrež je fwiaty Pawoł nam dženska taf krafnje rěcžaf, rostli a pschiběrali, so by wona našche žyle žiwjenje wupjelnita a fžeržata a fšoncžnje nař wschěch domjedla do twojeho njebesteho raja. Tam haj tam budž našcha nadžija wot tebe frónowana. Samjeń.

Knjesowy postrow sa pscheczelow pschi sastupje do noweho lěta.

Luf. 12, 4—9:

Škóh: Božo, Knježe teho fwěta re.

Nowe lěto sesthadžalo sažo nam je s wěcžnosče, wobfwědčenje s nowa dalo s tym bo nam, so wostanje Boža lubosč wótzowsto, kotraž sbožo poskicža.

Boži Ssyn, našch Sbožnik fwěrnny, radu Božu siemja nam jako wobfbožomat wěrnny wischlich, kotřiz i njebestam s fthutnoicžu bo nastaja fhwatajo tu se fwěta.

Škól do fwědomja nam rěsnny flowo jeho poskicža, so wšchaf wotpad to je hrěchnny wot Boha, hdyž sacžowa duscha stysf psched sahubu, s kotrež fwět jej hrofy tu.

Njestrachuježe bo psched tymi, kotřiz cžěto sahubja; s hrubosčemi woni wšchěmi moricž duschu niemóža; ale wschehomóžneho Boha boicže pschezo bo! —

Sažny wublad do pschichoda wěrjazym bo wotewrja, dofelž wědžo, so jim doda Wóczęz wscho, sčtož potrzeba duscha jich a cžěto tu, hdyž na wodrůžnistwje fu.

Sdyž Bóh wróble sastaruje, kiž wschaf wjele njeplacza, a jim žiwnosč poskicžuje dženi a lěto wot lěta, — njeby nař wón sastaracz mohf a sežiwjenje dacž?!

Licene na hłowach waschich fu wschě wlošy, — wobfručža Sesuf pschi starosčach našchich. Duž njech duscha poloj mal Wjele lěpichi psched nim wch dylti wjele wróblow fmy.

Wulke flubjenje Knjes fwěratym swojim dawta pscheczelnje; so cže i wufnowarjom wěrnym wón bo wufnacž w pschichodže swojim žunu wješkym, žule wěšče flubjenym.

Njechželi džě wěricž jemu a s nim cžahnyč radostnje? Wichemu wobaracz cže stemu Bóh, našch Sbožnik, woprabdže, fwěra jeho psch-wodža i njebestam nař se fwěta.

Nowe lěto — nowe sbože sticža nam bo s Sesufom, — žohnowanje to je Bože sa wscho cžetwěstwo a našch dom, Sesuf schit a flónžo je pschi wschej straschnej mrokozče! —

Měr na semi.

(Pofracžowanje.)

W žanžnym wofomiku, jako bo nan sažo do wšy wróczi, hladajo swojeho sastojnstwa, fhladowaschtej dwě wócžy džiwonje a stysknivje tam we wjelečej janije i hwěšdam a s dusche teho tam delesch sběhasche bo to jene nózne, styskne wolanje i njebestam: „Knježe Božo, ja dyrbiu wozwy pomhacz, so móže Božu wjecžer wužiwacz!“

Móžny stražnik bě pomafku horje hacž na pohřebnischčo schol. Wot tam widžesche najdale. Wot tam fhladowasche do

krajiny, kotruž žadny hodowny žněh njepšchirymasche, šhladowasche tež na čžemne jědle, kotrež „wjelcžu džěru“ wobdawachu. Po tym krocžesche dale psches pohrjebnišcžo, wobšwětlene wot blyšcžca hwěšdow njebjeskich. Pschi jentym wulkim rowje posasta. Tu ležachu 17, kotrychž bě sa dwaj dnjej mór morit. Wjes tutymi žydomnacžemi bě tež mandželska jeho a džowcžicžy. Esčžu džowku, tu najstarschu, běchu wojeřsžy žobu wsali. Njebě žo ženje wjazž domoj wrócžika.

Ženje wjazž! Wutroba sabola nanaj, a sabola s nowa. Na hólza žebi myšlicž dyrbjesche. Šběže wócžy a pošluchasche a dohlada žo hwěšdow. Šwěšdy žo tam sybolachu tať mile, tať troschtujo, so jemu žylsy pschińdžechu. A tu jemu na dobo pschypadny: „Dženka je žo Šbóžnik narodžik!“

Njebě žo ženje wjazž wrócžika! To sajě jemu psches wutrobu. Pomylki žebi na žyna. Tola jako woczki posběhny, so by s nowa hladať a pošluchať, sybolachu žo jemu hwěšdy tať mile a troschtuje s njebies dele, so jemu žylsy wócžy a lizy macžachu. A tu jemu na dobo pschypadny: „Dženka je žo Šbóžnik narodžik!“ Pohladny k njebieskam, so by žo pola hwěšdow wobhonit, kotra to hodžina nózna nětk. Bě we poknožy. Duž wsja trubu a wutrobi dwanacžich.

Na to stupasche s hórki, stupiwšchi s hórki, wot hwěšdow rjenje wobšwětleneje, do čžemneje haski wšy, posasta a sajběhny s móžnym hložom spēwacž:

„Ja s njebies dele pschińdu k wam,
Tež dobre nowiny ja mam,
Wšcho dobre čžu wam powjedacž,
A wo teho tať saspěwacž! . . .“

Nunje čžysche druhu schtucžku sanjesč:

„Dženka wam je narodžik žo . . .“,

tu wuhlada, so něchtón po wšy horje pschińdže, bě to wulka postawa. „Tať wulki a dolhi je jenož jedyn, mój hólz!“ tuta myšlicžka jeho pschejě. „Mój hólz!“ jeho wutroba sawyška. Šhwatasche jemu napschecžiwu. Šólz bližesche žo pomakku, bě s nahej hłowu, ruzy bě k žiwotej složik a stynyl. W scženje jeneje bróžnje posasta. Na poš swježeleny, na poš nastročžany stupi nan k njemu. Tola prjedy hacž žo móžesche sčto wopraschecž, sawoła jemu žyn s džiwonym bukim hložom napschecžiwu: „Nano, džicže po fararja, wowka móže Bože wotkasanje wužiwacž!“ A sčeptajo pschistaji: „Je měr! je měr!“

„Měr!“ sawoła nan, satorhnjenty, haj nastročžany. „Měr!“ rjeknu, a hišcže junu „Měr!“ A sažo sčeptasche „Měr!“

Šylsy žo jemu kulachu po lizomaj a wón tschepotasche kaž by jeho šyma wojika. Žyku šhwilu tam stejesche tať podnirjenty, sabwšchi wšcho wokoło žebje. Jeho hubje žo hibaschtej: „Měr! měr!“ tať to s čžicha pschezo sažo sčeptaschtej: „Měr! — měr! — měr!“

Na dobo žo žebra a žahasche šhwatajžy na faru. Na žyna bě žyle sabyl.

Tutón žo žebra. Tola město so by sa nanom schoť abo do wšy nuts, džěšche se wšy, se wšy nimo doma, w kotrymž wowka mrějesche. Saž a saž posasta, ruzy k wutrobje kóčžo. Se wšy won krocžesche k „Wjelcžej jamje“.

Sčto to jeho tam won wjedžesche na to městno hrosy a bojosče a — žaloscže? Čžysche wón hišcže ras pschewinjenu a sadajenenu njepšchecželej do morweju, praweju wócžkow pohladacž? —

Wjes tym bě nózny stražnik s kónzom žwojeje lebiye durje fary wupacžik. Na jeho buchanje njebě ničtón pschischot. Šnajachu tajke klepanje w nožy. Nutskach wo jstwe klecžesche farať a proschesche Boha wo hnadnu žnjercž. Měnjjesche tola, so móžachu to jeno wjazž abo rubježnižy hycž.

Tu sawoła na dobo snaty hlož nózneho stražnika do jstwy: „Měr! měr!“

Farať wudžerasche na njeho, kaž so by ničžo njerosumit.

„Moj macž čže wumrěcž!“ njekny nětk nózny stražnik. „Dajcže jej šnjesowe wotkasanje. Je měr! Je měr w kraju!“

Tu pschemóh stareho muža wutroba, se žwojim hložom, kotryž lědom žlyšesche, plakasche, plakasche tať, so njemóhť hinať hacž žobu placacž.

Nózny stražnik wustupi s fary a džěšche dale k schuli. S kónzom žwojeje lebiye duri do wokenžy sawoľajo: „Ja to žym, woczničje!“

„Šdže žo pali?“ sawoła wucžer a woczini wokenžu.

Tu položil nózny stražnik wobej ruzy wucžerjej wokoło schije, složil žwoju hłowu k jeho hłowje a sčepny jemu jenicžke žlowcžko do hlucha. Wucžer žo sastróžil a satorže. Wobaj plakaschtaj tam pschi wofnje, jedyn drugeho wobjimajo.

„Dyrbju swonicž!“ rjekny stóncžnje wucžer, „Šusčez mje!“ Tola tamny jeho njepuščezil. Duž žo wucžer jemu wutwi, sawoła žynow a šhwatasche k žyrkwi. Nózny stražnik wrócžil žo sažo do fary.

14 lět dolho běchu swony něme. Jako běchu pošledni raz swonike, běchu to hody býte po bitwje pola Nördlingen. Tam běchu thěžoržy 5. a 6. septembra 1634 Šwedow šbili. Potom běchu swony wotmjelknyte, mohle tola hewat rubježnikow a druhu njewitanu žwólbu kěžblitow scžinicž na tu hewat wotležanu a duž ššhowanu wjesku.

A nětk — a nětk swonjachu sažo, swonjachu sažo! — Po 14 dolhich, čžemnych, šrudnych lětach! ! !

„Sčto to tať čžini?“ praschachu žo čži se spanja wubudžene.

„Swoni! swoni!“ wotachu starschi a stari. „Swoni! džěcži! swoni! Štawajcže! Štawajcže! Je měr. — Je měr we kraju.“

„Měr? Sčto to je, tutón měr?“ žo džěcži sažo praschachu.

„Wjelcžcže, džěcži! Wjelcžcže! A woblekajcže žo! — A spēwajcže modlitwy!“ —

„Čžini to měr pschezo tajke sčumjenje?“ žo džěcži sažo praschachu. Tola macž wjazž njewotmolwi. Duž počžachu džěcži placacž a salěsčechu kóžde do snateje šhowantki, hđež hewat wucžeka pytachu, hdyž wozajž abo rubježni do wšy pschińdžechu. Tam ššhowane pošluchachu pošne bojosče, kať swony swonjachu s jim žyšym, njesnathym šynkom.

A swony tež hubjenje klicžachu. Wulki swón bě žo puťnył. Šnydom pschi špoczatku wójny běchu Mansfeldowi wozajž — Mansfeld bu 1625 wot Wallensteina šbity — wulki swón a tehorunja šrjedžny — tutón tu nětk do žyła wozajž njebě. — Š wěže dele čžifnyli. Tehdy bě žo wulki swón puťnył. Šón namačachu wješnjenje pošdžišcho w lěžu a powješnnychu jón sažo na wěžu. Ale njech tež hubjenje klicžachu, tym starym a staršchim klicžachu kaž njebieske swony. —

A tola! Čžiste, rjane wješelenje tu njebě! To dopomnjenje na wschitko to žalostne, sčtož běchu počžepili, bu kóždy wofomit s nowa žiwe. Šóždy dopomni žo wscheho teho, sčtož bě šhubit, a wšchě te rany dušche šrwawjachu pschezo sažo s nowa. Ludžo wudžerachu jedyn na drugeho, stejachu kaž satorhnjeni paš tu paš tam na pucžu. Tola ničtón njedwělowasche na tym, so je powjesč wo měrje wěrna. (Wokraccžowanje.)

„Bombaj Bób.“

„Bombaj Bób!“ Wam wschěm, kiž wy pschecželjo a podpjerarjo nascheho kopjeńka scže! Prjedy hacž do noweho lěta šastupiny, pohladujemy horje módrnym wššokosčžam a wusna-

jemy: „Džak budž czi, Anježe Božo, so by nam hacž kem pom-
 ha!“ Pšchetož, hinał tola njemožemy, njech tšchnošč a dro-
 hota a nusa hiščezje wjetscha. Wot tuteho wscheho njedamy
 my bebi wsacz dowěru k Bohu a nadžiju, na Boha sakoženu na-
 dži, ja nowe lěto! Ně: „W Božim mjenje!“ tak prajimy a
 nastupimy to nowe lěto 1922 stroschtu, wěrjo, wjedžo: „Bóh
 je s nami, wjedže naš!“ Wot jeneje nusy, kotraž nětkle tak
 wulka wot drohoty, njedamy bebi tež wsacz našche njedželste
 kopjenko „Bomhaj Bóh!“ A to hižo tehodla niz, dolełž herbste
 a dolełž so prózuje, nabožnu myšl wufhowacz w ludu, nabožnu
 myšl, kotraž so bóle a bóle šhubjenje w ludu a kraju, wošebje
 mjes mtodymi. Je tola „Bomhaj Bóh“ nimo teho hiščezje wo
 wjele tuńsche hacž němste njedželste kopjena a tute njepšchinjeku
 nam nicžo herbste a nicžo s domisny. A pšches nabožnu myšl
 budže — niz pšches druhe — našch wobohi lud a kraj juu tola
 sažo wotkhoricz a so wustrowicz — jeliso, haj jeliso so leje zyle
 njewotrjetnje. — A to ty tola nochzesch! Duž sđerž bebi kwoje
 „Bomhaj Bóh!“ Duž staraj so, so drusy bebi je šchowaju sa
 nowe lěto! Duž hladaj, hacž tón abo tanina jo bebi njemohla
 stasacz njech pola duchowneho, njech na póseže, njech hewal!

A dyrbjal schtó czi s drohotu pščinicz a so wotrjez chyzcz,
 dha praj: „W časju do wójny scže bebi našche njedželste ko-
 pjenko na pol lopy — to by 30 — její wažik, a nětk to noch-
 zecze na pol tuzenta — na 12 — její?“ Nochzemy do zyla ho-
 downe placizny pšchirunowacz, bychu to hižo 3 — praju a
 pišchu tsi! — 3 jejta dožahate! Schtóž so tu sđaluje, tón sđa-
 luje so tež nabožneje myšliczi kaž herbstecho smyšljenja! Ně,
 wjele bóle dyrbjeli jich to tych bywacz wjaz a wjaz, kofiz pšchi-
 stupja wožadže našcheho „Bomhaj Bóh“ a to dla Božeho krale-
 stwa tu mjes nami a dla našcheho herbstecho luda! —

Duž tak: „Bomhaj Bóh“ Wam do noweho lěta 1922!
 Wam, kiž wy Eserbjo w Eserbach, wam, kiž wy Eserbjo a
 pšcheczjeljo Eserbow w rospróschenu a wam, kiž wy pšcheczjeljo
 a spěchowarjo našcheho kopjenka we wukraju! Redaktor.

Zvrfej a stat.

Kaž so klyšecž dawta, pšchindže wulkostatny schulski sakoń
 hnydom po nowym lěcže, wěseže tola w januaru, pšched bejm.
 To budže stónčnje jena kroczel dale k rosjašnjenju a k rosriřa-
 nju tuteje zyleje sa našch lud tak wažneje a tola pak tak cžemneje
 wěžy. Nowe lěto by hižo pšches rosjašnjenje tuteje naležnosče
 něšto dobrego pšchinjeklo.

Storžo na srudne schulste wobstejnoscže, schtóž nabožinu na-
 stupa, sđychuje jedyn wučer jeneje ludoweje schule w Lipsku:
 ... Sa kšchesczanizy smyšljenych wučerjom traje doholětna
 martra dale, bywaja drje jako mjeńschina czerpjena, wot
 wjetřichiny thranizowani ... Pšchitowarjo křwěta-schule po-
 stajaja w schuli, czi kami maja so podwolicz a so niz wufnycz.
 Pšchetož by strachozimi pódla, kofiz so pšches wjetřichinu sakra-
 schicz daja, a tak knježi strona křwěta-schule, dolełž ma schula
 šantofarjadowanje. Tuto wěšo njemóžaja dowukwalicz. —

Nadžionnje nam nowe lěto tu kaž w druhim snajmjeńscha,
 — hdyž niz wjaz! — rosjašnjenje pšchinjekle!

Dosynk f hodam.

Ma burškim kuble bě so herba narodžil, bechu dołhe lěta
 na njeho cžakali. Wjelele bě duž wulke. Kšcheczna dyrbjachu
 wulkotne bycz a křwjedžen wjelela. Duž bjes džywa, so na posta-
 jenym dnju so se wschěch kónčzin pšcheczjeljo a snaczi, kaž bechu
 prošeni, pšchivalichu. Džeczjo bu smušczezene. Po tym šhro-
 madžichu so wschitzu domach wokolo dołheho blida k hoscjinje.

Wubjerne jědže a dobre picze powjetschi to wješelenje. Wješa-
 dowachu, spěwachu a džeržachu narěče, starschim buchju najlěp-
 sche pšchecza wuprajene a džěsczu najrjeńschi pšchichod wěšczeny.

Wofrjedž wscheho wješelenja woprascha so něchtón s hosczi.
 hdyže to nětk po prawom tón je, kotrehož tu tak hromadže cžescza-
 chu. Chyzchu jeho tola sažo ras wohladacz. Haj, ale, hdyže
 dha to džeczjo bě!? Pšchi wschěm wješelenju a bješadowanju
 bechu na njo pošabyl. Jedyn s wobdžělenych bě so na druheho
 spušczacz. Wacž poskoczi, praschesche so a pytasche a namata
 křnta na jenym kožu w lěhanskej istwoje ležo a to pod kožuchami
 a nawoblekami — sadušcheneho! ! !

Kak bě to móžno byto? Jako so s Božeho domu wrócžichu,
 bu wothladařka džěscza nusnje wotwolana. Duž křwatajo hólczka
 w lěhanskej istwoje na jene kožo položi, — a potom na njeho
 sabu. Hosczo buchju potom do tuteje istwoy pokasani, so bychu
 tam nawobleki a kožuchi wotpoložili. To by cžinili, džěscza
 pak so njedohladałi, dolełž bě hižo cžmiczka.

Potom bě so hoscžina sapoczaka a pšchi wschěm křwjeczenju
 k cžesczi džěscza bechu džeczjo sabyli. Srudoba bě nětk wjetscha
 hacž priedy to wješelenje. —

Njestawa so to podobneho husto doscz tež hody, hdyž ma
 Jesuř džeczatko narodniny? Kajtich pšchihotow je cžinjnych!
 Hodotne schtomy buchju kupowane a potom sařwěczene! Dary
 so wobradžeja! Šhěrłusche so spěwaja a tu a tam namata
 tež Bože křowo měřina hiščezje. A tola hodowneho wěrneho sa-
 wostawazeho wješela je tak malo! Kak to móžno! Dolełž
 křwjeczo křwjedžen Jesuřoweho to Jesuř džeczatko sabuchu! Sa-
 buchju jeho, Jesuřa, křyna Božeho, kotryž kam jenož móže pšchi-
 njescz wěrne hodotne wješelenje a sawostawazh hodotny měř!

Dyrbinu wachowacz, so pšchi wschěm poškwěczowanju jeho
 naroda jeho kameho njesabudženy, haj, so s tymi wschelakini
 pšchihotami sa hody jeho kameho w křwojej wutrobje njesadu-
 kemy! A by-li so Jesuř Šhryst 1921 křocz w Bethlehemje na-
 rodžil, w tebi pak niz, by ty tola byl šhubjny!

S bliffa a s dalofa.

Nowe lěto 1922. Wjesy cžeho to njeńdžesch do noweho lěta?
 Niz bjes teho, so nieby sđychnył: „Bomhaj Bóh mi!“ A duž
 tak tež njeńdž bjes „Bomhaj Bóh“, našcheho njedželstecho ko-
 pjenka, kotrež czi tak tunje wostanje, kaž to jenož móžno. —
 A pucz pšches tuto nowe cžiseže w cžěmnyh pšched nami ležaze
 lěto je cžěžko namafacz! Duž tak chyz ty to hicz bjes puczniřa,
 bjes „Biblisteho puczniřa?“ — A so by wjedžal dny a měřazy,
 tež wjedro fermusche, njemóžesch tež hicz, sabuwschi „Pšchedže-
 nał“, našchu herbstu protyřu. — Tole pšaczi sa kóždeho, ja
 muža a ja žonu, tež sa tych, kiž so wschej politiky a křwětnej harje
 wotrjeknu, tucz tym nasponinjnym tšjom. pšchidžěla hiščezje
 schtwórteho! „Mizionski pošol“ to je, kiž jim s Božeho krale-
 stwa powjedacz chze. Schtóž pak chze bycz w smišku s zřhny
 křwětnym a politiskim žiwjenjom — a to dyrbiřch nětkle bóle
 hacž hdy priedy! — tón dawta bebi do domu pšchihadžecz našche-
 mu herbstemu dženiřej. „Eserbste Nowiny“, to je jeho mjeno.“

Sa našche džeczi k hodam.

Sy-li pilnje pytał, by namatak, so to w hodownym cžigle
 rěkasche 1. rumpodich, 2. hodowniczka. (1).

Wistowanje. P. M. w A. sa křwjedžen šjewjenja. — D.
 w M.-B. sa 2. p. S.

Samolwity redaktor: farař Wyrzacž w Mořaczizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wubawa ƙo kóždu ƙobotu w Šsmolerjez knihcizšczerńi w Budyschinje a płaczi šchtwórtłětnje 2.— hr. i portom.

Šswjedzeń tšjoch kralow

Ief. 60, 1—6.

Šswjedzeń tšjoch kralow ƙo w našej zyrkwi jako mišioniski ƙwjedzeń ƙwjeczi. Tutón džeń našch lud na to dopomni, so běchu našchi wótzojo póhanjo a so bychmy my hišcže dženka póhanjo byli, njebychu-li šahorjeni mišionarojo našchim wótzam to ewangelion pschpowjedzili. Šchtóž wě, kažte šbožo a žohnowanje w ewangeliju wo Šhrystufu leži, tón rad džakny ƙwjedzeń ša Wožu njewurjekniwoje wulku hnadu ƙwjeczi. — Šswjedzeń tšjoch kralow móžemy hodowny ƙwjedzeń tych póhanow mjenowacž. Šodowny ƙwjedzeń je nam tych přenich wěrzaznych i israelskeho luda pokasał, tych pastyrjow na Bethlehenskich honach. Ewangelion ƙwjedzenja tšjoch kralow nam tych přenich póhanow pokasuje, kiž ƙo t teni Šnješej modla. — Čzi mudri w rańšchim kraju wjedzichu, so dyrbi ƙo w šlubjenym kraju jedny kral narodžicž, kiž budže šebi wschitke kraje semje podčizknyč. Woni čžakachu na teho, kotrehož běšče Bóh pschihotował jako ƙwětko, roškwětlíč tych póhanow. Woni někotre šlubjenja starých profetow snajachu, kaž: stawaj a roškwětluj ƙo, pschetož twoje ƙwětko pschińdže a kražnosć teho Šnješa ššhadža na tebi, abo: hwěšda budže i Šakuba šenč a prut i Šsraela štančž, — a tute šlubjenja běchu woni twjerdže w šwojej wutrobje ššhowali. A jako woni w jenej nožy kražnu hwěšdu widžichu, kažtuž njeběchu ženje přjedy widželi, dha bě jich wutroba póšna wješela a jim praji: To je ta hwěšda židowskeho krala, kotrehož docžakamy. A hnydom stawachu a čžehnjechu do židowskeho kraja, so bychy jeho phtali a namakali. — O kažte šhuboke žadanje po tym Šbóžniku teho ƙwěta w nich šnješesche. Šnježi

tež w našch wutrobach tajke žadanje po tym Šbóžniku? Šswjaty profeta tež naš napomina: stawaj a roškwětluj ƙo! Našch dženknišchi ƙwjedzeń čže wješelosć na Šesufa jako ƙwětko teho ƙwěta w našch wutrobach i nowa šbudžicž, ale tež naš napominacž, so bychmy my ƙobu pomhali, so bychy tež póhanjo kražnosć teho Šnješa póšnali. Tehodla: stawaj a roškwětluj ƙo!

1. Kražnosć teho Šnješa je na tebi ššhadža: wěšch ty, ššto na twojim Šbóžniku mašch?

2. Pomhaj, so bychy tež čzi póhanjo kražnosć teho Šnješa widžili!

1. Stawaj a roškwětluj ƙo, pschetož twoje ƙwětko pschińdže a ta kražnosć teho Šnješa ššhadža na tebi. Njeje ƙo tuto šlubjenje kražnje dopjelnilo? Šodowny ƙwjedzeń je nam tu wješetu powjesč pschpowjedak: tón Šbóžnik je ƙo nam narodžil. O kažteho kražneho Šbóžnika mamy tola my ššchesczenjo, tať kražny je wón w šwojim byčžu, kražny w šwojim ššutku, kražny jako pošledne a najwšššsche ššewjenje Wože, to je nam druhi džeń hodowneho ƙwjedzenja předomak. — A tola, njeplaczi hišcže dženka šłowo ƙwjateho profety: čžemnosć pschikrywa šentju a nrotota ludži? O kaž wjele je jich tež mjes nami, kotšž njewjedža, ššto na šwojim Šbóžniku maju. Tehodla stawaj a roškwětluj ƙo! Póšnaj kražnosć teho Šnješa, so by jeho ƙwětko tež čžemnosć twojeje wutrobje roškwětlilo! Kažte kražne šłowa je wón rěčzał, niž jenož ša tych, kotšž běchu žiwi, jako bě wón tu na šemi žiwy, ale ša wschitkich čžłowjetow wschitkich čžakow. Jeho šłowo čžłowšku wutrobu wššchemi a natwari. Škať trošštlíwe je jeho šłowo pschi ššmjertnych łožach. Škelto hórčich šššow je wón šetřewak, hdyž pschi rowach lubých šemrjetnych płakajo ššejimny, a hdyž wón t nam ššupi se šwojim šłowom.

ja hym to horjestawanje a to žiwjenje. — Tehodla pytajcze tuteho Ebóžnika a wsnicze jeho horje do swojeje wutroby. We swojatyh pišmje jeho namakacze. Wobhończe so w pišmje, pschetož wam so sda, so macze wěcžne žiwjenje we nim, a to kame je, kiž wote mnje swědeži. Sswjaty profeta praji: na tebi sšadža tón Knjes, a jeho krašnosć da so widjeć na tebi. My wěmy, so je Jesuś Chrystuś wěrnny Bóh, wot Wótza we wěcžnosći porodženy, a tež wěrnny człowjek, wot knježny Marije narodženy, je mój Knjes, kiž je tež mje sšubjeneho a satamaneho człowjeka wumóhł, warbował, dobył wot wschitkich hrěchow, wot smjereče a wot czertowskeje mozy. My wěrimy do njeho, kiž je pschischoł, so bychu wschitzy žiwjenje a wscheho dosć měli. My spěwamy s Pětrom: Knježe, hdže dyrbinmy hiež? Ty masch sšowa wěcžneho žiwjenja, a s jenom: našcha wěra je to dobyče, kotrež swět je pschewinyła. — Stawaj a roškwětluj so! Bósnaj swoje hrěchi, cžin pokutu, a tón Knjes, kiž je to swětlo swěta, budže tebi tvoje hrěchi wodač, a hlaj, cžemnosć a morkota tvojeje wutroby je wot tebe wsata, a swětlo knježi w tvojeje wutrobje, haj, ty móžesch tež druhim psches tvoje kšesecžianske khodjenje a sadžerjenje jene swětlo byč a jim pomhač, so bychu tež pucž se Chrystuśej namakali.

2. Sswjedžen tšjoch kralow, tón hodowny swjedžen tšjoch póhanow, naš k temu napomina, so bychmy sobu pomhali, so bychu tež cži póhanjo krašnosć teho knjesa widželi. — Njedyrbinmy my tšjoch wbohich póhanow wobžarowacž, kiž Jesom Chrysta, to swětlo póhanow, hišcže njesnaja? Bóh Knjes je kam prajil: Džicze po wschém swěcže a wucžcže wschitkich ludži a kčicze jich w mjenje Boha Wótza a Ssyna a Sswjateho ducha. A kak nusne je mišionstwo mjes póhanami! Woprawdže, sšowo swjateho profety je hišcže dženša wěrnosć: cžemnosć pschitrywa semju a mrokota ludži. — Póhanjo khodža bjes swětla wěrnosče. Kajtka wulka bludnosć je to, so so woni stworjenje na město wschěhomóžneho stworicžela stajili a so woni sbožo a pomoz wot němych a morkotych pschibohow docžakaju. Woni khodža bjes swětla hnady. Tehodla so sšych duchow boja a so wschědnje w njeměrnosći živi. Woni khodža bjes swětla nadžije. Zyle bjes trosčta je wumrjecze póhanow, kosiž nicžo wo herbštrou swojatyh w swětle njewjedža. A hdž wo kuskarštrou póhanow, wo jich czertowskej sšlužbje, wo jich surowosčej pschecžitwo starym a khudym a sšlabym sšyschimy, kak dyrbinmy so tola nad tutnyh wbohich sšmilicž, dokelž teho njesnaja, kiž je jako swětlo póhanow pschischoł. — Kak zyle hinał je, hdž póhanam woczi so wotewrja, so móža krašnosć teho Ebóžnika widjeć a sbožnu wješełosć cžucž. Duž swěrnny kšesecženie, kiž so pschecželjo mišion, sšowa, s džatownej lubosčju na teho hladaju, kiž je swětlo a sbožo wschitkim człowjekam pschinyešł. — To je Jesuś swětlo hnady a žiwjenja póhanow, njewobswěcža to cži mišionarajo, kšesecžijano wo s póhanow, kosiž so w našich dnjach w Afrizy a druhdže wot mišionarow sšromadženi? Haj sšlubjenje swjateho profety je so krašnje dopjelnišo: póhanjo budža we tšjowim swětle khodžicž. Runje je jich wjele hišcže sšlabych we wěrije, jich khodjenje a sadžerjenje je tola hinał kaž prjedy, a tał někotry njeje ani w pschecžehanju sšwoju kšesecžiansku wěru saprěł, ale s wješelom wusnal: ja hym psches Chrysta krawatne rany tón prawy grunt něł namakal. — Haj, Jesuś swětlo teho swěta, to je a wostanje sšlowna myšł mišionstwa a pschecželow mišionstwa. Komuž swětlo Ebóžnika, polne hnady a wěrnosče, polne trosčta a mēra we wutrobje so bšyscži, tón ma tež nadžiju, so tuto swětlo pschezo bóle a bóle w swěcže dobydže, tón tež se sšwojimi darami sobu pomha, so bychu póhanjo krašnosć teho Knjesa widželi. Gusto sšyschimy: my mamy tola pola naš dosć hubjenštrwa. To my wschitzy wěmy. A bēda

temu, kiž nusu bratrow sapomni. Ale tež mišionstwo njedyebimy sapomnicž, hižo tehodla niz, dokelž je Jesuś mišionstwo pschitakal. — Duž cžemy dženša s wěriajej nadžiju, so budže swětlo dobymacž, na wschitkich tšjoh hladacž, kiž so hišcže bjes Chrystuśa abo pschecžitwo Chrystuśej. Cžemy wschitzy sobu pomhač, so sšlónzo teho sboža, kotrež je w Bethlehemje sšsšadžalo, wschudžom mēcž. Potom budžemy sšhowany swjedžen tšjoch kralow swjecžicž. Samjen.

Godowne wješele.

Glóh: Wulki Božo khwalbu cži.

Wyšłaj w swětle wutroba!

Ebóžnik je cži narodženy!

Prjedy swěta stworjenja,

A wumóžerjej wuswoleny.

Wulka Boža lubosć je!

Wótž nam Ssyna pósczele.

Godny! swjedžen lubosče,

Je nam Wótž we sšynu cžinil,

Boži sšyn k nam pschischoł je,

A naš džeczi Bože sščinil!

Wulke mamy wješele,

W Jesuśu do wěcžnosče!

Narodžene džecžatko,

Jesuś, khude w sšobju leži,

So by dostał bohatštrwo,

Kóždy, kiž do njeho wěri,

Jeho narod pschinyeše,

Dusšam sšbóžnosć, žiwjenje!

Bóh, je s nami psches Ssyna

Wěcžny sšlub a sšwajst něł cžinil,

Lubosć pschindže do swěta,

Cžłowjekow Bóh njeje hidžil.

S teho sštoma žiwjenja,

Žiwjenje něł dusšcha ma!

Ebóžnik naš Knjes Jesuś je!

Wón nam móž a sšylnosć darwa.

Dusšche khude lubuje,

Jeho lubosć njepschestała,

Lubowacž naš hrěšchnikow,

Dowjesčž naš do njebjekow.

Lubosć swjata njebjeska,

Do dusšche nam jašnje swěcži,

W mozy jejnoh' žiwjenja

Sšmy my něłto Bože džeczi,

W Sšynu je so sšewila,

Nam ta lubosć Wótžowška!

Jesu, ty sšy moja móž,

Mojej dusšche wěcžne sšbože!

Bóh tón Knjes je něł mój Wótž!

Psches tebe sšym džecžo Bože!

Sšerba wěcžnej sšbóžnosče,

W tšjowim wěcžnym kraloštrwoje!

Sa naš cžinil ty sšy wscho,

Sštož tu ničto njedokonja,

Sšwoje wěcžne bohatštrwo,

Dawasch tšym, kiž wěru maja.

Takle naš by lubował!
Sa naš by so woprował!

Człowjet by so narodził,
S tobu bym nětk sjenoczeny,
S bóžnosć by mi sažłuził.
Pšches tebe bym wumóženy.
Jesu, moje žiwjenje,
Čžešć budž cži do wěčnosće!

J. W.

Měr na semi.

(Potracžowanje a kónz.)

Wot dweju mužow wjedženy pšchindže stary farat po wšw dele. „Stara Lora póndže t spowjedži!“ žebi ludžo prajachu a mnoho so jich pšchisamkny. Tak bu to dolhi čas ludži, kotryž so tam t poslednjei kžezzy wšw bližesche.

Farat sastupi a s nózny m stražnikom a s najstarschim bynom wučerja te thorej do jstwy. Čžeška bu sapalena a na scženje pšchitknjena. Wučerjowy byn pšchihotowa žwjate žudobja pšchi ložu mrějazeje. Farat pohili so starušczy, so praschejo: „Je měr! Čžeče wy t spowjedži?“

Tu šhladowasche thora strachocžiwje wołoko, jeje ruzy jěsdžeščeje po pokleschčju: „Čžeče wy?“ woprascha so farat sažo. „Eleječe, wy dyrbicže wumrěcz! Čžince měr t Bohom a potom cžehnječe w Božim mjenje!“

Starušča wudžerasche na fararja a so woprascha: „Džje je želowy nopaščt?“

„Wona bludži!“ rjetny nózny stražnik.

Tu pšcheměni so woblicžo mrějazeje, dosta kruteho, rošbudneho wurasa. „Ja chzu . . .“ řdhchowasche.

„Sšto čžeče, macži?“ woprascha so byn, ju t rukomaj řbhajo.

„Ja chzu ta! wumrěcz!“ řdhchny a pokasowasche t ruku t scženje.

„Wona čže t muri wobrocžena wumrěcz!“ rjetny nózny stražnik t tamnymaj.

W žamžnym wokomiku wocznicu so dırje. Čžjóda mužškich stejese wonkach. „Pomalku, pomalku!“ pšchivolachu žebi a pšchiwjedžechu abo lěpje, pšchinježechu wnuka mrějazeje do jstwy, žyna nózneho stražnika. Kajki bě jeho napohlad Rostorhana a krawawa drašta wıšasche po nim dele. Mužoj chychu jeho do komorki don,escž, tola na žmjercž franjenty wudžerasche t wulkimaj woczomaj t ložu wowki a jeho nošy motaschtej so t nej. Duž dowjedžechu mužoj jeho t ložu. Eranjeny so na ložo swjesh a makasche sa wowžynei ruku. Jako bě ju namašak, řkócži do njeje něšto, řštož bě w sacžinjenei ruzy džeržak.

„Tu, wowka, tu!“ řdhchowasche. „Wascha mótka Waš strowi a dawwa Wam prajicž, so je měr w kraju. Tu je želowy nopa sa jatowak, so to wěrho!“

Tutón želowy nopačt bě hólzej wupadny t wędženju se žadlawym wjelczistom. Tehodla bě so hiščeče ras wrócžil do wjelcžeje jamy. Pšches to běchu ranj, kotrež bě žebi prjedy t močhom řatřak, sapočžale sažo krawawicž.

Mrějaza starušča pšchimasche sa želowym nopaščtom a wobmařowasche jón. Tu řabłjščži so jej woblicžo. „Bohu budž džak!“ řheptasche t poslednjei mozu. „Bohu budž džak! Je měr! Měr!“

„Wona mrěje bjes žwjateho wotřasanja!“ řatowka wučerjowy byn.

„Budže jo tam horjekach wužiwacz!“ řnapsčecžiw t se žwo-

jim šladnym, dıbatwym hlořom farat. A nózny m stražnik t patřetny: „Wotoscheče hiščeče ras macžet a potom so pšchihotuječe na to, so řynei poslednje „Božemje“ prajicže! Wy pšchinježecže mērej wulki wopor!“

Mužoj položichu hólza na semju. Žónřte, kotrež běchu tež řastupile, wumychu jemu ranj. Nózny m stražnik lehnj so pšchi nim na semju a hladasche jemu do woczow, kotrejuž bljšččž bě hižo řaschoł.

„Řak krařne řu“, řheptasche farat, „na horach nobi thč, řotřiž mēr pšchipowjedaju!“ Škóř jemu wutwořta. Bě hólza t jeho řrutymaj módrymaj woczomaj lubo mēř. Řan bě řyna do řwojeju rukow řřak. Do jstwy cžiščesche so wjele ludži.

Wřodženž bēdžesche so to poslednje bēdženje. Njebē cžežte! — Nětk bě so dobēdžit. — Žónřte řapoczachu řlakacz. — Farat so řlakny. — Duž řřchitzy woczichnychu a so řobu řlaknychu. Jenož nózny m stražnik wōřta pšchi řwojim řynu ležo.

Farat wotewri ert a řapoczža řpēwacz: „Čžešć budž Bohu we wyřkofscži —!“ Eso pořřožiwšči posařta. Bě t řařnym móžnym hlořom řanjekř řpēw. Šswjate pořřoženje wobja jeho a řřchčř řhromadženyh, farat mjelečesche řaž w bořscži řřchednym džiwnym. Tola řkōncžnje wotewri řažo řwōj ert. Řōždeho wutroba bu řwjatocžnje řnuta, jako to džiwnje tola řa řařnje a móžnje řřches jstwu řakřncža: „— a mēr na semi a cžlowjetam dobre řpōdobanje!“

Zyrtej a řtat.

Sa 16. januar so řynoda t nowemu wuradžowanju řwōla. Řej budže so t nowa nacžiř řa nowu wustawu řyrkwoje řřchedpořřicž, so by so wō nim po móžnosći to poslednje rošbudženje řtalo. Duž je na cžaku, so so Šserbjō řhřabaja a řacz t 16. januarej řwoje řadanja řynodže řřchedpořřōža. Sa naš Šserbow dırbjalo tola, hđňž so řužřza t nowa řarjaduje, móžno bęcz, dozpicz jene řjednocženje w řyrkw. wēzach, tola niz řak řřchibocžna a niz jako řnadnuřřka řřjōđka nam data, ale jako to, na cžōž mamy my řrawo jako wōřebity džěl řascheje řakřteje řrajneje řyrkwoje. To je řjednocženje řřchčř řerbřřo-nēmřřich a nēmřřto-řerbřřich wōřadow do jeneje řuperintendentury, pod řuperintendentom, kotryž je Šserb abo tola řerbřřteje řčče dořpōkřnje móžny, a to je dale to hiščeče, so so ewangeliřim Šserbam řwēřcži, so řa řřches wōłbu řa řřches powōlanje řřchēzo jedyn Šserb do řynody pšchindže. Tole řadacz, njeřēka tola woprowdže nahrabny bęcz! Mjenje řebi řadacz a t mjenje so řpōkōjicž, by řēřakō, řasche řrawa njeđopōřnacž, řasch demōkratiřki nowy cžak njeđorořumicž a řřchede řřchēm njeđopōřnacž, řštož řaschim řerbřřto-nēmřřkim wōřadam řpōmōžne je. Duž je jeno t powitanju, so so řerbřřki lud jako řakři, wōřebje řerbřřte towarřřtwa, řhibaja, so bychu řadanja řředatřteje řonferenzy řpōpřerali. Řej so njeje řacz dotal řoradžřko, tole řřchō dozpicz. Wjele bōle dırbjā so Šserbjō řpōkōjicž t thm, so je jenož řastupjeř jeneho nēmřřteho řuperintendenty Šserb, tole řa řhōwa we řebi, řaž řnjēs řřchedřhda řerbřřteje řonferenzy w řubiju řam wuřna, njeđōžnosće w řebi. (Řa rořřrawu t řubija w cžřkle 25. đezembra 1921 budž tu pokasane!) Ščto t naš ewangeliřich Šserbow njeby řebi řřchak, so bychmy tež my řas wot řřcheje řyrkwineje wřřchnosće řřchřcheli řpōdobne dorōřumjaze a pšchipōřnacwaze řłowa, řaž je řnjēs řřkōp řchreibē řččesche řřchi 75. jubileju řerbřřteho řath. řřudentřřteho towarřřtwa „Šserbowka“. Pšchi tuthm wulžywařnym a na dolhe cžakř rořřřřřřřř řarjadowanju řužřzy by to řunje to řrawe mēřřno byřo řa řakře dorōřumjenje a pšchipōřnacže. Duž do džēka!

Řřkōp! to je něřřle řowōřřřřřřřř řa řřku řakřku řyrteje řř-

czaje hełko pschi postajenju noweje wustawy, sa naß Sserbotow pak niz tak waźne, kaź to nam Sserbam nusniſche runje naſpomnjene ſarjadowanje Rużizy. Tola budź tu to jene naſpomnjene, ſo ſo to tu wo žanym katoliſkim biſkopje njejedna ale wo ewangeliſkim. Najwyschſchi wodźeć a duchowny naſcheje ewangeliſkeje krajneje zyrkwoje dyrbi to mjeno „biſkop“ doſtać. Sa to ſu jich wjele a pſhecziwo temu ſu jich wjele, na kotrym boku jich wjaź, njechodźi ſo derje wuliczeć, w ſynodze drje maja pſheczećeljo „biſkopa“ wjetſchinu, tať drje ſo teź tuto mjeno ſa přenjeho ſakſkeho ewangeliſkeho duchowneho pſchivofnje. Ewangeliſki biſkop njeje ničžo nowe, hižo w czaju Luthera buch u ewangel. biſkopojo poſtajeni. Mamy tajkich w polnóžnych krajach, w Zendźeſkej, w Meſlenburgſkej. So ſo wot jich wjele „biſkop“ ſa nowu zyrkežada, wukhadža ſ teho, ſo nochzedža ſa wodźerja noweje zyrkwoje „wjeleſlowazykollegium“ mječ ale jenu hłowu, jeneho wubjerneho, roſkudneho ewangeliſkeho duchowneho ſa wučerja.

S bliſta a ſ daloka.

S Biſkopiz. Schtwórk do hód bu na tudomnym pohřebniſchczu něhduschi Ssmilnjanski farar Snykora khowany. Wón bě w lěće 1835 w Maſeſchczach rodženy jako ſyn herbſkeju burſkeju ſtarſheju. Wot lěta 1863 hać do 1902 bě ſ fararjom we Ssmilnej a po tym na wukluźbje w Biſkopizach. Wón mječſche jara wulku ſnajomnoſć herbſkeje ludoweje rěče a bě jedyn ſ najplódnichich ſpiſaczelow na polu naboźneho piſmowniſtwa. Kotry Sserb njeby ſnať jeho knihi: Wróczel kweđkow wěrnoſće, Rěczteržanski wučer, Wſchědny khlěb Boži, Kłobſy a ſornjatk a druhe? Wón do zyla knihi lubowaſche a beſche ſebi po nječim bohatu knihownju ſhotowal. Raſ je hižo pſches 30 lět — rjekny wón, ſo kóžde lěto ſ najmjeńſcha 100 hritnow na nowe knihi wuda. Tehdy bě 100 hr. male ſamoženje. Rať hluboťo bě do njeho herbſka rěč ſakor. enjena, je ſ teho widžecź, ſo ſwoje poſlednje dny jenož herbſzy rěčeſche, runjež to jeho pſchivofni njerohymjachu. Pſchi jeho kaſchczu rěčeſche jeho pſchichodny ſyn, farar em. Langa, a farar Rſchizan ſ Godžija pſchivofka jemu we mjenje herbſkeje předarſkeje konferenzy a w mjenje jeho dźakownych czitarjom poſlednje Božemje w herbſkej rěči. Wóh ſaplacź jemu ſ wječnej mſdu!

W Budyſchinje w Sserbſkim domje ſeńdže ſo herbſka předarſka konferenca wutoru 10. januara, dopoldnja 1/2 10 hodź. ſ ſwojemu hodownemu pořebženju. Je to runje hiſchczje w prawym czaju do ſa Lubij ſa 12. januara poſtajeneje ſhromadžiſny lužiſkich duchownych a do noweho, 16. januara ſo ſapoczazeho pořebženja ſynody. Synoda budže drje chycź pſchijecź nacziſt noweje wustawy ſa ſakſtu zyrkej, kotraž ſ dobom nowe zyrkwine ſarjadowanje we Rużizy pſchewjedže. S tuteho dyrba pak teź Sserbja a herbſko-němſke abo němſko-herbſke woſady ſ najmjeńſcha to najnuſniſche ſa ſpomóžne zyrkwine žiwjenje doſtać. A duž maja duchowni ſ nowa dorasnje ſo ſa to wuprajicź, runje kaź to teź nětkle pſches lud to hibanje dže, ſo dyrbimy tu to ſwoje dozpicź. (Pſchiruwaj „Zyrkej a ſtat!)

S Godžija. Tjeczi džen hodow ſwojeczeſche tudomny 2. duchowny k. kaplan Voigt, ſwój 25 lětny ſaſtojniſki jubilej. Sdyž beſche wot lěta 1896 ſ farſkim ſaſtupjerjom we Lupoji a wot 1898 jem duchowny w Ketlizach był, naſtupi 21. dezembra 1902 ſwoje tudomne ſaſtojniſtvo. Na ſwojim jubilejſkim dnju bu ſ wjele pſheczeni a darami ſwoježenj. Boži džen ſpomni farar Rſchizan na jubilej na kłězy a na ſwojedženſkim dnju ſamym poba ſo zyrkwine pſchedſtejičerſtvo do jeho domu, ſo by jemu

woſadžiny džať a jeje pſhecze pſchinjełko. W jeho mjenje rěčeſhtaj ryczerkublet Starker je Žiczenja a kublet Rſchizan ſ Brahi. Rať paczerſke dječzi tať jeho teź Godžijſke ſchulſke dječzi poſtrowichu. Wone ſanjeſechu, wot ſwojeho kantora namjedowane, rjanej kherluſchaj, po czimž teź tutón ſwoje ſbožopſhecze wupraji. Woſada je wulki pjenjeſ ſa jubilejſki dar nahromadžiť. Wjele luboſće a pſchihilnoſće je ſebi duchowny Voigt we ſwojim ſaſtojniſtwe pola woſadnych dobyť. Sserbſka předarſka konferenca jeho w bližichich dnjach teho runja poſtrowi. Wóh ſdzerž jeho hiſchczje dołhe lěta pſchi ſtrowoſczi!

W Klětnom je do hód dołholětny woſadžiny kantor Voigt, nan Godžijſkeho duchowneho, wumrjeť a bu 23. dezembra tam khowany. Wón je hižo dołhe lěta na wukluźbje, ja pak hać do ſpoczatka tuteho lěta hiſchczje Klětnjanſke ſtawniſtvo ſaſtarať. Poſlednje njedzele beſche kheru woſlabnył. Wón beſche pſches 80 lět ſtary. Wječne ſwětło ſwēcź jemu!

„Sserbotwa“, towařtvo ſtudowazyh katoliſkich Sserbotow w Braſy ſwojeczeſche 29. hodownika ſańdženeho lěta w Sserbſkim domje ſwój 75 lětny jubilej. Bě to pſched 75 lětami, ſo 6 ſtudowazyh katoliſkyh Sserbjo ſo ſjednocichu, ſo bychu ſo, jedyn druhého podpjerajo, dowuhotowali w herbſkej rěči a tať potom teź kmani herbſzy duchowni bjes Sserbami byli. Schtož ſo 21. oktobra 1846 ſapoczja, bu w běhu tych dołhich lět dale wutwarjene a wudoſpołnjene. A tať ſu je Sserbotwi wuſchli kławni herbſzy mužojo kaź But, Górnik, biſkop Luſchczanski, Duczmann, Hermann, Andrižki, Libſch a mnoho druhich. Tať ſtutkuje „Sserbotwa“ ſa ſakhowanje a wuwicze Sserbotowna dozyła, pſchede wſchěm pak mjeſ katoliſkimi Sserbami. Na jeje czjeſtnym dnju bě ſo tehodla teź nahladna licžba Sserbotow jeſchka, ſo by 75. narodniny tuteho pólneho a ſwěrneho herbſkeho towařtwa poſwojecziť. Běchu tam to nječziſchi aktiwni Sserbotowczenjo, nětkle w Braſy ſtudowazy a ſtari knjeſojo Sserbotwi a ſaſtupjerjo ſtudentſtwa a druſy hoćjo, teź ſ ewangeliſkich Sserbotow. Teź Wiſchjanſki biſkop kn. dr. Schreiber bě pſchitomny a porěča, wjeſo němſki, pſchipoſnawaze ſbožopſhecžaze kłowa, ſ kotrychž bě klyſchecź dorofumnjenje a pſchipoſnacze herbſkeje narodnocze a pobožnoſće. A popoldniſchemu ſwojedženju, kotryž wopſchijecze ſwojedženſke rěče, ſbožopſhecža, ſpěwy atd. pſchifaſkny ſo wječor ſabawny džel, na kotrymž ſo woſebje herbſka młodžina wobdželi. Wty pſchejemy jubilaržy, naſchej herbſkej „Sserbotowzy“ wjele ſboža k 75. lětnemu jubileje a Bože žohnowanje k dalſchemu pilnemu wuſpěchapołnemu ſtutkowanju k Bohu czjeſczi, Sserbam k ſpomóženju.

A roſpominanju.

Žiwjenje! Schto je žiwjenje? — Proza luta a wjele džeťa! — Wjeſelenje a ſabawjenje! — Dobre dny a ſte dny! — Ničžo, lute, lute ničžo! — Žebanje a ſjebanje kameho ſo! — Sapoczatť kmiſercze! — Žiwjenje je žiwjenje, je ſapoczatť žiwjenja, wječneho žiwjenja, wječne žiwjenje, to rěka: Wóh je ſ duſchu ſjednoczeny na wječnje, a to ſebi žada, ſo w tutym žiwjenju by ty ſjednoczeny ſ Bohom, to rěka: ſo ty wěrſch žiwu wěru kſcheczejanſku. — —

Wiſtowanje. D. w M. B. ſa 2. po 3 kr. — K. w S. ſa 3. po 3 kr.

Samolwity redaktor: farar Wyrzacź w Moſacziach.

Cziſchcz a naklad: Ssmolerjež knižicziſchczernja, ſap. druſtvo ſ wobmj. ruť. w Budyſchinje.

Sy-li spēwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njobjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Esmlerjez knihicziščežetni w Buduščinje a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

2. njedž. po 3 kralach.

Čekst na Romškich 12, 9—17.

Na druhim městnje w lišče na Korinthiškich w 13. stawje je šwjaty Pawoł wyškóti křěrlušch wo lubosći spēwał. Kaž bašnik wón tam lubosć se šahorjenymi šłowami wopisuje! Wón, kiž bě přjedy šurowy Saulus, bu Pawoł, kiž w lubosći wšěm ludžom šluži, dokeľž je šam na šebi bójšku lubosć našhonil. A tale lubosć bójška, kiž bě jeho š putow šaklepjenosće wutorhnyła, budži w nim druhu lubosć: „Bóh je mje lubował, kať njehať wón waš lubowacź!“ A wyskajo čžini wón w 13. stawje přěnjeho lišta na Korinthiškich šwoje wusnacze wot tuteje lubosće, kiž šo we nim pali kať šwjaty woheń.

Čež džěnša k nam wo lubosći rěči. Ale hinajšchi šamer tón ras Pawoła k tajtemu pišanju pohnuwa, hačž tehdom na Korinthiškich. Wěšče-li tehdom jeho džakowneje lubosće polna wutroba wyškóti křěrlušch spēwała, džěnša wón jaťo dušchepaštyč do našchich domow pschihadža. „Šajka dyrbi našcha lubosć bheč?“ tať šo praschamy. A wón se bohastwa šwojich našhonenjow naš džěnša pscheczelnje a štrošćtnje rošwuczi.

Na jenu wošebitosć našcheho teksta čžu hiščeže ředžblive šejnicž. Našch džěnjnišchi tekst ma jenož lute krotke šady. Jenož někotre šłowa! Šusto jenož ři abo dwě. Ale tele krotke šłowa maju wjele prařicž. Šchtož hewať Pawołe špišy šnaje, wě, šo wón jara dolhe šady štwori, šo dyrbišch hušto šebi dwójžy a trójžy jedyn šchpruch pschecžitacž, přjedy hačž dorosumišch, šchto tute šłowa a šady na šebi maju. —

Alle džěnša Pawoł čžisće hinať rěči. „Lubosć njebudž falschna. Šidžče to šle a džeržče šo k dobremu atd.“ Š wě-

štim rasom wón wšchě pocžinki lubosće wusběhuje. Kaž šłótničať řjany šłoty přěřšchžen š drohimi šamjenjemi pschi, tať tu řež Pawoł čžini. Ša šłota křona řšchescžana řěka lubosć po Šbóžnikowym pschikadže a pocžinki tuteje lubosće, kotřež Pawoł tu mjenuje, šu kať debjeńki, š kotřychž blyšchžom šo křona šwěczi a křadni. Lubosć njebudž falschna! Šaj, kať hušto tola našcha lubosć pucž šprawnosće wopušchězi. Lubosć njekmě to šwoje pytačž, njekmě šebicžitwa bheč. Alle šebitwosć je hušto tón jenicžki šamer wšcheho našcheho čžinjenja a lubosć jenož čžěńka płachčžicžka, kotruž šebi wokoło powěschamy. Dha dadža ludžo ša dobre wěžy šwoje wopory, ale wěž šama njeje jim to wažne. Řě, šo by šo jich mjeno prawje řhwalilo, šo bheču ludžo wo nich řěčželi a jim wóručž dobreje řhwalby pokasali, čžinja to. A woni řhodža řem šchi, kať by lubosć k Wožemu domej tam honila, ale woni jenož pschěd ludžimi tať čžinja, doma wo jich žitowjenju wjele njepřtnejšch wo taťkej lubosći. Šaj pschikadow je došć taťčeje falschneje lubosće, ale šchto móže to dopiřacž. Řruhuj šwoju wutrobu, luby pschecželo, luba pschecželniza, kať š twojej lubosću šteji. Še wona čžista špravna, hidžišch to šle, a čžinišch to dobre, abo šy pschi wšchej šwontownej lubosći tola hiščeže na wiřatym pucžu šebicžitwosće?

Dale řěči Pawoł wo bratrowškej lubosći. Wona ma wutroba bheč a š „čžesčžu šo bjes šobu šakhadžečče.“ Bratrowška lubosć! Šaj, řšchescženjo šmy a čžemy řež bheč, ale bratřja a šotřy? Řě, tať daloko našcha lubosć njendže. Řunje won na wřach móžešch wo tym řrudne a řrudžaze našhonenja čžinicž. Bratrowštwow čžedža jenož š tymi džeržecž, kotřychž móšchěń polna je. Tym hoľduja a šluža a šawidža, ale bratrowška lubosć to žana njeje. Škóždy pať wě, šo šmy wšchitžy bratřja řesufa dla,

ale po tym činič! Runje won w našim čaſu, kiž je polny njejednoty, ſawiſčje, hidy, runje won w tym čaſu na naša kſchecſcijanſka wěra ſwjaty naſtawſ wſchēm ludžom pſchimołacž: „My ſmy wſchitžy bratſja a kotry, tehodla njeſwadžče ſo, ale pytače jedyn drugeho ſ bratrowskej luboſčju.“ Dyrbi ſo ſurowoſč, kiž ſ wójny ſem pſchindže, hiſčje ſo w pſchichodže dale pleſčj. Dw, „dha njebudžče lēni w bratrowskej luboſčzi, budžče horžy w duchu!“

Naſch čaſ ſebi žada wutrobny, kajtuž tōn Samaritſki mējeſche, wutrobny, kiž ſo ſa dale ničim njepraſcheja hač ſa tym: „Tu je mój bratr, moja ſotra w hubjeńſtwje, we nuſy, tu man ja pomhačž. To njech je naſch najhlowniſcha ſtaroſč w naſchint čaſu!“

Tajka ſprawna a bratrowska luboſč mōže pať jenož ſ wutrobny pſchincž, kiž w frutej dowěrje ſ Bohu hlada, tehodla pſchifaſkne Pawol: „budžče wjeſeki w nadžiji!“ Pſchi wſchej nje-luboſčzi a ſurowoſčzi na ſwēče žnježazej njeſabudž, ſo nad nami hnadny a luboſče polny Wōtčez w njebjeſach je. Luboſč pyta jeho čjeſč, luboſč wē, ſo Wōh nam naſchu luboſč wuruna. Tam horka je naſcha nadžija, tam horka je tōn pomoznik, na kotrehož ſe ſežerpliwōſčju čaſamy, ſ njeu džemy ſtajnje we naſchich modlitwach. Tam klecžo dobroproſchenje čžininy ſa tych, kotrychž na naſchich wutrobach nježemy. Haj naſcha pomoz ſteji w jeho mjenje!

A hdyž je tež maľo, ſchtož my ſwoje mjenjenty, hdyž tež wſchēdny khlēb nam bje wſcheho do klina njepadnje, čžemy tola tym dawacž, kiž ſo na naſ w nuſy wobročeja. „Wopoduječe radži“ napomina naſ Pawol. Čžakž njeſku bohate, ale na to Wōh tōn ſnjeſ njehlada, hač mōžeſch bohatty abo kħudy khlēb roſdželicž, wōn hlada na twoju wutrobu, a ta je jemu mēra twojeje luboſče. Wjazy nje mōžeſch dacž, hač w twojim ſamōženju ſteji. Alle to dyrbiſch rady ſobudželicž temu, kiž je teho potrebnny. Tak wjele nuſy a tyſchnoſčje na ſwēče je, ſo njetrebaſch dolho pytačž, komu maſch pomhačž. Maſch-li w luboſčzi wotewrjenu wutrobu, potom žadny njeſpojoeny ſ twojeho domu njeponōdže a by-li tež twōj njeſchecžel byľ.

Haj w tym budže haľle naſcha luboſč kōnowana, ſo my tych žohnujemy, kiž naſ pſchecžehaju, ſo my žohnujemy, ale njeſwarimy. To je to najčežſche, ſchtož Jeſuſ a ſ nim jeho ſwērny wučomnik Pawol ſebi wot naſ žadataj. „Žohnuj tych, kiž tebe pſchecžehaju, kiž tebi kamjenje do pucža waleja, kiž ſo ſežinja, kiž huſto tebe wjedu do čžemneho doľa ſrudnoſčow!“ ſežinja, kiž huſto tebe wjedža do čžemneho doľa, ſrudnoſčow!“ — Tych dyrbiſch žohnowacž! Kōždy ſwērny kſcheczan je drje wēſče hižo ſhonil, kať čžēžto je, tule kaſnju luboſče dopjelnicž. Wyrnjež njeprawdu čžerpu, dyrbiu teho žohnowacž, kiž mi tajke horjo-nacžini!“ tať ſo nēkotryžkulitſch roſhnēwany praſcha a ſo wot kſcheczanſtwa wotwobroče teho mēnjenja, ſo je kſchecſcijanſka wěra jenož ſa ſľabych a kħorych ale niž ſa ſhľnych, ſtro-wych a čžitnych ludži.

Alle tež tōn ſwērny wotročž ſwojeho njebjeſkeho ſnjeſa praji ſwoju hłowu ponižnje kħilejo: „ſnježe, daj mi mōž, ſo bych ja žohnowacž mohľ tych, kiž nje pſchecžehaju!“ — Spytaj, luby pſchecželo, žohnuj tych, kiž ſ tobu ſľē mēnja. Prēni raſ ſo nam ſda, kať bychmy wulku horu ſ pucža walicž dyrbjeli, ale potom je to hinaľ. Lōžicho a lōžicho tebi budže, proſhčž ſa ſwojeho njeſchecžela, ſ nim pſchecželnje rēčžecž a jemu ſe ſprawneje wutrobny wodacž. Čapocžinaj ſ tym a budžech ſpōnacž, ſo tež we tym — žohnuj ſwojich njeſchecželow — twoja luboſč, ta ſprawna, bratrowska dobytwa. —

Čchto hiſčje dale Pawol ſebi wot naſ žada a naſcheje luboſče? Č kōtka. Mēječe jenajku myſľ, budžče ponižni.

Wjeſelče ſo ſ tymi, kiž ſo wjeſela, pľacžče ſ tymi kiž pľacža, mēječe bjeſ ſobu jenajku myſľ. Njemyſľče na wyſſoſe wēžy, ale džeržče ſo ſ niſkim. Njedžeržče ſo ſami ſa mudrych! —

Modlitwa: „Luby njebjeſki Wōtčje! Haj, ſwēt žanu luboſč njeſnaje, luboſč je ſaſchla a wſchudžom horda ſebicžiwōſčž ſwoju hłowu ſbēha. Ach, a tež ja dyrbiu na ſo hladajo wuſnacž. ſnježe ja njeſhym hōdny teje luboſče, kotruž mi wſchēdny wopolaſujech. Dha čže wutrobny proſchu: ſaſchčžep mi do njeje wutrobny tajku luboſč, kajtuž tež Pawol mējeſche a wo kotrežž wōn na Romſkich na 12. ſt. piža. Daj mi tajku luboſč, kiž je podobna na luboſčž twojeho ſyna, naſcheho bratra a ſbōžnika! ſamjeń!“

Dolež ſu tola hody.!

Bē to pſched nēſchto lētami patoržizu popoľdnjo. Tam pſchi wofuje derje wuhotowaneho mēſcheczanſkeho wobudjenja w St. ſedžeſche ſtarſcha žōnſka. Č polhnurjenym woblicžom ſhlado-waſche won na haſy, kotrež bē ſnēh pſchitryľ. Kať tam to ludžo kħwatachu, kať tam to džecži ſtafachu. Bēchu tu tola hody.

Wontach pſched bydlenjom ſhlyſchecſche žona ſuſhodžiz džecži po ſkhodach bēhajo, bēchu polne wjeſelenja a radowanja, a žona wjedžeſche, ſo budža to čžim hiſčje bole juſtacž, hdyž budže jim to potom wobradžene. Tu w jeje bydlenju dyrbjecſche tutōn džen bjeſ wjeſelenja a radowanja woſtacž! A tola bydleſche jej ſyn tam wontach w pſchedmēſče je žonu a džecžimi a bēchu tam to hubjenje žiwi! Wona pať njechacſche ani kſchiveho pōrſta ſežinicž, ſo by jim hodowneho wjeſelenja pſchihotowala.

Bē ſo ſandženu ſymu ſ džecžimi roſkorika a ani ſlowežka wjazy ſ nimi nječžala. A wona to tež nočžyſche hinaľ, tež dženka niž. Bē hižo na to ſta byla, ſo bē ſebi ſyn tutu kħudu holzu wſaľ, a bē hiſčje bole ſta, jať ſyn poſdžičho ſe žonu a džecžimi do St. pſchicžeje. A tať bē to ſ roſkorje doſchto.

Čallepa ſo do duri a ſuſhodžiz maľy ſriza ſaſtupi, proſcho: „Luba Baumertowa, ſmēm pola tebe ſwōj hodowny ſchpruch wuſnyčž? Tam lōberka pola naſ ſpēwaja a ſmēja ſo čži druſy a pſchi tym wſcho ſabudu.“

„Wuſni jenož, ſriza!“ rjekny Baumertowa a jeje mjeſwocžo bu pſchecželniſche.

„Ja ſebi wuſchi ſatykam a potom wōtſje ſchpruch praju, tať najlēpje wuſnu.“

Maľy hōľž bydže ſo na ſtoľ a ſapocža wuſnyčž, ſ porſtamĩ ſebi wuſchi ſatykujo: „Čžeſč budž Bohu we wyſſoſčzi a mēr na ſemi — a mēr na ſemi — mēr na ſemi —“. Tu wſa porſty wot wuſchow a rjekny na dobo: „Papa je, Baumertowa, dženka prajiľ, — ja ſym to ſhlyſchal! — ſo to njeje pēkne wot tebe, ſo ty mēr nimacſch ſ twojimi džecžimi, doľež ſu tola hody a doľež je ſo tola luby ſbōžnik dženka narodžil a doľež . . .“

Tu bē ſo ſallepaľo a wontach woľachu: „ſriza! ſriza!“

Kať ſ wētrom wujē maľ pachol ſe jſtwy. Baumertowa bē ſtanyľa. „Mēr na ſemi! Mēr na ſemi!“ tať ſyncžeſche jej to dale we wuſchomaj: „Dolež ſu tola hody!“ tať kħincžeſche jej to pſchezo ſaſo ſ nowa do wuſchol. Rhodžeſche tam a ſem pſchecž jſtww, a kħwataſche to bole a bole.

Tu ſo ſaſo ſallepaľo a tōn kōcž ſaſtupi to pomakku maľa hōlcžka, ſchēſčlēna, blēda.

„Čanka!“ ſawoľa žona pſchekħwatana.

„Dw, luba wowka!“ rjekny ſ čžicha hōlcžka a ſhlyſy ſo ji po ližomaj kulachu. „Njebudž ſka! — Nan a macž njewēſtaj, ſo ſym ſ tebi ſchla! — Wowka, doľež ſu tola hody, doľež je ſo luby ſbōžnik dženka narodžil, budž nam dobra! Macž pľaka kōždy džen a nan je ſrudny a kħory! A macž praji, ſo by

chytla tať rad měr mječ s tobu! Duž bym ſebi myſliła, wowa, dofelž ſu tola hody, chzu tebye proſyć!“

Wowzy ſo na dobo ſylſy po lizomaj kulachu. Tam to blėduſchke mjeſtwoczjo bė jej žywy porok! „Dofelž ſu tola hody!“ pſchi ſebi prajeſche. „Haj, dofelž ſu tola hody!“ Majkaſche licžy holcžy a rjetny ſkóncžnje:

„Dži dom nėtke, Šanka, a praj ſtarſchimaj, ſo chze wowa měr mječ, — — ſo dyrbiće wy wſchitzy dženſa ke mni pſchińć!“

Jaťo nėtke hodžinki poſdžijcho ſhory muž a blėda žona ſ džecžimi pomakku pola Baumertoweje ſaſtupifchtaj, blyſkotafche ſo jim napſhecžywo hodowny ſchtom je ſaſwęcženyymi ſwęcžkami Baumertowa da džecžom ruzy. „Macže!“ džecžtaj ſyn a džowka, „dofelž ſu tola hody, wodať wſcho a nječ je měr!“

„Haj, dofelž ſu tola hody!“ rjetny macž a wokoſcha pſchichodnu džowku. — —

Pracijch ſnadž: „Dofelž ſu tola hody nimo, tehodla tu hodowne powjedańćto niečo wjazy prajecž nima?“ Praſcham ſo tebye: „Maſch ty měr, dofelž ſu tola hody nimo? Eſy ty měr cžinił ſe wſchėmi? Albo je ſnadž mješ twojimi wnućžkami žane blėde, ſuche licžko, kotrež je to twojedla? Albo je hđže ſchto ſrudny a ſhory, dofelž ty nochzeſch měr mječ s nim? Albo plaťa hđže ſchto horze ſylſy, dofelž ty njebė cžinjeť abo cžinjeťka hodowneho ſłowa: „měr na ſemi“?“. A ſažo: Chzeſch ty wohani-bjeny a ſaſudženy ſtać pſched maľym pachokom, kotryž cži praji: „To njeje pėknyje wot tebye, ſo ty měr nimaſch! Albo dyrbiſch ſo ty haľle wo thch maľych dolho proſyć a pominać dacž na to, ſo ſu tola hody nimo a ty nimaſch pſchezo hiſchėže mėra.

Runje dofelž hody nimo, tuto hodowne powjedańćto. Ty njewėſch, hać žane hody ſa tebye w tutym žiwjenju. Duž ſ najmjeńſcha jene hodowne powjedańćto — ſo by měr mėl! —

Šłód a druha nuſa.

Š Ružowſkej ſyſchich ſaž a ſaž wo pomozwołanje thch, kiž tam ſłodu tradaja a mřēja a thch, kiž tam pomhać chzeja. Fridtjof Nansen, kotryž je tón hobrſki tola pať rjany nadawť na ſo wſať, pomozne ſkutfowanje ſa ſłodutradažy ch ſarjadowacž, dyrbi pať ſpójnawacž, ſo jecho jecho pomoznižy, to ſu ludy Euro-py a Ameriki, wopuschėža a pſcheradža, ſ najmjeńſcha pať, ſo jemu teje pomozny, kotryž móbhe pſchinjeſež, njepſchinjeſu. 30. ſeptembra ſańdženeho lėta je Fridtjof Nansen ſam pſched ludowſtwjaſtom ſtať a rėcžat a proſyť a pominať. Pſchi tym ſo we ſwojej rėcži wopraſcha: „Je tu jeneho ſtawa tuteje ſhromadži-ſny, kotryž chzyť prajecž, priedy hać ſowjetwſchnoſečji pomham, nječ 20 milijonow ludži ſłoda wumřēja?“ A hlaj, tam bė taj-ťeho ſtawa. Eſerba Rorthin ſtanu a rjetnu ſjatonje, ſo priedy ružowſkemu ludej wumřjecž da hać wſchnoſeč bolſchewiſkor podpjera. Š polnym prawom nėchtón k temu pſchiſpomni, ſo je tuto ſrudne ſłowo cžim ſrudniſche — je-li to do žyła mőžno — pſches to, ſo dyrbiſch ſo tu tola dopomnicž, ſo tole ſłowo ſaſtupjeť teho luda wupraji, ſa kotryž ružowſki lud 1914 do mėny cžehnjeſche.

A ludowſtwjaſť je ſo dať pſchewwatać pſched ružowſkej ſymu, pſched kotrež bė ſo Nansen ſa ruſki lud tať bo'at, a njeje pomhať hać doľat a nėt ſnadž pſche poſdže. Toľe ſ dobon-jara njewitane wopſkmo ludowſtwjaſta ſa thch, kotřiž ſynomu na dži ju na njón ſajeja mėnjo, ſo mőže wón wſcho ſbožo, pſchede wſchėm tež měr pſchinjeſež. To njebudže mőžno, ſhiba ſo ſo to jene pſchemėni, ſo ludy wjazy wſche nabožiny ſebi njewaža nazionalnoſeč, narodnoſeč ale ſo jim najwjaže je nabožina, ta luboſeč wėrneje ſchecžijanjeſteje wėrny. Pſhecžywo njej ſteja nėtke hiſchėže w ludach a krajach nimo nazionalnoſeče tež hiſchėže

druhe mozy taž mammonismus a kapitalismus pſchede wſchėm. Mammonista mőže kőždy być, tež kotryž jenož nėtke ſchėbnati ſwoje mjenuje, hdyž tute pjenjeſti jemu wjaže ſu hać te druhe ſwojate kubla, kapitalista ſy haľle, hdyž mőžeſch ſe ſłotakami a ſlėbornikami w ſaku kłimporicž, abo lėpje drje nėtke prajimy, hdyž mőžeſch ſ mődrými a brunými papjerkami wokoľo ſo mjetacž. Kapitalista pať je pſchezo w ſtraſche, ſo ſo ſcžini tež mammonista.

Š Ameriki pſchińdže nėt k temu ta powjeſeč, ſo je ſtam amerikańſteje wſchnoſeče, ſekretar ſa rataſtowo, farmarjam abo ratarjam radžiť, žito palicž, t. r. je žitom tepicž. A amerikańſte nowinaſtowo njeje ſo pſchi tym roſhńewako, nė, wono pſchiſpomni, ſo je tuta rada nėtke jena dobra, dofelž ratať wjecžor-nych amerikańſkich ſtron nėtke tuńſcho wujėdže, hdyž ſebi ſe žitom ſatepi hać hdyž ſ drohim wuhłom.

Šo by ſo Ružam na pomoz pſchichło, temu njeſadžewa to, ſo ſnadž by na pſchitowjenju nėhđže kłazaťo, najmjenje by to ſažo ſa Ameriku płaćilo. Raž nowiny piſchu, ſerſamja tam na dwórniſchėžach tworne woſy po džeſacžyſkaczach, cžerpja tam we pſchiſtawach ſchłodu pſches njetrjebanje kődže po ſtach, a cžezčich automobilow je tam jich wjazy hać bychu ſebi to pſched nėſchto lėtami wumyſlicž móbhi. A pjenjeſ je dže runje w Americy na najwjazy, tež dobrých ſłoty ch. — Do žyła tola nicžeho dale njeby trjeba byťo, hać wupłody amerikańſkich ratarjow pſchewjeſeč do krajow, hđžež milijony mřēja.

A to najſrudniſche nėt pſchi wſchėm je, ſo drje pomoz nėt hižo pſche poſdže pſchińdže, tehodla, dofelž ružowſka ſyma tajkej pomozny na morju a na kraju puće ſalehnje a domach w kraju ſwoje mordarſke džeľo wukonja!

Zyrkej a ſtat.

Šańdženu wutoru bė ſo ſerbska předarſka konferenza we Eſerbskim Domje ſeſchła, ſo by ſo pſchede wſchėm ſ nowa ſabė-rala ſ hłownym praſchenjom ſerbskeje ſuperintendentury. Ženo- hłóknje a dorasnje ſo wupraji ſa to, ſo na ſwojim žadanju wob- ſteji a ſo ſ nowa ſo ſ tutym žadanjom ſama taž pſches ſynoda- low na ſynodu taž na konſiſtorium wobrocži. Š tym, ſo ſo Eſerbam jenož ſaſtupjeť nėmſteho ſuperintendenty pſchewoſtaji, ſo konferenza njeſpokoji a to cžim mjenje, dofelž bu jej namjet ſ mnoho podpſkmanami ſ luda pſchepodaty, kotryž ſebi žada, ſo by- chu ſo wſchė nėmſto-ſerbske abo ſerbsko-nėmſte woľady ſjedno; cžile do jeneho zyrkwińeho wokrjeſa pod ſuperintendentom, ko- tryž byť Eſerb. Wſchitzy, kiž ſ luda tutón namjet podpjeraju, ſmėdža ſebi wėſeči być, ſo konferenza jeno hłóknje ſa tuto žada- nje wuſtupi, wono pať je dobre a ſpomóžne ſa tutu wėž, ſo lud konferenzu podpjera a ſo tež dale ſwėru ſa tym hlada, ſo ſo nėt tež Eſerbam pſchiſwoli to, ſchtož je jich prawo a ſchtož ſebi jene ſpomóžne ſchecžanjeſke a woľadne žiwjenje žada, to je: ſerbska ſuperintendentura pod ſerbskim ſuperintendentom, a to je dale: ſaſtupjeť Eſerbow w ſynodze, t. r. Eſerbam dyrbi pſchezo mőžno być, pſches ſwojeho ſerbskeho ſaſtupjerja w ſynodze ſwoje praſchenja ſaſtupowacž mőž, nječ ſo to nėt jedyn Eſerb do ſynody wuſwoli abo nječ ſo, njeje ſo žaneho wuſwoliťo, do ſynody pomoka.

Tutaj dwaj namjetať ſo ſynodze ſ nowa pſchedpoľožitaj, hdyž ſo 16. januara ſ nowa ſeńdže. Synoda dyrbi ſebi wėſta być, ſo njeje tať, ſo ſo Eſerbja, ſerbska konferenza taž ſerbski lud, ſpokojeni, hdyž ſo jim jenož ſaſtupjeť ſuperintendenty pſchi- ſwoli, niž pať ſuperintendentu ſam. Synoda dyrbi tež wjedzeć, ſo maja Eſerbjo to ſa pſchitſhanje dobrego prawa, hdyž pſchi žyľe nowym ſarjadowanju Ružyžy ſo jim teľe tola wėſeče niž

pschelnatej próstwie njedopjelnitej a so njebudžeja so spošojicž, hdyž so jim tež tutej hiščeže sapowjedžitej abo pschitrošchitej, — kaž so to nětkle stało je.

Š němſkich nowin čmy wučitali, so je němſko-nazonalna ſtrona w Budyščinje tehorunja na ſynodu wobſamknjenje ſapodaſa, ſ kotrymž žada, so by so nam Šerbam pschiwolil herbski ſuperintendenta. Njech tuto podpjeranje ſ wuspěchej dopomha! Njech paſ pschi tym njeje ſabhte to druge žadanje po herbskim: ſaſtupjerju w ſynodže!

Šerbskych duchowni a herbski lud, woni wocžakaja w dobrej nadži nētkle ſynodžine wuradžowanja, mēnjo, so ſynoda njebudže hinaſ mōž, hač džiwoč na tutej próstwie. Zeje dopjeljenje budže ſ lēpſchemu wožadneho a zyrkwineho žiwjenja! Šrajna wyſchnoſč je žadanja Šerbow w ſchulſkich praſchenjach dopjelniſa a dweju herbskeju ſchulſkeju dohladowarjow Šerbam daſo. Šaſ čyžla so to tu zyrkwina wyſchnoſč a ſynoda ſarjež!? —

Evangelſka ſchula abo niž!

W pschichodnych měžazach so roſkudži, hač my ſa naſche kſcheczene kſcheczanſke džeczi kſcheczanſke ſchule wobkhowamny abo hač budžemy nuſowani, je do ſchulow dač, kotrymž to najlēpſche pobrachuje: Duch praweho ſmyſljenja evangelſkeje wěry! We januarje dyrbi so wulkostatnemu ſejmej nacziſk wulkostatneho ſchulſkeho ſalonja ſ wuradžowanju pschedpoložicž, tuton dyrbi nowoſarjadowanje ſchule dorjadowacž. Šaſ so jenotliwe politiſke ſtrony pschi tym ſadzerža, hač a ſaſ jara wuſtupja ſa ſdzerženje prawow evangelſkeho džecziwočehnjenja, to wotwižuje wot teho, hač wozuczi mōžna, ſylna evangelſka ludowa wola, kotraž ſebi žada prawo ſwojeho ſwēdomnja a ſchita drohotne kublo kſcheczanſkeho wocžehnjenja mlodžiny. Šsylne njepečečelſke možy ſkutkujaja hižo temu napschecziwo! Nēkotre hložny we njerwēſtej wjetſchinje ſejma mjenje — da nimo je ſ evangelſkeju ſchulu, hač runje žaneho diwēla na tym njeje, ſaſ ſebi wulka wjetſčina luda myſli wo nabožnym wocžehnjenju džeczi. Zehodla dyrbja so dny wot 15. januara hač do 15. februara ſa „pomozny měžaz“ ſa evangelſku ſchulu wužicž, so by so wſchudžom ſpōſnacže ſbudžowalo ſa to, ſaſ khotna a ſtraſchna ta wēž a wo čzo to dožyła dže, a ſa to, so bychu so čžim wjazny namaſkali a hromadžili a pschihotowali ſa tutu wulžywažnu wēž. Evangelſkych, budžecze hotowi, hdyž budžecze ſwotani! Žiwžy, wotzucžecze! Wjeſtaroſčžiwu ſpōſnawajecze ſtrach! Roſkudni, podwojecze napinanje! Wono to dže wo dobre a ſbože naſchich džeczi! Wono to dže wo nadžiju a pschichod naſcheho luda!

Š bliſta a ſ daloka.

Šerbska předaſka konferenca wotně ſaſndžemu wutoru we Šerbskim Domje ſwoju hodownu ſkhadžowanju, kotraž jej doſhe a wažne a khotne wuradžowanja wobradži, pschi tym paſ tež poſaſa, so wſchitžy w njej w jenej myſli a ſ jenym hložom ſa tym ſteja, ſchtož je Šnjeſowemu kraleſtwu mjeſ naſchimi herbsko-nēmſkimi wožadami ſpomōžne w ſnutſkym kaž ſwotnym. Wo tole dobre ſdychowacše tež ſawodna modlitwa pschedpdy, kn. ſararja Domaschi-Budeſteczanſkeho. Wjekele a ſrudžaze ſjewi hnydom ſapocžatſ. Š. duchow. Woigtej-Šodžiſtemu bu ſobužarowanje wuprajene ſ wotſalhicžu jeho nana, nētk njebočicžkeho kantora Šlētjanſkeho a buch ſbožopſchecža wuprajene ſ 25 lētneju ſaſtojniſtemu jubilejeju. Šsmjercž ſemrēteju bywſcheju ſobuſtawow ſararjow Šſyforj a Waſtarja bu wopomnjena. Šchto so wo praſchenju herbskeho ſuperintendenty a ſynodale dowuradži, čžitaj pod „Zyrkej a ſtat!“ — Wo nowym ſarjadowanju doſhodow naſchich kantorow so nadrob-

niſcho wuradžowacše, je tola ſjednocženje kantorow nowe žadanja wožadani pschedpoložilo. — Ša noweho mēſtopſchedpdy herbskeje předaſkeje konferenzy wuſwoli so jenohložnje ſ. ſarar Šmerwa-Buſeczanski a ſa jeje poſladniſa ſ. ſarar Šandriſ-Šluſſchanſki. Wobaj pschiwſaſchitaj wōlbu. Šlicžbowanje tuteho lēta budže dotalni poſladniſ a pschedpdy ſ. ſarar lic. theol. Šrōſaſ-Šrodžiſcheczanſki hiščeže wōbſtaracž. — Zeho a tamneho, ſchtož tuton ſtruchty čžaf ſa wožadny kaž ſaſtojniſtvo kaž jenotliweho pschitježe, bu hiščeže mnoheho roſpominane, doniž ſ. pschedpdy — poſodnjo bē hižo dawno nimo — ſhromadžſnu njeſkōncži.

Š Rožacžiz. Šdyž do noweho lēta džemy, wopominamny, ſchto to ſaſndžene nam pschitježe, tež we wožadnym žiwjenju. Šarodžilo je so nam 14 evangelſkich džeczi, (lēto předy 11 džeczi), a to 7 ſhynkow a 7 džoweczičkow, ſwójatu kſchecženiju doſta jich 12, jene wumrē njeruſkcheczene. — Škſchecženſki ſlub wobnowilo je jich 5 herbskich džeczi (lēto předy wſcho hromadže 6). — Wērowani bēſchtej jenož dwē (3). — Š tuteje čžafnoſčje wuſwōdžechu nam 12 (6), poſkhowaných bu jich tu 13 (5). Wēchu to 4 džeczi wot jeneho dnja hač do 2. lēta, jena mloda hołza ſ 24 lētami, jedyn nan a bywſchi wojowar ſ 33 lētami, jena nježenjena ſ 48 lētami a 6 ſtarſchi hač 70 lēt, mjeſ tutymi t. čž. najſtarſchi mužſki je 84½ lētami a najſtarſcha žōnſka je 81 lētami. — Š Božemu bliđu w Božim domje pobý jich 608, to je runje ta ſamžna licžba kaž lēto předy. Domach doſta ſwójate wotkaſanje jich 28 (30). Wſcho hromadže bē to ſpowjednych 636 (638) pschi 510 duſchach. — Šollektor w Božim domje je so nawdaſo 2059,74 hr. (1140,80 hr.), mjeſ tutymi bē wopor na ſwjedženju ſjewjenja ſ 1157 hr. Nimo teho bu wotedate ſa miſionſtvo mjeſ pōhanami 300 hr. ſ miſionſkeho kaſchcžika a 800 hr. druhich darow, wſcho hromadže 1100 hr. (655 hr.). ſa Šuſtaw-Šdolſkome towarſtvo 75 hr. a ſa druge ſkutki kſcheczanſkeje luboſčje dalſche wulke a male dary. Wſchitkim, kiž ſu taſ bohacže woprowali a ſkadowali, budž tež tu hiščeže jene „wutrobny džaf!“ a „Wōh žohnuj!“ pschitwolane. Šsu tola tute dary ſawdawſ ſa to, so so tež ſa domjazu zyrkej a wožadnu luboſč a darniwoſč žwērna a wulka wopokafacž budžetej, taſ na psch. lētkja, hdyž čžemy wožadny doſ wotpafacžicž. — Na ſwjedženju ſjewjenja tuteho lēta bu na wotſar Boži položen wopor 1250,50 hr. wulki, to je na hłowu nimale 2½ hr. a po tym ma so wulkocž taſkich wožadnych darow jenicžny mēricž, niž po ſhromadnej licžbje.

W Bartſkej wožadje, kotraž ma jich 1464 duſchow, je so we ſaſndženym ſ Božej pomozu doſonžanym lēcže narodžilo 53 džeczi a konfirmirowalo 37 džeczi. Wērowanjow bē 21, khowanjow 33 a ſpowjednych 2040. „Miſionſki poſol“ čžitaja jich 34. —

Wiſtowanje: Š. w Š. ſa 3. po tſjoch kralach. — M. we Š. ſa 4. po tſjoch kralach.

Wiſtowanje: Wēcže džaf ſa liſty a mjena! Naſcha je ta ſamžna wutrobna próſtwa, so njeby naſche herbske próžowanje podarmo byto ale so by so naſchimi němſko-herbskim a herbsko-nēmſkim wožadami pschi zyrkwiniſkim nowoſarjadowanju Šužizy a do žyła to doſtaſo, ſchtož nuſnje trjebaja: Šjednocženje do žyła pod wodžerjom, kotryž tež naſchu rēčž mōže a naſche woſebitoſčje dorofumi. Šad Wami kaž nad kōždym kaž tež na naſchim „Womhaj Wōh“ je, so dale a ſwēru hladamny teho, ſchtož ſa ſpomōžne a prawe mamny. red.

Šamolwity redaktor: ſarar Wyracž w Rožacžizach.

Čžičecž a naklad: Šsmolerjež kniħicžicžecžernja, ſap. družſtvo ſ wobmj. ruſ. w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilmje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Npoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

Wudawa so kóždu łobotu w Esmlerjez knihicizšeczeńi w Budyšinje a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. bješ porta.

3. njedž. po 3 kralach.

Rom. 12, 17—21.

Sczenje džehniského dnja rěči wo hetmanje w Kaper-
naumje. Tón mějesche khoreho wotrocžia a póžla po Jesuša
a džesche k njemu, jako chyzske tón k njemu do doma stupicž.
Ja njejkym hódny, so by ty pod moju tšechu schoł, praj jeno
klowcžko, dha budže mój wotrocžk wustrowjeny. Ja mam tež
wojakow pod łobu a hdyž k jenemu rjeknu: dži tam, dha wuń-
dže, a k druhemu: pschindž kem, dha wón pschindže a k swojemu
wotrocžkej: cžin to, dha wón jo cžini. A Jesuž džesche: Sawě-
nje, tajku wěru ja tež w Israelu njejkym namakał. Šhto dha
pał běšche to wulke na jeho wěrije? To, so so wón Šhrystušeji
połnje dowěrjesche a wschu pomoz wot njeho woczakowasche. Wě-
ra mjenujžy je najprjedy dowěra. To je to jene kschidlo worjoła
wěry, kiž naž k Bóhu do njebješ nješe. To druhe kschidlo rěka:
Džerž Bože kasnje. A žro Łožich kasnjow je ta: Lubuj bliž-
šeho. Tutu kasnju kładže nam džehniskich tekst na wutrobu.

Lubuj bližšeho!

1. Redžbuj kam na so, so by bližšchi nicžo njepraweho na
tebi njenamakał. 2. Cžin, wjelež móžesč, so by s nim měr džer-
žał. 3. Cžini cži pał tola kschidwu, dha njewjecž so, a hdyž so
wjecžišč, wjecž so prawje!

1. Redžbuj kam na šebje, so by bližšchi nicžo njeprawe na
tebi njenamakał! Redžbujcže prjedy na to, šhtož je cžestne pschede
wschěmi ludžimi. Šdyž cžestnaj šlubjenaj w pschi seleneje
mryty k woltarjej cžehnjetaj, dha je to jedyn s najrjeńšich wo-
brašow, kotrež w žiwjenju mamy. Rědma je cžłowjeł we šwo-

jim žiwjenju hdy rjeńšchi, hacž tehdy. A tuta pycha je tał po-
žadana, so šebi ju šlubjenaj husto s njeprawom naložitaj, ju
šebi tał rjež kradnjetaj. Ale podomnje pscheny dnyrbj kšchecž-
jan w zylim žiwjenju bjež. Redžbujcže na to, so bšchcže cžestni
byli psched wschěmi ludžimi! Ludžo maja jara šlukej wocži,
hdyž na so kamych a na šwoje smylki hladaju. Na nich leža
žyie wulke hory hrěchow a woni je njewidža. Ale hdyž na bliž-
šeho hladaju, tehdy stej jim jich wocži jašnišchej hacž žana
točžena šchleńza. Na nich so kóždeho najmjeńšeho proška
dohladaju. Někto pał budž twoja staroscž ta, so tež ani teho na
tebi njewohladaju. Ša to pał to, šhtož je cžestne psched ludžimi.
„Dale lubi bratšja“, tał napomina šwj. Pawoł Šhilippiskich,
„šhtož je wěrne, šhtož cžestne, šhtož prawe, šhtož pózcžiwne,
šhtož lubosne, šhtož kšwalobne, je-li nělajki pocžinł, jeli nělajka
kšwalba, na to mnyšleže!“ Šhtom roscže a so w nalěcžu s li-
scžom a kčenzjom a w lěcžu s lubosnymi plodami pschi. Tajki
tam stej. Wly škoro nicžo wot njeho njewidžimy, hacž tutu
pychu, pychu cžestnoscže pał dnyrbja wschitžy na tebi widžecž.
Štał rad hlada Bóh na naž, hdyž tajžy psched nim stejimy, tał
rad pschebhwa nan w šwojim domje mjes džěcžimi, hdyž je
tajke widži. A widža cže bližšchi tajšeho, dha mēra nješmēja,
hacž so tež tajku cžestnu pychu woblekli njejkju. Ty šy jim
k temu dopomhał a jim s tym najwjetschu luboscž wopokasał.

2. Cžin, wjelež móžesč, so by bližšchi mēr s tobu džeržal.
Je-li móžno tał wjele hacž na waž je. Šaj, pschezo móžno
njebudže, se wschěmi mēr džeržecž. Šliakēj njebē móžno, mēr
s Baalowymmi mēšchikami a se šwojim kralom džeržecž. Šan
kšchecženit njemóžesche s pišmarucženyymi a šarisejskimi šwojeho
cžaka w mērije žiwy bjež. A njeje šamo Šhrystuž prajik: Ša

njejšym pschischol, mēr pschinjesč, ale njecž. Sdyž czi sčto schricžku wohenja do domu czišnje, dha ju ty wutepzesch, a hdyž so jeje dohladał njejšy a wohen hjo wokolo so hraba, wolašch ludži na pomoc. S wohenjom, kiž czi dom a dwór snieži a cze proscherja sežini, njemóžesch pscheczestwo dzeržecž a we mērje žitny bycz. Je tež hjo sčto štyšchal, so je jedyn pastyr i wjelkom mēr podpižal a pschiladowal, tak je jemu wjelt wozny jeho stadla rostorhal? Sdy by teho dla t tebi sčto stupil a wón by czi schre njewery, stych lóschtom abo druhich hrěchom do wutroby abo do doma njes twojich domjazych mjetal, so by tebje abo tych twojich sawjedł a tak rjany twar twojeho sboža czi do hromadki popjela a prócha pschewobrocžil, dha njemyšl na mēr, ale wobróń so a wojuj a wolaž druhich na pomoc. Tu swony mēra swonicž, by rekało, duschi na pucz do hele swonicž.

Alle je-li móžno, tak wjele hacž na tebi je, dha dzerž mēr se wschěmi ludžimi. A móžno je to tola huscžišcho, hacž žebi myšlišch. Junu bu jedyn psched žudnika žadany, so by so tam se žwojim bratrom do herbstwa dželit. Jeho mandželka wjedžesche, so je tamny jara stupy, tak so so f kóždym plěšniveho pjenježa dla wadži. Duž žwojemu mandželstemu na pucz tule radu žobu da: Sdyž pschi dželenju namrěwstwa na tebje 100 hr. pschińdže, dha bječ jeno 50 hr. a pschińdže na tebje 10 000 hr., dha bječ jeno 5 000 hriwnow. Tón muž džesche a po tej radže cžinjesche. Tak so herbstwo bje wschěje swadny rosdželi. Jako bē wschō nimo, džesche žudnik t njemu: „Tajkeho njerosumneho cžlowjeka, kaž Wy seže, paž ja hišcže ženje wohladał njejšym. Wy seže so žam wo wjazy tyžaz hriwnow pschinješli.“ Tón paž džesche: „Sčto te druhich ludži stara, hdyž ja komu něsčto darju“ a džesche žwój pucz. Se žwojim bratrom paž je hacž do kónza w pschesjenosčzi žitny byl a to bēšche wjazy hacž 1000 hriwnow pjenjes hódne. Cžin we wschěch wězach podobnje. Potom budžesch, njech žy domach abo w zusbje, njech twoja žhěžka žama w lěhu steji, abo wožrjedž wšy, njech w žwojim domje žam dželastch abo we wulfej cžrjódže f druhimi, se wschěmi ludžimi mēr. To paž njebudže jeno sa tebje dobrotu, ale tež sa twojeho bližšeho. Na tajke waschnje ty žwojemu bližšchemu najwjetšche sbože pschitwobrocžišch a najwjetšchu lubosčž wopolažesch.

3. Cžini, paž czi bližšchi pschi wschěm tym dale šchindu, dha njewjecž so, a hdyž so tola wjecžišch, dha wjecž so prawje. Sdyž žebi myšlišch, so je so czi wot bližšeho njeprowda stala, dha njewjecž so, ale wobhoń so najprjedy žwěru, hacž je to woprowdže šchindu byla. Je dha to šchindu, hdyž cze Snjes abo pscheczel f trochu wótrými žlowami powuczti? Požluchaj, ale njewjecž so sa wužitnu wuczbu! A žy woprowdže šchindu cžerpil, dha so tola njewjecž, pschetož husto so posdžišcho połaže, so bē bližšchi, na kotrehož so hrěschisch, cžisčje bjes winy? We jeny domje bēšche wulke roshorjenje. Drohi pjeršcžeń bē so bjes žlěda šhubil. Dny dolho pytaču. Wšcho podarmo. Duž bē jeno wuczinjene, so je pjeršcžeń kradnjeny. Alle wot koho? Wěsčje wot jeneho domjazeho. A to ničto drugi bycz njemóžesch, hacž žlužomna. Ta bēšche pschezo sprawna byla. Duž najprjedy f tym won njechachu. Potom paž rekašche: Ty žy tón pjeršcžeń wšala, wušnaj so, hewał ničto do teje istny pschischol njeje. Winowana holza woblēdny. Se strachom ani žlowežka f rta njestkóžti. Rajti to porok! „Ja jón njejšym wšala“, škóncžnje wurasch. Gospodar a hosposa f ramjenjomaj sacžezeschtaj. Ta holčžka spósna, so jej njewpěrajachu. Ta myšl, so maju ju sa padušchnizu, pschinješe ju do sadwělowanja. Po něsčto dnjach so f domu minty a něsčto njedžel po tym jejne

cželo f hata wuczahnychu, w kotrymž bēšche žmjercž pytała. Nětko bē tola wuczinjene, so bē, dokelž so khostanja bojesche, do žmjercže šchla.

Sčtyržečzi lēt bē so mintylo. Duž so w domje něsčto poredžesche. Stare šchpundowanje so torhasche, so bychu nowe položili. A hlaj, duž spody jeneje deski kražny stoty pjeršcžeń namafachu. Bēšche to tón, kiž bēšche so psched 40 lětami bjes žlěda šhubil. Hosposa bēšche hišcže žitwa. Jej tón pjeršcžeń pschinješechu. A nětko wona woblēdny. Psched jejnej woczti stupi w duchu jejna něhduschu žlužobna, młoda a cžerwjena, kiž tehdy na tamny porok woblēdny a kiž bē tehodla do žmjercže šchla. Sčto budžišche ta hosposa sa to dafa, hdy budžišche tu holčžku tehdy njewinowala!

Sdyž paž je dopokasane, so je czi bližšchi šchindu cžinił, tež tehdy so njewjecž! Bóh tebje tež sa žudnika postajil njeje. Wjecženje je moje, ja chzu sapłaczicž, praji tón Snjes. Šlaj, sčtož je so na tebi pscheschol, tón tola njeje jeno tebi šchindu cžinił, ale Bohu w njebješach. Pod teho hněwom wón nětko steji, a jeho hněw je wjetšchi, dyžli twój. Pod jeho wjecženje wón padnje, a to je hóršche, hacž by ty jo wuwjesčž mohł. Wón budže jeho džekacz krocž wótrišcho khostacz, hacž by ty to mohł. Teho dla daj žwojej pjasčzi směrom wotpoczowacz a daj město hněwu Božemu. Haj, wobžaruj wjele bóle f wutrobu žwojeho bližšeho, so pod Božim hněwom steji, a žmil so nad nim a prosch sa njeho, so by Bóh f nim hnadnje cžinił, kaž je něhdy David sa žwojeho njepožluschneho žyna Abšaloma prožyl: Sašhadžeježe kahodnje f tym młodženzom Abšalom. O, so bychu ludžo tola to wopomnicž chžyli! Alle woni so wjecža a njesnaju žaneje mery a žaneje žmilnosčje. Woni teptaju a storkaju bližšeho žami a f pomozu druhich ludži a wušchnosčje do njesboža a njewopomnja, so so f tym mrocžel njesboža a rudženja na jeho žyly dom a najmjeńšche njewinowate džecžzi lěha, mrocžel, kiž hišcže nad jich rowami wišy.

Tuto žlowo: „Wy seže so žami wjecžili,“ je jene f tych, kiž budže sa někotreho kaž ryhel ležecž psched durjemi wěczneho žitwenja, so woni f nimi nuts hicž móž njebudža. Šladaj so teho, so by jón tam junu njenamafal. — Sdyž paž chzesch so tola wjecžicž, dha wjecž so prawje! Raž to? W prjedawšich lētstottach je so stalo, so žu ludži f cžwilemi, na psch. se žehliwymi klěšcžemi nusowali, so žwojich njestutkow wušnacž, haj so žwojej wěrje wotrjež. To bē wěso něsčto cžisčje njeprowe. Alle něsčto podomne radži nam w dženknišchim tekščje žwój. Pawol. Sdyž je so sčto nasch njepscheczł sežinił, a nam šchindu cžini, dha durbimy jeho pschimnyčž a twjerdže džeržecž a njepuschcžicž a na to durbimy wuhlo bracz, žehliwe wuhlo, a na jeho žlowu hromadžecž, a hdyž je to přenje tam hažlo, durbimy druhe wšacz a je na žlowu klascž, doniž wón tutón wohen na žlowje wjazy snjesčž njemóže, žwoje ste myšle pscheczitwo nam njepuschcži a so žwojich škóscžow pscheczitwo nam njewostaji. A sčto je tuto žehliwe wuhlo? To nam žwój. Pawol f tymi žlowami praji: Je-li twój njepscheczł hlódnny, nažheč jeho, chze-li so jemu picž, napowaj jeho. Pschetož hdyž to cžinišch, budžesch žehliwe wuhlo na jeho žlowu nahromadžicž. Tak by so prawje wjecžil na škóštnym bližšchim a jemu lubosčž wopokasal. Sdy bychu so ludžo tak wjecžili, dha by wjele wótrnych žlowow, wjele rudženja, wjele žudniškich škóžbow, wjele rosbitych žwědomnjow mjenje, sa to paž wjele woprowdžitehž sboža njes ludžimi wjazy bylo.

Duž dži a lubuj bratra, kaž cze dženknišchi tekst wuczti.

Šsch. w S.

Njedźela, sławna Boža služba.

Głóg: Božo, Anježe teho śwěta.

Czajom wschittich Božo wulki
Kufa twoja sdzerži śwět,
Twoja śwěrnoscź wulke stutki
Džitny czini telko lět!
Dženŕ mi wobradź njedźelu
Žohnowanu, sbožownu.

Hodžiny ſu to mi lube,
Božo w twojej ſwjatniży,
Tu je troſcht ſa duſche khude,
Wotpoczint naſch we Boſny,
Tu nam dary mudźela,
Bóh je ſwojoh bohactwa.

Dzał a khwalbu tute ranje,
Božo tebi pſchinjeſu,
Wobradź twoje žohnowanje,
Wſchēm, kiž w twojim domje ſu,
Wuſklyſch ſprawne modlenje,
Sſklyſch nutrne ſpěwanje.

Schto je rjeńſche hač czi ſlužicź,
Sſkódsche, hač twój' ſłowo nam,
To ſo dyrbi twojim lubicź,
Hdyž ſu ty tu pſchi naſ ſam.
Sbóžny je, kiž tebje ma,
Tebje luboſcź njebjęta.

A czeſczi twojoh' ſwjatoh' mjena, —
A ſwojemu paſ wužitku
Pſchińdzemy do twojoh' doma
Sſlužicź tebi ſ wutrobu,
S twojoh' ſłowa wěrjazych
Cziń naſ węcźnje sbožownych.

Wjele jich wſchaſ njepſchińdžeja,
Do ſwjatniży Božeje,
Ale ſhromadami džeja,
Tam, ſchtož teho śwěta je —
Wuſki pucź jich mało dže,
Wſchěroki paſ wjele dže.

Božo daj ſo my czi byli,
Kiž pucź wuſki ſ njebję du,
Žnjecź b'dža wſchittzy ſchtož ſu byli,
W ſwojim czaſu prawu mſdu,
Anjeſ b'dže płacźicź kóždemu!
Tu w czaſnym žiwjenju.

O ſo tych jich wjele byli
Kiž do njebjęſ pónđžeja,
Kiž ſu tu na ducha byli,
Wěrili do Jeſuſa!
Wěrjazy pſcheſ Jeſuſa,
Dóſtač budža njebjęſa!

Schtož tu hrěſchne pucze khodži,
Wot Boha je ſdaleny —
Schto ſo ſ naſchem' mērej hodži,

Ach, to ſ czaſom wopomínny!
Hiſchće wotewrjene ſu,
Durje hnadny kóždemu!

S tobu dželam, wotpoczuju
W nozy w twojim pſchitrcęzu,
Pomhaj mi, ſo sbóžny budu,
Pola tebje we njebję,
Božo, tebi porucęzu,
Cžěło, duſchu wutrobu.

Božo praž ty ſam to „Samjeń“
Daj, ſo twoje herbſtwo ſmy,
Žyrkwoje twojej róschny kamjeń,
Jeſuſ je, joh' ſtawy my.
Wuhotuj naſ ſ mudroſcęzu,
Daj nam sbóžnoſcź we njebję.

S. W.

Zyrkej a ſtat.

Džen 12. januara běchu ſo w Lubiju ſ druhemu raſej duchowni zplęje Lužicy ſhromadžili, ſo bychu hiſchće ras, prjedy hač ſynoda ſo ſažo ſeńdže, wuradžowali wo woſebitych lužickich praſchenjach naſcheje zyrkwoje. Hdyž ſo nětkle ſakſka krajna zyrkej ſ nowa ſarjadowacź dyrbi pſcheſ nowu wuſtawu, je to naſcha Lužica ſ tym najbóle potrjehena, bóle hač herbſke krajiny. Ma tola Lužica ſama ſwoju konſiſtorialnu wyſchnoſcź w Budyſchlinie pſchi wokrjehnym hejtmanſtwoje. Tuta ſama wot ſo padnje, taſ bórny hač ſo dženjenje ſtata wot zyrkwoje wupraji, — ſnadź tež hižo prjedy. Duž je bjeſ džitwa, ſo ſo Lužica wo to prózuje, ſo, hdyž nowe ſarjadowanje doſtanje, jene khmane a ſpomóžne a ſa Lužicu pſchiměrjene doſtanje. Hač dotal njeje ſynoda na tole džitwaka, ſ najmjěńſcha niž na doſbahaze a ſpofojaze waſchnje.

Taſ bu tež w Lubiju ſ nowa jenoſłóžnje wuprajene, ſo je to njedoſbahaza wěz, hdyž ſo Lužica do dweju ſuperintendenturow dželi, do Žitawſkeje a Budyſchſkeje. S tym ſo njedžitwa na wobežęzne pucze a jeſby po zplęj Lužicy, tež niž na to, ſo ma ſuperintendenta, abo kaž budže wódžeſ zyrkwineho wokrjeha he-waſ rěkač, lěpſchi a ſpomóžniſchi ſwiſt ſ duchownymi a ſ woſadami a tute ſ nim, a woſebje tež niž na to, ſo tu we Lužicy woſady ſu, kotrež ſobu ſ Němzami tworí jedyn niž němſki lud, mjenujzy my Sserbjo. Ma naſ njebē nacziſt wuſtawy do žyła džitwaſ a ſynoda a jeje wubjerſt bē nam hač dotal jenož pſchitwolil jeneho ſaſtupjerja ſuperintendentny. To njeje na žane waſchnje doſcź, a byrniež ſo tež herbſke hłohy tu a tam klyſchecź daſe, kotrež ſo ſ tym ſpofojachu. Těhodla ſu ſo herbſzy duchowni jenoſłóžnje pſchitſamkli namjetej, ſo ma Lužica doſtač 4 ſuperintendenturny a jena ſ nich ma herbſka byč. A němſzy duchowni ſu ſo jenoſłóžnje ſa to wuprajili, ſo ma ſo Sserbam jena ſuperintendentura dacź, runje kaž tež ſa tón dalſchi namjet Sserbow, ſo ma ſo herbſki duchowny do ſynody powołač, njeje-li ſo Sserba pſchi wólbach do ſynody wuſwolito.

Ssměny drje ſo tola wěſcze nadžijecź, ſo tute jenoſłóžne žadanja Lužicy bjeſ wuſpěcha njewoſtanu, ſo taſ tež my Sserbjo ſłóncźnje ſ najmjěńſcha to najnuſniſche doſtanjeny a tež pytnjeny, ſo naſ ſynoda a zyrkwina wyſchnoſcź dorofumicź chze. Nje-dyrbjakoli to temu taſ byč, ma herbſki lud hnydom ſo pſchecžitwo jenemu njepofojazemu ſarjadowanju wuprajicź a ſebi dorafnje jene druge, ſpofojaze žadacź. Němzam naſchich herbſko-němſkich a němſko-herbſkich woſadow ſo ſ tajtim wot Sserbow žadanym ſarjadowanjom žana kſchiwda njeſtanje a žane prawo njepſchi-

krótschi, dofelž móže herbski superintendenta Němzam a Šerbam jenač berje služic, němski superintendenta pač ženje!

Do noweho wot naš žadaneho wotrzeša dyrbja so wschē herbsko-němske a němsko-herbske wošady sjednoczic, kotrež su nětkle do 4 zyrkwintych wotrzešow roštykane, mjenujzy do tšjoch lužiskich: do Lubijskeho, Budyšiskeho a Kamjeničanskeho, a k temu hiščeže do superintendentury Radeberga.

Synoda so jutšje — tute rynczki pišamy pōndželu, 16. jan. — seńdže a brjedu směje so s wustowu saběracž. Šdž huda našchi cžitarjo a našche cžitarški tute rynczki cžitacž, budžemy drje psches našche dženiki hižo něšto dalscheho wo tutej naležnosčzi wjedžecž. — —

W Lubiju so tež hiščeže to dalsche wobšamny, so ma wu- bjerš, wobstejazn s duchownych a zyrkwintych pschedstejiczerjom, s zyleje Lužizy wustoleny, se swjastom kantorow a organistow jednacž wo sarjadowanju došhodow, tutón swjast je psches kan- torow a organistow wošadam nowe žadania pschedpoložil. Na tutej jednanjach měla so tež komištija, wot herbskeje kon- ferency wustolena, šobu wobdželicž.

Bóh je tón Knjes.

Kral Kanut Wulki wukhodžowasche so ras pschi morju. Jeho dworjenjo so jemu liščežachu, kaž to tač waschnje po dworjanow. Tač jemu tež prajachu, so je wón jedyn Bóh na seni, pschetož wón je tola s knjesom na kraju a na morju a ničžo njeje jemu njemóžne.

Duwasche nětk runje šylny wětr wot morja a mjetasche žolmy na kraj. Kral Kanut pschifasa, so bychu stoč pschinješli. Stoč bu hnydom pschinješeny. Kral so na njón šydný a šawola: „Tón kraj je mój, na kotrymž šedžu, a tež morjo, kotrež tutón kraj wobdača. Tač kažu nětk tebi, morjo, so so hnydom šmėruješ a so so wjazn nohow twojeho knjesa njedótkasč!“

Mórske žolmy pschivalowachu so pač dale a macžachu krala bóle a bóle, so bu zyle mokry. Duž kral stany, pokasa na so a rjekny: „Šlejcze, to tu je jedyn kral!“ Potom pokasa na so žolmjaze morjo a horje k njebjekam a rjekny: „A šlejcze, to je Bóh!“

Š bliffa a s dalofa.

Š Rožacžiz. W tydženskej rošprawje mējesche rēfacž: „Kollektow w Božim domje je so nawdačo 2959,74 hr., niz jenu 2059,74 hr. — Wopor sa mišionštivo mjes pōhanami škladowa- ny, wucžinja s dodawkami nětk 1381,00 hr. —

Še Šlepeho. Zyrkwine powjesče s lēta 1921 s našcheje wošady su tele: Narodžiko je so 115 džeczi, 50 hólzow, 65 hólčkow, mjes nimi 5 mornonarodženyh, 3 ras dwójniki. Šcheczeński šlub je wobnowiko 114 džeczi, 7 hólzow, 47 hólzow, mjes nimi bē 76 herbskich pacžerškich džeczi. Wėrowanyh je 57 porow, 34 jako cžestnyh. — Pohrjebanyh je na 9 wošadžinyh pohrjebniščežach 41 šemrjetyh, a to 15 hač do 14, 14 hač do 70 a 12 wysche 70 lēt starýh. — Špowjedanje je bylo 4624 a to 3835 Ššerbow a 789 Němzow abo 1799 mužškich a 2825 žónškich. Doma wopytanyh bēšche 51 wošobow.

Š Wochosow. W minjenym s Božej pomozu došonjanyh lēče 1921 je so nam w našchej wošadže narodžiko 40 džeczi a to 17 hólčkow a 23 hólčkow. Šcheczeński šlub je jich wobnowiko 21 hólzow a 16 hólzow, wscho hromadže 37 džeczi. Š tuteje cžafnosče wuńdžechu jich 18, a to 7 džeczi a 11 dorosčenyh. Wėrowanjow mējachny tu 15. Š Božemu blidu pobu jich 420

mužškich a 604 žónškich wscho hromadže 1024 wošobow. Zyrk- wine kollektu wucžinjachu 558 hr., domjaze 236 hr. a kollektu k wotpomhanju rusy němškich džeczi je pschinješka 343 hr.

Ššerbška předaška konferenca saběrašche so 10 januara tež se žadanjemi, kotrež je swjast kantorow a organistow wo- šadam pschedpoložil, sa nowe sarjadowanje došhodow kantorow a organistow. Konferenca je jenobšofnje wobšamka, so ma wot njeje wustolena komištija se swjastom kantorow a organistow jednacž a so hačle potom so něšto postajicž móže. Dwač dnjej posdžišcho je Lubijska šhromadžišna sa zylu Lužizy podobneho wobšamknyša. To je tež tón jenicžki prawy pucž, jeli so cžemy wěž w pschesjednosčzi sarjadowacž a po tym, šchtož je móžne.

Duchowny Samuel Keller pschindže 22. januara do Lubija a směje tam šwoje po zylej Němskej a dale won snate předo- wanja a pschednosčki. Šwangelisaziju jeho džeko mjenujem, wón woča k ewangelijej. Samuel Keller směje to w Mišlawšcho- wej zyrkwi njedželu, 22. januara, dopoldnja w 9 hodž. předowa- nje, popoldnju w 5 hodž. a wječor w 8 hodž. ewangelisaziski pschednosčki. Pōndželu, 23. januara, popoldnju w 6 hodž. a wječor w 8 hodž. směje wón tehorunja ewangelisazistej rēčzi. Šchtož móže, njech s najmješšcha jedyn s tutej pschednosčkow abo Božich službow wopyta. — Na drugej štronje wočaja nětkle Adventistoj šedmeho dnja k šhromadžišnam, t. r. woni wočaja šchecžanow s zyrkwje won a tež wot teje wěry, kotruž my, so škožuju na ewangelion, sa prawu a wěrnú mamy, precž do šwojeje šekty nuts. Wošebje woni to cžinja s wuskadowa- njom tych tač mjenowaných profetistiskich knihow, wošebje Da- niela a Šewjenja, a woni mēnja, so tute dorosumja, s naj- mješšcha to tam šapikane, tač wuskaduja a pschpowjeduja. Šchto my wo adventistami mēnimy, šmy w „Bošhaj Bóh“ nadrobne hižo ras rošpikali. Ššnadž w bliššchim cžafu hiščeže něšto wošewimy, wošebje wo šabatšmje. Šich šlownej wucžbje tola štej wucžba wo šabacze a tón sa wěšty woblicženy pschifhad našcheho Šbóžnika, tón woni woblicžichu a šako wo- blicža na wěšte, hačrunje Šesuf Šhryst šam praji, so jenož Bóh Wótž to wē. Pschi wucžbje wo šabacze woni wo šebi a tymi, kiž s nimi šabat šwjećza, praja, so su woni te 144 000 wu- stolených, cži drusy pač šatamani. Tole štej jich šakadnej wucž- bje, hač je woni pschezo pschi agitaziji jako tajkej wušbēhujaj, abo bóle wo druhim rēčza, njemóžemy s wěštosčzu prajicž. Šchtož pač k nim tež s našchich herbskich wješnjanjoto šhodži, dyrbi tole wjedžecž a dyrbi so, jeli so cžze šprawny byč wo tym se šwojej bibliju, se šwojim Bohom a se šwojej lubosčzu k wē- nosčzi a šprawnosčzi rošhadžowacž. —

Šastaranje s palenzom. Šena wyschšcha direktzija němškeho pósta wošewjesche w šandženyh lēče psches w póstach pschibite papjery: „Pschi wyschšchej póstowej direktziji budže, jeli-so ničžo nješadžewa, w bliššchich dnjach cžisty palenz (Trinkbrantwein!) pschedawany, litr po 29,80 hr. hač 30,50 hr. Šalenza wuda so jenož hač po 3 litrach na šwójbu póstnyh šastojnikow.“ — Něhduschi šlatony póst je so hižo s džitwnej pišanej reklamu, ko- truz wschudžom sa druhich cžini, a byrnješch to s póstnyh šast- cžikami na wšach bylo, wonjecžecžil a šda so, jako by cžyč nětk s „cžistym“ šorcžmaricž. —

Šistowanje. M. we Š. sa 4. po tšjoch kralach. — M. we M. sa 5. po tšjoch kralach.

Šamolwity redaktor: šarač Šyrgacž w Rožacžizach.

Šružštvo s wobmj. ruš. w Budyšchinje.

Šžiščez a naklad: Ššmolerjež knižicžiščecžernja, šap.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójhny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Ęsmolerjez knihcizisčezetni w Wudysčinjě a płaći šchtwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

4. njedž. po 3 ƙralach.

Lišt na Romskich 13, 8—10.

Pšchirunanje wo slym wotrocžku, kotremuž jeho ƙnješ dołh wo džěpacž tyƙaz puntow spuščezji, je nam wschitkim snate (Math. 18, 23—35). Tutón wotrocžk bě nětko ƙwój wulki dołh wotbył. Ale dołžnik tola wosta. Wón bě ƙwojemu ƙralej sa wulku dobrotu, kotruž běšče dostał, džakownosć a lubosć winojty. Wón mějesče tež pšchisłuschnosć, ƙo ƙmilicž nad ƙwojim towařschu, kaž běšče jeho ƙnješ ƙo na nim ƙmilil. Žało to njeczijněšče, roshněwa ƙo jeho ƙnješ a poda jeho čzwilam, hač wón saplacžki wschitko, šchtož winojty běšče. — Tež my ƙmy dołžnizy našeho Boha, wjazy hač džěpacž tyƙaz puntow jenož winoježi. Jesuř je pšchisł a je se ƙwojej ƙwjatej a drohej ƙrewju našchu winu saplacžil. Našch duřchiny dołh je saplacženy, ale Boži dołh lubosće a džakownosće pšhecžiwu Bohu je nětko čzim wjetřchi a s dobom tež dołh lubosće, kotryž pšhecžiwu ƙwojemu bližšchemu mamy čzim wjetřchi. Našchemu bližšchemu lubosć wopokasacž a ƙo na nim ƙmilicž, kaž je ƙo Bóh na Jesuřu a nad nami ƙmilil, je našcha ƙwjata winowatosć. Wo tym rěčži našcha epistola.

Wulki a ƙwjaty dołh lubosće, kotryž mjes ƙobu mamy.

1. Daj ƙo na njón dopominacž. 2. Daj ƙebi prajicž, tak našch jón wotplacžicž.

1. Rał wjele darow, dobrotow ƙmy wot naroda ƙem dostali wot starčheju, wučerjow, pšhecželow. A hdyž ƙmy dorosćeni, hišče wšchědnje a bohacže wjele dobrego wot druhich čłowjelow dostawamy. Ęjednocženstwo, a kotrymž ƙmy žiwi, džělbrazče, kotrež šhoniny, troscht a pomoz, kiž ƙo nam w slych dnjach

wopokasujetej, to wschitko ƙu dobre dny, kotrež wot čłowjelow dostawamy. Nadobna wutroba njeha pał jenož wšacž, ale tež dacž a sarunacž. Nadobna wutroba rad staršchimaj, wučerjam a pšhecželam dobrotu, kotrež ƙu na wschelate waschnje wot nich šhonile, sarunacž pyta. Na to japoschł naš dopomni se ƙłowom: „Njebudže niko mu ničžo winoježi.“ Sprawný šchescžijan rad ƙwój dołh saplacžki, niž jenož tón dołh, na kotrehož saplacženje je ƙo se ƙwojim ƙłowom abo se ƙwojim podpizmom swjasal, ale wón tež na to sponina, tak mohł to dobre sarunacž, kotrež je bohacže dostawał. Najprjódzy pał dyrbi ƙwjaty duch nam woczi wotewriež, so našch wulki, ƙwjaty dołh lubosće spósnawamy, kotryž jako šchescženjo mjes ƙobu mamy. Wo tym pišče japoschł Pawoł: „Njebudže niko mu ničžo winoježi, šhibo to, so ƙo mjes ƙobu lubujecže.“ Našch dnjes Jesuř je prajil: „Nowu pšchifasnju dam ja wam, so byščeže ƙo mjes ƙobu lubowali, kaž ja wař lubował ƙym, so ƙo tež wy jedyn to druhého lubujecže.“ Tu macže njebjeste žórko, s kotrehož ma bratrowsta lubosć ƙo žórlicž. Dofelž je Bóh naš tak jara lubował, so je ƙwojeho jenicžkeho narodženeho ƙyna sa naš dał, dofelž je Jesuř naš tak lubował, so je sa naš do ƙhudoby a niškoćče, do haniby, do čzerpjenja a ƙmjereče na šchizju šchol. Tehodla mamy my ƙo mjes ƙobu lubowacž. Raž je Jesuř naš lubował, tak dyrbimy ƙo mjes ƙobu lubowacž. Šchto móže šchěrokoć, dołhosć, hlubokosć a wyřokosć jeho lubosće wuměricž. Po jeho pšchikladže mamy čzinicž. Našcha lubosć ƙo tež njeřmě wobmjesowacž na tych, kiž nam lubosć wopokasaju a wot kotrychž my dobrotu dostawamy. Jesuř praji: „Pšchetož, hdyž wy lubujecže tych, kotřiž wař lubuja, tajke myto wy smějecže. A hdyž ƙo jeno pšhecžiwu waschim bratram lubosnje sadžeržicže, šchto wy wořebneho čzi-

nicze?" (Math. 5, 46—47). My dyrbimy też tych lubowacz, kiž nam žaneje luboscje njejŝu wopolaŝali, haj, žamo naŝchich nje-
pŝheczelow. My dyrbimy tych žohnowacz, kiž naŝ poŝleja, dobro-
tu čžinicž tym, kiž naŝ hidža, proŝhecž sa tych, kiž nam ŝchodža
a naŝ pŝheczežehaju. Galle pŝhes wěru do Jeŝom ŝhryŝta wulki
ŝwjaty doh luboscje poŝnatwamy, kotryž mamy a wo kotrymž we
naŝchey epistolii reka: „ŝchtož drugeho lubuje, tón je ŝaŝon do-
pjelnik a luboscž je teho ŝaŝonja dopjelnjenja.“ Wěra dyrbi teho
dla pŝchezo a pŝchezo ŝaŝo naŝ napominacz, wulki ŝwjaty doh
luboscje wotplaczicž, kotryž Jeŝom ŝhryŝta dla bjes žobu mamy.

Ow, to je wulki, čžežti, ŝwjaty hoberŝki doh, doh, kotryž
ženje njebudžemy wotplaczicž, dofelž njemóžemy naŝchemu Bohu
a ŝbóžniky ženje jeho dobroty ŝarunacz, kotrež je nad nami čži-
ni. ŝchtož je to ŝhutnje ŝpytať, tón wulkoŝč a čžežkoŝč tuteho
dohha ŝnaje. Wotrocžt abo džowka, kiž jenož to čžini, ŝchtož dyrbi.
je bórŝy hotowy je ŝwojim dželom. Wuczeť, kiž jenož ŝwoje ho-
džiny dawwa, je i powolanjom bórŝy hotowy. Tón, kiž druhich
pŝchikluŝchnoŝčow pŝhecžimo wóžnemu krajej njeŝnaje, hačž so
ŝwoje dawwa a to čžini, ŝchtož po ŝaŝonju dyrbi, je bórŝy
hotowy je ŝwojimi pŝchikluŝchnoŝčemi. Tak je tež i tymi, kiž
wulki a ŝwjaty doh luboscje nječžuja, kotryž pŝhecžimo bratram
maju. Woni ŝu ŝpokojom, hdyž ŝu to čžinili, ŝchtož čžlowjeŝte
ŝaŝonje wot nich žadaja. Woni ŝu hiŝčezje ŝpokojniŝchi žami je
žobu, hdyž Bože kaŝnje se ŝtutkami njejŝu pŝchstupili, kiž wěra.
ŝchecžijan pať, kiž ŝwoju winowatoŝč pŝhecžimo ŝwojim bra-
tram ŝnaje, ženje njebudže hotowy. ŝchtož čže we ŝhryŝtuŝo-
wym duchu a po jeho pŝchikladže lubowacz, tón ŝpoŝnaje, ŝo ŝwój
doh ženje njemóže doplaczicž. Dha reka pŝchezo ŝaŝo dželacz a
ŝo ŝtaracz, rečžecž a radžicž, dawwacz a pomhacz, wotŝchewicz a
troŝchtowacz. A hdyž dale ničžo njemóže čžinicž, dha tola móže
ŝa bratrow ŝo modlicž, ŝo by Božu pomoz a hnadu Jeŝom ŝhry-
ŝta ŝa nich wuproŝyl. Tutón doh luboscje je njeŝaplaczomny.
Tehodla praji japoŝchtoť: „Njebudžeje nikomu ničžo winoječži,
ŝhibba to, ŝo ŝo bjes žobu lubujecze.“ A tola dyrbimy na tym
dželacz, ŝo byčhny ŝwoju winowatoŝč dopjelnili.

2. Daj žebi prajicž, kať maŝch ŝwjaty doh luboscje wot-
placzicž. ŝchtož drugeho lubuje, tón je ŝaŝon dopjelnik. Pŝchetož,
ŝchtož prajil je: Ty njedyrbiŝch mandželŝtowo ŝamacž, ty njedyr-
biŝch mordowacz, ty njedyrbiŝch kradnyčž, ty njedyrbiŝch ŝaŝchne
ŝwědčicž, ty njedyrbiŝch požadacz a jeli ŝo kotra druha druha kaŝi
je, ta budže w tym ŝlowje wobŝamkujena tak: ty dyrbiŝch ŝwojeho
bližŝcheho lubowacz, jaťo žam ŝo. To je lohko, Boži ŝaŝon do-
pjelnicž, hdyž jón po naŝchim ŝpodobanju wuložimny. Hdy by
Boh w ŝwojich ŝwjatnych kaŝnjach jenož ŝjawne mandželŝtowo-
man'e, hrube paduŝchŝtowo, krawne mordatŝtowo, wopacznu
pŝchikahu pŝched žudniŝtowo ŝaŝaŝať, dha mohli jich wjele ŝo
ŝhwalicž, ŝo ŝu Boži ŝaŝon dopjelnili. Žara wjele je tajkich ŝche-
ŝčijanow, kiž ŝo hižo tehodla ŝa prawych a pobožnych džerža,
dofelž njejŝu mandželŝtowo ŝamali, nikoho ŝkónžowali, ničžo krad-
nyli, žanu wopacznu pŝchikahu pŝchikahali. Hdyž žebi pať ŝaŝon
pŝhes Jeŝuŝa a jeho ŝwjateho ducha wukladowacz damy, potom
ŝpoŝnajemy, ŝo móže jenož luboscž ŝaŝon dopjelnicž.

Hdyž pižane ŝteji: „Ty njedyrbiŝch mandželŝtowo ŝamacž,
dha njerěka to jenož, ŝo ma ŝo mandželŝtowo ŝwjate a njerostor-
hujene džeržecž a ŝo mamy ŝo hladacz wŝcheye nježwěrnoscze.
Mě, naŝch ŝnjes je žam prajil: „ŝchtož na žónŝku pohlada, tať,
ŝo by žebi tužamupožadať, tón je hižo mandželŝtowo i njej ŝkamať
w ŝwojej wutrobje“ a „ŝbóžni ŝu čži, kiž čžisteje wutrobje ŝu.
pŝchetož woni budža Boha widžecž.“ Ty mandželŝki dyrbiŝch ŝwoju
žonu, ty žona dyrbiŝch ŝwojeho mandželŝkeho i wutrobje lubo-
mecz a čžeŝčicž, ŝo w ŝčerpliwoscži wjeŝčž, jedyn ŝa drugeho žimny
bucž a žebi žwěrneje wotŝacz w dobrých a ŝlych dnjach a hladacz,

ŝo jedyn teho drugeho žobu do njebjež pŝchicze: Tak ŝroŝymi
luboscž ŝchestu kaŝnju.

„Ty njedyrbiŝch mordowacz“, to njerěka jenož, ty nježměŝch
žaneje čžlowŝteje krawe pŝchelecž, ŝo njeby twoja krej ŝaŝo pŝchelata
byla, ale japoŝchtoť tež praji: „ŝchtož ŝwojeho bratra hidži, tón
je mordat“. A luboscž nam pŝchitaze, ŝo dyrbimy hłódných na-
bucžicž, lačžnych napojicž, naŝich woblecacz, ŝhorých a jatých wo-
phtacz, njeŝchecželam wodacz a dobroty čžinicž a naŝchemu bliž-
ŝchemu pomhacz we wŝchittich čželnych nuŝach, kať žmilny
Samaritŝki. Tak ŝroŝymi luboscž pjatu kaŝnju.

„Ty njedyrbiŝch kradnyčž“. To njerěka jenož, ty dyrbiŝch
ŝwoju ruťu čžistu džeržecž wot hrubeho paduŝchŝtowa, ale to reka:
ty nježměŝch tež i njepraweje tworow abo i njepravym wikowa-
njom a tež niž pod ŝdacžom prawa netaťke njeprawe kublo žebi
dobucž, wjele bóle dyrbiŝch twojeho bližŝcheho kublo a žimnoŝč
pomhacz polěpŝchicž a ŝdžeržecž. „Ty njedyrbiŝch ŝaŝchne žwěd-
čicž.“ S tutymi ŝlowami njeje jenož wopaczna pŝchikaha pŝched
žudniŝtowo ŝaŝaŝana, kotraž ŝo tež wot žwětoweje wŝchnoŝč
žurowje kŝoŝta, ale tež ŝaŝaŝana na naŝcheho bližŝcheho ŝo pŝch-
blodžecž, jeho wobelhacz a pŝcheradžicž. S tym pať je tež prajene:
Ty dyrbiŝch jeho žlaboŝč pŝchikryčž, jeho ŝamolwicž, čžopke ŝlowo
ŝa njeho rečžecž, kať Jonathan ŝa Davida pŝched roŝhnewanjom
Saula. Tak pyta luboscž wožmu kaŝnju dopjelnicž. „Ty nje-
dyrbiŝch požadacz“. S tym ŝo wŝchitka ŝloŝč wutrobje, wŝcha na-
hrabnoŝč, wŝcha ŝawicž, wŝcho wjelele na ŝchodže drugeho atd.
ŝaŝaje. A jeli ŝo kotra druha kaŝi je, ta budže w tym ŝlowje
wobŝamkujena tak: „Ty dyrbiŝch ŝwojeho bližŝcheho lubowacz
jaťo žam ŝo.“ Luboscž naŝ wucži, ŝo dyrbimy naŝcheho bližŝch-
ho runje tať lubowacz, kať my žamych ŝo lubujemy, ŝo dyrbimy
jemu runje tať wjele dobreho popŝchecž a čžinicž, kať my žebi
popŝcheyemy a čžinimny. „Luboscž bližŝchemu žaneje ŝchodny nje-
čžini.“ Wona ničžo ŝleho njemyžli a njewumyžli, wona žaných
ŝlych ŝtutkow nječžini. Jeho žimjenje, jeho mandželŝtowo, jeho
wobŝedženŝtowo, jeho dobre mjeno ŝu jej ŝwjate. Luboscž njebu-
dže na to myžlicž, žebi na tym abo druhim pŝchepŝchimnyčž, ale
wona budže na to džiwacz, bližŝcheho ŝbože a čžeŝč, wjelele a
ŝbóžnoŝč pŝchikporjecž a ŝpěchomacz.

Boži ŝaŝon i woczomaj luboscze wobhladajo haťle prawje
ŝpoŝnatwamy, kaťki wulki a ŝwjaty doh luboscze nad nami leži.
My jón ženje wotplaczicž njebudžemy. Me je wŝchey pilnoŝčju a
žwěrnoscžju džakowneje wutrobje mamy na wotplaczenu tuteho
dohha dželacz. Hdyž ŝo pŝched woblicžom ŝwjateho Boha pra-
ŝchamy: je luboscž bratram čžerženŝka móž wŝchittich naŝchich
ŝlowow a ŝtutkow byla, je naŝcha bratrowŝka luboscž pŝchezo tať
čžista byla, kať luboscž Boža pŝhecžimo nam, tať žylta, kať Je-
ŝuŝow luboscž, kotraž je jeho žamo do žmjerče čžerika, je naŝcha
luboscž pŝhecžimo kóždemu, pŝhecžimo ŝlym kať pŝhecžimo do-
brym, pŝhecžimo njeŝchecželam kať pŝhecžimo pŝhecželam jenat
žylta byla, njeje kóna ŝo jenož i proŝdnymi ŝlowami ŝpo-
žika, ale ŝo w ŝtutkach wopolaŝala, beŝche wona ŝtajnje hotowa
a ŝwólniwa dželacz a ŝo ŝtaracz, pomhacz a troŝchtowacz, napomi-
nacž a roŝwucžowacz, beŝche wona hotowa, wŝcho njeŝčž, wŝcho
wěricž, wŝcheho ŝo nadžijecž, wŝcho čžerpicž, hdyž taťke praŝchenje
žebi priđoť pokožimny a ŝhutnje pŝched Božim woblicžom ŝo pra-
hujemy, dyrbimy wuŝnacž, ŝo žmy w tym wŝchem nježwěrní a
lěni dožžnižy byli. Duž čžemy pŝched nim ŝo ponižowacz a jeho
wo wodaczje proŝhecž, ŝo čžyť nam te dželacz tyžaz punow
ŝpuŝchicž, kotrež žmy jemu winoječži. Wón čže a budže jo čži-
nicž. A jeho žmilna luboscž, kotruž ŝhonimny, dyrbi naŝ potom
čžericž, naŝchemu bližŝchemu i wutrobu wodacz, ŝchtož je nad
nami ŝhřeŝchil a ŝkondžil a jemu i prawdu a i wutrobu bra-
trowŝku luboscž wopolaŝacz. W Jeŝuŝowej luboscži leži pŝchiklad

a mój wscheje nascheje luboscje. Raž je wón so nad khorými a khdymy kmilit, frudnych troschtował a hubjenym pomhał, taž je wón wobčežnyh a spróžnyh wofschewit, sabudženyh a sawje-
dženyh wobrocził, taž je wón njepofutnyh pschezo sažo wabik a proghl, tač dzemy po jeho pschikladže czinicž. Raž je wón staj-
nje czicheje myšle a sczerplitow byl, wschitko wufmješchenje a ha-
njenje, wschu hanibu a wscho hwarjenje czishe snjehl a sa hwo-
jich njepscheczelow proghl, tač dzemy my šlědžicž sa jeho stopami.

W czašu, kajkiž je nasch czaš, hdžež je tač wjele nush, roscže
džeto luboscje pod rukomaj. Dha wona nowe nadawki dostanje,
na lotrež priedy ženje njeje myšlifa, dha dyrbi wopory pschi-
njesč, lotrež ničto njemóže pschinjesč, hacž jeno luboscž. Hdž
njehamny naschemu kchesczjianskemu mjenu žaneje haniby czi-
nicž, ow, njesabudžče: „njesbudžče nikomu ničto wino, czi, khiba
to, so so mjes hovu lubujecže.“ Samjen.

Socrates.

Socrates je muž s pohansteho czaša, kotryž so nam husto
mjenuje jako muž kchesczjanskich pocžinkow. A psched nim dyrbi
so tež tač někotry, kotryž to wulke czestne m eno „kchesczjan“
ma, saczerwjenicž a hanibowacž, tač lóse hólčzišcže.

Socrates bě najmudrišči a najnadobnišči muž stareje Gri-
ckisťeje, wón semrě w lěcže 399 do Khrystuhoweho naroda. We
wulkim sławnym měscze Athen běsche žiwj. Jeho nan bě tam
rěšbač a mlody Socrates so tež jedyn czaš s tutym wumjelskim:
džetom saberasche, běchu tola stari grichiszy rěšbarjo tač daloko
w tutym wumjelsťwoje, so jich nasch něčzišči czaš hišcže do-
scžahnyl njeje. Posdžischo wostaji so Socrates wscheho tajkeho
a drugeho džela a wěnowasche hwoj czaš czichemu, nutrnemu
rospominanju. Do tuteho so husto tač podnuri, so zply džen
a zply nóz, so njehibajo, na kamžnym blaku stejescže. Halle
hdž klóncžto sšhadžescže, wozuczi se hwojeho sanurjenja a so
modlesche.

Mjes tym so Athenszy měšczenjo so do drohotneje drašty
woblekach a pschni po měscze khodžachu, by so Socrates zyle
jednorje swoblekač, noscheche jenož zyle jednorj namoblek, hano
w symje khodžescže husto božy. Jědžishe a pišescže to najjedno-
rišche, wosta pač pschi tajkej wschědnej jědži pschezo strowy, hano,
jako wón sahadžescže. Jeho sažada bē: Nicžeho potrebacž to je
bójsťe, hdž na mjenje potrebasch, h Bohu najbližšche!

Ras sforžescže Sokratej nahladny Athenjan, so to tola tač
droha wězla je, w Athenje žiwj byčž, wobliczi Sokratej, tač
drohi je purpur, kelko placzi wino a kelko debjenki a druge dro-
hotnosče. Socrates džescže s nim do někotryh khlamow, w ko-
trychž zyrobu pschedawachu. Muka a olivy běchu tunje. Po-
tom dowjedže jeho do khlamow, hdžež so sa zyle tunju placžisťnu
drasta pschedawasche. „Šle!“ rjekny wón tamnemu, „mam sa
to, so móžescž tu w Athenje zyle tunjo žiwj byčž!“

Sažo ras sforžescže jemu něchtón, so bē to tola to pucžowa-
nje, lotrež bē pschi czinik, tač jara wobčežne bylo. „Je twój
njewólnik s tobu hovu pschischoł?“ so Socrates woprascha.

„Wěso je!“ snapschecžiw tamny, so troschku džiwajo.

„Nješescže wón sčto?“ praschescže so Socrates dale.

„Šaj, wulke brēmjo!“ bē wotmoltwa tamneho.

„To drje bē wón jara mucžny?“

„Ow nē! Móžach jeho hnydom sažo wupóšlacž, so by mi
něšcto wobštaral!“

„Widžisč!“ džescže Socrates. „Ty masch wot sboža wjazy
dobreho hacž twój njewólnik, tutón pač ma wjazy wot pschirody.
Ty h by bohaty a hwoobodny, ale słaby a mjehki, twój njewólnik

khudy a nima hwoobody, je pač strowy a hplyny. Praj sam,
sčto je to tón sbožownišči!“

Socrates mějesche pschecžela s mjenom Antisthenes. Tutón
chzysche Sokrata hišcže pschetrjedicž s tym, so swontne, semšte
kubla hēbi hišcže widomnje mjenje wazescže. So by to ludžom
prawje nadpadlo, woblēkasche so stary namoblek, kotryž mějesche
wjele džerow. „Pschecželo, pschecželo!“ sawoča so kmějo Sokra-
tes, „psches džery twojeho namobleka kuka wschudžom twoje ps-
charšťwo (Eitelkeit)!“

Sacžrunje tač jednorje žiwj, bē tola stajnje wješoły a ra-
dostny. Njech by so stało, sčtož by chzřto, ničto njemóžescže
jeho samolicž. Ras wotřtny jemu sly, nahly mužšti plisťu.
„To je tola wobožna wěž,“ rjekny Socrates, jenož, „so njemó-
žescž ženje do přědka widžecž, hdž je dobre, so so želesny klobuť
stajisč!“

Runje tač wosta zyle směrnj, jako ras šhoni, so bē něchtón
sa khribjetom šle wo nim rěčal: „Njech mje tola tež pschēbije,
hdž ja pódla nješhym!“ to bē wscho, sčtož mějesche prajicž.

Ras strowjesche Socrates na hašy měšcžana, kotryž nimo
džescže. Tutón so njedžakowasche ale stupasche hordy dale.
Młodži pschecželo, kotřiz Sokrata pschemodžachu, běchu tehodla
jara hněwni. „Niz tač!“ směrowa jich Socrates. „Wš tola nje-
byschcže hněwni byli, byli mje sčto šetkač, kotryž by po napo-
hľadže hrošnišči byl hacž ja. Sčto so to něť hněwacže, dokeľ
tutón człowjek mjenje šdwořlity hacž ja!“

Najwjazy sšladnosče, so w sczerplitowscži swucžowacž, mě-
jesche domach w hwojim domje. Kantippa bē jeho mandželska
— a je tuto mjeno Kantippa wschēm mandželskim sawostajika,
lotrež hu s njeměrnym duchom zyleho doma.

Kantippa bē husto jara wobužna a potom so pschezo rad
hadrowasche. Ras bē so sažo rosnjemdrika a hwarjesche jara
na Sokrata, hwojeho mandželskeho. Tutón wobthowa hwoju
směrnosč. Dokeľ pač Kantippa pschezo bóle hawtowasche, staže
šlónčznje a wuńdže s domu. Na tym so hišcže bóle rosnjemdri.
W hwojej njemdroscži šhrabny hornył wody a wuliny jón sa
mužom s wofnom won. „Mó haj wschač,“ rjekny Socrates so
kměštajo, „po tajkim hrimanju dyrbjesche tola deschcžika
pschinčž!“

Sa wofebity a wofebny namdawł bē Socrates hēbi tón
nadač, so mlodžinu rostwucžowasche. Njedžeržescže pač to žanu
porjadnu schulu, ale wucžescže na wschěch městnach, na torho-
šcžju, pschi wufhodžowanju, pschi blidže, we wojerškim lěhwje,
s krotka, wschudžom tam, hdžež ludži namaka, kotřiz chzřchu
něšcto nawuknyčž. Sa hwoje rostwucžowanje hēbi ničto nježa-
dasche. Pschi tym džescže wón hwoje pucže, so by hwoju wucžbu
temu druhemu prawje lóžtu scžinil, tač so by ju sapschijecž mohł.
Wón da so s nim do rěčow wo nětajkej wězy. Tač czinjesche to
ras s mlodym Alcibiadom. Alcibiades mějesche strach, w ludowej
šhromadžisťnje wustupicž a rěčecž. Socrates so Alcibiada wo-
prascha:

„By so ty bojal, psched někajkim schewzom rěčecž?“

„Ow nē!“ wotmoltwi Alcibiades.

„Abó“, so Socrates dale praschescže, „by tebe hnadž někajki
komač samolicž mohł?“

„Ženje niz!“ snapschecžiw Alcibiades.

„Alle pač psched někajkim pschekupžom by so ty nabojal?“

„Runje tač malo!“

(Pschichodnje kónž.)

Zwřej a stat.

Wo tym najwaznišchim naž Šerbow něťšle sajmazym pra-
schenju njehodži so dženska, — pónželu — ničto wjele pišacž,

dokeľž móže kóždy rynczľ njedzeli, hdyž „Bomhaj Bóh“ czitaľch, pſchewatany bycz, mēnimy kerbskeho superintendentu a kerbskeho synodalu. Sacž dotal nam njeje ani jedyn ani tón druhi pſchifwoleny. Duž bē derje, ſo ſo ſaſndženu ſobotu, 21. januara, kerbska ſhromadžisna tež ſ tutej wēzu ſabēraſche a ſo ſo ſa brjedu, 25. januara, woſebita kerbska ſhromadžisna do kerbskeho domu ſwofa. Dróbnisheho wo ſobotnej ſhromadžisnje móže kóždy Eſerb w „Eſerbſkich Nowinach“ czitačž.

Cžehodla dha nochze ſynoda Eſerbam tutej dwē žadani dopjelnicž, tu, ſo ſjednoczi wſchē kerbsko-nēmſke woſady do jeneho wokrejeſa pod ſuperintendentom, kotryž je kerbskeje rēczje móžny a kotryž móže Eſerbam a Nēmžam jenaf ſkuzicž, a tu, ſo dawa Eſerbam w ſynodze ſaſtupjenym bycz paľ pſches jeneho wuſwoleneho abo jeneho powoľaneho ſynodalu? Cžehodla? Je to ſebicžne a horde wſchonēmžowſtvo? Abó njeſnaja Eſerbow? Njewjedža, ſchto ſu a hdyž bydla a fajke jich woſadne žiwjenje a telko dawaju ſa ſkutki luboſcžje? Abó ſu to jenož wēſte možy abo wēſczi mužoj, kiž tu pſchecžiwó Eſerbam ſkutkuj? Mamy ſnadž jich pytacž mjes tymi, kofſiž nētkle tež w nowinach wo tym piſchu, ſo maja to hnydom cži ſchtyr, o primarie Budyſchina, Lubija, Kamjenza a Žitawy tež ſe ſuperintendentami bycz? Abó rēczja tu pjenježne pračhenja ſobu? My Eſerbjo ſmy telko ſa ſwontne miſionſtvo woprowali, ſo budže tu tež telko hiſcžje wyſche, ſchtož mohlo ſebi to poſtazjenje kerbskeho ſuperintendenty žadacž!

Tehodla: wono woſtanje to naſche ſtejniſcžje a mējenje, ſo ſynoda a žyrkwina wyſchnoſcž nēdopjelnja ſwoju ſwójatu winowatočž pſchecžiwó nam Eſerbam, kiž ſmy ſtawy ſaſkeje krajneje žyrkwje, hdyž tutón wažny wokomiľ njewužija ſa to, ſo by nam dawa, ſchtož naſche je, a dale tež: naſche ſtejniſcžje a mējenje je to, ſo tež Eſerbja nēdopjelnja ſwoju ſwójatu winowatočž, duchowni a woſadni niž, hdyž nētkle poſlednje možy a brēdki njewutriebaja ſa to, ſchtož po ſprawnyh kerbskim mējenju ſkuzi ľ lepſchemu ewangelſkich Eſerbow.

ſ teho ſežēhuje tež, ſo ſmēja kerbszy duchowni ſo ſ tutej wēzu ſ nowa we woſebitej kerbskej konferenzy ſabēracž, — ſhiba ſo ſo pſches nich nēſchto podobneho 25. januara w ſawifku ſ powoľanej kerbskej ſhromadžisnu ſtanje.

ſ bliſſa a ſ dalofa.

Judaſch Iſchariot! Schto mēniſch, ſchto je Sowjet-Ruſka ſ tutym mužom ſwofaka? Wulki hobrſki pomniľ je jemu ſtajika a poſwjećika. Steji tam to poſtawa, wjetſcha hacž naturſka, naha, woblicžo hrožo ľ njeby ſbēha, o! Jena ruſka torha ſa ſchtrnyti, kotryž je to poſtawje ſa ſchiju ſadžernjeny. Žid, kotryž poſwjećejſku rēczž dzeržesche, wupraji, ſo je dolho ſa pſchihódnjej poſtawu pytaľ, kotraž by mohla pſchedmjet bycz ľ prēnjemu pomniľej ſa wulku ludowu ſahrodu, kotruž — ſo ſamo wē! — „Cžetwjemu ſahrodu“ mjenuja. Dyrbjesche to bycz podtkóčzeny, rebo-luzionar, ſbēžkať wulkeho wliwa. Bē ſebi, taľ ſwójedžejſki rēcznik praji, myſliľ na Raina a na Luzifera (ny bychmy prajili „Satana“), je paľ potom woſtaľ pſchi Judaſchu. Schtož hiſcžje wjedžal njeje, ſchto je Judaſch Iſchariot byľ, tón to tam w ſwójedžejſkej rēczži ſhoni. A to njebudž tež tu ſamjelečane. Bē to jena woprawdžita wērna poſtawa tuteje ſemje. — Tuto pſchipoſnacžje je wſcho móžne, hdyž to dalſche ſklyčhiſch! — Judaſch Iſchariot je byľ wopor nabožneho žiwjenjonahlada wo ſozialnym wutriebanju cžlowjekow byľ, wón je tón muž, kiž bē 2000 lēt ľ mar-tracſkemu ſtopej kapitaliſtiſkich ſtawifnypiſarjow pſchiputany, wēſo bjes wſcheje winy, wón bē cžerwjeny prjednybēžer ſwētare-woluzije, wón bē dwanaty japoſchtoľ Jeſuſa Chryſtuſa, teho wo-

dzerja bērgar, ow. — Nētk potajkim wēny, ſchto je Judaſch Iſchariot byľ. — Pomniľ je cžerwjeneje barby a je — jenož ſ gipſa! Je tamny Žid ſnadž ſ tym woſnamjenicž čyň, tracže noweje cžerwjeneje Ruſkowſteje, ſo tutón pomniľ ſwētarewoluzije ſ gipſa wuhotowacž da? — So ſo pſchi poſwjećenju trójžy ſ kanony wutſeji, njeby wſchať hiſcžje nicžo dale byľo, ale, ſo ſo tute ſi wutſeje ſ granatami, kotrež pſches hlowy ſwójedžejſkeje ſhromadžisny wujachu, ſtachu, je drje nēſchto woſebite! —

W Poſnanju ſu ſo 29. novembra ſaſndženeho lēta ſaſtupjerjo ewangelſkich, kiž we wot nēhduscheho pruſkeho kraleſtwa wotdželeny chrajinach bydla, ſeſchli a ſo ľ prēnjej krajnej ſynodze ewangelſko-uniowaneje žyrkwje w Póľſkej ſjednocžili. Woſebity džal tuta ſynoda wupraji ſchwedſkemu arzbiscopej Soederblom, kotryž je ſmužicžje a ſ wuſpēchom ſa prawa ewangelſkich w Póľſkej wuſtupowaľ. — Tutón arzbisop Soederblom je ewangelſki biſkop, na njeho ſo jako na pſchiklad powoľaja cži, kofſiž ſebi ſa wodžazeho duchowneho naſcžje ewangelſkeje žyrkwje w Caſſkej žadaja to mjeno biſkop. Synoda je tole mjeno tež w ſaſndženyh dnjach pſchijaka.

„Bomhaj Bóh“. Nowe lēto je powyſchene pľacžisny ſa nemale wſchē nowiny a cžaropijny pſchinjeſko. „Bomhaj Bóh“ doſtawajch — ſ na mjenſcha nētkle hiſcžje — ſa 2 hr. wot wudawačnje. A hdyž ſo ľ temu tu a tam poſtne pórtó pſchiliczi, njebudže wono pſchecžje hiſcžje taľ drohe kaž nētkle njedželniki. Do žyľa, ſchtož „Eſerbſke Nowiny“ ſ poſtom doſtawa, njetrieba, hdyž ſebi wudawč „Eſerbſke Nowiny a Bomhaj Bóh“ na poſcžje ſtaſa, ſa „Bomhaj Bóh“ žaneho pjenježka ſa pſchinoschenje pľacžicž ale jenož te 2 hriwnje. Dyrbjaľ paľ ſo tola ſchto namačacž, kiž njemohľ tej bērtľlētnej dwē hriwnje ſuſečž, — je to mjenje hacž jene jenicžke kurjaze jejko! — tón to njech ſjewi ſwojemu duchownemu, wupucža ſo namača. Ničtón paľ njedyrbjaľ žane nje-džejſke kopjeňko puſcžicž, nē, wjele bóle je kóždy Eſerb proſcheny, ſo by druhich nawabil, ſebi jo ſtaſacž. A ſchtož mjes Eſerbami nēſchto ſpomóžne ſa Eſerbow, ſchtož ſkutľ ſnutſkneho miſionſtwa doſon ecž čže, tón pſchepodaj ſwojemu duchownemu abo redaktoraj kopjeňka dar ſa „Bomhaj Bóh“ a jeho potrebnocžje. Taľti ſkutľ wēſcžje ſwoje žohnowanje pſchinjeſke. Tehodla je tež hodowna konferenza kerbskich duchowny ch jenohkópnje wobſamka, wſcho, ſchtož móžno, ſa dzerženje a roſſchērenje tuteho kopjeňka cžinicž, woſebje ſo poſtaracž, ſo pórtó a druge kopjeňko njetriebawoſchi njepowuſcha. — Wſchitzy knježa duchowni kaž pſchecžejſo knjeſoweje žyrkwje mjes Eſerbami ſu ſ tutym najwutrobniſcho wo to proſcheni, ſo bychu ſo poſtarali ſa dalſche roſſchērenje naſcheho kopjeňka. — Pſchirunaj na pſchiklad tež pľacžisnu mjes Eſerbami roſſchēreneneho nēmſkeho njedželnika „Nachbar“, pľacž nētkle 3,50 hr. — Njedyrbjaľ „Bomhaj Bóh“ raſ dóncž, wobrocž ſo tón, kiž jo pſches poſt doſtawa, ſ reklamaziju, na poſt abo liſtynofherja, tutón dyrbi ſo wo to poſtaracž. — Pſchirunaj temu tež to dalſche, ſo ſo telko hriwnow wudawa ſa lēto a ſa bērtľ lēta bjes komdženja, hdyž adventiſta abo adventiſtka pſchijnjeke „Herold d. Wahrheit“ abo nēſchto podobne a hdyž druſy kolporterojo pſchindu ſ tym abo ſ druhim. A tola je kóždy ſicheſcžijan, duž tež ty, we woczach adventiſtow póhan abo póhanka!

Liſtowanje. M. we M. ſa 5. po tjoch kralach. — M. we Sr. ſa ſeptuagesima.

Samolwity redaktor: ſarať Wyracž w Moſacžizach.

družſtvo ſ wobmj. ruſ. w Budyſchinje.

Cžicž a naklad. Esmolerjež knižicžicžječnja, ſap.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedžělske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihcizšcžeńni w Budyščinje a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. bješ porta.

5. njedž. po 3 kralach.

Čeř. 1, 3 6.

Sa zyrkej! Sa ponowjenje Šnješoweje zyrkwoje šo mozy wšchudže hibaja — to rěka niz sa tutón templ, w kotrymž šo ty-
džeń wot tydženja natwarjamy, alee sa šhromadžišnu křešcizja-
now, kotrež šebi nowe waschnje žiwjenja pyta. Tak w ewangel-
fšich krajach wšchudže, tež w našej Šařkej, šamo w našchim
šerbškim ludu! Lud, tež našch luby šerbški, žada sa ponowjenje
jeje šchtalta wot wšchnošče a wjednštwu horkach hač do na-
šchich přjódštajeřštwow, šwobodu, wožiwjenje, pšhecizšcženje,
š mozam iebangelia po nowym čžařu. Tam šo wo bškopu kraj-
nym jedna, tu wo šastupjeřštwach a pomoznižarštwach wořadow!
Njeh je tak, jeno šo zyrkej duchomnje š tym dobydže, hdyž šwon-
šownje wjazy šobudžěłaznych rukow dořtanje. Šo jenož žohno-
waze wěri, š wyšoka pošylnjowane, pšches šlowu tak štawy džěja.
W telej myšli njeh nam japořhtol Pawol w lišcže Čfařššich, kiž
je tak prawje liřt sa zyrkej a wořady, tola pišche, jako hłóř sa
nařch čžař:

Bóh je nař požohnowať se wščem duchownym požohnowa-
njom pšches Šhrystuša po šwojim přjedywštajenju!

Požohnowať! Šajki rjany čžař šmy w lěcže měli. Lěto,
lěcžo špodobanja, plódnošče a žohnowanja! „Tak doľho hač
šema šteji, njedyrbi pšhestač šyw a žně, lěcžo a šyma!“ A
hdyž we našchich štronach šyma křeřka, šo žiwjenje wonkach wot-
pocžuje, dha na drugej položy našcheje šemje žně džerža a plodn
š polow a šchtomow nutšbjerjeja. Dobrota teho Šnješa nihdy
šonza nima! Tola hłubje: „Žaneho rjeřšeho šłowa w štarým
testamencže njeje hač žohnowanje“ — je ničto přajil! Štawšny

přenjeju čłowjekow šo hižo š tym pšchšpomnjenjom šapocžu:
„Bóh požohnowa jeju.“ A historija patriarchow ma w tym šło-
wje šwoje dořonjenje: „W twojim šymjenju budža wšchilke
ludy na šemi požohnowane.“ Bóh je nař požohnowať, — se
pšchšstupom š profeczi a Šbóžnikej šwojeho luda, kiž pšchšnjeke
„šhudym ewangelion, rošbitym šahojenje, šwjařanym wotwořařa-
nje a špodobne lěto teho Šnješa.“ Šelko mozy, trořhta, jařnosče
a wjekeřošče je šo žóřlišo, hdyž je Jeřuř pšchššol a hiřcže
pšchšhadža. Čłowjekojo šo wobohacža w Bosh a w tym Wótzu,
šo šměruja pšchi luboščach, šylšach a dwělach šhudeho žiwjenja.
Šim šo šemja jako měřtno nadžije šjewi, hdyž je krařnje džěłacž
a špěwacž! D šajka krařnosč, hdyž duřche šo w tym Šnješu wot
wšchěch šnutššownych šwjařšow šwobodne wjedža: Šeno takle
špěwa:

Šchtož pytať šym tak doľho štyřknitwoje,
To nětko je pšches Šhrysta šmjercž mi date,
Něť žiwjenje mam wěcžnje w tym Šnješu šwjate,
D derje mi!

Šchto mohť takle š žyleje duřche špěwacž: „D derje mi!“ Ša-
pořhtol Pawol wyřka: „Požohnowať se wščem duchownym po-
žohnowanjom.“ Přtažy to šhoni, — žadazy namařa — tole du-
chowne žohnowanje! Škóždy, kiž je šbože něhdy hižo šo š Jeřu-
řom dořtalo, niz tym nahladnym, šamožitym a šdatym ale š tym
šnadnym, potřebnym a šařpitwanym! Šařo je čžař pšchššol,
hdyž šo wšchemu ludu šbože a žohnowanje pořkicžuje. Šenož
budžemy niz šwjeršchnje šmyřleni a prošnje šloženi. Mój šerbški
ludo, šběhń šo po pobožnych wótzow waschnju šařo, šo by to
duchowne, niz to čžěłne jenož sa šwoje wjekele, wařne šublo a
lóřht měť, šo by to njebjeste niz šemšte jenož š wěrnemu špo-

tojenju žadat! Glaj, tam khor, kiž mějesche nad kwojim ložu sčpruch pišajo: „Wón je našch měr.“ Kšchesczijenjo, to budž hešto wulkich šhlotw. Stara, njeprcheměrjata wěra, so s wutrobju so džatomnje žorli: Kšwaleny budž Wóh a tón Wótž našcheho Kšjesa Jesom Kšhrysta!“

Hdyž psches krutu šymu džemy, waš tola Bože kłóncžto husto wohriewa. Njeje jeho milosčž našche sradowanje, so psches nětotre hodžiny dołho so wofschewjeni sačuwamy? Tajka miła móž je tón jedyn sa čłowjestwo, kiž je so kłwětko kłwěta mjeno- wał! Našche kšerlusche Jesuša jako kłwětko a kłóncžto doščž wu- sčhowacž njemóža, kaž tutón (719) praji:

Ty, ty kš to kłóncžto kšakne, kotrež s Boha sčskhadža,
A nam dawta kłwětko jašne wšcheho Wóžstoh pónacža.

Hdyž mamy jeho dha kšmy čłowjestwojo dobreho spodobanja. Sčlych jo hiščeže k telej póljednjej njedželi, kiž wot hód jašnosčž dostawa: „Wšchitka Boha milosčž so psches wšchě čžakny w Jesušu do kłwěta wulowa a čłowjestwojo so s nim požohnowani wjedža. Njestoržmy tał wjele na hrosne čžakny a slych čłowjestow. Kaž kšjedž sleje šymy kłóncžne prubi, tał Sčbóžnikowe sbože kšjedž kłwěta so trosčhtnje bljšchěži. Praježe, wy Boži, lubi, s Pawolom: „Wóh je naš psches Kšhrystuša wušwolil, so bchmy kłwětko byli a bjes poroka psched nim w lubosčž!“ O, poštu- chaježe, póježe so s wěryžymy wšchěch čžakow sjenocžicž. Kaž wjele je tež smylkow pschi naš, Wóh naš tola bjes poroka widži! Njedyrbi džěcžo s tym spofojene bjež, so je s nanom s jena pschi wšchěch njedoknjenosčžach, kiž so wšchědnje sjetwa w jeho kło- wach a skutkach! Šoť so lubosčž bratrowiška! Sčwjerdž so sčwjašt duchowneje jednoty w Kšjesowej wofadže a zyrkwi. Wy kšmemy s japosčhtolom wyšacž: „Wón je naš wuštajil k džěcžat- stwu psches Jesom Kšhrysta!“ O so byli džatomne džěcži Bože! Hiščeže juntrócž s žylej wutrobu: Kšwaleny budž sa to Wóh a tón Wótž wšcheho Kšjesa Jesom Kšhrysta!“

S kšwalenjom Božeje wulkeje kšmilnosčže Pawol list na Čfesiskich sapocžnje a to s wofebitym wyšokim sahorjenjom, hdyž tajku milosčž jako wodžetku kłwěta a čłowjškeje historije pokasuje. Sčtó mohł ju wopišacž a domušlědžicž? „Wóh je naš wušwo- lil psches Kšhrysta, prjedy džžli kłwěta gourt sałoženy bě.“ Njedop- pomnišch so, kšchesczijanano, tał Jesuš podomnje rěcži: „Prjedy džžli Abraham bě, kšym ja.“ Abraham požohnowanje pschijnje- še, ale wjetšche Kšhrystuš! A tutón so napošlěd modli: „Psche- kšakni mje, Wótče s tei kšaknosčžu, kotruž pola tebe mějach, prjedy džžli kłwěta a jeho běh, čłowjestwo a jeho rošwitanje w kwojej ruzh, hdyž na kłwěče tež nam so hinał sda! „Wón je naš kšebi prjedy wuštajil.“ Bože hnadne prjedy wušwolenje a wuštajenje budž škala zyrkwi! Jeno wohladaž jakoń, kiž psches šemšle satorje, tež psches postajenja nam njeprschecželných wšch- nosčžow džje! Sator? haj tola wulkotny! Boži wotrocžl rěcži — a to je dženkša to pošlednje a s molom najwšchšche — wo kšwal- bje teje kšakneje hnady! W tym lubowanym Sšymu Božim je Wóh grunt lubosčže a kšmilnosčže sałožil, kiž wšcho pschětwaje, sčtož čžakny a hrěschne mozy napšchecžimo stajaja! W hnadže je rada!

Kšwalena budž tvojta hnada a ty wótžna wutroba,

So čži našcha žalosčž wšcha jara sčhla je k wutrobje.“

S tajkim wušnacžom do lěta a do pschichoda! S tutym šdžer- žišch so, zyrkej a ty, kšerbški kšchescžanski ludo, k tvojkej šbóžnosčži Šamjenj.

Šnaja adventistwojo ewangelion?

Podawa farat Kššbarš-Porschiski.

Pschispomnjenje: Šacžrunje kšmy loni dróbnišcheho wo „adventistach kšedmeho dnja“ pišali, wofšewjamy tola tu sežěho-

wazy nastawł, došelž adventistwojo bóle a bóle wušwupuja a kšch- scžijanow kwoja, tał w Lubiju, Wóšborku, Budyšchinje, kwoje wo nastawku mjenowane spišy rossčěrjeja wšchudžom a našchi Šserbjo dawaja sa nje kaž sa jich „mišionstwo“ hrimnu po hrim- nje a tał sa rossčěrjenje jich wopacžneje wučžby mjes nami kšamymi. Tuto „mišionstwo“ adventistow nima ani najmjeń- šcheho čžinicž s našchim „mišionstwom mjes póhanami“ ani s našchim „šnutštownym mišionstwom.“ Ně, kóžda „dobrocž- wa“ dušcha, kotraž tu hrimnu sa „Herold der Wahrheit“ abo sa druhe podobne spišy dawta abo sa te wot nich porucžene „mišion- stwo“ dawta kłwój pjenjes sa to, so bchju čžim bóle pschecžimo na- šchej kšchescžijanškej zyrkwi wojowacž mohli a pschecžimo našchej ewangelškej wučžbe, kotraž so jenož na ewangelion štožuje. A to kšame čžinja a hiščeže wjazy čži, kotšič kš adventistam do jich pschednosčkow porjadnje bėhaja. — Duž njech kóždy tute na- stawki kłwěru čžita a tež druhim podawa, k temu kłwěru bibliju čžita, Bože kšlužby a bibliške hodžiny wopytuje! Pschirunaj: „Womhaj Wóh“ 1921 čžo. 24 a d.!

Našch kšerbški lud haji w šebi s dawna kšem wutrobnu lu- bosčž sa šwonkowne mišionstwo. Bohacže škaduje kóžde lěto- dary sa „mišionstwo“. Sčtóž je kšam w Jesušu měr dušche na- mašat, pomha rad, so by so zyrkej Kšjesowa tež mjes póhanami twarika. —

Wy kšmy pał to nětkle žiwi w džitwym čžaku. Kaž to we šemškich wěžach ženje telto jebanja a kšě bchlo njeje, kaž runje nětkle, tał tež w njebjeskich wěžach nětkle wjele jebanow wuštu- puje, po šdacžu pobožnych, kotšič wudawaja, so šu póšli Boži. Šod tym tał rjenje kšincžakym mjenom „Advent-Mission“ wuhotuja wulke šhromadžimny. Tał nětotry kšchescžian šebi myšli: to dyrbi tola něšchto dobre bjež, pschetož to šwišuje wěšče „s mišionstwom“. Šo pał so jara molišch! „Advent- Mission“ nima ani najmjeńšcheho čžinicž s našchim „mišion- stwom.“ „Advent-Mission“ je wjele bóle „šekta sahubjenja“, kotraž čłowjestow sałjedže do jara štrasčnych wopacžnych wučž- bow. Wona je tehodla tał štrasčna, došelž kłwoju wopacžnu wučžbu směšcha se kłowami biblije, tał so kšamo tał nětotry na bibliju so škožowazy kšchescžian popadnyčž dawta w kšchěčach „ad- ventistow“ abo, kaž tež rěkaju, „šabbatistow.“ Pschi tym po- myšlmy šebi na to, so kšamo tež čžert na bibliju powoła, tał husto, hačž móže s tym někoho šphtowacž a sałwjesčž. Pschirunaj Luš 4. Še tehodla sa kóždeho kšchescžana nusne a wažne, so wě, s wotkal „adventišmus“ wušhadža a sčto wón čže.

1. Štrasčna pschedstawišna adventišma.

Tuta šekta wušhadža s Ameriki. Šarman abo bur William Miller, — narodži so 1782 a šemrě 1849 — wuštupi po lětach mjes 1830 a 1840 šjawnje a pschipowjedasche se sahorjenosčžu: „Kónc kłwěta je psched durjemi, Wóh je jemu pschi jeho bibliškich študijach wo Dan. 8, 14 pokasat, so Jesuš Kšhrystuš mjes 21. měrjom 1843 a 21. měrjom 1844 sašopšchidže. Tykazy pschi- samknychju so tutej wučžbe. Wšchě zyrkwi, kotrež njebėchju ad- ventistškej, mjenowachu „Babel“. Wšchitzy, kiž s adventistami njewěrjachu, bě sahubjenje wěšte.“

Šacž nanajwšche napjate bě to wocžakowanje tych wěrja- znych adventistow. Šako bėchju to w šymje 1843 a 1844 hiščeže s měkazy hačž do teho tał žadosčžimje wocžakowaneho poděń- džjenja, šasta jich to, wjele se kwojim džěkom, rošdawta kwoje tubla a wocžakowasche, bėku draštu woblecženi, hodžinu, kotraž by jim teho Kšjesa šjewika. Šola tón džej pschidže, a tu bě a so miny, haj wjazy tych dnjow hiščeže pschidže a so miny, kšamo thdženje a měkazy, Kšhrystuš pał njeprschidže. Še to šle, jako čži šjebani wofštróšbnichju! Miller kšam bě žyle šnicženy!

Tola s nowa dachu so do liczenja! Bě so to dyrbjata, — tať hebi to myšlachu — wěšče mała smylka pschi wobliczenju stacž! Wěšo! kať mohło to hinať byčž! Kať rěka to tola pola Mattheja 25, 5, 6? „Jako pať so tón nawoženja połomdži, buchu wone wschě sparne a wužnychu. Wo połnozj pať sběže so wolanje: „Slaj, nawoženja dže! Džicže won jemu napschecžiwu!“ Potajkim pschińdže nawoženja połdnja posdžišcho! „Džen“ pať bě — kať to mēnjachu — telko, telkož „lěto“, kať to Gesefiel 4, 6 a 4. Mójš. 14, 34 počasuje. Bě to wulke jahorjenje, s kotrymž tuto wunamaťanje witachu! Esamo dosrawjene pľody njekhowachu domoj, jako so tón s nowa wobliczeny czať pschibližowasche! Čim bóle poražaze bě to nowe poraženje! Jesuť Ahryst sažo njepschińdže a sažo spósnachu, so so sjebani! Wěrnoscž sežini so to pľowo, nam sapizane Rom. 1, 22: „Sdňž so so sa mudrych měli, so so bľasni sežinili!“

Wjele jich nětk sapadny do sľawneje njewěry, drusy stupichu sažo do zyrkwyje wróczo. Tola bě jich pschezo hiščeže zpla čyrjoda, kotraž pschi adventistiskej wučbje wosta a sa wujasňnjom pytasche, czechodla Jesuť Ahrystuť njebě pschischoť, město teho so bychu so wschitzj podcžiňnyčž dyrbjeli zyle jaňnje rostwučazemu pľowu biblije, 5. Mójš. 18, 22: „Sdňž profeta rěčži w mjenje teho Anjesa, a tola so to njestanje a njepschińdže, to je pľowo, kotrež tón Anjes njeje rěčžak, tón profeta je jo s kľobľej hordoscžu rěčžak, tehodla njeboj so jeho!“ a tehorunja pľowo biblije Math. 24, 36: „Wot teho dnja pať a wot teje hodžiny njewě nichťo, tež jandželjo w njebjeľach niz, hacž jeno ľam mój wóťž.“

Ahorjate wuwicže adventistka.

Mjes tymi, kofsiž so psches wuwostacže Ahrystuťkowneho pschikľada wottraschicž njedachu, bě tež žónska, s mjenom White, semře 1917. Tuta wustejesche so na to, so by tutu psched zľhym ľwětom tola hižo ľudženu a saľudženu wopacžnu wučzbu sdžeržala. Wona sežini mjenujž „wunamaťanje“, s pomožu kotrehož adventistjo ženje wjazy do teje wustoscže pschińčž njetrjebachu, so dyrbjeli pschidacž, so so molili. Kotre je to nětk to wunamaťanje tuteje žónskeje?

White rjekny: to wobliczenje Millerowe je zyle prawe. Molik pať je so Miller w tym, so je semja „ta ľwjatniza“, kotraž so w ľamym czaťu spali abo s wohenjom wučžicži, sčtož, wěšo, saľopschińdženje Ahrystuťkowne we ľebi wobjawľaje Sdňž Dan. 8, 14 wuložujesč, njekľměš 2. Pětra 3, 7 a 10 sa to trjebacž ale 1. Pětra 4, 17: „Niz semja ale njebjeľa so ta ľwjatniza, kotraž dyrbi cžisčžena byčž!“

Sacžrunje biblija jaňnje doseč wupraji, so w njebjeľach žaneho ruma njeje sa hrěč a so nicžo njecžiste do njeľa njeľańdže, dha tola tež tuta wopacžna wučzba wěryjazych namaťa. Wot cžeho pať dyrbľachu to nětk njebjeľa wučžisčžene byčž? Wot roľomnosče ľabata wotľwjecženja, praji White, wot roľomnosče teho, so bu njedžela wustajena. Žene „widženje“ bě jej to wujasňniko, so Jesuť Ahrystuť njemóžesche w lěče 1844 pschicž na semju a to tehodla, doľelž kľeľečženjo niz ľabat ale njedželu ľwjecazchu. Wot lěta 1844 ľem nětk Jesuť Ahrystuť wuschmórne s knihow žiwjenja mjena wschěč tyč, kofsiž ľabat njekľwěcža, njech tež hewak do Ahrystuťka wěria! Sdňž budže zyle cžłowjestwo warnowane psched hrěčom, so ľabat njekľwěcži, potom móže Jesuť pschicž k ľudženu na semju. To snamjo teho ľwěrycža (Ejewj. Jana 14, 9—11) je „ľwjeczenje njedžele.“ —

Sacž do lěta 1861 njemějachu adventistjo žaneho wulkeho pschiwilka. W tutym lěče saľožichu knihownju, psches cžož wopacžnu wučzbu daloko roľschěrijachu. Posdžišcho saľožichu tu tať mjenowanu „Internationale-Traktatgesellschaft“ w Hamburgu. S wulkej licžbu pschicžahuja do wľow, so bychu ľudžow piľma nanusowali a wopacžnu wučzbu roľschěrijeli. Napiľma jich knihi

so s wjetšcha tajke, so ľudži prawje wabja, n. psch.: „Jesuťkowne žiwjenje“, „Stawisna japoschťow“, „Sbóžnoprajenja“, „Sakľuťba jandželow“, „Widženjewidžer na Patmos“ (Seher von Patmos), „Wěščženja Danielowe“, „Sľwěta stawisny w ľwětle biblije“, atd. S hromadami roľschěrijeja tež cžakopiľy, kať „Gute Gesundheit“, „Zionswächter“, „Herold der Wahrheit“ a sa džěčž „der kleine Freund“. Pschi tym proscha tež sa „miľionstwo“, wěšo je to miľionstwo sa adventistow, s kotrymž jich wopacžnu wučzbu roľschěrijeja. (Pschicžodnje dale.)

Socrates.

(Sľoncženje.)

„Duž hlej!“ rjeknu tu Socrates, „s tajkich mužow pať tola wobsteji ľud Athena! Ty so teho jenotliwego njebojisch, kať mohľ dha so ty jich, hđňž so sľhromadženi, bojecž?!“ —

Sokratowi šchulerjo so nam zyle kopizju tajkich roľmokwjenjom Sokrata wukhowali. Woni běchu jemu s zyle wutrobu pschikľileni a wľbachu na nim. Kad skomdžichu wschě ľwěkeľenja, jeno so móžachu pschi ľwójim wučerju byčž. Prjedy napomunjeny Antisthenes kľodžesche dženi wote dnja poł mile daloko do města, so by pschi Sokracže byčž mohľ. Druhi mľodženz, s mjenom Euclides, bě tať lacžny po wučbje Sokrata, so jara husto, ľamo s Megara do města pschikľadžesche, a Megara bě wo 4 mile sdalene, jenož so by sažo na dženi pschi ľwójim wučerju pschewwacž mohľ. Jako so potom sta, so Athenizj wobydlerjam Megary ľastup do města Athena ľakľachu — mějachu hidu, — a ľamo ľmjertne kľostanje postajichu sa tyč, kotryčž bychu saľkľapili, dha tola Euclides so njeda wottraschicž. Na žónstu pschewobleľany ľwěri ľebi na wjeczor so psches wrota do města ľunycž, jenož so by Sokrata ľľyschak. To jeho ľamo ľmjertne kľostanje wottraschicž njemóžesche.

Aľschines běšche kľudy mľodženz. Žadacše ľebi jara, so by pola Sokrata mohľ šchuleť byčž, njewěri pať ľebi, so jemu bľicžicž, doľelž bě kľudy. Socrates pytny, sčtož ľebi Aľschines pschewesche a so jeho woprascha: „Sčto so to pschede mnu bojisch?“

„Doľelž nicžo nimam, sčtož byč tebi dacž mohľ,“ wotmolwi Aľschines.

„Ei!“ rjekny Socrates, „Njewožič ty ľam nicžo? Njedacš dha mi ty něščto, hđňž so mi ľam dacš?“ Tať bu Aľschines ľwěrnny šchuleť Sokrata. —

Kas džěšche Socrates psches město. W ľustim pschekľodže ľetka Xenophona. To bě rjany mľodženz a ľubjesche wjele. Socrates cžysche rad, so by jeho sa šchulerja měľ. Duž jemu tam ľij do pucža tyľny. Xenophon posasta. „Prjaj mi tola, rjekny Socrates, „hđže muťu ľupujesč!“

„Na wľkach!“ wotmolwi Xenophon.

„A hđže wľlij?“ praschesche so Socrates.

„Tež tam!“ bě wotmolwa.

„Sđže pať džesč, so by doľny a mudry byľak?“

Xenophon bu satorňnjeny. „Bój se mnu!“ džěšche Socrates, „ja cžzu cži to počasacž!“ Wobaj busčtaj najľěpschej pschewcželaj.

Tať mějesche Socrates dženi wote dnja cžyrjodťu mľodženzow wokoľo ľebje, kofsiž piľnje wuknychu. Mjes nimi bě tať někotry, kotrehož so posdžišcho do najľľawnišchich mužow stareje Gricłisťeje licžili. Sľawa Sokrata bu daloko a sčěroťo roľnjekžena a ľamo měšchnizj w ľwójatym měscže Delphi wuprajichu, so je Socrates najmudrišči cžłowjeť.

Zyrkej a stat.

Prózwanje Eserbow wo jich spomóžne zyrkwine sarjado-
wanje w sakskej Sužizy je wuspěcha měło, njech tež niz dopjel-
njenja pschezo namakalo. Synoda je 25. januara namjet wu-
bjerka pschijala, kotryž ma šo tak: „Pšchi wudaczu we wustawje
§ 33, wotdžěl s naspomnjeneho saxonja ma šo na pschecza Eser-
bow po móžnosći dźiwacž a pschede wschēm ma šo rospomnicž,
tak měło šo swěsćicž, šo w šerbstoněmski a němstokšerbstich wo-
šadach mohło šo prawo zyrkwineho radžicžela psches jeneho
šerbsteje rěcže móžneho duchowneho (zyrkwineho radžicžela abo
naměstnika zyrkwinsteho radžicžela) wufonjecž.“

Šnjes president dr. Böhme budže se Eserbami wo jich
pschecžach a žabanjach dale jednacž.

W tutej wězy je dale dželata šerbsta šhromadžišna w Budy-
schinje 25. januara a ša šaklad dalšeho jednanja 4 dypki
postajila:

- šerbsta superintendentura.
- šjednoczenje wschěch šerbstoněmskich a němstokšerbstich
wošadow w Sakskej do jeneho wošebiteho šwjaška.
- šerbstki synodala.
- šerbstki superintendent ma šo wolicž.

Š dobom bu „wubjerš ewangelskich Eserbow“ wušwoleny,
kotryž tulkhwilu se šydom Eserbow se wschěch šoncžin wobsteji.
Še hižo 30. januara w tutej wězy dale dželat. Tutón wubjerš
je nušny a wažny. Njech wón wschewe móžneje pomozny a pod-
pjery namakala a njech šo jemu jeho dželto derje radži, nam Eser-
bam š žohnowanju Bohu š česći! —

Pšchi šbėranju zyrkwineho dawanja po notym waschnju,
je šo wulki njedostatš wufopal, kotryž je wulkim kaž mašym wo-
šadam se šchodu, nijenujzy, šo cži wobšedzerjo ležomnosćow,
kotsiž we wošadže njėhyla, šwoje dawanje tež do wošady nje-
placža, šu to wošebje rycžerkubla. Šak šhubi po tutym posta-
jenju na pšch. jena mała wošada dawki šwojeho jenicžteho ry-
cžerkubla a druhich kublow, kotrež ma rycžerkubler, jena wulka
wošada 4 rycžerkubla, a pšchi wschēm šdaczu placži to jedny ry-
cžerkubler šwoje dawki w Pruskej. Šo by šo tole, hinaš sarja-
dowale, ša tym dyrbjale štačž niz jeno zyrkwine wošady, ale tež
šhulške a politiške gmejny, tež tute šu šchodowane.

„Ša chzu tebe požobnowacž a ty budžesch požobnowany.“

Njeho Bėrnit bėšche w Štroži pola Rakež šwėrnny a wė-
rjazy wucžer. Šwoje wošebite wješele mēšesche na hodownych
šhoralach. Šy tež šam šłowa a šchtucžki šwjateho pišma š spė-
wanju šestajal a je potom se šwojimi šhulštimi dželčimi špėwat.
Šacžrunje bė rodženy Němž, lubowasche tola šerbstku rěcž a
rěcžesche a wucžesche a špėwasche tež šerbstki. Wóš semrė 77 lėt-
ny w lēcže 1900.

Šody 1920 hrajachu šhulške dželčy w Štroži hodownu šta-
wšnu. Šako bėchu ššoncžili, wuštupe se šrijedžišny pschihlado-
warjow nješnaty něhdže 60 lėtny muž a praschesche šo, hacž
šměl tež jedny hodowny šhėrlušch šanjescž. Wėšo šo jemu do-
woli. Š wón šaspėwa, nutrny, hnuty a pošlucharjow hnujo
po dźiwnyh hłošu tón šhwalbnny šhėrlušch jandželow: „Čžescž
budž Bohu we wyšokosći, mēr na šemi a cžłowjekam dobre špo-
dobanje.“ Š jeho špėw wopradowže natwari tych pschitomnych.

Šchtó bė tutón muž a š wotkal mēšesche šwój špėw? Něhdy-
šchi šhuleš Bėrnikowy, šyn němškej šstarschewu, kiž bė wo wšy
w šhulški trochu šerbstki nawuknyš, šhulu wukhodžiwšchi paš

Štrožu wopuschčžil a šo w němštim mēšcže, w Draždžanach,
šhorjedžeržal. Š tutón Němž njebė šabyl tón šerbstki hodowny
šhėrlušch, kotryž bėšche něhdy pola Bėrnika wuknyš, a po lėtach
šo do šwojeje domišny wrócžiwšchi a do hoscženza šastupiwšchi,
hdžez šo wot dželčy hodowna hra hrajesche, cžujesche šo hnydom
nawabjenty wot ducha, tón šhėrlušch šanjescž, kiž bėšche něhdy
jako dželčy wuknyš, š šwojemu a druhich ludži natwarjenju.
Šak derje bėšche wuknyš, wobšhowal a pšchi škladnosći natožil!
Šajte žohnowanje je mėl wot šwojeho pobožneho wucžerja a šak
bu tón pobožny wucžer hišcže po šwojej šmjercži psches njeho
š požohnowanjom ša pschichodny narod! R. R.

Š blišta a š daloka.

Šantor Šito Šchwjela, redaktor a wudawaš Bramborskeho
Šašnika je 26. januara tuteho lėta š tuteje cžajnosće wušchol,
dožpivšchi nimale 86 lėt šemšteho žiwjenja. Šak šandžene lėto
to nam bjerjesche šwėrnny šerbstich wótcžinzow, šak to tež to no-
we šapocžina, njech tež tu wušnacž šmėny a dyrbinny, šo je se
Šchwjelu nam jedny woteschol, kotryž je mėl tych lėtow pošnu
mėru a runje šak teho dželta a teje prózy šopatu mēru. Šle
wodžer a šarschi našchich Delnjolužiškich Eserbow je nam tola
nim šo minyl. Š šak šarujemy my Šornjolužišzy Eserbjo
š našchimi Delnjolužiččanami a pschede wschēm se šawostaje-
nymi tuteho wótcžinza ša nim, niz paš hinaš, hacž šo ša nim
wolamy jene wutrobne: „Měj džak do ščžnosće!“ — Šito
Šchwjela bė burški šyn, rodženy 21. februara 1836 w Šaspach
pola Šhocžebusa. Šwoje přenje wucžerške šastojništvo šastara-
šche w Šargonju wot lėta 1856, w lēcže 1861 pschėhdyli šo do
Wóšlinka a we lēcže 1866 do Ššjarboschza. Šam je hacž do lėta
1910 š wucžerjom a šantorom byl a šak šwoje 54 lėt we šhul-
škej škuzbje došonjal. W lēcže 1910 pschėhdyli šo na wumjent
do Šhocžebusa. Wjazy hacž 54 lėt paš, móžesch prajicž šwoje
žyle žiwjenje je šak we šwėrnnyh a pilnyh dželė šerbstkeho luda
a je byl bjes delnjolužištimi špišowacželemi najpilnišchi a naj-
šwėrnnišchi. Šenicžte delnjokšerbstke nowiny „Bramborski Šašnik“
wudawasche 50 lėt a došonja š tym plóšne dželto ša šdžerženje
Eserbowštwa w Delnej Sužizy. Šez šerbstich knihow mamy
wot njeho, šak: „Nowšche wojšste wobraški š toje pschušto-
awštriškeje wojny 1866.“ — „Šikodemušowe knigty, 1867.“ —
„Šryžowe pjatšške knigty 1895.“ a druge. Šehorunja je naj-
wjazy šobu dželak pšchi šhėrlušchowych knihach. Š tež „Sužiza“
je nastawki wot njeho wosšewjala. Š jonym šłowom, šerbstki
muž, kiž šwoje možy šwojemu mašemu to bėdžazemu ludej
wėnowasche šwėrnje hacž do šmjercže, je po woli njebjeskeho
šnjesa šwoje došholėtne dželto škožil! Wóš Šnjes špočž jeho
dušchi mēr we wėčnosći! —

Šamž Benedikt XV. je 20. januara tuteho lėta w Romje
šemrėl. 4. šeptembra 1914 bu ša šamža ššonowany. Š jeho
šmjenom budže šjednocžene wobnowjenje Mišchňanškeho šštop-
štwa w Sakskej. 2. februara wotmēje šo škonflawa, t. r. šardina-
lojo budža w Romje noweho šamža wolicž.

Šištowanje. Š. w Šr. ša šeptuagesima. — Š. w Ša. ša
šeragesima.

Šamolwity redaktor: šaral Šhrgacž w Šošacžizach.

Šdružštvo š wobnj. ruš. w Budyšchinje.

Čžišcž a šaklad: Ššmolerjež knihicžišcžewnja, šap.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džětał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske kopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihicziščežetni w Budyščinje a placzi šchtwortlětnje 2.— hr. bješ porta.

Njedžela Septuagesima.

1. Kor. 9, 24—27.

Wjedžo, šo je čzaš jěho woteńdženja blisko, Pawoł Timo-
theje, šwojemu sprawnemu šynej we wěrje, piša: Ja šym šo
dobre bėdženje bėdžil, ja šym dobėhał, ja šym wėru džeržal. Na
proš wěcznosće wón špomina na čžestne wojowanje, kotrež je
jako dobry wojak Ješom Šhrysta dokonjal, wobronjeny š kaba-
tom prawdosće, se škitom wėry, š klobukom šboža a š mjeczom
ducha, kotryž je Bože šłowo. Š dobom wón šwoje šańdžene ži-
wjenje pschiruna š napinazym bėhom, kotryž je jako Boži póšot
bėhał, šwojei ledžbje podpažanej, čžrije na nohomaj a šij we
ruzy, a je tu wjekeku powjescž wo Šhrystu š psches kraje no-
šyl wot Damasta hacž do Roma. Nětko, hdžež šo jemu wrota
njebjestehe Jerusalema hižo wotewrja, wón šawyska: Ja šym
dobėhał! W šwojim bėhu a wojowanju je wón pak wėru džeržal,
duž ma to wěšte dowěrjenje, šo je jemu pschihotowana křona
prawdosće.

Tajšeho šboža čže wón pak tež naš džělomnych widžecž,
tehodla nam pschitwola: Njemustancže w šwojim bėhu a wojowa-
nju! Čžežki je wasch nadawš, krašne je wasche dobyce!

1. Pawoł š šwojim Korinthškim psches pschirunanje rēczi,
kotrež wschitzy šrošymichu. We wěštych čžadžach šo wjele luda
š žyjeje Greškeje š šwojedženje wojowarškich hrow pola Korintha
šhromadži. Na šokomaj wulkeho wojowanščeža bėchu njeli-
čžomne šydlja ša šyku wčžipnych pschihladowarjow naprawjene.
Čži, kiž čžychnu šobu wo wjetu bėžecž, šo do rjadu šestupachu.
Wuwolaš šawola: Bėžecže, a na date šnamjo wschitzy po čžeri
bėžachu. Na šonzu bėhanzy bė štolp, tam rošjudniš šedžesche,

kotryž temu, kiž přeni pschindže, wěnz š wolijomnych kopjenow
pschepoda. Dobycež, š čžestnym wěnzom křonowany, bu š po-
wschitkownym pschileštom luda witany a š wyštanjom do šwo-
jeje domišny pschewodženy, hdžež najwšchšche počžescžowanja
na njeho čžadžach.

Našche šchescžanšte žiwjenje je tež tajke wo wjetu bėženje
ša mytom, kotrež nam šywa. Pschihladowarjo šu šwjećzi jan-
dželjo, bėhanščežo je šon nam w Šhrystu šu porucženy bėh we
šwěcže, měšniki šu Bože šasnje a našche powołanje. Wješ nimi
manzy bėžecž, ani š prawizy ani š lėwizy, ale wšhřjedž mjesow
Božich šasnjom. Wuwolaš je předarški šamt, kiž napomina:
Bėžecže tak, šo dobyce došahnjecže. Šsudniš je Bóh, kotryž
dobycežerje křonu žiwjenja pschiczi.

Pschi tamnych hřach bėchu pak tež bėžerjo, šotšiz jedyn
š druhim wojowachu. Tež čži šu Pawolej pschirunanje ša jěho
napominanje. Luczi bėžerjo šo jedyn š napschecža druhemu
šestupachu, jeno šjedra mějachu wodžete, hewak bėchu našy, čžělo
bu š wolijom polate, šo by pschimanje čžim čžežšche bylo, došho
jedyn druhého wobšedžbowasche, hacž njemohł někažku šłabosčž
na pschecžiwniš wušlėdžicž, na to šo bėdženje šapocža. Nětk
šcžėhuje mórš na mórš, puš na puš, dhrjeńza na dhrjenje, šoždy
pyta šo šim wustojnje wuwinhcž, hacž šłonežnje jedyn druhého
š šemi njecžšnje a jemu koleno na wutrobno njestaji.

Tak Pawoł tež bėdženje šchescžana šnaje, wón šwoje čžělo
jako pschecžiwniš wobšladuje, š kotrymž šo bėdži, wón jo pojima
a wošłudži, šo by jemu grat bylo, kotryž šwólnitwje dušchi šłuži.
Našche čžělo je to měštno, hdžež čže šary šadam w naš šo no-
wemu žiwjenju dušche pschecžiwjecž, šaž tež Šětr napomina:
Šdalujcže šo čžělnych šoštom, kiž napschecžiwno dušchi wojuja.

Tu je važne, so kóždy kwojeho stareho Gadama snaje, tón lósch, kotryž runje jeho cžehnje a wabi, hač njemohť nad nim dobyč, pscheczimo temu wojuj, ale niz jako jedyn, kiž do lošta ruba, pojimaj kwoju kbecižnosć, kwoju hordosć, kwoju njedótkli-
mosć, kwoju nahrabnosć, kwoju lénjosć, kwoju požadliwosć, doniž njejb nad nimi dobyť. To so na jene dobo nještanj. Jenož psches swuczowanje, wutrajnosć a kweđomitosć doprédka pschińdžes, hđžež so mačo twari, twari so njelepje. Tamni bė-
harjo a bėdžerjo so lėta dotho psches sđzeržliwosć a swuczowa-
nje pschihotowachu, a to tehodla, so bychu sachodnu krónu dostali,
my pať njesachodnu. Wo jenym tamnych wojowariow so po-
wjeda, so je pschi tutych hrach ras formjeneho woła na kwojimaj
ramjenomaj psches žyle bėhanisčez nješt. Kať bė t tajkej khl-
nosćki pschischol? Wón bė s tym sapoczal, so kóždy džen młode
cželo psches bėhanisčez nješesche. To cželo rosčesche, ale tež
jeho móz psches tuto wschėdne swuczowanje rosčesche. To je
rijane snamjo sa nať kšesčzanow. Mosch jeno kóždy džen kwoj
kšizit na kwojimaj ramjenomaj sa Jesukom, pschi tym cži
twoja móz rosče, tež cžeži kšizit nosch. Glaj, tať je swuczowa-
wanje prawe naložowanje twojeje wot Boha cži darjeneje mozy.
Duž bėže, bėdžez so, sđzeržez so wscheho, sčtož chze wať pschi
bėženju sa dobyčom sadžewac! Sbožowny tón, kiž to dobyče
doğahnje!

2. To njeje dosć, wjedez, so ma nasche žiwjenje kwoj kónz,
wono dyrbi tež kwoj wotytńjeny kónz, kwoj samer mēz, kotryž
jo žyle wobtnjezi. Kóždy cžlowjeť ma husto njetjedzo tajki sa-
mēr, a hižo na džeči složimy to po prawym jara hluboťe pra-
schenje: Sčto dha chzesch, so junu s tebe budze? Esmēm so
tebe praschec: Kotry je twój wotytńjeny kónz? Tu klychu
hlōž: Ach, sbožowny chžyl byč, tať s žyleje wutrobny wjekeľy a
kwobodny. Me tutemu hlōžej druge wotmolwja: Sbožowny,
woprawdže sbožowny tu na jemi žadyn cžlowjeť njeje. Hižo
prėdar Salomon skorzi: Wschitko je žyle kucžomne! Me do tu-
teje skoržby kłnczi hlōž zusbńkow: My nimamy tudy žane wob-
stajne mēsto, ale to pschichodne pytamy, dom dusche je horľach,
hđžež we kwėtle řu, hđžež budze Bōh s jich woczow wschitke
klyly setrēc, a kmjercž wjazy njebudze, ani řrudoba ani wolanje
ani bolosć wjazy njebudze. Na tutej krařnosćki smēje pať jeno
džel tón, kotrehož wotytńjeny kónz je Bōh a to sjednocženstwo
s nim. Dobyče, sa kotrymž ma twoja duscha honič, njeje ničzo
knadnische, křiba Bōh kam. Wón kam je Abrahamej rjeť: Ja
řym twój schit a twoja jara wulka mřda. Nasch Ebōžnit
so tať modli: To je to wēcžne žiwjenje, so bychu woni tebe,
Wótče, so ty kam prawy Bōh řy, a kotrehož řy pōřlak, Jesom
Řhrysta, pōřnali. A na kónzu žyleje biblije klychimy se stola
Wschehomōžneho: Sčtož pschewinje, budze wschitko herbowac, a
ja budu jeho Bōh, a wón budze mój řyn.

Tež kwėť ma kwoju pychu, mřdu a kwoje debjeťki, sa ko-
trymž žedzi. W Parisu je wulke pohrjebnisčez s njelicžomny-
mi marmorowymi pomnikami. W kucziku rijany row židowskeje
žonskeje steji. Jako džečo bė wona po hařach wulkeho mēsta
cžahala a se řpėwanjom řebi kwoj wschėdny khlėb řařluřita.
Rubosny hlōž džečza bė pomschitkowne řpodžimanje řbudžit, wot
dobrocželow wufubłana bu wona přnja řpėwarřka džiwadla a
je w řtruchłohrach tyřaz wutrobom hnuła. Kař husto wustupi,
ležachu řawrjenzowe wēnz a najkrařnišche kwėčzele s hromadami
t jeje nohomaj. Wona mējesche, sčtož jeje wutroba řebi ža-
dasche. Tu kmjercž wo jeje durje řakłapny. Wona leži na kwo-
jim kmjertnym kōžu. Morjaza řymiza je jeje rijanosć řnicžka
a jeje móz řlemika. Žadyn jeje c.escerjow, žana pscheczelniza,
žana řobuřelnima duscha t jeje řamotnemu kōžu njeřchistupi.
jeno rabinať pschi nej ředzi a jej s jenosřncžnym hlōžom s mo-

dleřkich cžita, ale wona na to njeředžbuje, je dže dawno wėru do
Boha Abrahama, řsraela a řakuba řhubika. Duž da řebi
mřejo kwoje parole a debjeťki pschijnjesć, s řschepjetazymaj ruľo-
maj sa nimi pschima, s horžymi porřtami sa nimi mařa a řschep-
jetazym hlōžom řdychuje: Ach, moje debjeťki, ach, so dyrbi
to wschitko tu wostajic. Na to je so wróczo řwjeska a wudy-
chala a řu ju do jeje rowa njeřli w kucziku pohrjebnisčez.
Ničto njeje wjazy na nju řpominať a wo nju řarowal, jeje ži-
wjenje bu w jeje wumrjeczju wulka řtruchłohra.

Nam druge dobyče kwoja, my řebi řadamy, niz, so bychmy
sachodnu krónu dostali, ale njesachodnu. Jako jeleť jachli po
řymnej wodže, tať řdychuje moja duscha, Bōžo, t tebi, mojej duschi
chze so picž po Bōřy, po řym žiwym Bōřy, hdy tam pschińdu,
so ja Bōže wobliczo wobładam? Nasch Bōh je rijany a jara
krařny. Wón je to kwėťko, kotrež wēcžnje kwėčzi, to žiwjenje,
kotrež je wēcžnje žime a řiwych cžini, ta lubosć, kotraž wēcžnje
lubuje a lubowacž wuczi, wón je ta króna nascheje dusche, so wu-
řnacž nawutńjemy. Hdyž ja jeno tebe mam, dha ja ničzo nje-
rodžu wo njebeřa a wo řemju; hač mi runje cželo a duscha
řawutłitej, dha wschaf ty řy, Bōžo, kóždy cžaf mój wutrobny
troschť a mój džel. A hdyž junu w naschey řmjertnej hodžinje
naschi lubi wokoło nať kłecza a sa naschu duschu so modla, dha
chžemy sa druhimi parlemi a debjeťkami pschimacž, hač tamna
řidowska řpėwarřka, chžemy prajicž: Řhrystus je moje žiwjenje
a wumrjeczje je moje dobyče. Potom njech nasche řprōžne cželo
na pohrjebnisčez njeřu, hđžež wotpoczuje, doniž t nowemu ži-
wjenju njetwuczi: nascha duscha je doma pola teho Řnjeřa!
Řamjeť. M. w řr.

Snaja adventisťojo ewanđlion?

Řodawa řarať Řřřbarť-Řorschistki.

3. Njedžela abo řabat.

Adventisťojo řebi řadaja, so niz njedželu, tón přni džen
w tydženju, řwjeczimy ale ředmy džen. Tať řada řebi to, woni
praja, řakoť s hory Sinai. Njedžela pať — tať wobřucžezja to
adventisťojo, — je była hlowny řwjaty džen pōřanskich ludow
a řamžoj řu tehodla njedželu do kšesčezanstwa pschijeli. Wo-
boje — to wo řadanju řinaitisťeho řakonja řaž to wo pschijeczju
njedžele psches řamžow — je njedopokasane wudawanje!

Řřřwine řawisny nať wjele bóle wucza, so bu njedžela hižo
w najřarschim kšesčezanstwje řwjeczena. Tať wobřwėdčza nam
to řřřwinszy wōžoj Justin Marřať, Dionysius Řorinthiski,
Řėťr Řleksandristi a drusy wjazy. Tehodla bė křěžorej Řonstan-
tinej Wulkemu mōžno, njedželu hižo w lēcze 321 sa řakoňřki
řwjaty džen postajicž.

Kať pať bėchu řtari kšesčezenjo na to pschischli, so njedželu
řwjeczachu?

Sta řo to wschelakich pschicžinom dla:

1. Dolež je Jesuř Řhrystus na tutym dnju dobyčesřy
wot kmjercze řtanyl. To wobřwėdčza wschitzy řchřyřjo ewanđe-
listojo žyle řařnje a dorasnie, mjes řym so to pschi druhich wař-
nych podedženjach, řaž pschi narodže, kšezženizy, pschekrařnie-
njach atd. tež nasdala tať řařnje njemupraja. Pschirunaj: Math.
28, 1, Marť. 16, 1, 2. Łuť. 24, 1. řoh. 20, 1. So to tomu
tať, to ma tola wēcze nėsčto na řebi!

2. Najwjazy se wschėch řjewjenjow řtanjenego Ebōžnika wo-
bladachu wucžomnizy njedželu. S teho řpōřnatamny, so chžysche
tón Řnjeř kwojich wucžomnikow psches tute podedženja na to
složicž, so bychu njedželu jako tón džen wobładowali, na kotrymž
chžysche pschede wschēm řo jim řjewicž a se řwojim řohńowanjom
mjes nimi pschewwacž.

3. Kaž je dopokasane, sta bo wulecže hwojateho Ducha hedomu njedželu po njedželi horjestacža Jesuhoweho, tak bē to sažo jena njedžela, jako bo kšheszczansta zyrkej sažozi. Eswojaty Duch kam sashglowa tak psches to to swucžene waschnje, na prėnim dnju tydženja bo sšhadžowacž, a tuto waschnje bu nētk nēščto trajaze.

4. Na tšjoch mēstnach rēcži nowy sažoń t nam wo hwojeczenju prėnjeho dnja tydženja. W Zap. stutt. 20,7 rēka to: „Na prėnim tydženjomym dnju pať, jako bo cži wuczomnizy bēchu sšromadžili, so bychu khlēb kamali, prėdowasche jim Pawoť a chyzsche nasajtra bo precž dacž a dlēhesche to kłowo hacž do polnozy.“ S teho jašnje dowidžimy, so prėni kšheszczenjo na tutym dnju wotpoczowachu a s Božimi službami wupjelnjachu, na nim hwojecžo Božu wjeczer, abo kaž to tehdy hiščeže mjenowachu, na nim khlēb kama'u. — To druhe mēstno mamy w 1. Kor. 16, 1, 2, tu sieji: „Wot teho sšozenja pať sa tych hwojatyh chyz ja špomnicž, kaž tym Esabatistkim gmejnam šym wustajit, tak tež wy cžinče. Na kōždy prėni džen w tydženju kōždy mjes wami wotpołoż pola bo a nahromadž po hwojej dobrej woli, sčtož Bōh wobradži, so by niz, hdyž ja pschindu, tehdy hāle sškadženje cžinjene bylo.“ Japoschtol tu postaja a porucža, so bychu dawť kōždu njedželu dawali, my bychmy drje dženka prajili, so bychu kōždu njedželu „kollektu“ sškadowali. Sčto japoschtol w 1. shtucžy pišche, nam pokaže, so je wōn to kamšne tež wšchēm wošadam w Galatistkej porucžil, a s teho widžimy, so tež tam wšchudžom njedželu hwojecžachu. — To tšecže mēstno namakašch we Sjewj. Jana, 1, 10: „Ja bēch w duchu na Knjesowym dnju a klyščach sady mje wulki kłōž.“ Tuto mēstno wuložu'a druhdy tak, jako by tu džen Khrystuhoweho sašopschindženja mēnjeny byť. Tajke wuskadowanje njedoweli pať grichisťi pratekst, po tutym može to tu jenož „džen teho Knjesa“, to je njedžela, mēnjeny byč. Potajkim bē Jan na dnju teho Knjesa žyle wošebje napjelnjeny wot ducha Božeho a duž kšmanj, so by dostawať sšewjenja Knjesowe.

5. W žylym Nowym Sažonju njenamakašch ani jeneho kłowa, kotrež by pschecžimo hwojeczenju njedželu bylo! Byli hwojeczenje njedžele hrēch bylo, — kaž to adventistjo praja — bychu žyle wēščže japoschtoljo a spišowacželjo Noweho Sažonja pišecžimo temu wustupili.

6. W žylym Nowym Sažonju njenadeńdžesch ani jeneho mēstna, kotrež by wobšwēdcžilo, so šu pōhanstko-kšheszczanstke wošady — wošady, kotrež bēchu s prjedawšchich pōhanom wuschle, — šabat hwojecžile, kaž to židowstko-kšheszczanstke wošady — wošady, kotrež bēchu s prjedawšchich Židow wuschle — cžinjachu. Nihdy tež ničžo njecžitašch, so bychu japoschtoljo jim hwojeczenje šabata porucžili a napołożili!

7. Adventistjo šo nētk wošebje rad na to pomokaja, so je na šabacže Jesuž Khrystuž do šynagogi kšodžit — Lut. 4, 16. — a runje tak japoschtoljo — Zap. st. 13, 14; 18, 4 a d. — To pať njeje žadyn dopokas sa to, so maja se hwojej wuczbu wo šabacže prawo. Jesuž Khrystuž a japoschtoljo to s teje jeneie žyle jednoreje pschicžiny cžinjachu: woni mējachu na šabacže mjes Židami najwjazh pošlucharjow a mōžachu tak najlēpie ewangelion pschipowjedacž. S teje kamšneje pschicžiny wola tola prėdarjo adventistow sa hwoje sšromadžisny, s kotrymž notnych pschiwipowarjow wabja, rad njedželu. Tež Math. 24, 20: „Proščeže pať, so by šo wasche cžetan'e njestalo w šymje abo na šabat“, njerēcži žyle wēščže sa wuczbu adventistow. Cži, kotrymž Jesuž Khrystuž rēcži, durbja šo tak modlicž, dofelž mjes Židami bydla, kaž 16. shtucžka domujasni, w židowstkim kraju pať je pucžowanje na šabatnym dnju jara štrašchne abo do žyla njemōžne.

Šdyž wšcho hromadže wosmjemy, sčto Nowy Sažon wo hwojeczenju njedžele praji, mamy tole:

Japoschtoljo šu s woprėdka hwojeczenje šoboty hiščeže pōdla hwojeczenja njedžele wostajili, haj s džela tež šobuhwojecžili, hdyž pola židowstko-kšheszczanow pschewwachu. Šewať pať bu hwojeczenje šoboty, wot japoschtolow šamo šacžisnjene, haj šamo wotštronjene, hdyž chyzchu drusy s teho nowosažonstke postajenje sa pōhanstko-kšheszczanow sčžinicž. Pawoť pišche Galatistkim, jim s tym wōtry poroť wuprajejo, w 4, 9: „... . kať dha wy šo sažo wobrocžicže t šlabym a kšudym wustawkam, kotrymž wy s nowa služicž chzeče? Wy dzeržicže dny a mēkazy a hwojate cžasny a lēta.“ Kolokestkim pišche wōn 2, 16—18: „Njedajcže šo tehodla nikomu žudžicž jēdže abo picža dla abo wustajenyh hwojatyh dnjow dla abo noweho mēkaza abo tych šobotow dla, kotrež šu sčžen byle tych pschichodnyh wēžow, ale cželo je Khrystuhowe, njedajcže nikomu šebi tōn dobyť precž wšacž, hacž by wōn runje po šwojim šdacžu w jandželskej pošornoscži a službje kšodžit, kotryž nihdy njeje widžit, a je podarmo naduty we hwojeczej cželnej myšli.“ Tuto mēstno s lista na Kolokestkim je wēšo Adventistam jara njelube a njemitane, dofelž tola tu wošebje w hwojatyh pišmje steji, šo šebi nješmēsch psches hwojeczenje šabata hwošdomnje wobcžežowacž. Prėdarjo adventistow cžinja to tehodla tež pošpyty, so bychu tuto mēstno hwojateho pišma pschewobrocžili, woni pišaja, šo šu to s tym hwojedzenje w bēhu tydženja mēnjene. Počaža pschi tym na 3. Mōš. 23, 39 a 24, 32, hdyž šo prėni a pošledni džen rōčžneho cžasny seleny hētow a nētcžischi nowolētny džen Židow „šabat“ mjenuja. Adventistjo wobkručeja nētk, šo Pawoť Kolokestkim na 2. stawje jenož tute dny mēni, kotrež žyle wurjadnje na tamnym mēstnje w 3. Mōš. šabaty rēkaju, tehodla steji tam tež „šabaty abo šoboty“ a nť „šabat abo šobota.“

Na to mamy prajicž: Šdyž w Kol. 2 steji „šabaty“, wē kōždy šnajer hebrejskeje rēcže, šo šo tak porjadnje židowstki šabat, 7. džen tydženja, mjenuje. Na 19 mēstnach Štareho a Noweho sažonja namakašch tuto kłowo w mnohocže (Mehrzahl) „šabaty abo šoboty.“ Bjes dwēla je to kōždy ras mēnjeny židowstki šabat, tak tež Kol. 2 a Pawoť s tym praji: „Njedajcže šebi teho dla wot nikoho hwošdomnje wobcžežicž!“

Mimo teho pať šu tola tež w Kol. 2, 16 hiščeže te „wustajene hwojate dny“ wošebje naspomnjene. S teho widžisč, šo by Pawoť bjes pschicžiny to kamšne wospjetowať a dwōžy prajit, by-li se kłowom „šoboty“ jenož tamne s wustajene dny mēnit. Nē Pawoť mēni tōn hedomy džen tydženja, kotrehož dla Adventistjo hiščeže dženka tak nēkotreho žudžicž chzeja a jemu hwošdomnje wobcžežicž.

Škōncžnje njech je tu hiščeže dodate: „Na 13 mēstnach hwojateho pišma namakašch pornjō šebi stejo „nowy mēkaz a šoboty“ a kōždy ras je na tutych mēstnach bjes dwēla se kłowom „šoboty“ hedomy džen mēnjeny, a tak tež Kol. 2, 16. Esměny duž žyle wēščže teho mēnjenja byč, šo je to šabat tydženja, wo kotrymž Pawoť w Kol. 2, 17 pišche: „kotrež šu sčžen byle tych pschichodnyh wēžow, ale cželo je Khrystuhowe.“ W Jesužu Khrystužu je nam tōn wērny šabatny wotpocžinť sššhadžat a šo šjewit! (Pschichodnje dale.)

Zyrkej a stat.

Wubjerť ewangelskich Šserbow je 30. januara hwoje šašōžne pošedženje mēť. Do njeho bēchu šo 25. januara wustwolili hedomy Šserbjo s žyšeje šerbskeje Lužicy a to: k. kubler Krōna-Bulecžanski, gmejnski pschedstejicžer Kōža-Kortnicžanski, psche šupž Lorenz s Budešter, kubler Kšchžan s Mašeje Prahi, pječať-

ki mištr Barito i Nješwacziła, kubler Ernst Krawz i Arapo-
wa a kubler Schudał i Komorowa (pola Kalez). Echtož mē
pšecza abo namjety abo poſtivy ja te džela, kotrež ma wubjerť
wukonjecz, njech ſo na tutyh knježich wobroczi. Žich wošebite
dželo je tukhwilu to, ſa tym ſtač, ſo ſo nam wot zyrkwineje
wſchnoſcže a ſynody naſche ſerbske žadanja dopjelnja. Wo tu-
tym drje ſo bōrſy i zyrkwinej wſchnoſcžu dale jedna.

Njedžela, ſlawna Boža ſlužba.

Głōb: Pšchindž, Anježe Jeſom Šhrvſcže ſam.

Cže žórko ſboža czeſčimy,
My i ertom, i zylej wutrobny,
Pšchindž i tvojim žohnowanjom i nam,
Až trojenicžki Bōh ſy ſam.

O Božo Wōtze pšchi naž ſtej,
Nam ſchiza cžežu polōžej,
Naž ſwarnuj tvoja wſchehomōž,
Pšchede wſchēm ſlym tu džer a nōž.

O ſwētko ſwēta, Šbōžniko
Pōj, ſwēcž nam tvoje woblicžo,
So hrēchow cžemnoſcž ſhubi ſo,
A roſcže tvoje kraleſtwo.

Tam do twojeho kraleſtwa,
Naž dowjedž ſerſchta žiwjenja,
Naž woblecž draſtu prawdoſcže
A daj nam wēcžne žiwjenje.

O troſchtarjo knjež w wutrobi,
Ju napjeli i tvojimi darami,
Naž troſchtuj we wſchej ſrudobi,
Naž ſdžerž a poſylit we wērie.

We wērie chžemy dale hieč,
Naž ſlabnyh ty chžyl poſylnicž,
A ſdžeržecž, dohotowacž naž,
Na jehnjecžomy wēcžny kwaſ.

O Božo, Šhno, Ducho ty,
Ty žórko žohnowanja ſy!
Šso wuliwaj do wutrobom,
Naž dowjedž dom do njebjeſom.

Budž ſhwalba ſwjatej Trojizy,
Ša wſchitke dary, dobroty,
Daj, ſo my wēcžnje twōj lud ſmy
Tam i hnady ſbōžni budžemy.

J. W.

Najwjetſcha luboſcž.

Dostoyny J. Jakub Moſer bu w lēcze 1759 w 59. lēcze ſwo-
jeho žiwjenja njewinowaty na württembergſku hōrſku twjerdži-
ſnu Šohentwiel ſadženy a cžerpjeſche ſa ſwōj pšchibytł tam na
hač najnawalniſche drjenje w ſtawach a bjedrownu bōl tať jara,
ſo njemōžeſche bjes podpjerow ani khodžicž ani ſtejecž. „Tene
ranje“, wōn ſam powjeda, „ſo i blidu ſydnymſchi a podpjeru
a kij na njo položiwſchi ja w bibliji tōn podawł cžitach, tať
Jeſuſ i njemu pšchinjeſeneho ſichtneho wuſtrowi (Mat. 9,

1—8), dač jemu we ſwojej wutrobje tu cžeſcž, ſo mōže wōn tež
hiſcže nētko na stole ſwojeje kraſnoſcže runje to ſame cžinicž,
hdžež wēru namaka, njeproſchach pať w naſtupanju ſwojeje wo-
ſobny wo ničžo. Šdnyž bēſche cžať jeſcž, roſtaſowat, general
i Roman, i lēkarjom Eppli pšchindže, pšched kotrymajž ſo ſa-
moltwjach, ſo jeju ani pšchi durjach njewitam, ani jeju njepſche-
wodžam, dofelž to cžinicž njeſamōžach. Jaťo knjeſ Eppli mojej
podpjerje a kij na blidže ležaze widžeſche, wōn džeſche: „O Bōh
ſwarnuj! kaťe žalōſtne ſtroje!“ — Ja džach: „Wohu ſo dža-
kuju, ſo je dať drjemu roſcž, kotrež mi nētko tať pētne ſlužy.“
Jaťo bēſchtaj woteſchtoj, a ja ſebi na ničžo njemyſlach, poſtažech
a phtnyh, ſo mōžach proſcže ſtejecž. Džech krocžaktu a mōžach
khodžicž, po iſtwe bjes podpjerow a kija wotoło khodžach, kať
dolho ſo mi chžyſche, a mōžach khodžicž a tp bjeſe wſchēch bolo-
ſcžow, a bjes teho, ſo budžich to mi wot lēkarja wuſafane lēkar-
ſtwo trjeba byťo.“ — Po ſwojim wuſwobodženju (1764) wſa
Moſer i džaknemu wopomnjecžu na teho Anjeſa tamnej pod-
pjerje i wjeſelom ſobu dom. Moſer ſemrē w 85. lēcze ſwojeho
žiwjenja 1785.

Š bliffa a i dalofa.

Šabatiffoto. Cži, kotliž mējachu a maja ſajima ſa „šaba-
tiffotus“ a „šabatiffotow“, — we wſchelafich kužiſkich nowinach
je ſo tež wo tym piſaťo! — namakaju nadrobniſcheho džerka
w pokracožowaznym naſtawku: „Šnaja adventiffotojo ewangelion?“
Adventiffotojo je ſwojej wucžbu wo ſabacže i dohom tež šabati-
ffotojo, tehodla je jich prawe mjeno tež „adventiffotojo ſedmeho
dnja.“

Je tom tať? Šswērny pšchecžel naſcheho kopjenka nam
piſche: „Bēch poť lēta w mēſcže Magdeburgu, tam ſym ſo na
tym ſpodžiwat, ſo tam ſa žyle poť lēta njeſym žane ſakrowanje
ſlyſchal, tež žane njepōzcžiwne rēcže, jenož jedyn wojať raſ njepō-
zcžiwne žwanje žujefche, a jedyn bohahanjeť raſ hroſnje rē-
cžeſche. Wola naž w Šakſkej a Šchleſyſkej pať ſo wjele tajteje
bobrije namaka, woſebje pola dželaweho ludu a cželedže, druhdy
pať tež pola ſrēnjeho ſchtanta a druhich, jich jenicžte wjeſele je,
žyly džer njepōzcžiwne rēcže mēcž abo nēmſki ſakrowacž, ſo by
jich Bōh ſatamať. Šdnyž jich roſwucžyſch, hladaja na tebe kať
wol na nowe wrota . . .“ Je tomu tať, ſo dyrbjeli ſo my tu
mjes Šſerbami hanibowacž pšched wulkim mēſtom Magdeburg?

Liſtowanje. Š. Š. Džak ſa wobſchērny liſt a naſtawł.
Wojjewi ſo. Pšchibłokujemy Wam žyle, hdnyž piſacže: „Tež we
Šſerbach by jara dobre byťo, hdny by knježſtowo „Pomhaj Bōh“
do kōždeje delenzy položiťo ſa ſwoju cželedž.“ Šsmēmny pať Wam
ſjewicž, ſo taťte nēmſke knježſtowo ſnajemy, kotrež naſche ſerbske
„Pomhaj Bōh“ w mnoho eſemplarach ſa dželacžerjom a cželad-
nyh džerži. Pomhajcže Wy ſobu i temu a i Wami kōždy, kiž
i naſchim ewangelſkim ſerbskim ludom derje mēni, ſo by naſche
njedželſke kopjenko ſaſtupa namakalo do ſwōjbnyh iſtwow —
tež tutyh je jich hiſcže jara mnoho bjes naſcheho ſerbskeho nje-
dželnika! — a do delenzow! red.

Liſtowanje. M. w Ba. ſa ſexageſima. — Š. w Š. ſa
eſtomihy.

Samolwity redaktor: ſarať Wyracž w Noſacžizach.

družſtowo i wobmj. ruť. w Budyſchinje.

Cžičcž a naklad: Šsmolerjež knižicžičcžerinja, ſap.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo łóždu šobotu w Šsmolerjez knihcizisčezěrni w Budyščinje a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. hješ porta.

Njedžela Sexagesima.

2. Kor. 12, 1—10.

Japóschtol Pawoł nam w tutych słowach do šwojeho žiwjenja nuts hladacž da. W stawje přjedy je wón wo šwojim džěle ja Bože kralestwo šwědečič, „ja šym šo wjazh prózowať,“ móže wón prajicž, „džžli woni wšchitž.“ W našim stawje wón na wošebite šhonjenja pschědže, kotrež je w Anjesowej službje měl. Wo šbóžnym wošchewjenju móže wón rěčecž, kotrež je šo jemu dostało, wo czežkim bolosnym cžerpjenju, kotrež ma wón nošhecž, wo Božej hnadže, kotraž jeho šběha a šdžerži. A pschi wšchěm wyšokim šjewjenju je wón ponižny wostať, jeho czežki kšchiz je jemu temu služič, šo je šo cžim naležnišcho k šwojemu Bohu wolať a wot Božej hnadhy nješeny džě wón cžiči šwój pucž, kaž dolho šo Bohu špodoba. Wukřimy wot njeho ja našče žiwjenje.

Štajnje na Anjesowej ružy, njeh naš wošchewja abo šchwika, jeho hnadu naš kryje.

Pawoł, tutón šwěrný džělacžet w Anjesowej winizy, měješče wjele pschěcžitnikow. Wón na šebi wěrnosčž Jesuškoweho šłowa šhoni: Šsu-li mje pschěscžěhali, woni budža waš tež pschěscžěhacž. Pschede wšchěm mějachu na nim wustajecž, šo wón žadny prawy japóschtol njeje, šo teho Anjesa Jesuška njeje šnať a duž tež jeho wucžba žana prawa hječ njemóže. Tajke pschěcžitnosčež Pawoła nusowachu, ras tež wo šebi rěčecž a dopokafacž, šo je tola Jesuška widžič, šo je wot njeho pólšlany a rostwucženy.

Wo wurjadnym šjewjenju Jesuškowym wón pomjeda. Šchthracž lět je šem, šo bu wón torhnyeny do šfěcžeho njebjaj, haj, do paradisa. Škať je šo to štało, wón njemě, hacž je wón

pschi tym w cžěle abo š wonkach cžěla byl, tať šo je jenož jeho dušcha do njebjaj posběhnjena byla, to je jemu šamemu potajne, ale šo je wón w njebjaj, w paradisu byl, to wón wě. „A tam kšlyšach ja“, wón šwědečič, „njewurjeknime šłowa, kotrež žadny cžłowjek prajicž njemóže.“

Šajka radoštna, šbóžna hodžina, kotraž běšče jemu njebjestu šbóžnosčž hižo jow na šemi pošnacž daka. Škať psche wšchu měru šbožowny je wón pschi tym byl, ale tež, kaž bu wón wyšoko wyšchšče wšchitkich družich japóschtolow posběhnjeny!

A tola jenož wokomik je to byl, a šchthracž lět je wot tu-teho cžajša šajchlo a žana-tajka radoštna hodžina jemu wjazh pschischla njeje. Tajke šbóžne šhonjenja Bóh tym šwojim jenož jara porědko dawa.

A my? Wuidžemy my prošni? Ach ně, hiščež dženšja Bóh tajke hodžiny polne šbóžnych šacžuwanjow, hdžez cžłowjek lubosčž šwojeho Šbóžnita a Božu lubosčž žiwje šacžuwaj, šwojim šwěrnym kšchěscžijanam, kaž Šanej Arndtej, kotryž na šhoroložu šawoła: „Wly widžachmy jeho krašnosčž“, a šnano někomu he-wať tež mješ nami, kotryž pať wo tym mjelcžič, pschetož drušy jeho rěč njebychu šrošnytili, ale jenož wokomik to šu, kaž škóde pječžo, kotrež derje šłodži, ale nišoho njenašchčiči a žanete možy njedawa. Šehodla šo my tež tajkich šhonjenjow kšhwalicž njedyrbimy, runje tať mať kaž Pawoł, kotryž je šchthracž lět dolho wo tym mjelcžič, a hiščež mjenje šměny my šwoju šbóžnosčž na tajke šacžucžja twaricž, pschetož to by rěčalo dom šwojeho šboža niz na škať, ale na pěť štajicž.

Štajnje na Anjesowej ružy njeh naš wošchewja abo šchwika.

„A šo bych šo ja tych wyšokich šjewjenjow pschěš měru

njepšchēbēhnt, je mi daty koł do czēła, satanowy jandzel, kiž by mje s pjaszczu bit.“

To pišche tón hamy japoschtol, kotryž bu hacž do paradisa torhnyeny, a tam njewurjekniwe kłowa klyšchēše.

My klyšchimy: Pawoł ma czežte, bolosne czerpjenje nohycž, tač bolosne, kaž hdyž cžłowjelej kōnczojty koł do czēła czerja. Jemu ko sda: satanowy jandzel to je, kotryž jeho tač cžwiluje. Tajte czerpjenje je to bylo, hacž cželna khoroscž abo duchotwone spytowanje abo woboje hromadže — sčto chze to prajicž, na kōždy pad pač tutón koł w cžele Pawoła tač klabnjēše, so wón mēni, so sastojnstwo předačja wjazy sastoč njemōže.

Tajte czežte dny, tajte tšchnoscže a nabbēhowanja w žitwjenju žaneho kšchēscžijana njewuwošanu. Wot teho cžaža žem, so je našch Ebōžnik křwōj kšchiz na ko wsač, wjedže wón naž wšchitkich tón hamy pucž. Kaž je wón Abrahama a Davita a wšchitkich pobožnych stareho a noweho kłuba džitwone pucže wjedč, tač tež w našchim žitwjenju na kłōncžne dny tajte pšchindu, kotrež ko nam njelubja, a na hodžiny mēra, hdyž na ničim nushy njemējachmy, cžemny doč. A njeporažaze žu te duchotwone spytowanja k czežkim myšlam, hdyž cžłowječ na Božy a křwōjim wēcžnym sbožu dwēlowačž pōcžnje.

Cžehodla Bōh tym křwōjim tajki kšchiz napočoži? Cžehodla wón kšemu njepšchēcželej pšchida, so wón tšch wērijaznych cžwiluje?

Pawoł rjeknje: „So bych ko ja tajkich wyškōkich šjewjenjom njepšchēbēhnt!“

Bo tajkim, so ko my njebychmy hordži scžinili, sežharni a lēni, tehodla nam Bōh czežte dny dawa, tehodla naž do ruki njepšchēcžela podawa. Boži kšchiz je prut w ružy našcheho njebješkēho Wōtza, je wohen s wyškōka dele pōškānty naž wot wšchēje masanoscže wucžiscžicž.

Duž stajnje na Knjesowej ružy, tež hdyž naž wón schwita, jeho hnada naž křnje.

Tšchnoscž a boloscž a nabbēhowanje žu Pawoła do modlitwy cžerile.

Wón rjeknje: „Sa to žym tšh krōcž teho Knjesa prokřit, so by wote mnje wotštupit.“

A tón Knjes jemu drje tón koł w cžele wotewsač njeje — tón wón trjebasche, — ale wón je jemu mōž dač, cžishe a troschtnje nohycž, sčtož bē jemu napočožene.

A s cžini je tón Knjes Pawołowu wutrobu cžichu scžinil? S tym kłowom: „Doscž masch na mojej hnadže.“

To je, sčtož wutrobu cžichu scžini, Boža hnada.

Wyškōke šjewjenja, sbōžne sacžuwanja nješkū najwāžnišche, bjes nich mōže cžłowječ jara derje sbōžny bycž. Koł w cžele, czežte cžažy tež najwāžnišche nješkū, tež bjes nich mōže cžłowječ sbōžnočž dostacž. Ale sčtož kōždy k sbōžnosčži trjeba, je Boža hnada. Masch ty tu, dha masch doscž, potom tež spytowanje šnješkēš.

Božeje hnady, woadacže křwōjich hrēchow wēšty bycž, so mōže cžłowječ na to žitwy bycž a wumrjecž, ja mam hnadneho Bōha, ja mam woadacže hrēchow — to je křažne kľbło.

Kač ko my tajteje hnady wēscži scžinimy? My to tola jom widžimy. Tón Knjes žam praji to Pawołej: „Doscž masch na mojej hnadže!“ wón jemu potajkim žam křwōju hnadu pšchipraji, a tehodla je tež nētk japoschtol teje žameje tač žyle wēšty, je tač cžichi a troschtny, dokelž ma wón Bože kłowo žame.

A tač je s nami wšchitkimi. Bōh žam dyrbi nam křwōju hnadu pšchipraji, hewač my jeje wēscži nješkmy. To cžini wón pač nētk tež w křwōjim kłowje, hdyž wón na pšchiklad rjeknje: „Sa křej Jesom Křwōsta teho žyna Božeho, wucžiscžiči naž wot wšchitkeho hrēcha.“

Mamy my Božu hnadu, dha ničžo dale njetrjebamy. Jenož

njehladajmy na žebje žamych, ale na Bōha, njeledžbujmy na našche sacžuwanja, ale jenicžy na Bože kłowo, njepšchējmy žo sa našchej dostojnosčžu, ale jenicžy sa Božej hnadu.

Potom my cžichi a troschtni křwōj pucž džemy, a pšchindu czežte dny, wone rucže nimo džeja, a pšchindže tšchnoscž, wona nam wutrobu bojasnu a njemērnū njescžini, a žmy my tež husto kłabi, Bōh rjeknje k nam: „Moja mōž je w kłabych mōžna.“

Duž stajnje na Knjesowej ružy, njech naž wōškēwja abo schwita — jeho hnada naž derje křnje! Šamječ.

Snaja adventistojō evangelion?

(Pōtracžowanje.)

4. Šabat abo Křwōstūž?

Adventistojō wobkřucžaja: „Sčtož šabat nješkēwecžiči, njebudže sbōžny ale je sa wēcžnosčž hsubjeny.“ Žo tutym bychu potajkim tač křwērni křwēdžy Boži kaž Luther, Zinzendorf, Arndt a drusy wot Bōha satamani byli, pšchetož woni nješkēwecžiču šabat. Sacžuwamy hžžo pšchi tutej jenej myšli njedorosom tuteje wopacžneje wucžby adventistow.

Kač pšchindu pač to Adventistojō na to, so to nēšchto tač njenamērnje žurowe wobkřucžaja?

Woni praja: Bōh je cžłowječam křwōj šakoč dač a jenož tón budže sbōžny, kiž šakoč Boži džerži. Šakoč Boži namakasch wē knihach Mōjsašowych, ma tšh džele: 1. šakonje woporow, 2. šakonje polizije abo dohladowanja a 3. šakoč počinkow abo wacšnjošakoč, tšch 10 kašnjom. (Opfergesēhe, Polizeigesēhe. Sittengesēhe). Tam pač rēka 3. kašnja, kaž je woprawdže pšchitajana, — 2. Mōjs. 20, 8 —: „Špomū na šabat, so by jōn křwecžit!“ Žotajkim, — tač praja Adventistojō — dyrbi my šabat křwecžicž, hdyž chžemy kašnje Bože dopjelnicž.“

Sčto prajimy to nētk my k temu?

Kajprjedy to, so je šakoč Boži jedny njedželomny žyč. Bōh njecžini rosdžela mjes šakonjom woporow abo žeremonijow a mjes šakonjom dohladowanja a mjes šakonjom počinkow, nē. kōždy je jemu jenač wāžny a wón rošy tym, kiž jōn pšchēstupja. — 4. Mōjs. 15, 30, 31. —: „Tajki cžłowječ dyrbi wukorjenjeny bycž se křwojeho luda“, pšchetož wón je teho Knjesa kłowo sazpit a jeho pšchitajnje šanicžowač.“

Adventistojō to duž šakoč Boži žamowōlnje pšchewobrocža, hdyž drje wēšte starošakočske šakonje Bože pšchijimaja, druhe pač šažo sacžiskaja. Adventistojō žebi jenož wuškōwleja, sčtož ko jim lubi a pšchihodža a jich křudži duž Šakub, hdyž pišche — Šak. 2, 10 —: „Sčtož žyčy šakoč džerži, šhrēšchi pač na jenej pšchitajni, scžini žo wšchitkich winowaty.“

Potom pač dale tež hišchēže w bibliji šteji, so je pšchitajnja šabata Židam data ša šnamjo. Pšchēčitaj žebi k temu 2. Mōjs. 31, 12—17. Tam žo wōšpjet praji: „šabat je žejch (šnamjo) mjese mnu a mjes Israelskimi džecžimi, tehodla dyrbja Israelske džecžiči šabat džeržecž.“ Jedna žo to pšchi šabacže wo šnamjo, šnamjo pač cže počaže na to tamne, sčtož dyrbi pšchēš to šnamjo wōšnamjenjene bycž. Sčto pač to nētk je?

Hdyž bibliju wocžinimy a na přenjej štronje štawišnu štworjenja cžitamy — 1. Mōjs. 1. — nadeždžemy tam pišchēzo šažo te žamžne kłowa: „a bu wjecžor a bu rano přeni džen — drubi džen atd. Jenož pšchi 7. dnju rēka tam — 1. Mōjs. 2, 2 —: „Tač dokonja Bōh žedmy džen křwoje dželo, kotrež bē scžinil, a wotpočowasche žedmy džen wot wšchitkeho křwojeho džela, kotrež wón bē scžinil, a Bōh požohnowa tón žedmy džen a křwecžicž jōn . . .“ Tu pobrachuje ta žada, kotraž hewač kōždy džen wōšamkny. Cžehodla njerēka tež tu: „a bu wjecžor a bu rano žedmy džen!“ Tehodla niž, dokelž žedmy džen njebē tajki,

taž te druge dny, tehodla niz, dofelž njebu došoncženy po něotrych hodžinach! Šsedmy džen je to šabatne wotpoczowanie Bože, je tón šabat paradisa, je tón šabat teho psches žadyn hrěch kaženeho mēra Božeho! Tutón šabat Boži bu sa cžlowjetow halle šlōncženy psches hrěšchny pad, psches tutón bu s mērom nahle tōnz.

Na tutón šhubjeny šabatny mēr paradisa pokasuje šabat wrōcžo. Ššabat je to pschezo šo wospjetowaze pominanje: „Spomni tehodla, s cžeho ty šy wupadny!“ — Šjemj. Jan. 2, 5. — Ššabat njepokasuje pať jenož wrōcžo, ně tež do přēdta do pschichoda. Ššabat bē jene pschezo šo wospjetowaze šlubjenje jeneho pschichodneho cžaša, w kotrymž šo dyrbjesche tón šhubjeny paradisa šašo wrōcžicž, jeneho pschichodneho cžaša pokoja a mēra. A šhto je tutón cžaš cžlowjetam šašo pschinješ? Jesuž! Math. 11, 29 čitamy, šo pola Jesuža namakamy wotpocžint ša šwoje dusche. Šhtōž t Jesušej pschiūdže, dōūdže t wotpocžinkej, t pokojej.

Tať pokasuje šabat wrōcžo na pokoj a wotpocžint w paradisu, tať pokasuje šabat pať tež dale na pokoj a wotpocžint we Jesužu. Tole je to, šhtož čže to šnamjo, tón zejch wosnamjenicž a šhtož ma na šebi. Šhtōž je t Jesušej pschichoł a w Jesužu t wotpocžinkej, tón nima jenož wob tydžen jedyn šabat, ně, temu je kōždy džen šabatny džen, tón wotpocžuje wschitke dny we Bosy. To pschedšnamjo je šo šhubiło, to prasnamjo, tón přēnjotniť je šastupit w Jesužu. Tehodla praji wo tym Pawoł Kol. 2, 17: „kotrež šu ščžen byle tch pschichodnych wēzow, ale cžēlo je Šhryštufowe.“

Š tym je šo nam rošjašniło, šhto ma šabat na šebi. Našcha njedžela nima se šabatom do žyła ničžo cžinicž. Je to wopať, hdyž prajiš, šo je starosafōnski šabat ta nowosafōnska njedžela! To njeje wērnō! Njedžela je žylo něšhto druge hacž šabat!

Cžehodla šwojecžimy my to njedželu? Wona je džen horjestacza Jesužoweho a džen šašoženja šchescžanskeje gmejny a je džen Šnjefoweje wožady — Šap. šf. 20, 7 — wostať hacž na dženšnišchi džen. My mamy pokne bibliste prawo ša to, šo njedželu šwojecžimy a niz wjazy šabat, pschetož my šluschamy do wožadow Jesuža Šhryštufa. Tehodla dyrbimy šo tež hladacž, šo starosafōnske postajenja ša šabat na njedželu njenaložujmy. Tutaj dnjej nimataj jedyn s druhim ničžo cžinicž! Šlaj ale dyrbimy my dha to nětko njedželu džēlacž? Ně, to njedyrbiš! Je to po „kralowškim šafonju luboscžē“ Jesuža Šhryštufa! Pod šabatnej šasnju njestejimy wjazy! Ššabatna šasnja je dopjelnjena! Tehodla njenamakamy tež w žylym nowym šafonju, kotryž je tola ša naš šchescžanow rošbudžazy, žanu jenicžtu pschitšasnju, šo dyrbjeli tutón židowški šabat džeržecž.

Čhžyl-li šhto starosafōnske šabatne postajenja na njedželu naložowacž, dyrbjal wōn to šprawnošcže dla wschē pschitšasnje ša šabat dopjelnjecž. To pať šamo adventistam njepšchipadnje! Woni wuwostajuja, šhtož šo jim njelubi, na psch. ša šafasnju: „Wy njedyrbicže žaneho wohenja šatepicž na šabatnym dnju we wschitkich waschich wobhdlenjach!“ — 2. Mōjš. 35, 3. — Šdyž čžešch šasnju šabata džeržecž, dyrbišch ju žylo džeržecž, a hdyž čžešch tutón kruč šafonja džeržecž, dyrbišch žyly šafōn džeržecž, dyrbišch šo tež wobřēlacž dacž a dyrbišch žimy byčž po wicēch tch postajenjach, kotrež šu hdyž w Starym šafonju šapikane.

To je cži jašne! To pať Adventistoj nočzedža. Šich wucžba duž njeje biblista ale cžlowjeska a wot Adventistow šamnych cžinjena. Tehodla dyrbimy psched njej warnowacž. (Pschichodnje šlōncženje.)

Džiwne wubojenje šichtneho.

Wošebny knjes špěšchnje na šwojich šanjach psches rusku holu jēdžesche. Šsneh bēšche mjehki a ležesche wyšoto a wjelki bēchu šlōdne. Šhto pať to rēla: šlōdne wjelki, to wschať my njewēmy, Rusy pať to wjedža, a tón ruski šemjan, kiž se šwojej žonu w šanjach šedžesche, to tež wjedžišche. Teho runja jeho pohoncž. Tehodla konjej tež hanješchtaj, wjelež mōžeschtaj. Dohho pať njetrajesche, dha bē našdala wucže šlyšecž. To šo bóle a bóle bližesche a bōršy bēchu šanje w šjedža mjes šlōdnyhmi wjellkami. Tōn šemjan bē drje wobronjeny, wōn tšēlesche do tch šwēristow a wōn šo derje mēriesche. Ale šhto to pomhāsche, šo jich wjele šatšeli, bē jich pschezo hišcže psches mēru wjele. Wōn widžesche šmjercž psched šwojimaj wocžomaj. Duž tōn šwērnny pohoncž šwojemu knjesej wotežki da a rjekny: „Štarajcže šo ša šebje a ša moje džēczi!“ a s tutymi šlowami škoczi, tešať w ruzy džeržo, šjedža mjes te wjelki. Tōn šemjan šchwifāsche tej konjej, šo se wschej mozu bēžeschtaj a bōršy bēchu šanje we wšy. Wōn a jeho žona bēšchtaj wumōženaj. Duž ipomināsche na šwojeho šwērneho wotrocžka a poda šo s něotrymi mužemi do lēša, hdyž bēšche jeho pohoncž s tymi wjellkami šo bēdžil. Jeho njenamakachu, ale jeno jeho wotžrane koscže. To bēšche wēscže wulka luboscž.

W šimburskej holi wudhri ras w jnym domje Boži woheń. Wobhdlerjo hnachu s šlomjenow won na dwōr. Tam šo dohladachu, šo dwē malej džēscži pobrachujeschtaj a bōršy šlyšchachu jej s šlomjenjow won wołacž. Šižo čhžychu něotšiwutrobicže mužoj do palazeho doma po tej džēscži, ale duž ta palaza šlomjana tšēcha dele jēdžesche, šo šo cži mužoj štrōžichu. Njēcha dha džēscžomaj nihto pomhacž? Duž ta šwērna pēštoncža do šlomjenjow škoczi — šnano budže jej mōžno, tej džēscži wumōž. Tola, wona šo njewrōcži a, jako mōžachu po šhwili do doma, namakachu ju mowu a cžiscže wopalenu a tej džēscži, tež morwe, w jejnymaj rušomaj. To bēšche tež luboscž.

W Šchottiskej wotnješy ras šlyly worjoł macžeri, kiž šyno džēlasche a bēšche šwoje džēcžo w šahkocžku do tramy položika, tuto jejne džēcžo a ležesche s nim do šwojeho hnēda t šwojim. mlodym. To hnēdo, horjekach na wyšotej škali bēšche jašnje widžecž. Ale šhto by šebi šwērit, t njemu dolšcž? Njebojašny hajnt jo špyta. Tola na poš pucžu pocža šo jemu šlowa wjercžecž a wōn lēšesche šašo dele. Tež drugi špyta, wōn pať šo wobšuny a padny do šhubiny a šarash šo. Duž šo jena žōnska šmuži a lēšesche horje hacž t hnēdu a pschinješe to džēcžo dele — jeho macž. To bēšche tež luboscž.

Tajku, haj hišcže wjetšchu luboscž mējesche tōn ša naš, kiž je šo na šchiz pschibicž dať, šo by naš wumohł wot wēcžneje šmjercže.

Šyrfej a štat.

Ša 7. februara bēchu nowe pošedženja šafškeje šynody posta-jene. Njeluby a njerosomy štrajt žēlesnizarjow je temu kaž wschelakemu druhemu šadžewat. Pošedženja šynody, kotrež drje šo něť po šlōncženym štrajku bōršy šapocžnu, budža wažne ša šafšku šyrfej, dyrbi šo tola žrtwina wustawa dowuradžowacž a pschijecž. Wona šmēje we wēštm tež našche šerbške žadanja šwēšcžicž, s kotrymž šo wošebje „wubjerť evangelskich Šserbow“ šabēra. Dale šmēje šynoda rošbudžicž wo došhodach šantorow a organistow; wo tutych šu tež w pošlednim cžašu wubjerťi duchownych a žrtwinych pschedštejerjow s wubjerťami šantorow a organistow jednake. Nadžijomnje tuto praschenje bōršy jene špokojaze dorjadowanje namaka; njelubych rošmōkrow je hižo došcž šbudžiko. — —

Pšched saskim fejmom bě pšched krótkim sažo ras naležnosć dofhodow duchownych a duchownych swonka služby. Saska wyschnosć spjecziwja so pšchezo hiščeže, sa dofhody duchownych to služby sobu placzič, hacžrunje dželenje stata a zyrkwje hiščeže pšchemjedženje njeje a tež tak bóršy, kaž minister prajesche, pšchemjedžene njebudže. S tym pšchecziwja pak so saska wyschnosć tež statnej wustawje (Reichsversammlung), sčtož dyrbjato tola tomu dowjesć, so, hdyž niz duchownych a zyrkwje dla tola prawa a prawdosće dla so zyrkwi a jeje sastojućkam dostanje, sčtož jich prawo. Ale hacž to budže!? — Tak to pšchindže, so maja duchowni pšches winu stata nětkle i džela lědom poloju tych dofhodow, kotrež jim po prawom a sakonju pšchislužbeja; a kotrež drusy sastojućky dostawaja. A kaž je to sa wschitlich, kotřiž so na dań abo rentu abo pensiju pokasani, nětkle jara hubjenje, dofelž je hriwna tak malo winojta, tak to tež sa duchownych na wotpoczinku a sa samostajenych jemrěthych duchownych. Prawa tutych na statnu podpjeru je pak saska wyschnosć pšchislužba. Duž nadžijomnje fejn namjetam konsistoria pšchislužbuje. — —

Wo pohrjebniščežach to nětkle sažo ras dže. Tute so tola i wjetšcha wobšedženstwo zyrkwje abo wožady. Nětk pak so, kaž tež tu hižo pižachmy, pšchezo sažo žada, so bychu politiske gmejny pohrjebniščeža pšchewšale, potom, tak so to praji, bychu pohrjebny wjele tuńšche byle. To hižo tehodla njeby móžno bylo, dofelž ma politiska gmejna runje tak swojich sastojućkow a dželaczerjow placzič kaž kóžda druha, duž dyrbi tež wona pak sa jenotliwe džela febi wjele žadacz pak pšches powšchitkowne dawki trěbne pjenjesy swjesć. S pšchikadom sa tajki pšchemjenjenu porjad i pohrjebniščežom je jena wjeska w Rudnych horach i 300 wobydlerjemi. Nowa we wjetščinje sozjalistiska gmejnska rada je na placzišnach na tutym politiskim pohrjebniščežu postajita tole: sa rownježe 200 hriwnow, sa wuwostajene městno rowa 600 hr., tuta licžba bu posdžišcho na 300 hr. ponižena. — Njech tola nasche wožady je wschěm sa tym steja, so pohrjebniščežo wostanje te, kotrež je, a njech nasche politiske gmejny tole same wot so se wschěm podpjeraja!

S bliska a i daloka.

W Sakskej samjedže so i 1. haprleju nowy wožadowy porjad. Tutón žada febi tež, so so hacž do pošlednjeho měrza nowe wožadne sastupjerštwow a zyrkwine pšchedstejiczerštwow wustwoli. Tole dyrbi so duž najposdžišcho w měrzu stacz. Nětczišchi zyrkwini pšchedstejiczerjo sastaraja swoje sastojućstwo wschitzy jenož hiščeže hacž do 31. měrza, móža so, wěšo, i nowa wustwolicž abo powolacz. Wjetšche wožady, wošebje wschě wožady i wjazy hacž 2000 duschemi wola zyrkwine sastupjerštwow a tute wustwoli potom se swojeje brjedžišny halke zyrkwine pšchedstejiczerštwow. Wjeńšche wožady wola jenož zyrkwine pšchedstejiczerštwow, kotrež ma pak po móžnosći licžbu sobustawow powjetšchicž. To móže so pšches wólbu stacz abo pšches powolanje. Tole powolanje je to nowe tež sa male wožady. S tym wschěm kaž tež i tej lětněj wožadnej šhromadžišny ma so nowe žiwjenje we wožadach sbudžicž, tute dyrbja bóle hacž dotal pšchi wožadnym džele sobuskutkowacz, žiwe wožady dyrbja so sbudžicž. So by so to tež wschudžom poradžito!

Bamž Pius VI. Wo wjazykróčnym wolenju je so dotalny Mailandski arzbisop Ratti sa bamža wustwolił, prjedy hacž bu i arzbisopom w Mailandže bě i nunziom we Warschawje. A wustwolenjom sa bamža pšchija wón sa mjeno „Pius VI.“. Chžemy my ewangeližy so nadžijecž, so so pod jeho wodženjom mēr mjes khatolskej a ewangelskej zyrkwju nješay. Kaž nowiny

pižaja, je nowy bamž prajił, so wón te pšches nowiny rosnješene wótre šlowa pšchecziwo Němskej do swojeje wólby prajił njeje. To je něšcho směrrowaze, niz najpošledy sa naž jako ewangelskich. — 12. februara bu bamž Pius VI. we zyrkwi Šwiateho Šetra w Romje krónowan.

S Ružowšteje. „Dresdner Volkszeitung“ pišche pod napišmom: „Nachahmung erwünscht“, so je pšchedštwow „Wschoruwšowšteho zentralneho ešefutěrneho komiteja“ w Moskwe wobšamknyle, so maja so drohotne wěžy, do wobšedženštwow zyrkwje šluschaze, sapišowacz, potom maja so tute zyrkwine drohotnosće dželicž do tajkich, kotrež so hódne sa museje a do tajkich, kotrež so sa pšchedželanje do pjenjes hodža a maja so po tym hacž to nětk sa sarjadništwow musejow abo statnemu pjenježenemu hamtej pšchepodacz. Jenož nekajki šbytk samostanje zyrkwjam sa Bože služby. — Pšchi tym, sčtož bu hacž dotal i Ružowšteje štate, drje so nježiwasch, so wyschnosć bolschewikow we Moskwe šjawnje na wurubjenje zyrkwjow dže. Šchescžanske zyrkwje Ružowšteje tuteho padušštwow dla njesahinu, knježerštwow we Moskwe pak i tym poklecže na so wosmje, kotrež jej ložy i šahinjenju dopomha. — Ale sčto prajišch i napišmej naspomnjeneje Draždžanskeje nowiny?! — —

A rošpominanju.

Wjelczmy, hdyž so Bože pucže džiwne! Tola njemjelczmy šadwělujo, ně njelczmy wěrjo, njelczmy kaž džecžo, kotrež i nohomaj maczerje šedži, i njej šhladuje a jeje spoczinanje a cžinjenje wobšedžbuje, je pak njedorosumi, tola pak febi teho wěšte je, so so to wschitko stanje i luteje lubosče.

Wistowanje. **Ar.:** „Čehodla so pšchezo sažo pšchecziwo adventistami pišche?“ Tehodla, dofelž so šamo w naschich šerbskich wožadach tajkich namalasch, kotřiž praja, so Adventistoj to tež niežo dale njewuča hacž ewangelion, a hdyž to šamo tajzy praja, wo kotrymž febi myšlišch, so ewangelion šnaja a so tež rošdžel mjes adventistiskej wučzbu a ewangelionom rošesławaja, jcho tola nušne, so so ras wotmowka da na to praschenje: „Šnaja adventistoj ewangelion?“ Pšchi tutym praschenju móže febi i dohom kóždy tež to wotmowjenje dacž na to druhe niz mjenje nušne praschenje: „Šnajesch ty šam ewangelion a žyłu bibliju?“ — A hdyž drusy praja: „Čehodla dha adventistoj runje i nam pšchindu a runje tež naschich wješnanjow wabja! Njech tola radšcho du do wulkich městow a tam, hdyž nabožinu, bibliju, Bože služby a wěru šacžiškaja!“ hdyž drusy to praja, prascheja so tak i dobrym prawom! Ale wschaf, ty šy, a byrnjesch so bóle prózowal, pšchi Šesuku Šhryštuku wostacz, ty šy tola runje tak šatamany na wěcžnje, kaž jedyn, kiž Boha přeje a Šesuka šacžiška, pšchetož ty šwjecžich njedželu a niz šabat, jenož pšchimišowarjo adventistow so cži wustwoleni a wumóženi, — to reča: tak praja a wuča adventistoj. Hacž woni šnaja ewangelion, tu wješelu potwjesć: „Wam je so dženzka tón Šbóžnik narodžit, kotryž je Šhryštuk?“ — — Njesamjelczmy tu tež to praschenje: Šchto cžinja to adventistoj potom, hdyž so se šwojimi pšchimišowarjami tu licžbu 144000 dozpili? A to drje hižo so, hdyž tola nimale 80 lět škutkaja! —

Wistowanje. S. w. R. sa Štomih. — M. w. M. sa Šnowcavit. — M. w. R. sa pošutny džel.

Samolnity redaktor: šaraš Wyrzacž w Mošaczach.

družštwow i wobmj. ruš. w Budyščinje.

Čžičež a naklad: Šmolerjež knižicžiščežernja, šap.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłat
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njeđželske lopjeno.

Wubawa šo kóždu šóbotu w Šsmolerjež knihiczišcžetni w Budyšinje a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

Njeđžela Šštomibi.

1. Kor. 13.

Šacž ma jenož stary testament šwoje psalmy? Ščtóz je we šwojej bibliji doma, wě, šo šo tež w nowym testamencze psalmy namałaju, stawy a šchtucžki, kiž šu kaž po rěczi tał po wopšhijecžu tuteho mjena hódne. Š tutym městnam šluscha džęńšnišcha epistola. Ščtož jej přjedy džę w přėnim lišcže na Korintšich a ščtož po nej pschindže, je pišane na to waschne, kaž tež hewal šwj. japoschtoł Pawoł we šwojich listach pišche. Šle tónle 13. staw je hinascheho rafa a hinascheye mozy. Ššches tute ryncžki šu mohł rjež harfine truny šlyšhecž. Šo je psalm, to je ščěrłusch na wyschichim chorje. Ššera, nadžija, lubošč, te šti maja kóžda šwój wyšoki ščěrłusch. Ššera w lišcže na Romšich 8, 31—39: Še Bóh ša naš, ščtó móže pschecžiwu nam byčž? Šnadžija w 1. l. Ššetra 1, 3—9: Ššwaleny budž Bóh a tón Wótž našcheho Šnješa Ššesom Ššhryšta. Šubosčž jow. Š rjane šn wšchě te a druhe psalmy noweho testamanta; šobu najrjeńšchi pał je wyšoki ščěrłusch lubošcže.

Šubosčž šebi šašluži, šo je šo jejna ššwalba na tajke waschne spěwała a pošbėhowała. Ššched tóšchto lětami wuńdže mała, wjelež šo dopomnju, š zuseje do němscheye rěcže pschekožena knižka š napišmom „Najššepšche na ššwěcže“. Ššes džiwa, šo ju ludžo radži kupowachu; pschetož ščtó njeby chžyl ššonicž, ščto najššepšche je tu na ššwěcže a kał jo dobudžemy! Ščto pał je „najššepšche na ššwěcže“? Šubosčž to je, niž wšchal ta lubošč, šštraž kaž šama wot šo narosčže na roli čłowššeye wutrobny, ale prawa, ššwjata lubošč, šštraž je š wyšokosčže a džrbi šo jako dobre, džrohe ššymješchě š wyšola nam płodžicž

do wutrobny a do žiwjenja. Šamne napišmo je hačž nanajššepše wutřechito, ščtož Pawoł w myšli měješche, jako lubošcži jejny wyšoki ščěrłusch šanoscheshche: Ššona je najššepšche na ššwěcže.

Škał ššudny je džrčjal ššwět do Ššhryštuka byčž, hđnyž je był, kaž šo wustojny ššajec ššawššnow je wuprajil, „ššwět bjes lubošcže“! Ššewal wjele krašneho ščženja čłowjecžneho ducha tež tehdy hižo a wošebje tehdy, tał wjele, šo hačž do džęńšnišcheho dnja wot tamnych starych mamny wulnyčž; ale ššalowa rózow pobrachowasche a džrčjeshche pobrachowacz: luboščž. Škał tež bu- džišche mohla přjedny tu byčž, doniž luboščž nješš nješšo roš- torhnyła a čłowjek šo narodžila, kaž my ššewamy: Ššo modlu, luboščž bóšška, l tebi, kiž w Ššynu šš šo ššewita! Ššěł pał tež wěny, kał je japoschtoł mohł lubošcži tutón wyšoki ščěrłusch pošwječicž. Ššon měješche ššamjo prawejje, ššwjateje lubošcže, ššwojeho Ššnješa a Ššobžniša, psches woczomaj a we wutrobje a ššam ššeshche šo jemu poddal ša čžab a ša wěcžnosčž.

Šubosčžž pał je najššepšche na ššwěcže, džekelž, ščtožkuliž, mjeno ma a čžescž niž jenož psched čłowjekami ale tež psched Ššohom, bjes njeje ničžo wuschne nam njeje ani š žyła ničžo njeje. Ššew wulkej čžescži ššejachu w mlodym ššchescžijanšštwje tał mjenowane duchowne dary jako wopolasma teho, šo je š nimi wuhotowany ššchescžijan ššwjateho Ducha džostal. Ššajke dary ššechu na pschiklad dar wěšchženja abo dar wustrowjenja atđ., wošebje tež dar š jasylami rěčženja. Ššute dary šš šo bóle abo mjenje ššubjowale, mjes nimi je dar š jasylami rěčženja tał čžišcže ššahnył, šo ničtó wjazy ššam še ššwojeho ššonjenja nje- móže prajicž, kaži je był a šo pošasał. Ššawoł ššam je do tutnych darow wjele džeržal, hačž runje je ššnadž wón hižo do přėdla widžal, šo njewoštanu, hđnyž džł jenož šš wostacz maju:

wěra, nadžija a lubosć. Ale lubosć je wjazn hač wšchě tute wurjadne dary. Bjes njeje hy tón, kiž s jasnými, njech cšow-
skimi abo njech s jandželskimi, rěči, jenož synčazy mošas abo
klincžazy swóncžt byt. Swóncžt nima žaneje dusche, Slaj,
lubosć je duscha wšeho, sčtož so Bohu t cžesći a bratram
t lěpschemu stanje! Duž je tež wěra bjes njeje mowta. Duž
móže pónacze byč a wěschćenje a wjedjenje potajnstwow nětčži-
šeho a pschichodneho swěta, ale wšcho jenož jako wěz hlomy;
wutroba ničžo wo tym nje wě a ničžo wot teho nima bjes lubo-
seže, Duž móža skutki so stacz, kotrymž wšchitzy so džiwayu a
kotrež kóždy chwali, a tola wo nich placzi: Wy macze swóju
msdu precz. Twjerda rěč so nam sda, hdyž nasch Ebóžnik
praji: Sich wjele budže te mni rjez na tamnym dnju: Rnježe,
Rnježe, njejsmy my we twójim mjenje wěschćili? Njejsmy my
we twójim mjenje cžertow won honili? Njejsmy my we twójim
mjenje wjele skutkow cžinili? A tehdy budu ja jim pónacž:
Da waš nihdy njejsmy sesnal; džicze prjecž wote mnje wšchitzy,
wy sčostnig. (Mat. 7, 22 a 23). Ale ta twjerda rěč sčžini
so srosymliwa. Klucžit t jeje srosymjenju je: „A njemět lu-
bosće“. Čžin, sčtož čžesč, njeje-li lubosć w tym, sčtož
cžinisch, dha je podarmo cžinjene.

Lubosć je najlěpsche na swěće, dofelž we wšchem a nade
wšchem dobywa po swójich sčotnych krašnych wošebnosćach.
„Lubosć je sčžetpna a dobrocžiwu; lubosć njeje sawišna; lubosć
njeje samopaschna, wona so njenaduma; wona hrosnje nječžini;
wona nje pyta to swóje; wona so njeda roshněwacž; wona na
ste njemysli; wona so nje sraduje na njeprawdosći, ale so sohu
sraduje na prawdže; wona wšcho snješe, wšcho wěri, wšeho so
nadžija, wšcho pschecžetpi.“ Njeje, kaž bychmy pschi tutych
šłowach wohladali jandžela, kiž s polneho roha wušpuye mēr
a pokoj, wješele a radosć, sbože a žohnowanje, kiž kaž šmilny
Samaritski wolij a wino lije na rany sčitnych, kaž mily sčhrod-
nit našamanu sčžinu njedolemi, kaž sčprawy pschecžel derje
s nami mēni a nasche wobcžeznosće s nami noby, kaž pētny
towaršč na wšcho džerži, sčtož je wērne cžesne, prawe, pōzčžitwe,
lubosne a chwalošne. Sawěsčje, hdyž tutón jandžel njeby tač
husto sčudženy nimo samčnjenyh durjom dyrbjač dale hieč, nascha
šhuda semja, kiž pod poklecžom hrěcha leži, by sašo sčacžela jako
krašny Boži raj. Lubosć by wšcho ste pschewinyla; pschetož
wona je dobywačka. Nēhdže bēšche ludžom wōs pschi krutej smije
w lodže samjersny. Sato jón trjebachu, rēšasche: Pschinjesče
šeleru a drubi wōtry grat, so jón wufopamy. Rōždy móže šebi
mnyšlicž, so bēchu pospyty bjes praweho wuspěcha, a hižo wē
wšchelata sčhoda na kolešach nacžinjena. Sčoncžnje so na
cžopku wodu dopomnichu, a nētč bu wōs s loštej prózu s loda
wuczahjenty. Njeje tač? Sčtož žane rubanje, šhostanje, hro-
ženje, šwarjenje njedoknja, to so lubosći poradži, ste a šeho
pschewinyč s dobrym. Šejne dobyča so wulke.

Lubosć je najlěpsche na swěće, dofelž nihdy kōnza nima.
Wšchitko cžasne je sčhodnosći podcžžujene. Šelnive poklu-
čanje je na placž a sčrōžbu: Ach kač brasčne, ach kač trasčne
je wšchěch ludži waschnje, wješ'le sbože je tež wšchěch ludži rja-
nosć, šhlnosć, mudrosć a na cžož čžesč hewat šebi pomnyšlicž.
Tež Pawoł tu spomina na to, so dyrbja šamo tamne wyšofe
duchowne dary, wo kotrychž je rěč, sčhinyč, pschestacž a so
šhubicž; pschetož tež wone so nēšchto nježyle, a wšcho nježyle
ma swój kōnž, hdyž dokonjane pschindže. Ale wōn spomina na
to bjes bolosće a sčudoby. Ršesčžijan steji sa tym, sčtož
s prjōdka je. Šewat rēš druhdy: D šbōžny, sčtož mohł hiščeže
juntrocž džecžo byč! Šinac je mēnjene, sčtož je jow wo džē-
cžazym rēčženju a pomnyšlenju prajene. „Šdyž so pač muž
sčžinisch, wopusčezich ja to džecžaze waschnje“ — to njeje pišane

se šhlsami we wocžowaj, ale s wocžatowanjom šbōžneho pschi-
choda we wēčnosći. Tam njebudže žane wobžarowanje nje-
žyčeho, tam budže wobšhnyjenje dokonjaneho, wohladanje wo
woblicžu t woblicžu, dopōšnawanje teho, sčtož jow jenož po-
kruchu pōšnawamy. Čač ma wšchitko nētčžisče pschestacž. Čaj,
šama wěra a nadžija, kotrež tola hromadže s lubosću wost-
njetej, haczrunjež ničžo nježyle na nimaj byč njetrijeba ani
nješmē, smējetaj poprawom tehdy šwój kōnž. Pschetož jow we
wērije šhodžimy, tam pač we widženju. A jow šmy šbōžni
w nadžiji, tam pač budže nadžija dopjeljena. Šsamalutka
lubosć nješmēje ani tehdy kōnza. W lubosći budža so šbōžni
wodžicž se šwojim Šbōžnikom a se wšchitkimi pschetršujenyti.
Rnježe, tam nam junu s hnadu dopomhaji!

Wyšofli šhērlysch lubosće jako najlěpscheho na swěće —
njeje wōn šam kaž lubosna rōžicžka, kotraž nješwadnje, a jejna
wōn je šiwjenje? Ššalmny a duchowne šhērlyšche maja s pēšnjemi
to psches jene, so so podobne šwētkam, kiž nješbu t temu, so
by je rošschcžipal ani roštorhač, ale so by jich šlōdku wōn,
jich nēžnu rjanosć a jich pišane šwētkle barby se spōžžiwanjom
wužiwat t šwojemu wōšchewjenju. Wužiwajmy tež my šiwjenje,
kiž wulhadža s wyšofeho šhērlyšcha lubosće a hoimny sa lu-
scžu! Lubujmy teho, kiž naš prjedy je lubowat, a lubujmy
so mjes sohu, „lubujmy pač niž se šłowami, ale se šluttom a
woprawdže“. Šamjen.

Nasch Šbōžnik — dobrý pastyr.

Jan. 10, 12—16.

Šłōb: Šōn Rnješ mój pastyr je r.

R Jerusalemej dže cžer šnowa bolostna,
hdyž šhēsčžijanam cžas nēt pōstny nastawa;
sčto cžerpil Šesuf je, — to wšchitzy widžimy:
Dolh sa naš sapčacžil je Šsřednik pschecželnny. —

Šso w duchu nastajmy s nim na cžer bolostnu
a šwēru wopomāmy šej s džaknej wutrobu
wšcho jeho bēdženje a hōtkle cžerpjenje,
kiž jako pastyr wōn sa wowžy pschētrač je.

Šlej! pastyr dobrý je naš Šbōžnik sawērnyje;
sa wowžy wostaji wōn šwōlny šiwjenje.
Pschi wjelcžim nadpadže pač cžetnje najaty;
wo wowžy njerodži džē wotrocžl nješwērny.

Wjelč šadko rošprōšchi a wowžy špopada,
sčtož nusa jēra je a sčhoda žalostna;
wšchaf cžetnje najaty, jom' šadko nješkuscha;
tež wowžy woprawdže džē jeho nješnaja.

Riž dobrý pastyr je, tōn wowžy lubo ma,
tež wowžy snaje wšchē, a won'e pastyrja,
kaž w šbōžnym Wōtž a Šsyn staj pschezo towarščtwje.
— Duž šwērny wostaji sa wowžy šiwjenje.

A hiščeže druhe ma wōn wowžy na pastwje,
kiž nješbu s žyčla tu wšchē s jeho wocžetnje;
je junu šhromadži pač dobrý pokluschne;
wšchaf šadko jenicžke mēčž jedyn pastyr čže.

Špēw wēčžny sa klincži wo jeho dobyčžu,
tam junu w šbōžnosći, hdyž šjednocžene so
pschi dobrým pastyrju wšchē wowžy se šwēta,
a budže nješjeska tracž radosć jutrowna.

Snaja adventistovo evangelion!

Podawa farat Rēsbaŕt-Borschiſki.

(Stónceženje.)

5. Ahrystuſ teho ſakonja lónz.

Dopomnicž ſo dyrbimy, ſo hižo w prěnej kſheſczanſkej gmejnje tajzy wuſtupichu, koſiž ſebi žadachu, ſo by ſo Mójſaſowu ſakon dđeržak, — Jap. ſt. 15, 5. — Tole pohnu kſheſczanſtu woſadu, ſo japoſchtoljo ſe ſtarſchimi w Jeruſalemje tutnych praſchenjow Ola konzilium — abo ſynodu — wotdđeržachu. We Jap. ſt. 15, 10 a dr. čitamy, ſo Pětr ſam poſtanu a jara dorasnje wupraji: „Schtó dha ſphtujecže **Boha** ſ nakladženjom teho pſchaha na ſchiju tnyh wučzobnikow, kotryž ani naſchi wótzojo ani my ſmy njeſčž njemóhli? Me my wěrimy, ſo pſches tu hnadu teho Anjeſa Jeſom Ahrysta ſbóžni budžemy runje jako tež woni.“

Runje taſ wotpoſtaže Pawoſ to, ſo měl Mójſaſowu ſakon hiſcheže pſacžiwosčž ſa džecži Bože. W Rom. 7, 4 rěka to: „Taſ tež, moji bratſja, wy ſeže tež morjeni ſakonje pſches čžělo Ahrystuſkowne, ſo byſcheže byli druheho, ja praju druheho, kotryž wot mornyh je ſtanył, taſ ſo bychmy Bohu plód pſchinjeſli.“ Sdnyž ſym ja ſakonje morjeny, hdyž ſym ja ſa ſakon morny, nima mi tutón ſakon ničžo wjazy prajicž! Runje taſ rěka to Rom. 7, 6: Někſ paſ ſmy my wot ſakonja wumoženi a ſmy jemu wotemrěli, kotryž naſ jatnyh dđeržeſche.

Tola, taſ to ſ tym!? Njeje Jeſuſ Ahrystuſ prajik (Mat. 5, 17): „Wy ſebi njetrjebacže pomhſlicž, ſo ſym ja pſchiſchoł, ſakon a profetow ſanicžicž; ja njeſčym pſchiſchoł ſanicžicž, ale dopjelnicž.“ Schtó dha to rěka: „Ja njeſčym pſchiſchoł ſanicžicž, ale dopjelnicž“? Njech nam to jene pſchirunanje wujakni. Włodaj čžłowjeſtaj ſo ſlubitaj. Staj ſo tehodla ſlubitoj, ſo byſchtaj na pſchezo ſlubjenaj woſtaſoj? D ně! Wonaj ſtaj ſo ſlubitoj, ſo byſchtaj ſo poſdžiſcho woženitoj. Sdnyž potom kwaſny džen pſchindže, je potom ſlub roſwjasaſy abo ſbėhnjeny? Tola nihdy! Eslub bywa někſ haſle dopjelnjeny. Někſ je to tu, ſchtóž bė wotpohlad młodeju, jako ſo ſlubitaj. Čžap ſluba je jenož pſchelhódnny čžap.

Taſ je to tež je ſakonjom a ewangelijom. Sdnyž Jeſuſ rjěnje, ſo je pſchiſchoł ſakon dopjelnicž, niž ſanicžicž, dha to njerěka, ſo móže to někſ kóždy čžinicž, ſchtóž čže, ně, to wjele bóle rěka, ſo bywa někſ ſakon dopjelnjeny — pſches Jeſuſa a we Jeſuſu!

ſakon bė pſchelhódnny ſtadijum, pſchelhódnny čžap, někſ pſchindže to, ſa čžož tu ſakon dozſta bė! „A je taſ tón ſakon naſch pėſtoſ był na Ahrysta, ſo bychmy pſches wěru prawi byli! (Gal. 3, 24) ſakon je taſ był pėſtoſ. Někſ pſchindže nėſchto druhe: **Ahrystuſ ſtupi na měſtno ſakonja!** Niž jenož džěl, žyly njerodžělomny ſakon je w Ahrystuſu dojelnjeny! Wopory na pſch. ſu w Ahrystuſu dopjelnjene. Schtó bėchu dha wopory w Iſraelu druhe hacž poſaſki na tón jedny wopor Jeſuſa Ahrystuſa, pſches kotryž je wón to wumoženje doſonjaſ!? Jeſuſ Ahrystuſ je naſch wopor! Taſ doſdže tež naſcha duſcha w Jeſuſu ſ pokojej; Jeſuſ je naſch ſabat. Tehodla njedđerža ſamo wjazy Jeſuſowi wučzownizy ſtarofakonſki ſabat (Mat. 12, 2) a Jeſuſ ſwoli do teho prajizy: „Teho čžłowjeſta ſym je Anjeſ tež na ſabacže“. Jeſuſ Ahrystuſ ſam njedđerži ſo poſtajenjow Mójſaſkowne kaſnje ſabata! Čžitaj Mat. 12, 10 a dr.; Luč. 14, 3 a d.; Mark. 3, 2 a d.; Luč. 13, 4 a d. Jeſuſ Ahrystuſ njedđerži ſo poſtajenjow Mójſaſkowne kaſnje ſabata, taſ ſo jemu Židža dorasnje poroſtija (Jan. 5, 18), ſo wón ſabat kamaſche. Potajkim je Jeſuſ Ahrystuſ ſam kamaſ ſabat po ſakonju Mójſaſowu! So je tuto měſtno biblije adventiſtam jara nje-witane, je bjes džitwa!

Starofakonſki ſakon je w Jeſuſu Ahrystuſu dopjelnjeny!

Wón, Jeſuſ Ahrystuſ, je tón nowy pucž ſ Bohu! Tego dla ſteji to piſane Rom. 10, 4: „Ahrystuſ je teho ſakonja lónz“, to rěka: tón wotſknyeny lónz ſakonja ſa doſtacže teje prawdoſčže! Schtóž prawdoſčž pyta, njejmě ſo na ſakon wobrocžicž, ně, dyrbi wjele bóle ke Ahrystuſej pſchiſčž, na kotrehož ſo žyly ſakon mēri; pola Ahrystuſa namaka prawdoſčž, kotruž po žylym ſwěcže hewoſ podarmo pyta! To hłowne je potajkim to ſtejniſchěžo twoje ke Ahrystuſej a to praſchenje, hacž čžeſch ſwoju nadžiju ſtajičž jenož na hnadu abo — kaž to adventiſtojo wopaſ wučža — nimo teho tež na ſwoje ſtutki. Pawoſ pſchitwoſa poſlednim: „Wy ſeže Ahrysta ſhubili, koſiž wy pſches ſakon čžečže prawi čžinjeni byčž; wy ſeže wupadnuli ſ hnadu!“ — Gal. 5, 4. —

Schtóž je ſo bjes wumėnjenjow ke Anjeſej Jeſuſej wobrocžil a ſchtóž je ſo jemu žyly dał, tón njeje jenož wot poſlecža ſakonja wumoženy, ně, ta luboſčž Boža, kotruž je naſhonik, čžeri jeho někſo, ſo po pucžach Božich kłodži. Na měſtno ſakonja ſ hory Sinai je někſo Ahrystuſ ſtupil, ſo by nam prajik, ſchtó mamy čžinicž a ſchtó niž. — Niž wěrnó, někſ ſmy ſebi do-roſumili? **Wola Jeſuſkowna je naſch ſakon!** Schtóž Jeſuſ nam praji, to my čžinimy. Tego kaſnje njeſčju čžečže. Pſchetož wón dawwa nam móž a lóſcht, ſo jeho wolu radny čžinimy. To je tež ta hłuboka a wopravdžita myſł Pawoweho kłowa — 1. Kor. 9, 21 —: „Ja njeſčym bjes ſakonja, ja ſym w Ahrystuſowu ſakonju!“

Ahrystuſ je Božu wolu na žyly doſonjane waſchne ſjewit a ſakon Mójſaſowu ſ žyly **nowym wopſchijecžom wupjelnit.** Nam bywaja tehodla tež wſchė 10 kaſnje w nowym ſakonju wótrje pſchitaſane, jenož jena jenicžka kaſnja niž, **kaſnja ſabata.** To paſ ſo nam po tym, ſchtóž ſebi wo tym doprajichmy, žyly ſamo wot ſo roſymy. Taſ je nam n. pſch. w Nowym ſakonju porucžena 1. a 2. kaſnja Mat. 4, 10 a Luč. 4, 8; — 3. kaſnja Mat. 5, 33—37, Jap. 5, 12; — 5. kaſnja Mat. 19, 19, Eſh. 6, 1—3, Kol. 3, 20; — 6. kaſnja Mat. 19, 18, Rom. 13, 9, Ejewj. 13, 10; — 7. kaſnja Mat. 19, 18, Rom. 13, 9, Mark. 10, 11, 12; — 8. kaſnja Mat. 19, 18, Rom. 13, 9, Eſh. 44, 28; — 9. kaſnja Mat. 19, 18, Rom. 13, 9; — 10. kaſnja Rom. 7, 7; 13, 9. (Kaſnje ſu tu po bibliji ličžene, 2. Mójſ. 20, 2 a d. a 5. Mójſ. 5, 5 a d.)

Wy dđeržimy ſakon Ahrystuſowu tola niž tehodla, doſelž naſ kiz honjerja traſchi, ně, my jón dđeržimy, doſelž ta luboſčž Ahrystuſkowna na ſ t temu nucži. Ahrystuſ je naſch ſakon. Sdnyž ſanoſchujemy: „ſwobodni wot ſakonja!“, njerěka to, ſo ſmėmy někſ žitwi byčž, kaž ſo nam to ſechže, ně, to rěka, ſo ſmy ſ Jeſuſej pſchitwaſani, kotryž nam poſtaja, taſ ſo ſadđeržimy, a kotryž wodži a wjedže, ſchtóž ſapocžinamy a čžinimy. Taſ ſmy tež wukhowani pſched ſmėlenjom, ſo móhli ſebi pſches ſwoje čžinjenje ſbóžnoſčž dobheč. Móž ſ wukwoječzenju njeleži we nami, ale je nam data jenož po mērje teho, kaž ſmy pſches wěru ſ Ahrystuſom ſwjaſani. Wy nimamy žaneje ſaſklužby; wſchitko to pſchitpadnje Jeſuſej. Wy budžemy prawi bjes ſakonja ſtut-ſow jenož pſches wěru — Rom. 3, 28 —. Wy pſchitkloſujemy Pawoſej — Gal. 6, 4: „Njedaj, Božo, ſo bych ſo ja nėſchto kłwalik kłiba jeno w kſchizu naſcheho Anjeſa Jeſom Ahrysta.“ Eſlyſchicže? Jenož w kſchizu naſcheho Anjeſa Jeſom Ahrysta! Prėdarjo adventiſtow njerěčža paſ jenož wo kſchizu naſcheho Ebožnika, ale tež wo ſabacže. Tehodla ſu hūdženi pſches kłowo Bože — Gal. 1, 6—9 —: „Jeli ſo wam ſchtó ewangelion prė-duje hinał, jako kotrež wy ſeže doſtali, tón budž poſlaty!“

6. Schtó adventiſtojo hewoſ wěria.

Bychmy-li čžyli wſchė te wopacžne wučžy adventiſtow na-drobnitſcho roſpominačž, bychmy ſ temu jara wjele ruma trjebał. Poſtažmy tehodla jenož ſ krotka na někſtre ſ nich.

1. **Wuczba wo spanju dusche.** Wuczba wo njebnjertnosći dusche je njebibliſka, taſ praſa adventiſtojo! Saſo a ſaſo ſteji to w bibliji, ſo duscha wumrěje, taſ n. pſch. Heſek. 18, 4: „Duscha, kotraž hrěſchi, dyrbi wumrěć!“ Abo je rěć wo spanju, na pſch. 1. Kral. 2, 10: „Taſ wuſny Dawid!“ a ſaſo 1. Kral. 11, 43: „Salomon wuſny!“ a dr.

Je drje čji tola jaſne, ſo je tute spanje ſa wobras čželneje ſnjercze trjebane a ſo jo njemóžeſch počahowacž na spanje abo wumrěće dusche. „Tež ſnjercz naſ njemóže dželicž wot teje luboſće Božeje, kotraž je w Chryſtuſu Jeſuſu, naſchim Knjeſu.“ — Rom. 8, 38 —

2. **Žaneje hele njeje,** wucza adventiſtojo wſchitžy, kiž njeſu na ſudnym dnju hódni, ſańdž k wěcznemu žiwjenju, bhwaja ſa-
nitženi.

My prajimy, ſo je tole pſhecžimo temu, ſchtož Jeſuſ Chryſtuſ jaſnje doſć wupraja, taſ Mat. 25, 41. 46: „Džicze prjecž wote mnje, wy ſaſleczi, do wěczneho wohnja, kotryž pſchi-
hotowany je čžertej a jeho jandželami.“ Čžeho dla to potom wěczny woheń, hdyž tola bjesbóžni ſ čžertami ſu ſa něotre hodžiny ſpaleni?! „Džez jich čžerw nje wumrje a jich woheń nje haſnje“ — Mark. 9, 44 —; „A tón dym jich čžwile póńdže horje wot wěcznoſće hać do wěcznoſće“ — Ejewi. 14, 10—11.

3. **Kſchecženju džeczi ſacziſnu** adventiſtojo; jenož doroſčeni ſmědža ſo kſchecžicž. Eswinjaze mjaſo jeſć je jim, kaž Židam po ſtarym ſakonju, ſaſane. Jim je ſa pſchiſluſchnoſć na-
položene, ſo džekatk wſchěch ſwojich doſhodow (niž džekatk do-
khodneho dawka) předarjam wotedadža. — Hiſchće wjažy wopaſ ſroſumjenych wucžbow biblije móhli ſo tu mjenowacž, tola do-
kaſa drje to tu roſriſane, ſo móžeſch ſam k wěſtemu nahladej wo adventiſmje pſchicž a ſam wo nim budžicž.

A wobſamknjenju prajimy: Wuczba adventiſtow je jena **zyle ſtraſčna**; pſchetož wona je ſměſchenje wopacžnoſćow ſ wě-
noſću. Taſ ſo něotryžkuliz pſches jeje ſwontowne ſdacze myſlicž da. Tuta wuczba wjedže prjecž wot čžiſteje bibliſteje wěnoſće k čžłowſkim wunamkaniam, kotrež ſu ſebi ſaſchni profetojo adventiſtow ſhotowili. S tym pſchinjeſu taſ něotru
duſchu do ſrudneho ſawjercženja a do wulkeje nuſy ſwědomja, taſ ſo wjažy njewě, na čžim je a ſchto ma čžinicž. **To polne ſbože w Chryſtuſu bhwa ſacžmjene.** Wo tym budže tež junu
jich wěczne ſaplacženje.

My čžemy ſłowa teho Knjeſa džeržecž — Mat. 24, 42 —: „Tehodla wa ch u j e z e, pſchetož wy njewěſće, w kotrej ho-
džinje waſch Knjeſ pſchicž.“ My čžemy adventiſmuſ wob-
hladowacž jako ſnamjo čžaſa po Mat. 24, 11: „Budže wjele ſaſchnych profetow poſtanycž a jich wjele ſawjeſć.“ Naſ paſ ſdžerž tón Knjeſ pſchi ſwojim jednorym, čžiſtym ſłowe a pſchi
čžiſtej wucžbje ewangelijona, ſo bhchmy ſtróſbi a njeſparni wojo-
wali to dobre bėdženje teje wěry hać k ſčoncznemu dohycžu a k ſbóžnemu doſonjenju w tej kraſnoſći pſches Jeſom Chryſta! Samjeń.

Zyrkej a ſtat.

ſa wutoru, 21. februara, bė ſaſta ſynoda k daſſchim wu-
radženjam do Draždžan ſwolana. — —

S dželenjom ſtata wot zyrkwoje a taſ tež ſchule a zyrkwoje ſwiſuje tež to praſchenje taſ mjenowanych zyrkwino-ſchulſkich
leniſtwow (Kirchſchullehn). Tuto praſchenje by nětko ſ blaſami
naſrađſcho čžylo bhčž ſ pſchicžinu roſtorow mjeſ zyrkwinej
woſadu a ſchulſkeje gmejnu. To by nětko zyle njetriebawſche
bhlo a jenož ſchódne. Tu roſriſa ſakon a wucžinjenja. To
jene abo to tamne abo woboje budže ſo pſchi kóždym tajkim

zyrkwino-ſchulſkim leniſtwje — abo njech tež tu abo tam rěka
ſchulſke leniſtwo, hdyž to jenož ſchula, w kotrež kantor abo
organista wuczi — namaſacž. W tym jenym je woſebje
hiſchćeje wjele njejaſnoſće a njedorofumjenja, mjenujžy, ſo
je zyrkwino-ſchulſke leniſtwo ſamo ſaſo juritiſka woſoba a ſo
jeho ſarjadniſtwo ſluſcha zyrkwinemu pſchedſtejcžecſtwu. Tež
zyrkwino-ſchulſke leniſtwo ſu te ležomnoſće wſchě, ſ kotrychž
kantor abo organista ſwoje doſhody bjerje, a to druhe k temu
ſluſchaze pjenježne ſamoženje; wono njeſluſcha zyrkwino-
to rěka, Božemu domej, jaſo tajtemu, ale paſ tež niž ſchuli jaſo tajkej.
Roſbudženje wo tutym praſchenju pſchicž drje bórſy a po-
wſchitkownje.

Džafownoſež.

Nowowobrocženy pohan ležeſche na ſmjertnym kóžu. Jaſo
miſionar jeho wopyta, wón džeſche: „Ja nětko bórſy ſ tuteho
ſwěta počahnu; hdyž potom do njeſja pſchicž, póńdu k ſwojemu
Knjeſej Chryſtuſkej a budu ſo jemu ſa jeho wulku luboſć džá-
towacž! na to ſo ſaſo k njebeſkim durjam wrócžu.“

„Ale ſchto dža čžeſch pſchi durjach?“ ſo miſionar pra-
ſheſche, „wſchaf džě ſměſch pſchi Eſbóžnikowym trónje woſtacž.“

„Tam čžy ja“, wotmolwi mřejazy „na tebe čžafacž; a hdyž
ty pſchicž, powjedu čže k lubemu Knjeſej Jeſuſkej a rjeknu
k njemu: Knježe Jeſu, hlej, tole je tón muž, wot kotrehož naj-
prjedy tvoje ſłódke ſbóžne mjeno ſlyſchach; o žo hnuj jeho!“

D ſo bhchmy tež my pſches ſwoju luboſć, ſwoje modlitwy
a ſwoje wopory tajžy požohnowau čžłowjeſojo bhli!

S bliſta a ſ daloka.

Pius XI. je to mjeno noweho bamža, niž Pius VI., kaž bė
to tu tydženja ſmylene.

S Čžeſteje. Teke dny mējachu ewangeliſzy ſararjo bratrow-
ſteje zyrkwoje w Čžechach ſkhadžowanu. Na nej roſpomnjowachu
ſo tež prózowanja kužiſkich Eſerbow wo powjetſchenje ſwojich
narodnych prawow w ſarjadniſtwje ewang.-luth. zyrkwoje. Jen-
hłóžnje wobſamknychu, ſerbskim duchownym ſwoje ſympathije
wuprajicž a jim kóždu moralnu podpjeru ſticžicž. Jenemu
Eſerbeje je ſo nadawk dał tele wobſamknjenje ſerbskej ſjawnoſći
pſchedkóžicž, ſchtož ſo ſ thmlemi ryncžkami ſtanye.

Dale ſměny ſ najwěſćiſcheho žórka ſdželicž, ſo ewangel-
lutherskich Eſerbow prózowanje wo ſwoje prawa ſbudžuje kėž-
bliwoſć wſcheho ewangeliſkeho kſchecžijanſtwa w zylim ſwěće.
Woſebje roſbudžuje ſo wukrajne ewangeliſke kſchecžijanſtwa na
poſkócžowanju ſerbskeje narodnoſće ſ pomožu zyrkwoje w Pruskei.
Dacž dotal ewangeliſke kſchecžijanſtwa njeje ſa móžne měto, ſo
mohla jena ewangeliſka zyrkew bhčž, kiž ſwojim najſwěrnijſchim
ſynam ſyſtematiſzy ſaſtaranje w macžernej rěće bjerje. Tale
pruska krajna zyrkej njeje hać dotal pſchi k njebhju woſazej nuſy
duchowneho ſaſtaranja Eſerbow ani porſcžika hnuka, ſo by nje-
doſtatkej wotpomhala.

Bjesdwołomnje ſu wěrní pſhecželjo Eſerbow wo wukraju
ſamohli wobudžicž ſwědomnje ewangeliſkeho kſchecžijanſtwa.

...r...

Liſtowanje. M. w M. ſa Invocavit. — M. w R. ſa po-
tutny džěń.

Samolwity redaktor: ſarač Wyracž w Roſacžizach.
družtwa ſ wobmj. ruſ. w Budyſchinje.

Čžiſčecž a naklad: Esmolerjez knihicžicžecžetnja, ſap.

Sy-li spěwał,
Pilnję džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Esmlerjez knihiczišcžetni w Budyschinje a płaczi šcrtwórtlětnje 2.— hr. hjes porta.

Njedžela Inwokavit.

2. Kor. 6, 1—10.

„Džicze wy tež a džěłajcze w mojej winizy“ — tak kłinczi pschi spocžatku noweho šluba. „Wy šmy žyłeho dnja prózu a wobčežnosć šnješli“ — šcťó by tole prajenje džěłaczerjom we winizy njesnal? Wone na prózowanje sa bójške kraleštwó pokáže, ke kotremuž je kóždy pschikłuschny, jenož so by šo čłowjet nje-kłwalil se šwojim džěłanjom a žarłiwje sa wyšokej mšdu njesťal. Krawne šnamjo Božeho džěłaczerja nam šwjate pišmo w japosčtokje Pawolje pschedstaja. Wón, tónle wotročil Boži a Ješom Šhryšta šam pokazuje, kaški je wupruhowany we skutku. Wopomńmy po jeho šłowach na Šhorintiskich: **Budńmy džěławo po japosčtokskim šnamjenju: 1. wužijó čžaš Božej hnadny!** „Wy napominamy waš jako šobupomoznikow, šo byšcže tu hnadu Božu podarmo njebrali“. Niž podarmo — šebi jenož dajo wu nej předowacž. Wofšewjazy hłóš japosčtwa se šwjateho pišma a šwjecženeho měšta kłinczi. Šcťó by čžital a pošluchať i naleženjom laž šo šluscha: „Wy šmy pošli na měšto Šhryštuša a je tak, šo Bóh psches naš napomina. Duž prošmy: Daježe šo šjednacž i Bohom! Ššcťetóž wón je teho, kiž wot žaneho hrěcha nicžo njewjedžeshe, sa naš i hrěchej šcžinil, šo bychmy w nim ta prawdosć byli, kiž psched Bohom płaczi“. Prawi a herbojo Božeho kraleštwá — tak lěto won lěto nuts psches nashe wofadny džę, šo niž podarmo! Bóh pomhaj nam, šo by niž duch poštnizow, kiž je torny, šwětny, Bohu žusy, mjes nami bydlil, wjele bóle wjazy poštného ducha, kiž čłowjecžnu čžmowosć, štaženosć a hrěšnitwosć wopomina a želniwje šacžywa ale i temu tež Božu lubosć w Šbóžniku, kiž da ducham špěwacž: Mój Šbóžnik je

tróšcť hrěšnika. Tež džęňša rěka, kaž japosčtok prajil: „Něť je prawje špodobny čžaš; něť je džęń teho šboža“. Džęń je sa wužitne a požohnowaze škutkowanje nam wobradženy. Wopomń kóžda dušcha, šo čže Boža mišosć teho ke škutkowanju čžericž, šcťóž je wot hnadny wužiwjeny.

„Šslužomizy Boži“ mjeno žiwych ššcšesčžijanow! Ludžo, kiž i žuseho kraja, tež psches morjo i naschemu ludej pschikhadžęju, šo, kaž ššlyšchimy, nad jeho loškim žiwjenju špodžiwaja. Š, šo by naš lud sa tym dobrým džěłom a sa bójškim měrom štejal. Š temu čže tež jeho pschiběraze šwonkowne pohubjenšchenje šlužicž. W čžerpjenjach Boža hnadu pschikhadža.

Něčťóškuliz šwój wotkńjeny kónz, kiž čže na šwěcže do-žpicž, psches měru daloko postaja: Šeho myšl na wulke a wyšoke džę; a jeho škutki, čžaš a dary njedošahaja: W duchomnym postaj šebi tež kóždy kónz, sa kotrymž ššlědzi niž psche ništo. Škóždy ššlědzi sa bójškim šbožom a žohnowanjom. Žadny japosčtokaj Pawolaj runy njebudže jako šlužomnik Boži — ale kóždy ma jeho šobupomoznik šo šcžinicz — hewať je Boža hnadu sa jeho podarmo — haj i jeho šhostanju byla! Po japosčtokskim šnamjenju! to ma na šebi: **2. Budž kruty w będženjach šwěta!** Šo Pawolowych ššlědach — tak móhli napišacž wyshe jeho šłowow, kiž ššopja jene čžęžke šhonjenje na druge. Wón pscheńdže, škelko dušchom je sa teho Šnjesa dobyť, škelko jich wješokych, šbožomnych a šbóžnych ššměl šcžinicz, tu radosć, kiž ewangelijon wo Božej hnadze sa židow a pošhanow na wšchěch kónzach šbudžowasche, a štaji psched moczi te będy, wobčežnosćę a będženja w Afiskej a Šuropiskej w jeho našpomnjenju „nusow, puřow, jastwow, šměšškow“. Ššwět je polo, na kotrymž čže takle džěłane a budžene byčž. Wobras sa krute šastupowanje Božej wězy tež sa

nasch czaſ: O, so byli Boži ſlužomniſy tajſy kruczi a njeuſta-
wazy! Kajke pſchecziwoſcze ſa niſy we wulkich městach, poczezo-
wanie pola ſwětneje wyſchnoſcze, pſchimanje ſemſkeho mudra-
ſtwa. So byli předarjo a tež wuczerjo „w cziſtoſczi (ſprawnoſczi),
„wědomoſczi“ (bójjſkej mudroſczi), so by ſo niſomu žaneho pohór-
ſchenja njeđało a hamt hanjenty njebył“. Bože džěło runje te
ſame napinanje a wopory žada kaž ſemſke. Hlaj, Pawołowy
pſchiffad: Wón dže pſches „wachowanie a poſczenje“, czaſto bjes
wotpoczńjenja a naſhyczenja; ale něſchto wuſtacž a ſo niſ roſhně-
wacž dacž pokaſuje na „lahodnoſcž, dobrocziwoſcž, luboſcž“!

Wójna je ſurowa — bėdženje bójjſke jenož frute, to rěka we
mozhy, w mozhy ſ wyſoka! Kaſ nufne by bylo, hdy bychu ſo ſyly
ſhrabale, ſcheczenjo, mužojo a žony, kiž czaſto kaž morwi leža
w njerodže a njeſhmanoſczi, kiž pſchi ſkladnoſczi ſo ſterje jaſo
pſchecziwniſy hacž ſaſtupjowarjo wěry a ſchecziſjanskeho žiwjenja
wupokaſuja, ſo napjelnicž dale mozhy Božej a ſa heſtlo wſali:
„Pſches brón prawdoſcze na prawej a lěwej ruzhy“! Waſcha
brón budž Bože ſłowo, ſo ſtajnje bėdžicž wukńcze ſ nowoh“.
„W modlitwach ſo poſbėhajcze a kaž czi ſhromi njepadajcze“.
„Pſches czeſcž a hanibu“ — radſcho ſte rěcže pſcheczerpicž kaž je
ſo huſto frutym a raſnym ſharakteram ſchło, hacž ludžajeje cze-
ſcže hladacž a wobwojerliwy bycž kaž ſhorhojcžta.

„Schtož jow wuſtawa, njech na kónž pohlada,
tam je radoſcž“ —

„Tole bėſche“, powjeda ſnamjenity ſtuffowar je ſnufkow-
neho miſionſtwa, „jedyn tych ſranjnych wojakow wumjeſhy do
drjewa molował a wupalik. Jeho ſhribjet bėſche pſchetſěleny,
jeho cžělo ſhromnjene. Wón móžeſche jenož ruzhy trjebacž. Tole
ſłowo w mojej džělanſkej iſtwi wiſhy“. Džěłajmy po japoſchtot-
ſtim ſnamjenju — to rěka ta 3. **na dorby kónž!** Kajke potraczo-
wanie, hdyž móže Pawoł: „Jaſo njeſnajomni a ſmy wſchał ſna-
jomni“, ſa woſhady a Bože kraleſtvo je žohnowanjom wopokaſant
— haj ſbože ſwěta. Taſ ſu ſo Božim czerpjerjam wotkach kaž
domach, w cžěmnych dolach kaž na ſhoroložach woczi wotewriſe
a wěry kraſnoſcž ſo ſjewila kaž tamnemu ſranjenemu, kiž je ſe-
jnał wěroſcž: „Jaſo czi, kiž mru, a hlaj, my ſmy žiwi“. A te mu
pſchihłoſuje ſyła martrarjow, kiž ſu do žakoſtneje ſmjercze cžah-
nyli ſpěwajo: „Buſche mje, ſ Jeſuſej ſo mi taſ chze!“ Na
dobry kónž! Jaſo dobyczerjo wěcžneho žiwjenja! A hiſcže po-
myſlmy na ſhudnyh, hubjnych wěrjazyh, kiž druhich rjenje
trěſchtowachu, powucžachu a ſ Božemu kraleſtwu pokaſowachu, —
czi bėchu bohaczi pſched Bohom, pſchekraſnjeni ſ njebeſkim ku-
blom a móžachu wyſtacž: „Jaſo czi ſhudži, kiž my wjele wo-
bohacimy; jaſo czi, kiž ničo nimaja, a wſchał wſchitko wob-
bedžimy“. Njeje to ſpodžiwne wuſnacze? Haj, na tym Božich
džěłaczerjow ſpójnajemy: W Božej hnadže pſches frute bėdženje
pſchińdu na dorby kónž! Bójmy ſobu. Samjeń.

Nowotwar ſhěrluſcha cziſtlo 662 we ſpěw. knibach.

Hłóž: To cžělo chzemy pohrjebacž.

Kaſ ſy ty czerpik Jeſuſo,
Wot ſmjercze wumohł cžłowjeſtvo —
Schrej ſlónzo moju wutrobu,
So tebi ſapa ſ luboſcžu.

Ty wěcžna luboſcž njebeſta,
Ty pſchihčła ſ nam ſy do ſwěta,
Do naſchoh' ſemſko hubjenſtwa,
Chzeſch wěrjazyh wjeſcž do njebja.

Kaſ jara je to tebi žel,
Hdyž cžłowjeſ je twój njeſchecžel,
Schcže duchej ſtemu ſluži tu,
Dže pſchezo bliže ſ ſtaženju.

So ſmil nad nami Jeſuſo,
Ty widžiſch naſche hubjenſtvo —
Wot wſchitkich hrěchow chzyl naſ ſmječ
So móhli wěcžnje ſbóžni bycž.

Ty přjedy, dnyli czerpjeſche,
So wuſtajil wotkaſanje
Nam ſwoje cžělo, ſwoju frej
Daſch w hoſcžini taſ luboſnej.

Ty džěſche tam do ſahrody,
Na ſemi ležo proſyl ſy
Taſ horzo Wótza ſwojeho
So žyle hrěſchne cžłowjeſtvo.

We Božim ſudže czerpik ſy
„Sa naſ“ wſchě cžwile, jehnjo ty,
So naſche hrěchi na ſo wſał,
Kaſ ſlych ſy ſ Bohom wujednał.

Kaſ wulku martru czerpik ſy,
Kaſ krjudowany, roſbith,
Bu ſaplowany, ſchwifany
A ſchiznej ſmjerczi podaty.

Ty czerńjow' frónu noſyl ſy,
So na hlówu nam ſtajil by
Tu frónu wěcžnoh' žiwjenja,
Kiž ty nam droho warbowa.

Ty, jehnjo Bože, džěſche tam
So woprowacž na ſchizju ſam,
So ſ tvojey ſwju naſ wukupil,
Nam njebja durje wotewrił!

Njech tvojey martry ſnamjo je
Tu ſtajnje pſched mje ſtajene,
Kaſ ſy ty pſchelał tvojou frej
Mi ſhudej wacžy ſ dobytkej.

Ach, wofrjep mje ſam ſ tvojey ſwju
A daj mi tvojou ſaſlužbu;
Wſmi ſa mſdu tvojich bolocžow
Mje kiž ſy ſa mnje ſ ſmjerczi ſchoł.

Mój Jeſu, twója ſwjata frej
We wſchitkej nuſy ſa mnje ſtej,
Mje tvojou prawdoſcž ſwoblekaſ,
Twój troſcht, twój měr mi ſ hnadu daj.

So tvoje cžěke czerpjenje
A njeuſprajne bolocže
So Jeſu tebi džakuju,
Cžěcž, ſhwalbu dam czi ſ wutrobu.

Wſchěch njeſchecželow ſacžer tu,
Kiž potajni a ſjatni ſu,
Pſchińdž te mni ſ tvojey pomožu
We žiwjenju a w wumrjecžu.

Wimi mje do twojoh' pſchitrcža,
Do twojoh' ſbóžnoh' towaſtwa,
Mje wobhnadž, ſwěrnny Ebóžniko,
Cžin mje na wěcžnje ſbóžneho.

Pſches tvojou ſwjatu ſaſlužbu
Nam wobradž ſbóžnoſcž njebeſtu,
We wěrje ſđerž a poſyl naſ
A dohotuj naſ na twój kwoſ.

Wschindž, budž a wostaj s nami ty,
 Budž nascha pomoz we nusy,
 Sdyž skonczi so nasch semski běh
 Dha dowjedž naž do sbóžnosće.
 Tam tebję węcziņje křwalimy,
 Čzi, kralo čzesće, křužimy;
 O, Knježe Jesu, pomhaj nam
 Do njebia, hdžež ty bydlis cham.

Esam s twojej křowu naž wumohl by,
 Wly twój lud, twoje herbstwo bym!
 Wscha čzesć, mój Jesu, twoja je
 Mětk a do wscheje węcziņosće.

J. W.

Satan wupšchedawa.

Měmski njedželnič „Nicht und Leben“ pišče něhdže tole:
 „Stara legenda powjeda, so je tež satan ras — kaž so to pola
 ludži tež dyš a dyš stawa — hwoje dželo byte měl. Tuž wu-
 hotowa wulke wupšchedawanje a wustaji tam na pschedań skóscž,
 hidu, sawiscž, žarlitwosć, jebanje, njeprawdosć a sčtož to tał do
 džela a křužby a potrebnosće satanoweje křužcha. Wschi tym
 žadasche hēbi najwyschschu placzišnu sa strachocziwosć a sa bjes-
 nadžiju. Tuž so wupšchedawazeho Satana wopraschachu, čžeho-
 dla hēbi to runje sa tutej dvě telko žada. Satanas wotmolwi:
 Stej to tej potreby mojego džela, kotrejž mi na najlěpje pomha-
 tej; s tymaj móžu s čžłowjekow scžinicž, sčtož chzu!“ —

Sdyž do žiwjenja pohladasch, spósnajesch, so tamna legenda
 juž jenož legenda abo — satanas je — kaž to telko ludžo, kaž so
 praji, druhdy čžinja — jenož jedyn „Scheinausverkauf“, kaž
 Šserb praji, wuhotował, satanas je po sčaczu jeno wupšchedawał,
 so by tał čžłowjekow čžim bóle směrował a tuž čžim lěpje a ložšcho
 jich wobžudžil. W naschim čžaku je po wschēm sčaczu licžba
 twch, kotřiž so strachocziwi a kotřiž wjazy nadžije nimaju, jara
 wulka, wjetšcha hač hdy přjedy.

Sčto pať to čžinicž, hdyž čzi satanas tutej dvě, strachoczi-
 wosć a bjesnadžiju na schiju powjěknje!? Šsrědka wēm, a to
 dobreho! Rěka: „Šsy-li strachocziwy a bjes nadžije, dži a čžiti
 něšcho dobre twojemu bratrej abo hēwał jenemu čžłowjekej!“

Wudrišcha, hač někotry mudry, kotryž se křizami mudrosćž
 jědžišche, bē wēsta plokaza žona. Tutu wobžarowachu, jako bē
 hēbi pschi wschej nusy a křudobje hwojeje hwojby hiščeže sastara-
 nje wulkeje hwojby hwojeje kotry pschidželika. Na to plokarniza
 wotmolwi: „Brēmjo je drje čžezke, tola, hdy by nož pschezo kóždy
 tajku prawje wulku čžezu na so wsak! By psches to psched tał
 někotrym, sčtož je wjele hubjeńsche a srudnišche, wobarnowany
 byl. To nimasch potom wjazy křwile, so so do tuta bydnješch a
 hēbi myšlicsch, kať čže tola hłowa boli a sčto čže to wscho hēwał
 hiščeže boli. Je-li tu čžrjódka džeczi, kotrejž kóždy wołomil s dru-
 hej naležnosćžu pschiběža, nimasch žaneho čžaka, so wobmyšlu-
 jesch wězy a wězi, kotrejž mohle hinajšche byčž, kotrejž pať tola
 hinajšche scžinicž njemóžesch. Ja s najmjeńšcha bym hižo husto
 prajika: „So dyrbišch sa druhich myšlicž a so dyrbišch so sa dru-
 hich staracž, to je se žohnowanjom!“

Kať by bylo, nochzesch po rezepče tuteje plokarnicže čžinicž!?
 Wmyšlu hēbi, so by tał najlěpje pomhať hām hēbi a tať něotre-
 mužkuli druhemu tež. Satanej by pať nimo teho přēki pschischoł.
 A sčadnosće sa tajke spocžinanje je tola nětko wjazy hač hdy
 přjedy! A čžehodla to? Tehodla, dokeľ čžłowjekoj to tež wu-
 pschedawanje džerža abo hižo džeržachu. Sa tuni a sachodny, sa
 dawno hižo sažo s hūbjeny pjenjež rospšchedachu to, sčtož bu jim
 něhdy wot nana a maczerje, wot wuczerja a duchowneho, wot
 teho abo wot tamneje křobudate sa wutrajne a njepschestawaze
 wobžedženstwo! Wmjes tym bē tež ta wēra, ta wēra, kotraž je

hama w hēbi nadžija a křynosćž, dokeľ tež lubosćž a hōwera k Bohu
 temu Knjezej. A čžłowjekoj to njedžeržachu jeno po sčaczu wu-
 pschedawanje, ně, wupšchedawachu, wupšchedawaja. Tuž čžiti
 po tamnym rezepče a scžin nusy modlitrou wutrobnu; to węcze
 pomha! —

Džeczi-roswucžowanje w dalofej puscze.

Bē to w Ružowškej. Měmski, w Ružowškej bydlazy bur wje-
 sesche se hwojim sapschahom ružowškeho wikowarja psches dalofu
 puštu, hdžež dalofu a sčěroko žaneje čžłowškeje dusche njebē, k sta-
 žiji železnizy. Wikowar mějesche wulku hubu a hordžesche so
 se hwojej njewēru, bur pať mjelčesche. Nadobo pokasa s křču-
 dom na kērk, kiž bē njedalofu k wohladanju a rjekny: „Tam so
 w sańdženym lěče žitokupowarja s rospacženym nopom na-
 makali!“

Wikowar so stróži a pschimasche sa hwojej křpu, kotruž měje-
 sche přēdku na wutrobne. „Ach tať“, rjekny bur, „tam macže wy
 wasche pjenješ!“

Bórny po tym jědžeschtaj psches husti doł. „Tu“, rjekny sažo
 bur, „buschtaj wopšlednej symje dwaj bohataj židaj saraženaj a
 wurubjenaj!“

Tať jědžeschtaj dale psches dalofu, njemuměrmu puštu. Bu
 čžmicžka. „Salēs dele!“ sawoła tu móznje bur, kiž bē křlneje
 postawy. Wikowar pokřuchasche. Bur wuczeže dołhi nož a
 rjekny: „Modl so k poslednjemu rasej! Ty dyrbišch wumrěčž!“
 Wikowar proschesche wo křmilnosćž hnadu dla hwojeje žony a
 hwojich džeczi. „Ach, sčto tež!“ sawoła bur, „čžiti, so by skoro
 hotowy!“

Tu swjesch so wikowar na koleni a modlesche so k temu
 Bohu, kotrehož bē psched malo hodžinami sapschawał a hanil.

Bur rjekny: „Ja wēru do Boha! Wy so njetrjebacže ni-
 čžeho bojecž! Salēsće s mērom sažo na wós!“

Wikowar salēsny tež sažo na wós a dale jědžeschtaj psches da-
 lofu, sčěroko puštu.

„Je jeneho Boha?“ woprascha so nadobo bur. „Daj!“ sčep-
 tasche wikowar.

Dojědžeschtaj hač na dwórniščežo. Tam čžyšche wikowar
 burej 50 rublow wjazy dacž hač bē sa jědbu wucžinjene. Bur
 to wotpokasa, pschistajiwšchi: „Njesapomnicže tuto džeczi-ros-
 wucžowanje w dalofej puscžinje!“

Zyrkej a stat.

Pjatt, 24. februara, je saksa křnoda hwoje wuradžowanje
 skoncžila. Bē to tydžen wulzy wažnych pschodženjow, wožebje
 psches to, so bu nowa wustawa zyrkwoje pschijata. Po tutej dyrbi
 so nascha saksa ewangelska zyrkej w pschichodže s nowa twaricž
 a wutwaricž. Jeje wódžer budže ewangelsko-lutherški biskop.
 Praschenja, kotrejž psches wustawu dorjadowane njebuchu, so
 psches nowe zyrkwine sakonje dorjaduja, tať tež nasche hērbste
 žadanja po hērbstej superintendenturje a druge. Duž je nad
 nami, so tute s myšlow njepuschežimy ale dale sa nje dželamy,
 wožebje psches wubjerť ewangelskich Šserbow.

Tež bu sakon pschijaty, kotryž dołhody kantorow a organistow
 srijaduje. Tať bórny hač tuton wūdže, budže móžno, tež tutu wěz
 dorjadowacž. Je tola tať, so tuta wěz hižo wot 1. julija sańdže-
 neho lěta na nowe sariadowanje čžaka, dokeľ bu s tamnym 1.
 julijom schula wot zyrkwoje dželena.

Je tehurunja křyšhecž, so so psches wutās abo sakon to pra-
 schenje s nowa sariaduje, kať a hdy maja abo móža so kantorow
 pschi pohrjebach atd. wobželicž na schulskich dnjach. To ně-
 čžišche srijadowanje tuteho praschenja je wožebje w Lubijskim wo-
 křjeku wjele njespołnosće sčudžiko. — —

Zyrkwiny dawł na leto 1920 ho nětkole šbėra. Je tu a tam njespołojnosć šbudźiŝ, dofelž je psche wyškofci, s wjetšcha jeno po šdaczu pschewyškofci. Woblicž jón jenož po tym, kaŝ by jón — pschirunajo nětczišchi a tón měrneho cžaŝa — se škotafami pla-cziŝ. Albo lėpje, woblicž wscho po placzišnje pschenzy. Placzišna pschenzy (abo rozki) je s datna šem internationalna hospodarška mėra sa žiwjenje, a hospodarjenje. Šacž je drohota, mašch šebi po tym wobliczič, kelko khlėba mőzesch šebi sa to kupicz, schtož šebi sa džen abo tydžen abo tež sa hodžinu šaklužisch. Šacž je zyrkwiny dawł abo hewał jedyn dawł wulki, mőzesch šebi runje taŝ po placzišnje a pschenzy wobliczič. Šdyž paŝ to cžinišch, drje rad lubje ničzo wjazy njecžinišch. Šchtož s ratarštwu njeje a dyrbi šebi wscho, schtož je wsch!ėdneje potrjebnosće a žiwnosće, kupowacz, dyrbi džen wote dnja tajke wobliczenie cžinicž. Ra-tarjo tuto wobliczenie hušto došč abo s wjetšcha njecžinja, a po-tom mėry nimaja, s kotrejž bychu mėrili nětczišche placzišny a placzišny do wójny, placzišne, kotrejž šami bjeru a placzišny, ko-trejž šami placzič dyrbja.

Nabožne rosmotwjenje.

Něschto podobne kaŝ 1519 w Lipsku mjes Lutherom a Karl-stadtom a jašo dr. Šdom je šo 9. dezembra 1921 w mėsce Šteyr wotmėwalo. Šcheyr je se šwojimi 30 000 wobydlerjemi mėsťo w Awstrijeskej.

Ša 9. dezembra šandženeho lėta bė tam nabožne rosmotwjenje postajene, dyrbjesche šo w najwjetšchej šali mėsťa wotmėcz. Dyrbjachu to na tutym wobdželicž katolški mėschniŝ, starokatolški mėschniŝ rabinar (židowški předar) a ewangeližy na bibliju šo škožowazy wėrjazy a na drugej štronje šwobodno smyšleni, kotšiz Boha šacžistaja. Dofelž paŝ to njespschindže an-rabinar ani starokatolški ani katolški mėschniŝ bu s teho powšchitkowneho rosmotwjenja to jene wojowanje mjes do štblije wėrjazymi ewangeliškimi a mjes Boha přejazymi šwobodno-smyšlenymi, a — taŝ šo wo tym psiche — a ewangeližy šu tam šacžuli, kaŝ Bóh s nimi wojowasche. Na 3000 cžlowjekow bė pschitomnych; bėchu to s wjetšcha organišowani džėlaczerjo a jich šwójbni. A tutych 3000 ludži pošluchasche njespschistawajy wot wjeczor 7 hodž. hačž do 1 hodž. rano. Potajkim 6 zlych hodžin šo tutemu wojowanju duchow a šwėtnych nahladow pschipošluchasche a ničtó šo wot šwojeho mėsťna njehibny, a njchtó njeturjesche, njepijesche a nejėdžesche! Ša šwobodno-smyšlenych rėczachu šjo, sa wėrjazych džewjeczo. Njech tež šo do rosmotwy nuts to abo tamne šlowo šlyšhecž dasche a njech tež pošpyty myšlenja psches wolanje njewuostachu, to dohycze bė — to šo šjawnje pošasa — pschi tymi, kotšiz s Anjesowym šlowom wojowachu. „Šteyr je był“, taŝ pschu cži, kotšiz tam šobu wojowachu, „sa naŝ wulke nashonjenje. Ššmy wohladačž šmėli, schto tež džėnšnišchi džėn hišcže mőžno je, hdyž lud wėrjazych šhromadnje s dobroproščenjom pošlow, wot Anjesa do wojowanja štajenych, podpjera. My dyrbjeli tutu bróń, kotruž je nam Bóh w šhromadnym modlenju dał, hišcže žyle hinał wužiwacz! Pschir. Mat. 18, 19, 20.

Š blisťa a s dalofa.

Ša starych, kotrejž nusu cžerpja, hromadži šo nětkle po žlym kraju. To njeje jenož škutł šmilnosće, to je škutł šwjateje pschibšluchnosće, šo šo lud sa šwojich starych, kotšiz pod cžėžkim cžašom nusy a hušto došč hłodu tradaja stara, niz najmjenje sa tych, kotšiz tutu šwoju nusu šami sa šo nješu a šo s nej šchėroto njecžinja. Tuž je šo tež krajna zyrkej do šlužby tuteho škutł štajila a jón špėchuje. Njedželu Invocavit abo Reminiscere

šbėra šo šolleka pschi zyrkwinych durjach a tež hewał hromadži zyrkej a jeje duchowni dary sa tutón wulki a nusny pomozny škutł.

Š Lubijšich štron. Tu špytaja „adventištojo šedmeho dnja“ wo kotrymiz „Bomhaj Bóh“, w pošlednich cžibłach nadróbnišcho pišasche, psches propagandu šedžblitowosć na šo šczahnyčž a wėritwych š šebi šczahnyčž. We Lubiju a Wóšborfu wotmėwachu pschednoschki. Nětk paŝ je mėsťo sa Wóšborf sa šrjedu, 1. mėrza, pschednoschki sa šuwocžizy wosjewjeny. Šacž je šo tuto pschepo-ženje tehodla štafo, dofelž w pošlednim pschednoschku we Wóš-borfu ani jeneho wošadneho s Wóšborfa šameho njebė, ale wscho šchož tam bė, do šuwocžanskich štron šlyšchesche — něhdže 13 abo 15 — njeje nam snate. Tež s druhich štron šlyšchimy, šo šo „adventištojo šedmeho dnja“ — mőzesch jich tež „šaba-tištw“ mjenowacz — na Šserbow mėrja. Duž Šserbjo, džerž-my kručze našchich pobožnych štaršchich wėru a rėcz! To placzi tu s nowa, tu wėru, kotruž namafamy w šwojeje bibliji, kotruž nochzemy s cžlowškej mudrosćju a wolu wumolowacz, kotruž chzemy š nam rėczecž dacž taŝ, kaŝ je nětk rėczala lėšťotki a s škorejž chzemy š nam rėczecž dacž pschede wschėm Jesuša Šhry-štuša, našcheho šbőžnika, kotryž je teho šakonja, teho štareho ša-škonja, dopjelnješ ale paŝ tež šonz! Pschirunajmy „Bomhaj Bóh“, lėto 1922, cžo. 6—9, a lėto 1921, cžo. 24 a dalšche.

Nabožne hibanje w Šchottiskej.

W Šchottiskej bu žive a mőzne nabožne hibanje šbudžene, wošebje mjes rybakami š polnozy wot Aberdezen. Šarenšilohė-rjo buchu na šwojich jėšbach š ranju najprijedy šapschinnjeni a šbudžichu, šo domojwrocžiwšchi to hibanje, kotrejž we nimi hižo mőzne bė. Wot rybakow pschindže tute hibanje tež do druhich krukow wobydlerštwu, kaŝ š wšowarjam a druhim. Šašo rėcz-nikaj a předarjaj wustupišchtož wošebje jedyn kuchar s Šeter-ham a jedyn pinzar s Wid. Cži taŝ šbudženi wuhotowachu wsche-lake wuhotowanje, še kotremuž pschezo wjele luda pschibėža. Tež Bože domy buchu jim sa tajke wuhotowanje wotewrjene. Šaž je s Londona šlyšhecž, je tuto šbudžowaze hibanje to naj-wjetšche wot dawna šem, wjetšche hačž to nabožne hibanje, kotrejž 1904 a 1905 psches Wales w Šendželskej džėšche. Šraji šo, šo je šo jich hižo na 15 000 wobrocžilo a pschezo je hibanje hišcže jenał šylne. Šcžėhwi tuteho hibanja šu nadpadne. Domy sa šawjėšelenja tam šamfaja; šodžnizy dawaja šebi pschidžėle a biblije cžitacz; džėczi njehraštaja na hašach, ale špėwaja ššalny a wotmėwaja modlėške nutrnosće. Šaš a šaš šo štawa, šo pschitomni pschi šhromadžišnach s hromadami šajšy, tobakowe mėschi, šigaretty, šarty š hraczu, štupnje sa bal a podobneho do wohenja mjetaja; rybakow pschedadža cžolmy, hdyž mőža s tym šhudym pomhacz. Wšowarjo rošpschedawaja šwoje tworcy, nje-hladajo teho, kelko šu po prawom winojte.

Šaž s wjetšcha pschi šajšich hibanjach, je tež tu šobu mőzne to wocžakowanje pošlednjeho šudneho dnja — pschirunaj adventi-štw šedmeho dnja! — Je drje loško mőžno, šo to hibanje wot-litwne a ššoncžnje wuwostanje, hdyž tež tón ras tón Anjes šo lašo dlihi se šwojimpšchindženjom š pošlednjemu šudej. Šola chzemy šo nadžijecž, šo pola jich wjele to wostanje pschi tym wobnowjenym a pošpschenym žiwjenju a smyšlenju a šo šo wschitzy tuczi nabožnje šbudženi njedadža ani psche licžby ani psche cžlowjekow na wotpuče dowjecž, kaŝ adventištojo! —

Šištowanje: M. w R. sa pošutny džėn; ša Škuli.

Šamolwity redaktor: šarar Wyrzacž w Šošaczizach.

Cžišcž a naklad: Ššmolerjež knihicžišcžėrnja, šap.

družštwo s wobmj. ruš. w Šudyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja ée
Swójbny statoki
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. F.

• Serbske njedželiske čopjeno. •

Wudawa so kóždý čobotu w Smolerjez knihicizisčezerni w Budysčanju a płaczi šćtwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

Njedžela Reminiscere.

Sebr. 12, 1—6.

Reminiscere, to je „spomń“, rěka dženzniška njedžela. Na toho mamy my spominacź? Nascha epistla nam to praji. „Spomńće na teho, kiž tajke wschelake wurěčowanje wot hrěšnikow je czerpł“. To je prawe napominanje sa njedželu w pósťnym čažu, w kotrymž mamy nascheho Sbožnika w duchu pschewodžecź na pucžach jeho hórkeho czerpjenja a wumrjecza, ale niz jenož sa pósťny čaž, ně, sa nasche žyke žiwjenje.

Šćto je šwjateho japoschtol hmito, Sebrejskich tak napominacź? Wonu bėchu dobry šapocžatk w šćescizijanskim žiwjenju cžinili. W šwjatej šahorjenošći bėchu so k Jesušeji pschuwobročili a s žykej wutrobu do njeho wėrili, khróble bėchu wojowali pschecziwo njepscheczelam dusche. Ale nětko stejachu w strasche, so wošlabnychu. Židzi a póhanjo hanjachu a wužmėwachu a pschescžėhachu jich na wscho móžne waschnje, so bychu šwoju wėru šapřėli a wot Jesuša wotpadnyli. Psches to wusta tak někotry hebrejški šćescizijan, bu liwki we wėrje a pschesta so bėdžicź. Šćwjaty japoschtol je wo tym šłšchal, wón špósnaje tón žalostny strach, kotryž jim hrošy, so wėcznje šhubjeni budža, hdyž wustawaju a wošlabnu. Tež napomina jich, so bychu wutrali a psches wobstajnu šćetpłiwosć bėželi na to bėdženje, kotrež jim je přjódštajene. Š temu jim dawca trojołu radu: spomńće na wulku šylu šwėdkow wokoło so, wotpołožće wschitko, šćtož waš we waschim bėdženju moli, pohladajće na Jesuša.

Njetřebamy tež my tajkeho napominanja k wutracžu? Nje hrošy tež nam wulki strach, so wustawamy a wošlabnjemy w bėdženju, kotrež je nam porucžene? Šdyž mamy hič psches staro-

šće a nišu, šćhiž a šrudobu, hdyž my so prózujemy a žane płody njewidžimy, hdyž my wojujemy pschecziwo hrěchej a šlym žadošćam a pschezo šako padnjemy, hdyž widžimy, tak mozy cžėmwosće w naschich dnjach so pošlynjeje a so šda, jako by Bóh tych šwojich wopušćěł ach, tak bóršy budžemy špróžni a mucžni a duscha šdychnje: Šćto pomha wschitke prózowanje? Wšćať je wscho podaruno. Ša njemóžu wjazy. Ale, luby šćescizijano, njedaj so Bože dla wot tajkeho wošlabnjenja wobkńežicź; ně, pschecžerš wscho, wudžerž tu! Jenož, šćtož wutraje hacž do kónza, budže šbóžny, praji nasch Sbožnik. Nicžo nam njepomha, so šćwilu wėrimy, ale my dyrbimy we wėrje wostacž. Došć njeye, so bėžimy ša tej njeshodnej křonu, ale my mamy tai bėžecź, so to dobyeže došahnjemy. Docžincze, so šbóžni budžecze, s bojošću a s rženjom! Tuž kėdžbujmy nutrnje na to, šćtož šwjaty japoschtol naš dženzka wucži.

Šćto mamy cžinicž, so bychmy wutrali w tym bėdženju, kotrež je nam přjódštajene?

1. Spomń na wulku šylu šwėdkow, kóšiz pschihladuja, tak ty so bėdžiš.

2. wotpołož wschitko, šćtož tebe pschi twojim bėdženju moli,

3. pohladaj na Jesuša, kiž je špocžatk a kónz teje wėry.

Šaž na njedželu Septuagesima pschiruna tež dženzka šwj. japoschtol šćescizijanske žiwjenje s wo wjetubėženjom a bėdženjom. Wón widži w duchu mlodženzow, kiž tak rucže tak móžachu, bėžachu, so bychu k wotšlynenemu kónzej do bėželi a druhich, kóšiz mjes šobu wojowachu, so by jedyn druhého pschewinył. Dološ bėsche pucž, dołho trajesche wojowanje. Dha bu tai někotry špróžny a wošlabny, ale žadny jenicžki njepschesta wo wjetu bėžecź a so bėžicź. Čžehodla niz? Dolo wokoło šć-

džachu tyžazy mužojo a žony, mjes nimi žnano nan a macž, bratsja a kotry, pscheczjeljo a snaczi, tež fastupjerjo narodneho města, kotšiz pschibladowachu a jemu pschivolachu: Dale, rucze, wutraj! To pošlyni jeho. Za myšl na wulku žylu žwědkow cžerjesche jeho, wutracž a wschitke žwoje mozy napinacž, so by dobył.

Tež my kšhesčizienjo mamy, praji žwj. japoschtol, wulku žylu žwědkow wokolo žo, kotšiz na naš hladaja. W stucžkach do našeho tekstja je wón někotrych tutych žwědkow mjenowal: Sabela, Senocha, Moacha, Abrahama, Isaka, Jakuba, Mójsaka, Davita a druhich, kotšiz žu tež w najcžeržich cžasach wutrali a wěru šđerželi. A jich žyla je w běhu lěstotetkow rostka, so ničto jich licžicž njemóže. Spomni na žwjathch japoschtolow; šchto žu žwojeje wěry dla wscho cžerpili a njejžu wustali, na martrarjow, kotšiz žu radšcho najžalosnišchu žmjerčž wumrjeli, na ewangelskich wótzow, kotšiz žu radšcho žwój statol a wschitko, šchtož mějachu, wopušchžili, hacž žwoju wěru šapřeli. A mjes tutymi žwědkami žu tajzy, kotrychž ty snajesch a lubujesch, žnano twój žwěrnny njebočžicžki nan, twója luba pobožna macž, kotrejž staj tebi najlěpschi pschiklad wěrneho kšhesčizjanskeho žiwjenja daloj. Ty tutych žwědkow widžecž njemóžesch, ale woni widža tebe, woni hladaja na tebe, kaž ty žo bēdžišch.

Njedyrbi tuta myšl tebe pošlynicž, hdyž chžesch wožlabnecž a tebe nucžicž, so wschitko tвое mozy napinacž k wutrajnemu dobremu wojowanju? Wopomni tola, kaž ty jich šrudžišch a jich šbōžnosčž šfasyčch, hdyž dyrbja widžecž, so žy lěni a liwki w bēdženju abo so žy š žyla pschestał bēžecž. Móžesch ty jim wopravdže tutu šrudobu pschihotowacž? Na nihdy! Nē, w hodžinacž špytowanja, hdyž cžert tebe móžnje k škemu wabi, w cžasach wožlabnjenja, hdyž žy ty wustal, šponni na wulku žylu žwědkow, kotšiz na tebe hladaju. A tuta myšl budže tebe wobarnowacž psched hrēchom, budže tebe pošlynicž, so wutrajesch a wschitke tвое mozy napinacž kaž, so to dobyče dožahnješch.

2. A my dyrbinny wschitko wotpožicž, šchtož naž w našim bēdženju moli. „Wotpožimny wscho brēmjo“ napomina naž žwj. japoschtol. To bēšche to přēnje, šchtož tamni mlodženzy pschi bēdžeržich hrach cžinjachu, so wschitko, šchtož móžesch jich molicž, wobcžeržowacž abo horjedžeržecž, wotpožicžichu. To dyrbinny, praji žwj. japoschtol, tež my kšhesčizienjo cžinicž. Wny mamy žo wscheho šđeržecž a hladacž, šchtož móže nam pschi našim bēženju a bēdženju se šadžewkom bycž, šchtož naž wotdžeržuje wot modlitwy, wot rošpominanja. Wožeho šlowa, wot wojowanja pscheczimwo hrēchey, wot šwjeczenja. Šchto tajke brēmjo pola tebe je, to dyrbisch žam špōšnacž, te njemóže ničto tebi prajicž. Ale to wopomni, tajke brēmjo móže tež nēšchto bycž, šchtož žamo na žebi hrēschne njeje, haj, šchtož je žame we žebi dobre, rjane. Pola bohateho mlodženza, wot kotrehož žebi Jesuž žadašch, so dyrbi wschitko pschedacž, šchtož mēšesch, rēšasche to brēmjo: bohatswo, a pola tebe žnano: pjenješy abo pola a šfōt, abo žwētne wježele, dobra jēdž a picže, rjana drašta, abo džēlo abo wotpocžint, abo pschemulka luboščž k žonje a k džēcžom. Pru-huj žo, kotre je tвое brēmjo, kotrež tebe horjedžerži a wožlabi w bēdženju, kotrež je nam porucžene. Šōždy wot naž ma žwoje brēmjo. A hdyž žy je špōšnal, potom je wotpožič, tež hdyž cži to boli. Hdyž jo nječžinisch, dha žy žam wina, hdyž wustawajsch a šhubjenny budžesch. Našch Šbōžnik praji te šhutne šlowo: „Še-li so cže tвое woko pohōrschi, wutorhni jo a cžični je wot žebje, lēpje cži je, so ty š jennym wokom k žiwjenju nuts džesch, dnyžli so by ty wobej wocži mēl a był do helišeho wohnja cžič-njenny.“ Matth. 18, 9.

A pschede wschēm: wotpožimny tōni hrēch, kiž žo naž twjerdže džerži. Pschetož nicžo naž taž horjenjedžerži, njewožlabnje

a njemēli kaž hrēch. Hrēch je kaž šhecž; kaž žo ryba, kiž je žo w šhčži popadnyła, šfōncžnje wjazy hibacž njemóže, taž njemóže tež tōn, kiž žo wot hrēcha wobfnježicž dawta, šfōncžnje wjazy bēžecž k žwojemu wotšfnjenemu kōnzej a wojowacž pscheczimwo nje-pscheczēlam žwojeje dusche. Wōn wostanje na pucžu ležo a budže, tež hdyž je dobry šapocžatł cžinik, a žnadž hdyž je hižom dalošo pschischol na pucžu do njebjež, šfōncžnje tola rubjenštwō cžerta. O, wopomni: hrēch naž twjerdže džerži! Tehodla wojuj pscheczimwo hrēchey, pscheczimwoje žo hacž do krowē na bēdženju pscheczimwo njemu. Njepomyšl žebi ženje: junkrōcž njeje žadny krōcž, nē, junkrōcž je 100, 1000 krōcž. Njepraj ženje: To a tamne móžu ja cžinicž, tu a tam móžu ja hieč, to njebudže mi šchłodžicž, nē, mój pscheczelo, jenicžki hrēch móže tebe taž wožlabnecž, so žaneje mozy nimacž k dobremu wojowanju a tvojou šbōžnosčž šhubisch. Tehodla cžetaj psched hrēchom a hdyž cžēfacž njemóžesch, dha wojuj hacž do krowē pscheczimwo njemu. Wotpožimny wschitko, šchtož naž moli w bēdženju, kotrež je nam přjōdkstajene.

3. A — a to je to najwážnišche — pohladajmy na Jesuža! Pschi wschitkich bēdženjach a cžēžnosčžach žwojeho žiwjenja je žwj. japoschtol na Jesuža pohladał a je štajnje šhonik, kaž je to jeho pošlynik a wošchemilo. 19 lěstotetkow žu žo po tym minyli; wjele je žo pschemēniko ale hacž do džēnžnišcheho dnja njeja naž kšhesčizjanow žana lēpscha rada, hacž ta: pohladajmy na Jesuža, kiž je špocžatł a kōnz teje wěry. Wōn je našch pschiklad a wōdžer we wěrje. Wōn je přjedy naž šchol, my mamy ja nim hieč. Potom njebudžemy ženje wustacž a wožlabnecž, ale wutracž hacž do našeho šbōžneho kōnza.

Wožebje lohzy wustawamy w cžēžnosčžach našeho žiwjenja. Džitwne žu husto Wože pucže, taž, so duscha žo štyšniwoje prascha: cžehodla? kaž šnježe žo to š našchey wěru? a wona žane wotmolwojenje njedostanje.

Dha pohladaj, luby kšhesčizjano, na Jesuža, kiž město žebi přjōdkstajezeho wježela šnježy kšchiz, njerodžiwšchi wo hanibu a je žo žydnyl k prawizy na Woži stol. Šajke wježele by Jesuž wožiwicž mohł, hdy by wostal w njebježach w šbōžnosčž, kotruž mēšesch wot wēcžnosčžej žem. Šajke wježele by wōn mēčž mohł tež tu na semi. Hdy by wōn cžył, by wōn bycž mohł najwjetšchi kral, najšlawnišchi mudry, najbohatschi knjes. Ale wōn šnježy kšchiz, to rēka, najwjetšchu hanibu, najžalosnišchu bološčž, najhlubšche hubjenštwō. Cžehodla? Našche dla, so by naž wumohl a žwoje dla, so by žo žydnyl k prawizy na Woži stol. Móžesch ty žo džiwacž, hdyž dyrbisch ty wschelaki kšchiz, nufu a šrudobu nješčž? Wotrocž njeje wyschšche žwojeho Šnješa. Hdyž je Jesuž žwój kšchiz nožyl, dha njemóžemy tež my bješ kšchiza wostacž. Ale kaž je Jesuž psches kšchiz ke kōnje šchol, taž ma Wōh š nami myšle mēra a šboža, hdyž wōn naž dompyta. Šohož tōn Šnjes luboh' ma, teho wōn powucža, wōn kšosta kōždeho, kotrehož wōn ja žyna horjewošmje. To wucži Jesuž teho, kiž na njeho hlada, a pošlyni jeho, so njewustanje a njewožlabnje pod kšchizom.

A drugi kamjen pohōrschenja, na kotrymž jich wjele kšhesčizienjom žo taž štorcža, so we žwojeje wěrje khablaju a wožlabnu je to šhonjenje, so je jich taž wjele, kotšiz wo Jesužu njerodža, so je mōž cžēmnošče runje w našchich dnjach taž wulka, so budža cži, kotšiz chžedža kšhesčizienjo bycž, husto hanjeni a wužmēšcheni a pschescžehani. Šak móže Wōh to pschidacž? Po-hladajče na Jesuža, kiž taž wschelake wurēcžowanje wot hrēschnikow pscheczimwo žebi je pscheczērpil. Šak žu jemu napšhecžo rēcželi we wschitkich 3 lětach jeho šjawneho škutkowanja, kaž žu jeho hanili a wužmēwali wožebje we jeho cžerpjenju. A wōn njeje žo na tym džitwal, njeje w žwojeje wěrje khablak ale je wscho pscheczērpil. Duž njedžitwaj tež ty žo, hdyž džēnka žwēt

Boha hani a jeho kralestvo a Bože džěczi pschesczěha. Njestorcž bo na tym, ale pscheczěp wscho w tej wěstosczi: Bóh wodži knježstwo a wschitke njespscheczělstwo śwěta je jenož mrócžakka, kotraž bórny sańdže. Pohladajmy na Jesuša! Sčtož to čžini, tón njemóže wustacž ale wutraje we wěrje a běži psches wobstajnu sczěpłiwoscž na to bėdženje, kotrež nam je prjódstajene.

Trojaku radu je śwj. japoschtol nam džěnka dał, so njebychmy wobłabnyli w naschim bėdženju. Spomńmy na wulku byhu śwětkow, kiž na naš hladaja, tak my so bėdžimy; wotpołožmy wschitko, sčtož naš moli pschi naschim bėdženju, pohladajmy na Jesuša. Sapišajmy šebi tutu radu hlubožo do wutrobny. Potom bėžimy tak, so my to dobyče dožahnjemy, tu frónu wěczneho žiwjenja. Šanjen.

M. w R.

Tón šchižowany a biblija a adventistoj.

Šdnyž sčto, pscheczěp nětkle tež nascha biblija martrarški čžaf. Sčto wscho tola čžłowjekoj so s tutej knihy njecžinja a sčto wscho nješku to tola hižo s njeje čžinili!. Šsamo psched scžěpownom njeje byla wukhowana! Špalili šu ju! Tola wscho tole, sčtož w sańdženym čžafu jej šleho a njedobrego čžijachu, njeje ju šničžilo! Wona, nascha biblija, tu hiščeže je! Runje to hanjenje a šanicžowanje je ju w sańdženym čžafach čžłowjekam čžim lubšcu a dróžšcu ščžinilo!

A tak, to šebi wěšče myšlimy, budže to tež na wschěm pošledku nětkle a pschi wschěm tym martrarštwje a šrudowanju, kotrež nascha biblija nětkle pscheczěp! Wala šo se wschěj mozu šwojeje čžłowškeje mudrosče do njeje čži, kiž Boha Šnjesa a Jesuša Šhrystuša šazpěwaja; wot jich njewěrjazeje čžłowškeje mudrosče a wole dyrbi šebi biblija wscho móžne lubič dacz! Šnožom! a šnožizami šfihaja a pschirěšuja bibliju čži, kiž ju wutriebaja, niž žyly ale jenož wěšte měštna, ša podpjeru a šepjeru něšafšej čžłowškeje wucžbicžki, kotraž pať po jich mēnjenju žyrkwoje a wscho móžne druge špowala. Štintu a š wolojnikom naschmōraja a wuichmōraja drušy měštno a šafšo měštno, a to žyly po tym, hacž, čžedža něšafši wupłod čžłowškeho rošomežka do biblije šacžitacž, hacž runje tam tajšeho njesteji, abo hacž čžedža jón s biblije wucžitacž, hacžrunje tam tež njesteji. Šafšo drušy hanja bibliju s tym, šo ju ša kuskarške wěžy njewužittnje wužiwaja. Šiščeže druhim je biblija kniha hudanja a hudancžkow. A tych je jich tež došč, kotrymž je biblija kniha wschelakich kumšchtow wulicženja; šriebamy to tu jenož dopomnicž na knihe Daniela a na Šjewjenja Šana. Ša to wutriebaja ju nětkle tež wofšebje šektirarjo, mjes nimi adwentistoj šedmeho dnja.

Tucž šu s dobom tež čži, šotšiz šchižowaneho šbōžnika na šchižu na pošoj njewostaja ale jeho šłowo, šłóšnikěj rěčžane, pschewobrocžaja. Š tym s dobom bibliju s nowa martruja a s wolojnikom abo drje šěpse s čžerwjenej tintu, kotraž njeje š wumafšnjenju, pošjedžaja 43. štučžku 23. štawa w ewangelionje Šufafcha. Tam šteji nascheho šchižowaneho šbōžnika ššecže šłowa s šchiža a ma šo takle:

„A Šesuš džěšche š njemu: „Šawěrnje, ja praju čži: Dženka budžesch so mnu w paradisu!“

Tak šy ty to tež ras s šłowny wuknyš, došelž to tak w twojej šerbškej bibliji šteji. Šožame šteji w šōždje nēmškej bibliji, šteji tež w grešškich biblijach.

Tola, to je wopať, adwentistoj praja: Ty dyrbišch dypkaj pschestajicž a čžitacž: „Šesuš džěšche š njemu: „Šawěrnje, ja praju čži džěnka: Ty budžesch so mnu w paradisu!“

Dorošymišch tola rošdžel!? W naschěj bibliji šteji, šo Šesuš Šhrystuš rjeknje: „Šawěrnje, ja praju čži, šo ty džěnka, šo ty prjedy hacž šłóncžko šafhadža, budžesch so mnu w paradisu.“

Sčto pať čžedža adwentistoj? Šesuš Šhrystuš je dyrbjat po jich mēnjenju prajicž: „Šawěrnje, ja praju čži nětkle a džěnka, šo ty ras nēhdny po došhim, došhim čžafu budžesch so mnu w paradisu!“

Čžehodla dha tak? šo wopraššesch. Šehodla, došelž je tole šłowo naschěj biblije adwentistam šamjen na pucžu, do kotrehož šo se šwojeje wucžbu wotym tak mjenowanym španju dušche šafkopnu, tak šafkopnu, šo padnu a šo šo tón žyly kumšchny twať tuteje wucžby rošrašy do wschěch tych kusškow, s kotrychž je šestajany.

Šaj, ale šnadž prajišch, šo je tola móžno, šo taj dypkaj šadny „dženka“ šlušchatej. Šdnyž tole prajišch, pscheradžišch, šo šy žyly po wafšchju šektirarjow jenož na tule jenu štučžku hladať a to hiščeže niž prawje, a šo nješy šebi pschecžital wscho, sčtož to tam w šchtucžkach wot 39. šem šapišane. Šdnyž tam čžitacž 42. šchtucžku: „A tón druhi šłóšnik džěšche š Jesušej: „Šnježe špomń na mnje, hdyž do šwojeho kraleštwja pschidžesch!“ móžesch tu wotmošwu Šesušowu w 43. šchtucžku jenož tak čžitacž, kaž ju to čžitacž w Šutherowej bibliji: „Dženka budžesch ty šo mnu w paradisu!“ Šaž adwentista to čžita, nima to žaneho šmyška. Šbo sčto dyrbjalo to do wotmošwy byčž w ereže Šesom Šhrysta na to pošarne proščenje šłóšnika, by-li prajil: „Šawěrnje džěnka praju ja tebi: Ty budžesch so mnu w paradisu“ — mjenužy nēhdny, a to hake hdyž šym ja šafšo pschišchot šudžicž žiwnych a morwnych. — Tak mēnja to mjenužy adwentistoj, wucžo, šo dušcha šemrěteho špi „to španje dušche“, šo je tak rjež wot dnja čžělnje šmjercže hacž do šudneho dnja kaž we womorje. A šame to wucža adwentistoj, šo dušcha njeje nješmjertna; nē, tež dušcha šemrěje, bywa šanicžena.

Pschi tym špowoľaja šo wofšebje na Šrěd. 9,5 a Šes. 18,4, čžinjō pať s tymaj šłowomaj: „čži morwi pať ničžo njewjedža“ a „ta dušcha, kotraž hrěšchi, dyrbi wumrěčž“ runje to šame, kaž je šchižnym šłowom; wutorhnu jo s žylyho šwiška a šrošymnjenja. — Šak dyrbi to tola nascha biblija martraw mjele čžerpicž! Šo tež šehodla, došelž šo adwentistoj radlubje pschi tajkim wukładowanju šabydu, sčtož 1. Šłóš. 12,5 a 1. Šłóš. 46,1, šteji, mjenužy, šo „dušcha“ šo šrieba ša „čžłowjek“ abo „wofšoba“, runje kaž my prajimy, šo je jena wofšada 600 „dušchow“ wulka. Šitž tak. Šyła biblija je nascha! Šyly Šesuš Šhrystuš je nasch! Šbo čžehodla dha adwentistoj njewošmu to šłowo Šesušowe: „Čžesch-li byčž došonjany, dži, pschedaj, sčtož šamōžesch a rošdaj to šame šhudym ludžom, dha šmēješch šchaz w nješšefach a pschidž a poš ša mnu!“ Šak to tola šteji tam pošla Šatth. 19,21! Štym byčhu woni šebi šamemu na překi pschišchli. Ššechtož tak čžy-li to s tutym šjednocžicž jich šrute šadanje džěšakka a to, šo maja w Šriedensan švegetarišku šfabriku ša švegetariške šjědže?! Ššerb drušdy tak „šjenje šerbšy“ praji: „Ščtož mi pošuje, to ja wšam, wo to druge šo njestaram!“ Šak to tež tu, tak to pošla drušich šektirarjow a tak to tež pošla mnoho ššchescžanow, šotšiz s něšafškim pschiššłowom abo šibliškim šłowom šwoje brachi a hrěchi wozewaja, wo to jene a žyly pať šo njestaraja. A to jene a žyly, haj wschitko je wobšamknjeny w tym jeny, wo kotrymž špěwafch: „Dha wschitko, haj wschitko, s tym jeny ja mam!“ A toje ŠesušŠhrystuš šam! Šod jeho šchiž šupimny nětkle w poššnym čžafu s nowa wušnafwajo: Šesuš Šhrystuš, mōj knjes, mōj wumōžnik, tón žaložš, na kotrymž šteju a živy šym, na kotrymž wumrěčž čžy, Šesuš Šhrystuš, tón šōžz wscheho šafšonja, došelž šam lubošče šafon a lubošče šafonja dopjelnjeť a ša mnje tuž žerło teje lubošče, kotraž Boha teho Šnjesa lubuje i žyly šwojej wutrobu, s žyly šwojeje dušchu, s žyly šwojej myšlu a se wschitkej šwojej mozu a šwojeho bližšcheho, jako šameho šo a šehodla dopjelnja žyly šafon a pošetow! (Šatth. 22, 37—40 a Šark. 12, 30, 31.) —

Ta wola adventistow, so dyrbi jich wuczba wo duschowspanju prawa byc, sawjedze jich hysceze k jonej dalschej martri biblije a Jesuša Chrystuša. Luk. 16, 19—31, to snate pschirunanje wo bohathym mužju a khudym Lazarje, njepowjeda czy niczo wo tym, shtoz po tutej smjerczi ale powjeda czy — tak praja adventistoj wo Židach a pohanach; khudy Lazarus ku pohanjo, kotsiž psched durjemi Židow — bohathy muž — leža, tych Židow, kotsiž ku polni spofnacza teho jeneho Boha.

Sda so nam, so bechu tajzy, kotsiž so tak podobnje na wuklawowanje biblije wustejachu, tež hižo w czašu japoschtowow žwi; cžitajch tola 2. Pětra 3, 16: „czy njewuczeni a njewobstajut pschewobrocza te pišma k hamemu swojemu satamanstwu.“ Do žyła pschirunaj Kol. 2, 16, 17 a Zap. 15!

A „spanju duschow“ pschirunaj tež Jes. 14; tak to tola wscho nje trjechi! S dobom pak spofnaj, so je s „paradisom“ — Luk. 23, 43 — mjenjene to hamžne, shtoz s „Abrahamowym klinom“ — Luk. 16. — Paradis njeje hysceze „ta wjekofež teho Kenjesa“, do kotrehož won na khudnym dnju pofcezele tych sbožnych, njeje hysceze ta wječna sbožnosć, kotraž so nam wotewri pschi sakopschindženju Jesuša Chrystuša; paradisa a Abrahamowy klin je to „bycze“, to „žiwjenje“, to „pschewywanje“ — niž rum — do kotrehož ta duscha njeknjertna sastupi, hdyž so s cžetom rojno dželi. Do tuteho paradisa shtu dusche wěrjazych, dusche njewěrjazych pak do tamneho bycza, kotrež biblija — Luk. 16 — mjenuje hela a cžwila. Ani tu ani tam pak „njepi“ ta duscha ale je žywa jene „duschine“ žiwjenje.“ —

Njedžela Invocabit se swojim evangelionom — Matth. 4, 1—11 — je žyła powucžaza wo tym, tak bibliju trjebasch. Spytowar praji: „Pižane steji!“ Pohladajmy tuž na Jesuša, kiž je spocžatk a kónz nascheje wěry a wojujmy s jehw brónju s tym žylym pišmom Božim, haj wojujmy s nim hamym! A tenu pak nusne, so cžinimy, shtoz kaže — Jan 5, 39 —: „Wobhoiče so wo pišmie, pschetož Wam so sda, so macze wječne žiwjenje w nim, a to hamte je, kiž wo mni hwečeži!“ —

Zyrkej a stat.

Kaž je saksa synoda w februaru nowu wustawu sa naschu zyrkej hižo pschijala, tak wuradžuje hlowna synoda pruskeje evangeliske zyrkwe wo tajkej nowej wustawje. Kaž w jeje sawodže praji, složuje so pruska evangeliska zyrkej na to w swojathym pišmie nam date evangelion wo Jesušu Chrystušu, kaž je tuto wobkwědčene wo starozyrkwinskim apostolskim wusnaczu, wo Augsburgskim wusnaczu, wo Malym katechismje, Lutherowym a wo Heidelbergskim katechismje. Tuto evangelion je, tak wupraji to sawod noweje wustawy, jakož sa wuczbu, dželo a sjednocženstwo zyrkwe.

Dyž a dež nadenžesch pschezo hysceze to mjenjenje, so je to, so budže wo pschichodže nascha saksa evangeliska zyrkej wodžena wot evangeliskeho biskopa, dalscha krocžel na puczu wróče do katoliske zyrkwe. „Wschitto dyrbi jako katoliske bycž!“ to je kaž sčerjenje, kotrež so dyž a dyž sjewi. S nim sčerja tež adventistoj kedmeho dnja a to s dobrym wotpohladom. Chzedža mučič a wo mutnym lojicž. Pschirunaj, shtoz dženska s Wittenberga pišamy. Su tam tšjo evangeliszy biskopoj mjenowani, hamo jedyn arzbisop, a runje tuton so tak rasnje k Lutherowemu skutkej wusnawa. Hižo Luther je biskopow, evangelisckich biskopow postajecž dač, tak n. psch. sa schwedstu zyrkej, kotrež sastupječ je arzbisop Soederblom. Biskop njeje niczo wožebje katoliske, je něšto powschitkowno-kšesčzaniske; hižo w Zap. stutkach — 20, 28 — a w listach — Tit. 1, 7; 3; 2; 1. Pětr 2, 25; Phil. 1, 1 — namakasch pod tutym mjenom wodžerjow wožadow; biskop njeje

tak niczo njeevangeliske! Nascha saksa zyrkej trjeba pschi dželenju wot stata noweho wodžerja hižo tehodla, dofelž s tym tež to pohlednje spadnje wot teho, shtoz bechu saksz wjerchojo pod mjenom: „summus episcopus“, to je: „najwyschi biskop“ wot Lutheroweho cžaja hem sa naschu saksku zyrkej. Dowěrjenje be psched 400 lětami Luther sakskim kurwjerčam pschepodač schkit a swontne wodženje zyrkwe. S lětom 1831 pschendže tuta mōž na tšjoch evangelisckich ministrow; s pschewrotom revoluzije lěta 1918 bu tole wscho do žyła njepschihodne. A tak je synoda wobsamknyla, so ma wo pschichodže wodžer zyrkwe bycž evangelisko-lutheriski duchowny, kotryž ma ton bibliiski titul: biskop.

S bliska a s daloka.

Pofutny džej swojczimny pschichodni brjedu. Won njeblycha wjazy do wot stata pschipschnatych swojathych dnjow, budže pak po porucžnosći zyrkwineje wyschnosće swojczeny kaž hewak s městnami budže drje schule dla pschepoloženje Božich službow abo sastupowanje organistow nusne, dofelž so schula džerži; tak njebu wo Lubisckim schulskim wokrježu dowolene, so zyrkwinszy wučerjo schulste hodžiny pschepoloža. — Je drje to pohledni ras, so pod tak njepschihodnymi wobstejnoščemi pofutny džej swojczimny; pschetož k lětu budža drje tute wězy dorjadowane a budžemy drje swoje swojate dny pod schkitom wulkostatneho saskonja (Reichsgesetz) swojczicž mōž. — S Braunschweigsteje so pišasche, so je so tam synoda s pschepoloženjom pofutneho dnja saberala; pschi tym je so wo tym rěčžalo, so by so pofutny džej 9. novembra swojczik. Tuton džej a 1. meja dyrbitaj so tola jako hlownej swojczenjaj postajicž. Wobsamknylo pak so tam hysceze niczo njeje.

Džej konfirmacije so bliži; knadž budže konfirmacija wo někotrych wožadach hamo prjedy hacž njedželu Palmorum, dofelž je schula tola hižo s 31. mēřom kónz a dofelž budže tak někotry konfirmant abo konfirmantka drje do Palmorum wuczbu abo službu nastupicž dyrbecž. Na swatocžnym dnju konfirmacije pschepodawaju tež Sserbjo rad mlodym kšesčzanam dar. Tajki herbski konfirmaciski dar so pschedy wschem herbske spěwarste, runje tak herbska Biblija. Tola mamy jich hysceze wjazy rjaných a pschihodnych darow, wožebje knihi nascheho herbskeho knihowneho towarstwa; s tutych budž wožebje porucženy dženska „Domjazy předar“. Dostanjesch jon sa žyła 12. hr. pola duchowných; tam mōžesch žebi tež „Bibliiski pucžnik“ kupicž, kotryž drje je maty, tola pak nusny a dobry dar naschim mlodym so bu na pucž. —

— Wot knjesa fararja Kšbačka podaty nastawč „Snaja adventistoj evangelion?“ je jako wožebity wotčičič pod nowym napišmom: „Adventistoj a jich blydne wuczby“ s nakladom herbskeho lutheriskeho knihowneho towarstwa wuschoł. Do kōždeje wožady so wěsta licžba exemplarow pofcezele. Prošmy knjesow duchowných, so chžyli je dobrocžiwje roščerjecž. Towarstwo prošy, so bychu so dobrocžiwje saplacžile, exemplar po 25 pjenježkach.

S i s t o w a n j e: M. w A. sa Duli. — M. we S. sa Laetare. — P. P.: nastawki!

Samolwity redaktor: farar Wyracž wo Rosacžkach.
Čičič a naklad: Ssmolerjež knihicžičerňa, sap.
družstwo s wobmj. ruč. wo Budyschinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spat měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. F.

Šserbske njedžělske łopjeno.

Wudawa šo łóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

Na pokutny džěń.

Matth. 27, 46.

„Wukhowaj šwoju duschu!“ tak džěšče něhdy jandžel Łotej, šo by jeho nuczył, š bjesbóžneho města Sodoma čžeknyč, na łotryńž čzorne mřócžele Božeho šurwego šuda stejachu. A jako Łot šo łomdžěšče, pšchitwola jandžel jemu: „šhwataj a wukhowaj šo!“ Šhwatač džrbješče Łot, šo by šo wukhował, pšchetož po malej šhwili běšče pšchepošdže. A Łotowa žona, łotraž wrócžo hladajo wołomiť stejó wosta, a šo šakomdži na pucžu, kiž Ł wukhowanju wjedžěšče, a łotraž bu do šólneho stolpa pšchewobrocžena, je ša wščitke čžazy šhutne, nastročžaze warnowanje ša wščitkich, łotšiz šo dlíja, šwoju duschu štaženju wukhowač.

Šhwataj a wukhowaj šwoju duschu! Šak husto je Bóh tež nam tute šhutne napominanje pšchitwolať, wožebje móžnje na pokutnych dnjach, łotrež šmy šwjecžili. Šóždy pokutny džěń je jandžel, łotrehož Bóh Ł nam ščžele, šo by naš runje kaž něhdy Łota nuczył, našču duschu wukhowač. Bóh je šwojaty Bóh, wón hidži hrěch a łhošta hrěšniķa a žalostnje je, do rukow žiweho Boha šapadnyč. Ale šmy my tute napominanje Bože šebi Ł wutrobje wšali a po nim čžinili? Šhwataš ty woprawdže, šo by šwoju duschu wukhował? Čžy ty ju wotwobrocžil wot šwěta, łotryž ju š tyžaz šwjastkami jima, a pytaš ty je wšchitkimi mozami to jene, šchtož je nusne ša šbóžnosč šwojeje dusče? Ach, kať lěnja a liwka je husto čžłowška wutroba pšchecžitwo napominanjam a warnowanjam našeho Boha. Bóh rěčži Ł nam, ale ludžo jeho njekšyšča abo hdyž jeho šłyšča, dha jeho šłowa Ł wutrobje njewošnu, abo jo bóršy šako šapomnja. Bóh woła

naš, ale my Ł njemu njepšchindžemy. Bóh pšchepoščuje naš, ale my šo šamolwimy.

Dha je Bóh nam šandžemu šwjedu — na pokutnym dnju — hiščeže juntrócž a móžnišcho a šhutnišcho dylši hdy přjedy, pšchitwolať: šhwataj a wukhowaj šwoju duschu! Ššwoju duschu, łotraž je wjazy hódna, hacž žyly šwět — a hdy by ty šebi žyly šwět dobnł a na šwojeje duschi šchłodowať, njebny to tebi ničžo pomhala. Ššwoju duschu, łotraž je to jenicžke wot wšcheho, šchtož maš, šchtož wostanje, łotryž je Bóh postajil ša wěčžnosč, ša šbóžnosč, wukhowaj ju! Wotwobrocž ju wot šwěta, kiž čžze ju šłapneč. Daj wšchitko, šchtož maš, šo by šwoju duschu wukhował. Šež Łot je wšchitko w Sodomije wostajicž džrbjať. Wón je to čžinil, kať čžžžo je to jemu padnyť, a je šwoju duschu wukhował. A šchto maš ty? Šchto šłyšča tebi woprawdže? Šženješ? Nješku wone jenož papjera? Twój dom, tvoje pola, twój šłót? Ach, te nješku wjazy tvoje, te šłyščeja wšchěm njepšchecželam, łotšiz je jenož tebi wostaja, šo by ty ša nich džželať a wunofšchł šwojeje próžy jim šaplacžil. A te čžžyl ty šebi wšchšče wažicž, hacž tvoju njekšmjertnu duschu? Ně, wukhowaj šwoju duschu! Nie šhwataj! Je 12. hodžina. Bóh njehrošy nam wjazy še šwojim šudom, jeho šurowy šud je naš potrječil, my stejimy pod nim. Bóh je šwoju hnadnu, žohnowazu ruku wot naš wotwobrocžil. Bóh je naš wopuščezil. Čžžesč-li šwoju duschu wukhowač, dha njekšmjesh šo ani wołomika łomdžicž, hewať je pšchepošdže. Š šhwataj, šhwataj!

A je jenož jedyn pucž Ł wukhowanju. Ty džrbišch prawje wopomnicž, šchto Bóh tebi na to šlyščne prašchenje džekšnišcheho dnja wotmolwi:

Mój Božo, mój Božo, czechodla by mje wopuschczil?

Bóh praji nam:

1. Ja bym tebe wopuschczil, dofelz by ty mje wopuschczil.
2. Ja bym tebe wopuschczil, so by ty mje pytal.

Pod křich na horje Golgatha wjedze nař nasch tekst. Najwjetřcha, najhórřcha řlósč je dokonjena. Jesuř, tón byn Boži, wiřy na řchizju. Bjesbóžni čłowjetojo řu jeho na drjewo poklecza přchibili. Z dolhe hodžiny čerpi wón hiřom najžalostniřche čělne a duchomne bolosče. Je přhipoldnju dwanačich. Na jene dobo řhubi Bože řlónzo řwoju jařnosč. Čzma du po wiřej řemi. Přečo řtyřniwiřcho bu Jesuřej wořlo wutrobny. Wón řiř bęřche praji, ja a tón Wótz řmy jene, řiř bęřche řo hiřčeže na pucžu do hórřeho čerpijenja tróřchtowal: Ja njeřřym řam, mój Wótz je přchi mni, čzjuje, řak řo jeho Wótz w njebeřach přečo bóle a bóle wot njeho řdaluje. Jeho wučzomniřy bęřchu jeho dawno wopuschczili. Řotřiř hiřčeže pod řchizjom pľakaw řtejachu, řwěrnny řan, jeho macz a druge řónřke, njemóžachu jemu pomhač. To jenicřke, řchtož jeho hiřčeže pokřlyni a wofřewi, bęřche řa wěřtosč: mój Wótz je přchi mni. A něř čzjuje wón, řak řež tón jeho wopuschczil, něř njeczjuje wón wjazy jeho přchitomnosč, jeho lubosč, wón je řam, řyle řam, wopuschczeny we najwjetřčej nuřy, w najhórřiřčej marřje. A ř najřřniwiřcheje wutrobny řdychuje wón: Mój Božo, mój Božo, czechodla by mje wopuschczil?

Čchto móže řapřchimyč, řchto ma tute řlowo na řebi. Je řrudnje, řdny řyrbi řhřota řkorzic: Mój nan, moja macz řtai nje wopuschcziloj, ale wona móže přchitajic: ale tón řnjes řo po mni horje bjerje. Je hiřčeže hórřiřche, řdny řyrbi řona řkorzic: mój muž, řotrehož řym lubowala, řiř je mi přched Božim woltarjom řwěrnosč řlubil řacž do řmjercze, je nje řamopařchnje wopuschczil, ale wona móže hiřčeže řwoju nadžiju na Boha řtajic: 1000 řróčž řalostniřche je, wot Boha wopuschczeny bęč. Čchtož Boha ma, tón njetrjeba řo ničeho bojecz, tón ma, řchtož potřjeba, pomoz, tróřcht, nadžiju, měř. Čchtož je wot Boha wopuschczeny, temu pobračuje wřchitřo, řchtož řebi duřcha požada. Bóh je lubosč, wot Boha wopuschczeny bęč, řo řeka řidženřtwu přchepodaty bęč. Bóh je řwěřko, wot Boha wopuschczeny bęč, řo řeka: we čžemnosčej řhodžic. Bóh je řiwjenje, wot Boha wopuschczeny bęč, řo řeka: najžalostniřchu řmjercz wumřjecz. Wot Boha wopuschczeny bęč, řeka: w heli bęč. A jako Jesuř na řchizju wolařche: Mój Božo, mój Božo, czechodla by ty mje wopuschczil, řha je wón helřtu čzwilu čerpi.

Bęřche na pokutnym dnju přchi řpocžatřu wóžny. Řalle wječz řhřomadžichny řo ř Božej řkuzbjje. Přeřtož wonřach na polach řtejachu řně řrale ř řwčzenju, řotowe ř domřhowanjju, a hiřom bę džěl mužow nař wopuschczil a druřy řyrbiachu nař w bliřřchich dnjach wopuschczic. Ale wječz řeňdže řo řyla wřada we Božim domje. Čzeřko bęřche nam wořlo wutrobny. To prařchenje: budžemy řwojich lubřch řařowidžic? budžemy dobyč nad řelko njepřcheczelemi? řežęřche řař wulři řamjeř na wřchitřich duřchach. Wřy řapřewachny: Ř řebi řo wolař ř řlubiny, řlyřch, řnježe, řróřtwu moju. Ja řtupich na řlěřtu a čžitach řer. 14, 7—9. „Řacž řunje nařche řlósče přchecziřwo nam řwědčza, řha wřchal pomhaj nam, řnježe, řwojeho řjena dla, přchetož nařcha njepokřlyřnosč je wulřa, řmy řmy řo na řebi přchereřřchili. Ty řy řřraelowa nadžija a jeho wumóžniř w čzařu řeje nuřy. Ty řy řřjedz řjes nami, řnježe, a řmy řo řmjenujemy po řwojim řjenje; njewopuschcz řha nař!“ Wřy řorucžowachny řo přched Bohom ř pokutnym wuřnanjom: řmy řmy řwoj řněw a řud řebi řařkuzřili ř nařchimi řřechami, řmy řrořchachny jeho ř řylej wutrobu: ale budž nam řnadny, njewopuschcz nař, wostař pola nař ř řwojej pomozu. A jako bęřchny řpřewali: „Bóh njewopuschczil

řeho, řiř řo řom' dořeri“, řha wřočžichny řo dom ř řej tróřčřnej wěřtosčju: Bóh njebudže nař wopuschczic, wón budže nam pomhač we wřchej nuřy.

A něř řyrbimy řkorzic: nařcha nadžija je nař řjebařa, Bóh njeje nam pomhař, haj, Bóh je nař wopuschczil. Wřy řmy wóžnu přchěřhřali; podarmo řwoje řiwjenje woprowali. Wřy řmy w ruřy řurowřch njepřcheczeřlow, řotřiř řanu řmilnosč njęřnaja, řotřiř čzjedza nařch řud řař wofřabnyč, řo řenje wjazy ř mořam njepřchidže. Ř 1000 řanow řřwawo nařch wbohi, řřbitny řud. Džer wote dnja budže jeho nuřa wjetřcha. Wřchitřo, řež řo najnuřniřche, řchtož ř řiwjenju potřjebamy, budže wot jeneho měřaza ř druhemu drowřche, a řich wjeře prařchija řo ře řarowčemi: řchto budžemy řeřč? Řak móžu řo a řyř řwojich wobleřacz. Řak něřotřy njemóže řo wjazy najęřč, řak něřotřy je w řurowej řymje řymu mřčč řyrbjak. Wřyřnosč řo řróžuje, řej nuřy wopomhač, ale řchtožkuliř řapocžnje, ničo řo řej njerađi. Řdny řo řas řwěřka nadžije pokafa, řha bórřy řařo řařnje. A w řwojim řubjeřřtwje řosdřeje řo nařch řud řam. Řak řurowi njepřcheczeřlo řteja wřchelake řtrony řebi nařchecziřwo, ře řřelbami a řanonami řu do řo řřelili a w nařchich dnjach wójija ře řrajřam, ř čžimž hiřčeže řlubřche řany řřtemu řudej řija. Něřčřchulřiř praji: řo řu řlody přchereřeje wóžny. Řč, řo řu řnamjenja řeho, řo je Bóh nařch řud wopuschczil. Dořelz je Bóh nař wopuschczil, řehodla řu nařchi njepřcheczeřlo nad nami dořili, řehodla řmy do řajřeje nuřy přchitřili, řehodla mamny řieč přches čžemnosč a řidženje a wotemřjecze. O, řpóřnaj řy, řuby řchęřčřjano, a prařchęřo: czechodla je nař Bóh wopuschczil.

Čzechodla je Bóh Jesuřa na řchizju wopuschczil? Ty řo wěřch, řuby čžitajo, řy wuřnajeřch: Řa, ja a moje řřechi, ř řotřymřž měřach řmęřchi, ře řame wini řu, řo na řebe řmęřch padnje, řo řo čzi řchitřoda řtanje, řo čerpiřch ř wulřej řrudnosčju. Bóh je Jesuřa wopuschczil, dořelz řmy řmy Boha wopuschczili. Jesuř je nařch řařtupjeř. Čawęřčzi, wón njęřęřche nařche řhorosče a nařoži řebi nařche bolosče. Wón je nařchich přchęřtupjenjom dla řranjenja a nařchich řřechow dla řřbitny. Ře řhořtanje řeži na řim, řo řyřchny řmy měř měřli a přches jeho řany řmy řmy řahojeni. řer. 53, 5 a 6.

Čzechodla je Bóh nař wopuschczil? To jenicřke wotmolwjenje řeka: Řehodla, dořelz řmy řmy Boha wopuschczili. Řyle po něčřim je řo řo řtalo. Řa bibliřkim řwjedženju w řečze 1905 w Buleřach je řwjedženřřki řředař, njebor řarař řakub-Řjeřwačžidřřki, praji: 60 řet je řo řminřlo, řo řa jako řlode džęčzo ř mořim nanom, řak řuřto řacž bę móžno, do jeho řęrbřęje wřada řobu won řhodžach. A tute wobrařy, měřneho, řbožowneho, řchęřčřjansřkeho řiwjenja, řotřež řehny wohřadach, ři hiřčeže řařnje přched wocžomaj řteja: wřchudžom řo řube jednore wawřnje, řa řožčřitřa drašta wótzow, wřchudže, w najmjęřřčej řhęřžy a řola najwjetřčeho řura řlidowe pačęřje wot wřchęřch řpřewane, bohathy wopřyt Božeho domu přchi nuřnym čzařu w řečze a w řymnyřch dnjach, řež přchi dolřich řprowjedžach w njeteřjenej řyřřwi. A domach řuřto njedželu řpopoldnju domřaza nuřnosč a wřchudže, haj wřchudže biblija w řuřomaj a přched wocžomaj. To njęřku řony, řo řu řhonenja. Řjebjeřčze ři řa řlo, řdny řraju: wono něř wjazy řak njeje. A řmy řyrbimy řkorzic; džęřka je hiřčeže řjenje řak, džęřka je hiřčeže wjeře řurdniřcho, řacž w řečze 1905. Nařch řud, Bohu budž řkoržene, njeje ř řyla wjazy řchęřčřansřki. Wulře řyřly řuda řu bjesbóžne, řu njepřcheczeřlo řchęřčřjansřęje węřny a nařožuja řwoju móž přchecziřwo Božemu řraleřtwje, řo řyřchu jeho řřutřlowanjju po móžnosčej řađžewali. Řdny řo węřřch nowinow řladamy, čžitamy na řimale řoždej řtronje řanjaze řlowa přchecziřwo Bohu a řbóžniřej, přchecziřwo řyřřwi a řchęřčřjansřnam. Řpomńčze na řo, ř řařřimi wobčęžnosčemi řa řo nařcha

zvrtej bédžicž, kať ku katechismus se schule wustorcžili, kať so tu a tam prózuja, nabožinu i zřla se schule wubnacž. Spomácže na to, kať maľo ku husto Bože služby wopytane, městna šwětnych wjekelow ku pať pschepjelnjene. Šdže ku dženska hiščeže tajžy, kiž w bibliji čitaja? — tež Biblijski pucžnik je so maľo kupowal — kotřiž porjadnje so modla; hđže ku dženska hiščeže domy, we kotřichž je blidowa modlitwa waschnje?! So je našch lud Boha wopuščežil, to widžimy wošebje jašnje dženska na pokutnym dnju. Na pokutnym dnju wobrocži so Bóh na zřly lud. Šrajo, šrajo, pošluchaj na šlowo teho Šnješa, woľaju šwonny do dalofeho šraja. Ale hđže je tón lud, kiž pschińdže na šlowo teho Šnješa pošluchacž? Džecži šhodža do schule, na polach, w fabrikach džěľaju, šlamy ku wotewriene a lužo pschedawaja a kupuja kať na džěľawym dnju, haj, tam a šem wotměwaja so reje na pokutnym dnju, ale maľo je tych, kotřiž šemschi šhodža, so bychu šhšcheli, šchto tón Šnješ jim prajicž chze. O, kaťki mamy šrudny čzaš nětko na tym hrěšnym šwěcže! Našch lud je Boha, šwojeho Šnješa, wopuščežil.

Ale ty, luby šchěšćizjano, šnano pschi šebi myšľišch: haj, to je měrno, našch lud je Boha wopuščežil, ale ja jo nješšym. Woprawdže niž? Šokutny džěň je dženska a je tebi daty, so šam je šobu do šuženja džěšch a špósnašch, kať i tobu šteji. O, pru- huj so šhutnje! Šjetřeba twój Bóh dženska woprawdže nad tebi šforžicž: Tež ty šy mje wopuščežil. Měrno je, ty modlišch so šožďny džěň, ty džeržišch so š Božemu domu a š Božemu blidej, ale njeje pschi tym šnano wjele šwonkowneho waschnja. Ty nječžinišch po runym waschnju teho šwěta, ale nješšy ty so woprawdže wot šjesšóžneho ducha našcheho čzaša w žanym nastupa- nju natřknyč dať? Ty chzešch rad šbóžny byč, ale honišch ty woprawdže se wšchitkimi šwojimi mozami ša tuthym wotřknyč- nym šonzom? Wójuješch ty i wutrajnej šezěřpliwosěžu pschecžiwu wšchemu šlemu? Pschecžiwišch ty so hacž do šrwě pschecžiwu hrěchej. Šladášch ty so wšcheho, šchtož tebe wošľabnje, tebi-ša- džěwa wthym bédženju, kotřěž je tebi přjódštajene, š čzemuž je šwjaty japoschtoľ tebe tať šhutnje šańdžemu njedželu napominal? Wopomú toľa, so hrěch naš wot Boha wotdžěli; šchtož do hrěcha šwoli, tón Boha wopuščeži. Ach, žadny jenicžki njeje, kiž je pschi Bosh wostal, kiž njetřebať so dženska psched Bohom štrachowacž a i pokutnej wutrobu wušnacž: Šnježe Božo, ja šym tebe wo- puščežil, tež ja šym na tym wina, so šy ty našch lud wopuščežil.

2. Ale Bóh dawá nam hiščeže druhe wotmolwojenje na našche štyšknive pokutne praschenje: Mój Božo, mój Božo, čžeho- dla šy mje wopuščežil? Ša šym tebe wopuščežil, so by ty mje pntal. Šo šlowje pschěľožene njerěka: čžeho dla, ale š čžemu šy mje wopuščežil! Š čžemu je Bóh Šesufa na šchizju wo- puščežil? Ša ženje druhe wotmolwojenje njewěm hacž to, so by wón Boha pntal. Šam na šchizju je našch Šbóžnik to naj- čžěžšche špytowanje pschětrať. Šdy by wón šadwěľowal abo šwoju wutrobu štwjerdnyl a prajil: Božo, hđyž ty so wo mnje wjazy nještarášch, dha so tež wo tebe wjazy nještarám, wón njeby wostal, njeby škutť našcheho wumožěnja doľonjal. Ale we šwojej wopuščeženosčzi pnta wón Boha i zřlej štyškněj wutrobu, wón pnta Boha i Božim šlowom, i šwojej modlitwu a se šylnej wěru. A Bóh dawá so namaľacž. Šón Wótž wrěcži so š njemu a wón móže wušnyčž i trošchtnym šlowom: Wótčže, ja porucžám šwojeho ducha do Šwojeju rukow.

Šesuf je našch pschitlad. Šaž je wón Boha pntal, jako běšche Bóh jeho wopuščežil, tať mamy tež my Boha pntacž. A to w Božim šlowje. Šesuf njeje jako přěni tu štyšknú iľožšbu šdychowal, ale ľěštotyřki přjedy njeho hižom šwjaty psalmišta w 22 psalmje. Šať je Šesuf Bože šlowo šnať! Šižom w špyto- wanju w pušćinje je wón čžerta i Božim šlowom wotpoľať.

A tež tu na šchizju dopomni so wón na Bože šlowo a pnta šwojeho Boha w nim. Čžimny teho runja. Wobhoňmy so pilnje w pišnje, w kotřymž Bóh so nam nanajjašnišcho šjeri a i nami řěcži, naš napomina a warnuje, šhosta a trošchtuje. Šdže chzešch Boha druhdže namaľacž hacž w bibliji? My dyr- bimy Bože šlowo šašo ľěpje šesnacž, to je to přěnje. A dale pntacž Boha w modlitwje. Modlitwa je rošřěčžowanje dušche i Bohom. Šať je Šesuf tam na šchizju řěčal, je jemu šwoju nusu a šwoje hubjenštwu wustoržil. Modlimy tež my so bóle hacž dotal, prajmy Bohu wšchitko, šchtož na wutrobje mamy. Šadny džěň njech njeje bješ modlitwy, a pntajmy Boha i trošcht- nej wěru. Bóh je Šesufa wopuščežil a toľa, Šesuf džerži so š njemu, tón Bóh, kiž je mje wopuščežil, je toľa mój Bóh. Mój Božo, mój Božo, šdychny wón. A my, njewěmy my runje kať Šesuf, haj hiščeže ľěpje hacž wón tam na šchizju, so je Bóh našch Bóh, kiž drje móže naš džiwne pučže wotdžicž, ale pschezo tať, kať je ša naš najšěpje, kiž móže naš drje šhwilu wopuščežicž, ale niž na pschezo. Šo tym, so je Bóh Šesufa na šchizju našche dla wopuščežil, móžemy so na to špuschěčžecž: šferje móža hory so hnucž a hórki so wrěcžecž, ale Boža hnada njemóže so wot naš wrěcžecž. A hđyž je Bóh naš nětko wopuščežil, wón budže so wot naš namaľacž dacž, hđyž jenož jeho prawje pntamy. A potom budže wón naš wušchowacž se wšcheje nusy a hubjenštwu.

To je tón jenicžki pučž, kotřyž i nětcžišcheho šrudneho čzaš wón wjedže. Šóńdže jón našch lud? My jo njewěmy. Našch lud jako lud njemóžemy š temu nusowacž. Ale to ja wěm, hđyž našch lud dale šwojeho Boha wopuščeži, potom powjedže šwjaty Bóh jón do hiščeže wješšcheje nusy, tať so budže našch lud se bolosěže wofacž a šchřěcžecž. Ša naš pať je to najwážnišche, so my Boha pntamy a so š njemu wobrocžimy. Šotom wu- thowamy šwoju dušchu. Šamjeň. M. w Š.

Š wužohnowanju pacžerškich džěcži.

(i štych hronow wobšejazyň němšli šerľušchľ njěšrateho poľhada na žadanje šeserbšchěžil a po móžnosčzi wudospolnil M. U.)

Šiž pošľedni ros džěcži džěňš šraja tu, njech, Božo, jim so šřěcži we žiwjenju wšcha tvoja wifosčž Brža pschi bédženju, so džěľ so šofal šboža by šprawnym tu!

Še šahot ľubosčž tvoja najmóžnišcho, so šwóľniwje do boja da dušcha so jich powołanych š šwěrye na bitwišchěžo, hđžěž wudžeržecž we wěrye ma na šlowo.

Do raja njebješkeho je pschewodžej! Še wšcheho mumož škeho je, Šnježe, šej; hđyž pschińdže špytowanje jim po pučžu, šryj tвое šchitowanje je w bédženju!

Šdyž ból a nusa tššchi jim wutrobu, njech wucho tвое šhšchi jich šrudobu! A šohot ľubosčž wěru a nadžiju jim, Božo, so se šwěru wšchal pschewinu! —

Šať čži so njěšabťudža do šahuby, hđyž jenať šľědžicž budža so i zušoby w dom š tebi, Šnježe Božo, tu se šwěta tam, hđžěž je wěcžne šbožo a šwoboda! —

Zyrkef a stat.

Zyrkwinny dawf sa lěto 1920 sbera ho nětke a tón ja 1921 ma ho w meji sberacž. Měnenja wo tym, wošebje wo wyšok-
ježi fu wšelake; někotři, kiž praja, so je pschewyškofa pornjo
měrnemu czašej, sabudu prajicž, so tež jich dofhody potom fu
pschewyškofa pornjo měrnemu czašej, někotři sažo wusteja ho je-
nož na woblicženje wudawkow, wošebje dawkowych wudawkow,
njemóža pať dolicžicž, so fu dofhody tež tak a tak wjele wjetšce,
na pjch. wšni jejo abo bėrny abo žito, wošebje pschenzu, kotrejež
placžina je hospodariška mēra po žlym šwěcze. Sdyž pať ho
na někoho hóršicž chzesch a dyrbišch, kaž mēnišch, hóršch ho —
abo ně, nješóršch ho — na tych, kiž fu zyrkwi stare dawkowe
prawa wšali — wšo sakošizy psches sakoš — a žly zyrkwinny
dawf na jenu hromadu smjetali, t. r. na dofhodny dawf; wjele
bóle pomhaj, so by to sažo je wšchem, niz na pošledku s zyrkwin-
škim lěpje bylo! Ale tute pošlěpščenje by tež njezlye byle a
žane trajaze! Starajmy ho wo to, so by lěpje bylo to smutkow-
nje we wutrobach cžlowjekow a žyho luda, so by tu sažo strowe
žiwjenje sacžahnylo, kotrehož mōz a šylnosč je wěra do teho
žiweho Boha! Tole je nušne, to najnušnišce a niz hišceže psche-
pošdže, kaž nam to pokazacž chzysche tež to šlowo pošutneho dnj-
š Matth. 27, 46! Ale wono mohle sa tole tež bóršy pschepošdže
bjež a potom sa wšcho!

S bliska a s daloka.

W Lubiju bě ho pjatf, 10. mērza, w ewangeliškim domje tello
luda jeschlo, so njebž tam ruma došč, hačž runje buchu wšchē tē
runty doma sa šobu wobšadžene. Lubiška ewangeliška wošada
bě psches šwojeho primarija pscheprošyla k pschednosčkam wo ad-
ventistach šedneho dnja abo lěpje, bě pscheprošyla k jenemu ros-
rěčowanju mjes ewangeliškim a adventistami. Mjes pschitom-
nymi bě jich wjele adventistow — kaž ho prajesche — abo tola
pscheczelow adventistow, niz jenož s Lubija a s Lubiškeje wošady
ale tež s wokoliny, tež se šerbškeje; mjes nimi běchu s najmjer-
šcha tšjo předarjo adventistow, mjenujzj Šholeški, Budyšski a
Lubiški; přenjaj staj ho k šlowu samowilow a tež rěčžaloj, Lubij-
ski niz. Runje tak běchu tež mjes ewangeliškim tajzj s dalscheje
wokoliny. — Rěčžal je najprjedy fnyes prim. Wallestein, wu-
šbėhnyšchi wošebje šchtyri dypki adventistiškeje wučžby, mjenujzj
jich wulicženje sašopschińdženja Jesuša Šhrystuša a jich wučžbu
šabata; šchecženizy a džekafka. Tute šchtyri dypki wostachu tež
se sakožkom sa dalschu rosmotwu, njech tež ho te dalsche šobu na-
špomnichu a rošpomnichu. Na to wustupi adventistiški předař
sa Šhorjelz, po nim adventistiški předař sa Budyššin a wokolinu.
Wobaj šakitowaschtaj adventizm, pschi tym bibliju, abo lěpje bi-
bliske šchpruchi naložuju po waschnju adventistow, mjenujzj je
torhajo se šwisfa a je hromadu stajejo po šwojeje woli, tak so
we wobšamfńenju wodžer šhromadžišny wušna, so jemu pschi
wšchēch jeho studijach a pschi wšchej jeho wučženosčzi mōžno njeje,
tajke wězj šobucžinicž a dorosumicž. To tež ho nikomu poradžicž
njubudže, kotryž žly bibliju, wošebje pať žyho Jesuša Šhry-
stuša wosmje sa wučerja a pucžnika na pucž psches žiwjenje a
k wumoženju. Jako šchtwórtj rěčžnik wustupi k. Měrczin, dohla-
dowař ewangeliškeho šjednocženštw. Tutón wušbėhny tež šobu
druhe dypki adventistiškeje wučžby, rěčžo s nashonjenja. Kaž
prjedy dny a dny, dawasche ho pschi jeho pschednosčku wošebje
pschimołanje se šjedžišny šhromadžišny šlyšchecž, wošebje tež wot
jeneho předarja adventistow. Psches žly šmē ho prajicž, so je
ho wot adventistow kaž wot ewangeliškich k wězj rěčžalo bjesj
wšchēch wupadow a nadpadow. Jenož mējaju adventistoj sa
nušne, profecžinku jich wučžby, kotru White a jeje widženje

s bibliškim šlowami po rěčži k. Měrczina šakitowacž. Š wob-
šamfńenju porěčža sažo k. primarius, s krotka ho hišceže ně-
kotrych dypkow došchtyšchi a wušbėhnyšchi wošebje to jene, kaž
hizo tež k. Měrczin, so maja adventistoj jene žlye druge stej-
nišcežo hačž my, so žlye hinať steja k bibliji a žlye hinať k Jesušej
Šhrystušej. Šowostajny pschi tym jenym, kotryž je Šhrystuš
Jesuš, našch šbōžnik, a to šwėrni hačž do šmjercže! s tutym abo
s podobnym napominanjom škōncži wodžer šhromadžišnu. —
Šchto drje je nětke wušpěch tuteje šhromadžišny byl? Tón nř,
so bychu tam hizi adventistoj do žadanja šwolili, so šmēdža tež
ewangeližy na jich šhromadžišnach rěčžecž; na tuto žadanje do žly
njewotmolowichu, hačž runje bě šhromadžišna wošebje tehodla
šwolana, so adventistoj drje private rošrěčžowanje po šhroma-
džišnje niz pať wuprajenje psched šhromadžišnu pschimołichu.
Š teho bě to měnenje nastalo, so duchowni, kiž pschednosčki ad-
ventistow wopytachu, jich wučžbam pschiložuju, dofelž napsche-
cžiwu njerěčža. Ale tež tajke rošrěčžowanje njedozpije wjele,
wošebje njedobudže ho pschewšwědčeny adventista wrōcžo a na
wopať njemōže ewangeliški, hdyž jeno někať na sakožku šwojeje
wěry steji, adventistam pschipadnyč, tole ho tež tam jašnje wu-
praji tak něhdže: šchtož w ewangeliškej zyrkwi we šwojeje bibliji
šchutnje pytajo njeje Jesuša Šhrystuša sa šwojeho šbōžnika a wu-
mōžnika namakať, tón jeho tež pola adventistow njenamaka! To
pať sažo rěka: Wobhōncže ho w pišmje, ale w žlym pišmje Bo-
žim! To rěka wošebje nětkele w poštnym czašu: Wohladajmy na
Jesuša, kiž je špocžatf a kōnz našcheje wěry, kaž to njedželu Re-
minišcere naš napominasche, s tym, pokazo na Rom. 10,4: „Šhry-
stuš je teho sakošja kōnz; šchtož do njeho wěri, tón je prawy!“
Wo tutym a tajkim njeje nam napišmo žaneho nam šnateho
adventistiškeho pschednosčka šwėdčilo a pschednosčki tež niz,
felkož jich šlyšchachmy; w pschednosčkach stejšche pscheco s nat-
mjenšcha šajš šabata na pucžu abo tež cžlowiška mudrosč, kotraž
pschi Šap. šf. 1, 7 a Matth. 24, 36 a Mark. 13, 32 tola wjazj
wē, hačž jandželjo, haj hačž tón šyn. A w napišmach wabi wu-
šchifnosč, kotraž ho na cžlowjekow našcheho czaša wusteji, psches
derje wušwolene a šestajane šlowa do wosjemjennyh pschednosč-
kow. — Šhėrlušč 267 šerbškich špėwarškich cžitaj, wuřu a wu-
konjei wot přenjeje hačž do pošlednjeje šchtwóřki!

Sa konfirmaziju porucžichmy tydženja tu „Domjazj pre-
dař“. Našch czaš nušuje kōždemu, wošebje pať našchej runje kon-
firměrowanej mlodžinje, do rukow bibliju, a to wošebje tež psches
šektěrařštw. Šajku bibliju pať to dacž. Šserbej tola šerbštu!
A tutón rjany a dobrj dar njeje pschi wšchej drohocže hišceže
pscheco tak drohi, kaž druge mjenje trėbne, mjenje nušne a mjenje
dobre dary. Duž, staršchi a šmotšja, sa „šelenj šchtwóřk“, sa kon-
fěrmaziju šerbštu bibliju!

Nowe bėrlěta ho bóršy šapocžnje. To je runje czaš, so šebi
šlasajch našche šerbške njedželške kopjenko, jeli so je hišceže ni-
masch, abo so dopomnišch a namołwjesch šnathch, so bychu to cži-
nili. Tole njeprajimj tehodla, so by něšchto redaktorej k wot
šejnili, ně, ale tehodla, dofelž šebi myšlimy, so chzesch k dwojemu
dobremu pomozny bjež, mjenujzj, so by ho nabožna a zyrkwina
myšl, kotraž hinje, mjes ludom pošhluka a tak ho ludej pom-
hala s hlubiny na wyšoke, — a potom, so by ho šerbška rěčž a
šerbška wěz, Šserbowštw hajiko. Dwe to pschicžinje, kotrež
dyrbjatej tola wěšce kōždeho sa našch „Pomhaj Bōh“ dobyčž!

Šiřowanje: M. we L. sa Laetare. — R. we W. sa Judica. —
P. P.: nastawli!

Samolwity redaktor: šarař Wyracž w Rošacžizach.
Cžiščecž a naklad: Šsmolerjež knižicžišchecžerňa, šap.
družštwo s wobmj. ruř. w Budyšchinje.

Sy-li spēwat,
Pilnje džělat,
Stowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ée. F.

Šserbske njedžělske kopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmlerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. bješ porta.

Njedžela Łátare.

Čiřt na Romškich 5, 1—6.

Wudry šo njekhwat šwojeje mudrosće a šylny šo njekhwat šwojeje šylnosće a bohaty šo njekhwat šwojeho bohastwa. Ale šchtóž šo šhwalić chze, tón šhwat šo teho, šo nje wě a šnaje, šo ja tón šnjes šym, kiž šmilnosć, šud a prawdosć čžini na šemi; pšchetož na tych mam ja špodobanje, tak praji Bóh pšches profetu Jeremiaša. A japoschtol Pawol to š krótkka šwobpšchimuje, hdyž pišche: „Šchtóž šo šhwali, tón šo šhwali teho šnjesa“. Nad nami šchěšezanami šo pšches ničšo njeje šrašnišcho wopokafato, tak Bóh wopravdže šmilnosć, šud a prawdosć čžini na šemi, hacž š tym, šo šmy prawi čžinjeni pšches wěru. A dokelž šmy prawi čžinjeni pšches wěru, dha mamy pokoj š Bohom pšches naščeho šnjesa šesom šhryšta. To je tón měř, kiž je wyschšči, dylži wschitkón rošom, tón měř, kotryž šwět njemóže dacž, ale nam tež njemóže wšacž. Tež wyschnosće, kotrež mamy w bėdženju tuteho žiwjenja šnjesč a pšchětracž, tutón měř Boži rubicž njemóža. Šaj, my šo niž jenož š tutyhni wyschnosćami wotnamakamy tak derje, kaž chze hieč, ale my šo tež šhwalimy tych wyschnosćow. Tak móžemy na praschenje: „Čžeho šměmy jako šchěšezenjo šo šhwalić?“ po našchim tekšče wotmowicž

1. my šo šhwalimy naščeho měřa š Bohom
2. my šo šhwalimy naščeho bėdženja š wyschnosćemi.

I.

Žako šchěšezijenjo šhwalimy šo teho šnjesa, dha šměmy šo šhwalić najpřjódžy naščeho měřa š Bohom. Měř, pokoj š Bohom pak mamy, dokelž je š nami měř čžinił a naš prawych čžinił pšches wěru. Přjedy hacž je čžlowjet prawy čžinjeny pšches wěru, je mješ nim a Bohom njepšchěželstwo. Šřěch džěleńřtu murju mješ Bohom a čžlowjetom postaji. Najšlubšče čžucže, š kotrymž hřěch, kaž dołho š poklecžom njewodateje winy na nim leži, šo šjewi, je njeměř. „Bješbóžni žaneho měřa nimaju“ řeka

husto pola profetow. Ale tón čžlowjet, kiž chze šam tutu džěleńřtu murju pšchělamacž a pšchěd Bohom šo prawy čžinicž, je šwojimi škutkami, měř, kotryž pyta, njenamaka. Wón budže, haj dyrbi pšchěčžiwno Bohu mórkotacž, dokelž Bóh jemu ša jeho šamšnu prawdosć mřdu tak rucže a dospolnje njewuplaczi w tutyh žiwjenju a mřdu ša tamne žiwjenje tak wěšče njesarucži, kaž tajki šamopravy čžlowjet měni, šo je to šašlužit. Tehodla tajžy šamopravi ludžo, kaž dołho šo jim derje wjedže, šo teho šnjesa šhwalić njemóža ale jenož šwojeje mudrosće, wyschitnosće, šylnosće, kaž šariseřřki w templu šamo pšchi modlenju čžini. Šdyž pak šo jim hubjenje dže, hdyž wyschnosć pšchindže, móža jenož škoržicž na wyschnosć, kotraž po jich měńjenju žyle bješ jich winy jich potrjechi a móža jenož mórkotacž pšchěčžiwno Bohu, kiž tajku wyschnosć pola nich dopuščeži, měřto teho, šo by jey pola nich nimo hieč dał.

Žyle hinał, hdyž čžlowjet jemu posticženu hnadu we wěřje šapšchimnje, hdyž šo, kaž žitowit w templu pšchěd Bohom jako šhudeho hřěšniřa špóřtaje a wušnaje, hdyž, měřto teho, šo Bohu tróžny a hordy napschěčžiwno šupi abo pšchězo šašo wot njeho přjecž na šwoje šamšne pucže bėži, wupšchěřřjenu wumóžerřku ruky šapšchimnje a wot Boha šebi pucž přjódčpiřacž dawwa, po kotrymž ma šhodžicž. Wón budže prawy čžinjeny wot Boha, wón dostawa šwědcženje šwjateho ducha w šwojej wutrobje, šo Bóh jemu wschitke jeho hřěchi wodařa, šo šesom šhryšta dla Bože špodobanje nad nim wotpocžuje a šo budže Bóh w nim šapocžany dobry škutk tež dokonjecž.

Šaj, to je něšřto, čžehož móže šchěšezan wopravdže šo šhwalić: my mamy pokoj š Bohom pšches naščeho šnjesa šesom šhryšta, pšches našču wěru a naščeho jenicžřeho šřědnika mješ Bohom a čžlowjetami. A tutón měř njeje jenož ščžinjeny na krótki čžaj, kaž šo druhdy měř mješ čžlowjetami čžini; ale na wěčžne čžajy wošaměńjeny. Junkróčž je wina šaplacžena a to płaczi na pšchězo. šhryřtuš je měř ščžinił mješ Bohom a čžlowjetami na šchizju na Golgacže. Šižo šesajaš wěščeži wo

nim: „Ta schtrafa leži na nim, so bñchmy my mēr mēli a psches jeho rany fmy sabojeni“. Jesuſ kam ſwojim wuſzomnikam praji: „Mēr wam wostaju, ſwój mēr wam dawam. Ja nje-dawam wam, jaſo ſwēt dawa. Waſcha wutroba ſo njeſtróžej ani ſo njeſtrachuj“ a dale: „To ſhm ja ſ wami rēčal, ſo bñſchje we mni pokoj mēli. Na ſwēcje macje wy cžēfnoſc, ale budžje dobreje nadžije, ja ſhm tón ſwēt pſchwinyl“. Duž ſmēmmy ſo ſhwalicz, ſo mēr mamy a tutón mēr ſmēmmy kóždy džen woptacz, hdyž ſo ſ mērej podawamy a hdyž ſtawamy, hdyž ſo do Božeho ſłowa ponurjamy, hdyž luby njedželſki džen na prawe waſchnje ſwjećimny. Wy ſmēmmy ſo ſhwalicz, ſo Bóh teje nadžije naſ ſe wſchēm wjeſelom a mērom we wērje napjelni, taſ, ſo jeho ſwójate pucze ſo nam ſpodobaju, ſo pschecziwo jeho wó-dženjam wjazny nemórtotamy, ale ſo ſmy poſni Božej ſhwaly. A mjes tym, ſo ſwētni cžlowjeſo tuto žiwjenje jaſo wójnu wſchittich pschecziwo wſchittim wobhladuja, ſmēmmy my ſhwalicz, ſo mēr Boži naſche wutrobny a myſle w ſchryſtuſku Jesuſku wó-barnuje, ſo w naſchej wutrobje mēr Boži ſnježſtvo ma.

Tutón mēr w ſchryſtuſku, kotrehož ſo ſhwaly, njeje jenož ſpokojnoſc ſ Bohom a ſ jeho wóžženjom — ſ temu móža tež njeſcheczenjo pschic, hdyž ſo ſe ſtruchym poddacjom pod Božu wolu ponižuja — ale wjedže naſ pscheco bliže ſ Bohu, my mó-žemy prajic, wjedže naſ ſ jeho wóžžnej wutrobje. Psches ſchryſtuſka mamy we wērje pschistuſ ſ tutej hnadže, w kotrejž ſtejmny. Snada, ſ kotrejž Bóh nam napschecziwo pschic, hdyž naſ prawnyh cžini, wjedže naſ do ſchanta hnadny, hdyž ſwērni namafani budžemy. A taſ ſmēmmy ſo hižo w tutym žiwjenju ſhwalicz hnadny Božej, w kotrejž ſtejmny, wſchecje tež teho, ſo ſmēmmy ſ nutrnej, poſutnivej, ponižnej wērjazej modlitwu w Jesuſkownym mjenje ſo kóždy cžaj hnadnemu thrónej Božemu bližic. Wy wēmmy a wērmy, ſo hnadna teho ſnjeſa doſaha taſ daloko, jaſo mróczele du. Tuteje hnadny a pschistuſa ſ tutej hnadže ſmēmmy ſo ſhwalicz.

Alle tón, kiž je taſku wulku wēž nad nami cžini, tón hiſchje wjazny cžini. Wy ſmēmmy ſo tež ſhwalicz teje pschichodneje kraſnoſče, kotruž Bóh dacž budže. Po tutym cžajnym žiwjenju budžemy do herbſtwa tych ſwójatnyh w ſwētne pschecadženi. Wy ſhonimny, ſo je lóž nam padnyl na wjeſele mēſtno, ſo je nam kraſne herbſtvo ſo doſtało. Tehodla piſche ſwójaty Jan: „Moji najlubſchi, my ſmy nēſt Bože džeczi; ale ſjemiko ſo hiſchje njeje, ſchto my budžemy. Wy paſ wēmmy, hdyž ſo ſjemicž budže, ſo my jemu podobni budžemy, pschetož my jeho widžicž budžemy taſ, kaž wón je.“ Haj, nēſchto wulke ſpodžiwne je, ſo ſmēmmy ſo teho ſnjeſa, ſo ſmēmmy ſo naſcheho mēra ſ Bohom ſhwalicz.

II.

Alle hiſchje ſpodžiwniſche je, ſ najmjenſcha psched cžlowſtimaj wóžžomaj, ſo ſmēmmy ſo tež tyſchnoſcžow ſhwalicz. W naſchim tekſeje rēka: „Niz paſ kam to, ale my ſhwaly ſo tež tych tyſchnoſcžow“. To dyrbi ja cžlowjeſka, kaſkiž wot pschirody je, hudancžko byč, ſo ſo móžemy ſwojich tyſchnoſcžow ſhwalicz. Na tyſchnoſcž ſkaržicž, žalofcžicž, mórtotacz — haj, to ſo jemu ſda prawe byč. Abo ſnano potom, hdyž je tyſchnoſcž pschetrata, potom je tež taſtemu cžlowjeſkej ſroſhmliwne, ſo móže dopomnje-nje na to, ſchtož je pschetrat, ſa cžlowjeſka nēſchto rjaneho a luboſneho mēcz. S kaſtim ſahorjenjom móže na pschiklad druhdy ſtary wojat wo tym powjedžacz, ſchtož je we wójnje na tradanjach a napinanjach pscheczerpil. Wērno je, ſo cžaj w tym naſtupanju róže pschinjeje, ſo dopomnječžu na wjele napschecziwnoſcžow we pomjatku wrócžo ſtupicž dawa.

Alle taſ w naſchim tekſeje njeje mēnjene. Drje tež ſcheczenjo ſhonja: „Wſchitto powuczenje, hdyž tudny je, njeſda ſo nam wjeſelofcž ale ſrudžba byč; ale potom — haſle potom — wone pschinjeje pokojny plód teje prawdoſče tym, kiž psches to ſame ſu ſpytani“. A tola je ſwójaty Pawol teho mēnjenja, ſo ſo dyrbi ſcheczenjan tyſchnoſcžow ſhwalicz móž, kaž dolho w nich ſteji. A tehodla ſmy prajili, kaž ſo ſmēmmy naſcheho mēra ſ Bohom ſhwalicz, taſ ſmēmmy ſo tež naſcheho bēdženja ſ tyſchnoſcžemi ſhwalicz. Woboje nuſnje hromadže ſwižuje. To jene ſhwalenje je pruha na to druge. To drje je w Božim ſłowe nam ſlubjene, ſo Bóh naſ psches naſche ſamóženje njedawa ſpy-towacz, ale cžini, ſo ſpytowanje taſ tónža dobudže, ſo my ſo móžemy ſnjeſcž, ale to nam na žane waſchnje njeje ſarucžene, ſo budžemy, hdyž ſmy jemu tyſchnoſcž abo žlyh rnyk tyſchnoſcžow ſ Božej pomožu ſbožownje pschetrati, potom wot wſchittich dal-

ſchich napschecziwnoſcžow a ſpytowanjom pschepuſcheczeni wostacz. Wy wēmmy, ſo mamy psches wjele tyſchnoſcžow do Božeho kraſ-ſtwa ſaſcž.

Cžehodla ſmēmmy ſo nētko jaſo ſcheczenjo ſwojeho bēdženja ſ tyſchnoſcžemi ſhwalicz? Tehodla, wotmolwi naſch tekſt, „doſelž wēmmy, ſo tyſchnoſcž ſežerpliwofcž pschinjeje“. Tyſchnoſcž je wſchitto, ſchtož wot wonkach a wot nutſkach wſchēdnje naſchu duſchu cžiſchjezi a wobcžuje. Wona pschinjeje temu, kiž je prawny cžinjenny psches wēru, kiž ma mēr ſ Bohom, ſežerpliwofcž, dawa jemu móž ſ njeſenju, kotruž priedy njeje mēl. Sežerpliwofcž je ſlamana ſamſna wola, kotraž nētko ſwojich ſamſnyh pucžow ſo wostaji a ſo do Božich pucžow namafa. Sežerpliwofcž praji: „Moja duſcha je cžicha ſ Bohu, kotruž mi pomha“ a ſo modli: „Niz kaž ja cžju, ale kaž ty cžjeſch“. Sežerpliwny wē, ſo ma pola Boha wſcho, ſwój cžaj a ſwoju ſchundu, ſo wón pomha, hdy a hdyje w ó n cžje, niz hdyž a hdyž my cžemy. A taſku ſežerpliwofcž nawuſnjemy w tyſchnoſcž pscheco lēpje. Wluwacz nawuſnjemy jenož, hdyž do wody džjeſch a ſežerpliwofcž jenož nawuſnjemy, hdyž tyſchnoſcž cže dompyta. Napſchtoſ Pawol je to kam ſhonil, ſchtož wo žohnowanju tyſchnoſče piſche. Tyſchnoſcž, prawe njeſena, w pohladanju na Jesuſa a w hlubokim ſačucžu naſcheho mēra ſ Bohom pschinjeje ſežerpliwofcž, wucži naſ cžiche a podaczi do Božej wole, haſ ſ wjeſelofcžu ſwój ſchicž njeſcž.

Sežerpliwofcž paſ pschinjeje ſhonjenje. Sežerpliwny ſcheczenjan je tež naſhonity, ſwērny namafany, ſefrawjenny ſcheczenjan, kiž wē, ſchto na ſwojeje wērje a na ſwojim ſbožniſtu ma. Ja ſo waſ wſchittich praſcham, kiž macje cžjeſe cžajny a hodžiny ſady ſo a ſeže ſo psches nje w ſcheczenjanſkej ſežerpliwofcž pschec-dobēdžili, hač njeſku runie taſke hodžiny ſrudobny a ſchicža hodžiny waſchich najſbožniſchich ſhonjenjom byle, wot kotružž žohnowanja nētko hiſchje wužiti macje. Sinaſ niz hač psches tyſchnoſcž ſo ſraty ſcheczenjan, ſcheczenjan kiž ma nahonjenja, ſežinich. Daj ſebi lubicž, hdyž pruhowany budžeſch. Proſch jenož ſo by ſwērny namafany byl, ſo by ſhonil, kaſ je ſchryſtuſkowno móž w naſchej ſlabofcži móžna.

„ſhonjenje paſ pschinjeje nadžiju“. Naſhonity, ſwērny namafany ſcheczenjan je tež ſylny w nadžiji: Sdyž ſy kam w cžej-ſchich hodžinach Božu ſwērnoſcž a prawdoſcž, jeho troſchowanja, jeho pomhazu bliſkofcž ſačuwat, dha ſy potom ſylniſchi a wje-ſelſchi w tej wēſtoſcži: twoja wēra je wērnoſcž, twojeho Boha ſlubjenja njeſebaju, a to pscheco ſ nowa poſhlunuje w nadžiji, ſo budže tón, kiž je hač dotal pomhaſ, tež dale pomhacž a ſkóncž-nje tež pomhacž psches ſchicž ſe krónje, psches ſrudobny ſ wjeſelu, psches bēdženje ſ dobucžu a ſ mērej. A tuta nadžija njeſahanibja. Sbožne pravo ſcheczenjanow je, ſo ſmēdža pscheco ſo nadžiječ ſcheczenjan ma wulku, wēſtu a kraſnu nadžiju, ta njeſahanibi, pschetož Bóh kam je ju daſ a we wſchittich tyſchnoſcžach ſo jaſo prawa wopofa'uje. Cžim wjazny je ſcheczenjan hižo pscheczerpil, cžim bohacžicſcho je tež pomtož ſwojeho Boha ſhonil. Cžim hór-ſkiſche je jemu huſto žiwjenje w tutym ſwēcje bylo, cžim ſlódkiſchi je jemu tež troſcht ewangeliona byl. Cžim wjazny ſemſkich nadžijow je ſo jemu ſnicžiko, cžim luboſniſcho a jaſniſcho ſo jemu hwēda teje jeneje nadžije ſwēczi, nadžija na pschichodnu kraſnoſcž, kotruž Bóh dacž budže.

Taſ ſo tež tyſchnoſcžow ſhwaly, ale ſedžubimny prawe: my njeſhwaly naſchu ſežerpliwofcž, naſche ſhonjenja, naſchu ſylnu nadžiju. Nē, lubofcž Boža je, kotruž ſhwaly, kotraž je do naſcheje wutrobny wulata psches ſwójateho duſcha, kotruž je nam daty. Sſwiaty duſch wobſwēdeči naſchemu duſchey, ſo ſmy Bože džeczi, dawa nam ſbožnu wēſtoſcž, ſo Bóh naſ lubuje. S teho cžerpamy wjeſelofcž tež w tyſchnoſcžach. Bóh je lubofcž, hdyž bjerje a hdyž dawa. We hlubinach tyſchnoſče, kaž na wyko-foſcžach ſboža ſhwaly jaſo ſcheczenjo, ſo je Bóh lubofcž. A ſ tym ſo ſamnyh njeſhwaly ale ſhwaly ſo teho ſnjeſa. M. we 2.

Pschicſtojne waſchnje.

Pschicſtojne: Pscheczel naſcheho ſopjenka ſ rataſtſkeho ludu, kotremuž naleži pomhacž ſ polēpschenju ſrudnyh wobſtejnoſcžow, ſežele nam ſežehowaze ryncžki, kotrež ſu ſe žiwjenja a ſ naſhonjenja we wulkih mēſtach a na kraju piſane, a jaſo taſke njech tež ſ nam rēčja:

a molachu w tajnim padže: videant consules! to reka: njech bu czi, kiž bu pomolani, na straži a hotowi, wscho, sčtož je možne, czi nicž. Tole njech je tež Sserbam, jich potwolanyh wodžerjam a fastupjerjam kaž wschém hromadže pschivolane! Dže tu tola wo drohe kubla teje wěry a nabožiny!

Wobras.

Mały to wobras, kotryž potasam. „Drohotna blescha“, reka won.

Wulke město to! Jeho hašy bu czornoczmowe, srudne a frudžaze, polne symy a smjersta. Po tutech hašach cžeri žónsta. Kóžde džešacž krocjelow saběhuje do žněhoweje wjeńzy, wobšunje žo sažo a sažo, stanje tež sažo a sažo a běži dale, abo ně, wlecže žo wona dale a dale; pschetož dale dyrbi, dale psches tu cžmowu pusežinu, do kotrejež je strajkowanje pschewobrocžimo to bewať tak žiwe a žwětte a cžiste město.

A dale a dale běži, wlecže žo žónsta jemu hodžinu — dvě hodžiny, dale a dale s města won t druhemu kónzej hobrskeho města. Posastacž nješně, komdžicž žo nješně! Tam wonkach, daloko wonkach je khorownja a tam leži jeje khorow džecžo. W žwojimaj rukomaj džerži a khowa žónsta něšcto, jemu drohotnosč; kędžbuje starosčimje, kať by jón džeržaka, khowaka. A to je — litřka blescha polna wody, kotruž bě žebi wuprosžka, nakupowaka, haj nabědžita.

Bě to na přenim dnju strajkowanja; wodowody njedžělachu. Macžet nješy a pschinyšy tu do khorownje, kotraž je wot cžlowškeho žiwjenja kaž wotřesnjena, wodu, po hodžiny dolhim běženju wodu!

Słowa njenamakajš, kotrež mohle cži tutón wobras prawje pomjenowacž. Macžet, kotraž psches cžmu, lóđ, žněh wulkeho města běži — a tam to khorow džecžo w khorowni bjes wody — to je to, sčtož sažoť a podložť dawna stawišnam a spěwam wo našim „modernym“ cžaku, kotryž tu nječesč na žo wali. so khorow, džecžom, cžěšchym žwězu a wodu wša, so wumrěcž dyrbjachu.

To tón mały wobras, molowany we wulkim měsčje!

Occultismus.

Susčičo a husčičo cžitajš a žlyšičš nětkle tuto mjeno. Sčto žo to sady njeho khowa? Sdyž dyrbimy s krotka prajicž: wschitzy cži cžlowjekojo, kotsiž žo s potajnym, nješnathym mozami saběraju. Occultismus reka tež: wucžba wo potajnych wězach. Occultistojó saběraju žo s podeńženjemi, kotrež hač dotal ničto wujafnicž njemóžešče abo tola niz žyle, kaž na psch. žony, hypnosu, dalokowidženje, do žyła to, sčtož my wscho pod widženjom frosumimy; žem žlyščeja wožebje tež spiritistojó, kotsiž wschitke tajke podeńženja ducham pschipižuja. Drusy sažo na wopať duchow a duchowne žyle sačičkaja a wscho tajke naturškim mowam pschipižuja, nam hižo snathym a hiščeje nješnathym. Occultismus njeje ničto nowe ale něšcto jara stare, drje žobu to najstaršče. Saul pytašče w Endor pomoz pola occultisma. A mjes ludžimi je jich wjaz, hač žebi myžlišč, kotsiž nětk okultismej pschwižuja, tež wožebje njes Sserbami. Sčto wscho njepowjeda žo to tola mjes Sserbami wo: nacžinjenju, wo pjenježnym smiju, wo wtdženjach a šewjenjach, wo cžornym pžu, wohnjowym mužu, pjenješhracž, wo kěchowach a starych hrodach a wschém možnym. Pschiwěra je hujto druhe mjeno sa to, sčtož žo occultismus mjenuje. — Snadž pschi škadnosčiči tež tu w našim kopjenku wotym a tamnym sažo pižamy, kaž to hižo žmy. Pschetož tu je wjele pódla, sčtož je s nabožiny a wěry, abo wjazž drje pschecžimo nabožiny a wěry. —

S bliska a s daloka.

W Budyščinje jenrě 10. měrza archidiaconus s wonka žlyžby **S u d a**. Je to posledni žerbški duchowny sa Lubij byl. Psches 40 lět je w Lubiju skutkował a bu nětk 82 lět stary wot Boha teho Anjesa wotwolany. Póńdželu, 13. měrza, bu w Budyščinje pokhowany, pschewodžany tež wot jich wjele Sserbow, kotrymž je s wulkej žwěru psches te dolhe lěta žwojeho žiwjenja žlyžil. Bóh spožč jemu wěcžny měr a wotpocžin! — Nětkole žo w Lubiju jenož hiščeje kóžde bėřtklěta žerbška Boža žlyžba wotměwa.

W Draždžanach směje dženža, njedželu Laetare, popoldnju 1/24 hodž. farať Domaschka žerbšku Božu žlyžbu a to w žschiznej žyrkwi.

S Prusseje. Žyrkwina šhromadžina sa wustawu (verfassunggebende Kirchenversammlung) sa stare pruske probinzy ma jich 221 wotpóžanzow. Rosdželiwšči tutech po žyrkwinyh stejnisčezju, nadeńdžesč 145 pozitivnych abo na prawej stronje stejnych fastupjerjow, 47 žu se žryedžneje strony, 19 žu liberalni a 10 mjenuja žo neutralni. To je sa wulku prusku ewangelsku žyrkej jene spokojaze fastupjerstwo, kotrež jej směsčja, žo wustawa tajka budže, kotraž saměsčje drohe kubla ewangelisčje žyrkwoje tež sa pschichod. Wožebity wubjerť je wustawu pschiholowat; wobštejesče s 42 wotpóžanzow, mjes nimi bě 27 pozitivnych, 9 žryedžneho stejnisčezja, 4 liberalni, 2 neutralnaj. Kaž hižo njedawno šdželiwšy, je žo tutón wubjerť w sawodže t wustawje sa ewangelske wěruwšnacže rošžudžit a nacžit, wot prawej strony namjetowany, bu pschijaty. S tuteh sažoži žo nowa wustawa na to w žwjatym pižmje nam date ewangelion wot Žesufka Šhryštusa, teho šchizowaneho a stanjeneho, našcheho Anjesa a Šbóžnika.

We Wittenbergu wotměwachu žo žobotu 4. měrza a dalšče dny wulke Lutherowe žwojedženje. Běchu tam we wulkej licžbje šhromadženi fastupjerjo ewangelskich žyrkwjow Němskeje a wukraja, fastupjerjo wulkich žyrkwinskich šjednocženštwow, ewangelskich fakultow a drusy. S wukraja běchu tam pschedywschém ewangelski aržybiskop Soederblom s Upsala w Šwedškej, ewangelski biskop Gomerus s Žinisteje a ewangelski biskop Raffay s Ungarškej. Fastupjena bě tam tehurunja hiščeje ewangelska žyrkej Danškej, Wukrajny, Polnózneje Ameriki a druhe. Žomnikaj Luthera a Melanchthona běšctaj s wěnzami wupšchenej. Šwjatocžnosčje wotměwachu žo w hrodowškej žyrkwi, hdžež je Luther psched 400 lětami tak možnje pschipowjedat ewangelion Žesom Šhrysta. W nej stej tež rowaj Luthera a Melanchthona. Na Lutherowu row položil aržybiskop Soederblom krašny wěnz, pscheny se šwedškim barbami, wušnawajo, žo jeho wótžny kraj w duchownym nišonu tak wulkeho džaka winojty njeje, kaž Lutherej. Njedželu Invocavit wotně žo šwjatocžnosč w měsčezanškej žyrkwi, kotraž bě se jelenymi pletwami wupšchena. W tutej žyrkwi je Luther pschedy wschém w měrzu 1522 předował, a to šapocžawšči njedželu Invocavit tuteho lěta, žo wrócžiwšči s hroda Wartburg. S klětki tuteje žyrkwoje je wón w Invocavit-tydženju lěta 1522 s možnym žłowom pschewinšł tuch, kotsiž běchu špytali samucžicž a sawjercžecž škutť reformazije w cžaku Lutheroweho pschewywanja na hrodže Wartburg. Tu měsčesče žwojedženške předowanje finiški biskop, mjes tym žo wyschi žyrkwinskí rada Cordes s Lipska wostařnu Božu žlyžbu fastaršče. Žena s dalšchich šwjatocžnosčow bě we wožebitym twarjenju, „Lutherhalle“ mjenowanym. Pruska wyschnosčž bě psches minštra kulta dra. Boelitz fastupjena. — Šo bchym žo my wschitzy dopomnikl, sčto je Luther psched 400 lětami samohl s mozu žwojeje wěry a s mozu Božeho žłowa pschecžimo njepschecželam šwontka žyrkwoje a pschecžimo šabludženym šmitška žyrkwoje. Štejnyh tuž žwěru t žwojej ewangelskej wěry, w nej s Lutherom žo šložuju na bibliju, na Žesom Šhrysta žameho!

S i s t o w a n j e : **R. we W.** sa Judica. — **D. w B.** sa Palmarium.

Samolwity redaktor: farať Wyržacž w Nošacžich.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. F.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

• Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziščežerńi w Budyšćinje a płaczi šćtwórtłětnje 2.— hr. bjes porta.

Njedžela Judica.

Višt na Hebr. 9, 11—15.

„Ta krej a prawdoséž Khrystuša
Je moja drašta pschistojna;
S tej psched Bohom ja wobštacž chzu,
Sdych do njebja nuts počahnu.“

Najrjeńšcha pycha kóždeho wołtarja w našich ewangellso-lutheršćich zyrkwojach je kichiz našeho Sbožnika Jesom Khrysta. Potajnstwo tehole kšchiza sejnacž, je wotykńeny kónz našcheje kšchescžanskeje wuczby, ale hałle žiwjenje a jeho wschelatore wo-dženja a wojowanja potaža nam, kajtu wažnoséž tele snamjo čłowjeskeje stóscež a bójskeje luboscež sa wschěch sprózných a wob-čeznych ludži ma. Kelto čłowjekow je w tymle snamjenju žiwých bylo a wumrjelo! „Kjad kražny, pycha kšchescžana, hlaj, kšchiz je Kńjesowh.“

Wo Kńjesowym kšchizu rěčža tež słowa lista na Hebrejsćich. Drje w nim słowo kšchiza njenamakasch. Wón pschiruna starh a nowh klub, a ma swoje spodobanje na tym, so widži, kał ƙu ƙo stare snamjenja židowsćich Božich ƙlužbow na snuštne duchowne waschne na horje Golgatha dopjelnikle. Tam krawne wopory směrjatow — tu ƙwjata a droha krej Khrystuša.

Se spikacželom našcheho lista chzemh ƙebi wospominacž a křwalicž

m ó z K h r y s t u š o w e j e k r w ě .

Wch ƙo praschamy: S wołkal pschindže móž tejele křwě? Kał daloko doƙaha tale móž?

We měrije židowskeho luda mějesche krej směrjatow multu móž; krej, kotraž pschi wołtarju běžesche a ƙo na kšćinju ƙłuba a

na wopornu woƙadu křepjesche, jich wuczisćeži. Tak daloko hačž ƙo s tym psched ƙwjatym Bohom shibowachu, ƙwój hrěch spósnawachu, po wujednanju woprawdže žadachu; njebě tale móž přsdna myšl. Ale šćto je kóslaza a čelaza krej pornjo křwi ƙwěrneje luboscež polneje wutrobh. Něšćto wjetšche njenamakasch, dychli krej, hdyž ƙo podawa w ƙwěrnej pošluschnosći a ƙebje sabycžiweje lubosći. Tež twoja krej, mój kšchescžano, ma móž, njeh ju pscheliješć sa wšćoči saměr, njedy ju wutrjebasch we ƙwěrnym dopjelńenju pschikšluschnosćow, we woporniwkej lubosći.

Móz Khrystušoweje křwě spósnawasch tež na tym, so je ƙo Khrystuš ƙam bjes wšćitkeho poroča Bohu woprował. Tajke woprowanje je pola čłowjekow wjazh abo mjenje winojte. Nam ƙu mužojo snacž, kotřiz ƙu swoje žiwjenje woprowali, ale nimo ƙwěttla nadeńdžesch něšćto čzmowe pola nich a, hdyž wumrěchu, njewumrěchu jenož druhich winy dla, ale tež ƙamo swojeje dla. Jow pak je jehnjo bjes poroča, jedh, kiž ƙmě k čłowjekam prajicž: „Šćto mjes wami móže mi hrěch dotwjesć? Jow je rjel, tak čizty kaž hewal žadhn psches semju schoł njeje. Sdych ƙu drušh swoju krej pscheleli, husto tež čšescželakomnosć aje-pobrachowasche, haj tež hida na druhich čłowjekow, — jow pschindže s wutrobh, kotraž jenož se ƙobuzelenjom a s lubosću, njedžiwajo na ƙebje ƙameho, pukotasche. Sdych ƙu drušh sa wótžny kraj wumrjeli, je to stajneho wopomńecža hódne, ale něšćto dostojnišće je, hdyž je jedh swoje žiwjenje sa žhle čłowjestwo a sa najwšćisće kubla, duschow žiwjenje a sbóžnosć, podał. Haj, Khrystušowa krej jako krej teho, kiž běšće bjes poroča, — džiw rjeje, so ma wošebitu móž.

A temu pschindže, so dyrbinh wjedžecž, so w jeho duschh wěcž-

ny duch bydlešče, življenje i večnega bójsteho živjenja a ju zyle napjelni. Wot večnega ducha ma drje kóžda čłowsta duscha schriczku w sebi, ale jow bydli wschitka polnoscz teho bójstwa czelnje. Dolež bē Jesuſ a Bóh jene, je Ahrystuſowu wopor woſebity wopor, jeho krej woſebje mózna. Pſchińdže, hdyž kměmy taſ prajicz, je kamkneje wutrobny našcheho Boha. Dolež je ſo Jesuſ do kmjercze podaſ, je večne bójste myſle wudoſnjal. To je hluboke žórto mozy polneje krowě Ahrystuſoweje.

A hdyž ſo nětk praſcheſch: Kaſ daloko doſahnje tale móz? Dha ſhonich najprjedy: hačž t trónej a t wutrobi Božej! „Ahrystuſ je pſchichoſ, ſo by wschſchi meſchnik byl pſchichodnyh žublow, a je pſches wjetſchu a doſonjanichu hětu, kotraž njeje i rukomaj czinjena, junu do teho ſwjateho nutſſchoſ.“ So je ſo Ahrystuſ po doſonjanym woporje t ſwojemu a t našchemu Wótčzej wrócziſ, je najwſchſche dopjeljenje teho, ſchtož bē židowſki wschſchi meſchnik kóžde lěto cziniſ, hdyž njeſeſche krej woprowaneho ſwěrczja do najſwěrcziſcheho. Niz pſches ſemſtu ſwjatnižu do najſwěrcziſcheho, ale pſches njebeſa pſched Boži trón, a duchownje pſchinjeke ſwoju krej, duchownje ſteji tam jaſo tón prawy wschſchi meſchnik, kiž chze a kmě čłowjetoj i Bohom wujednacž. Jeho krej pſchipoſnaje Bóh jaſo brědſ, pſches kotryž ſamóža čłowjetojo je ſwojeho hrěſchneho waſchnja wuńcz a ſbožo namakacz. Jeho krej je ſnamjo pſched Bohom, ſo njeje tele čłowjeſtvo zyle ſhubjene, ale ſo móže ſo bójſtemu živjenju wotwricž. Ahrystuſoweje krowě dla wěrimy, ſo ſwěczi nam i njebeſ pſcheczelne wócžto Bože. Se ſwontownym licžbowanjom tutón ſkutk Ebožnikowu ničžo czinicž nima, i wutrobu dyrbiſch to ſa czuwacz, a našcheje čłowjeſteje ſlócze a wujednanja dla ſebi nje mēr czinicž. Dolež wschitke našche prózowanja nam njebeſa dohycž njeſamóža, ſo wjekeſelimo, ſo je Ahrystuſowa krej nam reſa hnady, kotraž do najſwěrcziſcheho Božeje wutrobny dóndže.

Na druhim boku paſ móžemy tež prajicz: móz Ahrystuſoweje krowě doſaha do wschědy hlubinow čłowſteho ſkaženja. Wucziſczi, kaſ našch text praji, „naſche ſwědomnje wot mornych ſkutkow, t ſlužanju temu živemu Bohu.“ Hdže je te meſtno, hdžež ſo čłowjet kam ſpóſnawa, hdže te žórto, w kotrymž kmě ſwoje ſwědomnje wumhycž wot wschěho ſteho živjenja, i kotrehož móz t nowemu živjenju čzerpa, t roſumnej Božej ſlužbje? Na ſchižu Ahrystuſowym, w jeho krowi, kotryž je w najſwěrnichkej poſluſchnoſczi a njeſkóncžnej luboſczi pſchelaſ. Spodžitwny wobras je to, hdyž ſwějenje ſwjateho Jana wo tnych rěczi, kiž ſu ſwoje draſty wumhli w jehnjeczowej krowi, ale derje ſnamjeni, ſchto móžeſch pod ſchižom Ahrystuſowym naſhonicž. Dha budža hrěchi, njech ſu krejczěrwjene, jaſo kněh bēte, dha wožitwja mornwa wutroba, a ſleczi horje i ſchidſkami jaſo hodleſ t ſlužbje temu živemu Bohu. Njeſabudžmy wschaſ, ſo taſka Boža ſlužba je wot tynjeny kónz byl, čzehoždla je Jesuſ Ahrystuſ ſwoju krej pſchelaſ. Niz jenož dyrbiſch ſo dacž wujednacž, ale wumóz, ſo by nowe ſtworjenje byl, w kotrymž njeſamóže hrěch dohycž.

A ſkóncžnje doſaha móz Ahrystuſoweje krowě pſches wschitke czahy hačž do wěcnoſcze. „Wón je wěcne wumóženje namakal.“ Jeho ſchiž a jeho krež njeje dženka po 19 lěſtſotkami hiſcheže ničžo wot ſwojeje mozy ſhubifa a budže pſchezo na čłowſkich wutrobach dželačž, je ſhibowacz pſched Bohom jich hrěcha dla, je ſbēhycž t nowemu živjenju w hnadže. Juntrócž je Ahrystuſ ſo podaſ — ſa wěcne wumóženje. My kmě paſ nětko powołani, wot Jesuſa tele podacža wuknyčž, ale wjele jich je, kotſiž ſu ſawěrnje wot njeho wukli. A w pſchichodže hinaſ njebudže. Móz Ahrystuſoweje krowě pſches wschitke czahy doſaha t poſlednej čłowſkej wutrobje, kotraž budže na ſemi bicž.

Sawěrnje, krej našcheho Ebožnika je wulata, ſwjata wěz;

myſlmy na to, kaſ doſho žiwi kmě, ſo jaſo tajž, kiž powołani ſu, to ſlubjene wěcne herbſtvo doſtali.“

Ach! ſdžerž naſ, Jesu, ſwěru
Pſchi ſwojej krowi a kmjerczi,
A poſhlí naſchu wěru,
Hdyž na waſ chzedža čzerczi;
Daj, hdyž je ſwěta džemy,
So twój raj herbujemy.
Daj nam ſwój mēr, o Jesu.

Ih. R.

Wóſtuy ſbērluſch.

Włóž: Martra Boža kom'ž je derje w tebi atd.

Jene pſcheju ſej pſched wschitkim druhim
Jenu jedž a picže tu:
W dole ſylſow nočzu ſhodžicz i druhim,
Jeho pſche wscho lubuju.
Na toh' Jenoh' wócžto moje hlada,
W krowawym poczi w kmjertnej czwili pada
Knjes na ſwoje wobliczo,
Aheluch Wótza wupijo.

Takle hanjenty a wukměſchenty
Knjes naſch kral do wěcnoſcze!
Arjudowany t kmjerczi wotſbudženty,
Enjeke puſi ſczępliwje. —
Schto je czinika ta luboſcz ſwjata?
„Sa naſ“ wschěch do czwilow kmjercze data,
Hrěſchnižy, to wopomńcže!
Ahrystuſkej częſcz dawajcže!

Pſched woczomaj dyrbi wón mi wotacž
Czihe jehnjo Bože kam
Takle krowawy, blědy kmjercz ma doſtacž
Powyſchenty na ſchiž tam
Dacžny bēdži ſo wo duſchu moju,
So by mēl ju wěcžnje ſa miſdu ſwoju.
Esmjerczi móz ſa na wěcžne,
Doſonjane! wolaſche.

Sabycž to mi Jesu njedaj ženje:
Mój hrěch — tvojou ſaſlužbu!
Hdyž tu ſhodžach kaſ czi ſaſlepjeni,
Pytaſ, nam'kaſ by mje tu.
Dawno hižo ſa mnu by ty hladaſ,
Ebožnoh' czinicž mje ſej horzo žadaſ,
Sa mnje pſchela ſwoju krej;
Tak nětk ſo mnu derje ſtej!

Ja bym twój! praj ty nětk ſwoje „hamjeń“,
Eswěrnny Jesu ty by mój!
Ty by ſwojej zyrkwoje róžny kamjeń!
Ja nětk wumóženy twój!
S tobu, džělo, — poradži ſo ſtajnje
Budž mi ſkala ſboža, wukhowanje
W živjenju, we wumrjeczu,
W wěcžnoſczi twój wotſtanu!

J. W.

Wědomoſcz.

Schtož je pſchednoſchki mucženja profěſora Leo Erichſen
ſchſchaſ, je i jeho ſłowow wukſchſchaſ jene doſpoſne ſaſudjenje

na Golgatha bu dokonjane to poslednje, to Gethsemane pať tole poslednje a najcžežiche sapoczane.

Gethsemane! Tam widzi Jezuŝ Khrystuŝ pucz martry a kichiz ģmjerce a widzi tež te legiony jandželow, kotrež može swolacz, a pobinwŝchi ģwojich njepscheczelow ģo wróciziz k prawizy ģwojeho Wótza. — Gethsemane! Tam widzi Jezuŝ Khrystuŝ jatamanych cžlowjekow to hrěchach a ģubjenoŝczi a widzi tež dom Wótza njebjest, kotryž chze wotewricz tutym wobohim cžlowjekam! Gethsemane, tam wojuje, sčtož cžlowjeske, semŝke je to tutym Jezuŝu Khrystuŝu, kiž bu cžlowjek mies cžlowjekami, s tej bójŝkej luboŝczi, kotraž to Jezuŝu bē ģo sjewita; to cžlowŝke boji a strachuje ģo psched bolosczu a krawnej ģmjerce, ta luboŝcž bójŝka chze to wumóženje psches hórke cžerpjenje. Teho dla to styšne, ģluboŝke sdychowanje: „Mój Wótče, je-li móžno, njech tón khelich wote mnje prjecz dže, ale wschať niz kaž ja chzu, ale kaž ty chzesch!“ Teho dla to dolhe styšne wojowanje, tak wulke, so ģebi pyta towarŝchow to tajkim wojowanju: „Njemóžecze dha wy jenu ģodžinu je mnu wachowacz?“ Teho dla to budženje, to budženje je spanja wóczkow, to budženje je spanja myŝlow: „Wachujcze amodleze ģo, so do spytowanja njepschidžecze! Duch je hotowy, ale cžeťo je ģlabe!“ Jezuŝ Khryst snaje wuczobnikow, snaje cžlowjekow a wē, so woni tak wjele ģlabbŝchi wojowarjo a tak wjele bóle njeŝedžblitwi wachowarjo.

Gethsemane! Esam je ģo Jezuŝ Khryst tam dyrbjat dwubędžicž, ģam a wopuŝchzeny wot cžlowjekow! Wopuŝchzeny niz wot Boha! Ta luboŝcž k cžlowjekam je dohwaka kaž na ģorje pschekraŝtjenja! Erosunŝich nětko s najmjeiŝcha našdala, sčto to wscho wuprajene to tych tšoch króťkich ģłowach 46. sčtucžki: „Stańcze! Pójmy! Slaj, blifko je, kotryž mje pscheradž!“

Esudom pschicžinow, so modlitwa njebu.

„Proŝcže a wam budže date!“ Tole ģlowo je wērne, a sbožowny, nē sbožny tón, kotryž to je nashonit! Prajiŝch-li: „Ja njeŝym!“ dyrbiŝch wjedžecž, so to ģlowo dale praji: „Pytajcže a wy namalacz!“ Saģo a saģo dyrbiŝch ģo modlicž, a nutriŝcho a s wjetŝchej dowěru! „Wuŝlyŝchenje pať je tola wuwostalo!“ ģlyŝchu tu a tam prajicž. Sa teho rēka to bibliji dale: „Klapajcže, a Wam budže wotewriene!“ S tej wěru a dowěru, kotraž ģorj pschekadža, dyrbiŝch ģo modlicž, a twoja modlitwa budže wuŝlyŝchana, drje ģusto doŝcž niz po twojim cžlowŝkim mēnjenju ale pať tola po tym ģlowje Jezuŝowym — Matth. 7, 11 —: „Jeli so tehodla wy, kiž wy wschať sli seže, móžecze waschim džeczom dobre dary dawacz, wjele sčěrje wasch wótcžez, kiž to njebjekach je budže dobre wězj dawacz tym, kiž jeho proŝcha“.

A telko kraŝnych pschikadow sa wuŝlyŝchenje modlitwow mamy tola! Biblija cži jich podawa wjele a nashonjenje kŝchescžanow tehorunja: Mójŝaģowe modlenje 2. Mójŝ., 17; ģanina modlitwa 1. Sam., 1; ģliakowa modlitwa 1. kral 18; modlitwa kŝchescžanŝkeje woŝadny, ģap. ŝt. 12; — Lutherowa modlitwa sa Melanchthona; modlitwa maczerje Moniki sa Augustina. —

Alle, prajiŝch, so ta modlitwa bjes wuŝlyŝchenja wosta, to stawa ģo tola tak jara, jara ģusto! To ģnadž masch prawje, jeli so ģo njeje stalo po Matth. 7, 11. Alle cžehodla? Sdyž niz tehodla, so skomdži něŝto wot teho, sčtož prjedy prajachmy, dha roŝponinaj, hačž tomu njeŝadžewaja 7 pschicžinow.

1. ģes. 59 2: „Wasche sčóŝcže roŝdžela Waŝ a wascheho Boha; a wasche hrěchi potaja jeho woblicze psched wami, so njebudžecze wuŝlyŝchani“. — Twoje hrěchi, kotrychž ģy ģebi wēdomny, ŝadžewaja, so modlitwa je wuŝlyŝchana.

2. ģak. 1, 6, 7: „Njech proŝy pať we wěrje a njebudž nje-wěŝty; pschetož, sčtož je nje-wěŝty, tón je runje jaťo mórŝka žolma,

kotraž wot wětra budže ģonjena a njetana; tón ģamj cžlowjek njepomnyŝl ģebi, so by sčto wot teho ģnjesa dóŝtal!“ Dwēl dwēlowanje ŝahacžja próŝtwe.

3. ģak. 4, 3: „A hačžrunje proŝcže, dha wschať nicžo nje-dostanjecze, tehodla, so wy ŝte proŝcže, so byŝcže to to ģwojich lóŝchtach pschecžinili!“ — Dofelž s modlitwu ŝte a ģamopaschne pytačž, niz pať, sčtož k cžesczi Božej, njemóžecze wuŝlyŝchenja wuŝladacz.

4. Mark. 11, 25 a 26: „Sdyž wy ŝtejicže a proŝcže, dha wodajcže, macze-li sčto pschecžimo komu, tak so by tež wasch wótz to njebjekach wam wasche hrěchi wodať. Sdyž wy pať njewodawacz, dha tež wam wasch Wótz, kiž je to njebjekach, njebudže wasche hrěchi wodačž.“ — Sčtož ģo s wutrobu modli, kotraž nje-wodawa winikam, ŝopowjedži ģam ģwojej modlitwe wuŝlyŝchenje.

5. Pschik. 21, 13: „Sčtož ģwojej wuŝchi ŝatyka psched wolanjom tych kħudnych, tón budže tež wolačž a njebudže wuŝlyŝchany.“ — Njeģmilnoŝcž ŝteji wuŝlyŝchenju twojeje modlitwy na puczju.

6. Pschik. 28, 9: „Sčtož ģwoje wucho wotwobrocži, so by ŝakon njeŝlyŝchať, teho modlitwa je ģroŝnoŝcž“. — Saģacžejo Božej woli pucz, saģacžich wuŝlyŝchenju modlitwy pucz.

7. ģes. 13, 3: „Cži ludžo wiŝaju je ģwojej wutrobu na ģwojich pschibohach a džerža na pohórŝchenju ģwojeje sčóŝcže; dyrbjat dha ja jim wotmolwicž, hdyž ģo mje praŝcheju“. — Pschicžiwostwo ŝtejiwuŝlyŝchenju modlitwy na puczju.

Ģesnaŝchj tute 7 pschicžinow a ŝesnaŝchj pschi nich ģameho ģo, wē ģnadž někotryžkuli, cžehodla modlitwa njebu wuŝlyŝchana.

S blifka a s dalofa.

— S Cžeskoŝlowaŝkeje piŝche ģo to tym tež tu ģižo našpom-njenym zyrkwinskim ģibanju, so ģo džer a bóle roŝŝčěrja a to to Cžeskoŝlowaŝkej ģamej kaž to Cžeskim lēŝu (Böhmerwald). Woŝebje ģylne je tuto ģibanje to Praŝy a wokolinj. Katholŝte nowiny mjenuja jo jene njebože, kotrež je tak katholicke kŝchescžanstwo tam potrečiko. Alle sčto ma dobytť s tuteho ģibanja? 30 000 je ģo jich tam k ewangelskej zyrkwi pschisamknyťo a 85 000 cžeskoŝlowaŝkej nazionalnej zyrkwi, tola 128 000 s tych, kiž s catholickeje zyrkwoje wustupichu, je jich nětko bjes wěrywujnacžja, t. r. ŝwonka kóždeje zyrkwoje. Se 100 catholicow to Praŝy je jich pschezo 42 se zyrkwoje wustupiko.

— **Wistowanje:** Do Pruskeje. S.: Wutrobnj džat sa dopiŝ a sa wscho ģobudželanje a podpjeranje! Je nam wulke wjeŝelo, so ma našche kopjenko to někotrych pruskich woŝadach telko cžitarjow a cžitačkow, wjazj hačž to našchich wullich ŝakŝich. Wchymy radlubje wjazj a drobniŝcheho s pruskich woŝadow a s pruskeje zyrkwoje do žyła piŝali, doŝtawamy pať psche maťo macžiny a dopiŝow. Duž, sčto by chžyl tu pomhačž!? A sčto by chžyl pout-hacz, so by ģo našche ewangelske kopjenko to pruskich woŝadach — a to ģamŝne placži sa našche ŝakŝe — bóle roŝŝčěrjalo. Njuje je to jara a dwóžj, woboje, se ŝtejniŝcžja ewangelskeje wěry kaž se ŝtejniŝcžja Eserbowŝtwa! A cžeťo to njeje, tule na tutymaj wulzy waznymaj polomaj nabožneho a narodneho žiwjenja něŝto hódne doŝonjecž! Cžeťo to njeje ani sa Eserba to Pruskej, ani sa Eserba to Saŝkej. Duž: Bohu k cžesczi, Eserbam k žohnowanju!

— M. D. to B. sa Palmorum. — K. to K. sa Jutry. — P. P. nastawki!!!

Cžisčez a naklad: Esmolerjez kniħicžisčezernja, ŝap. družŝtvo s wobmj. ruť. to Budyŝchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

✧ Sserbske njeđzelske łopjeno. ✧

Wudawa Ɣo łóždu Ɣobotu w Esmolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a płaczi sčtwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

Palmarum (Wolmonczka).

Śjew. Ɣwj. Jana 2, 10: Budź Ɣwěrnny hačž do Ɣmjercze!

Wopytach njeđawno row lubeho pscheczela. Pytach dołho na pohrjebnisčezju. Tu bě hórka pschi hórzy. Kelto tu spja. Róždy je měł Ɣwoje wjekele, Ɣwoju srudobu. Nětko Ɣu wschitzy pschětrali, dokonjeli. Skónčnje hórku, kiž pytach, namalach. Rěčij je na row stajeny. Eswjate jnamjo sa łóždeho kšeseczi-jana! Jenož sčtyri Ɣłowczka pod kšizom napišane steja, ie-nički ryncžł, ale tola Ɣłowa wulke, wažne a na wopschijeczu tał bohate, Ɣo žyłe cžłowjeske žiwjenje ł tomu Ɣłuscha, je dopjelnicž. Sčto cžitach? „Eswěrnny hačž do Ɣmjercze!“ Haj, tón psche-czel, kiž tu spi, bě Ɣwěrnny, Ɣwěrnny Ɣwojemu Ɣerbstemu ludej, Ɣwěrnny Ɣwojim Ɣwójbnym, Ɣwěrnny Ɣwojemu Bóhu! So by našch cžaž a lud tola wjele tajkich mužow měł, kaž tutón bě! —

Njeđzela palmow Ɣo dženža Ɣwjeczi. Eswjatočnje swony wmonja. Psches doły a hórki kemscherjo do Bóžich domow křwa-taju. Čzřjoda mlodnych kšeseczi-janow do Ɣwjatnizow cžahnu. Pscheczele schumja w najrjeńschich atordach. Rěrlusche Ɣo sano-schuja. Wutrobny starnych a mlodnych Ɣu hluboko hnute. Eswjate Ɣlubjenja psched woltarjom a woblicóm Bóžim ł rta a wutro-bow mlodnych kšeseczi-janow kłincža: Wny čzemy Ɣwěrnni byčž na-schemu Ɣerbstemu ludu, našchim lubym starschim, wošebje na-schemu Bóhu! —

Mała je husto horsta Ɣerbstich paczerstich džěczi. Sdy budže našch lud skónčnje pšnacž, sčto na Ɣwojej maczernej rěczi ma? Wonkach w dalochich zupnych, nje-pscheczelskich krajach je wjele drje-wjanych kšizow. Na łóždy kšizž bě napišane mjeno toho, kiž pod kšizom w zupnje spi. Deschcził a Ɣněh Ɣu drje mjena ł džěla

dawno wotpłotali, ale skónčnje mohlo Ɣo na łóždy kšizž našchich padnjenyh bratrow napišacž Ɣłowczko: Eswěrnny hačž do Ɣmjercze! Čzi wojowarjo a bėdžerjo bėchu Ɣwěrnni Ɣwojemu ludej hačž do pšlednjeho sdychnjenja. Tajkim Ɣo derje spi tež w dalokaj zupnje. O, jo bychmy tola tež nny wschitzy Ɣwěrnischi byli na-schemu małemu Ɣerbstemu ludej, do kotrehož je Bóh luby Senjes nam kolektu stajil. Wny, lube Ɣerbste paczerstke džěczi, seže wschě sadžewki pschewinyle, kiž Ɣo wam do pucza stajachu. Wny njeje seže wotpadnyle, kaž drusy. Druhdy bě tež wam wuknjenje cžezle, wobcžezne, ale waschich starschich lubosčž a wascha lubosčž sa wótznu rěcž a narod bě Ɣylnischa, hačž wschě wobcžeznosčze a sa-džewki. Tał njeh wostanje! Wulcže dale! Džeržezje Ɣo Ɣwěru ł waschemu ludej. Někotryžkuliz w pšdžischim žiwjenju hischecze wotpadnje. Tał mrěje pschezo dale našch mały lud. Statok pscheczi, Ɣwójba po Ɣwójbje Ɣo nam sšubi. Žadny pschecziwnik njeje nam tał straschny, kaž našcha liwkosčž. Našcha rěcž je drohi dar. Bóh Ɣam je ju nam dał. Našchi wótzajo Ɣu ju nam psches wschitke bitny a bėdy, kiž Ɣu lěstotetki dołho wutracž měli, sašhe-wali. Eserbske spěwarstke macze w ruzy. Se Ɣerbsteje biblije seže wasche schpruchi wuknyli. Wostanečje Ɣwěrnni našchemu ludej, wny lube Ɣerbste paczerstke džěczi.

Bóh čze, jo byschecze sašhowali
Sej Ɣwoju Ɣerbstu narodnosčž!
Bóh čze, jo byschecze wutubłali
Tych wótzow rěcž a pobožnosčž!

Tał budžezje Ɣwěrnni waschemu ludej! Ale runje tał Ɣwěrnni tež waschemu domej, lubymaj starschimaj.

Č waschich domow seže pschischli do Bóžeho domu. Sady waš leža džěcžaze lěta. Dženža wrocžo hladacze. Kaž sšbolata

hwěšda wyšchje sańdženych tfinacze abo schytnacze lět stoi staršcheju lubošć. Tam horkach na lubi w tutej zyrkwi je nowe kemschaze město. Jeho wóczko dženka s nadžiju na waš hlada. Kač je so sa wšchědny khlěb starač. Kač je so drěl a prózowak, tola niz sa kěbie, ale sa waš, sa kwoje džěczi. Mohli hdy w žiwjenju to sabycz? Tam sady waš we kowzy je kemschaze městno wascheje lubeje maczerje. Sa tebe, ty lube paczerške džěczo, je wjele bolosczow pscheczerpika. Tebe je na modlerškej wutrobje nošyła. Schtó je byl sa tebe přenja wuczerka w modlitwoje? Schtó je pucz k Bohu czi potasak? Njebě to macz? Chyž hdy w žiwjenju na maczernu wulku, kweru lubošć sabycz? Wy mamy w naschey rěczi pschiblowo, kiž je polne bolosczje. A kotre to je? Wone rěka: Schěscz džěczi samóže jena macz se-žitwicz, ale wšchě schěscz džěczi, hdyž ku dorosczene, hromadže niz jeniczku staru macz. Njeje husto tač tež w kerskich domach? Někotryžkuliz mjes naschey mlodosczu ma nětko wulku sašlužbu, ale sa stareju, džělasprózneju staršcheju žaneje scherpatki nima.

Sacz, lube paczerške džěczi, budža tež mjes wami jónu kwojo a džowki, na kotrež nan a macz skorža: Wy kmy jim klužili, naschim džěczom a kmy so sa nje woprowali, ale nětko, hdyž kmy stari a wjazh džělacz njesamóžemy, kmy wopuschczeni? Sa snaju jeneho a wy jeho tež snajecze, kiž je so w kwojich poslednich sdychnjenjach na twjerdnym kmjertnym ložu kschiza hischje starač sa kwoju plakazu macz. Wěcze, lube paczerške džěczi, tamn Jesuškowe klowo na kschizu budže wam jónu njebieske wrota samknyč, hdyž wy hdy w žiwjenju sapomnicze, kello lubosczje seč staršchimaj a wšchěm waschim sastararjam sa czaš žiwjenja winoczi. Budžcze kweru waschemu domej!

Me nan a macz kwoje džěczo tola jónu wopuschczitaj a byla tež jeju lubošć najwjetšcha. Sdyž paczerške džěczi psched woltarjom klecza, je mjes nimi někotra khyotka. Sswěrne wóczko, kiž na kwojim džěczi strážowasche, je so sahe sańdželito. Plakajo je něotre mjes wami pschi rowach stalo. Wschitko schinje a sańdže a spada, ale tola jedyn niz. Pschi kmjertnych ložach a rowach steji njewidomnje tón,

Niž nihdy njewumrě
A wěcznje wostanje
Mój Jesuž, mojej' dusche troscht,
Mój pomoznik a krašny lósch!

Tehe pytaje! A njemu so džeržcze! Budžcze kweru waschemu Bohu! Nasch czaš je sly. Nětko hdy je njewěra tajka mój byla w naschim wobohim sabludženym ludu, kač nětko. Wokěbie nascha mlodžina do njeje sapaduje. Wona kěbi myšli, schto wě, schto je nawukka, hdyž wšcho to, schtož je wótzam sepjera a mój, kwečko a troscht sa žiwjenje a wumrjecze bylo, podrywa a sanicza. Njemolmy so, Wóh so njeda sa kměch mēcz. Sdyž nasch lud njeby tač sašlepjeny byl, by dawno pónacž dnyrbjač, tač nasch pucz do skazenja wjedže. Wy mamy wjele nusow, ale městna kweru wješeloto ku polne a zyrkwoje husto prósdne. Sawjednikow budže wjele tež wam do pucza stupicž. Spytowarjo budža so wam bližicž s wyškofimi klowami a sešnym waschnjom. Woni budža wam do pucza stupicž s hanjenjom wšcheho toho, schtož je wam dženka hischje kwojate. Potom spomnicze na wasch dženka Bohu daty kwojaty klob! Potom pónajcze, schto je wam blisko a prajcze k njemu: Sběhni so wote mnje, satanje! Potom wójucze dobre wójowanje wěry. Džeržcze so kweru k Božemu domej a stadu wěryjnych kschesczijanow. Njesskomdže žaneje nje-džele. Tu pschezo s nowa mój s wyškofa dostanjecze. Potom dwójzy kweru pytaje sa brónjemi w Božim klowje a rosczje w pónaczu a we wěry. Pschitkwojucze pschezo sašo k Božemu blidu a budžcze wostajni w modlitwoje!

Schtóž to dobycze dže dostacž,
Dyrbi pschezo kweru wostacž
A tu krownu njebiesku
We wšchěm czežkim bēdženju!

D.

Na bolmończku.

1. Kor. 6, 30; Mat. 5, 16; Jan. 12, 26:

Wobkwědčjenje, napominanje a klobjenje —

s Božeho klowa — sa paczerške džěczi.

Kłóš: Wotuczje! — kłóš Boži wola ic.

Sašwitač džen wažny jnowa,
kiž waš psched woltat Boži wola,
je wam wšchač, džěczi paczerške!
— Něhdy klob we kschězngh kwojatej,
do towarštwa waš pschekadžajej'
je Sbožnikom, scze sczinile.

Tón klob džen k wobnowicž, so Anjesej pokwojeczicž
wasch je nadawł. —

Duž postupcze a wobnowcze
klob, — s Jesuškow so stowaršcze!

Droho wy scze wukupjene,
s kwoju Khrystuškowej sapkacžene,
so byschcze jemu kuschate;

Sbožnik wasch je sa waš podal
so do kmjercze a prawo dodat
s tym wam, so jeho rěcacze.

D kaje bohatstwo je wam so dostačo!
Haleluja!

— tač spěwajcze a wšhajcze,
kiž jeho msda a herbstwo scze!

Pschcze so pal kweru jemu
so wotkjetnywšchi zyle wšchemu,
schtož njespoboba jemu so! —

Sswětko wón je schbolaze,
wšchu cžemnoscz polnje sacžerjaze,
— ta dyrbi psched nim shubicž so.

Tež wasche žiwjenje a sa nim klobjenje
njech je kwečko!

— Tač budžcze wy wopradowje
wšchač jašnoscz jeho krašnosczje.

Podobnoscz wy bncza jeho
bncz macze pschezo njebieskeho
tu puczowaze k wěcznosczji.

Klowa wón, wy sjednocžene
s nim jako stawy wóžiwjene
a sbóžne w Božej lubošćji,
— njech tač so schboli tu hižo w cžajnosczji
wasche bncze!

A jónu tam tež dostacž wam
so dyrbi sastup k njebieskam.

Sslubjenje to Bože jeho
je, so wšchač wrota njebieskeho
so raja jónu wotewrja

wšchitkim, kotkiž kweru bēchu
a rošbudženi sa nim džěchu,
kiž wódžer jim je se kwečka;
kral wěczny krašnosczje a kłónžo mikosczje
jim je Jesuž. —

Duž wobnowcže flub fwrnosće
a jeho, džěczi, wostańcže! —

Pschi puczniku.

Palmarum — konfirmazija! Měsniš to w žiwjenju cžłowjeła, fšchesczanski cžłowjeła. A niz jenož měsniš, ně, tež pucznik pschi rospuczu! A prawizy, tón pucž dyrbiš hiež! Tam potasuje tebe konfirmazija, t prawizy je tón prawy pucž! Je to wěšty pucž, njemóžesh jón smylicž, jenož so sa tym džěch, kotřiž prjedy tebe jón džěchu, jenož so sa tym džěch, kotryž prjedy wšchitkich je schoł: Jesuž Šhrystuž!

Jesu, prjedy dži, nam tu na semi!

Njedaj šo nam dolho komdžicž

A to hnadn'ho cžaša fkomdžicž!

Wjedž naž sa ruku t Wótzej do domu!

Tak šu cži, kotřiž prjedy tebe džěchu, spěwali, potasujo šebi pucž prawy t prawizy. Tak šy ty spěwal t nimi, sa nimi! Šak móhl to praweho pucža smylicž?

Šak? Tak, so je konfirmazija měsniš niz pschi puczu, ak pschi rospuczu. Druhe pucže psched tobu tež hišcže masch! A lěwizy a t temu na poš prawizy a na poš lěwizy! Tehodla šedžbuj na pucznik, na pucž, na teho, kiž prjedy tebe je schoł, na Jesuža!

W starodawnym cžašu stejesche tež ras mlodženž duzy psches žiwjenje pschi jonym tajkim měsnišu, kotryž bě šdobom pucznik pschi rospuczu. Njejšy w šchuli nicžo wo Šeraklu šlyšchal, kotryž bě šlawny rjet starodawnych cžašow, wošebje grichiskeho luda?

Wuwucženy wot mlodosće bě dorostl a chyzšche šo na pucž podacž do teho dalokeho kraja, kotrehož mjeno je žiwjenje. Je to tón šamšny kraj, psches kotryž seže wy na puczu, mlodžt fšchesczenjo. Šajki to pucž nětl wolicž? Š tuthy praschenjom stejesche tam mlodny Šerakles. Tu pschistupišchtaj na dobo dwě žónškej t njemu. Jena bě pschyna a rjana, cžinjěsche rjaney wócžy, šmějštasche šo; šhwatajy pschistupi prjedy tamneje t mlodženzej, rěcžěsche lubje, šhpajo šłowa kaž šorno t mēcha a lubjěsche Šeraklej žiwjenje pošnych radosčow a šawješelenjom, žiwjenje bjese wšcheje prózy a nusy.

„Šchtó šy ty?“ woprašča šo Šerakles, abo kaž jeho tež mjenuja, Šerakles.

„Moji pschecželjo“, wotmolwi žónška, „rěčaju mi wješele, moji njepšchecželjo paš njepočinš.“

To pohlada mlodženž sa tej drugej žónšku. Tuta njebě tal pschena a rjana, tola na jeje woblicžu bě wotšlyšcž njebjěskeho mēra. Pschistojna a pěčna tam stejesche na njeho šhladujo šhutnje, tola paš pschecželniwje.

„Šdže mje to ty powjedžesh?“ šo Šerakles woprašča.

„Ja powjedu tebe“, wotmolwi wona, pucž pošny prózy a džěła, pošny bēdženja a štracha, tola ja cži lubju wěcžne mjeno pola cžłowjekow a bohow, hdyž je mnu džěch!“

A Šerakles?! Šerakles štorcži njepočinš wot šebje a šawda počinškej, — to bě teje drugeje mjeno — ruku sa pucž žiwjenja. A nam šo powjeda, kaš je krocžil pucž dobrnych počinšow, njech tež cžežti, jara, haj njewuměrnje cžežti bě a pošny prózy a džěła a šlužby a bēdženja a nusy. A wón je jón dokrocžil t wothknjenemu kónzej šwěrnny hacž do šmjercže a jemu bu, kaž šlawišny šarych grichowškich pohanow powjedaju, date wěcžne žiwjenje.

Šak, mlodži fšchesczenjo, njemohli, haj njedyrbjeli wy to nicžo t tuteje stareje historije namušnyčž! A njedyrbjeli wy to tež tajki pucž dokonjecž? Tola wěšcže a hišcže lóžicho a prjedy! Pschetož tón kiž šo t wami šetka, Jesuž Šhrystuž, njeje jenož tón dobrny počinš šam, ale je tež tón, kotryž tym, kiž jemu ruku

šawdaja, mozy dawta, pucž sa nim hiež. Jesuž Šhrystuž je tym, kiž sa nim du, tón wěšty šawdawš sa to, so tež dostanu, hdyž do- bēhnu, wěcžne žiwjenje, a to teho dla, došelž wón šam je došelž paš psched wšchěmi cžłowjekami pucž najcžežšchi, najbološnišchi, do- šelž wón šam na tuthy pucžu je pschewinš njepočinška šameho a teho njepšchecžela šmjercž.

Š tuthy štejicže, mlodži fšchesczenjo, nětkole na pucžu pscht rospuczu, pschi puczniku. A t wam cžišcže šo niz jena ale jich wjazy pošlawow a kóžda chze waš wjescž. Šak tam, je tež tu njepočinš mjes nimi, a mjenuje šo, kaž tam, wješele. A šwět tam šteji t njepočinškom a žadoscže a požadanja chzeja waš mēčž na pucž t lěwizy. A šašo drusy tam šteja, — jich njepšchecželjo mjenuja jich wjelki we wowcžej drašcže, — a maja šamo bibliju w ruzy a praja: Wy šmy tón pucž, my šmy cži wot Boha prjedy hižo šlubjeni a nětko w pošlednim cžašu pošłani profetojo a wodžerjo. A tón a tanny drugi štorča šo tam šobu wam na pucžu a hraba sa waschej ruku, so by waš šczahnyš na šwój pucž.

A ty! Chzesch šo wohańbicž dacž wot tamneho pošhana, ty, kiž na mjeno Šhrysta šy fšchecženy a fšchescžijan šy mjenowany — a runje tak ty, kiž šy fšchecžena a mjenowana fšchescžanka!? Chzesch šwěru šamacž tomu, do kotrehož prawizy runje šapožoži šwojej ruzy:

„Šaj, wšmi ty ruzy mojej a wjedž mje šam!“

Štorcž — a tu móžesh, haj dyrbiš tak njepšwórlivy bęčž! — štorcž tych tamnych wšchěch wot šo t lěwizu, prawizu wostaju šapožoženu do ruki Jesuža.

„Jesu, njedaj šo nam dolho komdžicž

A toh' hnadn'ho cžaša fkomdžicž!

Šaj, wšmi ty ruzy mojej!

Ššam njepočahnu ženje, niz krocžalki,

Šdžez šwěra twoja cžeňje, mje šobu wšmi!“

Čžaš.

„Čžaš“ je kaž plachta, kotruž wodžewasch na cžiche a masane, na žhle a nježhle. „Masch cžaš je šrudny!“ prajiš a mēnišch šrudne wobštejnoscže a tych wěštych „šrudnych“ cžłowjekow.

„Masch cžaš je šly!“ prajišch, mēnišch paš cžłowjekow, kotřiž šu tak šli, bojo drje šo, so móhl, by-li „cžłowjekoj“ prajit, lohlo šam šobu mēnjeny bęčž.

„Masch cžaš hrěšchi pschecžiwjo Bohu!“ kaš husto to šlyšišch a šnadž t tuthy prajenjom šawodžewasch hrěch druhich a twój hrěch.

„Čžaš“, šchto wšcho njeshowa šo šady njeho. Bychmy-li namušli mjenje „t cžašom“ rěcžecž a mjenowacž, bychmy drje lěpje špóšnawali šchłodowantki a brachi našche a namatali pucže lěpsche.

Šurfej a štat.

W Šruskej bě jich prjedy hišcže 663 wuczerjom, kotřiž bēchu šo šarjeknyli, nabožne hodžiny w šchuli džeržecž. Nětkole je jich poš šdželenju šruskeho kulturnoweho ministra hišcže 625 tajkich wuczerjom w Šruskej, a Šruska ma jich na 150 000 wuczerjom na ludowych šchulach, a tajzy šu to tu mēnjeni. 117 000 džěcži njewobdželi šo w Šruskej na nabožnym rošwucžowanju, na 500 000 džěcži paš Šruska ma. Pschi tuthy licžbach dyrbišch šebi na to pošlyšicž, šo šu tu wšchě wulke mēšta šobu licžene kaž na psch. Šarlin je šwojim pschowiškom; tak nejšy tute licžby tak šatrašchaze, kaž šo to pschezo do luda trubi. A w Šakškej?! Na jene naprašchowanje we wubjerku A šakškeho šejma wotmolwi wyschnocž, šo šo sa Šakšku tute licžby njewošjewja, a to je šamyškom; boja šo, šo bychu tute licžby njelube a njewitane

byłe jenemu dźełej luda — a to temu dźełej, kotryž bebi śwětnu schulu pscheje. — To je tež jene spósnacze a wufnacze! Hacz pak budze Sakska s teho shto nawufnacze? —

S tutym dźełcjom, porodzenym wot hidy noweho a nowotarskeho czaša je jenak słabuschke to tamne, kotrež je dwójnit s tutym, porodzeny wot hamšneje maczerje, wot hidy psche-cziwo zyrkwi, to je wustupowanje s zyrkwoje. Pšchiběra drje pschezo hiščeže liczba tych, kiž s zyrkwoje wustupuja; kať móhlo to tež hinať bycž pschi wšchēm tym schcžuwanju na jenej stronje, a pschi wšchej liwkosci, njeđakownosci a njeđorosumjenju na drugej stronje. Tola wošebitu rěčž k temu a wo tym rěčža liczby tych, kotřiž s zyrkwoje najprjedy wustupiwšchi so sažo k njej wróczeja. Wschitzu tuczi so tola woptali něšto wot tuteje noweje sbóžnosce, kotraž dyrbi so swonka zyrkwoje namatacž: S Döbelna so na psch. pišče, so so tam s tych, kotřiž w poźlednim czašu s zyrkwoje wustupichu, 250 sažo do zyrkwoje wrócžili. W Halli wustupichu w lěcze 1921 na 211 wošobow, do zyrkwoje wrócžichu so pak 378! We Waldenburgu w Schlesijskej wustupi jich 27, wróczo stupi do zyrkwoje 45 a s nowa do zyrkwoje sastupi jich tam 94. Sa pschiczinu, czechodla wustupichu, mjenuja jich najwjazy samhlaze, s wopacžnoscezi dźełaze schcžuwanje.

Nječ je nad nami wšchēmi, so naschich mlodych kšesceža now, kotřiž w tutych dnjach swój kšeczeński klub psched Anjesowym wotstarjom wobnowja, schitanu psched tajkim a druhim sawjedženjom a jabludženjom, kajkež to nětkole tež po Sserbach wokoło bludži; nječ to nětk to jene bibliju saczižnje a s nohomaj tepta abo nječ to druge to nětk wudawa, so ju lěpje snaje, hacz wschitzu drusy!

Na Čichu pjatk.

Jan. 19, 30b:

Na kšicžu wšcho — „je dokonjane“!

Hłób: Hlaj, hwěcže hladaj horje! 2c

Džen wujednanja snowa
na Golgatha wšchal woła
cže, duscha, — wopomá to!

So bě do kmjercže daty
sa tebe Boži hwjaty,
— je sbóžue poželstwo.

Ze dokonjane! — praji
twój Ssrědnik, k tržž staji
tať tebe s wšlecža.
Wschón dołh twój hrěchny wšaty
je s tebe, tebi daty
s tym sawdawoť žiwjenja.

Ze dokonjane! — kšuschich
to, cžlowcže, kiž so tšchisch
pschi horju wšchelakem?!
— Na kamej kmjercži dohnyť
je Jesuk, hdyž je pobnyť
na kšicžu poklatem!

Ze dokonjane! — rěka
na wěčnoscz, dokełž cžeka
něť psched nim žakojcž wšcha.
Schtož snaje Wumožnik
a woli sa Ssrědnik
kej jeho, — sbóžnoscz ma.

D kajke swěbelenje
a kłódke wotkewjenje
so s kšicža wšlecža! —
Twój Ssrědnik Jesuk, duscha,
wěť to, kať czi so kłuidla,
je troja kšowanfa!

S bliska a s daloka.

W Budyščinje wotmě sańdženu křjedu, 29. měrza, družstwo „Ssmolerjez knihiczišcžečnja a knihacnja“ kwoju hłownu šromadžijnu. Na njej dōndže k wažnym a wobšchěrnym wuradžowanjam wo tym, hacz měle so „Sserbske Nowiny“ wot czišcžečnje dźelicz a jako kamosatne družstwo dale dźelacz, nječ tež hiščeže w někajkim swisku s dotalnym družstwom. Nječ so wšchē kōbustawy družstwa s tutym praschenjom saběraju a wurjadnu šromadžijnu woptaju, kotraž budze so s tutym praschenjom saběracž.

— W Budyščinje bě tydžeń po njeđeli Judika kerski tydžeń. Pōndželu a wutoru wotměwachu so kerske kursy a rozwucžowanja, w kotrychž móžesche so kōždy se kwojei kerskej rěčju bliže jesnacž. Ssrjeda bě dźełej wotrijadow Wacziž Sserbskeje wěnowana. Wobdžělila je so rjana liczba Serbow, nječ tež wěseže niz wschitzu, kotřiž bychu to móhli. — S poželjenja wotrijadow nječ je tu wošebje pädagogiski wušbēhnjeny, na kotrymž k. stud. rada Ota Wiczas-Stollbergski pschednoscht poda, w kotrymž nam wujakni, kať móhla a měla so na naschich wšchschich schulach kerska rěč, dozyla kerskečina hajicž. Ze móžno, so so do dźela nowych wšchschich schulow kerskečina pschitwosnje. Trěbne je, so so Sserbjo wo to postaraja, so so to tež stanje a to cžim prjedy, cžim lěpje. Ale niz jeno to je nusne. Sserbjo maja so tež wo to postaracz, a kwěrnje dale staracz, so kerskiž studowazy pschi kwojich studijach došahazeje pjenježneje podpjeru dostawaju. Studije so nětkole tať jara drohe, so je to mačo staršchim móžno, kynow na wšchschich schule kłacz. Sserbskim kynam studium smōžnicž, je pak nadawoť zyleho kerskeho luda, dže to tola wo hycže a wobstacže zyleho luda. Duž ma hižo wobstejaze „towarštwu pomozu studowazych Sserbow“ kwoje spomōžne dželo roššchěrjecž, powjetschecž, psches zylh lud roššchěrjecž, so by so tu něšto, shtož je czašej a wažnosci wěžy pschiměrjene, stalo. Sa kajke nowe wobšchěrne dželo na duchownym polu kať na hospodarskim bēchu pschitomni jeneje myšle, a někotry dobrny pokiw so hiščeže doda. Nječ tute wuradžowanja a wobšamfowanja, kať tež jednanja s wšchnosczu, kiž so tež stawaja, podarmo nježku, ale něšto hōdne wupłodža!

W Mecklenburgskej bě sańdžene lěto ewangelska zyrkej wobšamknyla, so měl so jeje přeni wōdžer biskop mjenowacz, to rěka ewangelski biskop. Nětko bu 2. hapryla w Schwerinje sa přenjeho ewangelskeho biskopa Mecklenburgskeje ewangelskeje zyrkwoje po-šwjeczeny tajny wšchschich zyrkwiny rada D. dr. Behm. Sdy so ewangelski biskop w Sakskej wušhwjeczi, njeje hiščeže postajene. S tamneje powjesceje widžimy, so to tež pola nať w Sakskej nochze žane pschihilenje ke katholickej wěrje hycž, hdyž tež sakska wustawa zyrkwoje sa pschichodny czaš ewangelskeho biskopa postaja.

Listowanje. K. w K. sa jutry. — W. we W. sa njeđelu Quasimodogeniti.

Samolwity redaktor: farar Wyrzacž w Mošaczižach.
Čižcž a naklad: Ssmolerjez knihiczišcžečnja, sap.
družstwo s wobmj. ruť. w Budyščinje.

Sy-li spēwať,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočň ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njeđželske čopjeno.

Wudama ho kóždu čobotu w Smolerjez knihicziščežetni w Budysčinje a placzi šchtwortlětnie 2.— hr. hjes porta.

Jutrownicža.

1. Pětr. 1, 3—9.

„Achwaleny budž Bóh a tón Wótž našeho Anjesa Jesom Ahrysta, kiž je naš po swojej wulkej čmilnosći s nowa porodžil na žiwu nadžiju psches horjestacze Jesom Ahrysta wot mornych!“ tať samyška Pětr swoj jutrownj křěrluch. Měnju, so mějesche runje Pětr k tajkomu wystanju čwiateje pschicžiny došč. Wot seleneho šchtwórtka hač k jutram bu wón žyle pschewobročěny. W čmowej nožy pscheradžěnja swojeho mištra běsche wón frudny a štylny widžal a člyšchal to křudowanje a hanjenje psches hrubych wotročžtow jačlepjenje wyschnosče. Čizpny, šcho ho dale s Jesužom stanje, čziščesče ho mjes Herodasčowu čzeledž a pscheradži ho na swojej galilejskej rěči. Někdy běsche ho šjawnje wusnal: „Ty by Ahrystuž, tón byn teho žiweho Boha, s tobu pocžehněmy, ja tebe budžěmy wojowacž“. Potom pak, přjedy hač honacž tšeczi křóč jačpěwa, přjesche jeho tsi křóč. A jako s křutnym wóčžkom Jesuž na njeho pohlada, džěsche wón won a pľafajche žalostnje. Wšchu swoju nadžiju, na Jesuža stajenu, wón pohrjeba, widžesche jenož čžěmny pschichod psched čobu. Čadwělowanje jeho šaja, a šadwělowany, bjes nadžije wón kľudžesche hač k jutrownemu ranju. Duž pschidžje ta powjesč wo prošdnym rowje a horjestacžu Jesuža, wón jeho wuhlada se čwójimaj woczomaj žiweho. Dha bu wón tež pschewobročěny. Njebjeska radošč, wěra a nadžija wupjelni jeho wutrobu, a wón wyška, niz jenož přěnje jutry, ně, čzaž swojeho žiwjenja hač do swojeje staroby, jako wón swoj list pičasche, wyška: „Achwaleny budž Bóh a tón Wótž našeho Anjesa Jesom Ahrysta, kiž je naš po swojej wulkej čmilnosći s nowa porodžil na žiwu nadžiju

psches horjestacze Jesom Ahrysta wot mornych.“ Jeho žiwjenje ma něč nowy, wulki wobčah: nadžiju na horjestacze.

Luby čžitarjo! Temu frudženemu a swjěčelenemu Pětrej ho runany tež my. Našča wutroba je w poštnym čžaku Jesuža pschewodžita na jeho bolostnym pučžu psches hanjenje, křudowanje, křičžowanje, wunrjeczje. A našča frudoba bě čžim wjěšča, dofelž wěmy: ša naš čžerpi a mřeje tón njewinowaty swojaty Čšhu Boži. Šcho něč, hdy by Jesuž mornj w rowje wostal? Dha nam našča wěra do njeho njeby w ničim pomhala w žiwjenju, čžerpienju, wunrjeczju a žarowanju. Tola jutrowne swony šu šastwonike: Mój Jesuž živy s rowa stanje. Wly wěrimy Jesužowe čłowo: „Ša šym živy, a wy tež budžecze živi“. Tež my džěža wyškamy: „Achwaleny budž Bóh a tón Wótž našeho Anjesa Jesom Ahrysta, kiž je naš po swojej wulkej čmilnosći s nowa porodžil na žiwu nadžiju psches to horjestacze Jesom Ahrysta wot mornych.“

Tón čžłowjek je šhubjeny, kotryž žaneje nadžije nima. Nadžija je ša dušchu to čamčne, šchož je pjero ša čžaknič. Natač wuškwa a čadža s nadžiju na žně. Wučžomž štupi do wučžby s nadžiju, so budžje junu čam s mištrom. Wly kšecžijemy swoje džěčzi s nadžiju, so dobry kšesčezan s nich nastanje. Šusto pak naš našče nadžije šjebaju. Wle jena nadžija njejeba, to je tych kšesčezanow žiwa nadžija na horjestacze, složena na njepowalnu wěstosč Jesužoweho horjestacža. Ahrystuž je štanyl, wón tež swojich wěrijaznych šbudži se čmjerče. Tehodla spēwamy jutry, spēwamy pschi rowach: „Jesuž, mój křóčt živy je, ja tež žiwjenje b'du widžecž; wón čže horjesčbudžicž mje, čžehodla dha čžyl ho rudžicž; moja čłowa w njeju, swoj staw čžehnje ša čobu. Dušča, ty psches nadžiju, by s nim twjerdže šawšajana;

ruka mojej' wěry tu budže wěšće jakožena, so mje kmjercz, czerť, strachota, wo njoh' dželicz njemóža". Šchož so s hłowu stanje, dyrbi so tež stacz se stawami. Pucž nascheje hłowu Jesoni Khrysta džěšče psches czmowu Czija, Biatk k jaknemu jutrownemu ranju. Tak dyrbi tež nasch pucž hiež psches czmowu kmjertnu nóz k śwětiemu dnju nascheho horjestacza.

A na Jesuhowym horjestaczu dwělowacz njetriebamy. Sa nje su najlěpschi śwětkojo czi japoschtoljo, a mjes nimi wošebje spišaczel dženknišeho hlowa, japoschtol Pětr. S wotkal dha bychu woni, czi psches kmjercz kwojeho mištra zyle poraženi wuczomnizy, kiž cžěfachu a nabojeni so do jstwow samfachu, s kotrychž dwaj na pucžu do Emausa prajičtjaj: mój so pať nadžijachmoj, so wón budže Izraela wumóžicž, a s kotrychž hebi kóždu po kmjerczi kwojeho mištra sam kmjercz žadašče, s wotkel bychu tučzi wuczomnizy hebi swěriči, sjawnje wobtrucžicž, so je morjeny Jesuž žiwj, hdyž jeho njebychu se kwojimaj woczomaj widželi stanjeneho? Šak bychu hebi swěriči, we wschěch kónzach semje rěčecž wo žiwym Jesužu, hdy by pohrjebany ležal na wěčne cžakw pola Jerusalema? Žiwj Jesuž dawasche jim prawo a křoblosč k temu. A wěstosč Jesuhoweho horjestacza a nadžija na kwoje horjestacze sežini jich a naž bohatych a wjeheľnych a pokojnych. Čłowjek bjes jutrowneje nadžije myšli: se kmjerczu je wscho ke kónzej, nima tróšcht sašowidženja s lubym semrěthym, chze pschi jich rowje plakajo so sam dačž sahrjebacž, chze pschi cžěšim wofudu sam kšóncžicž kwoje žiwjenje, a dže kšóncžnje tola do kmjercze s hrosu psched kudinom tamneho kšwěta. Čłowjek pať, we kotrehož wutrobje je jutrowna nadžija žiwa, rjeknje pschi rowje: „Ty džěšch dom, ja pónđu sa tobu, mój so widžimój sašo“. A rjeknje mrějo: „Wótcze, do twojeju rukow porucžam kwojeho ducha“. Wěra do stanjeneho Šbóžnika je wopradowže wulke bohatstwo. Wschě kubla a pjenjes a bohatstwa milionarow nascheho cžaka, wone šhubja kwoju blyčž psched noweje kšchescžanskej jutrownej nadžiju. Wschě kwoje schazy junu wostajisch na semi. Kšchescžanska nadžija dže psches kmjercz a row.

Žiwa kšchescžanska nadžija posběha naž w tyšnosčach a žalosčach tuteje semje. W naschim tekjeze rěka: „W poslednim cžaku, w kotrymž wy so wjeheľicž budžecze, kiž nětk maľu křwilu, jeli so trjeba je, so rudžicze we wschelafich spytowanjach, so by wascha wěra, hdyž spytana budže, wjele krašnišcha so wopofajala, dhyžli sachodne stoto, kotrež psches woheń spytane budže“. Žalosče, kiž naž nadeńdu, spytowanja, kiž naž cžwiluja, móža nam derje semske nadžije šlemicž, tola niz naschu kšchescžanski nadžiju horjestacza. Kšchescžanska nadžija snjeke wschě žalosče a pschewinje wschě spytowanja. Wěmy njenujzy, so wschě spytowanja naž rudža jenož, „jeli so trjeba je“. Wschě nasche žalosče njenujzy njekju póšlane wot křoweho wofuda, kiž naž by chyzł cžwilowacz, ani wot šlepeho pschipada, kiž chyzł s nami hrjafacz, ale wone su póšlane wot Boha. Boža wótzowšta ruka pať móže póšlacž jenož to, šchož je nam dobre. „Šchož cžini Wóh, wscho dobre je“, tež hdyž tehodla pschi rowje plakamy. Šnajemy wschaf Jesuhowu modlitwu: „Wótcze, ja chzu, so, hdyž ja šym, bychy czi šami tež byli, kotrychž mi dať šy“. A dale praji Pětr wo naschich spytowanjach, so so we nich rudžimj „maľu křwilu“ Škšóncžne lěčžo minje so nam rucže, křowowa šyma cžěka po maľu. Kšchescžan pať so tróšchtuje: „Našcha žalosč, kotraž je křótk a lohka, dokonja wěčnu a psches měru jara wulku a wažnu krašnosč, nam, kiž my njehladamy na to widomne, ale na to njevidomne“, a špěwa s wjekelej nadžiju: „Tež nošy kšchicž so křótki cžak kaž sawdawš w semskich dnjach sa pnychu najrjeišchu na křwaš w Božich njeheľach“. A wschě tyšnosče su dopušcžene, so „by wascha wěra, hdyž spytana budže, wjele krašnišcha so wopo-

kasala, dhyžli sachodne stoto, kotrež psches woheń spytane budže“. To njechamy sabycž w naschich dnjach, hdyž njewěra wnyšoťo kwoju hłowu šběha a hdyž je nam hušto cžěžto, so jako kšchescženjo wuśnacž, abo hdyž, kaž w baltiskich krajach, hižom s lešču a možu kšchescžanow pschescžěhaja. Tež w naschim kraju so šda, so so nowe pschescžěhanje kšchescžanow pschihotuje. Njech naž w nich šdžerži a pošyluje žiwa kšchescžanska jutrowna nadžija, njech naž wuczi špěwacz: „Wostań křwěry do kšóncženja, džerž so móžnje w bėdženju; mašch ty wjele žalosčženja, cžěpisch wschelku njeprawdu; ach, to cžakne cžěpjenje njeruna so krašnosčzi, kotruž Jesuž chze dačž tebi hdyž cze wofmje s hnady k hebi“.

Žunu so dopjelni našcha kšchescžanska nadžija a widžimj to, cžehož šmy so nadžijeli. Wóh je „naž s nowa porodžil na žiwu nadžiju psches to horjestacze Jesoni Khrysta wot mowtych k njesachodnemu, k njesmasanemu a k njeswjadnemu herbštwu, kotrež wam šhowane je w njeheľach“. Mnich, s mjenom Pětr Wobhonjer, njemóžěšče hebi wěčnosč, šbóžnosč tych stanjenych prawje psched woczi stajicž: Tam njetriebam wjazy špěwacz ani w bibliji cžitacz ani křowych wopytowacz ani w sašrodže džělacž, kať dokha dyrbi tola wěčnosč byčž! S tajkimi myšlemi džěšče wón ras na sašrodu a dale na křu a do lěša. Wobhrjedž lěša namaka najlubošnišchu křu, na kotruž najpschecželnišče kšóncžto kšwěčěšče. A hrjedž křu bė šchom, a na šchomje špěwasche ptaczł tať lubošnje, kaž mnich hišcže ženje žaneho njebė křyšchaf. Wón wosta štejo a postasche. Žako ptaczł dale šlecži, džěšče mnich sa nim a pošluchasche dale. Škšóncžnje so doponni, so budže cžak, so sašo do kšóschtra wrócžicž. Žako tam pschindže, bė žyła wokolina hinajšcha hačž prjedy, tež twarjenja kšóschtra so šdach hinajšche byčž hačž prjedy. Hišcže bóle so džiwasche, jako na křapanje jemu mnich wotewri, kotrehož wón njesnajesche a kotryž jeho njesnajesche. Šon šamy jeho tež nuts njepuschězi a so woprašča: „Šchto šy?“ Pětr wotmolwi: „Šym Pětr Wobhonjer, mnich w tutym kšóschtru“. Šamny praji: „To njeje wěryno. Ža tu hižom wjele lět wotewrjam a šnaju wschitkich bratrow kšóschtra, tebe pať hišcže ženje widžal nješym“. Na to wón sawoľa abta, a jako tutón mjeno „Pětr Wobhonjer“ křyšchi, so doponni, so je psched dokhini lětami mnich tuteho mjena s kšóschtra šchol a so njeje wjazy wrócžil. Wón wsa teho zušnika horje, pschipokasja jemu jstwicžku a křo, so by wotpoczowal. Wo šnje šjewi so jemi Šnjes a praji: „Pětrje, 100 lět šy pošluchal na špěw ptaczła. Měnišch, so budže czi wěčnosč, hdyž jandželow a šbóžnych špěwacz křyšchisch, a hdyž Božu hnadnu radu rošymisch, pschedokha?“ „Ně, Šnježe“, wón wotmolwi, „šym hlupy byť a rěčal, šchož njerošymich. Wodaj mi s hnadu“.

To herbštwu, kotrež je nam šhowane w njeheľach, njemóžemy hebi krašne došč myšlicž. Pětr njenuje njesachodne: šchož wot čłowjekow herbujesch, so pschetrjeba, abo mrějo jo šhubisch. Njeheľške herbštwu njeshubi na hódnosčzi ani hdyž jo wěčnje wužiwasch ani hdyž jo drusy šobu wužiwaju. Njeheľške herbštwu je njesmasane: na semskich kublach wiša hrěch a pót a křew křudych. Wjele pjenjes je s njeprawdosčju doštych. Njeheľške herbštwu pať dostanjesch psches prawdosčž Khrystuša, a wofmje so czi, hdyž so sam womasasch s njeprawdosčžemi. A njeheľške herbštwu je njeswjadomne. Najrjeišcha kšwětkojta pnyha nalěčža sašo šwjadnje. Šemške šlóschtowanja šhubja rjanosčje, cžim dlěje sa nimi honisch. Njeheľške herbštwu wostanje štajnje krašne a došywa cžim dlěje, cžim bóle na krašnosčzi. A to najrjeišche na tutym herbštwu je, so budžemy Jesuša wohladacz: „Jesuž budže so šjewicž, kotrehož nješcže widželi, a wschaf jeho lubujecze a nětk do njeho wěricze“. Ženicžke wuměnenjenje, s kotrymž dostanjemy to njeheľške herbštwu, je wěra! Duž, luby cžitarjo, wěť do

Jesusa, teho stanjeného a živeho, dha hmešch tež ty jutry a kóždy džen twojeho žiwjenja wyšfacy: „Šhwaleny budž Bóh a tón Wótz našeho Šnješa Jesom Šhrysta, kiž je tež mje po štwojej wulkej hmlnošči s nowa porodžil na žiwu nadžiju psches horjestacze Jesom Šhrysta wot mowych t njesachodnemu, t njeswjadomnemu a t njesmasanemu herbštwu, kotrež je tež mi šhowane w njebjach“. Hamjeń.

Nětk pať je Šhrystuš wot mowych stanyl.

1. Kor. 15, 12—20.

Šlób: Wulki Božo, šhwalemy! zc. abo: Jesuš, moja nadžija zc.

Haleluja jutrowne
šaklineč s nowa w bydlach měra!
Šbudžicž t radošči naš chze
našcha najšwjeczišcha wěra,
šo je hmyercze stanyl je
Jesuš, kral našch krašnosče.

Jesuš hmyercž je šahubil,
hdyž je w rowje čžemnym pobyt,
žiwjenje pať wubudžil
a nam njesachodnosčz dobył.
Žiwj wón woprawdže je
a nam dawa žiwjenje.

S nim naš wěra šjednocza
našcha polnje šawěščžena,
dokelž wěmy, šo mōž wšcha
je wšchať jemu poščičžena;
Šnješ a kral je woprawdže
Jesuš šam a žiwjenje.

Wujednane hweđomje
njeměrne nam w jazh njeje;
Šrěchi precž wšak našche je
Jesuš a naš s winy wšcheje
pschekadžil do prawdosče,
kotraž našcha pycha je.

Šjes nadžijne šlōncženje
našche žiwjenje nět njeje;
wjekoln do rowa dže,
šchtōž šej wumōženje pscheje
se wšcheho tu bēdženja,
w kotrymž njeje poloja.

Wěra, hweđomje a row
šu dže polnje špolojene. —
Šapšacženy našch je dołh,
dobyče nam šawěščžene.
Haleluja radoščne
je dže šbožo jutrowne.

Jutry, šwjedžen žiwjenja,
njech naš pošulnja we wěrie
šnowa, šo nam šawyšta
dušcha šbōžna w Božim mērie!
Jesuš, našche žiwjenje,
kral je wěčžny krašnosče! —

Jutrowna wěra.

Swjata biblija nam derje wobšwēdczi Jesušowe stanjenje i rowa kaž našche šbudženje se hmyercze. Šdyž njepšchedkudnje čžitašch rosprawy keženikow, dha tež njedwēluješch na jich šłowach: šamjeń bu wotwaleny wot Jesušoweho rowa, row bē prošdny, Šbōžnik je stanyl a je žiwj. Tomášch, kiž bē rjekt: „Šeli šo ja w jeho rukomaj njewidžu te hošdžaze blyšny a njetyšnu šwōj poršt do tych hošdžaznych blyšnow a njepokožu šwoju ruku do jeho boka, dha njebudu wēricž“. A wón widži živeho Jesuša a šawoła: „Mōj Šnježe a mōj Božo!“ Naboženi wučžomnizy šo štradžu šhowachu pschi šamšnjenyh durjach; jako je šo jim tōn štanjeny šjerwik, předuja šjawnje wo nim a njedadža šebi to šafacž. Šētr a Šan rjeknjetaj: „Mōj šo wšchať teho njemōžemy wostajicž, šo bychmōj njerēcžakoj, šchtōž hmyōj widžakoj a šlyšchatōj“. Šaulus pschesečžehowasche pschewižowarjow Nazareńšeho, jako Šawol pať wón napomina: „Jako Šhrystuš je šbudženy wot mowych, tak tež dyrbimy my w nowym žiwjenju šhodžicž“. Šo šu šwēdcženja šoburōwjenikow ša Jesušowe štanjenje, kotrež dwēl njewērxaznych njepowali. A Jesuš je šam wobšwēdcžil: „Ša šym žiwj, a wy budžecze tež žiwj“. Še prajil, šo budže wumrjecž a na šfēczi džen štanycž. A je stanyl. A šbudži jumu šwojich. Šo je šchesečžanow jutrowna wěra.

Tule jutrownu wěru nadeńdžemy husto we wšchēdnyh žiwjenju. Š šhērluščom špēwamy: „Mōj Jesuš žiwj i rowa štanje, šchtō štrachuju šo wumrjecza?“ Abō šchpruch na ščženje wobkruczi: „Šsmjercž je pošrxjeta do dobyčza“. Abō w Božim domje, šnawo wšchšche šlētki, čžitašch: „Ša šym to horjestawanje a to žiwjenje; šchtōž do mnje wēri, budže žiwj, hačž wón runje wumrje“. Š štanjenemu Šbōžnikēj šo modlimy: „Šnježe Jesu, tebi hmy žiwj, tebi wumrjemy, čžin naš wēčžnje šbōžnych, o Jesu“. A šwoje džēczi wučžimy, Jesuša lubowacž jako dobreho paštrja, dokelž je žiwj. Š druhim artifelom wušnajemy: „na šfēczi džen štanyl wot mowych“ a š šfēcžim: „horjestawanje teho čžēla a wēčžne žiwjenje“. Na row štajamy šchizž jako šnamjo pschewinjenja hmyercze a šērschty žiwjenja. A napišmo šchizža ma šo něhdže w tej myšli: „Šu čžaka na horjestacze“. Ššchi šhowanju dašch šo rad trōšchtowacž s tym, kiž „je hmyerczi mōž wšak, žiwjenje pať a njesachodnosčž na šwētko pschinješt“. A špytašch drje tež šam, tych štyštnych žarowaznych trōšchtowacž a pošbēhowacž se šafowidženjom w domje teje dušche.

Tež Boža štwōrba je špomožna twojej wěrie: Ššchēncžne šorno nrēje, wužyte do hlybokeje role, ale s njeho ššhadža nowa rostlina. A po mowej šymje w nalēcžu wotuczi štwōrba t nowemu žiwjenju. Šdyž štwōrba wōžni, šwjeczišch jutry jako šwjedžen Jesušoweho horjestacža wot mowych a jako šwjedžen twojeho pschichodneho štanjenja se hmyercze. Šy chzešch s rowa štanycž. A šwjate pišmo čži wobkruczi, šo budžesch šbudženy.

A tola myšlišch husto jenož s hrošu a štrachotu na šwoju pošlednu hodžinku. Čžehodla? Dokelž twoje žiwjenje hiščeje njebu pschezo a wšchudže wobkručžene a wōdžene wot wēry do štanjeného Šbōžnika, dokelž w twojej wutrobje hiščeje njebu jutrownicžka.

Recžaze šopjeńko!

Němski nabožny tndženik; „Sicht und Leben“ wōjuje dorasnje ša šchesečžanšku šchulu a wušturuje tež s šlētakami abo s lečžaznymi šopjenami. Šene s nič je wōšebje šajimawe. Duž s njeho tu šapocžatk podawamy a to runje nětkle w jutrownym čžaku, a to niz jenož tehodla, dokelž nětkle šako šo šchulške šlētō šapocžina a našchi mali do šchule du, ně, wōšebje tež tehodla, šo bychu tute jutry našchich štaršchich a wšchēch tnych, kotřiz džēczi a mlōdžinu lubuja a našch žyly lud, šo šbudžicž dali t mōžnišchemu, t žiwišchemu wušturowanju ša to, šo by našcha mlōdžina šchesečžanške wufublanje wužiwaka w domach kaž w šchulach.

„Wulkoštatny šakon šo pschihotuje! Čžēla wšchittkidy džēczi wot 6 hačž do 14 šlēt šlyšcheja šatej a maja šo na anatomije uniwersitow wotedawacž, šo bychu tam wēdomnostnym pschepytowanjam a studijam šlužile.“ Šchtō to prajicze t tomu, wy štaršchi? Šola žyle wēščeje ně! tyšacž šrócz ně! Šwojeho lubowaného džēščja šemrēte čžēlo šlyšcha tebi, a jenož tebi, tež hdyž bu w tutch šlētach čži psches hmyercž wšate! Šy na žadyn pad njepšchiswolišch, šo čži je štat wōšnje! Šy poštajišch, hdyž a šak ma šo pošhowacž! —

Šola — tutōn žakōštny šakon šo do žyła njepšchihotuje! Šohužel pať šo drugi šakon, mjele žakōštnišchi hačž tutōn, pschihotuje a ša njōn škutlujā jich jara mjele s našcheho luda! Šžiwjenje duž, hdyž te čžrxōdy našcheho luda pschi tym wšchēm šiwke wostawaju a šo ani njehibaju, ani wo tym njerēcža, ani šo na tym njerōšhorjeja. Šono njeje šak, šo šemrēte čžēlo, ale šak je, šo žiwe wutrobny a njehmyertne dušche wšchēch džēczi wot 6 hačž do 14 šlēt pschepodate byčž dyrbja do šwētāšchule, šo bychu šo tam paedagogiške a šozjalistiške pošpyte s nimi čžinike. Štat pschiswoja šebi s namōžu to prawo, šo hme šmyšlenje a šwētonahlad žykeje dorōščazeje mlōdžiny poštajowacž. Ššchewōštajišch ty to

jemu tuto pravo? Nė, tybacz krocz nė! Tvojeho lubowaneho dzęscza njezmjertna duscha je pschede wschēm tebi dowěrjena wot twojeho Boha! Ty, maczer, by to dzęczo s bolosczeni porodzila! Ty, nano, by wot mlodoszcze by staral sa jeho jędz a picze, sa jeho drastu a bydlenje! Wot waju je to dzęczo herbowako fwoje daru, wój staj jo wufublałoj; wamaj fluscha to dzęczo a niz statej a niz schuli! Wot waju febi jo Bóh junu sažo žada! Tuto bójske a człowiske pravo nana a maczerje na duschu twojeho dzęscza njezmjertna febi pschitkrotczicz a rubicz dacz dla twojeje a twojeho dzęscza sbóznoscze! Ty by a wostanjesch mjes wschēm cźłowjekami tón, kotryž ma najwjetjsche samolwjenje sa wuwicze a wotroszczenie dzęscza! Tehodla dyrbi tež tebi jako nanej a maczeri pschewostajene bycz to pravo, so jako přeni pschede wschitkimi roshudžisch a postajisch, w kajim duchu mělo by czi dzęczo wufublač. —

W tajtim smyśle rěči łopjeno dale. Je to po mojim sdaczu jasnje a dorasnje doscz prajene. Ale hacz sa wschěch jasnje a dorasnje doscz? —

Zvrfej a stat.

Wulkostatny schulski fakón, kotryž dyrbi wschě schulste naleznoscze sriadowacz, njeje hiščeže pschezo hotowy, a to tehodla, dokelž so nochzedza, so by hotowy byl a praweho porjada sawjedl do wscheho wulkeho njeporjada. Nufny je tutón fakón jara, wo febjje tež sa naschu Saksku, kotraž ma tež w tym, schtož schule a nabožimu nastupa, fwoje wo febjite stejnischczo. Někotři chzedza, so by to s najmjeišcha nashwilny nufny schulski fakón wuschol. Nam so sda, so to njeby prawa pomoc byla, ale so by so tak njedostatk drje hiščeže powjetichil. Tu maja pschede wschēm fšchesczanszy starschi nadawł, wschudžom, hdžez je mufne, so wo to staracz, so to hinał budže. Najlěpscha fskadnoscz by to wólby, njech tajke sa zly kraj, njech tež druhe sa mjenishe wofreky.

Sakski fejm je „wulke“ wobsamkjenje cžinil: Džen 1. meje a 9. novembra budža nětk krajne fwojedzenie. Prawa strana je so wobarala, je pak podležata. Duž pyta pošledni wupucz: wolu luda (Volksentscheid). Lud sam budže roshudžicz dyrbjecz, hacz chze tutej dnjej męcz sa wo febjitej fwojedzenjej, kotrež jenaf stejitej s kóždym druhim naschich dotalnych fwojedzenjom. Tutón roshud luda so pschihotuje. Duž njech je tež kóždy pschihotowany, so potom, hdž by roshudzenie stanje, praweje wotmofny na tajke žadanje namaka.

Mandželstwo!

Se Sjednoczenych statow Ameriki so s města St. Louis pische, so bu w Sjednoczenych statach w lęcze 1920 jich 133 000 mandželstwow dzęlenych a w pošlednich 20 lętach 1 883 591. Pschi tym czerpjescze jich kóbu 5 600 000 dzęczi. Hdž to na jene cźłowiske žiwjenje — to by pschezo 33 lę! — woblicžisch, pschindu to na njo 3 107 925 dzęlenych mandželstwow. To by jich 6 215 850 dzęlenych cźłowjekow a 9 240 000 do njesboža storhnyjnych dzęczi. To by wscho do hromady sažo 15 455 850 cźłowjekow, kotřiž by na wutrobje a duschi schłodowali. A to je sažo mjes 5 cźłowjekami pschezo jedyn tajki schłodowany.

Tole drje ma nam jara wjele prajicz wo wschēm móžnym, pschede wschēm tež něšto wo Americy, do kotrež jich wjele pschezo jara wulke węzy dzerži. Wěrnoscž je pak tam w tym tak mjenowanym nowym fwočze kaž w tym starym ta, so je hrěch ludži skazenje, a so tu žaneho roshdžela njeje, hacz so nětk w mandželstwowje a hospodarstwowje s papjerjanyimi hrimnami abo se skotnymi dollarami lęči.

S blifsta a f dalofa.

Macziza Sserbifka, nasche hłowne ferbfske towarstwu, fwojeczi pschichodnu fřjedu, 4. džen jutrow, 75 lętny jubilej. Je to 75 lę, so je Macziza Sserbifka sa nasche Sserbstwo dzękala a skutkowala; hdž je dolhe lęta w zupch domach hospodu pytacž dyrbjala, tež hiščeže psched 25 lętami pschi fwojim 50 lętnym jubileju, je febi nětk w 3. stolętbętku fwoj krašny wulki Sserbfski Dom natwarila. Tam wotmęje fřjedu tež fwoju fwojedzeńsku shromadžisnu, a to popošdnju w 2 hodž. Wjeczor pschisamkije so fwojedzeńska shromadžisna w Skotej Arónje. Jubilačka woczafuje wulki wofyt, a je febi sa tutón wjeczorny džel tute wulke rumnosczje wufwolila. Duž so njech tež wschě kóbuštawny wo febjje a zlye Sserbowstwu wobdželi na fwojedzenju. Pschedy wschēm njech jich prawje wjele Sserbow sa tutón džen fwoj pschistup tutemu naschemu towarstwu pschisjewi, wo febjje tež wjele s naschich ferbfskich ratarjom. To budže najrjeišchi jubilačny dar sa jubilačku, s dobom sa zlye nasche Sserbowstwu. — Swoje wotřjady je Macziza Sserbifka tuteho jubileja dla fřjedu psched tydzenjom hižo wotmęwala, kaž bę tu hižo nashpomnjene. Wschu derje wopytane, tola wo naschich ratarjom, wulkich a malych, njebę tam skoro ničtón. A tola bychu runje woni, kiž by tak wofřjedž pschirody živi, něšto jara rjaneho a sajimowazeho fšchscheli. S. wyschi wuczer Schęza pschednoschowasche wubjernje s pschirody, nam pokafuju wifitne fhartki swěrjatow wonkach w pschirodže. A kaž tole bę tež něštožkuli druhe jara sajimaze. Wobschěrnishe roshprawy pytaj w Sserbfskich Nowinach.

„Domjazy předar“, nascha najnowišcha ferbfska předarška kniha, bę jenož s přenjej položju fwojeho wobřaha hacž dotal wufšcha. Druha položja so nětk sa cžischcz pschihotuje, tak so so ničtón bojecz njetrjeba, so smęje jenož předomanja na přenju položju zřkwinneho lęta. Duž pak febi njech kóždy, kiž to hiščeže njeje, hndom nětk po 1. džel s duchownemu dze. S tym spēchuje a položzi dželo dalscheho wudacžja, dokelž s tym Sserbfske knihowne towarstwu nowych fředkow do rukow dostanje. Tole pak je cžim bóle mufne pschi wobstejnoščjad, kajkež je w naschim drohim cžafu mamy.

Saklske hłowne bibliske towarstwu prošy nasche wofady, so bychu na tutych jutrownych fwojnych dnjach prawje bohacze do jeho kollektly fskadowale. Je to lętsa wo febjite lęto sa naschu bibliju a duž tež sa bibliske towarstwu. Wuidže tola psched 400 lętami w lęcze 1522 přenja Lutherowa biblija, september-biblija, kaž so mjenuje. To naž pomina, kaž nasch zly cžaf, naschemu ludej bibliju poškieczicz a dawacz a jemu tak wotwodžewacz a wotřymacz tu studnju, s kotrež czerpacž móže cžerstwu, wofšchewjazu, wóžiwjazu wodu žiwjenja, jeneho žiwjenja wo žohnowanju. Wly Sserbja mamy s Němzami tu jenafšeje winowatosczje, dokelž tež nasche ferbfske biblije psches tute towarstwu dostawamy. Towarstwu podawa ferbfske a němfske biblije tuišcho hacž je to do žyła móžno pschi nětcžischich płaczisnach. So pak by to móžno bylo, s temu chze jutrna kollekta dopomhacz.

— **Biblija**, něhdy s přenjeniu rasej w hebrejskej a grichiskej rěči pišana, je nětko do 543 rěczow pscheložena. „Bibliske towarstwu sa zly fwoč“ w Londonje je w pošlednich 10 lętach 10 nowych pscheložkow biblije dokonjalo. Towarstwu džela na dalschich pscheložkach a pscheložuje bibliju do 40 dalschich rěczow. So by to ewangelion wschitkim ludam předomane bylo! —

Wistowanje: W. we W. sa Quasimodogeniti a sa Miseric Domini.

Samolwity redaktor: farar Wyrzacž w Rosaczizach.

Cžischcz a naklad: Ssmolerjez knihicžishečernja, sap. družstwu s wobmj. ruf. w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

Wudawa žo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihičisčezěrni w Budyšinje a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

Quasimodogeniti.

1. Jan 5, 1—6.

Jutrowny čaš je sa wjele šwójbow wošebje wažny tehodla, dolež tu wopuščeža džěczi šchulu a stupja po wobnowjenju kšchec-
ježanšeho ducha won do žiwjenja, a tam stupja male džěczi do
šhule, a stupja i tym do čaša, kotryž jini nadpołożuje přenje
šaroseže a pschisłuschnoseže. Tu kaž tam manny jako kšcheczi-
njo šwójatu pschisłuschnosež, jim wjednižy bjež, so bychu wo-
šale na prawym puczu. Tutu pschisłuschnosež pak budžemy
jenož potom móž prawje dopjelnicž, hdyž šami šejimny w šhlynej
wěrje a w lubosći ke šhryštušej. Štejimny pak tał, dhi nama-
lamy prawu šhrobłosć i wojowanju, bjes kotrehož njebudžemy,
hdyž čžemy bjež prawu kšchecziženjo.

Wono wschaf njemóže hinał bjež, hdyž čžemy druhim kšch-
pohylenje w jich wojowanju pschecziwo wschemu, šchtož čže
čłowjeła čžahnyč na pucž štaženja, dha dhyrbimny šami kručje
šacž. Tajka móž pschindže nam wot našeho šenjesa a šbožnika
šesuka šhryštuka. Tehodla reka tež sa naš, jeho šnacž wuknyčž,
kał wón w šwojej wulkej lubosći, kotraž šo tež teje šmjerče na
šhřižu sa naš njebojesche, naš i šebi čžehnje. Š wotkel dho
pschindže, so runje w našim čžahu šhyschimny tał wjele šrudneho,
so šhonimny, kał w tutym čžahu nush, kotryž mohł tał jara i temu
pomhačž, naš wučžišeczič, ške šošty a žadosče bóle pschiběraju?
To leži na tym, so čłowjełoj šo šisčče nješku doščž šakožili na
šesom šhryšta. Šchto njeby wjedžal, so šmny štajnje wobdaczi
wot šphtowanja wschelateho waschnja. Šty njepscheczel, kiž čže
naš džělicž wot Boha a njecha nam dacž i njemu pschindž, šwět
se šwojimi šoštyami, šary šadam w naš, kiž naš wabi i temu,

šchtož šo nam špodoba, to šu možy, i kotrymiž dhyrbimny wschitzy
liczičž, a pschecziwo nim reka wojowacž, so bychu njedobye nad
nami. Wšecže, tutym mozam mohli šo podacž. Ale dži tola ras
i tym, kiž šu tał žiwi, praschej šo teho, kotremuž je jeho brjuch
jeho Bóh, abo tyč, kiž steja w čžemnym hrěchu pschecziwo 6. kasni,
abo tyč, kotrychž myšle steja jenož po rjaney drascže a čželnej
pysche, abo tyč, kiž nahromadžuja bohatstwo na bohatstwo: pra-
schej šo jich, hacž šo čžuja šbožni, šbožowni! Trajazy, žohno-
wany mēr dusche njenamafasch pola nich. Tutón mēr pschindže
hackle tam, hdyž čłowjeł psches pschewinjenje tutych mozow šo
bližuje šwojemu Bohu. A tehodla reka sa naš, so dhyrbimny wojo-
wacž, wojowacž w tej moży, kotraž nam pschinyše dobheče.
A tutu móž namačamny jenicžy pola šenjesa šesom šhryšta.
W nim je pschischa do šwěta móž, kotraž pschewinje wschu móž
njepscheczela, kotraž šo nam napschecziwo štaja. Šchto dhyrbjeli
šo tał dale bojecž? Tu je šesuk, tón jutrowny kral horjesta-
wanja a noweho žiwjenja; dai šo tež ty wot njeho wabicz, hdyž
praji i tebi: Šój sa mnu! Šětk wschaf njeje wjazy našche wojo-
wanje bjes nadžije, bjes wuhlada, hdyž jenož wón nam pomha,
hdyž i njemu štejimny w lubosći a we wěrje.

W šhryštuku šesuku wschaf budže nam data móž dobheča.
We wojowanju dže w pošlednim šonzu wo tajke dobheče. To
šmny wuknyčž mohli we wójnje. Wono šu tajzy bhli, kiž mēnjachu,
so dhyrbjalo a mohlo šo šonž čžinicž wojowanja i tym, so ludy
šo mjes šobu rošččowachu wo tym, šchtož je bēsche do wojowanja
wjedlo. Wšecže, móžno by to dhyrbjalo bjež. Ale w tajkim mērje,
kiž šo natwari na tajkim šakožku, by hižom šako ležal korjeń
i nowemu wojowanju, dolež w pošlednim šonzu dhyrbi tola jena
štrona móžnišcha bjež, so by potom tež mohla šchitowacž mēr.

Trajazh mēr budže halle tam, hdyž jena strana směje dobyče na
šwojim boku. To je hižom nashonjenje, kotrež množny pschezo
sažo czinicž na tutej semi.

W naschim kšchesczijanskim, duchownym žiwjenju je runje
tač. Pschecziwo nje-pscheczeliskim mozam pschiindžemy halle po-
tom k mērej, hdyž je na naschim boku dobyče. Nasche dobyče
pač leži w tym, so Bože kasnje dzeržimy. So bychmy šo njemylili:
Bože kasnje dzeržecž je něšto wopravdžite czežke. Ale dzerž šo
jenož we mērje k twojemu Šbóžnikaj Jesužej Khrystužej, dha
placzi tež sa tebe: „Pšchetož wščitko, ščtož šo wot Boha je na-
rodžiko, pschewinje šwēt; a nascha nadžija je to dobyče, kotrež
šwēt je pschewinylo. Ščto je, kiž šwēt pschewinje, kšiba tón,
kiž wēri, so Jesuž Šsyn Boži je?“ Masch tuteho Jesuža sa
tvojeho pomoznika, spomnišch na to, so wón stajnje pschi tebi
steji, dha budže tež tvoje wojowanje frónowane i wježetym do-
bježom, i kotrehož pschiindže tež tebi mēr tvojeje dušče.

U šh halle prawje šhorit, kajke bohastwo w tajkim mērje
leži, dha tež ty šo potom njebudžež wusamknež wot pschihšusch-
nosče, na kotruž hladachmy w špocžatku, ale budžež tež tvoje džě-
czi šažozicž na prawy podlož, kotruž je Jesuž Khrystuž, so nje-
bychu pschisčte na wopacžne pucže, ale šo bychu tež šame wojo-
wale w prawym wojowanju a tač junu mēre dobyče, mjenujžy
jič dušchow šbóžnosče. To pač je to jena, ščtož nušne je. Š temu
daj Bóh šwoje žohnowanje psches Jesom Khrysta. Šamjen.

Šhwal teho Šnješa wščitko, ščtož wodnych ma!

Šlób: Šsy dha, o Jesu mi žyle to woblicžo ššhowač?

Šhwal teho Šnješa, ščtož Jeho we wutrobi nošy,
Jeho wo šmilnosčež, mōž, pomoz, mēr, wodacže prošy.
Bóh je ta mōž! šacžeri i wutrobny nōž,
Wšcho šbožo nasche je w Bōšy!

Šhwal teho Šnješa, kač cžinili Žemu šmy próžy —
Wot mašosčež naž je šastarač wodnjo a w nožy,
Wopominny to! Ščio cžinicž mējesče wšcho,
Wumoz naž i cžertowej možy.

Šhwal teho Šnješa, Bóh jandželow šwojich nam jezele,
W lubosčež Wótzowskej cžini nam dobrotow wjele!
Ššwērnny je Bóh! wumōže šhubjeneho
Wot šmjereče hrēchow a i hele.

Šhwal teho Šnješa, pšches Khrysta masch džěcžatštw Bože!
Bōjmy dha k Bohu, Bóh cžini te czeže nam lože.
Wulki je Bóh! Wón šnaje dospočne wšcho!
We Bōšy nasche je šbože!

Šhwal teho Šnješa! Š nam wēcžko to Wótzowe hlada!
Wulka a šwjata a kražna je Šnješowa rada!
Bóh je našch Šnješ! Šhudnych do njebjež čže wješč!
Kač wulka Boža je hnada!

Šhwal teho Šnješa, šo podaj do Božeje wole,
Š Bohom dži dale, šo njeboj w naježemnišchim dale
Bóh je našch ščit! Šlych wščitkič budže wón šbicž!
Š Bohu šo džeržmy cžim bóle.

Šhwal teho Šnješa pšchez' dale dži w Šnješowym njenje!
Šštyščeže! ščtož Boha ma, ššrosčny budž, njeboj šo ženje.
Šodrožnižy, žušnižy šachodni šmy,
Kaž dolho žiwi na semi.

Šhwal teho Šnješa — wērjazy! kač budže nam junu,
Šbóžny psches Khrystuža nje-pschiindže šudny džěi k šudu.
Šnada je to cžinila nad nami wšcho,
Pšches hnadu žiwy ja budu!

Šhwal teho Šnješa, džak, šhwalba, cžež Žemu wšcha šušča,
Cžinil je i lubosčež Šnješ wšcho sa tebe, o dušča
Ššwjecž Žemu šo! Lubuj Trojenicžteho
Boha šhwal cžežo a dušča!

Šhwal teho Šnješa džěi pošledni tudy na semi
Š Bohom dom džemy — šmjercž pschiindže, mōž cžělnu nam
Bohu budž džak! W šwjatofu špewamy tač Hlemi —
Bóh je je šwojimi wščěmi!

Šhwal teho Šnješa! pschiindž Božo, šdžerž, pošyli nam wēru:
Š wēcžneje šmjercže šy pomhal a wumohł naž šwēru!
Šhwalba budž Cži! Do njebja k šebi naž wšmi,
Š bēdženja domjedž naž k mēru. J. W.

Bo jutrach.

„To bēchu wopravdžite jutry šažo, Šandrijo!“ Šrawžez
džěd Šowarjež šušodej tječi džěi jutrow wječžor na šawžy pschēd
šurjeni šēdžo rjetny. Šam bješadowaščtaj kōždy wječžor, hdyž
bē nětko ššoncžnje došha šyma nalēcžej dowolika, je šwojeje nalē-
njej wožiwjazej cžoplotu do kraja šacžahneč. Šolho wščač to
hiščeže njebē. Šēdy tač k jutram.

Šowar wša trubku i hluby a wotmolwi, troščku i hlōwu
najo: „Jutry, haj, haj, jutry to šažo bēchu! To masch prawje,
šušodže! Ale wopravdžite jutry, kač ty prajišch, drje tola niž
cžiježe!“

„Niž? Ščto čžešch to i tym prajicž?“ Šrawž šnapiche-
cžini, troščku šo džiwajo.

„To čžu prajicž“, Šowarjež Šandrij rjetny, „šo drje je
Bóh wopravdžite jutry dač, dwojake wopravdžite jutry, ale.
Šusta, ale ščto je je šwjecžil, haj praj mi, ščto je wopravdžite
jutry šwjecžil w našchim kraju a ludu?“

„Ah, tač ty to mēnišch!“ Šusta Šrawž rjetny. „Šaj, wēšch,
to wščač je cži tajka wēž!“

„Šaj, tajka wēž, mōj luby Šusta!“ pschetorže šary Šowar
šušoda. „Ale žana šchpaina, žana, kotrež mohł i lohkej wutrobu
rjez: to je mi wšcho jena! Šara cžežka, šta wēž to! Šaj, Bóh
luby Šnješ je nam dač wopominicž šažo tamny přeni džěi po
šabacže, šo šo džiw wulki šta, ša našch Šbóžnik i rowa štanj, a je
tač nam tute jutry ščinišch sa wopravdžite jutry. To rēka, ja
cži praju, wščěm je je wón tajke wopravdžite jutry ščinišch, ale
je mēčž, mōj luby Šusta, je mēčž, to je druha wēžka, žyle druha!“

„To wščač masch prawje, Šandrijo!“ pschihlošowasche
Šrawžez džěd, šo džiwajo na šahorjenosčež stareho Šowarja. Šē
tola Šowar šamo šabył, trubku cžahacž. Šaj a to šamo nje-
pšiny, ale ju šymnu dale cžahajče, hdyž šažo šapocž, i ruku
machajo:

„A prawje tež mam, hdyž rēčžu wo dwojakich wopravdži-
tych jutrach! Šlej, te druhe, te cžujesch šam na šebi. Cžoply
wodnych pschirody cži praji, šo je wotuežila se šmjertneho španja
a šo štawa k nowemu žiwjenju. Šohladaž tola tamle na tutón
jahodowy pješč. Cžichi pjatł hladachmož na njón a prajach-
mož šebi, šo njewē, hacž by abo njeby! U hlej, dženkša, jutry,
kač šeleny hižo a kač mlōdny! Nješbu to wopravdžite jutry,
kotrež k nowemu žiwjenju šbudžichu, ščtož mōrwe, ščtož tač
šara dolho mōrwe lētkša! U ščto je nam to tute jutry dač?!
Šažo Bóh luby Šnješ!“

„Šaj, Bóh luby Šnješ! Ale lud jeho nješnaje!“ pschihlo-
šowasche Šrawž, kotrehož bē Šowar se šwojeje šrēcžnitwosčežu na-
wabil, hšubšchemu jutrownemu wopominanju wšcheho teho,
ščtož jutrowne je.

„Nočže šnacž, šušodže, praj, nočže šnacž!“ šawola šary
Šowar. Šrubku bē i hluby wšak, šo by šo jemu lēpje rēčžalo.

Mješesche tola telko na wutrobje a to fušodže wjedžesche runje-
smyšleneho towaršcha s dawnych lět, s tych lět, hdžež zly dom,
zyla mješ njedzeli a fwojaty džen do Božeho domu fhodžesche, a
fušodneje Krawzez a Kowarzez domaj zyle wěsče. A hižo rěče-
sche tež dale, njemyšleny tež psches džesčezi, kotrejž s doma pschistu-
pischtej a psches wotrocžka, kotryž nasdala pschi plocže stejesche.

„Čzi jeni džě, čzi praja, so ho to wscho famo wot ho čzini,
ta zyla pschiroda, jeje wulka mudrosč, jeje wubjerne sarjado-
wanje, jeje krašna, psychna rjanosč! To je wscho famo wot
ho! Haj, haj, o wy mudre hlowežki, wy wulke rosomčžki! Bjes
waš drje haj a bjes wscheje wascheje pomozh a jara mudreje
radh, ale niz bjes Božej radh a wole! Praj, pschecželo mojich
karych lět, praj, je to hinaf?!“

„Ně, hinaf njeje, ale frudne je, so fmy taš daloko pschischli!“
pschihlowawasche Krawz pschecželej, jemu ruku na ramjo polo-
žiwšchi.

„Njepraj: taš daloko! praj: taš do hłubiny, taš do čžem-
neho!“ Kowar jeho porjedži. „Na tym nješk tučzi wjele-
mudri paš fami wina, ale tež čzi wbohuschizh, kiž s wschemu
praja: haj, haj, ně, ně! a nješk symni ani čzopli, ale čzi fhu-
daschizh liwoz! Je lěče, je syma, je jim to wscho jene. Tajkich
moht sa hlowu shrabnyč a jich tschascž, doniž ho jich woczi nje-
wocžinitej a njewidžitej krašnosč Božej stwórbh a jich wutroba
něšcto njepytuje wo tym, so to wscho s mozh a po wole jeneho
wysche naš!“

Wotrocž tulasche ho pschi tutych hlowach pschi plocže s twa-
rjenjej. Njebě jemu derje pschi tutych hlowach stareho muža
a nočzysche tež, so byl něšak do tajseje rosomoty saplecženy. Tola
dale hacž s rōžkej twarjenja tež njeđžesche. Tam wosta stojo, so
by kōždeho hlowežka wušklyšchal.

A stary Kowar rěčesche tež hižom dale, ho społojiwšchi je
pschihlowawazym nyganjom fušoda: „Hdyž paš je jich tajkichle
čłowjekow wschudzom telko a jich tež mjes nami wješnjanami
a ratarjemii džě a wjazh, potom bjes džitwa, so jich telko a telko
jutry tež fwjecžhi bjes našeho stanjeneho a živeho Šbōžnika
Jesuka Šhrystuža!“

„Džědo!“ pschetorže maš hōlcž džěda, „džědo, Jesuk Šhrystuž
je paš tola horje stany! Zandžel je to tola tam w prošdnym
rowje pschipowjedaš, je wčera duchowny w zyrkwi prajil!“

„Haj, sawěsče, mōj Furko. naš Šbōžnik je horje stany!
Teho dla fwjecžimh my tola wschizh hromadže tutōn fwjedžen
tj dny dohho!“

„Haj, my drje tu hiščeže, fušodže!“ rjekny Krawz, „ale
šctož wčera tu wo šh widžach, to bē něšcto jara frudne.
Pomyšl šebi, wčera dopoldnja, na kemšchach, dželaschtej dwě
fwōjbje wonkach na ližh, pomyšl šebi, wčera, drugi džě
jutrow, dopoldnja! A tola nihdže žadny nusny čzaš, kiž by jich
s tomu čžeril!“

„To drje bēschtej dwě s tych pschicžehnjenyh němškich fwōj-
bow?“ ho Kowar woprašcha.

„Ha! hdže tež. Dwě šerbskej to bēschtej, kotrejž fmy šebi
do našchich dobrhch, šerbskich, pobožnyh fwōjbow liežil!“

Kowar mjelčži. Krawz tež ničžo njepraji. Bē to mjelčženje
tuteju starzow, kaž mjelčženje pschi kaschču, do kotrehož fu lu-
beho položili.“

„Haj, ta liwkosč, kotrejž je wscho, wscho jene, to čzini“,
taš sapocža po fhwili Krawz, „a ta njewěra tež. Tuta ho čzi po-
kasuje nětkole wošebje jako čłowjeska mudrosč a wučenosč
abo tola pod mjenom tajseje, njech je druhdy tež zyle něšcto
druhe hacž mudrosč a wučenosč, abo tola pod mjenom tajseje,
njech je druhdy tež zyle něšcto druge, hacž mudrosč a wučē-
nosč! A s tomu nětko nowotarske wučžh, šelhy a druge nje-

jašne mozh! To dhrbi tola famo pschi šlōncžnym jutrym ra-
nju čzi čžemne bčž wscho, šctož widžišch!“

„To čzi pravo bčž dam!“ praji Kowar, šebi trubku sašo
šazelejo. Tež Krawzez džěd šebi fwoju pocža thkacž. Bēchu ho
drje kuntwory do njeje dale, abo šnadž bē to furjenje a pachanje
šwucžene kaž wschēdna jědž abo šnadž mēnjeschtaš, so s tym te
džitwone kuntwory a muchi, kotrejž bēchu jimaj pschi tutej rosomō-
wje do myšlow pschilečžate, wotčžeritaj. Šlōncžnje bēschtej
trubhy šazelenej. Nētk mōžesche to s nowa ho sapocžecž, paš to
podnōrjowanje do šandženyh lēpschich čzašow, paš to rosomō-
wjenje wo tym wschēm, šctož nētkole jimasche myšl starhch se
prjedawšchich čzašow.

„Haj, šcto chzch prajicž, fušodže!“ sapocža Krawz. „Šel-
tow je pschezo hižo bylo, ale telko kaž nētkole tola niz, a to je se
šchodu!“

S najmješcha, Gusta, je nješkny tu pola naš taš mēli.
Ale prawje mašch, šetow je pschezo hižo dosč bylo. Šswjaty
Šawol šam je ho tola s tajkim abo s nēčžim podobnym hižo
bēdžicž mēl! Ale wěsch, čžeho dla wone nētkole pola naš Šser-
bow pschibēžka namašaja? Ta wina je ta šamšna, kaž na
pschiklad pschi dželanju na njedželškim a fwojathm dnju! Šo-
božnosč, wěra, bojosč a lubosč s Bohu a Šbōžnikēj šhubjuje ho
tež se šerbskich a ratarškich wutrowow a do nich šacžehnje nowo-
tarštwō. Šajke mjeno wone ma, je wscho jene, nowotarštwō je
a to jene, kiž stareje, wērneje wērny a pobožnosče nima a lubosče
tež niz, kotraž w jutrownym Šbōžniku lubuje Boha Wōtza a nje-
bjesku wēčžnosč.“

„Ach!“ džesche Krawz, wēršch to ty, hdyž runje tež njedzeli
wusbēže a džělo na njedželškim dnju, na adventistow, kiž maja
njedzeli sa wschēdny džě a šabat fwjecža!“

„Ně, Gusta, na tutych šebi runje pomyšlil nješkny pschi
tym. A do zyla, wěsch, adventistojō a jich adventismus, to
ničžo taš šwēt powalaze njeje!“

„Haj, ale!“

„Haj, ale! Ja wēm, so chzsch mi prajicž, so tu a tam jedny
pschipadnje, so tu a tam jim jedny pschiwijuje s wutrobu a se
mōšchnju, tež mjes Šserbami, tež mjes šerbskimi ratarjemii!
Wěsch, to njeje hiščeže zly šwēt, tež niz zyrkej a hiščeže mjenje
to zyle šchesežijanstwo, šaložene na Jesuka Šhrystuža, našeho
stanjeneho Šbōžnika. Šctož ho taš wot attaki adventistow po-
walicž da, tōn, haj, Gusta, ja njemōžu hinaf prajicž, tōn hiščeže
njestesche we wērje do Šhrystuža Jesuka, tōn ho hiščeže njebē-
šaložil na tōn rōžkny kamješ, kotryž naš Šnjēs Jesuk je!“

„Haj, Šandrijo, tole šy mi zyle s wutrobhy rěčžak. A jene
šlowo biblije drje ho nētkole sašo wospjetuje. Čžěšlojo šu tēn
rōžtowy kamješ šacžikli, čzi čžěšlojo, kotřž nētkole twarja dom
adventistisheje gmejny, ale nih jenož a jenož na Jesuka ale tež
na šlutki čłowjekow. Woni pschetrjehja po mojim mēnjenju
šarisejow hiščeže. Šarisejojō njesnajachu Jesuka Šhrystuža
hiščeže, čžile paš to po prawom dhrbjeli a praja džě tež so jeho
a bibliju lēpje šnaja hacž drugi!“

„A Gusta, kaž Jesuka Šhrystuža sa jenicžki šaložil wumōže-
nja nimaja, taš tež niz sa jenicžki šaložil šwojeje wērny a šwojeho
předowanja bibliju, našeho šwjate pišmo! Šōdla, haj mi ho šda,
wsche biblije šajaja widženja a wučžh jeneje pēdariki, kotruž
maju sa profecžinu, kotraž je runje taš kaž Jan tōn ščeniš we
widženju widžala njebješa a wēčžnosč!“

„Wostašmy tola pschi našchim starym wušnacžu, so jenož
ho šaložimh a twarimh na Šnjēsa Jesuka a na bibliju a so
jenož psches wērny šbōžni budžemy bjes šakonja šlutkow, kaž to
šwjaty Šawol hižo je prajil. W Jesuku Šhrystuku je ho Wōh

Knjes nanajtražnišeho sjewik nam cžlowjetam a nam njeje wjazy trjeba profetow a wěšczerjow, tež niz s Ameriki!"

„Daj, to ja tež praju pschezo sažo, njech je to rěč wo seftach abo hewak wo wěry abo wo štwěcže do zyla a jeho sbožu! Dožyla, wěšč, tež Pawol je šo wola s tajkimi šabbatistami: šdžic měš, kaž adventistoj tež rěfaju!"

„Daj a Pawola nješbu pomalili, wjele bóle šu s tajkimi a podobnym židowskim spocžinanjom a sawjedženjom tež šwoje šajudženje namakali tam psches šjednocženych japoschtolow we Jerusaleme!"

(Božracžowanje.)

Zyrfej a stat.

Němsko-nazionalna a němsko-ludowa strona šakšeho šejma štej šo na to šjednocžitej, šo šo nětko niz dla šwjedženja 1. meje a 9. novembra na lud wobrocža, ale šo roššudženje luda šebi žadaju w tym, hacž ma šo něcžiški šakški šejm rospušcžicž abo hacž ma dale wobstacž. Tutón namjet je šo ministerštwu pschepodaš. Wola tuteho nětko je, hacž hnydom ludowej woli roššudžicž da abo hacž šo hišcže s tutym dlihi. — Tak je šo tole praschenje, kotrež tydženja hižo naspomnichmy, cžim škutnišcše šcžinike a na šoždym nětko je, šo ša tu wěž wustupi, kotraž je po jeho mēnjenju najšpšcha, abo, hdyž njemōže tole wopišmo žanej wustajicž, šo wustupi ša tu, kotraž je ta mjenje hubjena. Ša wšcžech, kotšiz paš zyrfej a nabožinu lubuja a w njej tu dobru, špomōžazu mōž ša lud a kraj kaž ša jenotliwego widža, budža wjedžecž, tak maja šo tu roššudžicž.

A rošpominanju.

Šchwěra šo pschezo někoho boji, niz paš někoho, kotryž je s teje jeneje praweje wěry, a pschwěra boji šo tuteho wšcže wšcže. Hewak tola njetrjebata tu hakle pschi wěry byčž. Šchwěriwy pschestupuje potajkim pschezo přenju šasnju. Luther tola praji, šo dyršimy teho jeneho a jenicžkeho Boha šo bojecž wšcže wšcže, kotryž praji a prajicž šmē: Ša šym tón Knjes, twōj Bōh, ty njedyrbišč druhich bohow mēčž pschi mni! Šchtō paš je tutón jedyn, kotrehož šo pschwěriwy na wšcžem pošledku bóle boji hacž Boha Knjesa a kotremuž šo bóle dowěri hacž Bohu Knjesej? Šchtō hewak hacž djabol šam, kotryž pschezo šady wšcže, šchtōž s Boha a s Božeje wole njeje! —

Njewěra praji, šo ničžo njewěri. Še to wopravōdže tak? Nē, pschemēš něšcšto male a potom masch to prawe! Praj: njewěra wěri, šo ničžo njeje, abo šepje: njewěra wěri, šo jedyn Bōh njeje. Njewěra je runje tak jena „wěra“, kaž je našcša ewangelišcša wěra jena wěra. Ale šajka wona je! A s cžeho pschindže wona? Tola s teje bojošcže, ša „Knjes Cžlowjet“ by pschidacž dyršjal, šo wjazy s tutym tak mjenowanym „Knjesom“ njeje, aš šo je jedyn drugi s Knjesom, tež na tym najmudrišchim cžlowjetu. Čhzešč ty to s tuteje „wěry“ byčž abo s tamneje, kotraž pschēd teho jeneho a jenicžkeho Knjesa šupi, šo modlo: „Mōj Knježe a mōj Božo!"

S bliska a s daloka.

— Macžiza Šserbska šwjeczešcše šandženu šrijedu šwōj 75-lětny jubilej. Tole budž tu dženža hižo s krōtka šapšane; drobnišcže podamy ša tydžen. Njech paš tež šoždy cžita rošprawny našcich „Šserbskich Nowin“, šo by prawje dopōšnal, šcšto nam Šserbam Macžiza Šserbska je a byčž dyrbi, a šo šoždy, tež s Macžizy Šserbskej šacž dyrbi a š naschemu Šserbsštwu. Šchtōda, šo bē jich jenož malo hošcži a šobustawow s prošcže

luda pschitomnych. Bychu něšcšto dobre šerbske šlyšcheli je Šserbow šandženoscže w šwjedženškim pschēdnoschku š. wšcž-šcžeho štud. rady Ota Wicžasa-Stollbergšcžeho. Tež woni, našcni wšcžēdni Šserbjo, bychu runje kaž žyla nahladna šwjedženšcni šhromadžina nutrnje šahorjeni a džakowni šwjedženšcemu rēcž-šcže nješ pschipošluchali. Pētr Mōšnik štanž wot mortownych pschēd nami je šwojimi šhērlušchemi a s nabožnym duchom šwojeho cžaka. Šo by tajki dobru pobožny duch šo šbēhnyš mjes Šserbami a duwal mōžnje a šahnal teho njepobožneho psche jara na šwōšnc šamērjeneho ducha, kotryž mozow nabywa mjes Šserbami. Šo by najrjenšcni pomnik byš, kiž by šo Pētrej Mōšnik štajicž mošl a tym kiž s nim Dratšja šu byli w pobožošcži a lubošcži s Bohu a s šerbskemu ludē a s tym s došom š 75-lětnemu jubilejej Macžizy Šserbskej. „Pomhaj Bōh“ Pētra Mōšnika kaž druhich ludownych šašnikow tež wopomni s jich šhērlušchemi. Š wošebitym džakom witamy teho dla, šo šwjedženšcni rēcžnik wosjewi, šo š lětu nowy wubjerš Mōšnikownych špēwow wuda.

— W Budyščinje wotmēwa šo tutón tydžen bibliški kursus ša duchownych. Šōndželu wječor je we 8 hodžinach přenje šendženje; s džekom šo wutoru rano w 9 hodž. šapocžnje a traje hacž do šcštwōrtka wječora, šo škōncžejo s ewangelišcizju w Marrijnej a Marežinej zyršwi. Pschēdnoschki a rēcže maja pschi tym duchowni Špranger a Dreweš s Draždžan a Bangriž je Šsmjerč-šcže. Šnutšcowne mišionštwō je to, kotrež tuto džēlo wuhotuje; kaž to w Budyščinje, tak tež hewak po Šakškej.

— W Draždžanach šmēje wot 31. haprleje hacž do 3. meje našcše šnutšcowne mišionštwō ša Šakšku šwoje šlowne šhromadžiny tuteho lēta. Pschi tym mōže wopomnicž wobstacže o wuwicže dweju škutkow lubošcže psches 50 lēš. Še to 50 lēš, šo bratrowski wustaw w Morišburgu wobštej, a tohorunja 50 lēš, šo mamy w Delnej Šōšniky pola Draždžan šeminar, w kotrymž šo wothladaški ša tak mjen. šahrodny ša male džēcži wuwucžuja. Šlowne džēlo tutych dnjow šnutšcowneho mišionštwō budže našcšej mlōdžinje wēnowane. Šōdla krajneho towaršcwa ša šnutšcowne mišionštwō ššhadžuja šo w Draždžanach s nim tež towaršcwa, kotrež ša šebje na wošebitych polach šnutšcowneho mišionštwō džēlaja, kaž na psch. krajne towaršcwo ša žōštku mlōdžinu. — Džēlo šnutšcowneho mišionštwō je našchemu ludē jara nušne a jara špomōžne. Šo bychu tež wšcžitž, kiž nušu našcžeho luda dopōšnawaja a žohnowanja pošne škutkowanje šnutšcowneho mišionštwō šnaja, tuto našcše šnutšcowne mišionštwō šwērnje a pilnje podpjerali še škutkom a s dobrošpšchenjom!

W Ššpaniškē je škutk ewangelišcizije šwoje přenje 50 lēš pschērocžil. Ewangelišcizija je w tutym kōtholškim kraju tež we šowōjnšcich lēšach pošupowala. Wošebje we šlownym mēšcže Madrid pschibywa licžba ewangelišcch. Še tam tež ewangeliški gymnašijum, a tutón je derje wopytany. Na tutym gymnašiju bychu mužōjo wukubłani, kotšiz šu nětk dla šwojeho ewangelišceho wukubłanja a wuwucženja w nahladnych mēštnach šwojeho wōtž-šcžeho kraja. Šsu tam tež ewangeliške šhrotownje, a to we mēštomaj Madrid a Escorial. Tam namaka jich mnoho šanjerōdž-šcže džēcži wukhow. Tak je to nětko tak, šo to mjeno „protestant“ we mjele wōršcšcady ššpaniškého luda žane wudmo wjazy njeje. Wōdžer a šlowa tuteho ewangelišcého džēla je němski ewangeliški duchowny Šliedner.

Šištowanje: W. we W. ša Mišeric. Dom. — Š. w B. ša Šubilate.

Šamolwity redaktor: šaraš Wyracž w Mošacžizach.

Cžišcž Šsmolerjež knižicžišcžešcže a knižacžnje, šapš. družštwō s wobmjēšowanym rukowanjom, w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske kopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežetńi a placzi šchtwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

Miserikordias Domini.

1. Pětr 2, 20—25.

Stejimy nětk šobu w najrjeńšim čašu zlyeho zyrkwiného leta. Jutrowna powjesč, so je šnjercz pšehwinjena, so žiwjenje knježi, čžini wěšte nasche wutrobj, tak, so tón, kiž je prawje šapschimnył tutu wješklu wěštosč, tež najčežšče šnješy a so tež najšrudnišče njemóže jeho pšehwinječ. Šchtóž čže to šhonicz, tón dyrbi pak šam ras štač pod čžežkim domachpytanjom, abo dyrbi hieč k tajkim, kofšiz maja nošyč ššhiž. Dha wšach potom tež widžimy, a šami na šebi čžujemy, šajku doščežeršku a pšehwinjazu móž nam dawa to, šchtóž k jutram šo nam šjewi, so je ššhryštuš žiwj, a so, hdyž š nim džemy a tež š nim čžerpimy, budžemy tež š nim žiwj. Šchtóž w tutej wěštosčzi šteji, tón drje budže tež šrudny, hdyž tu je ša njeho čžaf čžerpjenja a domachpytanja, ale wón njebudže šadwělowač, kaž tón, kiž je šwojimi myšlemi wostanie jenož pšchi tutej šemi. Tajkich, kiž w jich domachpytanjach njewědža, hdyž dyrbja šebi pomoz pytač, je nam i wutrobu žel; pšchetož to šměmy šhroble prajieč: Wono je hižom čžežto, čžežki ššhiž na šo wšacž a jón nošyč, hdyž šmy jón šebi šami šajšlužili. Ale šak hušto štejimy pod ššhižom, hdyž šo praschamy: Š čžim šmy šebi to šajšlužili? A runje w tajkich čžafach je nam nušne, so wěmy, hdyž namašamy prawu pomoz, tak šo budže nam lóhko, tež šamo našchich tyšchnoščow šo šhwalieč. Haj, šměmy prajieč, šo dyrbimy runje w ššhižu pošasacž, šo šmy ššhesečžijenjo.

Derje nam, hdyž wěmy, šo bjes ššhiža njedže, haj, šo šmy k temu pošwolani, ššhiž nošyč. Pětr wobrocža šo w šlowje našeho teksta na njewólnikow. Wěmy, šak čžežte běšče hušto jich

žiwjenje. Njentějachu žaneho prawa. Žich knjes měješče wšchu móž nad nimi. Wěšče, woni mějachu tež šajšlužene šhoshanje šnješč. Dha placzi ša nich, kaž budže placieč ša wšch čžafy: Šajka je to šhwalba, hdyž wy ššosčow dla puš čžerpieč. Wěmy se wšchědneho našhonenja, šak njerady wosmu čžlowjetojo na šo tež šajke šajšlužene šhoshanje. Šak njerad dawa šebi prajieč šlowo wot šwojeho knjesa wotrocž abo džowka, a někotry šhospodač, někotry nišchtr wosnje šměrom na šo ššosč šwojeje čželedže, šwojich pomoznikow, došelž šo boji, šo na jeho šlowo jemu wššitko čžišnu pšehed nohi a čžahnu šwoj puč. Ale wššchšče pošasa tu Pětr, wššchšče wjedže jich a tež hišchče naž ššhesečžanow, pšchetož tu placzi nětk: Ale hdyž wam dobroty dla šte čžinja a wy to šame pšhesečžerpieč, to je hnada pola Boha. — Wěšch ty, šchto to reka, dobroty čžinieč a potom šhonicz a na šo wšacž ššosč šwěta? Šo drje je šobu najčežšče, šchtož mamu na šo wšacž. Wšcho w naš šo wobara pšhesečžiwu temu, hdyž šhoniš, šo budže našcha dobrota šapšacžena se ššosčju. Šo je hižom tak w šwětnym žiwjenju. Šak boli to čžlowjeka w jeho wutrobje, hdyž je šo myšl w jentym šobucžlowjeku, hdyž je dyrbjal šhonicz njeprawdu, hdyž šu drušy jemu ššchodu čžinili na jeho šuble, na jeho mjenje, na jeho čžesčzi.

A hdyž čžinišch runje to šamšne našhonenje jako ššhesečžijan, hdyž šy šebi wědomny, šo šy štajnje šhadal na šwojeho Šbóžnika Jesom ššhryšta, šo šy šo prózował, po jeho pšchitašni žiwj byč w prawym šjednocženštwje š šwojimi bratrami na šakožku lubošče, šo čže tola wobdawa ššosč šwěta, njebudže dha šwoja wutroba šo pšhesečžiwu temu wobrocžecž? A wěmy, šo hušto runje čži, kiž najšwěrníšcho šo prózujaj wo ššhesečžianštwu, dyrbja tu najwjazy čžerpieč. Šižom, hdyž šchto čžicho šhodži jako ššhesečži-

jan psches tute žiwjenje, cześczo ſwojeho Boga a cżinj po jeho ſwojatyh kaſnjach, to hiżom huſto doſaha, ſo na ſo cżehnje nje-pscheczjełstwo ſwěta. Budże wón pał niſowany, ſjawnje wuſtupicź ſe ſwojej wěru, ſ wuſnacjom a ſ wuſtupjenjom ſa ſwojeho Anjeſa a Ebóžnika, ſ khoſtanjom hrěcha ſwojho bliźſheho, potom budże bórſy ſhonicź, ſchto rěka: czerpicź dla dobroty. Eſwěrny kſcheczjijan wſchał wě, ſo to, ſchtoż cżini a rěczi, cżini jenoż dla duſchow ſbóžnoſcze, dla wěcžneho žiwjenja, ſam ſa ſebje a ſa ſwojich bratrow; dha je cześko, potom hiſchcze dyrbjecź na ſo wſacz njeprawdoſcź a pscheczjełowanie ſwěta.

A tola, njedaj ſo psches to wotcżahnyć wot twojeho kſcheczjijanſtwa. Tu praji czi Pětr, ſo njeńdže bjes kſchizja, pschetoż k temu ſeże wy powołani. A hdyž Pětr tu dale praji: Dofełż teź Ahrystuſ ſa naſ czerpił je, wostajiwſchi nam wopiſmo, ſo byſchcze ſlědźili ſa jeho ſtopami, dha wón to njewoſnje ſe ſwojeho, ale po tym, ſo je Jeſuſ ſam tych ſwojich wabił: Bójcze ſa minu, a je teź hnydomi pokafał, ſo, ſchtoż chze ſ nim hieć, tón dyrbi teź kſchiz na ſo wſacz. Duž ſo njewobaraj, hdyž cżujieſch wobcześnoſcź kſchizja; njewobaraj ſo, hdyž chzeſch teź ſadwělowacź w njeprawdoſczi ſwěta. Wſchał praji Jeſuſ ſam: Ebóžni ſeże wy, hdyž waſ ludžo moje dla hanja a pscheczjełhaju a rěcza wſcho ſte na waſ, hdyž na tym lžu; budźcze wjeſeli a ſradujcze ſo, pschetoż to budże wam w njebjeſach derje ſaplacžene. Duž, kſchiz nje-može naſ pschewinycź, ale wuhotuje naſ ſ pschezo noweje wjeſeteje mozu, hdyž jenoż wěmy, ſ wotkał nam pschindže tajka prawa móz. Duž horje woczi k Jeſuſej, ſo bychmy teź poſnali:

Ahrystuſowy kſchiz dawa nam prawu móz. Eſwět ſo huſto dżima, ſo ſo ſhm na ſemi huſto tał prawje derje dže. Eſwět mēni, ſo dyrbjalo ſterje tał być, ſo mēl ſty czerpicź hiżom tu ſa ſwoju ſłóſcź khoſtanje, a ſo by dobry, tiž ſo prózuje wo ſpodbanje Bože, žohnowany był hiżom ſe ſwětnym žohnowanjom. A tola, Ahrystuſowe kraleſtwa je zyle něſchto hinaſche. Je ſo raſ prajilo: Wono je wjele waźniſche a niſniſche ſa ſwět, ſo dobri dyrbjia czerpicź, hać ſi. Czerpjenje runje dobrych je k žohnowanju a k ſbožu ſwěta. W tutych ſłowach leži hluboka wěroſcź. Móžemy ſuano rjeńſchi pschidkjad ſa tuto ſłowo namaſacź, hać naſcheho Anjeſa Jeſom Ahrysta? Tajka ſchěroka rěka žohnowanja a ſboža je wuſchła wot jeho czerpjenja a wumrjecza na kſchizju. Niż jenoż, ſo je wón psches jeho czerpjenje a wumrjecze naſ wujednał ſ Wótjom, ale tu widžimy ponižne podacze do ſwojateje wole Božeje, hdyž bēſche teź hórki kheluch, kotryž mējeſche picź. Tuteho kſchizowaneho, czerpjazeho Ebóžnika ſu psched woczomaj mēli wſchitzy czi, tiž ſu dyrbjeli cżucz njeprawdoſcź ſwěta a czerpjenje martraſteje ſmjercze. A tykazy a ſažo tykazy ſu ſo te kſchizej Ahrystuſowemu dzerželi, hdyž cżujachu, kał buch u ſłabi w ſwojim kſchizju, a ſu móz namaſali pſchi nim. Na tutón kſchiz chzemy hladacź teź my! Bójcze, wy domachpytani a wobcženi, ſo byſchcze teź wy wuſnyli jezerpliwocź a połne dowěrjenje do prawdoſcze Wótza, tiž, hdyž teź raſ wjedže psches cżemny dołh, tola ſłonežnje wſcho derje won wjedže. Schtoż tuteho Jeſuſa ma, tón njebudže ſo dacź roſhněwacź, hać runjež ſmēje czerpicź, ale budže pschezo jažo w ſebi cżucz czerjazu móz, kał by dobrotu cżinił a psches lubocź pschewinyl ſwět. A mēniſch, ſo tebi ſo njeprawda ſtanje wot ſwěta, dha ſpomn na to, ſchtoż je w naſchim ſłowje prajene wo Ahrystuſu: Wón ſo poruczi temu, kotryž prawje ſudži.

Tajka móz leži teź ſa naſ w tym, ſo wěmy: ſo bēchmy jako ſabludžene wowzy; nēł pał ſmy wobroczeni k paſtyrzej a biſkopej naſchich duſchow. Tu je waźne, ſo porucžimny ſwoje duſche temu, tiž wſchemu nje-pscheczjełstwu a wſcheje njeprawdoſczi ſwěta napſcheczitwo ſtaji połnoſcź ſwojeje lubocze, kotraž ſwět pschewinje.

So bych u naſche wutrobny ſo na nim ſahorike! Dha budže teź naſch kſchiz naſ pschezo bóle hotownych cżinicź k dobroczi, kotrej ſpěwa:

Czim wjetſchi kſchiz, czim bliźſcho k Bogu.
We kſchizju pytaſch njebjeſa. Samjeń.

Schulſki ſpěw.

Na tebe, Jeſu, hlada
Ta ſyła dżeczatkow,
Pſchincź k tebi, lubje žada
Do twojich njebjeſow.

Duž daj, ſo prjedy ſnaja,
Schtoż ty naſ wucził by,
A kał do Božoh' raja
Pucź ma być nam'kany.

Saj, połni ſwukliwocze
Pucź bychmy poſnali,
A w pyſche njewinoſcze
Tež ponižnje jón ſchli.

Handrij Sejeł.

Bo jutrach.

(Boſracžowanie.)

„Saj, dže do, ja wēm, w Jap. ſł. 15 to ſtoji. To ſmy nētkole w nabožnej hodžinje mēli!“ pschetoż holcžka rosmotiwu ſtarjom.

„Pětnje, Sanka!“ rjekny Rowarjez dže do. „Niż wěro, přeni konzil abo přenju zyrkwinu ſhromadžijnju njemuja to?“

„Saj, přeni konzil w Jeruſalemje abo teź přeni konzil ja-poſchtołow.“

„Tał wukn jenož pilnje dale w ſwojej bibliji; tam namaſach pschede wſchēm twojeho Ebóžnika Jeſuſa Ahrystuſa ſameho, kał czi wón to ſam praji!“

„Dw, dže do, to ja wēm! Naſch Ebóžnik rjeknje pola Jana w 5. ſlawje w 39. ſchutežzy: „Wobhończe ſo w piſmje; pschetoż wam ſo ſda, ſo macze to wěcžne žiwjenje w nim, a to ſame je, tiž wo uni ſwědczi!“

„Sanka, wēſch!“ rjekny Rowarjez dže do, „k lētu budžeſch tehole Ebóžnika, da-li Bóh, psched Anjeſowym woltarjom ſama wuſnacž. Potom dan czi k ſelenenu ſchtwórtkej rjanu ſerbsku bibliju, jeli ſo mi Bóh luby Anjeſ hiſchcze jene lētu žiwjenje ſpoſichezi, hemał ju potom doſtanjeſch wot twojeho dže do a k mōta psches twojeho nana!“

„Jurko, ſlyſchich!“ pschiwola Sanka ſawjeſelena bratrej.

„Saj, ſlyſchu, Sanka!“ wotmōłwi Jurk, „ale ſchto ja to potom, hdyž ſu ſa tſi lēta ſažo jutry?“

„Jurko!“ ſakroczi tu ſtary Rowar, „ty drje njewēſch, ſo je twój k mōtr Rowarjez dže do? Ja mam ſa dar ſa konfirmaziju bibliju ſa ſwojeho mōtka, Rowarjez Jurja, hižo pschihotowanu!“

„D, wujo!“ to bē wſcho, ſchtoż mōžeſche hōlcžez na to ſ wje-ſelom prajicź.

„Saj, biblija wostanje biblija!“ rjekny ſtary Rowar. „Schto wſcho njeſku hižo ſ nej ſapocželi! Pscheschmōrowali ſu! Roſrēſowali ju ſu! Na ſežepowzy ju palili ſu, a hlej, wona tu hiſchcze je a wona pschibyla! Wſchał cžitachmy njedawno we „Pomhaj Bóh“, ſo ſo do dalſchich 40 rěczow pschetožuje!“

„Tež, mój luby Guſta, teź adventiſtojo a druſy ſo podarmo na nej ſpytuja, torhaja tu ſtucžku a tam dwē abo tſi a tam jenož poł ſ njeje! Była biblija a Jeſuſ Ahrystuſ žlyh, to je naſche hēklo a naſch trōſcht, wōſebje, hdyž k mōj tał ſtaraj hižo“.

„A mēniſch, ſo je ſa naſchich mōdych ſchto druhe?“

„Ně, to wěšćeje niz! Wot adventistiskeho sahorjenja hnadź někotrohožkuli wufwobodži jeho móscheń. Ja mēnju, so ho něchtóschkuli hišćeje dohlada, hdyž budže wot njeho džeřatk žadany a to žyly džeřatk wot wšcheho, sčtož nutšbjerje! Tole spóšnacze pschi móschni njeje wěšćeje něšto posběhowaze, je pač tola hišćeje jene, přjedy hacž to pscheposdže!“

„A do žyła s jara wulkim pschuwistom tež njelicža. Jenož 144 000 dyrbi jich byč! Praj, njeje tole jedyn furowišchi Bóh hacž tón, pod kotrymž tschepotajo Žid to „ty dyrbiš!“ a to „ty njedyrbiš!“ stareho šluba dopjelnjowasche, ně, dopjelnjecž spytowasche?“

„W bibliji pač steji tuta licžba 144 000!“

„Haj, a to niz juntrócž ale wjazy trócž. W 12. stawje Žap. št. ale pač tež w 7. stawje. A tutón šym šebi runje wčera pschecžital a duž tež cžital, so tam steji, so šu to 144 000 šahglowaných wot wšchitkich israelskich narodow, a to po 12000 s kóždeho woda; to je tam w 7. stawje rospšwane nadržbnje dosčž.“

„Ale tola niz hišćeje pschezo nadržbnje dosčž!“

„Dokelž nochzedža widžecž, hacžrunje widža. Je to podobnje s tym šlowom „džen“. To dyrbi pschezo „lěto“ rěfacž w jich profetiskich šlowach. Sa to wutorhnu jene měštno s 4. Mósš. 14 a jene s Šes. 4. Pschi tym njewidža, dokelž to nochzedža, so runje w 2. Pětr 3 mjes 7. a 10. sčtucžku, s kotrymajž wošebje džekaju, ja praju, so runje mjes tuthmaj sčtucžkomaj tam steji jena 8. sčtucžka.“

„A sčto to w nej? Njejšym šo tač nadržbnje s nimi šaběrač, mēnjo, kač tež ty přjedy, so njepowala šwět a cžaš a mje tež niz ale na wopač!“

„To wšchač, ale pschezo dyrbišch je žórka s nowa cžerpacž cžistu wodu, hdyž cži něchtón špyta šamucžicž, kotruž mašch. Tam w 8. sčtucžžy něčš steji: „To jene pač nochžu, so by wam potajene bylo, wy najšubschi, so jedyn džēń psched tym Šnjefom je jako tawšynt lēt a tawšynt lēt jako jedyn džēń!“ Šrosymišch a štyšichich, so tu steji: „To jene pač nochžu, so by wam potajene bylo!“

„Žyly tač špěwa to tež Mósš. w 90. psalmje: „Wšchetož tawšynt lēt je psched tobu jako džēń, kiž je wčera šašchol, a jako nózna wacha!“

„Haj, tu dwě měštnje biblije a tam dwě měštnje, tutej dwě pač to nješmētej byčž ale tamnej dwě, a tehodla, dokelž to lēpje wjedža, haj, dokelž to lēpje a dokelž to wjaz wjedža hacž našch Šnjēs a Šbóžnik šam. Šižo tole wuprajicž, je mi cžezžko, wjele šterje halle potom, so bych tole ša šwoju wěru ščiniš. To šo mi šda byčž hanjenje Šesom Šhryšta.“

„Ty mēnišch, so wjedža, abo so prawje praju, so chzedža wjedžecž, hdy Šesuš Šhryštuš šažo pschińdže!“

„Haj! A š temu praji Šesuš Šhryštuš šam Mark. 13, 23: „Wot teho dnja pač a wot teje hodžiny njewě něchtón, tež niz janđželjo w njebjeřach, tež tón Šsyn niz, ale jeno tón Wótž!“

„Ale woni to wjedža! To dosčž praji, Šandrijo!“

„Moje mēnjenje je to, so tón, kiž šo adventistam pschuwobrocž, s tym wupraji, so njeje hišćeje Šesuš Šhryštuš ša šwojeho jeneho a jenicžkeho Šbóžnika namačak; a sčtož to njeje, tón Šesuš Šhryštuš ša jako tuteho jeneho a jenicžkeho wumóžnika tež tam njenamačak!“

„So pač tola by kóždy šwojeho Šbóžnika namačak!“ Šrawž šamššleny rječny. (Škónčjenje pschichodnje.)

Šyrtkej a štat.

Wo šchescžansku šchulu, wo šchulu šchescžanskeho wěrywšnacža dže pschezo hišćeje to wojowanje a pórđže tež dale hišćeje,

doniž njebudže žyła wěž roššudžena a šarjadowana psches šatonje. A potom šmē tuto wojowanje jenož wotmješknecž, jeli so je nabožne woczehnjenje džēcži šwěšćene. Wbo chžyl to sčto s našchich štaršchich, so bychu našche džēcži do šchulow šhodžite, s kotrychž wumjetowachu won nabožinu, wěru, haj tež Woha Šnjēša šameho? Šawěšćeje tola niz! — Štatolšžy biškopajo šu w pastyrškim lišćeje dorasnje ša šchulu s nabožinu wustupili! Nječž tež naž ewangelišch dopomni našcha njedžela Mišericordias Domini, kotraž je nam našcha šchulška njedžela a wošebje njedžela našchich mašch džēcži, sčto je našcha, sčto pschedy wšchēm a wošebje wošebna pschikšuschnosčž štaršchich, šchescžanskich štaršchich! Šswoje džēcži mamy domach wodžicž š Bohu, ale runje tač mamy šo ša to štaracž, so bychu w šchulach wodžene byč š Bohu. Duž ša nabožinu w šchuli!

Ššlowo Bože wótre je, wótrišche hacž mjecž.

Wot ewangelisty Šofšnera je ščěžowaze šlowo: „Šchtož tych, kiž šu na wopacžnym pucžu, njehněwa, to tych, kiž šu na prawym pucžu, njenatwarja. Šchtož tych, kiž šu s postorkom a s naštorškom, njepostorka, to tych, kiž špja a drēmaja, njebudži. Škonuž šo do žyła napšchecžimo rěcži, nješakšuzi a njedobhdže tež žaneho pschikšowanja. Šchtož njemori, tež žitwe njecžini; sčtož, kač Šawokolwe ewangelion, někotrym wonjenje šmjerčež š šmjerčži njeje, njebhwa žanej dušchi wonjenje žiwjenja š žiwjenju. Ščžolka, kotraž žahadło nima, tež mjeda njenoše.“

Wopomnišške dny.

Dobre je, so pschezo šažo wopominacž wošebite podēńdženja twojeho žiwjenja a so te dny, na kotrychž šo šlawachu, kóžde lēto wošebje wopominacž. Tajke wopominanje, kač jo mēnimy, šo hižo njestanje, hdyž tykanž pječješch a jěsch, hdyž rózicžku kupišch a doštanješch. To, sčtož tajki džēń wošebiteho w šebi ma, to cže pschezo, njecž je, sčtož chže, nuži pač džakowanju, pač prošajenju, pač š pokucže pač š šlubjenjam a duž šažo š modlitwam.

Nadēńdžesch husto šwójby, tež pola naž Ššerbow, w kotrychž mandželššaj porjadnje šapomnitaj jedyn drugeho narodniny; wo dnju šwěrowanja šo do žyła njerēcži. Tajke a podobne našhonenja šwědčža wo tym, so cžłowjetojo šo pschegara a hłuboko podnirja do štaroščow, do džēla, do šwonšowneho, so šapomnja to šnutsšowne, to sčtož teje dušche a wutrobje je, a so šamych šo tač šhuduššinkow ščžinja, kotšž šu šhudži na tym, na cžimž móhli bohatschi byčž bjesh wšcheje prózy, bjesh wšcheho wudawka, a to woprawdže bohatschi a š tomu na šnutsšowných wěrynych šublach, kotrež jim ničtón wšacž a rubicž njemóže, tež niz žadanja našchich bywšchich (?) njepšchecželow, tež niz hišćeje bóle nahrabny dawšowny šakon.

Šažo pač: runje tač roššošča šo do šwonšownoščow a šwjerššnosčow jich wjele s tych, kotšž wošebje narodniny s wulškim šowškom a haru šwječža, abo tež druge wažne dny. Šusto poddužš šwonšne šawješelenje wšcho šnutsšne wopominanje a kašy tač to žohnowanje, kotrež by cžłowješ mohł mēčž na tajškim dnju a s tajkeho wopominanja. A cžłowješ, kiž je šo do šhiteje wole dobrých šuššow najēđl a dobrego šo napil, njeje ššmantly ša šhuboše, šhutne, šnutsšne, cžiche wobmyššjenje, kotrež ma šwoje žohnowanje pschezo ša šobu.

Do žyła leži w ššomdženju tajkeho šnutsšowneho wobmyššlowanja ššomdženje haj kaženje teho šboža, kotrež w kóždym cžłowšškim žiwjenju je šapoložene. Šo je njewoptašch, šš šam na tym

wina, a hdyž na to žiwjenje polne njespokojenja skoržišč, wobskoržujesč hameho so.

Dokelž tak je, je czi njesrosmliwe tež to słowo 90. psalma a tak někotre druhe słowo biblije, kotrež mohlo czi wjele prajicž a dacž, by-li ty sa njo smutstnje dohotowanu byš. „Hdyž je kražne bylo, je próza a šchinda bylo“, praji tam psalmista. A tajki cžłowjek — a tež ty, jeli so tajki by — praji: „Haj, haj, šchinda a próza je bylo, wulka próza a luta próza a šchinda tež!“ Psihtym wostanje a wysche so njesposběhnje a k lěpschemu a temu jemu so njeshraba, so by prajicž mohł: „Kražne pať je tež bylo a sbožowne a žohnowane!“

Wbohujesč a šhudniť to tajki!

Tak srosmnjo tole wsch, prajišč, so ma hamo tamne němške słowo prawo, kotrež praji, so šebi kóždu šwoje sbožo šam kowa. Wjacž šebi, šchtož czi na sbožu date njeje, to njemóžesč; wobšhowacž, haj do žyla špóšnacž a šesnacž, šchtož czi na sbožu je date, to móžesč, to dyrbišč. Njecžinišč-li to, njewužiwasč prawje, šchtož je czi date na kublach a mozach.

Abó nima dha czi narodny džen nicžo, wopratožže nicžo prajicž, tón džen, na kotrymž bu na tutón šwět narodženy a kotryž je so czi telko a telko krocž lětniť? To drje tola šam njewěršč.

A wěrwanški džen! Njeje wón sa dweju cžłowjekow džen pruhowanja a wobnowjenja?

Abó konfěrmaziski džen?! Jeho šwajatu lubošč, jeho pošnu dowěru, jeho wješeku wěru, mašč to wscho hiščeže?

Mi so šda, so ma czi kóždu š tutych dnjow telko prajicž, so czi njedowupowjeda hacž do wjecžora, byrnjesč rano štatišči š loža šapocžal. Duž wopominaj šebi dny a hodžiny. A lěpschemu, k sbožu czi to budže wěšče! —

Najwjetšča hluposčž.

Hermann Gundert — abó šnadž šnajesč jeho jako indiškeho mišionara dra. Hermann Gunderta — bu do šeminara šschijaty. Jedyn š jeho wučerjow praji jemu a jenemu š jeho šschecželow: „Šladajče so šsched hluposčžu; hluposčže je najwjetšči hrěch!“ — Na tole pišasche Gundertowy nan šynej we lišče: „Šladaj so šsched hrěchom! Hrěch je najwjetšča hluposčž!“

A rospominanju někotre šłowa Zinzendorfowe.

Nješmješč so cžłowjekow wo radu praschecž, tak se Šbóžnikom prawje šschindžesč! Ně, na wopať! —

Šchtož šapocžina wo Bošy prawowacž, šschindže husto hižo š přenjej šadnu do njewěry a wostanje w njej šschazy. —

Wšhitko šle šchi w nami. To dobre dyrbi š wšboľa šschičž!

Š bliska a š daloka.

Macžiza Ššerbška šwjecžesche, kaž bu hižo tydženja našpominjene, jutrownu šhjednu šwój 75 lětny jubilej. Wobdželenje bě bohate, njech tež jich jenož š ratarškeho luda malo špsi hyn bě, š najmješča na šwjedženskej šhromadžišnje popoždnu. Wjecžor wschať bě so jich w Šrónje wjazh šschto. Njemóžemy tu š bohateho wobšaha žyłego šwjedženja wscho wopišacž, něšchto pať čžemy k temu, šchtož tydženja hižo našpominichmy, hiščeže dodacž. Macžiza Ššerbška wopominasche w popoždniškej šhromadžišnje šobustawow, w běhu 75. lěta šemrěthč; to šu kanoniť dr. Šilip Něšaf, prof. Šoczip Milakowicz, dr. Marczin Šmisch, šarar Šan Waštar, kantor Šhristijan Šchwjela a šarar Ššchora. Ša no-

whč šobustawow šschija jich 15 a nimo teho 10 wurjadnych, potajkim runje 25. Šo by so jich hiščeže wjazh namakalo! Našchemu šlawonemu nješapomnitemu Šejlerzej, kotrehož 50. šwierturny lěta manny, bu rjany pomniť štajeny. Šaloži so „Šejlerjowy šond“, kotryž ma ššerbškeho studentu podpjerowacž, kotryž čže so wošebje je ššerbščinu a šłowjansčinu šaběracž. Šaložny šanjen ša tutón šond bě položil dr. Šata š Prahi: 1000 hr., drugi pišipoloži šwjedženska šhromadžišna, naššerawishi 675 hr. Jako jubilejny džen wosnamjeni so Macžiza jutrownu šhjednu piches to, so buchu cžestne pomjenowanja wuprajene. Ša cžestne šebušawy buchu pomjenowani knježa: šarar Šchižan Šodžiški, juřizny rada Šyž, šarar Šchwjela a prof. dr. Šata a ša cžestneho šschedšhdu Macžizy Ššerbškeje k. stud. rada prof. dr. Wulka. Wšchizy tučži knježa maja wošebitych a wošebnych ša šhužbow ša našche Ššerbowštowo, k. šarar Šchwjela šschedny wšchem ša Delnjo-Lužiske Ššerbštowo. Wo tutym poda nam rosprowu, štruchtu, šrudžazu, rěčžo wo njepšchódnych, kažazych wobštejnosčach, šwjelazny a hnujazy, rěčžo wo šwěrnym, pilnym, wopornym džeľe mašče cžejóđki šwěrných. Toľe bu nam wobštručžene šsches njetrolog, kotryž k. šarar Šlowy šemrětemu kantor Šchwjeli džeržesche w delnjoššerbškej rěčži. Delnja Lužiza šhubi š kantorom Šchwjelu jara, jara wjele. Radžija pať, so Ššerbštowo toľa njeje šhubjene, njekně so a njetrjeba tež so nam šhubicž. A tonule wušna so šwjedženska, wot šschedšhdu k šararja Šchižana-Šodžiškeho wodžeržana šhromadžišna, šaspěwawšči, přjedy hacž so rošendže: „Šiščeže Ššerbštowo njeshubjene.“ — A wjecžornemu šwjedženjej šhromadžichmy so 1/28 hodž. w Šłotej Šrónje a došwjecžichmy tam 75. narodniny našcheje Macžizy rjenje. Špěwy, šhory a šola, poščježene wot dorosčženyh a džecži, šahorichu nam wutrobu š nowa ša ššerbški špěw, ša Ššerbštowo do žyla. Šškoda jenož, so wubjerni špěwarjo je njemóžachu jich wjazh Ššerbam do wutroby šaspěwacž! A kantor Šcholta-Budyšški je šebi š tym džak wschěch došyť. Še šwjedženskej rěčžu niz jeno ale se šwjedženskim ššukom wušupi knjes kaplan Šyž. Wjecžor přjedy bě w Šancžizach rěčžal a šschinjšš ša jubilejny dar 3500 hr., tam wot njeho nahromadženyh, ša Ššerbški dom. Namokwjesche k runemu ššutkej tu a nahromadži wjazh hacž 2000 hr. Šrajerjo š Budyščina ššoncžachu tutón šlowny džel ššerbškeho wjecžora, šschedštajiwšchi nam wubjernje hru: „Burska krej“. Wješeka šabawa, kotraž šschitomnych hiščeže doľhe hodžiny šjednocži, so šschišamšny a wobšamšny jubilejny šwjedžen našcheje Macžizy Ššerbškeje! Njech našcha Macžiza Ššerbška š Božej pomozu šhynje a žiwje dale ššutkuje a džěľa, podpjerana wot wschěch Ššerbow Bohu k cžescži, Ššerbam k špomoženju! —

Š Kluška. Našcha wošada ma cžestneho šobustawa žyršwineho šschedššejčestwa. Š 31. dezembrom šašdženého lěta bě wumješkar knjes Šandrij Šiesold w Brěmjenju došonjal 50. lěto šwojeho šobustawštwa w žyršwinym šschedššejčestwoje. W lěčže 1871 š wójny domoj šschišedšči, bu do njeho wušwoleny. Š 31. měržom tehole lěta bě něťk tež jeho cžadž wuběžal se šawjedženjom noweho wošadneho porjada. Žyršwine šschedššejčestwo pomjenowa k. Šiesolda, kotryž ma po žyšej wošadže doľru rěčž, ša šwojeho cžestneho šobustawa, cžescžujo tak šwojeho tak doľho-lětného šobustawa a so jemu džakijo ša šwěrnmu šhužbu thč šašdženyh 50 lěť. —

Šiščowanje: Š. w Š. ša Šubilate. — Š. w Š. ša Cantate.

Šamolwity redaktor: šarar Wšrgacž w Šošacžizach.

Čžiščž Ššmolerjež knižičiščžernje a knižarnje, šapíš. družštowo š wobmješowanym rukowanjom, w Budyščinj.

Sy-li spěwał,
Pílnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišczerńi a płaczi šchtwórćlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

Njeđžela Jubilate.

1. Pětra 2, 11—17.

Jubileje rěkaju šwjedzenje, na kotrychž ludžo na 25 abo 50 lět žohnowaneho žiwjenja w mandželstwie abo na 50 abo 100 lět wobstacza nělajsteho wustawa špominaja. Woni wyškajja, tał džakomni šu. Jubilej rěka wyškajnje, a Jubilate rěka wyškajnje!

Šaž naš šnate psalmške šlowo k wyškajnju napomina, tał je nam ščesćijanam šwjata pschišluschnosć, šo Boha šhwališmy ša jeho dobroty. Wjěšoty džak dyrbi š wutrobny kaž płomjo k njebju šapacž. Wjěšote džěcžo wyška, hdyž nan domoj dže a ma pschilubjeny dar w ruzh. Wožich darow je tykaz. Ty dyrbišch wyškaj!

Pětrowe šhutne napominanja maja ščesćijanow a póhanow me woczomaj. Ščesćijenjo, tał čže Pětr, dyrbja tałš žiwi špěč, šo póhanjo, hdyž jich waschnje widža, nawuknu Boha šhwaličž. Bóh psches šwoje džěczi k šwojej čžesći pschiidže. Tał šu šo ludy k Bohu a Wótzei Jesom Šhrysta wobrocžite. Wěra do žiweho Bohā je š tym dobywata, šo wěryžy běchu po šwojej wěrye žiwi. Póhanjo wyškaju, tał Bóh šwój lud potwyschuje.

Pětr widži dobry ščesćijanški porjad, duchowny porjad, w šchyrjoch lud napjelnjazych myšlach: šo kóždemu wěšta čžesć šluscha, šo šo kaž bratsja lubuja, šo šo Boha boja a šo krala abo knjezerja čžesćja. Šdyž my nětko krala nimamy, tola tola napominanje šwoju wažnosć potnje wobšhowa. Škralowške njeno njecžini. Nětko je lud š kralom. Pschetož ludowa wola je knježštwo nastupika. Šižo pod kralom mějesche lud dobre prawa, tež džěł na knježenju. Našch lud móže „kralowški“ lud špěč, hdyž

našch wěčny kral Jesuž Šhrystuž se šwojim šwjatym šlowom knježi.

Kóždemu wěšta čžesć šluscha. Šhudy muž džěka, šo by žonu a džěczi šžiwit. Wón w čžesći wobšteji. Nělotry šhudy Šserb kaž starschej Wjěšijonski Šošot a Bomháj Bóh čžita, rowny wotšlada a pschi a njeđželu šwjećzi. Wón šwoje dawki dawa bjes šwarjenja, a jemu je njelube, hdyž wón w nudy je na bratrowu pomoz pošasany. Bratr dyrbi jeho lubošnje prošpěč, hewak wón jeho pjenješny njerodži. Šhudy šebi mješ šobu wjele wupomhaja, bóle hacž bohaczi, kotšiz šu w hordosći tał lohzy džěłeni! Jesuž je šhudeho Łazara hacž do njebja pošběhnył, a Jesuž šam bě najšhudschi, a tał našcha ščesćijanška čžesć wot šubšlow a pjenješow, wot možy a rjanosćje njewotwyschuje. We jenej wšy běšche hubjenty čžłowjeł, kotrehož rošom jeno k temu došahasche, š karu jěšdžicž a něšchto drjewa abo měch žita wospcž. Š kajšim wjěšotym wóčškom by wón na šwoju lubu karu hladał, hdyž ša njei krocžesche! Šusto by tež š prošdnej karu po wšy jěšdžit. Šyle šrudny bě, hdyž ras kara do kručow džěšche. Ludžo běchu jemu dobri. Psches 20 lět běšche w burškim domje kaž pola nana g maczerje. Šdyž bě wumrěł, jeho š čžesćju hrjebachu a prajachu: tón bě čžekny mlodženz, tón njeje nišomu šchitowdy čžinil. Mješ wjěšnyimi hólzami pak móžesche jenož jenicžki šwojej maczeri prajicž, šo ženje teho šhupeho hanik njebě.

Tač čžemy my jako ščesćijenjo najnižšchim jich čžesć wotšajicž, dofelž je Jesuž wucžil: „Šchtož šče wy čžinili tomu najnižšchemu mješ mojimi bratrami, to šče wy mi čžinili.“

Šo prawom dyrbjeli šami wot šo čžim bóle tajšich čžesćicž, kotšiz šu wyschšchi hacž my. Šo šu woschěbje šarschi ludžo. Pschěd šchěđžiwěj šlowu dyrbišch poštanpěč a šarhch čžesćicž! Wot nič

wutnjesch. Tich rada ma czi wažna bycz. Rač wo tebi myšla, nješmē czi woda bycz! Džeczi dyrbja so k tutemu smyšljenju woczahowacz.

Pětr widzi bratrowstwo mjes kšesczjanami. Sdnyž jedyn drugeho cžesczi, je tež luboscz mózna. Štož duschu wnykofo waži kaž Jesuž, tón ma tež luboscz k njej. Ty dyrbišch swojeho bližšeho lubowacz jako sam so! Nascha wutroba ma lohzy pschewjele lubosczje k pienjesam, kubtam a, sčytož je wopradowže kšwalobne, k džetu. Luboscz k ludžom pač ma nascha přenja luboscz bycz. Sej wopory na pienjesach a cžaku a mozy pschijnem. To je pycha a pomyščenje zlycho žiwjenja.

Dwaj buraj bšchtaj schulskej towarškej bytoj. Jedyn mějesche we wschēm sbožo, w hospodarstwoje kaž w šwójbje. A wón bě džakowny a pschezo mjekoty. Tamny bu wot wschelaforeho njesboža pschesczěhany. Ale jeho towaršch by s ni: wschitto šobu na wutrobje měl a zpu njedželu a někotry wjeczor pola njeho šedžal a jeho troschtowal. Što šwěrnny towaršch samóže, to někotry w horju naschoni. Duž njeńcz šrudnym s pucza. Njedy jedyn nješe teho drugeho wobczěžnoscz, tak sakon Šhrystufowny dopjelnicze! Sdnyž wot tajkeho troschtowaneho domoj džesch, móžesch so cženiche wječelicž swojeho njesakluženeho šboža.

Pětr widzi bohobojasny lud. Wón wot prawdosczje, kotraž kóždemu cžescz cžini, k wutrobje, a wot wutroby, kotraž bratrow lubuje, k duchu dale dže. Pschetož duscha pyta Boha. Sej čže so pieč po Bosy. Bóh je jejne sbožo. Sdnyž žadyn Bóh žiwy njeje, wboha duscha žaneje nadžije nima, ani w žiwjenju ani we rumrjeczu. Prawa nješmjertneje dusche šebi we wěrije do Boha šwěščišch. Pětr nam praji, šcho pschecziwo duschi wojuje, šcho kšesczjanisku wuczbu mjes njewěrjazyjni do hańby nješe. To šu cželne lóschty, njepečne sadžerženje, špjeczowanje pschecziwo krajnym sakonjam a wyschnosczam. „Woiroczy Boži“ dyrbja tež wschón dobry porjad šđeržecz pytač. Tak dyrbinny w naschim cžaku wyschnoscz džakowni sa to bycz, so nětko mēr wužitwany. Sdnyž so nam wschē nowe sakonje njelubja, haj hdyž něščtošchuli pschecziwo naschey ewangelskej zyrkwi je wufasane, so bychu s njeje wustupili a wona by kónz wsata, jeno so je mēr w kraju a wěny, so w mērje sašo dobre cžaky pschihadžej! Bohobojoscz ma sašo wutroby wozdžicž. Šewal cželne lóschty knježa; te šu pschecziwo njedželskej nutrosczzi, pschecziwo kšesczjaniskej wozhadže a tež pschecziwo statowemu porjadej!! Štat šebi nětko sam škodu cžini. Wón sam šwojich poddaných bjesbóžnych cžini, runjež to jeho wotmysljenje njeje. Ale wón so myli, hdyž wón wučzi, so ludžo móža tež bjes wěry duschni bycz. Tich je jara malo, kotšiz šu wěru šhubili a šebi tola dobre waschnje a ponížnoscz wobkhowali. Rač budže, hdyž jich wjele wotrosčje a ničžo wo Bosy nješlyšchi? Šcho móže tajkim šwjate bycz? Šcho jich šwědomje wjasacz abo jich duschu troschtowacz?

Pětr škónčnje krala a tych, kiž jeho cžescza, widži. Šotry kraj wón we woczach ma, to njewěny. Šerodasch wěščje njeje mēnjeny, ale kral, kotryž ma móž a kotrehož šastojniž šu pšštani k wjeczenju na tych, kotšiz šte cžinja k šwalbje pač tym, kotšiz dobre cžinja. Sdnyž nasch kraj prezidentu ma a rosomne sakonje, móže zyrkej tež wobštacz, móže Pětrowe šlowo płaczicž: cžescz prezidentu! Kral je jeno hinasche mjeno, a tež kralojo šu něhdy s wólby wuschli.

Cžesczje krala! To móže a dyrbi tež ja wotžadženeho krala prajene bycz. Tón bě nam drohi. Ša njeho šmy so modšili. Šeho sakonje, niz wschitte, ale nmohe a to najlěpsche hiščeje mamy. Bóh wē, so wón šwojemu luděj wscho šbože pschjeje, pschede wschēm mēr. Prawdoscz a bohobojoscz šebi žadatej, so se džakownosczju na krala a na kralowške cžaky špominamy.

Njedy budže pschichod nascheho luda kšizkuli, kralowški abo njekralowški. Bóh nam pomhaj, so by kšesczjanški byl! Sdnyž mamy Šhrystufu kaž Pětr jeho mějesche, móžemy tež tajke widženje mēcz kaž japoschot Šnjefowny: my we wěrije widžimy kšesczjanški kraj! Tam je cžescz, luboscz, bohobojoscz a porjad. Pomhaj Bóh nam sašo k temu! Šamjen.

Bo jutrach.

(Škónčjenje.)

„Widžišch, Gusta. To šmój sašo tam, so wotfelž wurđžechmoj. Pschi wěrných jutrach! Šo bychu tola wschitzny wěrne jutry šwjeczili, dwojake wěrne jutry, kaž to přjedy prajach!“

„Šaj, to daj Bóh nam wschēm, naschemu zylému luděj!“

„Š tomu pomhajmy my štari, šchož móžemy, šobu naschemu luděj, wošebje naschey mšodžinje, naschim džeczom! Šcho dha mohlo to cžlowjekam hiščeje wostacz potom, hdyž tež Boha šhubja a wschē wěčne kubta, wot Boha nam date, tu by hižo, we wschey polnosczzi pač tam we wěčnošczi.“

„Džak budž Bohu, so nasche džeczi hiščeje w šchuli dobru nabožinu šesnaraju! To šmój tola runje widžakoj a šlyšchakoj. Sdny by nož to wschudžom tak byto!“

„Šaj, a hdy by jenož tež tak byto, so nascha mšodžina pschi tutej žiwej dobrej nabožinje wostawa. Ale to tež šamo pola naš wjazny tak njeje! Šcho šedže to s teho bycz? tak dyrbišch so to prajhecž!“

„Warnowacz mój štaraj móžemoj, a to tež cžinmoj, hdyž móžno! A k tomu dobroproščenje!“

„Šaj, šawěščje! To tež ja cžinju sa naschich ludži a jich warnuju. A naschi ludžo to tež wjedža! Wotrocž přjedy tamle štejesche a drje tu tež hiščeje něhđe w blisšosczzi je. Derje tak!“

„Šaj, ja nochžyl šo ženje runacz mojeho bratra šonej! Šnajesch jeho tola derje doščž! Tón bjerje a cžehnje šwojich ludži šobu šektěrarjam! Šowjedachmoj tola hižo wo tym!“

„Ššam tola hiščeje šektěrač njeje?“

„Nē, šelkož wēm, hiščeje niz! A ja šo nadžijam, so to tež ženje njebudže! Mějesche tola šewal štroweho rosomčža a mudreje šlowečki, a wošebje wón je wot doma šakoženy na naschu kšesczjanšku wěru, kotraž bu na dnju po šabacze, njedželu, na najkrafnišcho šahglowana psches horjesticze nascheho Šbóžnika!“

„Šo to tola njeby šebi potom šwědomnje a wutrobu poczežil s tym šamolwjenjom sa šwojich ludži, kotrychž wotcžehnje wot jich šlubjenja wěry k zlyšym šektěrarjam!“

„Šaj, tež jemu, kaž kóždemu płaczji to „bēda“ šonsermaziškeho dnja, kaž to „bēda“ nascheho Šbóžnika! Psched tajkim šwarnui naš wschēch Bóh, luby Šnjesh!“

„Šaj!“ džeschje Šlowač, s šawki štawajo. „A Bóh luby Šnjesh šwarnui Šebje a twój dom tež nětk w tutej nozy! Še cžak, so sa dženzka nuts džemoj!“

„Šaj, wopradowže! Rač šu šo hodžinki minšle. Duž Bóh daj dobru nóz!“

Nabožne pocžabi ewangelskich Ššerbow k Bratrowskej gmejnje.

Š 200-šletnemu wopomnjeczu šakoženja Šerrnhuta w juniju 1722.

Šowšchitkowne šklubščenje wěry psches towarštwo.

1. Šastacze Šerrnhuta. Sdnyž po drošy wot Šubija duzy něhđe 2½ hodžiny daloko do Šitawy pucžujesch, do pětneho mēštacžka s něhđe 1200 wobydlerjemi pschindžesch, do Šerrnhuta.

Pschi městaczků na pohořsku stranu w chójnomyh lěstu widžich samjeň jako p o m n i k postajeny s piskom: „Tudy bu 17. junija 1722 přeni schtom t sakoženju Herrnhuta puschczany.“ Wopomnecza hódny blať, hdž spominamy, kať je so t přenjemu schtomej byla druhich pschidružika, telko zohnowanja je t nastateho hđlescheza sa tamnu wokolinu, haj sa zylie ewangelske křesezi-janstwo tež sa pohanstvo so wuliwato. Wě ewangelszy Šerbjo mamy so Herrnhutskej bratrowskej gmejnje pschede wšchēm we duchownym nastupanju wjele džakowacž. W duchu chzemy na tamne městno sobu stupicž, hdž Herrnhutz 17. junija tehole lěta wopomnecze wobjeňdu, so je psched 200 lětami hrabja Ludwig t Zinzendorfa nad Berthelsdorffom pschi Herrnhuce přeni schtom sa přeni dom t pschijeczu tych kwojeje wěry dla t domisny mucžnyjenych morawskich (Mähren) bratrow da puschczecž.

Wspomnjenty semjarski knjes bu grat w Božej ruzh, kať tež je jeho křižetny pomnik t pomnikami jeho křobupomoznikom a křowibnych wobkředž Herrnhutskeho pohrjebnišcheza rěczazy kředf, so bē wón wutroba a wšcho sa bratrowsku gmejnu. Wón bu to je křowim heglom: „Ja snaju jenož jenu žadocž, a to je Wón, mjenujzy Křystuť“, kať tež je křowim druhim křowom: „Ja žaneho křesezi-janstwa njespschipošnamam bjes stowarščenja.“ Š pobožneho doma wukhodžazy wot džěczastwa w najwuššich wobkřadže se křowim Šbóžnikom stejesch a mějesch to pschecze, jenu w křowim žiwjenju křuzicž. W Sali nad Solawu bu t mižionstwom mjes pohanami snajomny. Hižo sa młode lěta swjast sa wobroczenje pohanow scžini, a hižo tehdy nadžiju wupraji, so „budže jemu Bóh tež ludi pschipošacž, kiž budžeja t tajkej křuzbje křmani.“

Muzojo, na kotřichž nadžiju stajesch, buchu jemu psches Božje pokazanje pschiwjedženi. To bēchu morawsz exulantojo, křwojeje ewangelskeje wěry dla t daloczeje domisny mucžerjenu, kiž so na Zinzendorffim kuble pschi Sutbergu (pastwišchecžowej horje) sakřdlichu a koloniju sakožichu, kotřejž mjeno Herrnhut dachu. Zich wodžer bēsche morawski cžěsla Křystian David, bymschi katholic, kiž bēsche w Němskej t žiwjej wěry do křwojeho Šbóžnika pschichoť a so t ewangelskej zřkwi pschisamknyť. Š wjekelej powjesczu, so je Zinzendorf swólnitny we křowim kuble tajkich cžłowjekow pschijecž, kiž bu křwojeje wěry dla staru domisnu wopuschczili, bēsche so t křowim bratram do Morawskéje wrócili, so by jich nawabil, wupucžowacž, dwaj nožerjej bēschaj hndom rosžudzenaj dom a dwór a derje sarijadowane hospodářstwo wopuschczicž a na Boži hłób posłuchacž, kotřž t Davidowich křowow křischachu. Žim so něktisi druzh pscheczeljo pschisamknychu a so křjedu po křowatkach wjecžor w 10 hodžinacy na pucž nastajichu. Šwójou najšpěchu draťtu bēchu so swoblekli a w brēmješku něščto sčatow pod pažu njekechu. To bēsche wšcho. Ale we křwojich wutrobach bēchu posni sboža a wjekeľa, jako na potajnyh pucžach w cžēmnej nozy schleskskej mjesty a křonzu napschecžimo pucžowachu a křjedž křmaznika do Sakskeje dozpicchu.

Dokelž tamnym přenim wucžahowarjam bórny druzh scžěhowachu, Herrnhut křěťje wscžesch a mějesch sa křóťki cžab wjazh stow wobhđlerjom. Wjele wot nich bē, kať tamnaj nožerjej, wostajimschi křwojeho wobkředžěnstwa t domisny cžekto, so mohli křwobodni křwojej wěry živi bycž. To bēsche jadriwa byla, posna křrobleje mozy a kruteje wutrajnoscže. To bēchu wojownizy se jadrom a žrom. Bóh wobradži wobhđlerjam noweho hđlescheza šbudzenje a křschćenizy t duchom a t nej byla, wjekele žiwjenje. Ta hnada Jesom Křhysta, kiž tehdy mōžnje we wutrobach skutkowasche, wšchitkich sakhoresche a křwecžesch a jich wjele cžerjesche do křukodnyh blaťow a dale hicž, so bychu tež druhim powjescž wo Šbóžniku pschijnegli, w kotřymž bēchu so křami tak wob-

šbožili. Wona towarštwo stwori, kiž bēsche hotowe so je wšchēmi mozami sady tajkeho skutkowanja stajicž a je se křwojimi modliťtwami nosžycž.

Tak so jich wutroba a prōzowanje naschim křerbškim wōtzam pschiwobrocž, kiž bēchu po jěnym boků wōžebje ewangelskeho šhlubšcheho potrebni, po druhim sa žitwe stowarščenje we wěry wōžebje pschihotowani. (Wotracžowanje.)

Zřkwy a stat.

— Džēn 25. a 26. hāpreje wotmēmawše sakska krajna synoda něšotre wuradžowanja. W bēhu tutnyh wōšjewi presidenta krajneho konsistoria D. dr. Böhme něščto jara wažne: Krajne konsistorijum je sastojnstwo dotalneho wyscheho dwórškeho předarja a wizepresidenty, konsistoria pschepodalo knjesej tajnemu zřkwinnemu radže prof. dr. Šhmelšej-Lipsčžanskemu. Dōniž tuton sastojnstwo njespschewojnje, wobstara sastojnske džēla dotalny wyschski dwórski předar D. dr. Dibelius. — Tuton je, kať snate, tuto sastojnstwo sakožil, so by na wotpocžint sčol.

Tuto postajenje konsistoria — niz wōlba synody, kať bē tež křschecž, — je teho dla wažne, dokelž budže drje ton wyschi dwórski předar, kotřž tehdy, hdž nowa zřkwina wustawa do mozy stupi, tuto wyschole sastojnstwo sastawa, t přenim ewangelskim biskopom nascheje sakskeje zřkwoje.

Bóh daj, so by tuto postajenje naschej zřkwi t zohnowanju bylo, wōžebje tež psches to, so by so nowemu wizepresidentej nascheho konsistoria poradžilo, wšchē mozy nascheje krajneje zřkwoje sčednocžicž t mōžnemu špomōžnemu skutkowanju sa zřkwy a lud!

Sajimawy list.

Wjedawno pižachny něščto wo zřkwinej šhromadžisnje sa wustawu pruskeje ewangelskeje zřkwoje. Wsčedžnda tuteje šhromadžisny je list dostal, t kotřehož chzemy to najwažnišche tu šdželieč, dokelž to wěscže jich wjele sajima. Je t Šlberfeld-Barmen pižany a wotpōžlany wot tych 6 ewangelskich wōžadow pschi rězy Wupper. Tute pscheprosčujā zřhu šhromadžisnu, kotřāž ma 221 wotpōžlanow se wšchēh staryh braniborskich provinow, so by pola nich křwoje posjedzenje wotmēmawa. „Š wobžarowanjom“, tak pižaja, „křmy šhonili, so bu to městno, hđžēž so přjedy pruske generalne synody wotmēmawchu, sa poslednju generalnu synodu kať sa zřkwinnu šhromadžisnu satorēne, a so ničtō tak prawje njewē, hđže mohla so w pschichodže tuta sa prusku zřkwy tak wažna šhromadžisna wotmēmacž. Nam budže to cžescž a wjekele, budžemy-li zřkwinej šhromadžisnje po křwojich mozach hospodu pschihotowacž a sa cžab jeje posjedzenjom posčicžicž mōž. Křnje tak bychmy so postarali sa rumnoscže, hđžēž mohle jenotliwe wotdžēljenja dželacž atd. Wšchē schēscž podpikane wōžadne sastupjēstwa bu jene to křamžne t tomu wosamknyť.“

A dale pižchu tute wōžadny: „Dok rēki Wupper wšchāt njeje tak wobkředž Pruskeje kať křnadž Berlin, hđžēž zřkwina wyschnoscž křhđli. Těho dla bychu wudawki sa pschijēšd wjetšche byť. Wě bychmy to sa křwoju cžescž mēli, to, sčtož mēlo so tu wjazh wudacž, wurunacž. Tēž bychu sastupjerjo t rarišchich krajnow mēli cžēže dalscheho pucžowanja snjesč. Naschim wōžadnym by to lubje witana pschihłuschnoscž byla, tele cžēže wurunacž psches to, so wobdžēlkitam tuteje šhromadžisny křwoje domy possicžā sa hospodu.“

„Mjes tym so je w Barlinje wšcho bōle politiske“, tak we liščje dale rēka, „ma wobhđlčstwo tu w dole rēki Wupper, křwēne herbštwu křwojich wōtzow, dobre sřsumjenje sa to, sčtož je

Božeho kraľstva a zyrkwoje. Wšes zyrkwinu ſhromadźinu ja wuſtawu by ſo tute ſroſumjenje powjeſchilo a pohubſchilo. Wo-
keby by ſo w tutym ſa zylu zyrkej waźnym wofomiku zyrkwiny
ſwiſt ranſchich a wjeczornych ſtron wobtwjerdźil a ſo dorofu-
mjenje ſa woſebitoicze jenotliwych zyrkwinych probinzow pohub-
ſchilo. Nimo teho by to pſchepołoženje zyrkwineje ſhromadźiny
do jeneho w krajiny nad Rheinom ležazeho, wot ſwojaſkarjow
pał njewobhadzeneho meſta, ſažo ſa to ſkutkowalo, ſo by ſo ſwiſt
naſcheho pod zuſym knjeźstwom jara czerpjazeho kraja nad Rhei-
nom ſe zylkej drugej Bruſkej poſyluil.

Wſchē ſchēcſz woſady w dole rēki Wupper ſu ſ jenej wutrobu
pſchi tej proſtawje: Pſchindzje k nam! Hoſpoda je pſchihotowana!
Zyla zyrkwina ſhromadźina ſa wuſtawu a kōždy ſ jeje wotpō-
klanzow je nam wutrobnje witany!”

Podpizane je tuto pſcheproſchenje wot ſaſtupjerjow pſched-
ſtejiczerſtwow ewangelſko-reformērowaneje woſady Elberfeld, wot
ewangelſko-lutherſkeje woſady Elberfeld, wot ſjednoczeneje ewan-
gelſkeje woſady Unterbarmen, wot ewangelſko-lutherſkeje wo-
ſady Wupperfeld, wot ewangelſko-reformērowaneje woſady Ge-
marke a wot ewangelſko-lutherſkeje woſady Wicklinghausen. —

Tole je wēſcſze ſajimate pſcheproſchenje nētkle w naſchim
cſažu. Wono mōže tał nētotreho, kiž ſo boji, ſo je ſo zyrkwine
ſmyſhlenje minulo, ſo tu luboſcſz k zyrkwi a woporniwocſz ſa
zyrkej wjažy njeje, troſchtowacſz a poſyluilicſz. Runje tał pał mōže
tež tał nētotreho wohaubicſz, kiž nicžo wyſche nima ſa zyrkej, ani
we wutrobje ani w mōſchni, byrnjeiſch ta mōſchen hiſchcſze bole
połna byla a tola chze wōn bycſz dzeržany a waženy ſa ſchēſczan-
ſteho, ſa zyrkwineho muža. To pſchirunajmy jeno ras naſche
herbſto-nēmſke woſady naſcheje Lužicy. Bychu ſo ſ nich ſchēcſz
abo tał wokoło namatate, kotrež bychu podobne poſticzenje dobro-
wōlnje cſinile!? Dobre je, ſo mamy w cſažu wotpada a liwkoſcſze
tež tajke wulke a powſchitkowne kōwēdczenja ſchēſczijaniſkeho
žiwjenja! To ſbudźuje žiwjenje! A tajkeho ſbudźowanja je nē-
tole wſchudžom trjeba. —

S bliffa a ſ dalofa.

— W **Budyſchinje** ſjednoczi ſo w tydženju po Quasimodo-
geniti rjana licžba ewangelſkich duchownych na tſi dny k ſhro-
madnemu dźelu. Bēchu to tſi dny kſhutneho dźela a natwarjenja
a poſyluiljenja ſa to nētkle tał wulzy waźne ale pał tež tał jara
nuſne dźelo duchowneho a duſchompſtyrja. Schtōž je ſo wobdželił,
ſa teho woſtanu njeſapomnite, a ſchtōž ſo njeje wobdželił, je
nēſchto ſkomdžil. S dobom bē dwōjzy wjeczor ewangelizacija we
zyrkwi Marije-Marthy pſches wōdzerja zylcho wuhotowanja,
pſches duchowneho Sprangera ſ Draždžan. Tutōn kaž duchowny
Drewes ſ Draždžan a duchowny Pantrig ſe ſmjecſkez bēchu
ſaſkadne pſchednoſchki a dźela ſa tute tſi dny pſchewſali, ſa czož
jim wſchēm kluſcha wulki džał.

— W **Hodźiju**, tutej ſtaroſtatownej kſjedźinje kſchēſczaniſtwa
mjes ſſerbami ſhromadzi ſo 1. meje herbſka predaſka konferenza
k wurjadnemu poſhedženju a to na kaplanſtawje. Njebē nam to wo
to cſinicſz, džen 1. meje woſebje poſhwjeczič, nē, wo zylke druge:
poſtrowicſz chzemy k. ſararja Boigta k jeho 25. lētnemu ſaſtojn-
ſtemu jubilejeje po ſtarym lubym bratrowſkim waſchnju naſcheje
konferenzy, a ſ tym ſjednoczič wuradźowanja wo woſebitych dyp-
tačy. Hoſpodliwy dom knjeſa jubilara a jeho knjenje mandžel-
ſkeje witaſche naſ a ſjednoczi naſ k rjanemu poſhwjeczenju jubi-
leja pſches woſebitu kſwjatocnoſcſz, pſchi kotrež mējeſche kſwoje-
dženſku rēcſz pſchedpoda konferenzy k. ſarar Domaiſchla. Teho-
runja rēcſzachy k jubilar, k. ſarar ſſchizjan-Hodźiſki a k. ſarar
Urban-ſhroſtatowſki. K. ſarar Boigt dopjelni 3. džen hodow 25.
lēto kſwojeho duchowniſkeho ſaſtojniſtwa. Bē jo naſtupil we Lu-

poji, wot tam pſchindzje ſa kaplana do Ketliž a nētko je 20
lēt hižo w hodźiju na dźele a je zohnowanjapoſtnu kluſzbu kaplana
jaſtawat. „Pomhaj Bōh“ ſtrowi jeho kaž tež jeho zylu dom džen-
ſka ſ nowa a pſcheje Bože zohnowanje na dalſche 25 lēt ſaſtojn-
ſtwa a mandželſtwa. — Pſchi wuradźowanjach ſhoničny wot
naſcheho ſynodale k. ſararja lic. Wroſaka — tutōn kſwjeczi 2. džen
kſwjatkow ſ Božej pomozy tōn wulzy žadny kſwjedžen 50. lētnego
ſaſtojniſkeho ſkutkowanja — drobniſcheho ſ dźela ſynody, na dru-
him mēſtnje tu hižo naſpomnjeneho. Poda nam tež roſprawu
wo praſchenju, kotrež naſ ewangelſkich ſſerbow woſebje jima:
wo herbſkeje ſuperintendentury. To bē nam witane. Pſchetōž
bjes džiwa to, ſo bē mjes duchownymi a w ludu to mēnjenje roſ-
ſchērene, ſo nicžo njedostanjeny. Bjes džiwa to teho dla, doleli
to njeby prēni kōcſz tał bylo! Tola preſidenta konſistoria je abo
druhi ſaſtupjer tuteho pſchindzje tola hiſchcſze do ſſerbow, ſo by
tu dale jednał wo tutej wulzy waźnej wēzy a to ſe herbſkeje kon-
ferenzy, ſ zyrkwiny pſchedſtejiczerjemi a wēſo tež ſ „wubjerkom
ewangelſkich ſſerbow“, kotryž bē runje tuteje wēzy dla wot ſjam-
neje ludoweje ſhromadźiny powoľany, tehdy, jaſo po wſchēm
ſdaczu herbſka konſerenz nicžo wuečinicſz wjažy njemōžeſche a
jaſo zyrkwine prijōdſtejeſtwa — kaž tež dženka hiſchcſze niž! —
nicžo ſa tutu herbſku wēz njeczinjachu. — Nowe dźelenje Lužicy
do zyrkwinych wotryjekow ſo pſches woſebity ſaſon ſarjaduje,
niž pſches wuſtawu. Prjedy hacſz ſo tutōn ſaſon ſhotowi, ſo tute
jednanja wujednaju a to nadzijomnje tał, ſo ſo naſche herbſke
niž pſchēnate pſchecſza dopjelnja. Tute pſchecſza ſu herbſke
teho dla woſebite a teho dla niž k pſchirunanju ſ pſchecſzemi nē-
kaſteje drugeje ſaſkeje krajiny, kaž Vogtlanda, abo hewal, pſche-
tož my kſmy pſchezo hiſchcſze ſſerbjo a niž Nēmzy po narodze a
maczernej rēcſzi. Tole njeſmē ſo ſabyeč pſchi tym druhim žada-
nju, kotrež mamy pōdla herbſkeho ſuperintendenty, nijenujzy, ſo
ma pſchezo ſ najmjeſchja jedyn ſſerb w ſynodze bycſz — po mōž-
noſcſzi duchowny. Tuto pſchecſze nochzeja nam dopjelnicſz, kaž ſo
to ſda. A teho dla ma ſo tuto pſchecſze ſ nowa wobnowicſz a to
dorajnje! Pſchetōž hdyž je tež nētkole tał bylo, ſo bē ſ najmjeſ-
ſcha jedyn ſſerb w ſynodze, njeje to žana wēſtoſcſz ſa pſchichod,
njeje-li nam to nēkał pſches nēkaſte poſtawjenje ſarukowane. —
Pſchirunaj k tomu tež krajny ſejni! — Wo tutym a druhim tam
jednacy w Hodźiju na kaplanſtawje. Wopytachmy tež kraſny
Boži dom, kotryž ſe kſwojimaj wēžomaj do dala ſtrowi. Bēchmy
tež pſchi pomniku padnjentych rjetow Hodźiſkeje woſady a pſchi
rowje teho, kotryž je ſtaroſtatownemu Hodźijeje ſ nowa klatowne
mjeno dał, pſchede wſchēm mjes ſſerbami, pſchi rowje Zmiſcha.
Njech Zmiſchowy duch mjes nami domach, hdyž chzemy kſebi
nētkle nēſchto dobycſz, wo cſimž by drje jedyn Zmiſch nanajpo-
bledzy praſil, ſo je to pſchewjele! — ſrjedu po kſwjatkach ſhro-
madzi ſo herbſka predaſka konſerenz k porjadnej kſwjatkownej
ſhromadźinje, a to w 2 hodž. ſmēje tam „Towaſtwa pomozy“
kſwoju klownu ſhromadźinu, kotraž ſmēje lētka woſebiteje waž-
noſcſze.

R roſpominanju nēkotre klowa Zinzendorfowe.

Œbōžnik nochze mjese; ſchtož pał chze, to tež wopradowže chze! —

Schtōž je ſo ſe klowom Œbōžnika ſtowaſchil, kſebi mykli:
„Hdžež tōn woſtawje, tam tež ja woſtanu!“ je ſ knjeſom na wſchē-
mi wēzami, cſini džen wote dnja, ſchtož cſinicſz ma, a wocſakuje
to pſchichodne. —

— **Wiſtowanje.** Cantate M. w Gr. — Bože ſpicze (Rogate)
R. w B.

Samolwity redaktor: ſarar Wyracſz w Moſacſzichy.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosó da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske njedželske łopjeno. •

Wudawa so kóždy šobotu w Esmlerjez knihcizisćeženi a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

Njedžela Kantate.

Zak. 1, 13 18.

Nascha epistola naš pokazuje do hlubiny hrěcha a na wšětoč hny, naš warnuje přechod pucjom hrěcha, kotrehož kónz je hnjercz, a wabi na puc hny, kiž k žiwjenju wjedze. Přerušići hny tež hižom schol; činiš-li to hišće, wróć so! Na druhim chyl cze twój Bóh tak rad widzeć; dži jón! „Nježe Božo, hnil so!“ i tutym sdychnjenczkom so pschi sapočatku Božeje služby přechod hwyatym Bohom pokorjamy; „Bohu budž wěczny džak!“ iak Božu službu wobsamnjemy. Tuta dwojaka próstwa chze nashonjenje nascheje wutrobny wuprajicž. Rospomnmy žebi bliže stawisnu hrěcha w žiwjenju cžlowjeka.

1. Š wotkel' hrěchy pschińdže? Š khotnym warnowanjom našch tekst bludej napschecziwo stupa, so je Bóh spytowač k stemu, je je wón wina, hdyž cžlowjek šhrěšči. To je tola njemóžno. Wón je Wótz hwyětk, tak mohla cžemnosć wot njeho wuhadzeć? Wón je hwyaty, tak mohł pschicziwa steho bycž? Wón nima spodobanje na hnjerczi bjesbóžneho, ale chze, so by so wobrocził a žiwny byl, a njeje, so by hrěšnik se stazjenja wutorhnył, ani hwojeho hyna pschepuschyčil: tak mohla jeho wola bycž, naš hrěšnikow sežinicž a do stazjenja storczič? A hdyž wot Boha spytowanje pschińdže, kaž džě je Abrahama spytowač, jako k njemu džěchje: „Wšmi twojeho jenicžeho hyna, kotrehož lubijesč, a woprui jeho“, dha to njeje spytowanje k stemu ale pruhowanje wěry, i kotrehož ma Abraham pokhlnjenty a žohonowany wuńcž. Njejsu tute wuczby, kóždemu derje snate?

A tola žane prózowanje so husczišcho njenamaka, dhyli to. winu hwojich pschestupjenjom wot so wobroczič a na druhich,

haj hamo na Boha storczič. Hižom přenje hndiske pschektychenje na jemi běšče tuto: „Cžlowjecze, cžehodla hny to cžinit?“ Wotmolwjenje: „Da žona, kotruž ty mi dał hny, so by pschi mni byla, da mi wot teho šchtoma, a ja jědžich“. A ta žona sažo so jamolwja: „Tón had je nje sawjedł, so hny jědka.“ Wobaj hwyój vad i tym santolwitaj, so hny te wot Boha stworjene wobstejnoscze jeho pschicziwa byte. Šak njemucžerpajomny je cžlowjekowy rosom, hdyž rěka, škucžemu škóscž samolwicž! Praschej so škóšnik a pschicziwu jeho pada. Wón wě czi wjele powjedacž wo njeknicžomnosći druhich, so pschi wšchěm sprawnym spjecžowanju pod wabjenjom štych pschikladow kóto wokóto, pod wšchědnej cžězu pscheczežlich wobstejnoscžow njeje hinač cžinitž mohł; jako njeby tola w hwojim žiwjenju tež wjele dobrých pschikladow wokóto žebje widžal, wjele pobožnych napominanjow a warnowanjom hnyšchal a wot Božeje hny wjele wabjenjom k dobremu šhonil. Njejsu ty hny tež podobne wuwinowanja spytal? Šdyž rjełnjesh: „Moji domjazny hny tak spjecžliwi a swadowni, duž dhybju so roshněwacž; moji služobni hny tak pjeńškupi a njelepi, duž dhybju šczerpliwoscž šhubicž; ludžo hny tak žebicziwi, duž móžu so jenož psches hamhny žebicziwoscž šchitacž; moje cžěto je tak škabe, moja krej je tak horza, moje pschinarodžene waschne je tak šhablate, cžehodla je Bóh nje tajkeho stworil? Pruhi šczerpliwoscze, kotrež hny mi nadpožžene, hny tak wostudle, duž dhybju w hwojim rosmjersanju so wutschacž; wobstejnoscze, do kotrechž hny stajeny, hny tak polne lohkomyhlnoscze, so so njemóžu pschecziwecž, duž pječa hny cžinju, hny piyu, hny žortuju, rejwam, a škócznje hny šahinu, — o, njeh je dosč tajkeho jamolwjenja a wobškoržowanja, šhanja a hanjenja; to wšchtko je dawno wot hwyateho pižma šafasane a šahudžene, hdyž Jakub

rjetnije: „Nječ žádn, hdyž budže spytowany, njerjetnije: ja budu wot Boha spytowany; pšchetož Wóh bo njemóže t stému spytowacž a wón nikocho njespytuje; njebludžeže bo, moji lubi bratšija.“

Alle hdyž hrěch njeje wot Boha jatwinowany, t wotkel dha pšchindže? Nasch tekst praji: „Kóždny budže spytowany, hdyž wón ham wot hwojeho lóschta budže czehnjeny a wabjeny“. Spytowacž t stému bydlu po tajkim w nař. Jakub njepraji tu, kať je sly lóschť do nascheje wutrobny pšchischot; ale wón wě, so tam je; w naschim cžěle njebydlu nicžo dobroho; myřl cžłowoskeje wutrobny je sła wot mladosceže. S wutrobny wufhadžaze sč požadanje cžini, so nař to t stému spytuje, sčtož bč nam t pruhowanju nadpoložene, a nař w tym t padei pšchinježe, sčtož dyrbjesche nam sčkadnoscež a pšchiležnoscež bycž t hwoernemu wojowanju a t wježekemu dobrocžju. Kať bo to stanje, bliže shonimy, řebi ros-pominajo:

2. kať bo hrěch roswima. „Kóždny budže spytowany, hdyž budže ham wot hwojeho lóschta cžehnjeny a wabjeny. Potom, hdyž tón lóschť je podjal, porodži hrěch; hrěch pak, hdyž je do- konjaný, porodži řmjercž“. Tu widžijacž spocžatł, potrəcəowanje a tón tuteho roswimania.

Spocžatł je tón, so lóschť, kiž we wutrobje byli, cžehnje a wabi. Kať rybať rybam a hajnl džitwinje wudženťu a wabjenťu posťicža, tať lóschť woli, so by ju t jeje řhowantki wumabit, bly- řchězatu ale řajčodočženju řhřěschěženťu pšchēdepoloži, so by bo jemu podala. Tuta řhřěschěženťka je wužiwanje, wjeřele, sbože, kotrež jej lubi, hdyž jemu pokuřca. Tu je nětko dwoje možno. Pať wola, řpominajo na hwojateho Boha, wabjazemu lóschťej rajne ně! pšchwola. Duž bywa wabjenje pšchego řlabřche, řřhadžaza řchřicžka řažo haņnje, a spytowanje je pšcheminjenje. Pať wola na pšchischepťanjach wabjazeho lóschťa řpodobanje namaťa. Duž jeho mőž pšchego bóle rořeže. Samjedne wobrašy myřl pšchego bóle rořhorja. S mateje řchřicžki možny wohen nastanje, kotryž žnju wutrobu řahori. A hdyž řčoncžnje wola wřchitke řapjeranje pšchēčži, hdyž je lóschť podjal, to řēla, řo t knjesom nad woli řčžiniť, hdyž je wola se řadanjom lóschťa pšchēšjēne, stanje řo hrěřchný řkutt. Prjedy hačž bu Aľhan paduch, bčřchťej jemu wěčžto a wutroba požadliwēj a řhřódnēj řa žuřym řubřom; prjedy hačž bu David mandžestwořamať, bčřchťej jeho wěčžto a wutroba do tuteho njeřkutta řižom řwóľniwēj!

To je hrěřbny postuř, hdyž tať se řleho lóschťa hrěřchný řkutt nastanje. Duž ředžbuť na řo, řtej na řraži! Řrěch wotpočžuje pšchēd durjemi; ale njeřchidať ty jemu jeho wolu, ale knjež nad nim! Romuž řo řba, so řteji, tón řo řladať, so njeřadnje. Spomni řa řutherowe řłowo: řo řtati nad twojēj řłowu řēťaju, temu njemóžečž řadžewacž; ale temu móžeřch a dyrbiřch řadžewacž, so njebyřhu na twojēj řłowje řwoje řnēřdo wariťe. řo řte myřle a požadanja w tebi wřstupja, pšchēs to njemóžeřch, řpčetož bjeř twojēje wole a pšchēčžiwō twojēje woli pšchindu; ale řo řo w tebi řakřdja, so řaž řawjedne řuřlo w tebi řkuttuja, so tebi hrěčch w naj- lubořniřchim wobrařu pšchēđřtajeja, kotryž cži nicžo, řhřiba řbože, wjeřele, řraņne wužiwanje njeřpšchinježe, temu móžeřch derēe wo- baracž; nječžiniřch-ľi to, je jenicžny twojā wina, so řty řkutt woben- džēřch. Abo řhřyl ty řnāno prajicž: ře mi pšchinārōdžēny řty lóschť, na řožej wāřw wažēny, řēž řižo řrěch, řchto wo to, hdyž řēž řiřčēže řty řkutt wobenđu? Alle nēřchto druhe tola je, řorjēi řhorosceže w řebi rořřēž, a pšchēs lořke řiwjenje řhoroscež t wu- dyrjenju pšchinjeřč. řladať řo řawjedženja řrěčha! řo řleho řkutta lóschť cžłowjeřej haņbu wōřnje, so řebi njeby řaneho řwē- domnja cžiniť; řo řřym řkuttu jemu haņbu wrōcžo da, so řebi hrěčchniť njeby řwēřit, t pokutu řhřubjenēho řyna řo t hwojemu řořu řažo wrōcžicž. řeli řo řať řo t řořu njeřwōcžiči, řdže řo- tom dže?

Přchi řrēnim řrěřčānyřm řkuttu njeřwōřtanje. Řrěch řo rořtlinje řuna, řotraž čže řo dale rořroscež a rořwimacž, abo wōř- njej, kiž pšchēžo dale wokoľo řo pšchinta. Wón pšchēžo wjařw možy nad cžłowjeřkom dobrořwa, řo wufonja a rořwimo. ře řať řčoncžnje dořrawit, řēž řnēje, řchtož je řakřužit, řmjercž. Wēřřym řrěčham je cžěľne řraženje řa řjatomaj. řjekasāņ řo na cžēľe a na duřchi řřař; wōřiwōž řwoju řrowoscež řnicži, řwoju wolu njeřpokojny řebi wřchō wjeřēle na řiwjenju řahubi a je řlepy pšchēčžiwō wřřkemu dobrořmu, řotrež dořtawa. řruhimi pšchinježe řrěčh haņbu pšchēd řwēřom, řich wuřamka t cžēřčowanja wřchitřich dobrořch, hdyž tu wādžāřej a pšchibřłōdnřkej řōždy t pučža dže, hdyž řam na řadnjēneho wřchitřy t řorřřami pokuřuja, hdyž řam wot- řryty njeřkutt řkueřerja do řařřwa řtorēži. Alle tuto řwōřtne řraženje, tuta haņba njeř ľudžimi njeje řiřčēže řny řāľōřiny řľōd řrěčha, řotryž řakub řmjercž řjēnuje. řřmjercž, řotryž řrěch, hdyž je dořkonjaný, řorōđiči, je duchownā, wēčžnā řmjercž. řčłowjeř bywa pšchēžo bóľe wotročēř řrěčha; myřl na dobre řočžiniť pšchēžo bóľe řaprahņje; wón namaťa řpodo- banje nad řřym; je řo řwōřich lóschťach a řadōřčēřach řiwny; wot řōřřa wřchēho řiwjenja, wot řjednōčženřřřwa t řořom řo pšchēžo dale wotřaluje; řižom myřl na řožu bľiřkoscež je jemu wōřidnā, řo mořlicž je jemu wōbēžēřne a řčoncžnje řo žyle wōřřaji; řože řłowo je jemu twōřerda řēčž, řiřčij myřlāņ napōřľad. řōže řinat pšchēneč, hačž řo dēřch w řeli řatamani duřwōjo, hdyž řam pšchē- dže, jeho wuřmēřčēja a řanja. řřem t nam! řřy řiwjenje wjedť kaž my, duž řo cži řēž řřať, řaž nam! řo je řrōřřny řōņž, hdyž řo řrěch dořonja.

Dyrbi dha řať dāľōko pšchēneč, njemóže dha rořwimānje řrěčha řo řadžewacž a řrěch řo pšcheminječ? řenož jedny to do- řonja, řnadny a řmilny Wóh, a tón řo čže. řchto wón cžini:

3. řo řo řrěch pšcheminje? „Wřchitřōn dobroř dar a wřchitřōn dořkonjaný dar pšchindže t wřřkōřosceže dele „wot Wōřřa řwēřka“. řwřřōřne, řpodžiwne řłowa, řhřwalōbny řhřēřľuřch, řotryž řwojeho řunječža nima! řiž je řwēřřby na njeřju řřwōřit řačo řnamjenja wřchēho řboža a řpōnioženja, móže jenož dobre a dořonjane darý dāřwacž. Přchi řamnyřch řwēřřdach móže dře řo wotmēňjenje řřacž, řo řwēřčža abo njeřřwēřčža, abo řo pšchēs wōbrocženje jeneje řčžēř na druhu řadnje a řa řo řačžni. Alle řōľa řořa řajřeho wot- mēňjenja njeje; wot njeřo jenož dobre wufhadža. Wřchitřō na- dořne a řubořne, řchtož duřchu řwōřēřēľa a wutrobu wōřrawdže wō- řřchewja, wřchitřke wřřřōřne řōdāřiwny, kiž řu cžłowjeřřwu t řbožu a řohonowanju byľe, řu řoři dāř. řeho najwřřčřřchi dāř je řať to řřhadženje t wřřkōřosceže, nařch řbožniť. řōň je pšchēs řwoje řiwjenje, cžēřpjenje, wumřjecže a řorjēřřacže nařche wōnioženje dořonjať. řařche řbože je řať twōřerđe řačōžene, dořēľž t wřřkō- řosceže t nam pšchindže.

Alle to nowe řiwjenje, řotrež je řřřřřřř cžłowjeřřwu pšchē- njeřľ, dyrbi řo do řōždeho řenōřliwēho řařchēčēřpicž, řo by řo roř- wōřo a řľōd pšchinjeřľo. řať řo to stanje? „Wóh je nař řřľōdžit řo řwojeji woli pšchēs řłowo řēje wēřnosceže“. řajwřřčřřchi dāř, řotryž řčāřēřčāņ, hdyž řo ře řřřřřřř wōbročiči, dořřanje, je nowe řorōd. řōň řať řo wufonja pšchēs řłowo řēje wēřnosceže. řchtož řy w duchownym nastupanju, to řy pšchēs to řłowo, řotrež je wēřnoscež. řōno je tón mořť, řotryž je Wóh wot řwojeje wutrobny do twojēje řwarit; řa řōđžicžka, t řotrež řłowo a drohe řa- njenje, možy wēřy a řiwjenja, t brjōheji wōřhudnjēneho cžłowje- řřwa pšchindu; řa řēja, řotraž twōřerde wutrobny rořřije; řudōbje, t řotrehož řo twōjā ľačžnā duřčha wōřřchewja. řařke řpōđžiw- možy, to řłowo do wutrobny řřľōdžiči, řotraž řo jemu wotēřřja! řajřke cžłowjeř je žyle nowe cžłowjeř; to řare je řo minřľo, řaj wřchitřke je řo nowe řčžiniť. Wón nječžiniť wjařw řo řunym wāřřnju tuteho řwēřa, ale řōdāřwa řwoje cžēľo t jeho řřawami do

služby pravdosce. A runjež by tež hiščeže wšchelakore spytowanja šonit, wón je pšewinje pšes teho, kiž jeho je lubował. Haj wón je teho wěsty, so jeho nicžo njemóže dželicž wot lubočeje Božeje, kotraž je w Khrystuſu Jeſuſu, jeho Anjeſu.

Tak, luby kšescežano, směješ wšchaf pšicžiny doſež, mozu hrěcha a jeho bėdy dla ſkoržicž; ale ty kšesč so tež teho kšwalicž: Je kš hrěch mózny ſežinit, hnada je hiščeže móznischa. Naſche „Anježe, kšmil so!“ so pohluſchi wot džakowneho „kantate, ſpěwajče tenu Anjeſej nowy kšerluſch!“ doniž jumu njepšchėndže do wěčneho halleluja. Hamjen. M. w Gr.

Nabožne počabi ewangelskich Sserbow f Bratrowskej gmejnje.

(Potracžowanje.)

2. Powšchitkowny wlitw bratrowskeje gmejny na najdych wótžow.

Sserbjo, pod ruku a robotu Němžow ſtejo, bėchu cžėbnjenu narod. Jich rěč a narodnoſež naſad ſtupaſche, njedch bėchu tež njesj Sserbowſtwa pšched 200 lětami dale f wječoru, f ranju a polonju ſežahnjene hacž dženk. We wěſtym počabu bėchu podobni tamnym morawſkim bratram, kiž bėchu kšudy, pšched kšwėtom kšadny ſplah na Božej femi. Tola bėſche jich duſcha ja bōſſke wotewrjena, kaž jich waſchnje a kšarakter poſorny a cžichomny. Cžiste Bože kšowo bėchu poſdžičo doſtali hacž Němžy. Sto lět po reformaziji halle poſutne pſalmny w macžernej rěčzi doſtachu, dwė ſeži lět po Lutherom přenje krotke ſpěwarſke f 199 kšerluſchami a jaſto lėiſtwny kšandže do pšcheložka zyleje biblije do Sserbſežiny. Wótžoj bėchu Božeho kšowa žadni ale tež po nim žadoſežiw. Pšched 200 lětami bu wone wſchudžom we naſchich wožadach f kšetkow po porjedže krajneje ewangelsko-lutherſkeje zyrkwoje poſticžowane; tola tež žadanje po wožebnym nawnarjenju a duchownym wužſchim ſtomarſchenju kšnjeſche, hdžež wutroba so móznischo poſbėhowaſche mjes žiwymi kšescežijanski bratrami a kšotrami, f kotrymiž so w najhlubſchim roſumjachu. Wėſche wšchaf tež doſež ſwonkowneho, přoſdnego nabožniſtwa, kaž je pšchego bylo a je hacž do dženkniſcheho dnja. Kšescežijanske bratrowſtwa a towarſtwa bėſche f pietismom po kšranju, tež po kšerbskim, so počalo ſaměſežicž. Duchowna zyrkwicžla wožrjedž krajneje so tak twarjeſche. Zinfendorf po poſaſanju jeho kšlawneho kšmōtra, dwōrſkeho předarja Spenarja we Draždžanach, kotryž 1706 Sserbam Nowy testament w jich rěčzi cžilchecž a darmo roſdželecž da, kšwoju kšedžblimoſež na Sserbow njedoſahaze duchowne jaſtaranje ſkoži a f wuſchſchim hantſkim hejtmanom f Gersdorffom, kiž mējeſche ſbože kšwojich kšerbskich poddanow na jeho kublach w Cžichonžach, Klufſchu, Wujeſdže, Pšchibuſu na wutrobje, ja tutych kšobu ſkuttowaſche. 1727 buſchtaj přeni krotč diasporskeje džekacžerjeje, bratraj Bohumil Wied a Jakub Reijer, f Sserbam poſkšlanej. Diasporſke to r. džeko w roſpřoſchenju so požohnowane džekanje bratrowſkeje gmejny ja hajenje ſtomarſchnoſeže wožrjedž ewangelskeje krajneje zyrkwoje mjenowaſche. Požohnowane tak wěſeže kaž kšmjo Božeho kšowa f ruku Božeho kšjerja do role wutrobotw cžikšnjene a tu a tam roſežiſtane a roſpřoſchene pšod pšchinjeſe w ſežerpliwoſežzi. „Što je diasporski bratr?“ Tole praſchenje so 1765 w Hernhucze tak wotmōlwi: „Wón je w Jeſuſowej kšwi ſmſta wutroba a kšwėrny wožadnik a kšwojeje wuſchnoſežzi poſkšuchny a poddany“. Sserbow zunjemu cžucžu pšchpowjedanje wo Jeſuſowej kšwi a ſaſlužbje, kiž Herrnhutarjo a poſdžičo Wjelkomy kšwibėhowachu a do kšrjedž wucžby ſtajachu, napšchecžiw pšchindže, a tym roſmjecženym duſcham baſam tajkeho ewangelia

troſcht pšchinjeſe, so so po kšylach f polonju wobrocžichu, hdžež jim f wužbofo ležazeho Herrnhuta kaž f Božeho mēſta wofſchewjenje pšchitkhadžeſche. Pšodla bėchu pšchitkšowarjo bratrowſtwa tež namōlweni, so bėchu so ja kšwojich duchownych modlili, jich lubowali a cžesčili. Herrnhutzny Jeſuſowu wuſchſchomēſchniſku modlitwu dopjelnicž pomhacž phtachu, „so bėchu wſchitzy jene byli“ — ale tež wuprajachu: „Radſcho maſu cžrjōdku, kiž je ſprawna, hacž wulku hromadu, na kotrejž Šbōžnik žaneje cžesce nima“.

Wožrjedž kšerbskich wožadow tehdy někotři duchowni w jenej myſli, haj tež w ſwiſtu f Herrnhutaſkimi na duſchach džekachu. Pšchi Michaliſkej zyrkwi w Budyſchinje kaplan Pjech ſbudjenje doſonja, kiž so kšėtſje we wožadnych wožach roſpſchestrje. Tež duchowny Kuhn w Klufſchu, „muž je žiwym duchom, bohaty na kšlowach, pojdaty f kšōdym, polny ſapala Jeſuſej duſche pšchitwjeſež. Mile daloko ludžo f njenu pšchitkhadžachu.“ Dale duchowny Wiczaſ w Grodžičežu, poſdžičo w Retlizach, Šcholta w Kalezach. W lēcze 1733 so pať Butecžanski dučowny hōrko na tym wupraji, so so we wokolnoſežzi Budyſchina zyle wulke wožy, hdžež so hiščeže lėhdy ſchesežo, kiž njekšu wot Herrnhuta natkšnjeni. W ſhromadžijnach, kiž towarſcherjo, tež hodžinarjo (ſchtundarjo) mjenowani, mjes kšobu wotdžeržowachu, bėchu němžy poſkli (diasporſzy bratſja), kaž kšerbszy duchownje ſbudženi jednori mužoj rěčeli. Tak so Matej Lang w Dobroſchegach, Marcin Förster na Židowje mjenujetaj, kiž „buſchtaj w ſhromadžijnach wo ſchprucku abo ſtawje kšwojateho piſma rěčatej“, — dale krawz Khrystof we Wujeſdže, krawz Škop w Klufſchu, Matej Dolhi. Cžile hodžinydžeržerjo buchu jedyn cžab „Deputat“ (pšchidžel f ſežiwjenju) doſtawali a kšōde bėrkl lėta bu w Cžichonžach konferenza džeržana. Wožebje so Cžichonžy doſhe cžabſy ſhromadženiſchežo duchownje ſbudženych a phtazych byle. Wjena bratrow Šubert (1746) so tam mjenuja, potom domjazeho wucžerja Herſena a napoſledku Wiczaſa (Zehmana). Herſen, w hrodže bydlazy, bu kšōdu njedželu kšerbske předomanje, tehorunja kšriedu a kšobotu ſhromadžijnu džeržal a je pod titlom „Kšobny Jeſuſoweje njewjeſty“, ſbėrku do kšerbskeho pšcheloženych kšerluſchow, wudał. Po nim je so wěſty Wiſer juaty ſežinit, kiž je kšwoje wophty tež do Delneje Lužicy hacž do Wernna a Lubnjowa wupſchestrjel, so tež tam daloko roſpſchestrjene kšežaze džeko bratrowſtwa naſta. Wot Cžichonž naſta tež bratrowſka gmejna we Małym Wjelkowje 1758, kiž po nēcim a po nēcim tež f pšchicžehnjenjom Sserbow roſežjeſche a tutym wožebje kšuzjeſche. Sserbszy je so tam kšobu předomalo, kaž so poſkli wot Wjelkowa w kšerbskich ſtatokach ſhromadžiny džerželi. Wjelkow bu 1772 kšamžna wožada.

(Potracžowanje.)

Kantate.

Jubilate, wyſkajče, bė njeno ſandženeje njedžele, dženkniſcha nam pšchitwōla: kantate, ſpěwajče! Tutōn cžab naſ na to dopomni, kaſ Jeſuſowi wucžomnižy so kšwojeho, pšes horjeſtacež jim f nowa darjeneho Šbōžnika wjeſelachu; wón cžze tež naſ f temu ſbudžicž, f wjeſelej wutrobu teho Anjeſa kšwalicž. Šizom džiwny Božeje ſtwōrby, kotraž je po dołhim ſmſkim ſpanju f nowemu žiwjenju wotucžila, naſ f džakownej radoſežzi poſbėhuja: kaſ halle roſpominanje wjele wjetſchich džiwow Božeje hnady naſche wutrobny pohnuwaja, trunam radoſeže f Božej cžeſeži ſaſlincžecž dacž. Boha kšwalicž, to je to najwſchſche, f cženuž móže Boža hnada cžlowjeſka poſbėhnež. Boha kšwalicž je wjazy, hacž f njemu so modlicž, wjazy, hacž jemu so džakowacž. W modlitwoje ruku ja Bohom, kotrehož potřebamy, wu-

pschesczjeramy, w dżakowanju wobhwědczimy, so je jeho ruka nam wuproscheny dar posticizka. Boha chwalicz móže jenož tón, kiž ma jeho kameho, kiž je jeho kmitnu hnadu na kwojej wutrobje shonil. To je wošebitoscz njebjestich wójstow, kotraž jich pschede wschitkimi stwořenjemi wujnamjenja, so móža, kmedža, dyrbi kwojeho Knjesa do wscheje wěcznosczje chwalicz. Czim bóle je człowjeť njebjestich smyšleny, czim bóle ma wón tež na tutej wošebitoscz tamnych sbóžnych džěl, czim wótsischeho a wutrajnischo w jeho wutrobje tamny kwojatny chwalsbny khěrlusch saklineži, kotryž kamo w najhlubšchej bolosczzi žiwjenja, pod czežu kchiza, njewomjelnje. Kschesczjenjo ku kwi stajnje japoschtolskeho napominanja wědomni: Budžecze kóždy czať wjekeři!

Wšecze je knano tyd malo, kotliž ženje njesapomnja, so je to pschickuschnoscz kschesczana, wjekeři bycz. Najwjazh jich měni, so jemu srudoba a zelenje lěpje pschistoji, džili smyšlenje wjekeřeje wutrobje. Wěrnó je, so kwi kschesczanstwo se srudobu a zelenjom sapoczina. Bjes khlšow a bolosczow kwi njenarodži. So džiny pokuty, hđžež Bóh człowjeť do hlubiny jeho hrěschneje wutrobje hladacz dawu, njemóža bjes bolosnych hronow bycz. Ale kaž kwi bolosczje pokuty wjekeři, sbóžna wěra narodži, tak je tež sa kschesczana czať srudoby jenož pschekhód k prawemu trajnemu wjekeřelu. Człowjeť, kotryž se sdychowanja a skorženja ženje wou njeprchindže, tež w kwojim smutnym žiwjenju dale njeprchindže, dofelž njeje sa tym pschichol, so je jemu hnada jeho hrěch wotewřala a jeho kamsne staranje sakasala. Namakamy druhdy bojasliwe dusche, kiž maja hrosu, kwi ras žyle poknemu, wopravdžitemu wjekeřelu pschewostajicz, jako dyrbjeli to posdžičcho se srudobu wotpokuczicz. Wě, Bóh njeje sawistny na sbože kwojich stwořenjom. To bě měnjenje starych póhanow, so jich bohajo człowjeťam jich sbože njeoppschjeja. Saj, někoti kwi we kwojich wutrobach starosczje czinja, hđž jim Bóh w jich žiwjenju wjekeři, radošny džěn wobradži. Město teho, so bychu kwi jemu sa to dżakowali a kwi na jeho darach pokylnili a wofchemili, pytaju kwi kami někajki kchiz nadpotožicz, měnjo, so budža tak kwojemu Sbóžnikaj podobnišči. Bóh kwi wě, hđy je kchiz nam dobry, my njetrjebamy haj njejměny do kwojateje wole jeho wodženja pschinnacz.

Duž hladajmy kwi, so kwi na tajke waschne njeprschehřechimy. Esu hodžiny kwojateje radošczje, hđžež duscha Knjesowu móž a krašnoscz na kwi shoni, tak hižo žadne: njechamy kwi tola žohnowanje dostateje hnady skasycz dacz, ale pschewostajmy Bohu, tak wón měru wjekeři a srudoby nam postaji. Jeli so kwi pak na naschey duschi hnadnje pschekrašnja, duž dyrbi tež kwasna radošcz ju napjelnicz; jeje wjekeři khěrlusch budže kwi jemu spodobacz. Wutroba, kotraž je w Bohu wjekeři, je najkmanišcha, nadowki žiwjenja dopjelnicz a jeho czeže swólniwje nošycz.

Zyrkej a stat.

Žyđenja wosjewichimy, so bu D. Zhmels, profeschor na unwersicze w Lipsku, sa wjichscheho předarja a wizepresidentu konfiterija pomjenowanu a so smějmy drje w nim přrenjeho sakiskeho ewangelskeho biskopa. K tutemu wažnemu podawkejš pische nam najch kserbški ksynodala, knjes wjichšči wuczeř Hancocka, tole:

„D. Zhmels po kwojim powołanju k přrenjemu duchownemu a posdžičim biskopejš sakiskeje krajneje zyrkwoje krotku řeč džeržesche, i kotrejš chzu lubym czitarjam nascheho njedželškeho lo-pjeńka někotre kady sdželicz:

Sa pscheczelnje sbožoppscheczka k. presidenty kwi dżakujjo, móžu prajicz, so wólbju pschijam, hđž tež i czežkej wutrobu. Budžecze so mnu saczuwacz, sčto ma na kwi, hđž dyrbi wuczeřske sastořstwo pschi unwersicze skozicz a czežke samolwjenje noweho sastoř-

stwa na kwi wjacz. Esym kwi wschitko kchutnje pschemyšlit a kwi pschezo saho k temu pschichol, so kwi wotwolawacz njejměm. Měnju, hđž je Bóh w naschey krajnej zyrkwoi tajkeho sastořstwa wutworicz dak, a ja kwi do njeho powołam, so potom prajicz njemóžu: „Knježe, pósczel, kohož chzech“. Wobschěrnny program sa moju pschichodnu dželatowicz Wam kischczje podacz njemóžu. Jenož i dwěmaj klowomaj japoschtola Pawola chzu Wam prajicz, tak moje nowe sastořstwo wobhladuju: „Niž jako bychmy knježa byli na waschey wěry, ale my kwi pomoznižy wascheye wjekeřosczje“. „Wj přdujemy Jesom Khrysta, so wón je tón Knjes, my pak naschi wotrocžy Jesuša dla“. Wj wschitzy saczuwamy wažnoscz tuteje hodžiny a ja móžu drje prajicz — njedžiwajo na mnje kameho — so je to sa zyrkwine stawisny wažna hodžina. Njemóžemy kischczje prajicz, sčto i teho sastořstwa budže, hđž pak dyrbi wone někajki wunoschł mčcz, dha móže jón jenož pscheschromadne džělo dozpicz. Zehodla wo Waschu podpjeru proschu. Sa njeprschu wo Wasche doměrenje we tym smyšklu, so budu wschitko prawje czinicz, a so njejměł nichtón na mojim skutkowanju ničjo wustajicz. Wjische a kamoťnišchich naž tón Knjes staja a dżakownišchi mamy jemu bycz, so kwi człowjeťojo namakaja, kiž naž kritizuja. Hđž Waž wschitkich proschu, so byschczje mi pschi mojim džěle pomoznižy byli, dha kwi to stanje i tym pschekhwědczenjom, so je pschi wschěm, sčtož naž džěli, schromadneho doscz, sčtož naž jedna. Tak dołho hacz kwi wschitzy pod schromadne wujnacze kkonjamy: „Khrystus je tón Knjes“, tak dołho kwi pschezo sahy schromadže namakamy. Hđž i horzolubowaneho džěla do czežkeho noweho sastupju, dha njewotrjekiczje mi tu jemu khlžbu, wo kotruž Waž saho se kwi. Pawolom proschu: „Proschczje sa mnje, so, hđž k wam pschindu, i poknym žohnowanjom ewangelijona Khrystusa pschindu“.

S bliska a s daloka.

W Němskej bu jich w lěczje 1920 džělenych 36 550 mandželstwom. To je jich 14 528 wjazh hacz w lěczje 1919. Na 100 000 wobydlerjom wulicizich to 59 džělenjom mandželstwa, w lěczje 1919 jenož 36 a w lěczje 1913 do žyła jenož 27. To je nastročaze a srudžaze pschiběranje. W Sakkej pschindže jich to na 100 000 wobydlerjom 69 džělenjom. To je hižo troschku wjazh hacz pscherěš sa žyłu Němsku. „Najwysche“ steji pak Barlin a i nim Hamburg; Barlin ma jich na 100 000 wobydlerjom 219 a Hamburg 223 džělenjom mandželstwa. To je wošebita řeč, kotruž tute licžby řečza, jenož niž žana posběhowaza! —

K rospominanju někotre kłowa Zinzendorfowe.

Wschě reformazije, kotrež kwi sapocznu wot kłowy, ruki, nohi abo wot druhich stawow, njejšu ničjo hódne, doniž njeje wutroba wopravdže wucziszczena! —

Porjedženka: W tydženišchey rosprowje i Hodžija ma řečacz, so směje kserbška předarška konferenca kriedu po kwojatkach kwoju nalětnu schromadžisnu a to 1/4 hodž. w Sserbškim Domje a so kwi tam kamsny džěn popoldnju w 2 hodž. Towarštwom pomozh sa studowazhych Sserbow k wažnemu pošedženju seńdže.

Si stowanje: K. w B. sa Bože stpicze (Rogate). — B. w B. sa Graudi.

Czischcz Esmolerješ knhicizschczernje a kniharńje, japiž. družstwo i wobmjelowanym rukowanjom, w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

Šserbske njedželske kopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežetńi a płaczi ščtwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

Njedžela Rogate.

Matth. 6, 10a.

Pšchindž k nam twoje kralestwo — to je druha próstwa we knjesowej modlitwoje. Džkaz krócz šmy drje tutu próstwu spěwali, ale šmy tež šwěru wopomnili, ščto tuta próstwa w šebi wopšhija a ščto šebi i njej pola Wótza w njebjěbach wuprošymy? Twoje kralestwo pšchindž — ščto abo kajke dha tuto kralestwo je, wo kotrež šo tať naležnje prošy? Šlaj, wono njeje ani jědž ani picže, ale prawdošć a měr a radošć w šwjatym duchu. Wono njepšchindže se šwontownym nakoženjom, wot njeho šo njehodži prajicž: hlaj tudy abo hlaj tam, ale wone je šnutštach w naš. Tež nješteji wone na šłowach, ale na mžoy. W nim je jedyn i kralom a i knjesom, tón jenicžki narodženy šym Boži, kiž je wo šebi šamym prajil: ja šym šo na to narodžil a šym na to na šwět pšchišhol, šo bych prawdže šwědežil. Šakoń prawdy a ewangelijon hnady a měra knježi a roškasuje w tutym kralestwie Božim a lubošć, kotraž je kónž wščitkeho pšchilasanja a kralowšći šakoń, najwjetšcha mješ tšjomi, lubošć židžany šwjast wo wščitke jeho štatoy wije. Wone ma šwoje wěšte dobre wuštawjenja, nakladuje wěšte pšchilušnosće a wudžěli tež drohe prawišna a žohnowanja, njemalo wulke wščitkim tym šamym, kotšiz k njemu šluščeja.

Tuto kralestwo je přjedy, hacž šmy ščto wo to prošyli, bješe wščeje naščeje modlitwy, hižom pšchiščlo. Pšchiščlo je w štatym kaž w nowym testamencze a je šebi se wščěch ludow šemje poddanow dobyło. Žesuš Šchrštuš je to šamo šakožil na twjerde štolpy a je šam róžkny šamjeń, tón drohi wušwoleny w Zionje, šo ščinił, tať šo žana šemška móž tuto kralestwo powalicž njemóže.

Wón je šwoje ewangelion wot Božej hnady a prawdy jaťo šakoń, do kotrehož wščitzy wěricž a po kotrymž čžinicž a žitwi bych dyrbja, postajil. A my wščitzy, kiž šmy štatoy tuteho kraleštwu, hdyž šmy pšches kupjel šwjateje ščhčženžy i wšchnošće čžemnošće wumóženi, do teho kraleštwu hnady pšchěžadženi a i tym hódni namařani k runemu herbštwu šwjatych w šwětle, šo wužiwamy woadče hřečow a wščitke drohe a krašne kubla šbóžneho džěčatštwu Božeho.

Hacž runje pať tuto kralestwo Bože je hižom pšchiščlo a to derje bješ naščeje modlitwy, dha mamy pať tola hiščeje pščežo dale wo to prošyčž, šo by pšchiščlo k tym, kotšiz jo a jeho krala nješnaju. Pšchetož milijony čžłowjekow šo drje jašneho šwětku šwjěkeluja, kotrež jim w Šchrštužu je ščšhadžalo a i wjekełošću je študnje šboža čžerpaju a i njebjěškim khlěbom šo naščežuja, kotrež jim šo i hnady ščiczi, ale wjele wjažy milijonow je tajkich, kotšiz hiščeje po čžmje kłodža a w khlódku šmjercze šedža, kotšiz šo jenož wot drjebjencžkow žiwja, kiž i šlidow mudrych a móžnych padaju a kotšiz šawutlu w pušćinje žiwjenja. Ša tutych, ja wbohich póhanow, kotšiz k mormym pšchiboham šo modla a pšched jich šwjěčatami šwoje kolena šhibuja, kotšiz šwoje žitwenje w bojošći a hubjenošći wjedu a šwojim čžělnym loščtam a žadošćam poddani žane prawe wjekele a šbože tudy nješnaju — ša tutych póhanow lubošć Šchrštušowa naš wabi naležnje prošyčž: pšchindž twoje kralestwo k nim; njech budže twoje mjeno wot nowych jaškow a wutrobow šwjěčžene; twoja lubošć a miłošćiwošć w Šchrštužu šjeť šo šatwštant tyč, kotrymž twoje woblíčžo hacž dotal je potajene, pohladaj na jich žalošć a hubjenošć, na jich kłodobu a bojošć pšched šmjercžu; wumóž šhubjenych, pšchindž šem šabudženyč, šhromadž rošprošenyč;

nječ serniczła sboža bóle dale ƚo ƚwęczi a ƚónzo prawdošće morwe dušce šhrěje a wožiwu; daj, so bychu ƚo mješy twojeho kralestwa a jeho žohnowanja po jemu roššćerite. Wo to mamy prošycź s tej proštwu: pschindź twoje kralestwo!

My pak prošymy: pschindź k nam twoje kralestwo! K nam dyrbi pschincź. Pschetož wjele póhanstwa hišćeje pola naš a ƚriedža w šchesczjanstwe ƚo namaka. Žich wjele s naš, kiž ƚmy stawy Božeho kralestwa, ƚu žiwu, jako njebychu niczo wjedźeli mot krala hnady a prawdy, kiž je tón pucź, ta wěrnošć a to žiwjenje. Wulka je ƚyła njewobroczenych a jabludzenych, nje-wěrjazych a lohzy smyhlenych, potajnych a šhrobnych hrěschnikow, němnych a hluchich, bėdnych, ƚlepnych a šhorych. Šža a ludanje, šlub a pschiwěra, njepózcžiwošć a mandželstwowołamanje, padušćstwo a mordowanje, falschna pschisaha a pschisłodjenje, njepošhecze a šawiseč, njelubošnošć a šwada knježi mješ tymi, kofsiž šchesczijanjo rěčaju. Žana prawa žywa lubošć k Bohu ani k bližichemu, žana horža lubošć k Božemu ƚłowu, žana wěrna pokuta njeje mješ nami k namkanju. Kralestwo Bože czerpi psches tych, ke kotrymž je pschischo. Teho dla je nam trěbne, so ƚo wołamy a modlimy: wostati pola naš, knježe, wobrocź wšchitkich, wobaraj stej radže tych, kofsiž ƚo tebi noščedža poddacź, ƚłodź žiwu wěru do wšchitkich wutrobow; hoń naš k pokucze, šahoj naš šhorych, wubudź k žiwjenju morynych, roššćwēcź šagle-pjenych, štwor w naš czište wutrobny, daj nam noweho wěšteho duša, ƚłodź lubošć, hđzež žana njeje a šahot šiwkich, daj wšchitim šchesczjanam dale bóle pšnacź, so ƚu stawy mješ šobu, bratšja a šotry, kotrychž je jedyn knješ wumohl, kiž je ša wšchitkich wumrjel. Daj nam měr, kotryž šwět dacź njemóže.

To w šebi wopšchija proštwu: pschindź k nam twoje kralestwo, so prošymy: pschindź ša naš kraj a ša wšchitke kraje semje. pschindź k nam a k našchemu ludu.

Žadny dobry czaš a žane prawe šbože njemóže na naš pschincź, hđnyž duch šchesczjanšceje pobožnošćeje a bohobojašnosćeje w šchesczjanškich domach njebydli. Dom je přenje město, we kotrymž stawy Božeho kralestwa přenje woczechnjenje doštanu. Dom je šwjatniza šnješowa, w kotrejž ƚo jemu přenja šlužba požwjeczi. Dom je měrna šhowanka, hđzež pschitryčeje mamy, hđnyž woftach traschne wichořy šchumja. Šdnyž w domach ludžo ƚo prawje šadžerža, dha w krajach wšchitko derje šteji. Teho dla ta proštwu: pschindź k nam twoje kralestwo — tež to we šebi wobšamknje: daj, Wótče w njebježach, psches Šhrystuša šesřuša, so by w šchesczjanškich domach twoja cžescź bydlila, so by měr a lubošć, jednota a pobožnošć w nich řežela, so bychu ƚo mlodži a štari šwěru wo to prózowali, ƚo tebi šwjeczič a twoje mjeno pschekrašnicź.

A došelž šesřu žaji: tuto kralestwo Bože je nutštach we waš, so je cželo a řej njemóžetej herbowacź, so do njeho nic to njemóže pschincź, šhibu so ƚo s nowa narodzi, dha s tutej proštwu tež wo to prošymy, so by wono k nam pschischo do našchich wutrobow. K temu pak šluscha, so jeho šwjatemu ƚłowu psches jeho hnadu wěrimy a bohobojašne žiwjenje wjedžemy tucžajne a tam wěcźnje. Potajšim cžnył njebješki Wótž nam šwojeho šwjateho ducha dacź, so bychmy wšchitzy ƚo na šnutšlownyh cžłowjeku dale bóle wobohacžili a pošylnili, so by Šhrystuš psches wěru bydlil w našchich wutrobach, so bychmy w lubošći šatorjenjeni a šatoženi byli a napjelnjeni je wšchey Božej poknošću. Wy-tajmy jenož najpředy Bože kralestwo a jeho prawdošć, dha budže nam wšchitko druhe pschidate. Duž Rogate — proščeže:

Pschindź k nam te twoje kralestwo,

So by nam wěcźnje wostalo.

Wóh šwjaty Duch bydl pola naš

Še šwojim darom řoždy czaš,

Wótž cžertowštu ty rošlamaj
A psched njež žyrkej šahowaj. Šamjen.

Šhrystušowe k njebjustpicze.

Šak krašnje ty, o Šhrystučeje,
Šy šwój šutt došonjal
A napošledku hišćeje
Tych Twojich žohnowal.

Nětk horje k temu Wótžu
Šso k njebju pošběže,
Šdžež knježič s wulkej mozu
Do wšcheje wěcźnošćeje.

My ša to, šesu, řjenje
Čze s džakom šhwalimy,
So našche wumóženje
Šak krašnje wumjedł šy.

Ty pschindžesch jónu k šudu
Ššči šwěta ššoneženju,
Šdžež s rowa štanycz budu
Na twoju pschischnju.

Tehd' cžehi naš wšchěch ša šobu,
Šo, šesu, prošču cze,
So šjednocženi s tobu
Ššmy do wšchey wěcźnošćeje! Šetr Wótš.

Nabožne pocžahi ewangelskich Šserbow k bratrowskej gmejnje.

(Wotrachowanje.)

Wokolo řriedž wóšomnateho šěštotetka hižo 12 towarštwow liczi, šak na Židowje, w Delanach, Wólšchinje, Woschezach, Škracach, Šuczinke, Šarězcu, Demizach, Wójerezach. Hišćeje što šet pošdžišcho, wokolo 1850, řežějachu towarštwu, burške mjenowane, s dobrym řrutym žrom a jadróm, w kotrychž ƚo njedželu popošdnju mužojo a žony ššhadžowachu špěwacź, na cžitanje a powjedanje s Božeho pišma a kralestwa pschipošłuchacź a ƚo modlicź. To bėch woprardžite řjane hodžiny, hđzež bu cželo a dušcha mot wšchėdneho džela wotpočnymschi ƚo w najšlubšchim šawješelita. Šajzy šu hišćeje žiwu, kiž šu do Šerrnhuta a Wjelkowa k Božim šlužbam a šwjedženjam, na pschiklad k distriktnym dnjam, kiž ƚo s wopředka bėřillětne wotměwachu, šobu řhodžili. Něščto hmyžaje, šak šu našchi wótzojo, cžasto němšceje řěče řiz prawje mótzi, daloše pucze k řjanej študni šnješowej pschitřadželi. Šak bėšce 200 Šserbow na jene dobo w Šerrnhucze. Šo puczu duchomne špěwy špěwajo, wěšo cžasto wušmėšcheni, šu šak řjež ewangelsku prožešiju džerželi. Duchomny wótž šinzendorf šam je jich napominat, so bych, šak šu jich wótzojo pschiboham šwěru pschiwškowali, šak šwěrne k Šbožnikěj štali a tež jeho dla něščto mjěšli. Šajši šwjatoczny šacžiscź je to cžiniko, hđnyž šu Šserbjo pjeczča pschi řaschěcu tehole duchomneho wótža řerbske šmjertne řhěrlušche šanošchowali!

Š džakom na žohnowanje špominamy, kiž šu czi, kiž w rowach špja, wot bratrowskej gmejny měli. Ale přajmy prawje: tež my jo mamy. Nječ tež ƚo pschi nowišchich wobšćinošćach, hđnyž bratrowštwu a towaršćnošć ƚo šylnje w našchey krajnej žyrkwi haji, wjazhy do Šerrnhuta a do Wjelkowa poššani nje-

widzimy: k natwarjenju hiščeje wo duchownym sbudzenju tam-
nych minjennych dnjow čitamy: Haj tež Zinzendorfove kher-
lusche a spěwy a kherlusche naschich herbstich spěwarjom wuži-
wamy. Tehdy bu lud sbudzeny, wón wozuczi a kwečenje wo
kwojej wěrje dawasche tež w spěwacy. Spěwy Pětra Mlónka
a druhich wěrjazych, kiž su tyžazy rady wužiwale, su kóbu wot-
synk kherluschow bratrowskeje gmejny, kiž je pschezo spěwaza
gmejna byla. A skóncznje w dženbnišchim čažku, hdžež so se
kwečnymi towarstwami mjerwi, hižo tej klowje s města Zinzen-
dorfa derjeczinjazej do dusche klineža: Bratrowska gmejna. So
bychu to nasche wožady sažo byle po kwojim waschnju: bratrow-
ske we wěrje.

W litw w nastupanju mišionstwa mjes póhanami.

3. Mišioniske skutkowanje bratrowskeje
gmejny. Zinzendorf, wótz a sakožer gmejny a Herrnhuta,
bu w měsce Wali na schuli na skutkowanje mjes póhanami kěz-
blivy a hižo jako młodzenz tak mjenowany žonopowy rjad, t. r.
sienodeženje k hajenju mišionstwa sakoži. Wo sakoženju Herr-
huta bratrow byla tak rjez na službu Anjesowu we wschěrofin
kwečeje woczakowasche. Hižo sa dobre 5 lět pokim k temu pschindže.
10. maleho róžka 1728 běsche wožada k „modleškemu a towarš-
nemu dnjej“ shromadžena. Zinzendorf wožrjedž bratrow kěz-
jim wo tym a tamnym s Božeho kralestwa powjedasche. Duž so
wutrobny sezoplichu. „Lubosež khrystuškowa naš nuczi“, pola
wschitkich rěkasche, a woni so. khlnje pohonjeni sacžuwachu, něšto
prawe na Boha swažicž. Daloke kraje buchu mjenowane: Tur-
kowska a Murjska, Selanjska a Laplandjska (to su krajiny Afiskeje,
Afriki a polnózneje Ameriki). „Ale tam dozpicž je wschaf nje-
móžno!“ bratjsja snapschecžiwichu. „Tón Anjes móže a budže
k tomu móz spožecžicž“, běsche Zinzendorfowa wotmošwa, a dokelž
džecžaza horjaza mēra wschěch napjelnsche, duž chzychu tež
pschihotowani a wuhotowani stejecž, hdyž by Anjesowy kłóž na
nich seschol, a nasajtra hižo 26 nježenjenych bratrow hromadu
sezahny. Schto běsche to druhe hacž mišioniska schula,
tale „bratrowska šwa“, kaž so mjenowachu, w kotrejž so we
nadžiji pschichodneje mišioniskeje služby pižanje, sesnacze rěčow,
semjopiž, zyrkwinske stawišny a lěkarštwu wuknjesche. Nastaw-
k sapocženju mišioniskeho skutkowanja potom Zinzendorfove pu-
čowanje do Kopenhagena (w Danskej) 3 lěta posdžišcho poda.
Psches čorneho negarja wón a bratjsja tam wo nišy njemóšnikow
we Wjecžornej Indiskej khlšachu a psches Selenjskich (Grönland-
skich) wo tym, so je Egede hižo w Selenjskej (danskej koloniji) mi-
šioniske džěto sapocžat, so so pak danski kral s myšlu nožy, tuto
sažo spuschecžicž, dokelž je bjes wuspěcha. Jako Zinzendorf so
domoj wrócžiwšchi wo wotmyšljenju rěčesche, Egedži na pomoc
pschincž, so hnydom dobrowólni samolwichu, kiž běchu hotowi,
so dacž won wupóžlacž. Jako běchu lěto woczakawšchi wot-
myšljenje sažo a sažo w modlitwje wopomnili a s ložom pschi-
swolenje kwojeho Anjesa k jeho wuwjedženju dostali psches
schpruch: „Dajče hólzej čahnyč, pschetož tón Anjes je s nim“,
gmejna 21. póžnježa 17372 přenich bratrow do wjecžorneje
Indiskeje (hrjedžneje Ameriki) a we wulkim róžku pschichodneho
lěta dweju mišionarow do Selenjskeje wotpóžla. To běsche
spocžatf. Morawšy wuczahowarjo běchu kwoje powołanje we
mišionstweje dostali.

Kajke sahorjenje wěry a kwečjenja! „Hdyž bē wjednik
jadowak, bēchu žonu a džecži wopuschecžili, jeho pschifasni poslu-
chacž.“ Pěšchi bēchu Němsku pschecžahnyli, s někotrymi tolerjemi
jako pučowanškim pjenjesom pučž do najsdalenišchich krajnow
nastupowali. David Niczman, so by do Londona dozpil, pěšchi
hacž do Frankfurta nad Mainom pučžowasche a so tam sa wješla-

ria na rheinskej kóžji pschistaji. Sacž do lěta 1783 bē lēhdy
lěta sascžo, so njebychu sphtali jene abo wjazy mišionstich polow
do džěta wsacž. Hdyž tež wschitke pospyty nježku k trajazemu sa-
khdlenju mišionarow a k hromadženju kschescžianstich wožadom
wjedke, dha tola s nimi mišionstwo w mačo lēdžekatkach na
wschelaticž stronach semje kwoju nohu twjerdže nastaji. 1760,
Zinzendorfowym šmjertnym lēče, mējesche bratrowska gmejna
10 mišionstich polow s 13 khdleschcžami a 66 mišionarskimi
džělaczerjemi. Kónž lěta bu 226. mišionar powołany. Psches
kchescžianstwu njehojaze čažy tak mjenowaneho rosšwětlēštwu,
tola džěto rosčesche, tak so bēsche w lēče 1834 lēčba mužškich
mišionstich džělaczerjow na 113 narostka.

Mjes přenimi mišionarskimi póžkami bēchu wot někotrych
bobohlowow a medizinarjow wothladane malo sdžělani mužwo.
Kajwjazy bēchu jednori rjemješlnizy, kiž bēchu s najwjetscha
khwatniwe pschihotowanje sa kwoje pschichodne powołanje dostali.
Schtož jich wufnamjenjesche, bēsche sahorjenje sa službu wulleje
wěžy a wješolosež, so sa nju k woporej dacž. Gusto bēchu bēžerjo
s rynchami do rowa padali w njestrowych krajinach, kaž tež pod
pschescžehanjom džiwich a tež pschi křutym džěle s rukomaj. Zin-
zendorf je wo kwojich Morawšich jako „gens aeterna“, t. r.
njesachodnym splahu, rěčak. Wot tamneho čaža žane nabožne
towarštwu s tajkej nješebicžnosčju a bjeswobhladnosčju na kēbie
kchescžianstwu do kwečta won nješlo njeje, a lēhdy budže to žane
wjazy čžinicž. Wěsče mējesche tele skutkowanje kwoje njedostati.
Čži, kiž won wuczahowachu, mējachu lēhdy dožahaze srosumenje
sa wošebitosčje ludow, do kotrychž džěchu. Tež so mjenje na to
složichu, ludy hacž do jenotliwego sa Anjesa Jesuža dobywacž.
Tola to wostanje: Skoro na wschěch kónžach su wjednizy na polu
mišionstwa přenje sbudjenje se setkanija s Herrnhutom a jeho
mišionstkim džělanjom dostali.

So je bratrowska gmejna psches wójnu najwjazy mišionstich
polow wukhowacž šmēla, je Boži džiw. Tola čaž drohoty jej
najwjetsche, skoro njesnješliwe czeže s tym nakladuje. A kaž mača
čžrjoda Herrnhutstich — w Němskej wokoło 8000 duschow, šwon-
kach w Žendželstkej a Amerizy psches 30 000 — czežu wjazy kama
njesčž njemóže — mējesche wschaf napóžled psches pol milijona
hrimnow dolha, tak ma ewangelske kchescžianstwu winowatosčž,
jej pschi tym kóbu pomhacž, tež my Šerbjo, kiž šmy wjele žoh-
nowanja tež w nastupanju mišionstwa wot bratrowskich dostali.
Njech su skóncznje pola mjenowane, hdžež nětko džěkaja: Alaska,
Lebrador a Nikaragua w polnózneje Amerizy, Suriname w po-
kónškej Amerizy, Tibet w Afiskej, provinza Angemwesi w na-
rauškej Afrizy, polonšcha Afrika (k ranju a k wjecžoru). Sascžo
je džěto w Australiskej w posłednim čažku. (Pótracž.)

Zwěst a stat.

— Sapižacž dyrbimy tež tu, schtož so s Šrodžiščezja pola
Niesy pische: „Wucžer wša džěčjom čžitaniske šnamjeschka, kotrejž
w čžitankach mējachu. Čžitaniske šnamjeschka kchescžiansteho na-
pohlada — bē to šnamjo kchizja se Šbóžnikom — spali wón hny-
dom psched woczemi džěčži w kachlach. Te druhe šnamjeschka wón
škhowa.

Podobnje mējesche so druhi wucžer tuteho noweho čaža
kwobody a runoprawa. Wón sapiža pacžerškemu džěšcžu do
pomjatkeje knihi: „Laß dich nicht von Pfaffen lehren, die dich
lehren, was nicht wahr ist.“ — Jedyn nabožny čažopiš sapižuje
tutej poderidženi pod napikšmom: „pschescžehanje nabožiny dla“.

We Württembergu bu lud prajchany hacž chze wobkhowacž konsekwentalnu schulu, t. r. schulu po wěrywusnacžu. A lud je wotmolwit. 83 000 ewangelskich wolerjow je ho sa wobkhowanje tajfeje schule wuprajilo. To hu tsi schiwórcžiny wschittich wólbofhmanych ewangelskich. Tole njecha towarštwu wučerjow Württemberga do hłowu, so mohli hebi jich telko tutu schulu žadacž a s dobom, so ho nješmédža nabožne hodžiny pscheměnicž. Čhto towarštno duž čžini? Gromadži podpřizma wučerjow ped spiš, s kotrymž ho wučer na to swjasa, so nabožne hodžiny pschi ludowych a brjedžnych schulach stoži, tak bórny hacž hebi psched- hystwo towarštwa to žada. Kunje tak sakasuje ho wučerjam, so jako bobustawy pschifluscheja do ewangelskeho swjaska a do towarštwa ewangelskich wučerjow. — Tole je wošebje sa dwojake wošebje wosnamjenjaze: Sa stejnishečo jeneho džela wučerjow w tym, jchtož nabožina rěka, a potom sa to, jchtož ho hwohoda hwohdomja, runopravo — a jchtož to do tajkich hłowow wjazy, — mjenuje.

Esamjkeho rasa je tež wufas jafškeho ministerstwa, kotryž chze sakasacž, so džecži na hwojatych dnjach, na kotrychž je schula, se schule wostanu a do Božeho domu džaja. Pošledni poputny dženi a to wschelate sadžerženje na nim by na tajkim postajenju wina bylo.

S bliska a s daloka.

— **Powitanje a sapokasanje knjesa fararja Kaplerja w Nje- hwoacžidle.** Bjatk, 28. haprleje je nasch nowy knjes farar, hwoje- džejny powitany, k nam pschicžahnyl. Na mjesach nascheje wo- šady jeho knjes rycžerčubler Beck s Lusčja a někotři drušy knjesa powitachu. W Boschjadach běchu schulske džecži a wohnjowa wo- bora ho sestupila a knjes wučer Bartko w dlěžškej rěči knjesa fararja wutrobnje postrowi. W Nješwacžidle běchu ho knjes tajny komornik hwohobodny knjes s Birninghoff, zyrkwiny sa- stupjerjo, schulske džecži Nješwacžidlskeje, Lužowsteje a Zarě- čžanskeje schule, wschelate towarštwa, kaž wojerške, wohnjowa wo- bora atd., ho psched faru shromadžile. Pod swonjenjom swonow nowy knjes farar do Nješwacžidla jaczeže. Sdyž běšche spěwarške towarštwu pod wozženjom knjesa wučerja Lorenza rjany spěw wuspěwalo, najprjedy knjes patron, potom knjes wyschšchi wučer Kalich w němškej rěči, napohledk dotalny sastupjer, knjes farar Mrósač-Supjanski je herbskeje a němstu rěčju nascheho noweho fararja wutrobnje witachu, kiž na kóždu rěč s wutrobnymi hwo- wami wotmolwi. Potom knjes farar do fary, w lěcže 1728 natwarjenej, nětko rjenje wobnotwenej, se hwojeje hwojbu sastupi Wón je wot sawjedženja reformazije w naschej wošadže 24. farar. Wutrobnje ho wješeliny, so mamy po 50 lětach sažo knjeni fa- rarčku w naschej brjedžisnje. — Njedželu Misericordias Domini, 30. haprleje, knjes farar Kapler hwojedžejny do hwojeho ja- stojništwa ho sapokasa. W němškej Božej službje ho to sta psches tajneho zyrkwineho radžicžela Rosenkranza s assistenzu fararja Mrósača-Supjanskeho. Zyrkwiny radžicžel hwoju rěč na 28. psalm jakožujo noweho fararja napominasche, wěru we wošadže pohylnicž a dobre kšchescžanske waschnje hajicž, wošebje tež ho sa mlodžinu staracž. Po wučžitanju žiwjenjobjeha psches knjesa assistentu a po pschepodacžu rokazbje psches knjesa patrona, zyrk- winy radžicžel fararja Kaplerja do farškeho sastojništwa w naschej wošadže sapokasa. W hwojim nastupnym předomwanju na sa- ložku hłowu s lista na Česistich 6, 19. 20 nam nowy farar wu- trobnje roskladowasche, jchto ja wam pschinježu, wo čžo ja waž

proschu. — Němskej Božej službje ho hnydom herbska pschi- samny. Tež wona běšche jara derje wopytana. Kaž do němšleje, tak tež do herbskeje Božej služby zyrkwiny radžicžel a zyrkwine sastupjerjo noweho duchowneho do Božeho doma pschewodžachu, kotrehož woltač běšche rjenje wudebjeny a pscheny. W herbskej Božej službje dotalny sastupjer farar Mrósač, noweho fararja herbskeje wošadže pschedstaji a na jakožku hłowu: „S Božej hnydy hym ja jchtož ja hym“ (1. Kor. 15, 10) rofestaji, so tuta wěstosč jemu smužitosč a křobkosč, hwohonomosč a sečerpilwosč dawu a proschesche wošadu, kaž hacž dotal, hebi khwalbu zyrk- winyšy smyšlenja herbskeje wošady sžeržecž. Na to jčžehowasche herbske nastupne předomanje. Woboj Božej službje běšchtej psches wubjernje spěwanje spěwarškeho towarštwa porješchenej. — Wóh chžyl skutkowanje nascheho noweho knjesa fararja w naschej wošadže bohacže žohnowacž.

— **Budyšské pobocžne Gustav Adolfske towarštwu** hwojecži, da-li Wóh, na Bože špicže hwoj lětny hwojedžen w Malešchanskim Božim domje. Trjeba je, ho kóžde lěto na tajkim hwojedženju wo zyrkwinskych nusach naschich ewangelskich wěrybratrow w rospro- ščenju, wošebje swonkach mjesow Němskeje dopomnicž, a w duchu krala Gustav Adolfa, jahorjenym s mozu ewangelija, jim pom- hacž s radu, s modlitwu a woporami. Popohdnju 1/23 hodž. je herbska Boža služba, na kotrež knjes farar W. Mrósač-Netliski předuje, potom w 4 hodž. němška hwojatocžnosč s rosprawu wo towarštwu. Pschi tym tež jako hósč s dalokosče, knjes se Stoib- niz, rodž. se Rigi, wo roswiwanju, čžerpjenjach a dženknišchim položanju ewangelskeje zyrkwje w stronach ruskeho narašškeho morja, wo tak mjenowanej Baltiskej, powjeda. Pošlednišchi je wot tam čžeknyč dyrbjal a w tu khwilu w lěhwoje domoj ho wrócžahy pola Žitawy pschewywa. Pschecželjo Božeho kraleštwa s bliska a s daloka ho na tónle hwojedžen wutrobnje pscheproschujaj. **S bliska a s daloka.**

— **Na Wóšmužowej horje** wuhotuje ho Bože špicže pschi sšladnosčej ewangelizazije, kotraž je wot Rogate hacž do Božeho špicža we Wóšborfu wotměwa, wošebita shromadžisna ja mlo- džinu. Popohdnju w 3 hodžinach dyrbi ho sapocžecž. Njedyr- bjalo wjedro tutón hórski a lěhny hwojedžen domolicž, wotměje ho tuta shromadžisna w Božim domje we Wóšborfu. Truby abo posauny skutkujaj pschi hwojedženju hobo. Duž njech mlodžina je wschěch wokolnych wošadow pschiudže, a niz jeno mlodžina.

— **W Herrnhuce** hwojecži dženi 17. a 18. junija bratrowska gmejna jubilej hwojeho 200 lětneho wobstacža. Něšchto wo tym, kač bč a je bratrowska gmejna s nami Šerbami swjasa — wošebje tež psches Malý Wjelkow — pišche k. far. Mikela na dru- him měštnje nascheho kopjenka. Šwjedžen chze bratrowska gmej- na drje dostojnje wuhotowacž, tola pač dyrbi pschiměryeny byč čžakej, kotryž je čžekži a khutny. Duž knadz tež někotryžkuli Šerb Herrnhut na hwojedžejnych dnjach wopyta. Wot Lubija njeje tola tak čžekžo tam pschicž. Sa to spomjatkujny hebi tutaj dnaj 17. a 18. junija a čžitajny tež, jchtož „Bomhaj Wóh“ wo „Herrnhutskich“ powjedacž wč.

— **Wistowanje.** B. w B. ja Graudi. — M. w M. ja hwojatk B. M. w S. na hwojatu Trojizu.

Ahrystukowe k njejustpicže.

Čžisčč Ssmolerjež knihicžisččejnje a knihacnje, sapsi. družstwo s wobmjesowanym rukowanjom, w Budyščinje.

Samolwity redaktor: farar Wyracž w Rožacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

✧ Sserbske njeđzelske lopjeno. ✧

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcžeńni a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. s portom 2.50 hr.

Na Bože špicze.

Cf. 1, 20—23.

Lute słowo praji nam wschelatore wo t njebjustpiczu našeho Šnješa a Šbóžnika Jesom Šhrysta. Šdyž my čítamy: Šotruž wón je wopokasał na Šhrystušku, jako jeho je wot morych horjesbudził a jeho šadził na šwoju prawizu w njebješkach, wšichšche wschitke šerschczinstwa, krašnosče, mozy, knještwa a na wschitko, šchtož mjeno ma a mjenowane budže, niz jeno na tym šwěće, ale tež w pschichodnym, — dha my s teho šhonimy, so Bože špicze Šhrystuška a s tym jeho žyly škutt žiwjenja kónuje. Šswj. japoschtoł wuńdže s jutrowneho šwjedženja, kiž je šrijedžišna žylyho šchescžanstwa, kaž tež w přěnim lišče na Šhorintiskich praji: njeje-li pak Šhrystuš horjestanšk, dha je našcha wěra podarmo a wy šcže hišcže we waschich hrěchach! Šať wostanje ša kóždeho šchescžana, přjedy hacž chze a móže Bože špicze šwojecžicž, to jako přěnje praschenje: wěrišch s žyly; wutrobu, so je Šesuš Šhrystuš, twój Šbóžnik, wopradowže wot morych štanšk a so je tebje wumohl wot wschitkich hrěchom, wot šmjercže a wot čžertowskeje mozy. Móže na to s jentym wješkym „haj, to je moja wěsta wěra“ wotmohwicž, potom njeje pak ša njeho Bože špicze ničžo druge, dylži to kónowane horjestanjeneho wumóžnika. Šesuš Šhrystuš, kiž je ša naš t šemi dele pschishoł, kotrehož šu tu na šemi hanili, a wón wscho čžišche nješesche, kiž je ša naš wumriek, je wot njebjeskeho Šótza dostak kónu wěcžneje krašnosče. Wón je do njebješ šchoł, so by wot nětka jako wěrnj kral šwojeho kraleštwa knježil. Wón je wschitku móž dostak, kaž tekst praji, wschitku móž niz jenož tu na šemi ale w njebješkach. Šot tam pschindže pschezo šašy t nam,

kaž je šlubil: ja šym pola waš wschitke dny hacž do škónčženja teho šwěta. Ššches to nima pak t njebjustpicže jenož wožnosčž ša šbóžnika šameho, niz jenož wón je dostak krašnosčž, niz jenož wón bu pschekrašnjeny, ně, našch Šbóžnik w njebješkach woczini tež nam njebjeske kraleštwo.

Šež to čítamy s teksta! Šo je jena nješkónčžnje krašna powjesčž. Šy njetrjebasch šo wjazy štaracz, šchto budže šo mnu junu po šmjercži, ně, Šesuš čži pschimoła, budž štrošchtnj, ja tebi wocziniju wrota wěcžnosče, hdžež ja šym, tam dyrbi mój šklužobnik tež byčž. Šež my budžemy junu jako pschekrašnjeni s nim žitwi wot wěcžnosče hacž do wěcžnosče. Š njebješkach mamy jertu domišnu, wo kotrežž Šbóžnik praji: Š mojego Šótza domje je wjele wobydlenjom, hdh by temu tak njebylo, dha bych t wam rješt, ja tam du, wam to měštno pschihotowacz. Šehodla chžemy my, kiž wěmy, so je nam přjedy šchoł, a so budžemy šo wokolo njeho wschitzy šhromadžicž a pošni wješkela wšlacž: o wěcžnosčž, šlowo wješkela a radosčž, kotraž wofšchetwja a s horžym žedženjom pschezo šašo wuprajicž: Šerusalem, ty měšto wšhoke.

Še nam pak njebjeske kraleštwo nětko woczinjene, a chze Šesuš, kiž wschitku móž ma, naš junu do šwojeho kraleštwa pschiwšacz, dha wěmy s dohom tež, so njebudže naš tu na šemi wopušchicžicž. Wón chze wjele bóle tež tu na šemi w šwojej mozy bjes nami škuttowacz. Šako šlowa šwojeje wofšady chze tež nam šwoju móž dacž, to je ta wěstosčž, kiž nam tež žyly wofšebje Bože špicze pschinjše.

Šest praji: Š je wschitko pod jeho wolu podak a jeho poštajil ša šlowu na wschitko teje žyrtwje, kotraž jeho čžěto je a dopjelnosčž teho, kiž wschitko we wschitkich napjelni. Šať doško,

kaž našch Sbožnik na semi bě, — tež po jeho horjestaczu — móžesche we wěstym nastupanju se swojimi wučobnikami jenož swonkowny wobtřad měcz. Wón jim předomasche, je jich napominal a warnował, wón jich wučesche. Ssebjě kameho pať šobudželicz, w nich bydlícz, jich snutskowna móz bycz, so prajachu, ja bym žiwny, niž pať ja, ale Šhrystuř je we mni žiwny, to hiščeje móžno njebě. To móžesche halle jako tón pschekraňjeny. A jako pschekraňjeny je tež swojim wučobnikam, kiž běchu jako rospróschene wozny, s mužami sežinil, kiž bjes bojosče a polni mozy a šhroblosče do šwěta cžehnjechu a wschě nadawki dopjelnicchu, kiž Anjes jim dasche. Spominajmy jenož na šwj. japoschtoła Pawoła, kiž s hობrštej mozu staru šwět pschewinył je, kiž tež twjerdze stejesche kaž skala w morju we wschěch wichorach a strachach a špytowanjach, kiž tež twjerdze stejesche we šmjerczi we wěrje a w mozy šwojeho Sbožnika. A tajku móz čze Jesuř tež nam dacz. Šchtó njeby hiščeje ničzo wo tutej mozy šhonil? Ty bėdžerjo w bėdženju wo semšte byče, njemóžesč ničzo wo tym powjedacz, kať je šo tuta móz w twojim žiwjenju šjewifa, kať nowe žiwjenje do twojeje wutrobny šacžehnjesche, jako bě ruzny pobožnje štyřnył? Abo tam steja pschi kascheczach a šu wot najlubšeho Božemje prajili, a tola, móz Boža jich njewopuščezi. Kať někotry šhoru je šo tróšchtował se šlowami: moja móz je w šlabych mózna atd., atd. Šaj, je Bože špicze nam Sbožnika tež s tuteho šwěta wsako; my wěmy, je jenož tehodla šo štalo, šo by nam snutskownje a wěcznje čim bližšči był. Jesuř njeje nam jenož rjany pschiklad, ideal šaňdženych dnjow, ale wjele bóle Sbožnik a pomoznik, kiž je štajnje pola naš a s šotrehož polnosče a dopjelnosče bracz móžemy, hnadu wo hnadu, wschitku móz, hdyž jenož w našej šlabosčzi š njemu pschiňdžemy a se študnje jeho mozy wodu žiwjenja cžěpacz čzemy. A kať je wón tón Anjes wscheje mozy, kať tež tón móžny kral, kiž jako šlowa šwojeje wošady wěz šwojeho kraleštwu wjedže a junu šwoju wošadu se wschěch bėdženjom š dobyčzam, psches šchiž še kónje wjedže.

Drje hiščeje njewěmy, hdy budže tón Anjes šwoju wošadu š dokonjanym dobyčzam wjesčz, hacž runjež nam pschezo šašo s Božeho šlowa napscheczitwo šlinczi, šlaj, ja pschiňdu bóršny. Njepscheczěštwu pscheczitwo Anjesej a jeho wošadže budže w našich dnjach pschezo wjetšche, a škoro šo šda, hacž njeby ša někotre šeta žane šchescžanštwu na semi wjazny bylo. Nječ tež šwonkownje kať wonhlada; jako šchescženjo wěmy, jeho je ta móz, a Jesuř Šhrystuř je s kralom, wschitko je jemu poddane. Šchtóž njecha šwólniwoje jemu šlužicž, teho budže njebjeski Wótz junu na pošlednim dnju pod jeho nohi podacz. Tehodla pať nječ šo šoždy pruhuje, kať pola njeho šteji. Budžesč š tym šlušhecž, kiž šu šo wot Anjesa wotwobročžili, abo kiž nejšu Anjesej prawje šlužili, a šotrymž budže Anjes pschivolacz: dži wote mnje přjecz, ja cze njesnaju, abo budžesč jedny wot tych šwaňnych hoščow, kiž budža w kraňnosčzi junu temu Anjesej cžesč a šhwalbu špěwacz? Dži tehodla hiščeje dženša š twojemu powšchščenemu Sbožnikaj a daj šebi šhubošo do wutrobny pišacz: phtaječe, jhtoz je horjekach, hdyž Šhrystuř je, kiž šedži na prawizny Božej. Šamjen. E. w. B.

Na Bože štwěče.

Štób: Wschitzy ludžo wotšal cžahnu.

Dobytwarjo, kralo cžesče,
Najjaňnišcha majestosčz!
Njebja wschitke šu pschekłabe,
Pšchinjesčz tebi cžesče doščz —

Njedyrbjal czi š noham padacz?
Wutrobu czi moju podacz?
Šdyž je wěry wóčžo žno
Widžiko twoj' kraleštwu.

Šdyž cze horjestpicz ja widžu
Ka twój trón šo pošbėhnyčz,
Šandželow špěw kraňny škšschu,
Čhzył tež ja tam pódla bycz,
Dele padnywschi pschėd Tobu,
Wutrobnje šo wješ'licz šobu
Tam hdyž njebjó šawyška,
Šhwalbu Tebi šanoscha.

Šstónzo njebjó, twoja jaňnosčz
Šso nětk wschudžom wulitwa,
Tvojoh' byczó móz a kraňnosčz
Njebja duchow pschelitwa,
Šorjewšaty w njebjó kraňnje
Šowitany budžesč wješ'le —
— Šlaj, špěw šhudoh' džěšča tu
Šlinczi šlabje ša Tobu.

Šdyž ja twojó jaňnosčz widžu,
Njedyrbjal twój šhelich picz?
We wěri ša Tobu šlědžu,
Njedyrbjal šo wješ'elicz?
Mojom' kralej čžu ja wěricz!
Šeho lubosčz š džakom měricz!
Šeho mjeno cžesčicž tu
W šwěrnym, šprawnyš modlenju.

Wschitka móz je tebi data
W njebjesčach a na semi,
Majestosčz Ty Bójška, šwjata,
W Božim wěcznym kraleštwi!
Wěczny kralo, cžesčz budž Tebi!
Šdyž je cžak, dha wšmi naš š šebi.
Tvojoh' mjena cžesče dla
Š hnadži wšmi nje šhěšchnika.

Duch a móz nětk wschudžom bėži;
Nječ tež lije do mnje šo.
A Czi š noham pschewinjeni
Šadaja njepscheczěšjo.
Anježe, hacž do kónzow šwěta
Nječ šo nětk twój šzeptac šbėha
A šo šožda wutroba
Kadny š Tebi wotewrja.

Ty móz, Anježe, městach na wschěch
Wliško bycz, wscho napjelnicz,
W wutrobach, Czi wotewrjenych,
Anježicž a je wobšbožicž.
Šój, Ty kralo cžesče wscheje,
Tež do mojej, kiž šej pscheje,
Tebe měcz, bydl nětk w njej šam,
Šój, šo ja cze wěcznje mam.

Šdyž mam jenož Jesu Tebe,
Dha mam wscho, šchtož potriebam!
Kať mje nusa njesahřebje;
Tebe cžesčz, džak, šhwalbu dam!
Wumóžnik šy Ty našch drohi,
Wny šmy wumoženi Tvoji.
Wjedž naš šbožnje do njebjó.

Nabožne počabi evangelskich Sserbow f bratrowskej gmejnje.

(Poftracžowanje.)

4.

Sbudžazy wolno bratrowskeho mišionstwa ja Sserbow.

Dokelž běšče mišionstwo f Hernhutom kručže srosčzene, Sserbjo, kiž so tam kaž posdžišcho do Wjelkowa podawachu, mišionsteho ducha a lubosč žobu hrěbachu. Bratrowskemu mišionstwu buchu kolekty podawali. S lěta 1769 hižo krajny rada w Delnjeje Łužicy — pschetož tež tam, wošebje w Włotach, měješche Hernhut wjele pschitowikowarjow — pišche, telko pjenjes čžile tam wotwjedžeja. Bóle drje so to hiščeže we wjetšchej bliškosći Hernhuta, w Hornjej Łužicy, stawasche. Tutón duch woporniwosčeje wošta a so w někotrych hwojbach na džeczi a džeczi-džeczi jako drohe herbstwo namrěwasche a hač do noweho čžaka došaha, jenož so jako dostawarjo kolektwo pódla Hernhutskich tež drusy, wošebje Hermansburgsžy stupichu. Nětkle f wjetšcha Lipsk dostawa.

Hižo f lěta 746 hlyšchimy, so mišionar Schmid w Čžichonžach Sserbam wo Sottentottach (w polońšchej Nřizy) pomjedasche. To je so drje bórny tež druhdže f wěštej stajnosčžu stawało. Sto lět posdžišcho pod wolnom „bratrow“ tak mjenowane **evangelsko-lutherste towarštwu** mišionstwo žiwje hajachu. Někotre tutych towarštwow so runje won **mišionste** mjenowachu. Tu běchu towarštwu w Rachlowje, Borschizach, Njeřwacžidle, Džiwoczizach a w Hodžiju. Statuty pschleńšcheho mějachu jako towarštwowe samery, mjes druhim spěchowanje wěrneho kšesčžijanskeho žiwjenja w myšle evang.-luth. zřkwoje, rospominanje podawisnow w zřkwinškim polu, podpjeranje wustawow, kiž pytaja čželne a duchomne sbože houbčžlowjekow spěchowacž, wošebje lutherskeho mišionstwa Gustav-Adolfskeho wustawa. Pschi tym buchu pschi přědču husčžišcho, potom měščacžnje we schuli, drje tež w rumnišchim druhim domje so sšromadžowali, je spěwanjom a f modlitwu sapočželi, městna f biblije a tež f wěrnowusnajěššich knihow Lutheroweje postile čžitali, jo wukladowali, drje tež na pschednosčf abo rosprawu houbustawa pschuchali a wschelate wobkědžbowanja, sšonjenja a dwěle houbu džěleli. Po přenim natwarjazym džěle buchu naležnosčeje towarštwu, zřkwoje a schule wopominali a f modlitwu a spěwanjom wobšamkli. Wo Rachlowškim towarštwu, kiž běšche 80 houbustawow hylne, Bucežanski farač Wjeń na wokrěhnu direkžiju do Budyschina mjes druhim tole rosprawja: „Towarštwu so lětnje schtyri krocž f wóžerženju mišionškich hodžinow sšromadžuje, a to niž jenož w Rachlowje ale tež w schulškim domje we Budesteczach, schtož mějach jako nje-pschihódne jenož porokowacž. W tajkich mišionškich hodžinach buchu wysche čžittanja mišionškich powjesečow tež wot jenotliwych houbustawow pschednosčfki wo mišionstwu so džeržate, dobrowólne dary sa samery mišionsteho towarštwu w Draždžanach hromadžene a wotpóhłane“. Pschi sajimje sa mišionstwo, sa kotrež njebychu we wošadnych Božich hlyžbach polne spočojenje namakali, bě sroschmicž, so stawy towarštwow f druhimi Sserbami tež mišionste hodžiny we Wjelowskej bratrowskej sali nježiwajo wjazy hodžin dalokeho pucža, wopytowachu. Pschi tym bychu so tež herbste kšerlusche spěwali. Sdnyž so, kaž tamna Mjenjowa rosprawa naspomni, jednori buršy ludžo pschednosčfki wo mišionstwuje móhli džeržecž, to na to počasuje, so je lubosč f tutemu skutkej so hižo dolho porjadnje sbudžowata a hajila. Tuto je so tehdy mjenje f Draždžan, f najwjetšcheho džěla wjele bóle f Wjelkowa stawało. Něščto wošebite je hiščeže, so so tele towarštwu hame, bjes duchomnych, **mišionste hwojedenje** wotměwate, a to na wschelach měštnach:

we Wjelecžinje, Borschizach, Wulim Wjelkowje, Njeřwacžidle, Barche, Kluschu. Po wschém tym je mišionste žiwjenje móžne bylo. Ščoncžnje njech je na to počasane, kač je swiřf f „bratrami“ wschelach Sserbow f pohanam hič nawabilo.

Wschelazy duchomni, móžemy drje prajicž, duchomstwo je, kač Hernhutarjam, tak tež mišionstwu f najmjeńšcha f wopřědča sdala stalo. Wono běšche tak rjez wěz makeje čžopoje wěrjazeje hly, niž wschitkich wošadnych, wěz pobožnych ale niž zřklych ludowych woschitow. Psched něhdže 70 lětami je wono potom tež do **krajneje zřkwoje** a do naschich herbškich wošadow sacžahnyło, do pschleńšchich móžemy rjez dobhčeršžy. 1849 farač Jakub w herbškej přědarškej konferency wažne praschenje staji: „Mjenusuja naž te wotdžeržane mišionste hwojedenje eb. luth. burškich towarštwow lětnje f najmjeńšcha jenu zřkwinšku mišionstwu hwojatočnosč wotměwacž?“ Farač Seiser we Łazu běšche hižo f lětom 1844 měščacžnje wukhadžaze „Mišionste powjeseče“ sapočžal wudawacž a w přenim čžibje piškal: „Lubi Sserbja! Čžehodla dyrhjelni wy čži jenicžžy bhčž, kiž w hwojej rěčži nicžo wotych wulkich skutkach Božich mjes pohanami nješonja a nječžitaja?“ Wot 1849 „Sernicžka“ wot kandid. Šmmišcha wudawana, mišionstwu houbu fastupowasche; wot 1853 „Mišionstwi pschol“, kiž je wschudžom snaty, a nětkle pod mjenom „Nowy mišionstwi pschol“ wukhadža. W spomnjenym lěče so tež herbste pobocžne mišionste towarštwu wot 11 duchomnych sakoži, kiž so potom Draždžanškimu hlownemu mišionstwu towarštwu pschisamkny. We wutrobach wěrjaznych Sserbow pschi mjenje „mišionstwi hwojeden“ radosč sšhadža a pschi hlowje „mišionstwu“ něščto wot pschěhrowazeho čžucža pschekhadžuje. To je wotšnyř tamneho sacžowanja, kiž herbšy wótzajo psched 50, 100, 150 lětami hižo w duschi mějachu. Mišionstwu lubosč je wot bratrowskeje gmejnny f nam pschinyšena hwojata rostlina. Wschaf jo tež „hwojate mišionstwu“ rěkamy. Sdnyž na nasche kolekty pschladamy, na dobrowólne dary sa mišionstwu, kiž we wschelach wošadach hižo do wójny psches 1 hriwnu na hlowu wučžinjachu, dha so swješelimy. Dokelž w kraju bohuzel jenož někotre pjenježki sa mišionstwu w pscherěšku na evangelskeho pschińdu, maja nasche herbste wošady tola wjele do přědča! „Maja“ — abo „m ě j a c h u“? W pscherěštu je wschudže, tu a tam pod wolnom noweho čžaka hamo jara w duchomškim nastupanju nasad schlo, a tak tež f mišionstwu, kiž je so zuse sežinilo. So bychu naž minjene čžahy bratrowskeje gmejnny wučžile, kač mamy so jej džakujajo runje f tutemu skutkej džeržecž. Šewaf tež snuřštownje f kšesčžijanstwom nasad pónđže, hdyž na te wulke skutki teho Šnješa po wschém hwočže nješedžubujemy.

Bratrowska wošada je domjaze prawo mišionstwu w evangelskej zřkwi sawěščžila! Duž njech wone pola naž f bhđlenjom wostanje.

(Poftracžowanje.)

Zřkweje a stat.

Se Čakškeje pschindže psched wulkostatny šejm sežehowaze napraschowanje:

„Naž so nětkle fastojńške sarjadowanje w saksškim kraju stawa, bhwa to bóle a bóle rune nabožnemu pschěščžehowanju. S evangelskimi a katolškimimi wustawnymi schulemi (Stiftschulen) wobkhadžuja tak, so to njeje wjazy f snježenju; nabožnemu seminarej w Lipsku so bóle a bóle sadžewa, so móhli wot njeho wukubłane možy w schulach nabožne hodžiny dawacž; Mišchynjanškimu biskopej so sataže, so so wobhoni wo tym, kač to f nabožnym rošuwčžowanjom w schulach je; sa płacženje došhodow duchomnych so město pschiplacženjom jenož njebošahaze

pschodpłaty dawaju, byrnješch to w artiklu 138,1 hinał postajene bylo. A nětko žamo tón pospyt čžini, so chzedža pschecžiwu artikelj 149,3 wulfostatneje wustawny theologistu fakultu pschi uniwersicže w Lipsku wotstronicž a to psches to, so statne pschinoschki sa tutu šapowjedža. Šchto myšli žebi wulfostatna wschnošć, so by šažady wulfostatneje wustawny šchitaka? Šatrocži wona dorasnje a to prawym čžažu?“

Š teho šhonimy š dobom wo najnowšchim šakškim škutku: theologiska fakulta pschi Lipschczanskej uniwersicže dyrbi žo wotstronicž. To chzedža dozpicž psches to, so pschinoschki, kotrež ma šakški stat š tomu płacžicž, šapowjedža. Šo je to žple pschecžiwu pravu, dokelž pschecžiwu wulfostatnej wustawje, to njeje w Šakškej wjazh ničžo nowe.

Ma Bože špěče.

Šap. šk. 1, 1—11:

Šesukowe š njebyšpicže — šudžen radosče ja wěrjazhch.
Štóbš (we „W. miš h.“ čžo. 194): Šdže je Šesuk, moja radosčž? 2c.

Šaleluja šaspěwajmy,
čžescžmy krala kražnosče!
Džak a šhwalbu jemu dajmy,
kotryž špěč do njebyš je! —
Dokelž jako rycžet dobył
Šesuk je, nětk čžehnje dom.
Wón, kiž na šchizhu je pobyl,
š Wótžej štupa š wškanjom.

Šchtrzyčži dnjom wobšhadžesche
po jutrach wón š póbšami;
rosnwučil jich poknje bēiche
trošcht jim šbōžny šficžiwšchi.
Ma šlubjenje wocžakowacž
dowěrnje, — jich wabjesche;
w mērie jeho wotpocžowacž,
kražne jim bē wješele.

Š Duchom šwjatym šchecžicž jich čžyšče,
kotrychž wšwolil bē šej;
myšł na šakoženje džēsche
žyřkwoje Božej Šbōžnikkej.
Niž w Šerusalemje jeno,
ale wšchudžom po šemi,
pschipowjedacž jeho mjeno
Dyrbja póbšli Šnjesowi.

W horjestpěčžu kražnym jeho
póbšli ša nim hladachu;
do žiwjenja njebyšesche
š nim šej horžo žadaju. —
Šlaj, duž mužšlaj w dračže jašnej
dwaj žo towaršchitaj š nim,
w pysche póbšlaj, žanej čžašnej,
mataj pschipowědacž jim:

Šesuk kiž je horje wšaty
do njebyš nětk widomnje,
budže junu šažo daty
wam, so jeho widžicže;
jónu dyrbi žo wam dostacž
towaršstwo š nim njebyšeste;
herbstwo wasche dyrbi wostacž
wěčžne pschi nim žiwjenje.

Šaleluja radosčžiwu
njech nětk šlincži š njebyškam! —
Šradowanje š Boha žiwe
dušchu posbēhuje nam;
Šesuk hłowa našcha, šnježi
w njebyšeskej nětk kražnosčži,
š nohomaj njech jeho leži
š modlenjom wšcho na šemi! —

Še štareje šchescžijanskeje žyřkwoje.

Dionysius, biskop w Alexandriji, š lēta 259 powjeda, so pōhanjo (w čžažu mōra) šwojich šhorch wot žo štorcža abo (hdyž je jich pschewjele!) psched nimi čžēłaja. Woni polmōrowch na hažu čžiknu a mōrowch njesarjebanych ležo wostaja. Šchescžijenjo šwojich šhorch wotšladaja a š džēła pokni wješela š nimi wumru.

Eusebius se špocžatka 4. lēštotka powjeda, so žu šchescžijenjo hłōdnych pōhanow šēžiwili a so je žo š tym jich Bōh wšhōto šhwalil.

Š bliska a š dalōfa.

We Wulšim Čžocheru mējachu kaž tež w drubich mēštach w jutrownym čžažu lat mjenawone „wšhwjēcženje mlōdžiny“; hdyž hnydom prajimy „Konfirmationšeršak“, šrusumijch to šēpje a wjēł, tež, šchto mašch do teho džeržecž. Šonšermazija nješgmē pola něštrnych wjazh byčž, bjesy wšcheho pał tola žamo pola nich nješdže. Duž něšchto druhe po šwojeje mudrosčži na mēštno šonšermazije štajichu. A to je tež po tym. Šo š tym pschewjele njeprajimy, powē žo nam š mjenowanego Lipschczanskeho pschedmēšta. Jedyn, kotryž je pōdla byl, pišche mjes druhim tole wo tutym wšhwjēcženju džēcži (Jugendweihung — někōški žu ša to prajili: Jugendentweihung). „Njesamjelčžam, so bē najšpředny šacžiččēž tuteho šwjedženja dobrý. Šschihōdna hudžba tam bē a někōtre štare nēmšte špěwy buchū derje wot mužškeho šhora špěwane. Ale potom ta rēčž wšhwjēcženja. Šomozny wucžer, šēdy žam š hōlcžazhch lēš, ju džeržesche. A wona bē po tym: Wón rēčžesche wo tym nušowanju, so dyrbjachu džēcži 5 hōdžin w šchulškej šštwje šedžecž šawjrene a žo š dobrými wucžbami natylacž dawacž hacž do šchije horje. Šsu džēcžom šaž a šaž prajili, so nješmēdža rejowacž, do šina šhodžicž, hracž, šuricž, picž. Wón pał — šwjedženški rēčžnik — nochže jim žane tajke powucženje šobu na pucž dacž; pschetož nětk, hdyž žu džēcži šwōbodne, wjedža wone, so žo ničtōn wjazh wo to nještara, ša tym njeprašcha. Šaj, rēčžnik žo š tym nješpokōji. Š najwjetšchim dorasom napominasche 14 lēšne džēcži: „Budžče bjes čžescžownosče!“ (Šapškamy to hnydom tež hšchčže nēmški, so njeby šnadž žebi ničtōn myšłik, so to šmyłka: „Seid ehřfurchtslos!“) „Budžče bjes čžescžownosče pschecžiwu wšchemu, šchtož je bylo! Budžče bjes čžescžownosče pschecžiwu wšchemu, šchtož je štwucženeho waschija (herkōmmlich), šchtož je po šformje! Nječžescžče žane pschillady! Budžče jenož pokni čžescžownosče pschecžiwu temu, šchtož nastawa, pschecžiwu džēcžom!“ To bē ta rēčž š wšhwjēcženju (bych š tymi tamnymi tež rad prajil š wotšhwjēcženju). Š wobšamšknjenju wustupi jedyn š tych džēcži, kotrež buchū wšhwjēcžene, š pschednoschkom, kotrež žo šapocža š tutymi šłowami: „Nasche wērutwšnacže! Wch njesnajemý žaneho Wōtža w njebyšach! — Tōn, kotryž je tam pōdla byl, ššōncža: „Dyrbjach žo wrōcžo džeržecž, so njebych šawōłak žo gratwujō teho, so žu w Šēmškej štata dla postajeni wukublarjo mlōdžiny, kotšž žebi šwērja, našchej mlōdžinje a jeje štaršchim warjenja tajkeho ducha š jēdži posčicžicž.“ — Šchto mēnišch ty š tomule?!

Šiřtowanje: M. w M. ša šwjatki. — Š. M. w Š. na Šswjatu Trojizu.

Šamolwity redaktor: šarac Wyracž w Šošacžizach.

Čžiččēž Ššmōlerjež šnibicžiččēčērnje a šnibašnje, šapš. družštwo š wobmjesowanym rukowanjom, w Šudyšchinye.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew óe. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo łóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišczerńi a płaczi šchtwortłětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

Na šwjatocznicy.

Efej. 1, 15—19.

„Šswjaty je našch Bóh — wschitke kraje šu jeho čžesće polne“ — kłinczi tať runje k Šswjatkam, tať tam w šwjatnicy profeta Jesajaš kšhjesche. Šaj Boži Duch, jeho jaťnosć a kraťnosć njeh nam w nowej psyche štwórbu šo šjewi, kiť je šu našcha šemja šaťo wobłekta. Šchtó šměl šwojej woczi, šwoje wjěšele wot tuteje našad džeržec? Šarisejštwo mohło to lohzu bhěť, tať je něchtó prajiť, šchtóž by jenoť šnutštownje šloženy a šwjaty rěkać chzyl. Šola šwjatowna myšl a šwoježijna jenoť tam bhđli, hđžěť, tať je to Jesajaš, tón kralowski profeta, we šwojim widženju dale šhonil. (Jes. 6), tole praschenje pichštupi: Šchtó šym ja? a hđžěť tón šenjes šam jeho ert a ducha i mozu wuhotuje ša jeho kraleštwo šlužbu čžinicž.

Njeje teť tam tať, šo Bože šjewjenje w šwjatym piťmje na to wuńdže, šo by byl „čłowjeť Boži doťonjany, k wschemu dobre- mu štutkej hotowy?“ (2. Tim. 3.) Wo tym teť šwj. japoschtol Pawol we waťnym lišće na Efešicich, kiť je tať rjeť na žhlu žyrkej póšlany, nam džěńša k šwjatkam piťše, na to njepšch- stawa, tať w epistoli čžitamy, w šwojej modlitwje špominacž — a tať my šobu nutrnje rjeťimy:

Božo, dať wulke wobnowjenje po šnutštownym nam kšchescžijanam na šwjatki po duchu, myšli a mozy!

„Šo by Bóh našcheho šenjesa Jesom Šhrysta nam dať duha rosuma a šjewjenja“ — Duch je. Bóh je Duch. Nje- phtajmy jeho i woczomaj w šemštej kraťnosći, niť w bhšchěženju hwěšdow. Šo mohło naš škóncžnje šaťo k materialšmej šbli- žicž, kiť we widomnej a šapschijomnej macžisnje šwoje po-

šlednje a najšlubšche widži. Štať šmuťaze to, šo najnowšcha wědomnosć šama šo temu nahladeť bliťi, šo njemóža šo škóncž- nje přěnjotne proški w tutym šwěće i čłowštimi šřědkami ša- pschijecž a šu njematerialne. Šdžěť šo wěra do materialneho šastanje, tam šo ducha wliw šapocžnje. Šaj, wěra do Boha potom nastanje. Čłowjeť šo potom nowy ščžini po šnutštown- ym. Džak Bohu do wěčnosće, džak teť jemu a šhwalbnu šhěrluš k tutym šwjatkam, šo Bóh dawa ducha k šwojemu šamemu bójštemu póšnacžu! Njeh šo nam i jeho pomozu šjewi, šo je šwjaty Duch to wulke, šchtóž chze čłowjestwo wobnowicž. Wšches wschitke čžahy, teť psches našch tať jara na prošne, nje- bójške wuťiwanje šwěta šloženy to wostanje: Ša wěry do šwja- tego Ducha. Duch je tať waťny a wulki tať Bóh a Šbóžnik ša kšchescžijanštwo, Šeho dla jako ščžeci k tymaj dwěmaj pschštupi Duch jako wobnowjenje i wuťkóla. Bóh šwarnuj, šo nam njebyť jenoť wěť šlawy. „Woni šu“, praji něchtó, „woczazy kšchescžij- enjo“, kiť šu šebi duchowne džělo ša powołanje žiwjenja wu- šwolili a maja w roškadženju a šakitanju kšchescžijanštwo wu- šchiknosć, a w nim šwoju křonu a škóncžnje njěšmjertnosć šwo- jeho mjena widža. Woni Duchej šlužja, ale jeho ducže psches nich njěńdže.“

„Bóh dať wam roššwěčzeneť woczi wascheje myšle“, Pawol kšchescžijanam piťše, šo bhšchěťe póšnali, šotra je ta nadžija našcheho powołanja.“ Woczi štej tať ša našche wschědne powołanje trěbnej. Woneť móžeteť šameť wěťy, jich myšl, trje- banje a wobtnježenje šapschijecž. Dha wschať šu hiťo we wschěť čžahach bóle pschewidžazy na to pokasowali, šo šo čłowjeť jenoť i woczomaj, i pokasowanjom, pšjmy praktiťny rošwocžowacž nima, ale runje tať jara po duchu, šo by šam šo namatčł a

wobtwjerdzit. Sdželanosć a rošwitanju parichbnsteho a duchowneho bječa zgle wošebje leži. A tajzj bo potom sa powoła- nje čažneho žiwjenja najlěpje pschihodža. Kajki dobry pod- ložt tajkile nahlad tež sa duchowne žiwjenje a sbože! Tak dha sawěseže wulke natwufnjenja, kmanošć we warbowanju pjenjes abo pschehnata kultura teju wažnošće nimaja, kiž bo jim je wjetšcha pschipočasuje: roškwětlenej woczi, myšle sa wěcznu nadžiju, sa krašnosć herbštwu swjatyh tomu pschewaža. Horze žadanje, duchownej roškwětlenej woczi mēcz a s tym smutštwone sbože, to tež dženka w njeliežomnych duschach bydli. Sbožny mēr se smutštwoneho roškwětlenja wufhadža! A kaž tajki, kiž je po swojim smutštwonym wobtwjerdzem, tež šerje stejo wostanje, hdyž njesbože a domapytanje wot wonka bo nuts čžiščezi, tak tež kšesčžijan na pohlednju nadžiju a sbožne herb- štwu shladuje. Wóh daj nam roškwětlenej woczi a myšle tež pschi našchim swjatkownym posluhanju a čžitanju. Čžlswiekej, kiž bēšche psches pušte žiwjenje a bjesbožnosć snaty, bēchu kšes- sežžijanski fraktat s napikšmom „Pschihotuj bo, bo psched Bohom šjewicž“ pschipošlali. Tón rošhnewany chžysche prjōdzy knižku spalicz, potom pak ju, so by nēšchto k šmēcham mēl, towaršchj runeje myšle dale pōšla. Tutón pschekšapjenty pschi klowach sapopadnjenty počža čžitacz, hačž jemu bōšle šwētlo šesthadža a wónu pikšicžto druhemu towaršchj dale pōšla s wra šamym žohnowanjom. Glej, woczi ducha jom! Tak bo dapielni, šitēž šwjatki powjedaju: „Jeni mēžachu šwōi šmēch, tym druhim pak džēšche to psches wutrobu.“

Wóh daj wulke wobnowjenje nam kšesčžijanam po možy. Japoschto! widži šylne rēli mozy s wyšōka do kšesčžijanštra bo lecž, hdyž psiche: „Wóh daj wam, so byščeže pōšnali, kotra je ta psches niēru wulka mōz pschecžimo nam, kiž my wērimy! Za wērijazych, kotkiž šu s ducha, kiž w nim šhodža. Jako Bože dšēčži w šacžuju: „Wšchitko je bo nowe sežiniko! O, so bychaj my kiž šmēmny šako tōnle rōčžny čžab šwječžicž, to žiwje šacžuli a špōšnali. My mōžemy na dobrym polu škutkowacz, lubošēž, mēr, pschecželnošēž čžichošēž pōžēžimošēž dostacz, ale tež druhim šobu woptacz dacž. Štejny s žylm naleženem sa wnt!

„So rēli šwēdeženja bo šchumja do šwēta“ — tak ludowy duchowny šhērlusch praji. Sdyž chžemy sa našch lud, tež sa šerb- šti lud, džēlacž, bo hladažmy, so by naš tajki nowy duch rje- natyknit, so my šnano se šwejeršchym rēčenjom, prošdnym špē- wanjom abo kniežomnym hračom šjamnošēži a šebi šeschodžili njebychmy. Tež našche wošady, a Wóh chžyl to špožēžicž, dyrbja bo psches Božu mōz a waschu pomoz, lubi kšesčžijanšžy mužōjo e kšesčžijanški, pōžohnowacz. Mōžnosēže je podata; nimacēže wy jeje? Njewidži bo žaneho žohnowanja sa wami na duschach a w šadžerženju druhich? Proščeže — kaž japoschto! nješchestatwa to čžinicž: Božo pōšliti a wuhotuj naš po duchu, myšli a mozy. Šamjen.

Na šwjatki.

Jan. 3, 16—21:

Šwētlo šudži a šacžeri čžemnosć.

Šlōk: Sa s žylej mojej mozu bo tebi se.

Pschidž. DUCHO BOŽI šwjaty, k nam jašnosć nješchta, sa trošchtarja nam daty budž našcha šhowanka, so šwēt nam nješchodži! — Tón we šym šlepny leži, hrēch s mozu nad nim šujžži, so wobohi žaloseži.

Wóh do šwēta je podal k nam Ššyna šwojeho, nam hrēchi hnadnje wodał dla džēčža lubeho; wón chže nam šbožnosć dacž, hdyž wērimy do njeh, šmy šwobodni psches njeho, naš njemže šatamacž.

Šak njewēra šwēt šudži, je s winu šložnja; bo w šlewiczi wón šludži a čžemnosć lubo ma. — So pschichko šwētlo je a pschecžiwni jo hidža, hdyž jašnosć jeho widža, je waschne nabšasne.

Šchtož prawdu čžini Božu, na šwētlo wustupi; bo pschelamal je k šbožu, šampaičnje nješchchi; Duch Boži wōdži tob', je šprawn h' wufšwobodžit, jom' Ducha nowoh' špōdžit, — čžima šhubila je bo.

Glej! Džēčži Bože wōdži Duch Boži wobštajnje. Wón mile do nich pōdži, šchtož šhwalobne wscho je; je wōdžer pschecželny. — Šchtož pōkšuchny je jemu, je wotrjelný bo štemu, — dže k njebju šbožomny.

Budž, šwjaty DUCHO, jašnosć nam twōja witana; njech nješchta naš krašnosć nēt wabi se šwēta! Wšchak powołani šmy psches tebe k Božom' raju, hdyž šbožni herbštwu maju, — tn toho šawdawš šy.

Njech šchit wōj mōžnje kryje naš šlabnych w tyšchnosći, so žiwjenje nam toje pschi čžabnej bēdnosći!

Budž študžēš wješela nam šbožneho na drōšy so špēšchnej džetej nosy do nješchēš se šwēta! —

Nabožne počžabi ewangelišch Ššerbow k bratrowškej gmejnje.

(Škōncženje.)

5. Bratrowška gmejna se šnamjenjom žiwjenja a žohnowanjom sa dženšnišchi čžab!

Nēšchto žyle wošebite ma „gmejna“ na šebi, so psches Nēmžy kaž Šendželšku a Ameriku rošpschestatjena wobštoji. Podomne kaž Šerrnhut a Wšjeltow šu tež jejne druge mēštacžka se gmej- štkimi a žyršwinstimi naležnosčžemi w šebi šjednocžene a maja podomnje kaž „towarštwu“ a „družštwu“ ležomnosčže, wškowar- štwu, industrialne pschiprawy a kapital w šhromadnym šarjado- wanju. Tak Niška, Gnadenberg, Gnadenfrei, Gnadau, Christians- šfeld (w Šchleswigškej), Königsšfeld (w Badenškej). My nje- mōžemy tajke šjednocženštwu w našchim šerbškim wokrješu mēcz. Duž je widžecž, kač bo dale bōle tež „bratrowšžy“ s wonka čž jih šydlishečžow šašydluja, kaž nowišchi čžab se šwojim wobšho- dom a warbowanjom to šobu pschijneše. Šižo psches ššecžinu „bratrow“ tak „wonkach“ bydli. Wēšo rady do tamnych čžichich, čžištych, psches našche rataške wšy wušbēhnjenych mēštnow, pschede wšchēm do Šerrnhuta šastupišch, dofelž maja wone pschede wšchēm „kšesčžaniški ras“, bjes šwētneho hōwka, šorcžmaršheho žiwjenja atd.

Nješkomdžny tam pohladacz! My Ššerbjo, kiž šmy po wōtzow waschnju pobožnje šmyšleni, mamy to šame šacžuwanje šajtež tamni. A našcha šerbška šupa hišchēže čžiščže šnamjo tannych šydlishečžow, kiž tež kaž šupy wokrjedž morja ludow leža, šbyla njeje. Hladažmy k šnamjenju sa naš na šlēdowaze:

Bratrowška gmejna haji, kaž jejne njeno praji, to waršch- nosć žiwjenja. Šak šhromadže džerža. Sdyž pola naš nēhdy nabožne, mižienske towarštwu byla, šu nētko „šerbške towarštwu“, šajtež mamy w najwžazh žyršwinstich wšach — wažnošć dostale. Njewēra, njemdre žiwjenje s najmjenšcha we pohlednich wot doma mēšta nima. Wēra pola Šerrnhutškich niz tak we wufnacžu, ale w žiwjenju wobšteji. „Masch Šbožniška lubo?“ to je štare „bratrowške“ praschenje. Wošebje tež we žyršwinstim nastupanju na šhromadnosć džerža, kaž šebi šo prawom žaneho Ššerba myšlicž mōz njedyrbjał, kiž šemichi nje- šchodži. „Bratšja“ tam tak pschi liturgisšch a špēwansšch hodži-

nach hromadze pschiindu, kaž tež kšćenje a pohrjebny jako wo-
hadnu naležnosć wobhladuja. Dopominamy so pschi tym na
rjane kšćerlische s jich zyrkwoje, kiž rady spěwamy, kaž wot Zingen-
dorfa: „Duscha s duschu sjednocjena“, „Jesu priedy dži“, „La-
krej a prawdosć Khrystuša“. — Wot jeho syna Khrystijana
Renata: „Kiž so tudy s Bohom jeshadžamy“ (w „Gartje“)!
Kaž hluboko je nabožne sacžucje „bratrow“ do naš pschědsko,
hdyž hebi pschi wěrowanjach tajki kšćutny hłóš sa mandželstwo
pschějeja kaž: „Hdyž je wutroba psches kšćiz sružena —
wotemó jónu sam njebjaj wrota nam“.

Hdy by našy cžaf a naše Šerbowske wjazy Herrnhut-
skeho sprawného šromadneho džětanja měto, dha by so sozjalne
praschenje wotmohlwo. Tamni so snajeja, knano hebi „ty“
rěłaja, kaž tež Šerbjo rady so hebi k pomozu a wožebje na
dobre domjaze a s w ó j b r e žiwjenje džerža.

Se žiwjenjom hromadze s k u t k o w a n j e dže. Wschitzy
tam sa Bože kralestwo a pschede wschēm mišionstwo něšto cži-
nja. Šchož gmejna s k u t k u j e, to so tež jeje stawow widomnje
dótkaj. A hdyž hiščeje dženkaj Herrnhut s mišionistimi pschē-
noschłami a žiwěłowyni wobrasami k nam pschiindže, jich pschi-
jimajmy. My chzemy sa jich mišionstwo wopow wyschē mēč, tež
lětkaj sa jich mišionisti doh (wuczini 685 tykaj hriwonow), a hebi
prajicž, so maja woni 100 000 wobroczenych s astupowacž, wjazny
hacž s wjetšich druhe mišionstwa. Hdyž hiščeje tu a tam „dia-
sporski“ bratr do sarskeho abo druheho doma pschiindže pohladacž,
stare pocžahi wobnowicž, nowe wjasacž, chzemy jich wutrobnje
jako bratrow w tym Šnjesu witacž a hospodowacž, po Šebr. 13
„Hospodujcže rady“. Dopominajmy so, so woni něšto wot
teho žohnowanja, kiž so wótzojo dostali, hiščeje pschijeku. A
my teho trjebamy.

Hiščeje dženkaj wot Herrnhutskich tał njenowane „heblo
bratrowskeje gmejny“, t. r. bibliste městna se stareho a noweho
testamenta — kóždolětnje wukhadžaze — widomny swjast sa
wěru a modlitwu po džebacžtykajach Bože džěczi wschudže sjedno-
cžeja. Po zylej semi tał wotšłóš kšćiz wot Šesufoweje próstwy:
„So bychu wschitzy jene byli“.

Bratrowska wožada je pschēzo dobre wocžehnjenje džěczi a
młodžiny spěchowala. Wschitzy wocžehnjerški wustaw je we
Niskej. We Wjelkwoje je dobra schula sa hólzow a sa holzy.
Runje do Wjelkwoje a Herrnhuta so derje smyšłeni a wo kšē-
scžijanske wocžehnjenje staroscžiwu Šerbjo, kiž móžachu a chzachu
na swoje konfirměrowane džowki něšto wažicž, do wocžehnjeršnje
džowkow na jene abo wjazny lět kšali. Tež je to skónčnje druhim
sohu k lěpschemu pschischo. My drje njechamy, so bychu so
našy džěczi wot ščěrokeho šwěta wusamšle — tola k jich wě-
nemu sbožu trěbne wostanje, so so, kaž w bratrowskej wožadze
na to, sčtož je prawe, wěrne, lubosne, cžekne, pózcžiwne a sčtož
ma kšwalbu, swucžuja, a to so dozpije, hdyž so wot konfirmazi-
skeho woltarja duzy domach abo w někajkim tajkim wustawie
duchownje hladajaj, pažejaj a rostwucžuja. So bychu naše po-
ktracžowanske schule sa hólzow a holzy sa to sohu wužitk měte.

Bratrowska gmejna je so swojeho „wožadneho starškeho“,
kaž Šesufaj mjenuja, psches 200 lět dostojna wopokajala a jeho
hnadu dostala a wudžělowala. A to w pokornoscži bjes farisej-
stwa. Wona ma wješkaj jubilejski džěń 17. žmažnika t. l.
Našcha salka synoda je hižo pschēd kšćim swoje pschipsnacže
a sbožopschecžaj wuprajika.

My ewangelizy Šerbjo so k temu s wutrobu pschisamšnje-
my. Šdobne by bylo, hdy bychmy to hiščeje sčawnje a wožebje
pokajali. Njech wostanje bratrowska gmejna „město na horje“,
kaž Šesufaj swoje gmejny to pschirucži, njech wostanje šwětko
šwěta a hól semje.

Šlody fastojnski jubilej

šwjeczi drugi džěń šwjatkow knjes sarať lic. Wrosť w Šro-
džisčezju. Tež drusy so hižom tajki džěń docžakali, ale woni
běchu, hdyž jón šwjecžachu, dawno na wotpocžinku. Našy ju-
bilar pať žmě jón w fastojnstwoje šwjecžicž, w poknej cžerstwo-
seži mozow cžěla a ducha a teho so s nim sraduje jeho dom, j-
ho wožada, haj žyle ewangeliske Šerbstwo. A hdyž naše kopjeńko
na tutym wažnym, wot Boha spožčenym dnju jeho s wožebitym
„Womhaj Bóh“ strowja, dha wone s jubilaroweho rta džakne
wotmohlwojenje kšćiz: „Waj, Bóh wjetšchny je pomhaj; budž
kšwalba Bohu samemu!“

Šnjaj sarať Wrosť so 29. oktobra 1845 we Wulfich Šdžar-
rach jako žyn tamniškeho kantora narodži. Wudyschski gmnasij
wukhodžiwčiči wón w Barlinje na bohokšowstwo studowasche
a na to dokladne pschihotowanje sa duchowne fastojnstwo we
Wittenbergu dosta jako sohušaw tamniškeho předarškeho semi-
nara. Šjaty džěń junija lěta 1872 so jemu we Wrotšlawju
psches generalneho superintendentu Erdmanna duchownska
šwjecžina wudžěli. W samym lěcže bu wón s saraťjom w Šhol-
nje, dwě lěcže pošdžičho so do Walešch pschěhdi. Kať so
Walešchanski Bóž dom njeđzeli jako njeđzeli pjełnjesche, jako
našy jubilar, wukhotowan s wožebitymi darami ducha s mlo-
dostnym schorjenjom tam swoje fastojnstwo sčawasche. Po
kšćim lětach wón tež tutej wožadze Bóženje praji. Kať Bóh
něhdy k Abrahamej džěsche: Dži s tvojeho wótžneho kraja a se
tvojeho pschěcželstwa do teho kraja, kotryž ja tebi pokajacž budu,
tať wón hiščeje dženkaj kóždemu město jeho powołanja pschi-
pokajaj a sa našeho jubilara bēšče to Šrodžisčezanska wožada.
Šslawnaj předaršej bēšchaj jeho přjedownikaj: wohnitwy Šilbrig
a Šbert, tón muž po Bóžej wutrobje. Do jeju stopow je našy
jubilar sčupaj a je s kšćutnym šwěrnym sčawanjom swojeho
šwjateho powołanja k temu dopomhaj, so je Šrodžisčezjo tež
w duchownej myšli bylo a wostalo město na horje.

Nochzemy wo tym rěcžecž, kať je Bóh našeho jubilara pschi
wschitkim cžěškim, kotrež je tež wón šhonicž dyrbjaj, w jeho
domje žohnowaj a swjěšlaj, tať so wón mjes swojimi steji jako
patriarcha, cžescženy a lubowan.

Nam naleži wuprajicž, sčto je wón swojey wožadze byl.
Ważič ty hebi, luba Šrodžisčezanska wožada, Bóžu wuklu
hnadu, so žměsch nětko dlěje hacž 4 lětdžekatti njeđzeli jako
njeđzeli k nohomaj tvojeho šwěrneho duschowpastyrja šhdacž,
jeho hluboko se šwjateho pižma cžerpane a s kšēscžanskeho šho-
njenja narodžene předowanja kšćschecž a jo lěto won, lěto nuts
šhonicž: Bóža studnicžka ma wody dosč sa wschitke lacžne a ty-
schene wutrobny? Pod jeho wustojnym wóženjom bu twój Bóž
dom natwarjeny, kotrehož jednora, ale wožebna rjanoscž kóždeho
kemscherja k nutrnoscži šbudžuje. A sčto je wón hewaj jednot-
liwym stawam swojeje wožady jako jich duchowny wótž byl a
je, snaty kaž s waschijom našeho šerbškeho luda tať tež s wu-
kajami šwětnoje wyschnosčeje, někotremu tež w swonkownych wó-
žach radžicž wjeđžaj.

Jako žynej wucžerja je našchemu jubilaraj wožebity dar
wucžerja spožčený a teho dla so po žmjerčzi njebo saraťja
Šmischaj wóženje šerbškeho předarškeho seminara do žaneje wu-
stojniškeje ruky položicž njemóžesche hacž do ruky Šrodžisčezan-
skeho saraťja. Najwjazny našchich mlódschich šerbškich duchow-
nych ma so jeho rostwucžerju džakowacž, so móžaj s wustojnym
trjebanjom šerbškeje rěcže swojey šerbškej wožadze kšćiz, haj
někotremu mjes nimi je Šrodžisčezanska sarať byla kaž mała uni-
wersita, hdyž je so jemu wjele teho rostwucžerja, sčtož běchu jemu
wucžerji mužoj na uniwercize nješajne wostajili.

Wot lěta 1906 hem běše našch jubilar f pschedbndu herbssteje předaršsteje konferenzy a je ju 15 lět dołho f mērnej, ale f wěštej ruku wodžik, je ju, hdyž je trěbne bylo, wustojnje fastupował a prawa našchich herbskich wožadow rajnje schitował. Poroki, wot wěšteje strony sběhnjene, wuwostate njejšu, ale wón so f tym njeje samylicž dał, mudrje wotwažujo, sčto je móžne a sčto njemóžne, sčto so dozpicž hodži a sčto niz. Tak je pod jeho wodženjom kódz našcheje herbssteje předaršsteje konferenzy mērnie fwoju cžaru jěła, hdyž so tež druhdy žolnty sběhachu, fwoj wotfynjenty kónz we woczomaj, Bože kralestwo w herbskich wožadach twaricž. Wny fmy našchemu jubilaraj sa wschittu prózu, na wodženje herbssteje předaršsteje konferenzy naloženu, f wutrobu džakowni. Wustojny a dostojny je so wón fwojimaj prjedownikomaj w tutej službje pschisamfnyf, njebo fararjomaj Zmiškej a Zafubej.

Ale našch jubilar je so tež psches herbske wožady won fnaty scžinik jako dołholětny fobustaw našcheje krajneje synody. Wufwolenty pschede wšchem wot fastupjerjom němstich wožadow, kotřiz mējachu f njemu dowěrjenje, je wón rofumił, na synodže herbske mjeno f cžesčzi pschinjesčž. Na jeho hlóž fju tam radži kědžbowali a jeho sfonjenu radu febi wažili. W něcžisčkej synodže je wón na nowej wustawje sa našchu krajnu zyrkej fobudželał, stajnje so wo to prózuj, so našche herbske wožady njebychu pschitrotšene byle a so by so jim wěsta fawostatnosčž jich zyrkwineho sarjadowanja sarukowala. Kaž w našchej krajnej zyrkwi tak je našch jubilar tež na synodže najstaršchi duchowny. A jako so tam pschi jeho wyfokich lětach na jeho cžerstwosčžiz džiwachu, móžesche wón wotmolwicž: „Ssym tola Sserb!“

Wjazy krocž je našch jubilar cžesčženy. Albrechtowy rjad I. rjadownje jeho pschi. Lipsčžanska theologiska fakulta je jenu titul theologiskeho licentiaty spožčžila.

Našche kopjenko „Fombhaj Bóh“ žane rjady wudželecž njemóže ani žane cžesčžne titule spožčžicž, ale f wutrobny wone pscheje:

Bóh spožčž Wam, wjelecžesčženy knjes jubilaro, so mohli hifščeje mnohe lěta w mozy fwojatkowneho Ducha fwojeho fawstojnfstwa hladacž, Waschemu domej f wjeřelu, Waschej wožadje, haj žytemu ewangelftemu Sserbowfstawu w našchim kraju f žohnowanju.
M. w B.

Zyrkej a stat.

Sswjatkowna swjeřelaza powjesčž bē to, kotruž na Bože fšpicže swony našchich ewangelfkich zyrkwjom rošnosčžowachu: We Wittenberku Lutherowym scžinichu ewangelfke zyrkwoje swjast zyrkwjom. To bē najrjejšche a najpěknisčhe fawwěcženje fwojatkow, kotrež fju narodniny fšhesčžanskeje zyrkwoje, fšhesčžanskich wožadow. Sčtož je bylo psches lěstotki psčecže a pořpnt, to ma nětko wěsty fakožł a fapocžatf: wšchē to rostorhane ewangelfke zyrkwoje nětko jedyn žyfk! We Wittenberku sfjewi sfhromadženym rano piřlanje f wěžow a furrenda, so je to wořebity džej. Wo fštwje, w kotrež je Luther bydlif, wotmē so krotka fwojatocžnosčž. Wot tam poda so fwojatocžny cžah, natwjedowaný wot mlodžiny f fhorhojemi, pod swonjenjom wšchēch swonow do hrodowskeje zyrkwoje. Tam bē w 10 hodžinach fwojatocžna Boža služba. Předowanje baherskeho zyrkwineho wodžerja pořasa Jesuža jako teho, w kotrymž so wšchitz ewangelfžy namafacž a sfjednocžicž dnybja. Po předowanju swola pschedbnda němsteho ewangelfkeho zyrkwineho wubjerka prezident dr. Möller, fastupjerjom zyrkwjom, so bychu fwojatocžnje pschistup f swjastej zyrkwjom wuprajili. Na to wustupichu po rjadu 40 fastupjerjom wšchēch

28 němstich ewangelfkich zyrkwjom. Najwjetšcha f nich wustupi přenja: ewangelfka zyrkej staršch prufskich provincow, najmjejšcha f nich wustupi pořlednja: ewangelfka zyrkej krajika Birkenfeld. Byrgle zunjo piřtachu. Wšche městna, hdyž f semšte pomostanki našcheho reformatora Luthera wotpocžuja, na blidže, f Lutheroweje fštwy tam stajenym, fapřichachu wšchē se fwojim mjenom so sa „swjast zyrkwjom“, pschistajiwšchi f podpřimej flowo biblije. Po sfkóncžaznych flowach prezidenty dr. Möllera buch sa widomne fnamjo tuteho wulžy wažneho poděndženja wěnyž položene na rowaj Luthera a Melanchtona. Wšfaze halleluja sběhach: so f njebjeskim wyfokosčžam, wupowjedajo Bohu džak, so hromadu je swjedf zyrkwoje ewangelijona. S dypkom 12 hodžin wopuschčžichu sfhromadženi Boži dom a swony rošnjeřechu psches ewangelfke kraje wjeřoku powjesčž.

S blifsa a f dalofa.

— W Budnyščinje wotmēwaja so frijedu po fwojatkach herbske sfhromadžiny a to w Sserbskim Donje. w 11 hodž. herbske knihowne towarštwow, w 2 hodž. towarštwow pomozny a 1/2 hodž. předarška konferenzy.

— Na Wóřmužowej horje na mjesach Wóřborkškeje, Ršchizowškeje, Keřlicžanskeje, Mořacžicžanskeje a Kotowškeje wožady fwojeczšche jich sa ewangelfkich wořebj; mlodžina, wulka a mała, na Bože fšpicže rjany lěfny a hórski nabožny fwojedžen. Njech tež Bože flóncžko duzy na horu pschederje f nami niēnjšche, tam w fšlódku sčtomow bē rjenje. Do dala hladamy na pola, kufi, wjeřki našcheje rjaneje lubeje domifny, kotruž je nam Bóh řenjes tak rjenje f mejštej pnyhu wudebit. Fosauny Wufrancžanskeje wožady fawlinečžachu f fšerlufšchom. Wóřborkški duchowny pominašche se fawodnym flowom džakowanju f Bohu Wjeršchnemu. Duchowny Reuter f Draždžan, mnohim wójnškim wobdžělnikam f pola derje fnaty, rěčesčhe w jadritowch, fahorjaznych a hnuzaznych flowach f wulkim a małym, f mužškim a žonškim, sfkóncžejo f tutej rěčju fwoje ewangelfstifke sfutkowanje, w kotrymž bē wot njedžele Rogate fem Wóřborkškej wožadje služik. Fastupjer prufškeje zyrkwoje, Sbjelsčžanski duchowny, pořasa na swjastki, kotrež mjesu blifko pschepinaja a ewangelfkich tu a tam wjasaju do jeneho swjasta: ewangelfto-lutherskich Sastškeje a starolutherskich a ewangelfkich Prufškeje. Bē to wobras w małym wot teho, sčtož so fawfny džej we Wittenbergu Lutherowym sta. Sfšerlufšche wot hudžby pschemodžane wjasachu wšchēch pschitomnych do jeneho wufnacžja psched Bohom. Sstowa mlodženza pominaču pschitomnych f lubosčži. A pschitomni tam bēchu f dalšchich a namjeřnych fawškich wožadow jara wjele, wjele pař tež f prufskich wožadow, kaž f Ršchizowa, f Sbjelska, se Wufrancžiz, haj f Alětneho. Jako f wječoru so bližesche, fhwatachny dom. Frimartja hrožachu. Tola njemóžachu nam pschinjesčž druhého, fšiba Božeho žohnowanja sa hona, kufi, pola, fahrody. —

— Wifkowanje. M. w B. na Sswjatu Trojizu — W. w B. sa 1. njedž. po Sswj. Tr.

Samolwity redaktor: farat Wyracž w Mořacžicžach.

Čiřšcž Ssmolerjež knihicžisčžecžernje a knihacžnje, fapř. družfstwo f wobmješowanym rukowanjom, w Budnyščinje.

Sy-li spēwat,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje dželať
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z njobješ mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šerbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščežerńi a plačzi šchwórtlětnje 2.— hr. š portom 2.50 hr.

Šwjedžen šwjateje Trojizy.

Romsk. 11, 33—36.

Šdajž něchtó, kotryž w horach puczuje, na pošlednu horu šlupi, wot kotrejež jeho pucž do plódnjeje runiny dele wjedže, dha woštanju wón škwilu štejo a hlada wróče na tón pucž, na kotrymž je pišchol a wopomni, šhto je wón na šwójim pucžowanju widžil a šhonil. Wny runjamy šo dženzka tajkemu pucžowanju. W běhu tuteho žyrtwneho léta šmy přěnu pokojzu pšehožili, kotraž běšče bohata na wulkich šwjedženjach a pšehd nami leži runina „po šwjatej Trojizy“. Dha džezja našče myšle hiščeže juntrócž wróče na te wulke škutki, kotrež je Bóh š našemu šbožu čžiniť a nam š nowa pšhipowjedacž dať. Wny hladamy hiščeže juntrócž na tu njewurjekniwu lubošč Boha Wótza, kotraž šo w tym džěšču w šlobje tať krašnje šjewi, na wopor Božeho Šsyna, kiž je naš pšhes šwoje hórke čžerpjenje a wumrejeće wumohl, warbowal a dobyť wote wšhitkich hrěchow, wot šmjercže a wot čžertowškeje mozy a na hnadu šwjateho ducha, kiž bě něhdy na wuczomnikow wulaty a kiž tež na našchich dušchach dželať, šo by naš ša bėrgarjow Božeho kraleštwia a ša herbow pšchichodneje krašnosčeže čžiniť. A šhtož tu widžimy, wobjima dženzknišcha njedželať, kotraž je Božej šwjatej Trojizy pošwojećena a pšchitwola nam: tuczi tšjo, kotšiz šu wasche wěčžne šbože šhotowali, Bóh Wótz, Bóh Šsyn, Bóh šwjaty duch šu drje tš parschonny ale niž tšjo Bohojo ale jedyn Bóh, trojenicžki Bóh, jenateje mozy a krašnosčeže a čžesče. To je našča kšhesčžanška wěra, ke kotrež šo wšhitžy kšhesčžjenje po wšchjej šemi wušnaja a kotraž naš wotbželi wot Židow, póhanow a Mušamedanow. Drje, tež ša tať někotreho, kiž kšhesčžijam rěka, je tuta Boža

šwjata Trojiza kamjeň nastorka a pohórschenja a něchtóžkuli praji: Šak móža tšj parschonny a tola jedyn Bóh bheč; to je pšhečžiwu wšchemu rošomej. Ně, to njeje pšhečžiwu rošomej. Wšchudžom w Božej pšchirodže štupa nam džiwna trojiza napšhečžiwu. Še jedyn čžadž a tola šańdženny, něššičhi a pšchichodny čžadž; je jedyn rum a wón wušpšheštreje šo do hlubokosčeže, šchěrošosčeže a wyškosčeže. Šy šy jedyn čžłowjek a šy čžělo, duch a dušcha. Niž pšhečžiwu rošomej je Boža šwjata Trojiza ale wušchšče našcheho rošoma. Wny njebudžemy a njemóžemy tať dolho, kaž šmy tu na šemi, tute potajništwu Božeho bheča šapšchimnyčž a dopóšnacž. Šdyž šwój duch do njeho pomurimy, dha je nam, jaťo bychmy do hlubokosčeže hlubiny polneje šwěťka, jašnosčeže a krašnosčeže hladali a našcha hlowa počžina šo nam wjerčžičž, jaťo bychmy hladali do njekšónčžneho morja, kotrež w tyšaz barbach šchumi a šo blyščeži, tať šo nam myšle šańdu — a my hinať njemóžemy, hacž šwoje ruzž štyšnyčž a šo modlo se šwi. Pawokom wušnacž: O kajka hlubosčž teho bohatštwia, woboje teje mudrosčeže a wědomosčeže Božej! Šemu budž čžesčž do wěčžnosčeže. Šamjeň. — Šaj, čžesčž budž Bohu Wótzej a Ššhnej a Ššwjatemu duchej!

1. Wot njeho šu wšhitke wěžy — to je škutť Boha Wótza;
šhwal jeho!
2. Wšhes njeho šu wšhitke wěžy — to je škutť Boha Šsyna;
wěť do njeho!
3. Š njemu šu wšhitke wěžy — to je škutť Boha šwjateho ducha;
daj šo wot njeho wobžičž!

1. „Wot njeho šu wšhitke wěžy“ praji šwjaty japošchot w šwójim wyšokim kšěrlušchu na Božu Ššwjatu Trojizu. Móžesh ty šapšchimnyčž, šhto tute křótke šłowa wušpraja. Wšhitko,

ščtož je, ščtož widziš abo njewidziš: gwjeczi jandželjo w nje-
bješčach, plónzo, měščacž a hwěšdy, hory, kotrež so wyššo po-
sběhaju, a plódné doliny, schumjaze morja a pluškotaze rěki, ryby,
kotrež we wodze pluwaja a četwy, kotrež w próšče kaža, swěrxjata
w hródžach a na polach, ptacžki w powětrje, my čłowjekoj, ty a
ja: my wschitzy gmy wot Boha stworjeni, wot Boha Wótza.
Drje, stworjenje je skutk trojenicžkeho Boha. W 1. knihach
Móšesowych w 1. stawje čitajš, kač je Bóh wschitko psches
kame słowo činił a gwjaty Jan nam wobšwědeži, so je to
słowo Boži Ssyn, Jan 1, 3, a so Boži duch lětasche na wodacy.
Ale Boži Ssyn a Boži Duch běščtaj pschi stworjenju grat we
Božej ruzy; tón stworicžel je Bóh Wótz; tehodla wušnjemy we
prěnim artikulu: ja wěrju do Boha Wótza, wschěhomózneho stwo-
ricžela njebješkow a semje. A wón wschitko šđerži. Wón wodži
plónzo, měščacž a wschitke hwěšdy, kotrež w nješčonežnej dalo-
toščzi swoje pucže čzahaju. Esu wulicžili, so móžesch s twójimaj
woczomaj něhdže 3000 hwěšdow widžecž, wsmi dalokowid, a ty
wobladaš wjele tyžaz wjazny, a psches fotograf šu hiščeže wjele
wjazy namakali, kotrež šu tač šdalone wot nascheje semje, so
žaneho čłowjeka wócžko je ženje wobladač njebudže; a wschě
džerži Bóh je swojej móžnej ruku. Wón wodži mrócžele a wo-
schewi lacžnu semju s deschěžikom a s rožku; wón sežiwu wschitke
swěrxjata a dawu kóždej rostlinje, ščtož potřeba. Wón lastara
tež tebe je wschěj žiwnoščzu. Móžesch ty šapschimnyčž, ščto
š temu šlušča! Ty prašchesch šo pschi nječičiškej drohocže se
staroščemi: kač móžu ja tym šwojim š najnujšchemu te naj-
nujščemu wobstaracž. Ščto je tvoje hospodarštwu pornjo Bo-
žemu! A kač mudrje je Bóh wschitko wustajil! Jenož na nječiči-
chžu tebe tu dopomnicž. Naschu semju je wón s powětrom wob-
dawal. Njebly-li wón to čžnił, by na semi wodnjo tajka hěža a
we nožy tajka šyna knježila, so žane žiwjenje tu njeby wob-
stacž mohlo. — Psched lětkyžazami je wón wulkim wyšokim
ščtomam roščž dał, psches žalostne semjerčenje je je hłuboko dr-
semje ponuril, hdžez šu šo do wuhla pscheměnil, so njetrie-
banu my dženzka w symje šymu mrēcž. — Pohladaj na tvoje
čžělo, na tvoje woczki a wušchi a wschitke stawy! Š kajke mu-
droščžu je wschě wuhotowane! A dha šmaža šebi ludžo prajicž,
so je wschitko šamo wot šo po šakonjach pschirody tač šo rošwi-
walo a šhwala tajku hłupoščž jako wulku mudroščž! Ně, žyla
pschiroda předuje nam: Wot Boha šu wschitke wěžny. A ščtož-
kuliž s widžazymaj woczomaj wokolo šo hlada, tón dyrbi swojej
ružy štyšnyčž a s Pawolom wušnacž: O, kajka hłubokoščž teho
bohastwa, woboje teje mudroščže a wědomnoščže Božeje. O,
šhwat Boha Wótza: Knježe, kač šu tvoje skutki tač wulke a kač
je jich tač wjele. Ty šy je wschě mudrje wustajil. Špěwaj jemu:
Kač je Bóh jara dobročiwu! Ščto njehnuty mohł šawostacž?
Špěw. 639.

2. Bóh Wótz je wschitko stworił a to ša naž čłowjekow, ko-
trychž je po swojej podobnoščki čžinił, kotrymž je nješmjertnu
dušchu dał, duch wot swojeho ducha, so bychny š njemu pschisčili
do njebjež a džel dostali na jeho krašnosčzi. Dha swolischtej Sa-
dam a Žěwa do hrěcha a s nimaj šapadne žyle čłowjestwo do
wotročkowschwa šmjereče a čžerta. Ale čłowjekoj njemóžachu
na Boha šabychž, jich dušča žadašče šebi po Bosy. Ščto šu
wschitko špytali, so bychu šo wumohli s knježstwa Božeho psche-
čžiwnika! Kajke wopory šu pschinješli, kajke martry šu na šo
wsali, so bychu Bože špodobanje šebi dobyli. A Bóh w nje-
bješčach widžesch jich nuju, jich žadanje a próžowanje. Jeho lu-
boščže běšče jich žel. Wón čžyšče šo tač rad nad nimi šmilicž.
Ale jeho prawdoščž to njepšchida: Tuta džesch: Psches swoju
winu šu čłowjekoj do swojeho hujenstwa pschisčili. Woni šu
nětk wěčžnje šhubjeni a šatamani. Žadny hrěšnik njemóže

psched tobu wobstacž. Dha namaka Boža mudroščž džiwny
pucž š šbožu šhubjeneho čłowjestwa. Ta džesch: Ščel Tvojeho
Ssyna š nim. Tón je tón jenicžki, kiž móže jich wot hrěchow wu-
čžičicž a wot knježstwa šmjereče a čžerta wumóz, tač šo budže
tvoja prawdoščž a luboščž špokojena. A tač šo šta. Boži Ssyn
wopuščeži swoju njebješku krašnosčž; wón narodži šo w niščošči
a šhudobje w Bethlehemje, wón šjewi nam Božu luboščž a wu-
mrje na šchizju na horje Golgatha! O, kajke potajništwo! Boži
Ssyn wěrnny čłowjek, našč bratr! Boži Ssyn pschecželnitwje
wobšhadžujo s hrěšnikami, kotšiz jeho luboščž s čžornym nješčo-
šom šaplacža, haj jeho hidža. Boži Ssyn wišajo na šchizju, na
drjemje poklecža a mrějo najšórkischu šmjerečž! Ščto móže to
šapschimnyčž a šrosymicž. Š čžemu je wón to čžinił? Šo by naž
wumohł, warbowal a dobył. Nětk móžemy šo w žiwjenju a
wumrječžu na to špuschječecž: Psches njeho šmy my wumóženi!
A to je ša naž hiščeže 1000 krócž wažnišče a krašnišče hacž šo
šmy wot Boha Wótza stworjeni. Nětk móžemy wyšcacž. Ščto
čže šatamacž? Šchryštuš je tudy, kiž wumrjel je, haj hiščeže
wjazy, kiž tež šbudženy je, kotryž je na prawizy Božeje a šastu-
puje naž. Rom 3, 34. O, šhibuj swoje kolena psched šbožnym
potajnistwom wumóženja a wušnaj šo modlo: O kajka hłubokoščž
bohastwa, woboje teje mudroščže a wědomnoščže Božeje.
Wot Boha Wótza šmy stworjeni, psches Boha Ssyna šmy wu-
moženi. Šimaj budž čžesch do wěčžnosčže. A čžeschuj Boha Ssyna
na psches to, so do njeho s žylkej wutrobu wěrisch, to rěka, so ty
šo jemu s čžělom a s dušchu podacž, so šy ty jemu žiwu, so jemu
šlužisch we wěčžnej prawdoščzi, njewinnoščzi a šbožnosčzi.

3. Ale se swojeho rošoma abo možy njemóžesch ty do Je-
šom Šchryšta tvojeho Knjesa wěricž ani š njemu pschicž; to mo-
žesch jenož s pomožu šwjateho ducha. A tón čže tebe š Bohu
Wótzej a Ssynaj dowješcž; duž daj šo wodžicž.

Bóh gwjaty duch, kiž wot Wótza a Ssyna wušhadža a psches
kotrehož tež tu na semi skutkujetaj, bu gwjatki na wuczomnikow
wulaty a wot tuteho dnja džěla wón na čłowškich dušchach a pyta
jich š Bohu dowješcž. Ale kač džiwne došonja wón tuto swoje
džělo? W štučžkach do nascheho teksta rěči šw. Pawol wo tym,
so je Bóh Šraela, šwój wušwolenny lud, šastorcžil a na jeho měst-
nje pohanow š šbožu powital. Ale jenož šhwilu dyrbi Šrael ša-
šlepšeny wostacž, hacž by ta pošnosčž tych pohanow nuts šeschla.
Ščonežnje dyrbi tež Šrael šbožny byčž, pschetož Bóh je wschit-
kich pod njewěru šawiknył, so by nad wschitkimi šo šmilil. A
tuto džiwne wodženje Bože špšnajo woła Knjesowy šapšchtol:
„Kač njedopytajomne šu je šudženja a š njewušlědženju jeho
pucže“. A wjele prašchenjow wotučža tu w naž. Šdyž čže
šo Bóh nade wschitkimi šmilicž, čžehodla šamšnje wón přjeda
wšchitkich pod njewěru? Šdyž dyrbi Šrael ščonežnje šbožny byčž,
čžehodla dowoli wón, so šo jemu tajke šašlepjenje štanje? Čžeho-
dla je Bóh Židam ššobocžiweho ducha, a woczki dał, so bychu njewi-
dželi, a wušchi, so bychu nješlyšcheli hacž do dženznišcheho dnja a
pohanam dawu wón woczki, so woidža a wušchi, so šlyšča. A my
prašchamy šo dale: Šdyž je Bóh pohanow wušwolil, čžehodla je
dženzka hiščeže tyžaz millionow, kotšiz njewěrja. Š čžini šu
woni to šawinowali a s čžim šmy my šebi šašlužili, so nam
šwětko ewangelijsko šwěcži? Čžehodla je Bóh pschidał, so bychu
šchěščžienjo tač šurowje pschěščžehani, so šu dženzka šašo tajke
čžěžke čžazy ša šchěščžiansku žylkej pschisčle. Čžehodla dyrbja
pobožni husto wjele čžerpicž a bješšbožnym wjedže šo berje? A
kač wjele štyšnišch „čžehodla“ pošběhuje šo kóždy džent s tyžaz
wutrobom pschi šhorokožach, pschi rowach! Ščto wotmolwimy
na to? Najpřjedy s našim tekstem: Kač njedopytnuja šo Bože
šudženja a š njedomušlědženju šu jeho pucže. Porasnje pschi-
dawamy: my je njemóžemy šapschimnyčž a šrosymicž. Ale my

wopomnimy: so je Bóh s Anjesom. Što fmy my jemu priedy dali, so by wón jo nam sažo saplaczicž dyrbiat? A hdyž fu nam Bože pucze czémne a njesroshmlive, tón tónz, te kotremuž wjedu, snajemy: t njemu, t Bohu do njebež fu wschitke wěz. Wschitko, štož fwojaty duch na naž sczele, dyrbi jenož t temu flužicž, so bliže t Bohu pschindžemy. A junu, hdyž budžemy wschitko we fwtelne spósnacž, budžemy se spodžiwanjom widžecž, taž rune bėchu te pucze, kotrež idachu so nam tu na semi taž fchitwe bycz a budžemy fhwalicž: O fajka hlubokoscž, teho bohastwa, woboje: teje mudrosce a wědomnosce Božeje. Ale jenož potom, hdyž so tu wot fwojateho ducha wodžicž damy. O flubmy jemu: Haj, wsmi ty ruzy mojej a wjedž mje ham. S tym czesczicž Boha Šwajateho ducha.

Do potajnstwa Božeje fwojateje Trojizy fmy džentža pohladali. Dopósnacž jo njemóžemy, to budžemy halle w njebežbach. Ale štož fmy tu widželi, to nuczi naž t wufnacžu: Ta žyła fwojata Trojiza budž do wěcznosce fhwalena. Hamjen. M. w R.

Na fwojatu Trojizu.*

2. Kor. 13, 13.

Šbóžne potajnstwo Božeje fwojateje Trojizy.

Šlób: Budž fhwalba Bohu hamemu ic.

Šso potajnstwo nam wotkrywa
doscz hluboke a krašne,
— to rěła fwojata Trojiza,
taž rěči fłowo jakne.
t nam pschitadžaze wot Boha,
naž pschitadžaze do fwtelka,
hdyž na njo ledžbujemy.

Bóh Wóczež wschekomóžny je;
wscho žiwjenje je t njeho!
Bóh Šsyn nam šlicza žiwjenje,
je podomnoscz ham jeho!
Bóh fwojatny Duch naž ro-wěczja
je fłowom móžnym žiwjenja,
jo fmyereči wucželnjemy! —

Taž Bóh džě je Trojenicžki,
tož fwtelci fłowo jeho;
nam podawa so w luboscži
sa žórlo šboža wscheho! —
Hdyž Wótz, Šsyn, fwojatny Duch
[kam je,
kiž posticza wscho žiwjenje,
fmy my nět džěči Bože.

Se hnada Anjesa nascheho
a wěczna luboscž Boža
a dostatt Duchu fwojateho
nam študžen wscheho šboža! —
Šlaj! Taž je Bóh Trojenicžki
we njesachodnef krašnoscz
nam njehodnym so šjewit.

A žórlo, študžen wulwa so jako rěła žywa
tam t wěcznosce hem do fwteta so naž by wóžiwila;
Duch fwojatny Boži pschitadža naž do šbóžneho towarštwu
t Trojenicžkam wšchaf Bohom! —

* Škrótscheny spěw t lěta 1908.

Zyrfej a stat.

W Barlinje fu so wólby do radow starschich (Elternbeirats-wahlen) pschi ludowych schulach wotmėwale. Štejeschtej febi tam dwě lisežinje napschecžiwu: fchesczjansto-njepolitiska a fjednocžena sozjalistiska lisežina. Na přėnschrej bėchu so wschitzy fjednocžili, kotřiz chzedža bycz fchesczjanzy starschi a fwoje džěči tež sa fchesczjanste wufublane mēcž, na drugef wschitzy, kiž fu sa snate sozjalistiske samėry. A taž mėnišch, taž bu to nět tam w Barlinje, tutym Babelu, taž so to taž husto fwari, wolene. S přėnschreje listy, fchesczjansto-njepolitiskeje, bu jich wufwolennyh 4242 fastupjerjow a t tamneje sozjalistiskeje 2349. To rěła, so maja fchesczjanzy starschi na Barlinskich ludowych schulach wjetšinu, skoro t dwėmaj fšecžinomaj. S dobom fu we wschěch jenotlmych radach starschich fchesczjanzy wjetšinu dostali. Tute wólby fu sawěsčje něšchto wofebite a wažne we fwojim wufbytku a směja wěsčje fwoje scžěhwki. So t tym njeje pschewjele prajene, počaže nam tež snata sozjalistiska nowina „Vorwärts“. Tuta mjenuje tute wólby jene wulke poraženje.

A tuto je czim wjetšche, hdyž wopomnišch, so mējachu sozjalistizy starschi do teho nahladnu wjetščinu. — Taž drje fme so wocžakowacz, so wólby pschi wschich schulach tež hinajšcheho wufbytku njetwufodža.

Podobne powjesčje pschitadžaja tež t druhich pruskich městow. A tajkim dobytkam sa fchesczjanstvo fu wofebje dopomhale fjednocženstwa fchesczjanstich starschich, kotrež fu žitwe sa wólbe džělate. W Pruskej mjenuja so tute fjednocženstwa fchesczjanstich starschich: Christliche Elternbünde, w Sakskej: Christliche Elternvereine.

Chzesč-li profeta bycz, móžesch t tuteho wěsčicž wobroczenje te fchesczjanstwu. Tež druhe snamjenja počasuja na tajke so blizaze dobywanje fchesczjansteje myšle, wofebje fšudžowanje a fšutkowanje mlodžiny. Kaž so se wschelach stron wobfwědčja, pschibywa mjes mlodžinu hibanje, kotrež chze t snowanarodženju w fchesczjanstkim duchu dowjesč. To by tež tón jenicžki prawy a strowy pucz byl t nowonarodef žyłego luda.

Tola njestajemy pschewjele njedoczakliwewe nadžije na tole. S městnami je mlodžina, niz jenož flužaza ale tež domjaza hiščeje fhětre hluboko w fwětnych czintach a njeschesczjanstkim waschnju! So bychu so wschitzy wėrni a wėritwi pschewo sažo fjednocžili do fwojatkowneho dobroproschena sa nasch lud, niz najpošledy sa naschu mlodžinu!

Njech je sa fajmazny dodaw t t dodate, štož na fšhadžowanzy sozjaldemokratiskeje strony we Weimaru jedny sekretar tuteje storny wupraji: „Dacž runje je so sozjalistiska strana jara wo tute wólby do radow starschich starała, nješku wufoschi wólbow šwoježelaze“. „Dyrbimy tola“, taž wón po fłowje rěknje, „nashonicž, so nasche towaršcki (unsere eigenen Genossen) so pschecžiwu nam wobrocžichu, so nochzedža febi nabožinu se schule wufstorkacz dacž“. Dale wón rěknj, so je wlitw duchownstwa jara wulki byl a so njeje podpjera psches wuczerjow tajka była, taž by so to pschecž dyrbiat. — Tole je wěsčje jara wažne wufnacže. Ale što czini sozjaldemokratiske nowinarštwu? Wono wjedže dale radikalnu schulstu politiku a njedžywa na pschecža a smyhlenje fwojicly fšobustawow a pschewiřowarjow. Budža febi to tuczi dale taž lubicž dawacz?

Nabožne pozabhi evangelskich Šserbow t bratrowskej gmejnje.

1. dodaw. Maty Wjelkow.

Někotry t dobrego stareho fchesczjanstkeho fšerbškeho doma rodženy Šserb, ham hižo we wschichich lětach stejazy, so džentža na stowarščenje dopomina, kotrež je wot starschich, nana wofebje, w mlodnych lětach pschi wopytowanju fwojedženjom „bratrowskeje gmejny“ w Matym Wjelkowe widžal. Mite, snutskomne sacžucza ducha na thchle hodžinach wotpoczujaja. Šbudženi Šserbja, kiž do Herrnhuta nječajachu a nješědžachu, buchu tu w bliskim Wjelkowe to namakali, štož jich duchu wofebje spokoješche, gmejnstwo. Džakowne wopomnjecze jich wjele t tutym žórkom rjaneho duchowneho žiwjenja fjednocži. Duž njech tež je Wjelkowej, na kotryž je w czěple 20 hižo spominjene, tež we Šserbškich Nowinach czo. 105 t. I. w nastawku „wo fšerbškim ludowym basniřtwu“ t wjazzy řadami, jednory pomnik w fšědowazyym stajeny.

Wjelkowska bratrowska wofada w lěczje 1751 jako fšecžepjeit wot Herrnhuta mjes Šserbami a sa Šserbow nasta. Někotre lěta bėchu hižo „bratřja“ na kuble wschšcheho hamškeho hejmana t Gersdorfa w Czichonjanskim hrodže Bože flužby sa duchownje fšudženych t Herrnhutom krcže hromadže džeržazyh Šserbow džerželi. William B i e r r tehdy pišche wo 42 mužoch, 36 žon-

stich, 7 nježenjnych kotrow a 14 nježenjnych bratrach, kotrymž hwojedenje dawo, so „s czełom a duschu na Bratrowskej wožadze wišaju“. Jeho skutkowanje ho niz jenož na Czichonzy a na w najbližšej wokolinje bydlažnych pscheczelow bratrowskeje wožadny wupschesczerasche, ale tež hiščeje dale do Wojerez a do Delnjeje Łužizy. Jako pak spomnjeny knjes s Gersdorf woczi sardželi, jeho herba hrabja s Gersdorf nad Bartom wupraji, so „žaneho bratra s Herrnhuta w Czichonzach czerpicz nochze“. Na to Wieser wobšamfny, Czichonzy wopuscheczič a hrjedziščežo bratrowskeje dželawosčeje mjes Sserbami na to bliske (poł hodžiny sdalene) ryčesfublo w Małym Wjellowje pschepoložicž, kotrej bješche 1745 s kupjenjom na Wlateja D o l h e h o (Langu) s Dobrosčez. stawa wožadny, pscheschlo. Tak bratšja 20. haprleje 1751 se hwojeho dotalnego shromadziščeža wuczahnychu a „wsachu (kaž w dženiku rěka) blidko, kóždy kawtu kóbu a džechu tak wješkeli a dobreje myšle do Malesho Wjellowa“. Wot teho dnja kolonija Mały Wjellow pódla hižo wobstejajeje stareje herbskeje wšy nasto.

Kak s nowej Bratrowskej wožadze dóndže?

S Czichonž wuczechnjeni „bratšja a kotry“ w knježim dworje hospodu a jstwu sa shromadzišny dostachu. Bratram M. Dolhi „wjelb a kotram komoru pschipočasa“, tak cžitamy. „Wachowe kchachle kupichu sa kódy rum. Te ho kurjachu, ale woni bėchu wješkeli, so móžachu ho w smyje wobhrjewacž“. S molom pak ho „hród“ pschitwari, někotre jstwy ho s tym dobychu a přenja sala nasto, sa kotruž bėchu ho se Židowa 200 toler darile. Wóřny tež s wokolinny pscheczeljo a kóbuštawy tuteje nastawazeje herbskeje wožadny pschikhadžachu a hebi blisko dwora statoł natwarichu — bjes praweho nacziška (plana). Mjena přenich su Franz Budin s Czech rodženy, Jan Wjela s Brěšowa, Sandr. Kora s Zantez, Jan Ducžmann s Kluscha a drusy. Najwažnišče twarjenje pak, kiž w tamnych lětach nasto, bė „wožadny dom“ (Gemeindehaus), s kotrehož s pomjetščenjom z y r k w i n s t a s a l a (zrkef) nasto. Horliwosč twarjerjow ho s teho pokaze, so ho psches nje-měry křdomlěneje wójny wot twarjenja wódžeržecž njedachu, hacž runje wójnu wjedžaze wójsko pruskeho krala Bjedricha a jeho nje-pscheczelow, Saffich a Awstrijskich, wospjet w najwjetškej bliskofeži ležachu. Čaložny kamien sa saku ho w lěče 1757 cžičeje s cžicha položi. Jako pak bješche ho twar sapočaz, bu s wulkim sahorjenjom spěchomany: Sserbjo, kaž rěka, 600 toler s temu darichu a darmo pschitwosty cžinjachu, so móžesche 30. kmažnika 1758 ho přenja wožadna shromadzišna w nowym Božim domje džeržecž. Dženik wo tym powjeda: „Wěrlysch: „O, hłowa krawnje šbita“ spěwachu a pschi kłowach: „Ja kłostnik steju tudy“ wšchitzy jow bydlažny bratšja a kotry na hwoje woblicžo padžechu s cžesčži jeho nrēcža a krawjenja. Tež njedželu na to, 2. žnjenja, jako wšchitzy s shromadnemu Božemu blidu ho džeržazy wonkowni ho shromadžichu a přenju zyrkwinskou modlitwou spěwachu, tehdy pschi kłowach: „Ty chžyl wotewrjene durje sa hwoje ewangeliom dacž“ na kolena padžechu a saku pod wjele křhlami kłowje a Knjesej zyrkwije poručichu, Jeho Wótzej a Duchej s wěrnemu wopytowanju a žohnowanju a ju sa kłětku Jesuhoweho cžerpjenja mjes Sserbami požwječichu. Wšy ho Šbóžniškej džakowachny, kiž je naž tak pod cžezkimi wójnstimi cžahami hnadnje wobarnowal. Potom jeho proschachny, so njeby ho tu ničžo hacž jeho křmjecž a cžerpjenje pschipowjedalo. Wot jeho kłětki njedyrbjal nikomu dacž wotěncž, komuž ho w tym snamjenju njeby jjewit, w kotrymž móže Wón wutrobny dobyčž“. Popołdnju džeržane předomanje wo 2. Sam. 7. ho hnydom po tym w herbskej rēcži wospjetowasche, na cžož bratr Hajnik (Förster) wutrobnu modlitwou pschisamfny a Knjesowe požohnowanje na shromadženyh wupraji“. 12. dženj pražnika hrabja s Zinzendorf se hwojej man-

dželstej a hwojim pschichodnym hynom Janom s Watterville pschidže a wječor w nowej sali rēcž džeržesche, a naajtra bratr Jan hwoju přenju rēcž na herbske stadleschto w sali džeržesche.

(Potracžowanje.)

S bliska a s daloka.

W Budyščinje wotměje ho sčtwórtk, 15. junija, dopołdnja 1/2 10 hodž. w Sserbskim Domje herbska předaška konferenca! Duž njech ho wšchitzy jendu!

W Budyščinje bėchu ho, kaž kóžde lěto přeni sčtwórtk junija, sešli duchowni zlyje sakskeje Łužizy s hłownej sšhadžowanju, kotraž pod pschepředstawom k. zyrkwineho rady Rosenkranca w krajnostawskim seminaru 1. junija hwoje dželo dočonia. S jawodej hłowneje shromadzišny wódžerža ho w 10 hodž. we zyrkwini Marie-Marthu Woža klužba. K. konsistorialny rada Pache měješče předomanje k. wožadze shromadženyh duchownych. Hnydom pschi spočatku shromadzišny w seminaru bu k. farač lic. Wrosl-Šrodziščežanski psches k. konsistorialneho radu psches pschepodacze cžestneho wopišma konsistorija počesčesčeny. Móžesche tola Šrodziščežanski farač 5. junija, drugi dženj hwojatow hwoj stoty sastojuški jubilej hwojeczič na kotryž křmy tydženja w tutym kopjeńku hižo spominali; jubilar je nimo wyschšeho dwórškeho předarja k. D. Dibeliuska najstarschi farač w klužbje. W cžestnym wopišnje wusběhnje krajne konsistorstwo s džakom sa klužby knje a jubilara sa wožadny, sa zyrkej, sa hynodu, sa Sserbowstwo. Wódžer shromadzišny wupraji tehodla k. jubilaraj w mjenje Budyškeje konsistorialneje wyschnosčeje kaž hłowneje konferenzy sbožopšhecža a herbska předaška konferenca je ho s tajkim pođzišcho pschisamfnyla, k. jubilaraj pschepodawšchi sa jubilejny dar wědomostne knihi. — Po lětnej rosprawje k. zyrkw. rady Rosenkranca džeržesche k. farač Better pschednosčł wo „wusnacžach“ zyrkwineho wótza Augustina. Rosmołtwa wo tym w pschednosčku křyschanyh, wot k. wódžerja shromadzišny pschednjekene wufasy a poručjenja a někotre dalsche dypki do wuczerpachu sčoncžnje bohaty dnjowy porjad shromadzišny, kotraž bu 1/4 hodž. sčoncžena.

Herrnhut. Kaž shonimy, su naschi Sserbja se sajimanjom cžitali, sčtož bė k. farač Mikela wo počahach a šwiškach Herrnhutškich se Sserbami napikał. Wěmy, so s tym wšcho do wuczerpane njeje. Wošebje staršchim mjes naschimi Sserbami budže hiščeje to a tamne snate, kaž ho Sserbja s Herrnhutškim džeržachy a kaž s nimi šwišowachu; wošebje we Wjellowškich kónzach budža ho teho dopomnicž. Wšy swjekelaze bylo, by-li tón abo tamny něšchto tajkeho psches našče kopjeńko sšawnosčži podacž chžyl. — Šdyž ho nětk jubileje Herrnhutškeje bratrowskeje zyrkwije ho bližim, chžemy jón pomhacž požwječicž tež s darom džaka. Tajke dary pschewosnje kóždy duchowny lubje rad. A potom chžemy tam 17. a 18. junija do Herrnhuta jēcž a kóbušwječicž. Setkamy ho tam tež s bratrami se kłowanisheje ewangelskeje zyrkwije. Něhdže 30 duchownych chze tam pschijecž. Někotři s nich chžedža po jubileju Sserby wopytacž a budža wěsče wšchudzom sa lubnych hošči witani. — Herrnhutška zyrkej pak njech s Božej pomožu dale skutkuje smutskach w kraju kaž mjes póhanami s žohnowanju jich wjele a k Bohu cžesčži!

Wistowanje: W. w. B. sa 1. p. Tr. — M. we B. sa 2. p. Tr.

Samolwity redaktor: farač Wyracž w Rožacžizach. Cžičež Ssmolerjež knihicžisčezetnje a kniharnje, sap. družstwo s wobm. rukowanjom, w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske njedželske lopieno. •

Wudawa ho kóždu šobotu w Smolerjez knihiciziscežerńi a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

1. njedžela wo šwjateje Trojizy.

1. Jana, 4, 16—21.

Schtyri sta lět do Šhrystnoga bě kral Piero s Šhracuža žiwý. Wo nim ho powjeda, so je ras klatowneho mudrowza Simonides ho praschal: šhto je Bóh. Tamny mudry muž njemóžesche hwydom wotmolwoicz a proschesche krala wo jedyn džěń, so by šebi to prajšenje rosmyšlil. Džěń ho miny, ale wotmolwojenje njebě namatal. Duž wo tši, potom wo schtyri, dale wo wóžom dnjom atd. proschesche, ale jeho mudrosč njedokahuje, so by wotmolwojenje dał. Šral bu hněwny a prajesche, šhto dyrbi to rěkač, so wo pschezo dlěžšchi czaž k rosmyšljenju prohsch. Dha prajesche Simonides: „Haj, cžim dlěje šebi to prajšenje pschewyšlu, cžim njenje móžu jo frosunicž.“ Tu widžimy, póhanjo w šandženyh lětsotkach njewjedžachu, šhto Bóh je! Kětko šbožownišchi šmy my dha jako kšesčizjenjo, hđžež s našeho teksta jažne wotmolwojenje namařamy: „Bóh je lubosč“.

Luther je ras prajil, hdy by chžyl šhto Boha molowacž, by dyrbjal wobras molowacž, kiž by luta lubosč byla, a hdy by chžyl šhto lubosč molowacž, by dyrbjal wobras molowacž, kiž ani šemski, ani njebjeski, ale Bóh šam by byl. Tak tež je. Šladaj w tutych dnjach wototo ho, wšchudžom stupi tebi lubosč tvojeho Boha napschecžiwno, njeh je na kulach se šwojimi kwětkami abo w lěku, njeh je, so hladaš na ptacžka w hałosach šchotomoto, kiž šwojemu dobročzelej šwoj spěw spěwa, abo na bruka w pěstu abo na rybicžku we wodze. Škóžde šwěrio jedyn džiw lubosče šam a najwjetšchi džiw ty, ty jako křona žyše štwórbny. Šebi je něšdjo wóšebite dał, to je nješmjertna dušcha a so by ty s tvojey nješmjertnej dušču džěl měl na Božim kra-

šterje, je šwojeho jenicžeho narodženeho šyna, Jesom Šhrysta, póšlak, so by tebe wumohl wot wšchěch hřěchow se šnjercže a s čžertowškej mozy.

Tak štoji psched nami ta najwjetšcha lubosč! Je jena rěka, kiž wšchědnje pschi naž nimu šchumi a kiž žyly šwět wofšchewi; ale žana rěka bjes žórka. A to žórko leži na njebjeskich horach, s kotrychž nam našcha pomoz pschindže: Bóh je ta lubosč. Se tuteho žórka dyrbinu wšchědnje nowu lubosč čžerpacž a cžim wjazy tuteje šwjateje lubosče w šebi mamy, cžim bliže šmy k Bohu, pschetož my mamy potom našeho Boha šameho we šebi! To praji tež tekst, hdyž čžitamy: Bóh je lubosč, a šchtož w lubosčzi wostanje, tón wostanje w Bohu a Bóh w nim. Wostacž dyrbinu, to rěka, niz jenož tu a tam ras njedželu w Božim domje něšdjo wot tuteje lubosče šhonicž phtacž, ně, wostacž rěka, štajnje tutu lubosč phtacž. A wostacž njedyrbi jenož na lubosčzi jako šwonkowne hałosy, kiž, hdyž horzota pschindže, wufšnu, ale wostacž w lubosčzi. Tuta lubosč dyrbi žro a jadro našeho žyłego žiwjenja byčž. Šaž wšchědnje šemšku žyřobu, Boži šhlěb trjebamy, so bychmy žiwi byli, tak trjebamy tež wšchědnje tutu lubosč, so bychmy w Bohu žiwi byli a wostali. My widžimy pschezo šažo ludži, kiž lubosč wudadža, ale ho ženje wo to nještaraja, se študnje lubosče tež s nowa pschezo šažo čžerpacž. Tak njeh je našche přenje napominanje pschezo šažo: napjelšče wafchu wutrobu s Bohom, kiž je lubosč.

A tomu praji tekst dale: Lubujmy my jeho, došelž wón naž přjedy je lubowal. Šdyž šchto rjeknje: Ja lubuju Boha a hidžl šwojeho bratra, tón je khač. Pschetož šchtož šwojeho bratra nje-lubuje, kotrehož wón widži, tak móže tón Boha lubowacž, kotrehož wón nješwidži? A tu pschilasnju mamy my wot njeho, so

tón, kiž Boha lubuje, tež hwojeho bratra lubowacž dyrbi. Chzemj t tutym słowam pschiklad męcž, dha trjebamy jenož na nascheho Luthera hladacž. W nim bč tajki Duch luboscze žitwy a tutón Duch hwęczešche s jeho zyleho žiwjenja! Dofelž je Snjes jeho wutrobu pschewinył a to dźakownosczi na ho stwajal, teho dla dyrbi jeho bycz a w jeho kralestwoje pod nim žitwy bycz a jemu služicž. Teho dla wč Luther, hdyž tež jeho hidža a pschescze-haju, so je tola psches luboscž wotrocžł wšchčch. Teho dla trosch-tuje we Wittemberku czežko thornch a njeboji ho žaneje thorosce a posticzi jim kšeluch wujednanja. Teho dla njeje ženje spróznj w nush pomhacž, hdžež je husto žam w nush, teho dla wješkoth předuje a pische hwoje knihe a stara ho wo dusche a pschinjebe mčr do domow, doniž s dobroproschenjow w lubosczi t hwojei žyrtwi s tuteho hwěta njeńdže. Wot njeho chzemj luboscž wut-nycz, luboscž t Bohu, luboscž t bratram. Woboje hromadže žluscha, to jene njeda ho wot drugeho dželicž, kaž njehodži ho dželicž rostlina wot korjenjow. Na tvojey lubosczi t bratram dyrbišch mčricž tvojju luboscž t Bohu. A my wčmy, ženje njeje to polo luboscze t bratram, t houbucžlowjełam tał wulke byto kaž runje w naschich dnjach. My njetrjebamy sšladnoscze t wopo-łasanju luboscze pytač, nusa, swontowna kaž wošebje snutskow-na, budže džen wote dnja wjetšcha. My dyrbimy pomhacž, so budže tych sdychowanjow naschich starych a hubjenych we wošadže mjenje, my dyrbimy swólutimi bycz, jeli so chzemj hišcže kšesczijenjo rčlacž, cžlowške dusche, kiž žu Boha šhubili, a jich je wjele, ja Boha sažo wrócžo dohycž. Abo nješlinczi tež nam psches duschu, hdyž do nascheho cžaža nutšhladamy to słowo Jesom Khrysta, mi je žel teho luda? Duž dopomni ho, pschecželo, na tvojju pschislužnoscž, kiž luboscž tebi pschikasa a pomhaj!

Botom budžesč tež wot njebjeskeho žohnowanja luboscze něšyto šhonicž. Nasch tekst prajesche: Na tym ho ta luboscž do-łonja pola naž, so my bychmy dowčrenje mčli na žudnym dnju; pschetož kaž wón je, tał tež my žmy na tutym hwęcze. Wojosč njeje w lubosczi, ale dołonjana luboscž wumjeta tu wojosč won; pschetož ta wojosč ma cžwilu. Šchtož ho pał boji, tón njeje do-łonjany w lubosczi. My budžemy połasani na žudny džen, hdžež budže dostacž kóždy po hwojich stutkach. A hdyž na tvojey stutki hladašch, žu pschezo tajke byte, so mčžesč psched Boha stupicž a prajicž, ja žym žyle po tvojim dobrym spodobanju? Šelko nam pobradnje, wšchčdnje dyrbimy w prawej połucze do ho hieč a wušnacž: Snježe, ja nježym dostojny wšchčch dobrotow, kiž mi wopokasajch. Njedyrbjachmy dha ho wojecž, hdyž hladamy na žudny džen? Kaž tekst praji, ně, hdyž žmy žitwi byli we lubosczi a luboscž Božu pytali. Dha chže ta najwjetšcha luboscž, Jesuž Khrystuž, jónu ja naž psched njebjeskeho žudnika stupicž a prajicž, hlaj, ja žym wšcho saplacžil na kšičižu na Golgacže, wšmi tež tutu duschu horje do njebjeskeje kražnoscze. To je to njebjeske žohnowanje luboscze. Kšesczijan, kiž Boha lubuje a w nim je žitwy, hlada smčrom pošlednej hodžinje a žudnemu dnjej napschecžitwo, wón ho njeboji, ale ma to prawe dowčre-nje: Jesuž Khrystuž, mój Šbóžnik, ta węcžna luboscž mje wjedže. Žemu chzemj ho teho dla wšchčdnje woprowacž, na njeho chzemj twaricž a jemu pschezo sažo, njech je w hodžinach, hdžež žlónžo nam hwęczi abo w hodžinach, hdžež psches kšičiž a styšnosč dyr-bimy, žlubicž: Luboscž, ja ho podam cži, chžu twój wostacž wob-štajnje. Šamjen.

Zyrtwine dawki.

Wšchelake nahlady a wuprajenja žyšchisch to nětkole wo žyrt-winych dawkach. So bč abo je jich to nětkle „telko“ w behu 4 měžazow wotjedacžu, to njeje wina žyrtwoje ani wožadow, ale

zyleho krajneho sarjadnistwa, wošebje dawkoweho. Tał dyr-bjesche ty w februaru hałle to doplacžicž, šchtož do lěta 1920 žluschesche, a w meji to, šchtož do lěta 1921 žluschesche. Šbž ho na žyrtwine dawanje žwari, šabudže ho to duž wšchelakore, to, so bč to nětkole na dwč lęcze a to, so ty to přjedy nježy dwč lęcze nicžo placžil, — abo žyli šchto placžil, ho cži to nětkole wobliczi. Njepomyšlicž tež, so přjedy punt pschčžny placžesche 10 pj. a so nětkole placzi — tał chzemj hřjedžnu placžisnu wjacž — 60 pjenježtow. Woblicženje s pschčžnu je stare internazio-nalne waschnje a po nim mčri ho hódnosč placžisnow wšchčch cžažow. Po tym mčr a potom praj, so bč to „telko!“ —

Štał mašch ho šadžeržecž, hdyž papjeru s žyrtwinym dawkom dostanjesč? Na tuto praschenje wotmolwja lětał, wudaty wot ewangelskeho wobjerka ja nowinarštwow w Šakkej, tole:

1. Njedyrbišch ho psches šchčžowanje tajkich, kotšič žu nje-pschecželjo žyrtwoje, samylicž dacž a t wustupjenju s žyrtwoje narččecž. Žich mnoho, kotšič žu tajkich wopacžnych wudawanjow dla s žyrtwoje wustupili, je jich pošdžišcho spóšnafo, so buchu šhebani, a žu ho sažo do žyrtwoje wrócžili, dofelž beču te wšchč summy, kotrež buchu jim sa žyrtwinny dawki mjenowane, fantasija.

2. Dyrbišch wobmyšlicž, so dyrbja wšchitžy, kiž nětkle s žyrt-woje wustupja, po šakonju žyle dawki sa 1920 a 1921 bjes wu-wšacža saplacžicž, tał so wustup s žyrtwoje wot dawkom, kotrež mašch nětkole placžicž, njewužwobodža.

3. Njedyrbišch šabhecž, so njeje žaneje parteiye, žaneho to-warštwow, žaneho pschedowšacža, kotrež mohlo wobstacž bjes pschi-noschkom, a njedyrbisch šabhecž, so to, šchtož ho nětkole wot wšche-lakich stron porucža, so by jo pschijal, žyrtwej wopuschčžiwšchi (Ersatz für die Kirche) žebi tež pjenjesy žada, kotrež budžesč wšchšche woblicžicž dyrbjecž hacž žyrtwinny dawki, kotryž ho nětkole wot tebe žada.

4. Wobmyšil žebi kał malo žyrtwej trjeba, pschirunasch-li t tomu to, šchtož wulkoštat, kraj a gmejna žebi žada. Šsu to nježyšchane summy! Wobmyšil žebi, kał niski žyrtwinny dawki, hdyž tola 100 hrimnow dženža jenož hódne žu to, šchtož přjedy 5 hrimnow mčrneho cžaža a hišcže mjenje.

5. Dyrbišch žebi tež to wobmyšlicž: Šchtož njeje swólutny, ja powšchitkownoscž woprowacž, je nješmanny sa sozjalne žiwje-nje. Šchtož chže naprawy a wuhotowanja žyrtwoje w žiwjenju a wumrčžu wužiwacž, nješmč žyrtwi tež te sa to nusne hřčdki. šapowjedžicž.“

Tola, šchtož tutón lětał powč, je něšchto s najmjeišche t tutej wčžy. Mohlo wšchal ho hišcže wšchelakore dodacž, wo-šebje to, so tón, kotremuž žu te hrimny sa žyrtwej pschewjele, do žyła w žyrtwi hišcže był njeje, do žyła s žyrtwoju a s jeje knje-som, naschim Šbóžnikom Jesužom Khrystužom hišcže šjedno-cženy był njeje! By-li wón to a by-li wón hwojeho Šbóžnika w jenej žyrtwi mčl, njeby wón mamona dla s njeje wustupil, njeby wón tež hewał s njeje wustupil njech bjes žyrtwinštim a njewčrjazym njech šektam, kaž na psch. adventistam. To jene drje je wčšte, so t adventistam žyrtwinny dawki nikoho njepowjedže. Njedawasch tola tam 5 abo 8 wot šta hrimnow štatneho dawka, ale dawasch tam „džekatk“ a to „žyly“. To rčla: wot kóždeho žentnarja pschčžny 10 puntow, wot kóždeje kopny jeji 6 ještow. Šacž tute wčžy žame dasch abo hacž pjenjesy sa to, to je wšcho jene, dacž dyrbišch žyly 10. džel wšchčch tvojich došhodow, tych šjawnych a potajnych, tych po runym šjawnym pucžu, tych še-sady wołoko, a t tomu hišcže wšchelakore druge dawanje a kol-letny.

Džiwno tež to, s tajkich woschčtow to nětkole žyšchisch, sa wustupja abo so chzedža wustupicž, mčrimy nětkole „s pjenjež-nych woschčtow“, s tych mjenujžy, kotšič tał žobu najmjenje da-

waja a i tych, kottij dyrbija po tutym wot stata, niz zyrkwoje samowolnym wobliczenju, wulke summy placiz. Džitno to, a šašo tež niz, tež to niz džitno, so njejšu tuczi wščitzy i jeneje wšteje politiskeje strony, kotraž by hnadž po swojim programje pschecžiwu zyrkwi byla, ně, so šu woni tež i tych partejow, kotrej na swoj program psichu, so šu sa zyrkej. „Šaj, pschidžće jenož, hdyž to wo móschen dže!“ prajesche něchtó. A mějesche prawje!

Něšto wot tuteje „šhtuczi“ wjedza tež nabožne a šchesežanske kopjenka a čašopikny spěwacž, njech tež to hiščeje taž jara šle njeje. Pschirunaj ras runje to, šhtož mašch w ruzh, „Pomhaj Bóh“. W stotym měrnym čašu saplaci sa šhtwórcž-leta 40 pj. abo čzemy prajicž 8 jejtow. Nětkole, hdyž sa „Pomhaj Bóh“ dasch na šhtwórcžleta jene žyle jejtó, štkóči czi „Pomhaj Bóh“ jenu žylu němstu hritonu hiščeje sa to do ruki, šhiba so čzesch tu jenu hritonu dacž sa to, so by něchtó druhi šhudh mohł „Pomhaj Bóh“ čžitacž. Redaktor i najmješnscha a naklawar nještaj tajkej, so bšchtaj tajke dary sa tajku dobru wěžlu wotpošajaj!

Nabožne pozjahi ewangelskich Šerbow i bratrowskej gmejnje.

200 lětnemu wopomnjecžu šaloženja Herrnhuta w juniju 1722.

2. dodatok: Šwječisna w Šerrnhucze.

Šdyž, luby čžitarjo, tele ryncžki čžitasch, šu šo šwja- to cžnosče tam šapocžale abo šuano hižo došćončile. Pjatk, 16. junija, wječor šo i postrowjenjom prošchnych hošči wotewri, kiž šu i žyleje Němskeje, i wukraja, drje tež i Žendželsteje (Ameriki), hdyž ma bratrowska gmejna pschekadki a pozjahi, šo šromadželi. Šsobotu je wopomnješki džen, na kotrymž šo přeni šchton i natwarjenju Herrnhuta pušchězi; šhromadžisna šo po dopoldniškej šwjedženskej Božej šlužbje i postrowjenjom psches šastupjerjom wšchnosče a unitaty (wjednistwa žyleje gmejny a jejnych pschekadnikow) popoldnju w 5 hodž. i wopomnještemu šamjenjej poda, kiž (pschir. „Pomhaj Bóh“ wot 7. meje) njedaloko městacžka pschi dróšy do Žitawy steji. Wječor ma šo nutrosč na pastwišchčowej horje (pohrjebnišchčžu) pschirowacy Žinzendorfa a wšchitkich štawow gmejny, kiž tam wot 200 lět šem wotpocžuja a hiščeje dženka žiwje rěčza. Njedželu, 18. junija, šo šwjedžen i njedželstej šwjedženskej šemšchu, šwjedženskej hru je špocžatka Herrnhuta pod njebjom a aktom na šwjatocžnje pošwětlenym naměšče psched zyrkwoju wobšamnje. Štrajazym dopomnjecžom budža pižma a wšchšche druhich dopomnješkow dwaj sa tutón džen bitaj pjenjesaj. Tež ma šo šra 2. njedželu po šwj. Trojizy wospjetowacž. Wustajenza se škarožitnosčeni a pošakami wumješkeje džekawosče se šandžewosče Herrnhuta a bratrowskeje gmejny (w turnarškej šali bratrowskeho doma) je i temu hacž do 25. junija popoldnju wocžinjena. Dojedžny tam, jeli so móžno! Wš Šerbjo paš se džakomnym špominanjom na to, šhtož je Bóh něhdy a psches 200 lět wulkeho nad „gmejnu“ čžinił a i nej nad nami a pošanštwom, tež we šwojich Božich šlužbach domach na Bože wodženje a na škutkowanja gmejny špominajmy a štawišny, gmejnine žiwjenje, mišionstwo a hajenje towaršchnosče wopominajmy. Text 1. njedželu po šwj. Trojizy: wo Bosh lubosče a bratrowskej lubosčzi (1. Žana 4, 16—21) je sa to i rjanym podložkom. Tež hodži šo pěknje na psalm 22, 23. šht. počahowacž, hdyž rěka: „Ja čžu tvoje mjeno pschipowjedacž šwojim bratram, ja čžu cze šhwalicž w šhromadžisnje.“ A šak rjenje šo i temu wobraš přenjeje šapocžtolsteje gmejny po šap. šf. 2, 42 šč. pschistajicž ša! Do teho móžetej Žinzendorfowej šherluschej: „Duscha se

duschu šjednocžena“ (329) a „Žesu, přjedh dži“ (723) šingčecž. A rjane wobšamnjeje budže powjedanje duchomneho i mišionštwu bratrowskeje gmejny a kolektu i wotnosčenju jeje čžěšeho mišionškeho dolha.

Šy paš, luby čžitarjo, wospjetuj šebi čžitajo w tutym njedželškim kopjenu wot 7. meje šem, šhtož je tu wo našchich počahach i bratrowskej wšhadže napišane. To budže czi nětkole hiščeje ras a sa šobu rošpomnjene, i dlěžšchim pošohnowanym dopomnjecžom, kiž tež sa šmutsčowne žiwjenje, a Bóh dai, sa našche wšhadne žiwjenje, bješ wunosčšla njewoštanje.

Šhtož by čžył, došelž šerbškich knihow wo tym nimamy, něšto dalšche němste čžitacž, mohł i mišionsteje knihašnje we Šerrnhucze abo druheje šebi škasacž tele knihi: Š. Štonberg „Die Brüderkirche in ihrem Werden und Sein“ (wjetšcha) abo Šh. Bechler „Zinzendorf“ a wot teho šameho „Die Mission der Brüdergemeinde“ (mjenschej) abo škóncžnje: Utendörfer-Schmidt „Die Brüder“ (bohata a wobšcherna). Tež duchowny wěšče dalšche radži, mjenuje abo pošćiczi, šhtož by bylo i štrajazemu a šhubšchemu wužitkej.

Zyrkej a štat.

W Šakškej šo i přenjemu rajej něšto nowe a wšebite pschewjedže: ludowe požadanje (Volksbegehren). Šo tutym nowym wšchňju dyrbi šo rošbudžicž, hacž ma šo šejm rošpušchězič a šo nowy wolicež abo hacž niz. Še tole namjet wšchěch šchtyrjoch nješozialistškich štron. Šhtož sa tole je, so by šo našch šakški šejm rošpušchězič a nowy wolicež, dyrbi šo nanajpošdžišcho hacž do 19. junija na sa to postajenym městnje šwojeje gmejny šapikacž. Šhtož na štejnischčžo, něčžišcheho šejma a jeho šozialistškeje wjetšchiny i zyrkwi a i nabožinje hlada, pošdže drje šo šapikacž w tej dobrej nadžiji, so šmėje nowy šejm wjetšchinu, kotraž je sa nabožinu a zyrkej a sa prawo, kotrej woboj, zyrkej a nabožina, matej w štraju a ludu. Duž, šhtož sa tole je, nješapomni, so je pošdželu, 19. junija, pošledni džen. Šapikacž móže šo mužški a žónška, hdyž hacž i 19. junijej tehole lěta 20. lěto došonjataj a prawo mataj, do šejma wolicež.

Wšchoafrikanski kongreš w Brššelu.

Šakž „Mišionški a pošhanški poškol“ piža, běšche 30. 8. 1921 w Brššelu wšchoafrikanski kongreš, na kotrymž jedyn čžorny rěčnik takle rěčjesche: „Wotomik tu je, so 40 milionow čžornych Afriku šebi žadaju. Šo tajkim šo njejedna wo to, so šo Žendželsteje, Žanzowskeje a Belgiskeje praschamy, čžehodla šu w Afrižy, ale so jim prajimy, so maja hicž. Najštrawatnišcha wójna halle pschidžje. Šdyž Šuropa šwoje možh pschecžiwu Afriškej trjeba, je sa čžornych čžah pschichol, mjecž sa wuškwoždjenje Afriki čžahnyč. Šhto je šwětowu wójnu došyt? Šrej čžornych na šitwišchčžach běšch! Wš paš wěšče, šakški džal šu bėli nam dali. Šoni nam njejšu ani městna na měrowej šonferenzy pschišwolili. Wš šo nadutym bėšym šmějemy a rjetnjemy: Šdyž šmy hódni byli, šo na europiškich šitwišchčžach moricž dacž, so bšchmy šwojim mišchtram pošhali wójnu došyčž, budžichu nam i najmješnscha tu šwobodu dacž dyrbjeli, w kotrejž njenje šo mješ šobu šabitwachu. Šle my šmy tež nawukli šonšowacž, a ja šo waš prascham, moji pschecželjo, šhto potom budže, hdyž halle sa našchu wěž wójumy!“

Še štareje šchescžijanskeje zyrkwoje.

Tertullian, šbškop w Šarthagu, našpomni, so šchescžijanske žony do najšhudšchich hětow šhodža, so bšchu wěrybratrow wopštowali.

Na temu možemy dodac, shtož wo nowych kšesczijanach w Chinje klychiny. Wychnoscž s zylcho kraja 10 holežkow pytasche, kotrez bychu so w Amerizy rostowczile. Wychnoscž sa to pjenjesh dawasche. S pruhowanjom so najlěpše wusfěrachu. Wjele stow jich bē, kiž so wješelachu na Ameriku. Sdyž bēchu džekacz naslěpsche wurbrane, so wupokasa, so bēchu wschitke kšesczijanki, a s nich bē 8 džomkow předarjom, shtož so drje sjanoscži njeje kmeło wosjewicz.

S bliska a s daloka.

— Herrnhutska bratrowska zyrkej kwojeczi dženzka jubilej kwojeho 200 lětného wobstacza. Wopominamy tu w našchimi kopjenku jeje nastacze a bēh a džělo a wošebje jeje swiff s nami Sserbamii nadrobnišcho, tak kowubkwojeczo jubilejny dženi. Sczelemy bratrowskej zyrkwi kwoj džak sa jeje kwoerne džělo mjes našchimi Sserbamii a wutrobne sbožopschecza. Boh luby Anies chyzl tutu kwoernu a wěrjazu zyrkej kwojeho kralesstwa zohnowacz, so by dale skutkowacz mohla Bohu k czezezi a cšlowjekam k zohnowanju.

— Wchēm ewangelskim Sserbamii dawamy k wjedzenju, so pschichodni njedzeli s zyla žnano 30 fararjom bratrowskej zyrkwi do Budyshina pschindže. Woni pschewhaju s pschileznoscžu 200 lětného jubileja satoženja bratrowskej gmejny we Ochranowje (Herrnhucze). Popoldnju w 4 hodž. seindu so we sali Sserbskeho Doma. Wch waž, wch lubi ewangelszy Sserbjo a Sserbowki, namolwjamy, we tymle cžaku do Sserbskeho Domu pschincž. Wošebje prožymy pschedkšdom kersbškich towarštwow w ewangelskich Sserbach, so chyzli kwoje kowustawy namolwjec, tule sšhadžowanju wopytacž. Anjeza fararjo so wo tam, hdžez ma bratrowska zyrkej kwoj korjei, s Morawy a s Cžech. Woni budža nam kwoje kražne zyrkwiške kšerlische sanoschowacz a tež někotre jadriwe kłowo wo nabožnym žiwjenju porēcžecž. Potajkim kōždy Sserb a kōžda Sserbowka so na najwutrobnišcho pscheproschuje a budža wschitzy wutrobne witani. Sastup je darmo.

— W Budyshinje bē kwojatkowna krieda kersbški dženi. Ds sjednocženstwa wotměchu požedženje w Sserbskim Domje. Sserbske knihowne towarštwu sapocža dopoldnja w 11 hodž. pod wodženjom pschedkšdy, k. far. Sarjenka-Schwaczičanského. Wo lětnej rospřtwje a po sličbowanju jednachmy wo nadawkach a džělach towarštwu. Druhi džěl „Domjazehe předarja“ so pschihotuje a s cžičezom so sapocžuje, tak bōrny hacž je to cžičezerni možno. Přeni džěl „Domjazehe předarja“ je hišcže pola k. duchownych na pschedaš sa tōn kradny pjenes wo 12 hriwnow. Wošebite a nowe džělo sapocžina towarštwu lětku s wuhotowanjom a s wudawanjom kersbškej kšesczijanškej wotorchowanskej protyki na scženu. Tuta budže něhdže tak sshotowjena, kaž snate němške. Duž so njech nasche kersbške kwojby na to pschihotuja, so kabi sa pschichodne lěto 1923 kersbšku kšesczijanštu wotorchowansku protyku na scženu kupja. Wona budže, jeli so někak možno, tušcha hacž němške. Wšcže so jich mnoho swjebel na tym, so naž w nowym lěcze se scženy kōždy dženi s nowa strowi kersbški sšpruch a kersbške kłowo. — Dale sšonichmy, so je lětak wo adventistach rospředaty. Chyzl-li shtō hišcže tajke lětaki mēč, njech so na redaktora sa „Pomhaj Boh“ wobroczi. Wo tym a tamnym hišcže porēcžawšchi, so rosenidžemy, so bchmy so popoldnju k dalšchim požedženjam sešchi. — Popoldnju 1/3 hodž. wotewri k. farar Reda kłownu sšromadžisnu **Towarštwu pomozh sa studowazhč.** Anjes tachant Skala poda lětnju rospřawu, kotruž možesch w Sserbskich Nowinach cžo. 129 cžitacž. Wo pjenježnych naležnosčach rospřawjesche k. wučer Polan. Žeho sličbowanje bu pschipsnate, žaba pač so, so bychu so pjenjesh

towarštwu bōrny pola Sserbskeje ludoweje banti sapotožile. Sa pschedkšdntwo a sa wubjerl maja so shtyrjo knjesajo wolicž, dokelž je cžak sa k. far. Rādu, wuč. Polana, far. Nowaka-Radwotškeho a redaktora Ssmolerja wuschol. Mimo teho sčoži k. tachant Skala sastojuštwu sapisowarja, kotrez je wot satoženja towarštwu kēm sastawak 39 lēt dolho. Wnjōlich lēt dla njeje jemu možno, wjazy se sapisowarjom bchž. Tchorunja wosjewi k. pschedkšda, so njemōže sastojuštwu s nowa pschijecž. Wo wschelatich namjetach a jednanjach wustwoli so sa pschedkšdu k. justizny rada Hermann; k. Polan, Ssmolet, Nowak so sažo wustwolicu. Sapisowarja wustwoli kabi pschedkšdntwo kame. Anjesaj tachant Skala a farar Rāda buschtaj jenohkōnje sa cžestneju kowustawow towarštwu pomjenowanaj. Dyrbjesche to mačy džak sa dolholētne kwoerne džělo bchž. Pschi dalšchim dypku dnjoweho porjada, namjetach, pschija so pschede wschēm nowy, saktadny namjet knjesa Barta: Towarštwu ma kabi wustwolicž sšutkowazh wubjerl. Do njeho buchu wustwoleni k. wučer Kral, wučer Nowka, farar Dobružki a farar Nowak. Wubjerl ma prawo, kabi pomoznikow pschiswolicž. Žeho wulki a wažny nadawk je, sa towarštwu pomozh klynu propagandu wjesč a dohwacz kowustawu a hromadžecž pjenjesh. A cžeho dla je to musne? Žeho dla, dokelž nam Sserbam sšrach hrosy, so njemēmny wjazy wučenyh Sserbow, kaž duchownych, wučerjom, lēkarjom, juristom atd. a to teho dla dokelž je studijum žaloštnje drohi a so je to jich malo staršich, kōsž moža někole džēcžom studium smōžnicž. Podpjery a stipendia, kaž hacž dotal dawane, ku něscho zyle kradnyšche, niedošahajo. Duž njech tež hižo s tutych vynchow nasch kersbški lud wuschyšchi wolanje, so sšednocžicž k pomozh studowazhych Sserbow a tak k pomozh Sserbow do zyla! Se kameje pschicžiny bu pschinoschē na 10 hriwnow potwyschenty. Njemohli to kōždy kowustaw swjesč dobrých pschicžinow dla, trjeba jenož njenišchi pschinoschē placžicž. So bychu so to tola prawje wjele nowych kowustawow namakali, wošebje tež s nascheho kersbškeho ratarškeho luda. — **Sserbska předarška konferenca** pschisamny tutomu požedženju huydom kwoju kwojatkownu sšromadžisnu pod wodženjom městopschedkšdy, k. far. Mjertow. Pschedkšda, k. far. Domaschta bē sadžewany. Wōžachmy jenož wo někotrych dypkach jednacž, dokelž bē nam cžak cžeknyk. Pschija so teho dla tež namjet, so ma so konferenca pschezo dopoldnja sšhadžowacz, niz popoldnju. Sšonichmy drobniškeho wo wopyče ewangelskich duchownych a wōhadnych s Cžesko-kłowakškej bratrowskej zyrkwi, kōsž so wobdželja na jubileju Herrnhutskich, tež wošebje kowu naž Sserbow wopytaju. Witamy našchich wērny a naroda bratrow k nam! Wo pschihotowanju Sejlerjoweho kwojedženja we Kasu klyschachmy Kasowčana a jednachmy wo tutych prašchenju. Spominachmy tež na sčoty sastojuški jubilej nascheho bhwškeho pschedkšdy, k. far. lic. theol. Wrošaka-Hrodžičanského a na kšeborny knjesa fararja Bogta-Hodžisškeho. K. far. Sarjenk rospřawjesche wo wobsamknjenjach kersbškeho knihowneho towarštwu, wošebje wo kersbškej kšesczijanškej wotorchowanskej protyzy na lěto 1923. Wo tym a tamnym pojednawšchi sšoncžichmy tutōn na džěle bohaty kersbški dženi w tej nadžiji, so so sštwōrtk, 15. junija, dopoldnja sažo we Sserbskim domje k požedženju kersbškej předarške konferency seindžemy.

— **Wistowanje.** W. we L. sa 2. p. kwoj. Tr. — K. w K. sa 3. p. Tr.

Samolwity redaktor: farar Wyracž w Nowacžizach.

Cžičez Ssmolerjež knihicžičezernje a knihatnje, sap. družst. s wobmjesowanym ruč. w Budyshinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi a pfaczi ščtwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

2. njedžela po šwjateje Trojizy.

1. Jan 3, 13—18.

„Pohladajće, tajku lubosć tón Wótž nam je wopokasať, so bychmy Bože džěczi mjenowani byli“, tak so japočnje staw, i kotrehož je džěbnišča epistola i jeje jadritwym napominanjom i bratrowskej lubosći wsata. Japochtoť kam i tym nař na wolu pokasuje, i kotrejež jeniczy móz a šchesczanika lubosć i bratram wurošće. Kaž ščtom so čim bóle rošpłnjuje, čim hłubje a dale móže šwoje forjenje do plódnje semje čžerić, tak ščtom hmitneje lubosće jenož rošće, hdyž pschezo bohaczišchu móz a zrobu i wěčnjeje njewučerpajomneje Božeje a Šbóžnikowsje lubosće čžehnje. Jenož tajka lubosć, kiž ma šwoje forjenje we wěre a lubosći i našchemu šnjeje, je wopratođžita lubosć, pschewinjerka šebicznosće, Bójske žiwjenje. Mamy tajkeje lubosće došć?

Šusto došć so šwjata pschibluschnosć lubosće na šwědomnje položi. Ale tajka hłubina njes tutej pschitasnju a jeje doplěnjem. Šladajće do naščeje epistole! Je tajke žiwjenje w lubosći, kajkež japočtoť kam, kiž so mjenuje japočtoť lubosće, hižo pola nař so wěrnosć ščžinilo? Šehodla njehmě nam špodžiwne byč, hdyž so nam pschezo sašo, so bychmy kami so pruhowali, praschenje přjóđkpoloži:

„Nať i lubosćju stej, wy wěryje džěczi“?

1. Šnjeke wascha lubosć hidjenje šwěta?
2. Wobšwědčzi wona žiwjenje i Boha?
3. Je wona Šesufowej lubosći podobna?

I.

„Njedžiwajće so, hdyž šwět nař hidži“. Njeje to džiwno, lubosć wopokasać a hidjenje šwěta šhonicz? Ale přecž so to njehodži. Šswět leži w šlym a lubuje čžěmnosć; tak mohť polny pscheczelnitweho smyšljenja byč pschecžiwno tym, kiž maju šwoje wješele na Bosh. Šswět je polny rjanych rěčow two šwobodnosći a šwešelitwosć, mjelczi a nicžo njepřaji pschecžiwno čžělnym žadosćam, ale hdyž něčto po wučzbach biblije so šłoži a po nich šhodži, dha bórny hidjenje so pokasuje. Šym, kiž njepotaju, so so i Šesufkej pošnawaju, žiwjenje čžěke čžinja. Šdyž tež pschezo krowawne pschescžehanja njeřku — jědojte wuřměščenje a hanibne hanjenje tež boli. Šo šu wschitzy čži šhonili, kiž šu i wutrobu polnej lubosće sa šbože šwojeho luda a sa twarjenje Božeho kralestwa džěłali: Wichow, šałožer šnutšowneho mišionstwa, Štöcker, Šodelschwingh, Šröhlich, přěni wodžer naščeho šakšeho, nětko tak wulkeho diakonišenskeho wustawa a wjele druhich. A njepřaji so pschezo sašo wot wěsteje štrony, so je kóžde pobožne Bože džěcžo hajchleť, kóždy wěryazy šchesczan šlabuschť, so je našča ewangelska zyrkej pschecžiwno pokračowanju wědomosće, so čže lud hłupy šđeržecž? Njewudawaju, so móže so šwobodny, štrony a šlyny narod so jenož wukublacž, hdyž stej biblija a katechismuš se ščhule dospolnje wotštronjenej?

Njeje tajke hidjenje pať šnamjo šlabosće a bojosće? Njeleži w tym pschipošnacze, so budže ššóncžnje tola wěrnosć i Boha dohycž? Šotelž čže šwět temu šadžewacž, phta tych, kiž Boha a bójšku wěrnosć lubuja, njeschłódných čžinicž. Šo běšče Šaiphašowe smyšljenje, jako džěšče: „Šěpje nam je, so jedyn čžłowjet wumrje sa lud, dylži so by zplý lud šahinył“. Šo běšče romški duch, jako phtachu kóžde ewangelske hibanje i jastwom a ščžě-

pomozom wutupicj. Tak so dženka njeprcheczelstwo pscheczimo Khrystušej hischcze pschezo s nowa pokasuje, kotrež by najradšo wšchē hichže se semje swutorhalo a Bože domy do rejwanstich hšubjow pschemobrocžito a šwěrnym hšehesčanam wšchu samožnosć na ludowe žiwjenje wšalo. Tajke hórte šhonjenja maju něšto potkóčowaze a móža Bože džeczi jara wobczěžowacž.

Me tu so praschenje sběha: „Kač s luboscju steji, wy wěrxjaze džeczi“, s luboscju, kotraž snjeke hidjenje šwěta? Njeje dha nam prajene: „Njedžiwajcže so, hdyž šwět waš hidži“? Móže wam něšto zuse bycž? Njeje Šbóžnik do přědka prajil: „Hdyž šwět waš hidži, dha wěseže, so nje prjedy dylžli waš, hidžil je“. Kaž pač jeho luboscž tež tyčy hischcže wumóz pyta, kiž šu so wot něho wotmobrocžili, tak so wy we waschey lubosczi samolicž nje-dawajcže. Njesaplacžcže škóscž se škóscju, snjescže hidjenje šwěta w scžerpliwosczi. Prascheycže so, hacž nješcže šame se šwojimi smyškami a wopacžnym sadžerženjom njeprcheczelam pschiczinu dali a dajcže so k pokucže wjescž. Čžim hóršche pač je njeprcheczelstwo šwěta, čžim bóle pytajcže w rukomaj šwěrneje Božeje luboscže šwoje wufhowanje a troschtujcže so Šbóžnikoweje hnady, ale njewustančcže lubowacž a dobrotu widželowacž, tak budžecže dobycž nad hidženjom šwěta.

II.

Tuta luboscž, kotraž snjeke hidjenje šwěta, wobšwědczi žiwjenje s Boha. „Wy wěmy, so my se šwjercžu k žiwjenju pschischli šmy, pschetož my lubujemy bratrow“. Šchtóž je psches wěru do Šbóžnikoweje hnady k towarštwu s Wótžom w nješšehach pschischol, tón dyrbi to wopokafacž psches žiwjenje w lubosczi. To psches jene pschiúdcže s Šnjesowej pschikasnju: „Na tym budže šóžny špósnacž, so wy moji wuczomnizy scže, hdyž luboscž mjes šobu macže“. A Luther praji: „Njeje došč, so šhwalimy, so šmy se šwjercže k žiwjenju pschischli, ale to dyrbi so tež pokafacž a widžecž dacž“. Kač je s Boha narodžena luboscž we wošadach, na kotrež je japoschtol Jan pišal, wobtnježaza móž byta, so móžesche jim tajke šwědczenie wustajicž. Drje tež pola nich so hrěchi hischcže namafachu, ale to wěseže wjedžachu: my so mjes šobu lubujemy. Běschtej prjedy hida a šamžna luboscž knježidj, nětk běsche luboscž s kralowu, w kotrež šlužbje jedyn ša druheho šastupi, žadyn psches druheho so nješoběhujo, potrebnym pomhajo, jedyn druheho špěchujjo na pucžu k wěcznemu žiwjenju. Šdžez pač tajka luboscž knježi, tam je žiwjenje s Boha, kotrež wutrobny wobšboži a šhrěje a pschezo wutrobnišcho šiednocžuje.

Kač s tajkej luboscju steji, kotraž to žiwjenje s Boha wobšwědcža? Šsměny tak štrošchtnje kaž Jan so na našche žiwjenje w lubosczi pomofacž: „Wy wěmy, so šmy se šwjercže k žiwjenju pschischli, pschetož my lubujemy bratrow“. Ššwjercž tu wofnamjenja to njesbóžne žiwjenje w hrěchach, kotrež so tež nješoboczi a niešmilnosczi pokasuje. Žiwjenje pač je šbóžny šchtant praweho špósnacža Božeho, nowe žiwjenje we prawdosczi a wěrnosczi a s tym tež w lubosczi. Nowe žiwjenje je w naš psches šwjatnu hšehesčenzu so šapocžalo; my šmy duchowneje šwjercže wšaczi a do kralešwa bóžšeho žiwjenja pschekadženi a hdyž so tuto žiwjenje psches mozy Božeho ducha, psches šhonjenja wodawazeje Božeje luboscže so šažiwja, tam dyrbi jako přenje a najwažnišche šnamjo žiwjenja luboscž k Bohu kaž k Božim džecžom so pokafacž. Šdžez pač žiwjenje s Boha so nješaji a špochi žyrbu nje-dostawa, tam bóřny šte šóšchty šažo móž dobywaju a duchowne žiwjenje cžerpi. A nješobkručža nješicžomne šrudne wobšejnoscže našcheho ludoweho žiwjenja, tak pravje ma Jan: „Šchtóž bratra nješubuje, tón wostanje w šwjerczi. Šchtóž šwojeho bratra hidži, tón je mordar, a wy wěseže, so mordar nima wěczne žiwjenje, tak so by pschi nim wostalo“. Čžizemy džel mēčž na wěcznym žiwjenju w Božim towarštwje, kotrež hižo tudy so ša-

pocžnje a we wěcznosczi so došonja, dha nješmē we waschey dušci so nicžo hibacž, šchtož luboscž mori, nječžerpcže we waschich rěčach, we wasčim smyšlenju, we wasčim sadžerženju nicžo, šchtož bratrowskej lubosczi napscheczimo steji.

III.

Hdyž je Khrystuš našche žiwjenje a našcha luboscž, dha budže našcha luboscž Šesufowej lubosczi podobna. Na nim je Jan špósnal, šchto luboscž je a šchto luboscž samóže. Na tym šmy my špósnali tu luboscž, so wón šwoje žiwjenje wostajil je. Šchtož je našch Šnjes we šlužazej, šamo so šapřewazej lubosczi a dnjač šwojeho šemškeho běha cžinil, to je se šwoje wujednaškej šwjercžu na najkrašnišcho frónowal. Šchtóž wot tuteje Šbóžnikoweje luboscže so pschewinycž dawa, temu je šwjata naležnosć, wot šwjateho ducha, kiž je duch luboscže, niz jenož w jenotliwých šwjatocžnych hodžinach, ale we wšchědnym žiwjenju s jeho bēdženjem a přozami, s jeho wješelom a šrudobu so wješcž a wobtnježicž dacž, tón nawuknje pschezo šprawnišcho cžinicz po napominanju japoschtola: „Moje džecžatka, nješubujmy se šlowom ani s jashkom, ale je škuffom a wopravdže“. Drje ma tež šlowo džel-bracža, troschta, rady warnowanja s lubowazeje wutrobny wufku wažnosć, a japoschtol jemu nješha wobaracž, ale to njeje prawa luboscž po Šnjesotwym waschju, hdyž ma jenož šlowa, hdyž je jenicžny se škuffom pomhanie abo hdyž mamy wšchelake pscheczelniwe, šlódke a šladke šlowa na jashku, ale wutroba nicžo w tym nješwē. Ššchi wješelej hšcžinje so tež rēčesche wo jenym wot cžezkeje nusy potrijehenym šnatym. Wšchitžy jeho s rjanym rēčami wobžarowachu. Me jedyn postaže, wucžeže jedyn šloty a džesche: „Ša wobžarujo našcheho pscheczela s 20 hritonami“, položi šloty na taleš a da jón šwojenu šušodej. Tón je šnano něšto wo tym šrosymil, šchto to rēka: my lubujemy bratrow. Šaj, lubowacž se škuffom a wopravdže, šchtóž so k temu cžerjenju cžuje, tón je hotowy a šwólitowy, tež wopory w šlužbje luboscže pschijnjesč, šaj, hdyž dyrbi bycž, tež šwoje žiwjenje wostajicž. Ššchecžijaniška žyřej šnaje došč tajkich, kiž šu tajku wopornitwu, k šwjerczi hotowu luboscž wopokafali. Šchto běsche japoschtola Šawolowe škuffowanje druhe, hacž wobštajna, šama so šapřewaza luboscž? Ša cžaš móra we Wittenberku, jako jich wjele cžekafche, našch Luther šhornych hladašche a s Božeho šlowa jich rōšchtowafche, prajo: Šdnyž dyrbju tudy w šlužbje mojeho bližšeho wumrjecž, dha steju w Božej ruzy, wón je mje tudy pschitwjafal, jeho wola so štañ. Šako psched 30 lětami šholera we Šamburku tyšazy woporow žadašche a na wothladarjach šhornych pobrachowafche, dha 12 hšehesčanizžny mlodženzajo so k tutej šlužbje šamolwjachu. Ššwjatocžnje buchu šwjecženi k wumrjecžu. Ššoni běchu hotowi, žiwjenje ša bratrow wostajicž. Ššlušchamy tež my k tym, kiž se škuffom a wopravdže luboscž wopokafujemy? Šnajškeršcho so wot tebe nježada, šwoje žiwjenje ša druhich wostajicž, ale pschinješech ty te mjenšaje wopory, hdyž rēka twój cžaš, tvoje šjenješy, tvoju wšchiknosć do šlužby luboscže k šepšchemu twojich pscheczelow štajicž. Šbo trjehi tebe cžezke wobškorženje: „Šdnyž pač něšto teho šwěta šubka ma a widži šwojeho bratra w nusy, a šamšnje šwoju wutrobu psched nim, kač dha wostanje luboscž Boža w nim?“ Ššchitko, šchtož so wot jenotliwých abo wot štata cžini k wotštronjenju wšchelakich nufow, ma tola jenož potom pošnu wažnosć, hdyž so štanje w duchu šprawneneje bratrowskeje luboscže. A njeje pschezo hischcže došč cžinicz wot šmilnych rukow? Luboscž pač nješlada jenož na šwonšownu nufu, ale tež na duchomnu. Njesamšncže wasche wutrobny, hdyž proštwy k wam pschiúdu, tajkim nufam wotpomhcaž. Šdnyž cžezdža, so Boža luboscž pola waš wostawa a so je wascha luboscž Šnjesowemu pschikladej pschezo podobnišchla, dha dajcže wasčim wutrobam pschezo cžopšym bycž; nječ je wam wješele, dawacž

a hōbudźelicy mōz wot teho, sčtož je wam Boža hñada wo-
bradžita.

Žiwjenje nascheho luda, kiž s wjele ranow krowawi, budže ho
wustrowicž, hdyž na wšach a w městach po napominanju čžini-
my: „Njelubujmy se klowamj ani s jashkom ale se skutkom a wo-
prawdže“.

Esy ty, luboscž, porucžika, so ho nřamy lubowacž,
Daj, so morwa duřcha žywa we luboscži mohla stacž,
So tež luboscž wot ho damy a so kōždy wě, sčto žmy,
So my jedyn narod mamy a sa jenoh' stejmy.

(Spěwacžke 329, 8).

Próstwa wyřofokhwaleneje řwj. Trojizy.

Hłōž: „Do jenoh' Boha wěrimy“.

Wřched tebje, Božo, stupimy,
Wřjeno tvoje čžesčžimy;
Wřchincž, budž a wostañ s nami ty,
Čžin nam řmilnořčž, dobroty.
Hnadnje na nař pohladaj,
Žohnuj nař a řastaraj.

O Božo Wōtčže njebjeski,
Esmit řo nade, wřchitřimi,
We řwojej wulkej řmilnořčži.
Nami wřchēm pomhaj s řbōžnořčži.
Daj, so tvoje džecžimy,
Řerbjo twoji wěcžnje řmy.

O řesom řhryřčže, řbōžnito,
Ty řy nasche bohastřwo!
Djad hřěřnikach řy řmilil řo!
„Sa nař“ čžerpił ty řy wřcho.
Daj nam wěcžne žiwjenje,
Wřchitřich hřěchow wodacžje.

O řwjaty Ducho, trōřčřtarjo,
Twōj trōřčřt dōřtañ řrudnym řo,
Dwař we nař Bože řraleřtřwo,
Nař wřchěch wumōž wot řleho.
Řahub nařchich hřěchow nōž
Třwoja wěcžna wřchehomōž!

O Boža, řwjata Trojiza,
Nami řy ty řo řjewita!
Řrōd řylny, nami budž řhowanla,
Řdžerž nař twōja dobřota,
Wřuwjedž se wřcho' hubjeñřtřwa,
Nař wřchěch domjedž do njebjy.

J. W.

Wyřlicžki wo 18. juniju.

Esu wyřlicžki wo 18. juniju wořebite? řa řebi myřlu, so
řu a řebi přcheju, so bychu řebi jich wjele — prajicž: wřchitřy, by
přchewjele řadane bylo! — wyřlicžki myřlili wo 18. juniju, wěřo
18. junija tuteho lěta 1922.

Wyřlicžki myřlicž, to řo tola přchego řtawya a wo wřchēm
řtawya, řnadž prajicž. Wobžaruju, so dyrbju čži na to prajicž, so
řebi to žyle wopacžne myřlicžki myřlilich. „Nařch čžaj, abo nē,
prajmy jenož runje won, čži lubi ludžo — řu wřchal tež druhdy
jara njelubi — čži lubi ludžo nařcheho čžaj řhorja s wulkeho
džela na jenu wořebitu řhoroscž: njeķedžbnoscž abo lēpje: bjes-
myřloty-byčže. To přenje mjeno čži praji, so řo tu wo wōmōru
abo nēřčto podobne njejedna! To by hiřčče lōžřha řhoroscž
byla! Nē, čžlowjelōjo řhodža a bēhaja tu bjes myřloty wokoło,
řu bjes myřloty a njemyřla řebi myřlicžki, njech wōhladaja abo
řlyřčha, sčtož čžedža, njech řo řtanje, sčtož čžje, njech je to

řwētne abo nabožne, njech to wjeřete abo řrudne abo hewal nē-
řčto! Dřube abo tež řecže mjeno řa to je liwkořčž. Liwki byčž
pař je hōřje hačž morwy byčž, je nēřčto tajře, kaž žiwly řahrje-
bany byčž. řižo řwjate piřmo praji tola s řnjewomym řlo-
wom: „řa wēm twōje řkuffi, so ani řymny ani čžoply njeřy! O,
hdy by řymny abo čžoply byl! Dofelž pař liwki řy a ani čžoply
a ani řymny, budu řa čže wuplunecž s mojeho erta!“ řjewj. 3, 16.

Nēřčto podobne, sčtož čžemy s tutym prajicž, čžitam runje
w řserbřich řlowinach w čžikle 138 w rořprawje wo wopřče
řtawow čžesčže bratřowřleje žyřkōwe w Budyřchinje; tam řo tutōn
řakōřtny porok řserbam čžini. řčtož mēni, so s njeprawōm,
njech řo wobara. Myřlu řebi, so budže řim to jich wjele nje-
mōžno, řo přchecžitřwo tajřemu porokēj wobaracž a prajicž, so řo
s njeprawōm tajřeho porokēje. Wřchēm porucžamy řa řezepř, řo
tajřeho poroka řwincž, to, so řu prawje žywi, prawje hōřy, so
řebi prawje wjele a řlubokich myřlicžkow čžinja, a to přchedy
wřchēm wo řym, sčtož nabožina a wěra a sčtož narodnořčž: řař
přchitřdu tež přchi wřchēm druhim na te prawe myřlicžki a niz jeno
to, tež s prawym řkuffam, s prawemu žiwjenju!

Tute pucže mōžeja pař tebje přchedy wřchēm domjedž na myř-
licžki wo 18. juniju.

18. junij! A řař! řy mēniřch řchřanow a jeho 200 lētny
jubilej. řaj, tōn tež, ale niz jenož a niz najpředy! Boži de-
řchēřit mēnju přchedywřchēm, wo kotřymž řnadž je tōn abo řamny
prajit, so je řerñhutiřki jubilej řkajřl, Boži deřchēřit, kotřyž bē
řa wjele řtron nařchje řužizy a dalřchich řōnzow tōn přeni do-
řahazy a přchewacžazy po dořchich njedželach řuchoty!

Wyřlicžki wo nim? řaj! Čžehodla njeje předy přchitřchōř?
Čžehodla je runje nēřkole přchitřchōř? Čžehodla bē runje nje-
dželřki deřchēřit, kaž tež pořlednej dwē njedželi do teho we
wjele řtronach přchēnjewechu deřchēřit, njedželřki deřchēřit?

řych myřlicžkow s temu je jich telko, so mōžeřch nēkōtru ho-
džinu wupjelnicž, wořebje tež, hdyž wōnřach dželřřch tam na
řař řjenje wōřchewjennych polach.

Čžehodla řař dořho řuchōř? řaj, řy dha ty, řmy dha my
přořyli wo deřchēřit? řmy řo džakowali řa tōn pořledni? —

Čžehodla řu řita řař čžerpiře? řaj, řmy dha my řpěwali
řčtwōřtu přōřtřow: „Nařch wřchēdnny řhlēb dař nam džerřa?
řmy po nej čžinili, a kōždy džerř přořyli wo wřchēdnny řhlēb?
A řmy řo tež džakowali, so jōn mējachmy? řpěwacž dha bli-
dōwe pacžerje kōždy džerř, njedželřki a wřchēdnny džerř?

Čžehodla telko džela a přōžy podarmo? Čžehodla telko no-
weje přōžy a telko džela wjazy přchew řuchoty? řaj, řař! Džē-
lacž a řo přōžowacž! to je po tajřim twōje řeklo bylo! řeklo
nařchich pobožnych řtarych, wořebje tež nařchich pobožnych řurow
bē pař tola: řpěwaj a dželřaj! řdyž řy ty to wěřo jenož po poľoj-
zy čžinil, řo tola njedžiwaj, so to hinař njeje. řpěwaj a dželřaj!
to řeka žyle dželř dořonjecž! Wōnřa řpěwacžke nami huřto:

„Modl řo a dži po Božej řchēřezžy,
Čžin řwēru, sčtož ty čžinicž nařch,
Dha budže řbožo w twōjej řhēžy,
řy Božej hnadny wužiwacž!“

„Modlitřwa tež njepomha!“ řař huřto bu tole řrudžaze řlo-
wo hižo řlyřchane! řaj, wěřo řa modlitřwa niz, s kotřejž řaž řid
přchēd Boha řnjewy řtupicž a prajicž: „řy nařch moju mod-
litřwu, nēř pař čžy řa řa to mēčž, sčtož řebi řadam!“ Nē, řař
niz! Ale myřl řebi jich trochu nēřčto myřlicžkow wo tutym, hačž
tež ty niz a hačž niz huřto abo tola dhy a dhy niz řo řař modleřche,
— jeli řo řebi řwēriřch, tajře nēřčto hiřčče „modlitřwu“ mjeno-
wacž. — řōn, kiž nař je wucžil řo modlicž, je nami s dořom řam
přchitřad, řař řo modlicž nařch. řohladař jenož do řethřemane!
řa přōřtřwa, kotřyž řa najčžerřřchami mamy, je tam dořonjana, ře-

cza próstwą: „Twoja wola ǳo stać kaź na njebju, tak teź na jemi!“

A runje tuta próstwa stej psched sctiwórtrej próstwu: „Masch wschědny khlěb daj nam dženka!“ Kelko myšliczkow wobmyšlowanja to w tutym sažo!

Ǝ nimi pschindžesch teź Ǝ słowu, kotreź Jěsusch Chrystus praji w předomowanju na horje: „Jeli so tehodla wy, kiź wy sli Ǝcze, wschať móžecze waschim džěczom dobre dary dawacz, wjele sferje wasch Wótcěz, kiź w njebjebach je, budže dobre wězy dawacz tym, kiź jeho proscha“ Matth. 7, 11. Tole słowo cžini cži tšecžu próstwu lóhku, dopomha cži Ǝ temu wošebitemu a wošobnemu sbožu, jo Ǝy hebi pschězo wěstny, jo je twoja modlitwa wušlyšchana, jo pschězo to jene wěsch, jo žaneje njewušlyšchaneje modlitwy do žyła njecžinišch. Wěšo, jeli masch wěry!

Wěra a modlitwa! Stej to dvě słowje drje, tak rjez dvě wošobje, tola jena duscha, jena žywa duscha, jena žywa móz. Jena niź bjes druheje! Je-li jena bjes druheje, je morma, stej wobej mormej. A so je tak něfotra modlitwa morma, a tak něfotra wěra, na tym je wina: liwkošcž. Duź ty, kiź přjedy móžesche prajicž: Ja Ǝym Ǝo modlit, ja Ǝym bliadowe paczerje spěwał! Ǝy Ǝnadž je ty spěwał liwki abo bjes myšlow? Ow, kelko myšlow Ǝ wobmyšlowanju to sažo!

Njedželski deschcžik! Myšliczkow telko! Je to dyrbjala pomhacž modlitwa jenošliweho, modlitwa wošady, njebjes durje wotewricž? Ǝsnadž žyle po tym słowje: „prošcže, a wam budže date, pytače, a wy budžecze namafacž, klapacze, a wam budže wotewrjene!“ Modliti Ǝo Ǝu a sažo modliti; dvě njedželi dostachu a namafachu, deschcžik nadžije, tšecžu njedželu Ǝo klapachu a wrota Ǝo wocžinichu.

Praji Ǝo: „Hdyž Ǝo duchowny na kłězy wo deschcž modli, pschindže deschcž“. Ale Ǝ tym duchownym je to po Sindenburgowym słowje: „Modlcže Ǝo; hdyž wy domach Ǝo njemodlicže, njemóžemy dobywacz!“ Wošada, wšchitny dyrbja Ǝo sčjednocžicž we modlitwoje, a woni dobywaju, pschetož modlitwa je móz, dobyčerška móz — hdyž je sčjednocžena se Ǝwěrnej towaršchu wěru. Ǝnješa Jěsuša słowa wo tej wěry, kotraž horu pschěbadža, nje- Ǝu pschěhnate, nje- Ǝu njewěrošcž! Modlitwa, wěrna modlitwa, šhromadna modlitwa, w duchu jeneje wěry a dowěry samóže wjele, teź horu pschěbadžecž, teź deschcža nrowězele pschěwodžecž! Na to njemóžesch prajicž, so to njeje wěro. Masch se žiwjenja a se stawišnow pschiklady, a hdyž prajišch: „Daj, ale pola naž niź!“ dyrbišch hebi to praschenje lubicž dacž: „Ǝcže Ǝo wy wschitny w jentym duchu a w jenej dowěry modliti?“ Jenož, hdyž móžesch tole wobšwědčicž, mohł prajicž, tamne słowo nima prawo, — teź potom hišcže niź, niź tehodla, sčtož stejesch Matth. 7, 11.

Slaj, to myšlicžka po myšlicžy! 18. junij je tebe dyrbjal Ǝ tajkim dowjesč Ǝ tym, sčtož bē hacž Ǝ njemu a Ǝ tym, sčtož bē Ǝ nim: Ǝuchota a deschcž, hnadny deschcž!

Ǝnadny! to teź něščto, sčtož cžlowjek nascheho cžaža rad nješlyšchi a njepraji. Je to jenož demokratiski duch, kotryž temu, žaneho wjeřcha wšchě hebe nješnajo, sadžewa, abo je to jedyn druhi duch, kotryž nochze ničžo wjedžecž wo hnadže? Ǝnada je nješaklužena lubošcž, nješaklužena dobrota. A bē tón rjany, mišny deschcž sčto druhe? Ǝnadny deschcž to bē!

Boži deschcžik! praji pobožny Ǝserb, pobožna Ǝserbowka. Mi Ǝo sda, jo pschězo mjenje a mjenje tuto mjeno kšlyšchich mješ Ǝserbami: „Boži deschcžik!“ Dyrbi Ǝnadž to postup bycž? A runjesch kaź tole mjeno wušlyšchich mjenje a mjenje to tamne: „Boži khlěb!“ Kelko myšliczkow je to tu sažo Ǝ myšljenju!

A cžehodla telko myšliczkow? Wone chzedža wschě něščto a Ǝ nimi 18. junij do žyła: Tebe dowjesč do hlubiny, — a to do hlubiny a hlubošcže twojeje wutrobny a twojeho Ǝwědomnja a potom do hlubošcže Božeje wschěhomogy a hnadny! Dale:

Wone chzedža tebe dowjesč do přědka, do přědka w twojej wěry a modlitwoje a tak do přědka w twojim žiwjenju! A hišcže něščto: Wone chzedža cže dowjesč na wšboke w tutym žiwjenju a do wšbošcže tamneho žiwjenja we wěcžnosč! Ǝ

Ǝrojumišch!? A hdyž Ǝ tutym myšlicžkami sčjednocžesch myšlicžki wo Ǝchranowje a stawišnach jeho 200 lětneho džěla, a pschěde wschěm teho, sčtož psched 200 lětami bē, budža cži přěšchě myšlicžki jenož jažnišche, bohatsche, spomožnišche a ty smějesch žohnowanja. Duź 18. junij! Nješč dale, khiba so myšlicžki myšlich tajke a podobne!

Zyrkej a stat.

Pschecžiwu zyrkwi! to je pschězo hišcže hežlo jich wjele. A wola najwjažy Ǝ nich je to telko, kaź: pschecžiwu wěry! pschecžiwu nabožinjel, njech Ǝo jich teź wjele wurčcži a praji: Pschecžiwu nabožinjel ja nješšym, jenož pschecžiwu zyrkwi! — Ǝofutny džě a Ǝwjedžen žiwjenja Ǝu wotštronili. Ǝ tym wěšo špokojom nje- Ǝu. Ǝotuja Ǝo Ǝ nadbēhej pschecžiwu druhim kšchěsčanskim Ǝwja- tym dnjam. Ǝžichi pjatł a te druge dny wullich Ǝwjedženjow, wošobje drugi džě hodo, dyrbja teź padnyč. Ǝacž maja sa to tajkich „wójnskich naměšnikow“ (to je Kriegseršaj), kaź sa tamneju džě 1. meje a džě 9. novembra, nješhonichny hišcže. Móžno wschať je nětkle wschitko!

Ǝ bliska a Ǝ daloka.

W Budyšchinje wotně šerbška předarška konferenza sctiwórtł, 15. junija, wurjadne požedjenje, wo kotrymž Ǝo hišcže rošprawa poda.

Wittenberg, tuto město Lutherowe, njenuje Ǝo po wobšamlnjenju Ǝwojich zastupjerjow wot nětk: Lutherowe město Wittenberg (Lutherstadt Wittenberg). Tole pomjenowanje chze bycž pomnik reformazije, kotrejež 400 lětno wopominanje nětkole kóžde lěto Ǝ nowa Ǝwjecžiny, došel kóžde Ǝ tutych lět nam pschinjěbe dny, kotrež naž pominaja wopominacz to wulke, sčtož je Ǝo psched 400 lětami stało. Ǝ doboni chze město Wittenberg Ǝo Ǝ tutym šminycž wschěch šmolenjow, kotrež Ǝo nětkole husto tehodla stawaju, došel je jich wjažy městow Ǝ mjenom Wittenberg a došel runje kaź wono nad Ǝobjom hišcže leži jene město Wittenberge.

Ǝerrnhut abo Ǝchranow Ǝwjecžesche 17. a 18. junija jubilej Ǝwojeho 200 lětneho wostacža. Wo tutym Ǝwjedženju rošprawjamy hišcže. Ǝasponimny wošobje dženkha hižo, jo Ǝo na nim wobdžělichu teź zastupjerjo, duchowni a wošadni bratrowškeje zyrkwi Ǝ Ǝžěškeje, kotrejež wotnoha tak rjez Ǝerrnhutšy Ǝu. Džěl Ǝ tutych wopyta teź Ǝserby, wošobje Budyšchin; tam we Ǝserbskim Domje jesnachu Ǝo Ǝ nimi Ǝserbjo bliže pschi wuhotowaných šhadžowanach. Tež wo tym rošprawjamy hišcže drobnišcho, šapišchemy pak tu Ǝ džatom, jo Ǝu pschi Ǝwojeje njedželu rano woderžanej nutrošcži sa nasche knihowe towarštwó škadowali na wjaž hacž 500 hr. Ǝim kšlyšcha wutrobny džat; najlěpšchi a najdostožnišchi džat pak budže tón — a to Ǝ doboni naž Ǝamnych wobšbožyžy — hdyž my Ǝserbjo hebi Ǝ nowa damy šcžoplicž wutrobu sa Ǝwoju wěru a zyrkej a sa Ǝwój narod, tak so^o došonjamy škutki šapazeje lubošcže, nješamyleni ani psches Ǝwět a jeho mozy ani psches pschecžiwnikow a njepschecželow se Ǝobucžlowjekow. Morawšy bratřja, kotřiz psched 200 lětami Ǝchranow šakožichu, Ǝu nam Ǝ dobrým pschikladom runje kaź Ǝ nowa Ǝo hibaža ewangelska zyrkej w Ǝžěškej.

Ǝistowanje. Ǝ. w Ǝ. sa 3. p. Ǝr. — Ǝ. w Ǝuf. sa 4. p. Ǝr.

Ǝžišcž Ǝsmolerjež knihicžišcžečnje a kniharnje, šap. druž. Ǝ wobm. ruš. w Budyšchinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske njedzelske lopjeno. •

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihiciznjeczeńi a placzi šchwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

3. njedzela po swjatej Trojicy.

1. Pětr. 5, 5—11.

Japoschtol Pětr napomina naš k ponižnosći, k ponižnosći pšched bližšim a k ponižnosći pšched Bohom. Ponižnosć je dobry kšchesczijaniski poczint, trochu žadny; pšchetož wón so czežzy namuńnje. Wón pak je sa kšchesczijanoto jara nufny. Nasch Ebóžnik je kam prajil: sbóžni su czi, kiž su duchownje křudži, t. r. kofsiž hebi wjele njewjedza na to, štož su; pšchetož jich je to njebjeske kralestwo. A wón je dale prajil: wuńcže wote mnje, pšchetož ja hym cžicheje myšle a i wutrobu potorny. Nam, jeho wučobnikam, nicžo tak derje njepšchisteji, kaž potornosć, ponižnosć. Dajmy so duž po naspomnjentym Božim kłowie ros- wučezje wo kšchesczjaniskej ponižnosći.

„Wšchitzy budžeje jedyn druhemu poddani a woblekaježe so ponižnosć; pšchetož Bóh napšchecziwo steji hordym, ale ponižnym dawa wón hnadu.“ Najprjedy potajkim ponižnosć pšchecziwo kłobucłowjekam. S tym njeje prajene, so njemohł jedyn cžłowjek stejeć wšchishe druheho. Je a dyrbi być wěsty porjad we wšy, w ludu, w kraju. Prjódstejerjo, jastojnizy, wšchischi dyrbja być a roskajowacž, runje kaž starschi kłojim džěczom roskajuja, a je nufne, so poddanam wšchu wolu njedadža, ale pravu křucziwu pšchewjedu. Hospodar ma być i kñjesom nad domjazymy, džěczimi a kłuzobnymi. Tola kóždy, kiž ma tał na někajse wafchnje roskajowacž, dyrbi pšchi tom wostacž ponižny. Tajku pravu ponižnosć namakasch tam, hdžež dorosčeny k džěczu, bo- losće abo styska dla płažemu pšchistupi a jemu kłlyh setreje; hdžež nan, přeni w kłojbje, njeje kłowoty tyran, ale i pilnej ruku so stara sa kłojbnyh; hdžež jastojnizy kłojmu móž njewužit-

nje njewužitwaja, ale se kłojweji mozu poddanam kłuzicž pytaju; hdžež ministerjo so dopomnja, so jich mjeno reka „kłuzobnik“; hdžež wučer a předar nochze być kñjes nad dušchemi, ale pastny a pomoznik k sbóžnosći; hdžež jedyn staw druhemu kłuzi se kłojweji mozu, radu, mudrosću a bohatstwom. Šchto mohł nam tu lěpschi pšchiklad być hacž nasch Ebóžnik, i kotrehož džěczatstwa so wosebje to jene wuśběhnje, so bě kłojimaj starschimaj poddany, kotryž so njehańbowasche, i kłownikami a hřěschnikami sa blidom kědzecž a kłojim wučobnikam nohi mheč?

Namakamy tajku ponižnosć džěnja? Wona křetro nasad stupa. Kajke škóžby kłlyschisch wo naschej mlodžinje! Ma dobru kłuzobu, ale njepoška nana, macžer, džěkodawaczerja, mišchtra. Někotry cžłowjek je we wójuje a po wójuje k pjenjesam pšchischol, je derje wobstarany, a nětko chze być wulki kñjes, nikomu poddany. Jedyn chze być pšchemoh druhemu pšches narod, potwo- tanje, wučenosć, bohatstwo, pšches wulke kłocziwy, kiž dawa. A někotry chze wjazy hacž drusy być teho dla, so so hańbuje, i ruku džělacž, czežke džělo druhim pšchewostaji, drohi cžasž se přisidnistwom pšchecziwi a najnowšchu módu wumjedže.

Kšchesczijenjo, kał so tajke horde-smyšlenje a wulwycziwinje nje snježe i Pětrowym napominanjom: „Budžeje wšchitzy jedyn druhemu poddani a woblekaježe so ponižnosć; pšchetož Bóh napšchecziwo steji hordym, ale ponižnym dawa wón hnadu?“ Gordy cžłowjek widži jenož kłebje, niz bližicheho; chze kaž hubjenje wo- czehnjene džěczu wšcho po kłojweji kłowie cžinicž; cžuje so wšchu- dže wrócžohadženy, je trochu njescžerpný a cžini hebi a kłojweji wokolnje to czežke žiwjenje hišchje czežiche. A Bóh steji pšche- cziwo njemu; jeho prawdosćizwa kłlyna ruka jeho skóncziwe tola poraže kaž tamneho hordeho Žaraona, kotryž chzysche wjazy samož

hač tón Bješčny sam a namala hwoj nahny lónz w nawal-
nych žolmach čerwjeneho morja. Tola tym ponižnym darwa
Bóh hnadu: Božo, budž mi hrěšnikkej hnadny, wufnaje ponižnje
tón žlownił, a wón dostanje Božu hnadu a dže sa praweho dele
do hwojeho domu. Na ponižnym ma Bóh spodobanje a po-
wyschšchi jeho. Čłowjeł, próch wot prócha, semja wot semje
wšaty, hdyž hwoju klaboscz a njemóz pónaje, dha tón Szwjaty
a Wšchemózny jeho scžini hwoje džěcžo, Bože džěcžo a herbu kra-
nych njebjež. Tym ponižnym darwa Bóh hnadu.

Čazaj ponižnosczu s ruki lubeho Wótza. Wjele čerpi čłowjeł
Duž ponižuje se so psched Bohom. Pětr wopomina; „Po-
nižuje se so pod Božu wšchemóznu ruku.“ S tym je prajene:
ponižuje se so w boloscz, w domachpytanju, kotrež Boža hplna
ruka scžele. Wšmicže to na so bjes mórčzenja, wšmicže to s džě-
pšches hwoju winu: khoroscz scžěhuje nještrósbne, nješwarne
žiwjenje; jastwo trjehi mordarja a paducha, khdoba pschindže
w starobje po pscheczinjenju, we wopikstwie a wobžranstwie ja
mlode lěta. Wjele čłowjełow čerpi pał tež bjes hwojeje winy.
Woni steja pod Božej móžnej ruku: tu je jedyn čaž žiwjenja
khoru a druhy so wjekeła stajneho derjeměcža. Tam jena hwojba
wjazy hwojich starow psches wójnu abo khoroscz šubi, a druha
s žyła kmjercz nječzuje. Tu strowy čłowjeł, sepjera starscheju,
w mlodoscz, mřeje, a tam hubjeny čaka na wumoženje. Někotru
šubi strowoscz a stawy, čžeho dla njeje hndom mormy?

Sčto su čłowjełojo tola hižom pomyšlili hudańcža hweća,
wobstejnoscze na semi! Sso praschecž, hač je šhotuje šlepy pschi-
pad abo šty wofud, nam njepomha. Šako našy Šbóžnik we
pusczinje hlodu tradašche a w Getsemanje so rudžesche a na
kščizju krawajesche, so wón tež njeprašesche: čžeho dla a s wot-
fal mi to? Ale wón so wjedžesche jako Bože džěcžo w Božej
ruzy a snjeke tał wšcho čžěke. Sčtóz do Boha wěri, je to čžěke
domachpytanje hižom pschewinyl a čžuje so psches nje žohno-
wany. Wón so njeprašča: je to Bóh, kiž tajke hubjenstwo na
mnje scžele? S čžim hwm to šaklužil? Šferje so ponižnje
poda do teho, sčtož Bóh scžele, a rjeknje: sčtož čžini Bóh, wšcho
dobre je; psches wjele tyschnoscze mamy šańcz do Božeho kra-
stwa; tym, kiž Boha lubuja, dhrbja wšchitke wězy k šepšchemu
klužicž. Wón kaž Šchěžepan pod kamjenjemi hwojich morda-
rjow, kaž Barwol pod hidu židow a póhanow křwali tu ruku teho
njobjeskeho Wótza, tež hdyž bije; a rjeknje kaž pobožny Šiob:
„Šsmny to dobre wot Boha dostali a njedhrbjeli to šle tež braczž?“

Tajke ponižowanje pał njeje jenož šwontne liščenje, klužba
tych wocz, ale to je jene ponižowanje we wutrobje. Tajki pod
Božej móžnej ruku so ponižowazy čłowjeł njemórcži a nješkorži,
ale wón so dawa k pokucze wjescz, dhyri do hwojeje wutrobny, po-
klatnje hwoje kolena, štykne hwojeje ruzy a wě a wěri wěscze a
njepowalnje, so čžze Boža móžna ruka jemu jenož k šbóžnoscz
klužicž. Mamy w bibliji doscz pschikadow praweje ponižnoscz
psched Bohom; a te su nam date, so bychmy tež my na nich prawu
ponižnoscz natwufnyli. Abraham prokny: ja hwm so škřoblil,
rěczecž s tym Šnješom, hač runje hwm semja a popjel. Šakub
praji: Šnježe, ja nješhym dostojny wšcheje kmilnoscz a hwer-
noscz, kotruž hwm twojemu wotročkelej wopokasal. Šesajas rjek-
nje: ja hwm čłowjeł nječžisteju hubow a bydlu mjes ludom se
nječžistymi hubami. David šawoła: Šnježe, ščto hwm ja a ščto
je mój dom, so mi tajku hnadu wopokasal. Šarja wotmołwi:
ja hwm Šnješowa džowka, mi so štań, kaž wón čžze. A Šawol
pšche: to je šawěse wěrnó a jara dostojne kłowo, so Šhryštuf
Šesuf je do hweća pschichol, hrěšnikow šbóžnych čžinicž, mjes
kotruš ja přeni hwm. A Pětr, kiž bē šwucženy, w mjenje tyh
wucžobnikow rěczecž, kiž bē potajkim jich rt a přeni mjes nimi,
bēšche tež natwufnył ponižny bjež; wón prokny: Šnježe dži wote

mnje; pschetož hwm hrěšny čłowjeł. A w našym tekste wón
napomina k ponižnoscz psched Bohom.

Wó ponižnym wucz, našy tekst dale, so wón wachuje,
wachuje njenujzy nad hwojeje dušchu, so ju njeby šhubil: „Budž-
cže štrósbni a wachujcže; pschetož wasch pschecžiwnił, tón čžert,
khdži wotolo jako ružazy law a pyta, koho by póžrjel.“ Wachuj-
my! Šnajemy šawišnu tanneho generala Šiethena. Wón
poczja sa kralowym blidom šedžo drěmacž. Někotri hosczo krala
na to khdžbliweho čžinichu s wufměščenjom. Tón pał wot-
mołwi: Džěcži, rěczmy bóle čžěšche, so stareho njewubudžimy;
wón je dołho doscz sa naž wachowal. Wjele šwišuje s tym, so
wojał na straži wopravdže wachuje. Šeho šasparnoscz a nje-
khdžbliwoscz pschinjeke žytemu wójšku najwjetšchi štrach. Runje
tał mamy wachowacz našču dušču, so špytowanje s čžajom pó-
šnajemy a k padej njepšchindženy. Šordy čłowjeł njewachuje;
mēni, so nad špytowanjom dobudže a pschindže se hwojeje hor-
dosczu k padu. Ponižny čłowjeł je šebi hwojeje klaboscz wē-
domny, nječzuje so wěšty a wachuje. Šeho dla je wón pscheco
štróšby a pschewinje špytowanje. Šordy čłowjeł mēni, so žaneje
nusy nima, a runje teho dla šapadnje do hrěchow. Pětr, kotruš
tu napomina k wachowanju, to jara derje wjedžesche. Wón bēšche
tež ras šordy prajil: Šnježe, hdyž so wšchitzy nad tobu pohór-
šchija, dha wšchal so ja nočzu pohóršchowacz. A wón pschi-
dže k padu se hwojeje hordosczu, šapre šti křocz teho Šnješa. A
jako šhapon šecži křocz šaspěwa, bu wón štróšby a šlafasche ža-
loštnje.

Wachowanje je nusne. Čžert wě a hlada, tał mohł čłowške
dušche šawjescz. „Wasch pschecžiwnił, tón čžert, khdži wotolo
jako ružazy law a pyta, koho by póžrjel.“ Še dha s žyła čžert?
Njeje nam w bibliji wopikarty, šajki wonhlada. Ale biblija a
to šle na hweće a našche našhonjenje nam praji: je jedyn čžert,
pschecžiwnił Boži a šawjedowal čłowjełich dušchow, kiž pscheco
jenož to šle čžze a wot kotrehož to šle na hweće wufhadža; pschetož
wot Boha wono tola njepšchindže. Šaž čžert něhdy w paradisu,
jako had šwoblešany, w přenimaj čłowjełomaj pocžja šbudžicž
dwělowanje na Božim kłowe: je dha Bóh prajil? tał wón tež
dženka hiščeje so čłowjełam pschikłodži: móže dha žadny Bóh
bjež, hdyž so tebi tał hubjenje dže a wón čži njepomha? Še
Bóh prawdoscziwny, hdyž mašch ty se hwojeje hwojbu telko čžerpicz,
njes tym so druhy jenož k bohatschom pschindu? Še Bóh luboscz,
hdyž kžam a njeprawdosczam knježicž da na hweće? Še Bóh
wšchemózny, hdyž njesčele po twojej próštwje kłonečko abo
deschczil? Ščto mašch wot twojeye wěry a pobožnoscz? Budž
njeprawny a kradń! Šabudž hwoju čžescž, čžikń njewinowatoscz
prjecž, pschikahaj šalschne, njewěer do biblije a čžini, ščtož čžesch.
Šať a podobnje čžert rěcži, so by čžze póžrjel, bóršy jako ružazy law,
hdyž njewěra wjele wot so čžini a štatnje wufměšchuje šem-
šcherjow a modlerjow; bóršy škradžu jako potajny had, hdyž
njelečžo do dwělowanja pschinjeke a šty njerjad wufhwa. Wón
jara móžny je, ma wjele lekšnoscz, tu jemu runa njeje. Duž
budž štróšby a wachuj!

Ponižny čžiknje dale hwoju staroscz na Boha. „Wšchitku
mašchu staroscz čžiknje na njeho, dofelž wón so sa waž stara.“
Štarosczow pošny je kždzy čžaj. Šusto čžze štyšna wutroba pod
štarosczemi šadwělowacz. Šospodať leži bjes nadžije w khorotni
a domach rudža so žona a džěcži. Šlacžeri čžeka w nozy španje
se špróžneho wócžla: ščto budže s mojeho džěseča? Ščto wulicži
štaroscz pschichoda dla: ščto budžemy jěscž, ščto so woblešacz?
Wšchelako šebi čłowjeł s tajkich štarosczow pomhacz špyta: pał
loškomyšlnje je wotwali na druhich, na žonu a džěcži a dawa tym
so sa šebje štaracz; pał šordy mēni, so budže šam s křesom nad
hwojimi štarosczemi a so tola s nich njewudrapa. Ponižny čł-

wjel pał je žebi wědomny žwojeje žlaboscze a njemožny wě, so bjes Boha nicžo činič njemóže, so pał Bóh, kiž je stworil, tež šerži: kotryž ptaczi pod njebježami nažyczi a lilije na polu wobla, tež čłowjeka njesabudže. Bóh naž do staroscžow staji, so bchmny žo jeho džerželi. Wón semste sepjery roškama, so bchmny jeho pomoz phtali. „Wón žo sa naž stara“, tał i njepowalnej howeru praji Pětr, kiž je wjazž staroscžow mēr hacž ty. A Bóh je žo dotal tež sa tebje starał kaž nan sa džěcžo. Duž čžikn tež pschodnje wschitke žwoje staroscze na njeho. Staroscze njenažycza, njemustrowja, njepožhlnja. Ty nicžo se staroscžu wot Boha njewo-
mješ, wscho i wulkeje wježofošču psches próstwu dostanješ. We próstwuje wužypaj žwoju wutrobu Bohu: wón je wschehomožny a dobročžitny. Franča, sažožeť žyrotownje w Halli, wuhlada, so je jenož hiščcže 16 kroschotow w pokadnizž, dha wón padže na žwoje kolena a žo modlesche: „Mój luby Wótcze, nasche džěczi nimaja žhlěba; ty žy Wótczež, te džěczi žy tвое. Ty masč radu a pomoz a žmilnu wótzowstku wutrobu.“ A wofomil posdžišcho pschindže wofot a pschinježe 10 tolet a dženi posdžišcho pschindže 6 krocž wjazž wot njesnatych žmilnych daricželow. Ženicžte, sčtož masč žinicž, je, so tvojou staroscž woprawdže čžiknješ na Boha.

A stóncžnje: ponižny stoji twjerdže we wěrje: „Temu stejče napšhecžo twjerdže we wěrje a wěscze, so runje te žamžne čžepjenja na waschich bratrach žo dołonjeja.“ Šchescžijenjo žy wozazž, kiž na kolonach, psches Bože žlowo a modlitwu žo bēdža. Džeja wšchemu strachej napšhecžo kaž David Goliatej: ja pschindu w njenje teho Anješa Zebaoth. Kroschtuja žo, so žame njecžepja, ale wjedža: jich wjele čžepi bóle a dlěje. A čžepjenja wery žla, kaž čži čžitarjo nascheho teksta je nashonichu psches hidu žwěta, tež nam nježku žyle njesnate! Čžim nusnišcho, so twjerdže žejimny we wěrje. Šronowaný dohycžet budžesch halle potom, hdyž i krutej wěru pschewinjesch wschē spytowanja pschescžehanja. Šbóžny tón čłowjet, kiž spytowanje snježe. Pschetož hdyž je žo wusprawnoščit, dostanje křonu teho žiwjenja. Pětr je nam žam najlěpschi pschiklad w twjerdžestejenju bēdženju, dohycžu.

A ponižnym, niž hordym placzi to žlubjenje: „Bóh powšchschchi w žwojim čžahju.“ Nalemjenu sežinu wón njebudže dolemicž a žehlity žuzoh wón njebudže wuhajnyč. A jene powšchenje je hižom, hdyž w boloscži pokutu čžiniš, hdyž čžepiš i wježofošču wjedžo: Bóh njepožoži wjazž na tebje hacž snježesch, a, sčtož na tebje kladže, čži njescž pomha. A čžepiš tež jenož mału šhwilu, ta krasnosč pał w Šhrystužu Jesužu, že kotrejž žy powołany, je wěcžna. A tón Bóh teje hnady budže žam tych ponižnych dohotowacž, wobtwjerdžicž, požylnicž, sažožicž, so njepschindu i padu, ale wěcžnu krasnosč herbuj. Žemu budž čžescž wot wěcžnosčje hacž do wěcžnosčje. Šamjeń. Šsch. w Š.

Hdyž ja jenož tebje mam o luboscž bójška ty najkrasnišcha, mam wscho sčtož wěcžnje potrebam.

Š l ó ž : Šak šbóžny žym, hdyž wotpocžuju.

Šy žiwjenje ty žitwe we mni,
Njech wumrje wscho, sčtož nježy ty,
Pój, Jesu, luboscž, pój ty že mni —
Do mojej' dušche, wutrobny.
O so bch moht ja tebje dostacž,
Ty mój, ja twój na wěcžne wostacž,
Bch njemēł wjazž šrudobny.
O, rēka wjež'la, ty mje šchewiš
Šdyž we wutrobje mojej bhdlišč'
Mój Jesu krasny, lubosny.

Wutroba takle lubowaza,
Daj, so ja tebje lubuju;
Bjes luboscze wscho njeje, wscho klaza —
Tam wježele, mēr nimaju.
Mje luboscž tvojā chžyła wohrēcž,
Daj w tвоеj luboscži mi dohycž
Dha wutroba žo wježeli!
W wutrobi dohycž, ty najwšchschchi,
Dha tвое dohycže mje pschi,
Šym žitny, čžepju, wumru čži.

Plodž do mnje wutrobinu luboscž,
Nj džela w žwērnej luboscži,
Nj da mi wscheho šboža pořnosčž,
Tu wobradž luby Anježe mi,
Njech smyžleny kaž ty žym pschezo,
Mi snamjo tвое žwēcž pschēž' rjeńšcho,
Twój šakoń wostan žwjatny mi,
So pschecžela a njepšhecžela
Mam lubo tu, kaž žada wěra
We šchescžijanskej wutrobi.

Mam čžepicž w tšchnoscžach a w nufach,
Dha pomhaj ty mi to wscho snješčž,
Šyčž luboscž dhrbi tu we žylsch,
Čže šlote stwjelza w njeju žnjecž!
Ty žwasch mi we předyhčžu,
Daj, Jesu, so sa tobu žlědžu,
Wschē šprózne šlawy požylń mi,
We bēdženju daj nowu šhroblosčž,
Po šchžju daj tam wěcžnu šbóžnosčž,
Twój žlódki mēr po njemēri.

Daj mi tej wěry žwětko, mozy,
So plody dobre pschinješy,
Mje hałosu čžin, kiž plód nožy
Psches tebje, peńko winowny,
Mī škala žy! wscho chžyl mi daricž,
Na tebje Jesu wscho chzu waricž,
Ty mojej wěry šakož žy!
Čžyl njewěry dwēł tež mje šnicžicž —
Čžyl i pomozu žo že mni bližicž,
Toh' šhoroh' dušcha wustrow ty.

So nadžija moč' njepodleži;
Šschiz twój budž jejna štwiza,
Mi pomhaj, so wschón štył žo šhubi
O Jesu moja nadžija! —
Šwēt do křuchow b'dže jónu špadacž —
Ja pał chzu pschēž' na tebje hladacž
O žwětko mojej nadžije!
Čžu w luboscži nēłł tebje šschicž,
Mje tvojā ruka chžyła wodžicž,
Budž, wostan so mnu luboscž ty.

Šschiz twój mje dowjedž i ponižnosčži,
To moja čžescž a pchja budž —
Pad — hańba pschindže po hordoscži; —
Mje twój Duch wjedž tón prawny pucž.
Ščtož wostanje we šchescžijanskim žlubi
Čži žwērny, tón žo tebi lubi,
Ty i prócha jeho pošbēnjesch.
Ščit do dušche mi snamjo tвое,
Budž, wostan wježele nēłł moje;
Ty dom mje šbóžnje powjedžesch.

Zyrkej a stat.

Pjenježne wobstejnoscze abo financy zyrkwoje hebi hadaja, so tež jenotliwe wožadny wscho samoženje, kotrež maja, tak naložuju a wutrzebaja, so ma teho wunoschka, kotryž je naschim tucžafnym wobstejnoscžam pschimerjenu. To placzi tež wo ležomnoszczach, potajkim pschedy wschēm wo polach a lukach. Tehodla budža so wotnajeńske pjenješy powoschittownje powoschecž dyrbjecž a to niz po pjenješach ale kaž so to bóle a bóle stawa, po tworach, wožebje po rozžy. Pschi statnych kubkach placzi so na kórz nětkle hižo na 3 zentnarje rozki a podobne placzišny kšychišch tež druhdže. Jedna so tež wo tym nětkle, hačž njeby najlěpje bylo, so by so tole wotnajeńje jenemu wotnajeńskemu hamtej abo wubjerkej pschepodalo, kotryž tutu wěž sa zyrkej psches žyly kraj sraduje. A tole je to nalepsche.

Pschezo njeje hiščeže wucžinjene a dorjadowane, schto a keltu ma stat zyrkwoi wurunanja placzič, hdyž to k dženju statu wot zyrkwoje dóndže. So pak to kóždy stat dyrbi, tež sakski, to je sawěščzene psches wulkostatnu wustawu (Reichsversammlung). S zyrkwoju je jeje dobre prawo. So by s zyrkwoju jenož tež byla dobra šwěra jeje stawow, wschěch kšeseczjanow!

Serbste mišionstwo.

Tyždenit Bratrowskeje Jednoty „Herrnhut“ wosprawja we swojim 15. čyśle wo pišmowstym mišionstwie, kiž je so w sardženym lěče w Niskej sakožilo. Tam je so bratr Bachmann jako pišmowski mišionar sa wokolnosč Niskeje postajil. Wón podawa swoju přenju wospramu, kiž je jara sajimawa. Něčži wo tym, kak musne je jeho džeło a kak czežke, ale tež kak rjane. Do jeho wokrješa kšuscheja tež serbske wožy, a wón praji, so je žadanje po čytanju nabožnych pišmow mjes Serbami wjetsche hačž mjes Němzami. Sa jene lěto je w 12 wšach (serbskich a němškich) sa 8100 hriwnow pišma wospschedal a 465 čytarijow sa němste nježelste kopjeno dobyl. —

W přjedawšich lětach je knihowne towarstwo dweju kolportěrow, — póštow — do serbskich wožadow wšpóštało. Tež we Delnjeje Sužizy je tajke skutkowal.

Tute powołanje je dženka pschi šamym bjes wuhladow. Wot kolportěrstwa njemóže ničto žiwy byč. A knihowne towarstwo nima drje telko šredkow, kolportěrow na došahaze waschnje saptaczič.

Kolportěrstwo šame pak tež njespokoji! — Trjebamy sa serbske wožadny jeneho abo radšcho — tsjoch mišionarow — kiž bychu domjazu ewangelišaziju pěstowali, a pschi tym serbske knihi wospschedali a sa „Pomhaj Bóh“ čytarijow hromadžili. — Kóždy dyrbjal jako „Serbski bratr“ serbske šwójby wopntacž, so s nimi modlicž, nabožnych Serbow šhromadžecž, serbske nutnosče wotněwacž, s krotka žiwe kšeseczjanstwo šbudžicž mjes serbskim ludom! — Wamy we Bruskej s najnujeńšcha tsjeczki serbskich wožadow, kiž šu w poslednich lětach němškich duchownych dostale. Wšchudžom pak je hiščeže s džela wjele serbskich šwójbow. — Wamy šwójatu pschikšuschnoscž, so wo nje staracž, a móže so to po něčzišich wobstejnoscžach jenož tak stacž, so jim šcželemy naschich „bratrow“.

Trjebamy tajkich bratrow nimu měry nusnje! Wěm drje, so k temu kšuscha wožebita hnada Boža, ale šym pschewědcženy, so so tajžy w naschim nabožnym ludu namakaja. — Něch tutón nastaw k temu pomha!

Alle kak so ma s pjenježnymi šredkami? Tajki bratr chze tež žiwy byč a ma so tež šaležnje saptaczič. — Měnju, so je to derje móžno! — Wot pschedatych knihow a wot dobyčja čytarijow sa „Pomhaj Bóh“ ma so jemu to podawacž, schtož knihišupž do-

stanje, potajkim 30 procentow. Dale ma so jemu mšda šwěščki psches knihowne towarstwo a psches serbske wožadny. — Něch móžno bylo, so by so tež wožebita kolekta sa serbske mišionstwo hromadžila? —

Bratra Bachmana podpjera krajnozyrkwoina jednota. — Šnano by tuta tež nam pomhala? A tehorunja druge šjednocženstwa, kaž šnutštowne mišionstwo w Sakskej a druge? Šdže je wola, tam je tež pucža! — Wožebje dyrbjalo so pschezo sašo na serbskich kemschenjach sa serbske mišionstwo hromadžicž a so telja nje modlicž. Serbske mišionstwo dyrbjalo do najwážnišich naležnosczow serbskich wožadow kšushecž! —

Serbški bratr budže so wěščze rady do serbskich šwójbow pschijimacž, w kotrychž šwoju hospodu dostanje. — Šdže pschidže jako „serbski bratr“, budže so jemu wěščze doměrjecž. Wón móže najch lud špóšnacž a šjednocžicž a pomhacž saktowacž.

Nječ so nashonjenja Bratrowskeje Jednoty derje wužitwaja, kiž je bratr Bachmann we wožebitej knišy nadrobne wopišal! —

W Katolškim Wožole piša so jara wobhladnje wo nusnosčzi serbskich mišionarow. Wch ewangelišy Serbja trjebamy něšcho žyle podobneho. — Jenož šapocžat tajšeho mišionstwa by bylo pschijitajenje „serbskeho bratra“. —

Prošymy, so by so wo tutej wěžy dale rěčžalo, a so by so naležnosčz prawje dokladnje wospominała. To je naležnosčz žyšeho serbskeho luda. —

Š bliska a š daloka.

— W Berlinje je so sašo žadlawy njeskutk stal: Ministra Nathenana šu morili. To njeje jenož njeskutk na tutym jenotliwym mužy, ale njeskutk nad žylym krajom a ludom. Šak wulki, to naž pschichodne dny a cžafy hiščeže wucža. So wulki, s teho šmy w šandženych dnjach hižo něšcho šacžuli. Šsobotu dopoldnja wokoło 11 hodž. je so njeskutk w Berlinje na kralowškej alleji stal. Minister jědžesche s automobilom, sa nim pschijědže drugi; s tuteho so ššesche a tež so rucžna granata čyžny. Minister, kiž bě dužy do ministerija, bě wjazy krocž czežke šranjeny a hnydom morowy. Něch je so njeskutk stal, s kaježekšuli štronny a kaježekšuli pschicžinow dla, wón dyrbi so šakudžowacž Na mordarstwo njesakšuzišch a njetwarišch ženje trajaze, wěrne šbožo, niz to jeneho luda, niz to jenotliwego čšlowjeka. Wóh šnjes chžyl hnadnje dacž, so njeby našch lud a kraj psches tón njeskutk cžerpil nowych cžěšnosczow a bolosczow! — Runje kaž so tónle sa žyly lud ščěšwšowšolny njeskutk šakudžowacž dyrbi, so to njeje šakož noweho a trajazeho šboža nascheho luda, tak placzi to wo wschěch njeskutkach, tež wo tymi, kiž so we mašym stawaju, a to njetrijeba jenož mordarstwo byč, ně, runje tak paduchstwo, jebanje, namož abo podobneho. A šelko tajšeho stawa so tola nětkle psches žyly lud, měšchczanski a wječny. Wožebje, šelko so šradnje! A pschi tym chzedža a móža potom šbožowni byč, mēr mēčž a pokoj! Šeli so to maja, kak šwóhi, wóžarowanja hódny to woni a s nimi tón lud, w kotrymž so tajšeho stawa! Šhore, haj morwe je w nim wscho, schtož šacžuča dobreho a špratneho a pěkneho w nim! Šak móže tu noweho žiwjenja nastawacž, kak wotšhorjenja pschicž, hdyž předy niz bolosczowšolne hojenje! So by tola pola jenotliwych kaž pola žyšeho luda mē šastupa do žiwjenja a do wutrobny tón jedyn lēkat: Šesuš Šhryštuš!

Šistowanje: M. w Bul. sa 4. p. Tr. — Š. w Š. sa 5. p. Tr.

Šamolwity redaktor: šaraš W y r g a c ž w Wožacžizach.
Čyšchčž Ššmolerjež knižicžišchczernje a knižarņe,
šap. druž. s wobm. ruš. w Budyščinje.

Sy-li spěwať,
Pilnje džětať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihizisčječni a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

4. njedžela po šwjatej Trojizy.

2. list šwj. Pawoła na Kor. 4, 13—18.

Kať s nami steji, w Šhrystušbu lubowani bratřja a šotry: Wła wěra džěnjnišči džěń jenož čžežke a niz tež wulke hodžintki? So ma wona čžežkich došč a nadošč, wo tym njetrjeba so wjele prajicž. To čzi mnohe prošne městno Božeho doma tu a tam, to čzi pobrachowanje domjazeje nutrnosče a modleřskeho žiwjenja, hinjenje wschěch dobrych počžinkow we wschěch woršchtach našeho luda rasnje došč pokasuje. Ale wěra ma tež wulke hodžintki: Tyžazy a šašo tyžazy praja, so njemóže pola naš tak dale hieč, kaž nětko dže, njechamy-li wschu nadžiju na wotřhorjenje našeho luda šhubicž. Šrocžimy pšchi kromje njěšmjertneje hlučiny, kotruž šu nam runje pošlednje dny šašo s žylej njěšmilnej jašnosčeju wotřryše. Šswoje wulke hodžintki ma tu wěra niz tak, kaž šo s lohkej ale tež šwjěřšchnej nadžiju rjeńje: Ach, wono wschaf šašo někať pónđe kaž je pšchězo šchto, to wschaf leži tak we duču čžaša. To njeje wěra šchěščžanow a ta nima žanych wulkich hodžintkow. Wona jich pať ma jako čžłowjekow naškrajnišcha móž, kiž wě prošhečž: Šuka, kiž njepuščeži, džerž mje kručže, jako ta móž tež, kiž šlubi: Šaž ty nje wjedžeš, tak ja du! Šo by kóždy a kóžda, kiž tute łopjeno pšchěžita, prawje wjele teho šačjuwat, a to niz jenož džěńža, ale ša wschitke dny, šo by jemu to křašna wěž byla, pšchi šotrežž šo jemu wutroba šraduje a wóčžy šo hšchěčitej, hdyž wón abo wona s našchimi šjomi artišlemi praji: Ša wě r j u ! Wo tym čže nam šwjatny Pawoť šłowěžšo prajicž.

Ša wě r j u !

1. Tehodla rěčžu a 2. Tehodla njewořlabnu.

Šačž to wschitžy šačjuwamy, šo to šłowěžšu „wě r j u“ něšchto

teži, šchtož njeje s tuteho šwěta? Čžžemy šo rjekow wěry prašchěčž, jako woni w rošbudnych hodžintkach stejachu kaž šwj. mužojo a póšli ewangelija pšchěd wulkim póhanskim šwětom: Njemóžemy wschaf šo teho wostajicž, šo njebychmy rěčželi wo tym, šchtož šmy widželi a šhšcheli, abo kaž našch Šuther pšchěd móžnymi w šwojim čžašu: Njemóžu hinať, tu steju, Bóh mi pomháj! Čžžemy šo jich prašchěčž, s wotřel mějachu tutu šhrobšošč. Wot čžłowjekow wěšče niz. Wěra, ty šy wošebity a wulki dar Boži! Ša wě r j u, niz: žyrkej wěri a tehodla wě r j u tež ja, dofelž tutej žyrkwi pšchšluscham, tež niz: mój nan a moja macž běšchtej wě r i w o j a duž tež ja hinať njemóžu. Wěmy, šo je jich wjele, kotřž s tajkich a podobnych doponnjecžow jenož šo tak někať hšchěče wěry džerža. Ša wě r j u, pšchi tym pať je žyly čžłowjek s žylej šwojej dušchu wobdžěleny, žyle jeho žiwjenje je na Boha šašožene, jeho heřšo je: šam, niz žyly, lubowacž wutrobnje ja móžu jeho! Šchto ma to na šebi, móhli hšchěče nadřobnišcho ropominacž. Ššwj. Pawoť pať džěńža rjeńje: Wě r j u, a tehodla rěčžu. Šač žyle hinaschi dyrbjat šwěť byčž a žiwjenje na nim, bychu-li šo wschitžy ludžo, wošebje pať čzi, kotřž čžedža woprawdžicži šchěščenjo byčž, po tym měli. Dha bychu woni žyle hinať rěčžecž dyrbjeli wo Bosh a čžłowjekach, wo najwažnišchich a najšwjěčžišchich wěžach. Ša wě r j u a tehodla rěčžu, tak wjele radošnišcho dyrbjate dha křincžecž šhwalbne a džakne šhěrlušche. Bohu š čžešči, tak wjele nutrnšche modlitwy bychu dyrbjate š njemu horje šstupacž! Džěńža je runje natwopať. Ša njewě r j u, a tehodla rěčžu! Nješhšchšich jich hřěšchne a hřošne, šhudne rěčže, njepřšnjesh jich hanjaze pižanje? Ša wě r j u, a tehodla rěčžu, by-li temu tak byšo, kať wjele rjeńšchi a lubošnišchi wobřhad mješ čžłowjekami dyrbjat na šemi byčž to domach, wořbadach, křajach, to ša-

stojnstvoje a potvorenju. Wěrivi ludžo wjedža a složuja so po tym, sčtož wošma kasnja wučzi, so njebychmy bližšeho wobhlali, so na njeho njepšchisłodželi a jeho do haniby njenješli, ale jeho samostwójeli a derje wo nim rěčeli atd. A hwoj. japoschtol je wěseže hiščeže hinaf myšliti a hiščeže kruzischo: Jeli so wěrju, potom dyrbyju wo tym tež šwědčenje dawacž, nješmēm to samjelcžecž; pschetož cžehož je wutroba pokna, to dže psches ert. Wěrivy kšesčezan tola jenož s hubu njerěči, bēda storo jemu, jeli so to cžini, wōn rěči se hwojim zlyhm žiwjenjom, njedželu kaž wšchēdny džen. Ach, lubi pscheczeljo, je pať nētko tale rěč se słowom a skutkom pola naš blyšhecž? Sewať njebychmy wěrivi ludžo byli, runjež bychmy so ja to wudawali a šnano šami myšlili. Šdy bych s cžłowiskini a jandželskimi jasyškami rěčat a njemēl wēry, bych byl jenož klinežazy šwōncžk, a ludžo bychu dyrbjeli po prawom s porstami na mnje pošasowacž. Gladajcže, pošluchajcže jenož, kať pobožny chze tōn byč, a tola njeje. Wěrno wšchať je: Tych kšesčezanow smutskowna wēra so blyšcžeci, ale derje a došabaze njeje, wostanje-li wona jenož nutška. Ja wěrju, tehodla rěčju.

A tehodla njewošlabnu. Wošlabnyč, šprōzny byč, njepšchindže to tať rjež šamo wot so, hdyž by dželať abo hdyž by do wšchšcžeje staroby pschischoť? Ale šlabosč ma tež bruhe pschicžiny. Tam steji hwojaty japoschtol šam se hwojim braschnym cželom, a jeho pschecžiwizy so jemu tehodla šmēja. A tola je wōn hōbrškeho ducha, je wōn tōn, kiž hwojemu knjesej Šhrystuskej žyly šwēt dobywa. Njemōžemy dženkā wjazy dowidžecž, kaťke možy, duchowne a cželne, je šebi tole džēlo žadať, ale to mōžemy šebi myšlicž, so je jemu dny a dny bylo kaž Štiagej: Wono je došč, je pschewjele a pschecžezke, ja šebi myšlady, so podarmo džēlam. Šprōznojč, šlabosč bē blisťo. A tola, kaťku šhrobloječ je wōn stajnje s nowa mēl. Nam drje so štyšcže, ale njesadwēlujemy. Wōn njeje jenicžki byl, kotremuž so tať džēšche. Wjele džēlacžerjow w Božim kraleštwje bēšche po cžēle šlabych, haj šamo braschnych, ale woni njewošlabnychu, pschetož jedyn jich šylnjesche, — Šhrystus. Tať bēšche s tannej wothladaťku šhorych, kotraž dyrbjesche šama wothladana byč kaž šlabušcžke džēčzo, a tola wona šebi žadaťke kōždy džēn, so bychu ju še šhorym do jich jstwow dowjesli, so by wona jim trōšcžt pschijnješla. Ta žōnška wēriesche, a tehodla wona njewošlabny. Š wēru wšchať Bože možy do cžłowjela pschicžahnu cžim dlēje cžim bōle, wēra lubeho Bōha ša pomocnikā bjerje, a hdyž by dyrbjal cžłowjel pschi tym nasad štipicž; Bōh tōn šknjes trjeba wšchať husto šlamany grat. Dženšnišchi džēn so nimale wšcha wāžnosč na cželnu mōž a štownosč kladže, a wēso so tu wo jara wulke šublo jedna, kotrež ma kōždy cžłowjel jenož juntrōč. Ale wšcho šbožo wot njeho wocžakowacž, je wopaf. Cželne wukublanje a wuhotowanje šame a wšchitko, sčtož s tym šwišuje, husto došč pschehnate, njebudže na žadyn pad našch lud mōž se šahuby wutorhnyč. Je s tym tať, kaž Šbōžniť prajesche: Ščtož chze šwoje žiwjenje šahowacž, tōn budže jo šhubicž, sčtož je pať šhubi moje a ewangelija dla, tōn budže jo namafacž. Duž njech je to našcha starosč, kaž je Pawołowa byta: runjež našch šwōnkowny cžłowjel so šlasy, dha wšchať smutskowny so wote dnja do dnja wobnowi. Tu ženje njewošlabnjemy, wjele bōle na tym s mozu džēlamy, so by so smutskowny cžłowjel wudospōlnjal. A nēwērno, lubi kšesčezenjo, šhladujo na našch wobohi, husto šludny, nošcžuwany lud, kiž so na šwoje dotalne wāšchne žitny žyle wēseže podmuri, chzemy hiščeže wjele wjazy cžinicž, chzemy špytacž, wjele wjazy Božeje možy jemu pschijnjesč, štarhm a wošebje mlodym, so njebychu šahinyli na smutskownym cžłowjelu. A kaťku nadžiju je Bōh smutskownemu cžłowjesej cžinit. Šswj. Pawoł tu rjeknje: Wēmny, so tōn, kotryž je šeho šknjesa Jesuša šbudžil, budže tež naš psches Jesuša šbudžicž a naš s wami

psched so postajicž. Jenož wěrivy cžłowjel mōže so tajšeje nadžije wješelicž. Wěrju, a tehodla njewošlabnu. Mōžesč pať tež lohzy wošlabnyč druhich wēzow dla: Žalosč mjenuje šwōj. japoschtol, tōn šamšny, kiž wo šwojim cžahu kšesčezanam wo Šystrje prajesche, hdyž bēchu jeho šamjenjowali: Mamy pschewjele tysčnosčow do Božeho kraleštwā hicž. Tyšcynosčow a žalosčow pať kōždy džēn žyly hromadu pschijnjesche: Šhorosč a nusa tajku a hinašchu, hñewanje a šrudobu tych žalosčnych wobšteinjesčow dla, wo kotrychž našch lud a tež našcha žyrkej steji. Wjazy hacž jedyn cžłowjel je tehodla do cžaha šchēdžiwu šlowu dostal abo je wumrēl. Wobšchērne a šhuboše šanjerodženje wulkeho džēla našcheho luda nam wutrobu štyšnje wobcžezuje. Dyrbimy pušcžicž wšchaj nadžiju, dyrbimy wošlabnyč a prajicž kaž mnosy drusy: Tola ničō wjazy njepomha, šmy mrējazy lud, mrējazy psches šebje šameho? Bjes dwēla, sčtož nima wēry, so nade wšchēm Bōh hiščeže steji a wo šwojim cžahu so šbēhne nad wichorom a morjom: hacž dotal a niž dale, tōn dyrbi wošlabnyč. Ale tať my niž! Nam runje pod žalosčju nadžija rošč: Bōh je s nami, wjedže naš! Duž njewošlabnjemy wo hladanju niž na to widžomne ale na to njewidžomne, rjeknje hwoj. japoschtol, duž nješmy teš šprōzni wo džēle a modlitwoje ša našcheho šknjesa šwojate kraleštwō. Žako wěrivi cžujemy so trjeheni wot našcheho lubeho Šbōžniťweho šlowa: Šdyž jōnu so wobrocžicž, dha pošylni šwojich bratrow! Wšchitko so wšchať wāšche dla stanje, rjeknje muž Boži. Šswjeci mužōjo Boži wšchať nješku ženje šwoje šbožo wo wutrobje šami ša so šhowacž chzyl, s cžimž bychu wjele lōžšcho žitni byli, ale šu dyrbjeli šwoju radošč a šwoje šbože s druhimi dželicž, s džakowanjom špominacž na kōždy maťki postup a s dobroproščenjom ša dalšche natwarjenje a roščjenje. Ščtož hwoj. Pawōla šnaje, tōn wē, so wjazy hacž juntrōč praji: Njepšchestawam šo džakowacž a prošecž ša waš!

Nima tať wēra woprawdže wo ulke hodžinki? Je woprawdže cžah, so je španja šestatwamy, s womorš šwōnkneje abo pošojcžneje, šlaboje wēry. Šdyž ludžo na horu pučuju, njemōža tajšich trjebacž, kotšž na štajnosčji štorža na šmažate šlōnzo a dušchaty proš, na šamjenitny puč a wobcžeznosčje wšchelake, so šo jim cžēžlo dycha, dha trjebaju wjele bōle tajšich, kotšž na dozpitny wjetch so wješela, hdyž je powētr tať šhōdny a cžisty, hdyž mōže wōcžlo hladacž tať daloto won a tať wšhōšo horje, dha trjebaju tajšich, kaťkiž tōn bēšche, kiž šebi pschjesche, so by, hdyž jōnu wumrje, na horje wumrēl. O krašna wēž to: Ja wěrju, o šknjes, pošylni wēru! Šamjen. M. w B.

Myšlicžki wo 18. juniju.

Šdyž nastawť: „Myšlicžki wo 18. juniju“ wo cžigle 26. nje džēlskeho šopjena cžitach, pschindže mi tež myšlicžka, so dopomnimšchi na wušlyšchane modlitwy wo desčcžiku. Bēšche to junij 1917. Šsuchota bēšche tež wulka, kaž je to nētko hižo 8 lēt ša šobu, jene lēto mjenje, druhe bōle. Šsadžachmy pschēšadu, lišachmy wodu, sčtož mōžachmy. Tu pschindže naš wopytacž wucžer s mēšcžka; džēchmy psches polo hromadže a hladachmy, kať cžetpjesche wšcho pod šuchotu. Mōj pscheczel (je nētk njebohi; psched nēkotrymi lētami šemrē) mi rjekny: „Ja wosmu šebi šrudny wobras šobu domoj!“ Žako so wjecžor roščohnowachmoj, prošchach jeho, hacž šnadž njeby našajtra rano pschi rašškej nutrnosčji, kotruž wo šchuli (nēhdy to ša tať nēkotru šchulu!!!) Bōhuškorženo a Bōhužel!!) se šwojeje rjadownju džeržesche, pschisamnyšch proštwu wo plōdny desčcžik. To mi mōj pscheczel šhuboto hnutny, so podžakowawšchi, lubje rad pschilubi. Pschichodny džēn pašesche šlōnzo wot ranja hacž do wjecžora, ale wōkolo pošnozš pschindže šhimanje s plōdny desčcžikom, ale jenož jenu wēštu

čaru daloto a runje hona nascheje wjesti bčchu wotšchewjene. Mój pscheczjel to mčscze njeby phtnył to wušklyšchenje šwojeho šhromadneho dobroproschjenja, njebych-li ja to jemu šdželit. We datšim bčhu lėta wšchal šuchota dale trajesche, ale tał a rėpa šo wubjernje radžifchtej, kaž š rėdka hdy!“

Tole šu šlowa š lista, kotryž na našch nastawł wo 18. juniju wostachny. Myšklymy šebi, šo by to hišchcze jich wjele, jara wjele tajteho a hinajšcheho powjedacz mohło. Čžehodla pał ludžo š temu njedondu? Čžehodla, dokelž šebi šhwile njewošmu, do šo šicž, šebi myšklicžki myšklicž, to wo jenyum jenicžkim dnju a šchtož je pschinješt, abo wo jenyum krotkim biblistim šlowje, šchto ma šrajicž jenotliwemu, wšchēm runje na tutym jenyum dnju. Tole wšcho šo do žyła njestawa abo tola jara porėdło. A teho dla hjes šžywa, šo šu ludžo tał šlepi a hluchy a němi, tał hjes šhmnjenja a doroshmnjenja a šašo tał špodžiwani, tał dwėlowažy, a hjes troščta a nadžije šrijedža wšcheho, šchtož šo to tał stawa. Duž budž to hinał!

Njesabudžmy pał tež, šo wėrjazy šchescžan, wėrjaze džecžo Bože, kőždu modlitwu špėwa to tej wėstosčzi a wėrjo: Mój Bóh nje šklyšchi, mój Bóh kőždu moju modlitwu wušklyšchi a mi pschezo kaž nan tu na šemi, to dawwa, šchtož je mi š najlėpschemu, tu čažnje, tam wėcžnje. Čžinišch ty to tał, šo modlo?

Šswjata wjecžer.

Šlóg: Ja, Šnježe, džal čzi dawwam.

Šsem pójče, pscheproschent

Wy šhudži hrėšchnizy,

Wy špróžni, wobčeženi,

Wy tychne wutrobny.

Šnješ Jesuž takle prošy

Wšchėch š šwojej wjecžeri,

Naš na wutrobje nošy

W šwojej lubosčzi.

Šsem pójče, šlabi, šrudni,

Ššo šrudžby wostajče,

Ach, pójče šhori, bėdni

Š hofejinje lubosčje,

Ach pójče, jėscze, pijče,

Šhlėb, wino. njebjeste,

Te dary š džalom wšmicže

Wy dušche wėrjaze.

Ach pójče, štyšne dušche,

Šiž troščta trjebacže,

Wam šubła nanajwšchšche

Šnješ pschihotowal je.

Nam šryw je šlido šwoje

Še šwoj'mi darami,

Nam dawwa šubła drože

Ššchi šwojej wjecžeri.

O, wulka je to šwėra,

Šiž ša naš stara šo!

Wšcho darmo wošmje wėra,

Ma wulke bohastwo!

We Jesužu my mamy

Wšchėch hrėchow wodacže,

Š nim šbőžnje došonjamy

Našch čažny, šemški bėh!

Do šhornch dušchow radošč

Wot horkach pschishčla je,

Š naš wošmje hrėchow bolosčž,

Šnješ šrudnych troščtuje!

Bóh do wutrobny lije,

Šoh' hnada šmėruje.

Duž wšstaj moja dušcha,

Šdyž precž je hrėchow mőž —

Šhwal wšchudzom kaž šo šklyšcha,

Šlėtł Božej hnady mőž!

To njewuprajnje šlódke

Šsu dary lubosčje!

Šnješ čžini čžėke lóhke,

Nam dawwa žiwjenje!

Ššo w Bošy wještł dušcha,

Šhwal Boha, wutroba,

Bóh da čzi šwojoh' dušcha,

Tam š hnady njebjesta!

To njebjesta jėdž, picže

Še Šnješa čžėlo, krej,

Te dary š šebi wšmicže,

Šha š nami derje stej!

Budž š nami Šnježe Jesu

We čžėmnyh doli tu

Wjedž šwojich šbőžnje š njebju,

Š tem' wėcžnem' wještł.

Daj, hdyž se šwėta džemy

Nam šbőžne twumrječe,

Šo twój raj herbujemy,

To wėcžne žiwjenje.

Š. W.

Šyrtej a štat.

Na 21. wotrještnej šchuli w Draždžanach wucžer, kotryž je š žyrkwoje wustupil, nabožinu wucži abo tola je š temu šwólnoh. Šlėtłti wucžerjo mėjachu wobmyškjenje pscheczivo temu, šim pał prajachu, šo je šo to hižo wjazy krotč w Draždžanach štało a šo je to dopusččene.

Wucžer Šinka w Draždžanach je džecži do čžihcžejnje njewotwřšneje ludoweje nowiny wjedł a pschihadowal, šo džecžom piškma š napišknom „Boži mór“ („Gottespest“) šobu dawwachu. Štał hlupi a šelpi dyrbja tajzy bęčž, kiž wėru do Boha ša mór a šchtođu maja. Wy twėmy: Šdžej wėra, — tam šwėra!

„Džewjaty džėn lipa kčž.“

„Džewjaty džėn lipa kčž,

Šnjenzy, šožu šlepajče!

Šswjaty Šano,

Šőžow nano,

Šchtož ty šwėtkow wostaji,

Wyšch mi šnjenzow škobuti!“

Takle je našch šlawny Šejlėt špėwal ša tute dny — abo šnadž do žyła ša džėnšnišchi džėn 9. julija. Lipa kčžje nětł džewjaty džėn a pschėš šahrody a šahrodłi šlincži šnate šlepanje šnjenzow, kiž šebi žitnu šožu pschihotuja, šo bęchju š wotbėraštami čžahnyli na polo, šhž žito, Bože žito!

Šlaj, šelto myšklicžkow šbudžuje čzi šlincanje šlepazeho šamora! To rėka, jeli šo mašch wušchi š pošluchanju a wutrobu wotewřjenu. Š tajteje wutrobny šbėha šo tež lėša Bohu Šnješej džal, šo je nam pschi wšchej šuchocže tola tał rjane žito wobradžil. Šjane, šo žolnjaze šitwa žitne polo šnjenzom: „Šőcže, pójče, šožu šastajče! Bóh je, kiž ščėle mje!“ —

„Džewjaty džėn lipa kčž!“ Šchto njeby šo to pschi tym dopomnil tyčch matnych pilnych štworjėncžkow Božich, ša šotrež šo niž hałle š džewjaty dnyom ale hnydom š přėnim dnjom šačžėwanja lipy žně šapocžinaju, wošebite žně: „Ščőłku mėnimy to!“

„Naž jene fłowo praji: „Dži k mrowi, lenucho!“ runje tal mōžemy prajicž: „Dži k pčžolžy, lenucho!“ Haj niz jeno to; do žyła: „Dži k pčžolžy, čłowjecze! A hladaj, a wukń! Ty nje-dowukńješ!“

Pravje mějesche tón, kiž njedawno rjekny: Bychu-li čłowje-kojo k pčžolžy schli a dopósnali jeje džěto, jeje pilnosć, jeje mu-drosć, jeje sarjadowanje, jeje stat a porjad, i čłowjekami by lěpje bylo! Snajesch ty ju, tutu mału džělacžerku pilnu, nje-spróžnu? Něktle sa nju lipa kče; kčženja wjele, wobnosćka wjele, nadžijomnje tež fłódkeho nektarja i nju pravje wjele! —

„Džewjaty džen lipa kče! Žnježy, kōžu klepajče!“ Do-pomń kō a wopomń! S kōžu wótrej kčeže žnježat druhi hi-ščeže. Stwjelzo, kō ty? Budžesch khowany dobry, počny do bró-žnjow wulkeho kōjerja, Boha kņjesa?

Snamjenja čaža.

„Vorwärts“ je (28. 2. 1922) pišal, so reklama na ha-žach barometer kultury podawa: „Ssy ty, luby čžitarjo, kēbi hižo hdy našče litfažowe stolpy na to wobhladal? Ssy kēbi na-licžil, kať hysto dženka na tajkim stolpu fłowo „reje“ steji? Rej-wanška wučžba, rejwanški čžaj, reje sa wotročženu mlodžinu, nahe reje atd? Ssy wobkēžbował, kať kō mjes rejemi a ziga-rettami w tchle dnjach wumjekstwo, konzerty a džiwadko w hro-madu kččža? Lědma hiščeže wěmy, kať je prjedy bylo. Lědma kō dopomnimy, so 1000-hriwnowske myto prjedy jara žadnje na litfažowych stolpach stejese. Haj, litfažowy stolp mōže pľafacž, a wón ma k temu pschicžinu. A dženka? Tam hnydom dwoje, kōje myto, jene pschi druhim, jene pod druhim wižy: rubježne morjenje, nutšamanje, kradnjenje. Snamjenja čaža!“

A temu njech kō pschispomni, so je kō w lěče 1900 we Wulko-Barlinje 6000, w lěče 1921 pať 55 000 nutšamanjow štało. Tež na wžach njeje wjazy wěstoseže. E.

S bliffa a i dalofa.

— Hłowna kērbška předarška konferenza bē, kať kōžde lěto, křjedu po křwjatkach křwoje počedjenje wotněka a hižo tydžet na to, mjenujžy schtwórtk, 15. junija, je kō sažo do šhromadžiny šeschka. Ženje kērbška hłowna předarška konferenza telko počedže-njow wotněka njeje, kať w počlednim čžaku. Šhromadžina bē wožebje postajena, kō i někotrými ewangelskimi duchownými i Čžěsteje, kiž pschiležnje jubileja Ochranow wopytachu, šesnacž a wožebje wo žyřkwinškim a nabožnym žiwjenju w Čžechach a mjes Šserbami kō powucžicž. Wutoru prjedy bēšhtaj k. farar Šchebesta a k. šastojnik Wladimir Wicžan i Brna do Budestez pschijekoj, mjes tym so bē k. farar Vanschtjak do Budyščina dale jěł. Po křwojim pschikhadže do Budestez wopytashhtaj žyřkej, we kotrejž mějesche k. farar Domaschka runje kērbške wěrowanje še burškeho domu. Po šhwili wohladashhtaj rjanosć kužiskeho kraja i hory Lubina, wo kotrymž kēbi našč lud powjeda, so kō so we wokolinje Lubina něhdy počlednje horze bittow sa Šserbotw kamo-statnosć bile a so kō cži počledni kērbžy kralojo še štoými křo-nami na nini khowani. W domje k. šajny w Šplósku a kņjesa Wicžasa w Kóštach namakachu lubi hoščež pschecželne pschijecže. Šsřjedu rano kō hoščež i Budeschanskeje fary do Budyščina po-dachu, so bychu kēbi Budyščin wobhladali, kať tež štaroškatowu Šodžij a wožebje Žmischowow roto wopytali. Šeńdženje kērb-škeho duchownstwa bē psches luby wopyt ewangelskich wěrybratrow wožebje šajimate. Pschedkřyda, kņes farar Domaschka, witasche wutrobnje hošči i Čžěšfłowakšjeje, a wosjewi, so ma kō tež

lěšfa pomoz sa šnutšlowne mišionstwo psches žyřu Šakřu šberacž, dokelž je loňšcha šberka pschjetřebana a wustawny šnutšlowneho mišionstwa nusu čžerčja. Wobšamkny kō, so kōždy kōbustaw kon-ferenzy do pozitivneho ludoweho žyřkwinškeho šjednocženstwa ša-štupi. Pschedkřyda poda na to po proštwje křowjanškich hošči wobšchěrnišchu rošprawu wo nabožinškim a žyřkwinškim dychu a šastaranju mjes Šserbami. Wožebje w počlednich 40 lětach je kō nam wjele štatokow sa našč lud šhubile a mjesy Šserštwu kō pschego wužiče. To je sa naš wulka bōł, pschetož hdyž je na-rodna liwofosć, tež wěra hašcha. Šola pať, hdyž wrócžo hladamy do štatwisnow, je džiw Boži, so tu i žyła hiščeže křmy. Duž džimy i noweje šwěrnosćžu, lubosćžu a še křwjatym šahorjenjom do na-šcheho džěta. Š. farar Šchebesta, šastupjer a pschedkřyda Kóštni-škeje jednoty, dowjedže naš wrócžo do štatwisnow ewangelskeje žyř-woje w Čžechach, kiž kō jara šrudžaze a i křwju pižane. Hiščež křawniške bēchu psches Wladžarow pschecžehanja ewangelskich we Ššlowakškej. Po 1918 kō čžěšte wožady wot Wina džělite a kō do ewangelskeho bratrowškeho šjednocženstwa hromadže šwoja-šate. Štare husitiške nahłady wšchudže wotučžuja a i nini lubosć a šwěra ewangelskeje žyřkwoje, sa kotruž je w Čžěšfłowakškim kraju čžaj noweho šakežčžwa šašwital. Kóštniška jednotu je šwojast wšchěch protestantow. W jeje mjenje nam k. farar Šche-besta wotewri, so čže jednotu šerbstemu bohofłowzeje lětnu pomoz wo 6000 křonow podacž, kiž by w Prahy študowal. Runje tal ša-šimate bēchu fłowakš k. fararja Vanschtjaka, kiž wo džěle w šwojeje i wjetšcha industrialnej wožadže powjeda, kiž je sa křótki čžaj i 800 dušchow na 8000 šrostka. Wón wožebje žada, so njebychmy jenož ewangelske a narodne knihi wudawali, ale je wožebje tež we bohatej liežbje do luda nješli. Tež wón pschijecže abo šlubi pod-pjeru sa našče nabožinške džěto. Š. Wicžan rěčeseže wo špo-možnosći mlodžiny a poda šajimate rošprawu wo njedžel-škich džěčžaznych rošwucžowanjach abo šschulach. Wšchēm křowam kō wobšchěrna rošmošwa pschijamkny. Pschedkřyda kō sa kōžde lube fłowo a sa wobšchěrne woporne podpjeru jara čžesčženym lu-čym hoščam wutrobnje džakuje, kiž Šserbotw duchownu nusu jako křwoju šačžuwaju.

Wubjeť měščežanskich šastupjerjow w Barlinje je psche-čžitwo šazialistam a kómmunistam wobšamknył, namjet štaicž, so kō w měščežanskich hojerňjach a bludnjaňjach šažo porjadne dušchepastřěstwo pschijprawja a kō k temu 250 000 hriwnow lě-tnje wudawaju. Njerosom šozialistiškeje wjetšchiny bēšče křo-rym Bože fłowo wšak, runjež bēchu přeni lěkarjo jenohkōňnje roš-šud šapodali, so je dušchepastřěstwo sa hojenje křorých wažne do-pomhanje. Duchowni kō pať darmo w hojerňjach přědowali a křorých wopytali, kiž wo to prošchachu. Maja nadžiju, so mě-ščežansžy šastupjerjo namjet sa pschijprawjenje dušchepastřěstw pschitwosnu, so kō wobke šažo kať prjedy wuwjesčž.

Žistowanje: A. A. Wutrobný džal ša list! Šo bychu kēbi wšchitžy wšcho tal wobmyšłowali a pschede wšchēm to jene čžinili, kō modlili. Ale wšchať, so tu křaza jara, jara, to wěšče, a so hiščeže hōrje budže, je drje wěšte. Šdyž kō prašhecže, hacž kō šchulška rjadownja rano i wučerjom modli, šchto šhonicže? A našchi štaršchi, našchi kšchecžansžy štaršchi, kō i tym špokojom. Njewěmy, šchto je to šrudniške! —

L. w B. ša 5. p. Tr.

W. w Š. ša 6. p. Tr.

Samolwity redaktor: farar W y r g a c ž w Kōžacžizach.
Čžišččž Šsmolerjež knihicžišččžerňje a knihaňnje,
šap. družštwu i wobmj. rukowanjom w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će. F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. | portom 2.50 hr.

5. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. list šwj. Pětra 3, 8—15.

W naškej drohej ewangelskej zyrkwi je žórto wěcneje wěrnosće ša wšchěch wotewrjene. Šswěrnny kemšer móže šebi kóždu njedželu šwój šaran nacžeracž.

Š wulkej mudrosćež šu wódžerjo ewangelskich zyrkwjow ša biblije wotdžělenja (perikopy) ša wšchitke njedžele tať wušwolili, šo najšylnišče wucžby we wěštych porjedže jena po druhej š rěčam pšchindu. Šdnyž šu wulke rócžne cžakšy nimo, hdyž je šwjeđžen šwjateje Trojizy wo wšchěm, šchtož hody, jutry a šwjatki nam dawachu, šhromadne šwědčženje wotpožožil, čže dołhi rjad njedželow po šwjatej Trojizy naš wucžicž, šajke žiwjenje dyrčimy a móžemy wješć, hdyž je wěra našchm noham šwěza.

Prěńju njedželu šhšchachmny wo Božej lubosći, šotraž je žórto wšcheje bratrškeje lubosće. Druha njedžela po šwj. Trojizy je nam hida a lubosć pšched wocži štajila: hida je šmjerć dušče, lubosć je žiwjenje. Tšecža njedžela žadašče ponižnosć a ščěrpnosć w Božich wódženjach a domachpytanjach. Šchwórtu njedželu wutrijchmny, šať Bóh naš pšches žalošć pšchemjedže do šrašnosće.

Šať šmny na šchtyrejoch njedželach wo pšchemobrocženju cžłowškeje dušče šhšcheli. Šať Bóh wšchě šrěđki naložuje, šo by naš žyle nowych ščžinik, to móžachmny špóšnacž.

Šnětko, na pjatej njedželi, je našcha šedžblitwosć na cžłowške šowarštwu, na wobšhad šchescžijanow mješ šobu pošasana. Šdnyž je wo našchich wutrobach nowe žiwjenje, špratwona lubosć, wěrna ponižnosć a ščěrpnosć, to dyrbi wo žylym wšchńju ludži pytnoč žycž. Šdnyž šmny šami wšchitzy nowi, njemóže hinať byčž: tež žyle šetkanje mješ šchescžijanami dyrbi nowe byčž. Šať Pětr žada.

Wón napomina š jenakej myšli, š ščěrplitwosći, š lubosćosći, š šmilnosći a pšchecželnosći. Štare wšchńje, šotrež wo cžłowškej šrwě leži, je šlóšć še šlóšću šapšacžicž, šwaricž a še dny męcž, dny hjes měra. Šože woblicžo hlada šrudnje na tajke še cžinki, na tajki njeměr! Wón njemóže žohnowacž. Wón njeje wo šu-štrobach šwječeny.

Wšy čžemy dobre dny wíđecž! Šo šu žohnowane dny, nam a Bohu Šnjesej špodobne, dny měra wo dobrych škutkach a šłowach a, hdyž je šrěbne, wo mjelcženju.

Ščłowjek ma bóšški dar rěče. Ach, šať šle šo šutón dar naložuje! Šněšto šo šłowa, š dobreje wutrobny šrěčžane, wšcho dobre špěčuja, pšchego šašo šle rěče šlym škutkam do šrěđka džeja. Š tež, hdyž jeno pšchi šwarženju a hroženju wostanje, je hžžo šchłoda wulka došć. Šobre šužodštwu je štažene na dołhi cžakšy abo na pšchego. Šošebje žonam šo ša šlo šjerje, hdyž maja wulku šubu. Šašchi šerbšzy wóžžojo maja rjane šekšla, šotrež šu pošne šchescžijanškeje mudrosće a nam radža, šať mamy rěčecž abo tež mjelcžecž. Ša pšchiklad:

Šrosne šłowo pšchěhraje,
Šobre šłowo šobudže. —
Šuba nještulena šta
Šudže šóršy šolaza. —
Šuba šta — je šordačka. —
Šmudra šłowa
Šrjeba 'nož pošojcžki šłowa. —
Šjenahladne woblicža
Š lubej rěčžu wotrijšča. —
Šrjedny wo šopje rošpomnicž,
Šotom šubu wotewricž! —

Rěcža-li czi klubu,
Njemomaž fej hubu! —
Słowo, hdyž je s jazyka,
Tebye wjazh njepohłcha. —
To žane pjascze njemóža,
Schtóž dobre słowo dokonja. —
Ske słowo njeje řetera
A tola ranow naruba. —
Se słom malo wufonjesch;
S dobrym słowom dobudžesch. —

To je tójschto heřlow. S nich je řlyřhecž, so řu s nasho-
njenja brane. Mudrosčž tař praji, mudrosčž wěřiwych wóřow!
Njeje pař lubosčž wjazh hacž mudrosčž? Lubosčž dnrbjata nam
sle řłowa žyle njemóžne cžinicž. Ale hdyž my wbořy tař malo
lubosčže a tajku hordosčž we wutrobje njeřemy, njemóža dobre
řłowa na jazyku byčž, a někotry džen je nam řłazeny, někotry luby
cžłowjeř franjeny a nam wozusbnjeny. Žyle njetry řławšchi ně-
kotre řřhecželřtowo řóřno dže.

Řětr wě, řak cžęřko je, řebi sle řłutki a řěcže lubicž dacž, niz
wotmolwicž, niz řłosčž se řłosčžu řapłacžicž, řo njebojecz řřchod
hroženjemi, ale Boha řnjesa we wutrobje řwjecžicž. To drie
tola řěka: Bohu řud řřchewořtajicž a radřcho njeprawdosčž cžęř-
picž hacž sle cžinicž.

Řařhonjeny muž je radžil, njepřhecžela s tym dobhecž, so řo
s proštwu na njeho wobrocžicž. S tym řo tař cžęřčeny wě, so
njemóže hinař hacž lubje radř proštwu dopjelnicž a na wřchu řlu
myřł řapomnicž.

Řóřdy mař řwoje nashonjenja. Řóřdy tež řnaje tamne
dobre heřko: řěcženje je řłěboro, a mjelcženje je řłoto. Ženo we
řłuli je řěpje, wucžerjej wotmolwicž, řchtož męřch abo řchtož řebi
myřłicž, hacž mjelcžecž. Řřchetož řewar wucžer wopacžne my-
řłicžki njelnaje a njemóže je porjedžicž. W žiwjenju řłacži:
Hdyž řy mjelcžak, řy mudry. Myřłe řu řwobodne, řłowa niz.
Hdyž mařch powořanje ř řěcženju, dnrbiřch řebi po wěřnosčži řwoje
řłowa řestajecz a s řahoda a najradřcho niz řřchod ludžimi ř temu
řěcžecž, řotremuž mařch řchto doprajicž abo porokowacž. Lubosčž
na wřcho džiwa. Njeřha ranicž, pobicž, řanicž, hndwacž. Lu-
bosčž cžže wřcho dobre. Čže njerune wuřładřkowacž a męř a
řbože řřchinjesch.

Řomřaj Bóř nam wřchittim ř domřazemu a wjeřnemu a
řrajnemu męřej! Bohu je wřchitto móžno. Wón móže lubosčž
dawacž nam ludžom tudř, lubosčž to řesufu řchryřtuřu. Tale
řłowma s njebjeř, tale řłona wřcheho řboža, budž nam witařa.
My čženy dobre dnř widžecž. Daj nam ty, o řchryřcžę, řwoju
wulku lubosčž do wutrobř! Daj nam dobre dnř! řamjeř.

L. w B.

Wucž mje cžinicž po twojej woli;

řřchetož ty řy mój Bóř, twój dobrř Duch wjedž mje po prawym
pucžu. Psalm 143, 10.

Ś ł ó ř : Jehovah, tebi čžu ja řpěwacž.

Daj, řnježe, ty mi we wřchěch wěřacž
Na twój wolu řładacž wobřajnje.
Čžyřł wodžicž mje na twójich pucžach,
Čžo njelđaluj mój luby wote mnje.
Čžo řwjecžicž tebi s cžęřłom, duřchu čžu,
Čtwar ty mi nowu cžřřtu-wutrobu.

Daj mój a řlyřnosčž mojej wěři,
Daj, so je džęřłaka we lubosčži
A řłuži tebi w nowej řwěři
A bliřčhemu tař, řaž řo řaleži,

Njeř wěra řlyřni mje we będženju
A dopomřa mi řłoncžnje ř dobyčžu.

Wucž cžinicž mje po twojej woli
A twójim řwjatřm řasřjam pořłuchacž.
Daj, so řym ja czi wřchudžom ř woli,
Tař, so byř mohł řo tebi řpodobacž,
Wřmi řebi cžęřło, duřchu ř woporej,
Wřcho, řnježe, twoje je, mje wobřbožej.

Njeř řym řaž dořho tu řchcže žiwř
Tež we řlyřch dnřach ja, řnježe, řpokojom,
Daj, so řym řřchęřo řłowř, cžiwř,
Mje řchřituj, wobarnuj řřchod njeřbožom.
Daj řbože mi, dha daj mi poniřnosčž,
Čřy řrudžbu đaj, đaj řrořchř, męř, řčęřřłiwosčž.

Daj proštwam mořim wuřlyřřchęnje,
Ach so by, Wóřcže, ty mje řchřitowar,
Ja ř tebi mam wřcho domęřjenje,
Daj, so byř řbožnje mój bęř dokonjař.
Daj s hnady mi to wěcžne žiwjenje,
Dha cžęřč czi řpěwacž čžu do wěcžnosčže! J. W.

Žně.

Žně řu řo tu a tam hižo řapocžake. We Wuřřancžanřkej
wofolinje drie řtejachu přęnje pupř, řaž to prajimy. Džiwřny je
to pucž byř, řotryž je řřchiroda wot pořłednjęje nashymř řem hacž
ř tutřm řnjam hičž męřka po Bóřim dopuřřchęženju. Wulka dořha
řyma, řóřne narečžo, řuchota, wulke řłiwki a wřcho móžne druhe je
ju podesčłto, niz drie řřchęřo wřcho na jęnym męřřnje, tola pař
řřchęř žyřło. A řchto cžaka řa řnjowř cžak na nju a na nař cžł-
wjeřom?! Čchto wřcho móže to hiřchcže řřchicž, přjedř hacž
domřhowanku řwjecžimř?

Tole wřcho pohnuwa nař, řiž my njeřřmy hiřchcže wěřu do
jeneho Boha se řwojeje wutrobř wutupili, řo pokorjecž a poni-
řowacž pod Bóžu wřchewomóžnu řufu, so byřimř řacžuwacž řmęřli,
so wona tež ta wřchewomřka řuka je.

Abu praj, nima czi ničę prajicž řitne polo s řłóřkimi, řęd-
řimi řřwjelzami, s řłhřimi řłošami? Njeřčęři řa tebye móžnu řęčž
wofřne polo řóřne wupalęnych wulřich řłakow? Čchto čže
řřchęřne polo, řotrež řryje řřchęřza s řłóřkimi a řędřimi řřwjel-
zami, prajicž? A řchto řęčžnjęř, niřki, řędřki, s řłóřkimi řłošami?
To njeje jenož řęčž, řotruž řlyřchicž s wuchom twojeje řospodař-
řłeje řakřy a s wuchom twojeje męřchnje! Móžno wřchak je, so
ju jenož řlyřchicž s tutřmaj wuřchomaj. Ale potom řy, bohųřel,
řhory a řłuchi na wuřchi duřchi, abo čžęřch-li, wutrobř. S tu-
řymaj řlyřchicž řón, na njeř řłowř hiřchcže, wofřbitu řęčž Bóžu,
s řotrež Bóř řnjęř řam cžłowjeřkam nęřchto prajicž a doprajicž
čže a to wo Bóřej wřchewomóžny a cžłowjeřkej njemóžny, wo Bóřej
dobrocže a cžłowjeřkej njedžakownosčži, wo Bóřej lubosčži a cžł-
wjeřkej řłiwłosčži. Praj, řlyřchicž ty hiřchcže s tutřmaj wuřch-
omaj? Pruhuj jej a pruhuj řo! Daj, řně tu řu, a ty čžęřch tola
řnjecž a domřhowacž. Tež to wřcho, řchtož Bóř czi tař se řnopami
řobu đawa, řu řně a móža řa tař někotrehořłuli bohatsche a wař-
niřche byčž hacž tamne s řłow!

A řařo: Řjane řožki, řřchęřny, wofřny a řęčžmjenje řryja
řola tu a tam a lubja bohate a řłowę řorno a wulke řně. A tež
wone niz jeno tute! Čchtož řo wuřłeji, pořłuchacž na to, řchto to
pod řřncžatej řłřu řo řěhaze řřwjelžo řowjeda, řchto dořhe, huřte
řynki wuřłokich pupow přęduja, řchto wuřłoko naređženy řnjęřřki
wóř řęčži, řón budže wjele řlyřchęčž a řhonicž wo cžłowjeřow řóř-
nym myřłenju a Bóřim mudřym wjedženju, wo cžłowjeřow

raduskadowanju a Božim twotjedzenju wscheho, wo człowjetow prózotowanju a wo Boha mytowanju. Posluchasch ty na tutu rěč, srosunisch ju a czinisch po jeje słowach?

Rajnusnischy to czaš sa ratarja, žně, a tola tež najrjenšchi. Ale žyleje rjanosče a žyleho bohatsstwa ani kapki njewopta wón, nježněje-li s Bohom, njeastaji-li ložu w Božim mjenje, njewjesh žnopy domoj žně a žameho poručėjo do Božeje mozy. Tehdy je jeho wutroba bohata, bohata tež pschi mjenje dobrých žinjach, tehdy je jeho wutroba psches jene s Bohom a duž pschewšcho to tysčne a sružžaze posbėhnjena. S Božeje ruki bjerje, sčtož dostawa a do Božeje ruki dawa — žwoju wolu, žebje žameho!

Zyrkej a stat.

— Waplody našeho nowotarskeho czaša. Lipsčanski wučer čže džězi žwojeje rjadownje, — je to přenja —, na wěžu zyrkwoje žwj. Domascha dowjesč, so by jim roshlad psches žyle město smėžnik. Tu pschistupi k njemu džěl schulerjow a wosjewi: „Nan njedowoli, so na wěžu jeneje zyrkwoje du!“

Pschezo sažo žo stawa, so džěl schulerjow nabožne wobrajn a spėwy, kaž žo to w sawjedzených schulskich knihach namakaju, wužmėšćuje, runje kaž nabožne na scžėnach wiskaze wobrasy. Sdnyž džězi žo roseidu, jene, so bychu nabožne roswucžowanje wopytaše, druhe, so bychu do moralwucžby schle, stawaju žo mješ nimi njelubosnosče. Tež te wschelake turnarske towarštwu žo hanja. Postrow: „Grüß Gott!“ kaž tež modlitwa a choral je stowkach nabožneje hodžiny sakasane psches ministra kulta. A cžeho dla to? Žedyn nan je žo wobčezowal a prajil, so je to „terror“ abo strašne nusowanje, hdyž dyrbi žo džězo pschi tajkich nabožnych wěžach wobdžělíč. Wón žebi žadasche, so žo to, sčtož je pschecžiwu smyšlenju jenotliweho schulerja, s wobžaha roswucžowanja wotstroni. —

Wojowanje pschecžiwu ludkazyym pišmam a kniham je we našim czašu wěče jara nusne. Němž jo mjenuje wojowanje pschecžiwu „Schundliteratur“. Tež džělacžerška mlodžina je tuto wojowanje žebi sa heřko scžinika. Pschi wulkim seidzenju džělacžerške mlodžiny w Plawnje poslednje žwjatki, buch tam tež sčtódne spižy a knihi spalene. Roswucžowanške knihi sa wóšsko, knihi wótzowkrajneje stawiny, nabožne knihi wschelakeho wobžaha, spėwarške knihi, katolske spowjedne a modlerške knihi, katechismus, psalmy. Sčto mėnisch ty k tomule? A dale, sčto to pschichodej jeneho luda, kotrehož mlodžina žo s tajkimle sabėra?

S bliska a s daloka.

— „Žedyn twjerdy hród je našch Bóh žam“. Lutherowy wulki khėrlusch je do 100 rěčow pscheloženy, a to sa Europu do 32 rěčow, sa Afřku do 23, sa Afriku do 32, sa Ameriku do 6, sa Awstralřku do 7 rěčow. Že to tón jenicžki khėscžijanski khėrlusch, kotryž je do telko rěčow pscheloženy.

— Se Žwitawu. Tu žu do „rady starschich“ wolili kaž tež druhdže w Sakřej. To najpředy wosjewjene wulicženje, kotrež sa zyrkwinu listnu jenož 40 sastupjerjow a sa žwėtnu 42 licžesche, njebě dospolne. Do žyla je žo wuswolito 58 zyrkwinskich a 54 žwėtných sastupjerjow. S tym žu žebi zyrkwinskž pschėdžydstwo we „wulkej radže starschich“ sa Žwitawu dobyli. A to je wažne. — S druhich městow žo wo wólbach scžėhotwaze rosprowja: se Žitawu 33 sastupjerjow khėscžijanskich starschich pschecžiwu 12 druhim; s Kamjenizy 253 khėscžijanskich a 230 druhich; s Lipsk-Vindenthala 5 khėscžijanskich a 4 druhich; tu je po dolhich wojowanjach k přėnjom rasej khėscžijanskž smyšlenym wjetřchina

pschipadka; s Wurzena 4 khėscžijanskich a 3 drusy, runje tak se Plauen-Bernsdorfa.

— S Brusleje. Statistika abo sestajenje a woblicženje s kta 1918 sa Brusku pokaze, so bě w Bruskej w lěče 1911 wscho do hromady 36 684 ludowých schulow. S tutých bě jich schulow s jenej rjadownju 13 543. To je jara wulka licžba, hdyž wobmyšlicš, so maja tute 13 543 jenož jenu rjadownju abo klasu. Nawopat bě jich schulow s 8 rjadownjemi jenož 677. Sšydom rjadownjow mješesche jich 2809 schulow a schėšč rjadownjow 1484 schulow. W lěče 1911 bě tež hřšče 6655 posdnjowšlich schulow.

Zyrkej čže wschėch ludži w lubosčzi sjednocžíč.

Stóžde lėta, a to hřzo wot lėta 1900 žem, žo w něakřim wjetřchim mješesze zyrkwinsko-socjalny kongř sėdže. Wón bě lėřka w kónž jutrownika w Kostoku. Profesor dr. Šibert mješesche přėdowanje, krajny biskop Meklenburgřskeje D. D. Behm nutrnosč. Pschėdžyda je dr. Seeberg s Barlina. Pschėdnoschki džeržachu: němřki sapóřkanc Lambach wo khėscžijanskim socjalizmje, němřki sapóřkanc dr. Mumm wo schulřkim wojowanju, krajny biskop D. dr. Behm wo wojowjenju zyrkwinskich wopadow, wučer Diesener s Barlina wo wojowanju sa ewangelsku schulu, prof. Brunner s Barlina wo įawnych dobrých waschnjach a pschichodže mlodžiny, němřki sapóřkanc Behrens wo sđželanosčzi džělacžerřkich wodžerjow a duchowny dr. Žüllkrug s Dahlema we stóncžnej nutrnosčzi wo našim mješje w Khřwřtuřku. Najlėpschi mužojo rěčach. W rosrěčowanjach jedna myřl wėry a lubosče a nadžije knježesche. Tež knjenje žo žłowa jimachu. Šnjent Deutsch, pruska sapóřkanc s Königsberka, wo žonje a politizy rěčesche. Žejne žłowne žady běchu tele:

1. Žona je stworicželka a hajelka žwójby. Wona duchowne a nabožne žiwjenje w domje sbudžuje a tak sa wožadu a kraj stutkuje.

2. Sčto ma kóžda žona cžiniž, so by tajka sbudželka a hajelka byla? 1. Wona ma wschėdne daw a njedželu žwójby s nabožnymi skutkami a myřlemi rošřwėřč. 2. Wona ma zyrkwinske pschėžiwjenje žyleho lėta, kaž w sastarřku běšče, sažo postajíč; pschetož našch lud je jenož hřšče w žwėtnym lěče žiwu. 3. Wona ma k wólbam w zyrkwinskej wožadže hotowa bječ. 4. Wona ma k wólbam a wuradžowanjanu w starichřkich radach hotowa bječ, schulřke knihi derje snacž a schulřke žwojedjenje wopytacž.

3. Kař tajke prózowanje žony na politřke tworjenje našeho luda stutkuje? 1. Lud móže žo w nabožnym duchu sjednocžíč. 2. Pschi tym žo tež pschecžiwjenja mješ džělodawarjemi a džělacžerjemi pschewinja. 3. Sdnyž mlodžina, tak wot macžerjow wručubana, w jėnym duchu steji, móže wóžny kraj sažo k mozy pschicž.

To žu myřle, w kotrychž móža tež našche lube žerbřke žony něsčto bječ sa našch drohi žerbřki lud, w kotrymž zyrkwinske dobre waschnje tež wotėjera.

S Franzowskeje.

W Franzowskej žu namjetowali, 4—5000 městnow na įatownych schulach wotstronicž, hdyž je wopyt žmėšćnje žnadny. Kař dyrbřich žebi to myřlicž? To šhonisch s nowiny, kotraž rėla „Roshlad nad ludowej schulu“. Tam pižaja, so w lěče 1920 30 se sta wožakow njemóžachu pižacž ani cžitacž, so jeno třjo se sta to móžachu, sčtož ma žo wot kóždeho žadacž, a so wopyt schulow je žyle njeporjadny, n. psch. na jėnym dnju w juniju

bu se 5 milijonov džeczi jeno 4 milijony w schuli byle. W Parisu 10—18 se sta džeczi jeno w lónz schtwórczłeta do schule pschindže, hdyž draftu w klafach wudawachu. — Duž lěpschi starschi swoje male do kšesczjanstich schulow dawaja kaž w Hollandskej. Tych je nětko w Franzowskej 12000 se 29000 wučerjemi.

Rajfež sorno f mlyna.

We wschelatich wšach knježi hiščeje to rjane dobre waschje, so, hdyž swjaty wjeczor swoni, kóždy se swojim dželom posastanje, swoju nězu sczehnje a swoj czihi wótczenasch wuspěwa. Wjěknj mlynt běšče tež jedyn wot tych, kiž so tuteho dobrego waschnja dzeržachu, a schtobžilo jemu to ničzo njeje. Ras tež na sastrojenje swojej ruzy stytny a czihi modlitwu wuspěwa. Na to rjekny: „Nasche modlitwy so f njebjek wrócza, kajfež sorno f mlyna.“

Ja so džiwach a so praschach: „Kajfež sorno f mlyna? Sčto dha to rěta?“ Duž wjěknj mlynt wotmolwi: „Ja hebi to takle myšlu: „Wšcho, sčtož prošymy, dyrbi so pola Boha wučeršiciz a wurjedziciz. Prjedy hač ja se swojeho mlyna ludžom jich muftu wróczo dam, so bychu so f njej žiwili a ju jedli, dyrbju najprjedy wotrubi a wšcho njewužitne wotstroniciz. Runje to hame czihi nasch Bóh f naschimi modlitwami. Sčtož my pschod njeho we swojich próstwach pschinjebnj, to my runje tajfe wot njeho njedostanjenj, kajfež běchmy jo w swojej próstwe wuprajili. Ale wón to njeprawe wotstroni a nam runje to da, sčtož trjebamy a je sa naš dobre. Tak, mēnju ja, dže nascha modlitwa do njebjek runje kaž sorno do mlyna.“

Duž džemy pschezo f kóždej próstwe pschistajiciz: „Niz kaž ja chzu, ale twoja wola so sta.“

Pschindžesch f spowjedži a f Božemu blidu.

Sdyž paczerste džeczi psched Božim woltarjom swoj kšeczenstki šlub wobkruca, dha mjes druhim tež šlubja, so swěru dzeržecž f Božemu blidu. Ssy tole šlubjenje dzeržak? Někotry cžlowjek je juntrócž byt f Božemu blidu, hnydom po konfěrmaziji, a ženje wjazy. Jako wójna wudyri, so mnošy dopomnichu na swoju skomdženu winowatočez a spowjednych bu wjele. Šak steji dženska? W Šerbach drje licžba spowjednych njewotběra, ale hač kóždy pschihotowany stupi f swjatemu blidu Božemu?

Běšče rjenje, jako naschi Šerbja sčtyri krocž sa lěto Bože wotkasanje swjeczachu a to w adventskim cžaku, w swjatym páscze, do žnjow a hano tež na smjertnym dnju lubeho pschitwufneho. Tak bē kóžde Bože wotkasanje, te kotremuž swón wotkasche, derje wopytane, niz pschemało a tež niz pschegara. Dženska móžesche hinał wobledžbowacž. Na cžichim pjatku, na smjertnej njedželi, na 2. pokutnym dnju rosče licžba spowjednych do wjazystow. To je po sčaczu dobre snamjo sa žyrtwinstke smyhlenje wofadnych, ale jenož po sčaczu: na druhich njedželach je jara malo spowjednych. A te pschepjelnjene spowjedže tjoč dnjow bu jenož srudny dopočas, so lud na druhich njedželach w lěče nima štwile myšlicž na wujednanje f Bohom w Jesuškowej martrje, dofelž — dofelž je na kóždej njedželi f najmjeńšcha jene swětnie flóschowanie, a te wabi a czehnje. Luby cžitarjo, hdyž hewaf nimašch štwile, pschincž f spowjedži a f Božemu blidu, so spowjedacž swojich hrěchow a w Jesuškowym cžele a twi dostacž sadowat wěczneje šbóžnosče, by ty potom wopradowže a runje cžiči pjatł, smjertnu njedželu a 2. pokutny džej pschitomny hóscž Božeho blida, abo pschindžesch jenož, so móžesch prajicž, so by byt f spowjedži a f Božemu blidu?

Šnadny wušyw, ale bobate žně.

Ja džek ras, tak stary duchowny powjedasche, do žyrtwin Běšče šlyny wchor. Duž w žyrtwi ničto njebē, šhiba młob kšebětar. Tehdy mi šly duch do wucha šchepny: „Ty tola šab domoj dži; ničton tu njeje, šhiba ty jako předač a kšebětar, ty dyrbjesche pschincž.“ Ja pał tola wostach a swoje předomani dzeržach.

Tuton kšebětar bē so wot praweho pucza daloko šabudžil ton džej pał so jako f Bohu wobroczi. A nětko wón šam f wufkim žohnowanjom druhich f Bohu wodzi. Moja tehdomnišcha próza je so placžika. Tehdy wšchaf hiščeje njewědžach, so bym so psches mōž swjateho Ducha f wjele tyžaz ludžom pschedobyl runjež bēch předomanje dzeržak psched jenym jenicžkim pošlu charjom.

Kommunista.

Něhdže ras pschi nekajkej sčladnosčzi nasta wurěčowanje wo sozjalizmje. Jedyn jenož, kiž pōdla bēšče, mjelcžesche, doniz jedyn f tych, kotsž hubu najbōle woczinjachu, so jeho njewoprascha: „Sčto ježe Wj?“

„Šsym komunista!“ wotmolwi praschany.

„Šako jedyn wjazy!“ šnapšchecžimi tamny. „So šmōj bratraj, pschetož ja bym tež komunista!“

Tamny pał rjekny: „Luby pschecželo, to dyrbju so tola hiščeje kuf nadrobnišcho wuprajicž. Ja šnaju mjenujzy dwē družinje komunistow. Duž chyzł rady widžecž, hač šmōj šamžacie myšle, prjedy hač hebi ruku na bratrowstwo šawdawoj. Běchu hižo w cžaku japoschtolow komunistojo; rěta tola we bibliji husto: „Woni pschinješechu swoje kubla!“ Nētkle pał namy komunistow, pola kotrychž to pschezo rěta: „Woni wšachu tym bobatym jich kubla!“ Ja, mōj luby, šluschan nětko do tych přenich komunistow a Wj?“

Njewěmy runje, sčto je tamny wotmolwil, jenož to wěmny, so do tych šluschesche, pola kotrychž je „bracž“ přenje a pošlednje šlowo.

A wono je tak: Jesuž Šchrystusž rēczi jenož wo tamnym sozjalnym duchu, kotryž njebjere ale dawa. Šak ma pał so to se sozjalnym duchom nascheho cžaka? Šacž nima to tamny prawo, kotryž wo nim rjeknje: „Wón nočze woprowacž, wón chze jenož mēcz!“ Wón njewojuje pschecžimo wobšedženstwu ale bohuzel jenož pschecžimo wobšedzerjej, niz pschecžimo lubosčji f pjenjesam ale jenož pschecžimo pjenježnikam. Šeli to temu tak, njebydli w modernym sozjalizmje duch Šchrystusžowy. Rěta tež, so podarmo prózowacž, chzešch-li moderny sozjalizmš wobrocžicž f dučeje Jesuša Šchrystusa.

Abu by-li drugeho mēnjenja. Sdyž pschepytujesch nadrobnišcho, namakasch, so tuton duch, kotrehož hešlo je: bracž a mēcz! wjazy cžlowjekow, hač hebi myšlicž, wobšnježa, tež w tych woschtach, kotrež so wšchēm druhim štronam licža hač te komunistam moderneho cžaka. Š dobom woni pał tež wšchudžom druhdže šluscheja, hač do komunistow japoschtolstkeho cžaka a jeho přenjeho kšescžanstwa. Abu mēnišch, so je to hinał?

— Listowanje. W. w Š. sa 6. p. Tr. — Š. w Š. sa 7. p. Tr.

Samolwity redaktor: šarał Wjrgacž w Šobacžizach.
Cžiščej Šmolerjež knižicžisčezernje a knižarnje,
šap. družštvo f wobmj. rukotwanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske njeđzelske łopjeno. •

Wydawa so kóždu šobotu w Esmerlerjez knižicizšiczerńi a płaczi štwortłětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

6. njeđzela po šwjatej Trojizy.

List šwj. Pawła na Rom. 6, 1—11.

Zapochtoł Pawoł je předomaw, kotryž je jako přeni prawozčinjenje psches wěru pschisowjedal; i tym naš je wschitkich człowstich wustajenjow wuřwobodži. Jeho wošebite powołanje wot Boha tola běšče, so pschecziwo mēnjenju židow, so bychu prawo byli. Hdyž po šakonju czinjachu, předomawše: człowjeť psches šwoje šame czinjenje nihdy dokonjaneje prawdosče njeđostanje, ale budže jeno psches hnadu Božu prawy. Psches tuto pschisowjedanje je duscha i tyschneho bēdženja wuřwobodžena, w kotrymž njeje nihdy teho wěsta, hacž je hižom nusu šakřizbu šebi dobyła.

Me wučžba, kotraž móže šama wustróžane šwědomje tróštowacž, je hižom pschezo wjele nješcheczelow mēla, tajkich, kiž ju nješrosymja, a tajkich, kiž ju šazpivaja. Ludžo praja, so budže człowjeť loškomyšlny, hdyž prawy budže bjes teho šakonja škutkow. Wjele na dobre škutki potom wjazy njeđzerži. Tajke nješosom je tež šwjaty Pawoł šhonit. Jeho wučžba wot prawozčinjenja i hnady hižom w jeho czakřu pschecziwjenje namaka, a jeho nješcheczeljo prajachu: Hdyž je hnada w šhryštuku móžnišcha hacž hrěch, potom móžemy tola dale hrěšćicž a wot hnady šebi něšćto žadacž. Zapochtoł Pawoł napschecziwjenje šhyschese: Dyrbimy w hrěšče wostacž, so by hnada móžnišcha była? Šchtož je zapochtoł Pawoł na to wotmoškwit, w dženknišchim tekšče namakamy. Dženknišcha epistola i jenym šłowom šo šapocznje, kotrež je polne poroka: „Njewěšče, so wschitzy, kotkiž šmy na šhryštuka šesuka šcheczeni, či šmy na jeho šmjercž šcheczeni?“ Šswjaty Pawoł i tym wobšwědcži, so wschitzy, kiž

šebi myšla, so móhli pschi wschej wěry do šesukoweje hnady loškomyšlnje w hrěchach dale žiwi byčž, ničžo wot praweho šchecžanštwiwa nješrosymja; njerěča kaž wěryza duscha, kotraž je towarštwiwo i šhryštukom namkala. W prawym šchecžanštwiwoje je to žyle hinať, tam je twjerde šjednocženje, towarštwiwo i šhryštukom a wěryžymi. Kiž do njeho wěri, njemóže a njebudže hrěšćicž. Dyrbi najwyschiche žadanje wschitkich šchecžanow byčž: njes šchecžijanami a hrěchom žaneho towarštwiwa njeje. Šchecžan je hrěchej wumrjeť. W prawym šchecžanštwiwoje žaneho hrěcha njeje; pschetož wěrní šchecženjo šu i knjesom žiwi

1. w šbóžnym towarštwiwoje a tehodla
2. w prawym wučžicženju.

Žiwy byčž a wumrječž — wumrječž a žiwy byčž, w tym wulki rošdžěl mjes džěczimi tuteho šwěta a Božimi džěczimi leži. Žiwy byčž a wumrječž! je heško njewěryžeho šwěta: jēdžmy a pijmy, pschetož jutšje šmy my wschať mowwi. Šajka šrudna, žalostna wučžba. Psches nju ničtó žyle špokojny a šbožowny njebudže, a kotkiž to praja, šo šami šjebaja.

Wumrječž a žiwy byčž! to je heško šchecžanow. Šchecžan wumrje a i tym dobywa. Šsmjercž jako wěczny šmjercž šchecžan wjazy nješnaje. Jeho pučž psches šmjercž i žitwenju wjeđže, psches šachodne i nješachodnemu, psches šemške i nješjškemu. Pučž šchecžana wjeđže psches to czakřne i wěcznemu a tehodla tež psches šrudobu i wješelu, a to wschitko jenož dla wěry do šesom šhryšta: „To je pak ta wola teho, kotryž mje poškať je: so, šchtož ššyna widži a wěri do njeho, by měť wěczne žitwenje“. Tež šmjercž jako trala štróželow šchecžan wjazy nješoni. Šsmjercž je jemu Boži pošok, kotryž dyrbi jeho i domišnje wješćž, jenož czěmny doť, psches kotryž dyrbi šhodžicž, so by

wufwobodżeny był se wscheje njedokonjanoscze tuteho częła a ży-
wjenja, se wscheje nudy, staroscze a frudoby. Wumrjecze je je-
mu dobycze.

Sacz wschitzy kschesczjenjo prajicz móža, so je wumrjecze
jim dobycze? W kmjerczi jenož tón so bojecz njebudze, kiž nje-
trjeba so psched Bohom bojecz. Sacz so psched swojim Bohom
bojecz njetrjebasch, budze tebi twoje kweđomje prajicz, hdyž budze
kmjercz jónu twoju wutrobu sastajicz dzyucz. To móže žalostna
abo tež sbóžna hodžinka sa tebe bycz. Žalostna hodžina budze,
hdy dyrbiak ty bebi prajicz: Psched Bohom jenož psches swoje
kame skutki žywy bycz móžu. Polhadanje na našche žiwjenje nam
se stróželemi pokazje, so njemóžemy se swojimi skutkami psched
Bohom wobstacz, so njemóžemy bebi se swojimi „Dobrymi skut-
kami“ towarstwo s Bohom saflužicz. Tutón pucz w sadwelowo-
nju, w nozy a w kmjerczi so skónczi. — Po tutym pucz hysche
dženka wjele człowjekow khodži. Chzedža sbožowni, sbóžni czło-
wjekojo bycz, nejku pak, chzedža hnadneho Boha męcz, Boha
pak nimaju. Tak kóždemu so stanje, kiž hlada jenož na bebie
kameho a sapomni, swojej wocy k temu posbchyncz, kiž je nam
mēr pschinješt, kiž je nam hnadneho Boha sjewil. Do tuteje nozy
sadwelowanja tola swjaty Pawol wjekele won wola: „My sa to
mamy, so człowjek prawy budze bjes teho sakonja skutkow, jenož
psches wěru“. Našche žyłe sbožo wot wošoby Jesom Khrysta wo-
czakujemy a wošebje wot jeho kmjercze. Wulki a wošebity dar
je, kotryž my kschesczjenjo mamy psched wschitkimi druhimi, so
Boha snajemy, kiž je w Khrystu Jesu kweť bebi kam wu-
jednal a s nowa k towarstwu s nim so sticzi. Ale, scto-ha by
nam pomhale, hdy by to jenož skutk saudženyh czakow byl!
Kak móže to, sctož je nětk hižom psched wjazy hacz dżewjatnace-
stow lětami so stało, sa mnje a moje žiwjenje w pschitomosczzi hi-
scheže něscto na bebi męcz? Tamna saudženoscz bu sa naš
k pschitomosczzi. Tón kamy Bóh, kotryž je něhdy w Khrystu
k człowjekam pschichol, je tež do twojeho žiwjenja nuts stupil a
je swojej ruzy k tebi wupicheštel. Wón je tebi pschihlubil, so
dyrbi jeho žyłe sjewjenje w Khrystu tež tebi placzicz; lehodla
je Khrystu tež sa tebe wumrjel a psches njeho dyrbišch towar-
stwo s Bohom męcz. To wschitko je Bóh tebi pschihlubil na
dnju twojeje kschecenizy. „Njewěscze, so wschitzy, kiž kmj na
Khrysta Jesu kscheczeni, ezi kmj, na jeho kmjercz kscheczeni?“
Kak sbožowne je dopominanje, so ku tež naš něhdy człowjekojo
k dupje pschinješt. Tehdy ku tež sa naš pobožne wutrobny Bo-
ha pschede wschem wo to jene prokyle, so by žohnowanje kschecze-
nizy na naš mózne bylo. Njewěscze, so bu tež sa waš tehdy Bóh
wasch Wótz, Jesu wasch Sbožnik, swjaty Duch wasch tróschtar?
Tehdy buchmy powolani, herbjo Božeho kralestwa bycz. Tehdy
bu ty horje wsaty do towarstwa tych, kiž njetrjebaja se swojimi
skutkami wěcznu sbóžnoscz bebi saflužicz, sctož njebudze nam
ženje so poradzicz, ale kiž ku živi w kralestwoje Božeje hnadny, do
towarstwa tych, na kotrychž chce Bóh luby Anjes jónu hnadnje
hladacz, dokelž we wěrye do Khrystu k tutej hnadze pschistup
maja.

Wažne słowa našch tekst wo wěrye rěczy. Njewěscze, so seže
na Khrystu kmjercz kscheczeni! tak chzemy wošebje tym mies
nami prajicz, kotryž so we wěrye do Khrystu hižom hnadneho
Boha, wodawanja hrěchow tróschtuja. Runje jich na kschecenizy
pokazacz dyrbinny, pschetož husto s kschecenizy nicžo wjazy czi-
nicz njewjedža. Woni ku sšonili, so njemóže nicžo swonkowne
nam k temu dopomhacz, mēr s Bohom dostacz, a so we wěrye
do Khrystu wjele wumóženiskeje kmjercze wopravdže wschitko
maja. Scto dyrbi jim potom hyscheže kscheceniza?

Kara husto kscheczaney strach hrosy, so to, sctož je we
wěrye sšonil, sažo sšubi, so budze klabny, małomylny, małowěri-

ny. Gusto sšonimy, so mozy hrěcha a winn w našch wutro-
bach kuježa a so wot Božeje bliskoscze nicžo wjazy njesaczujemy.
Po czakach woschewjenja, czakny spytowanja pschindu. To ku
czakny, hdyž sažo wufnjemy teho pytacz, kotryž njebydli wjazy
w našch wutrobach, hdyž bebi wažimy, Božeho słowa so dżer-
žecz. Scto pak mi praji, so dyrbi pschihlubjenje swjateho
pižma tež na bebie nałożicz? Wot tuteho praschenja kem dyr-
binny swjatu kschecenizy srošnicz. W swjatej kschecenizy tola
s tym cžinicz mamy, so je Bóh nje s mojim mjenom wolał.
So je ke mni prajił: Ty by mój. W kschecenizy je Bóh so mnu
klub cžinil, so dyrbi nětk tež sa tutón klub słowo placzicz: „Sterje
budža hory so lamacz a hórki so swróczicz, ale moja hnada nje-
dyrbi wot tebe so wróczicz, a tón klub mojeho niěra njebudže
so wot tebe precz hnucz, praji tón Anjes, twój kmilny Bóh“.
Tuteje wěstoty so dżeržecz dyrbinny, hdyž nóz spytowanja na
naš pschindže. Masch ty tajku wěstoty? Ke krašnemu dopom-
njeńju: njewěscze, so seže kscheczeni. Chzemy tehodla praschenje
kajicz: Kak steji s twojej wěry? Masch ty wěstoty, so je Bóh tež
twój Wótčez? Čzehodla pak potom po tróschče so tebi jara
styscheže? Sctož swojeho Boha snaje a k njemu dowěrjenje ma,
budze wschědnje so modlicz: twoja wola so stał; pschetož wón
wě, so je Boža wola dobra hnadna wola. Njech tehodla tež tysz-
noscz, nusa a kmjercz pschindže, wěryazy kscheczan wě, so Wótz
w njebiekach, kotrehož dżecz je psches kschecenizy, jeho wěscze
powjedže hacz do domilny. Wěryazy kscheczan k swojemu
Bohu dowěrjenje ma a wě, so je Bóh wschedomóžny. Čzehodla
pak ty husto nadžiju spuschčisch, hdyž wichory žiwjenja wokoło te-
be hwrja? A nješteji husto došč sa twojeje modlitwu dwělo-
wanje, so njebudže Bóh twoju próstwu wufkyschecz? Budže-
li kscheczan na Božej dobrocze a hnadze dwělowacz, hdyž je teho
žyłe wěsty, so Boža hnada tež jemu placzi, so je Khrystu tež ja
njeho na kschizu wumrjel, so móhl psched Bohom wobstacz?
Wschitka našcha bojasłitnoscz a wschitke našche dwělowanje ma
swój podkož w našej njewěrye. Wjele je jich powołanych, my
wschitzy psches swjatu kschecenizy, k Božim dżeczom. Ssmny tež
Bože dżecz wostali? Je-li towarstwo s Bohom psches Khrystu
kotrež je Bóh luby knies nam w kschecenizy dak, nam žohnowanje
so sežiniko? abo dyrbi twoje kweđomje skóncznye tebi tola prajicz:
Bóh hyscheže w twojej wutrobje njebydli? Polhadanje na sa-
dženoscž budze tebi pokazacz, čzehodla Bóh w twojej wutrobje
bydlicz njemóže. Twoje žiwjenje njebešche hyscheže prawe kschec-
zežanske žiwjenje; pschetož wěrye prawi kschesczenjo ku s Anje-
som živi w sbóžnym towarstwe.

Tajke žiwjenje je pak potom tež žiwjenje w prawym wu-
czisczenju. Naposchot Pawol móžnje došč wo tym rěczecz nje-
móže, so kmj na Khrystu kmjercz kscheczeni, so kmj psches
kschecenizy jemu runi w kmjerczi; hdyž kmj s nim w duchu swja-
fani, potom dyrbinny tež s nim živi bycz, wumrjecz a horjestan-
nycz, potom kmj s nim w duchu kschizowani, kmj s nim wu-
mrjeli. Kak je to móžno?

Hdyž bebi ras kmjercz psched duschy stajimy, kotryž je Khrystu
pscheczepil, potom nam jasne budže, sctož japoschot jow
mēni. Wěscze, kajku kmjercz je Jesu wumrjel? Wěscze, so
je tam na kschizu s hrěhom człowjestwa so bēdžil? Wěscze, so
wón, kiž njemějesche žaneho hrěcha, sšonicz dyrbjesche, so hrěch
człowieka wot Boha dželi, jako s wulkim hlošom sawola: mój
Božo, mój Božo, čzehodla by ty nje wopuschczil? Wěscze, kajke
žalostne bēdjenje pscheczimo mozy cžemnoscz Jesu na kschizu so
bēdži, hacz so derje sšowany wēdžesche w ruzy swojeho Wótza?

Wěrye kschesczjenjo ku s Khrystu swjafani. A chzemy
tola dobri kschesczenjo bycz! Móžemy potom hdy jeho žiwjenje a
wumrjecze sapomnicz? Budžemy sabycz móž, kak jara je wón

pschecziwo hrěchej so bėdžik? Je **Ahrystuſ**, kiž bėſche bjes hrěcha, poſlecze hrěcha, dźelenje wot Boha, tehodla ſa naſ na kſchižu ſhonit, ſo bchymy nětko dale hrěſchili? Njeměſcze, ſo ſcže na **Ahrystuſowu** ſmjercz kſcheczeni, a ſo ſcže pſches tutu kſcheczenizu do ſmjercze wot hrěcha ſdželeni, haj ſo dyrbicze ſa hrěch morwi bycz? Wulke pschecziwjenje a ſamojebanſtowo je, hdyž chzemy ſo ſwojeje kſcheczenizy tróſchtowacz a tola w towařſtwje ſ hrěchom woſtač. Wěſo naſcha kſcheczanſka kſcheczeniza nam kraſny tróſcht dawo, ale jenož potom, hdyž wſchėdnje towařſtowo ſ Bohom pytamy a ſchowacz pytamy. Wſchitkeho dyrbinu ſo tehodla woſtajicz, ſchtož mohlo tuto towařſtowo ſ Bohom mylicz. Dyrbinu ſa hrěch morwi bycz. **Ahrystuſ** dyrbi žitwy bycz a knježicz w naſ, jeho móz dyrbi w naſ ſlabych mózna bycz, niž móz ſtareho hrěſchneho cžlowjeka, kotrehož dyrbinu wſchėdnje potepicz ſe wſchėmi hrěchami a ſtymy lóſchtami, ſo by wſchėdnje won pſchitſchol a horjeſtanył nowy cžlowjek, kiž by w prawdoſczi a cžiſtoſczi pſched Bohom wěcznje žitwy byl, kiž by **Ahrystuſ**ej, ſwojemu **Ebóžnik**ej, ſlužit w njewinoſczi a ſbóžnoſczi.

Je kraſny wotkynjeny kónz, kotryž poſaže nam japoſchtol **Patol**: **Smy-li** ſ **Ahrystuſ**om wurjeli, dha wěrimy, ſo my tež ſ nim žitwi budžemy. Hrěchej wurjecz a ſ Bohom žitwy bycz, to je prawe kſcheczanſtowo. W hluboſej ponižnoſczi póſnacž dyrbinu: **Kſcheczan** bycz rěka, hrěcham morwy bycz. **Me** tał daloko ſmy hiſchcze wot teho ſdalení! **Boloſtnje** ſacžuwamy, **Hdyž** dyrbinu pſchezo ſaſo k Bohu pſchicž, ſo bchymy jeho wo wodačze proſyli, dokelž bėchmy jeho ſaſo ſapomili. Haj, lėdy na njeho njemyſlachmy, dha bėſche hrěch w naſchej wutrobje, kotrehož chzuchmy ſo woſtajicz. Tał huſto pał wuſnacž dyrbiſch: „Niž jako bych to ſame hižom ſapſchijał abo hižom dokonjany, byl“, njepſcheſtañ ſa prawym kſcheczanſtowom ſtač, hrěchej wotwurjecz a Bohu žitwy bycz. Njepſcheſtañ pschecziwo hrěchej ſo ~~wobzicz~~ a ſwojeho Boha pytač. **Bóh** luby knjes budže tebi móz a ducha wot ſwojeho ducha dawacz k nowemu žiwjenju we wě- rje, luboſczi a nadžiji. **Kał** boloſtnje tež ſacžujemy, kóždy džen ſ hrěchom wobczeczeni k Bohu pſchicž, wón tola niſkoho bjes troſchta a wjebela wot ſo precž hieč njeda. **Hdyž** tež hory ſo hmyja a hórki ſo ſwóčzeja, **Bože**je hnady ſlub ſo wot naſ wró- cžicz njemóže. W ſwójatej kſcheczenizy je **Bóh** ſo jako naſch **Bóh** poſticžil a kóždy džen ſ nowa k nam praji: **Ja** chzu twój **Bóh** bycz a ty dyrbiſch moje džeczó bycz. **Starajmy** ſo tehodla wo to, ſo jeho džeczí woſtanjemy a ſo ſmy žitwi po wuſnacžu:

Nětk ſ nowa podam, **Božo** tebi
Cželo a duſchu k woporu;
Swjecz moju wutrobu ſam ſebi,
A daj, ſo ſwěrný woſtanu.
Njech ſjewi kóžda krjepka krowe,
So ſym cži, knježe, poſkriſchny.

Samjen.

Kał pschewinu?

Něchtón ſkorži — jena macž —, ſo ma cžepicz pod hněwom, wobožnoſcžu a bjesluboſcžu. Tute ſti ju, tał powjeda, nadbė- huja pſchezo ſaſo a wona njewě, ſchto pschecziwo nim cžinicž, kał je pschewinycz. So tute ſti něſchto njedobre a ſchłódnje ſa nju ſamu a pſches to tež ſa jeje džeczí woſnamjeja, to wona praji.

Haj, ſchto to cžinicž? **Kał** pschewinycz? **Bo** prawom dyr- bjał tu kóždy kſcheczan ſam wotmołwy wjedžecz. **S** bibliju! rěka wotmołwa! **S** **Božim** ſłowom pschewinjeſch tež tute ſti nje- dobre mozy. **Wotew** ſebi biliju a cžitaj, ſchtož tam ſteji **Hebr.** 12, 2! **Ab**o wěſch ſnadž, ſo tam je ſapiſane: „**Pohladajmy** na **Jefuſa**, kiž je ſpocžatł a kónz teje wěry!“ **Pohladaj** na **Jefuſa**,

hdyž cze nadbėhowacz chze hněw abo wobožnoſcž abo bjesluboſcž a dži a cžin, kaž **Jefuſ**!

Wo tutej wuczbe namataſch nadróbnicze tež we wſchela- tick knihach, tež ſerbſkich, kaž n. pſch. „**ſchodjenje** ſa **Ahrystuſ**om“ wot **Tomáša** **ſempitkeho** abo w němſkich knihach: „**In** **Jefu** **Juſtapien**“ wot **Sheldona**.

Kóždy cžlowjek, njech je kałkiž chze, a njech ma to cžinicž ſ hewał něczim, pſchicždže ſe ſobu do cžiſta a pschewinje njepſche- cželſke mozy, hdyž ſo praſcha pſchezo: „**Schto** by **Jefuſ** nětkle cžinil?“ **S** tutym wſchėdnym a ſtajnym praſchenjom najrjeñ- ſcheho, najbóle wobſbožazeho naſhonjſch. **Jefuſ** **Ahrystuſ** je ſwěrný a cžini po ſwojim ſłowje. **Wón** ſcžele tym, kotkiž tał we ſpſytowanju ſteja, na pomoz ſwojeho **Ducha** **Swjateho** a wóni móža dohycz a tež dohdy — khibo ſo na wſchėm poſledtu tutu pomoz tola hiſchcze wotpoſaža.

Tehodla pſačzi to kóždemu a kóždej: **Pſchicudu-li** tajzy **ſt** pschecžeharjo na tebe kaž hněw, praſchej ſo hnydom: „**Schto** by nětkle **Jefuſ** cžinil?“ **A** ſ tutym praſchenjom ſjednocž hny- dom to ſdychnjencžko: „**Nježe**, pomhaj, ja chzu tebe cžescžicz!“ **Hdyž** woboje cži ſ nutrneje wutrobny pſchicždže, dyrbja zoſacz wſchitzy pschecžeharjo a njepſchecželojo.

Jena macž ſo tał praſchecze. **So** jenu macž ma tole wo- ſebiteje wažnoſcže a to džeczí dla, woſebje hdyž ſte mozy, kaž hněw, nahloſcz, ſlóbny ju nadbėhuja abo druhe podobne ſte mozy. **Na** niſkoho njekedžbuje džeczó tał, kaž na macž a woſebje ſaſo džowka. **A** džeczí nimaju jenož dobrej wuſchi a wóczzy ſa wſchit- ko, ſchtož macž — abo tež nan — cžini, ně, jich žyla duſcha je cžu- cžitwa a něžna a ſacžywa wſchitko, ſchtož ſo jeje někał dótko. **A** jeje dótko ſo woſebje to, ſchtož wot ſtarſcheju wuſhadža, a woſebje ſaſo to, ſchtož wot maczerje. **Pſchetož** ſ maczerju je džeczó po duſchi a cžele hiſchcže bliže ſwojaſane hač ſ nanom. **A** ſchtož macž cžini, ſaſchcžepi ſo džecžeu najhlubiſcho. **Duž**, hdyž hižo hewał to ſa kóždeho rěka: „**Pſchewin** ſte mozy tvoje dla a drubich dla!“ rěka to dwóžy khtutje tał ſa maczer: „**Pſchewin** ſte mozy tvoje dla a twojich džeczí dla!“ **A** woſebje to, hdyž to tajke njelube cžinki ſu, kaž hněw, wobožnoſcž, bjesluboſcž! **Twoje** džec- cžó cžepi pod tutymi njeluboſnymy mozami runje kaž ty, haj bóle hiſchcže! **A** niž jeno to: **Chzijo** nočzijo pſchicžwoji ſebi džeczó tajke njepocžinki a huſto doſcz je podwoji. **A** na tym wina ſy — ty! **Chzeſch** ty to? **Tola** ženje niž! **Duž** pał, njech ſy macž abo nan abo hewał něſchto: **Pſchewin** tajke wſcho! **Pſche- win** ſameho ſo! **Redžbuj** na ſameho ſo! **Hewał** wuſkwaſch njerjad ſchłódný a ſahubjazny pſched narody.

Ty móžeſch pschewinycz. **Pohladaj** na **Jefuſa**!

Wopomñ raſ jenož jene! **Kał** njeruny a njewobſtajny ſy ty w žylym ſwojim ſadzerženju pschecziwo druhim a džeczóm, hdyž hněw a wobožnoſcž tebe doſahnjetej. **Twoje** džeczó cze wjazny njefſnaje. **Schtož** ſy ſnadž pſched hodžinku kħwalit, na to nětko ſwariſch, ſchtož wczera rjane a lube mjenowaſche, to je cži dženſa ſte a njedobre, ſa cžož prjedy runje tvoje džeczó pomajka, ſa to na nje nětko pumptoſch abo ſnadž jemu plitſty wotkožicſch. **Dyrbiu** cži dale wo tutym roſprawjecž? **Wuſklu**, ſo niž, ſo ſebi dorofumimoj. **Hdyž** pał to, dyrbiſch tež dorofumicz, ſo pschewinycz dyrbiſch. **Hdyž** pał pschewinycz dyrbiſch, dyrbiſch tež wjedžecz, kał? **A** duž cži praju, tał, ſo ſo pſchezo pra- ſchecſch: „**Schto** by **Jefuſ** nětkole cžinil?“, ſo ſo ſcžiniſch cžinjet ſłowa ſ **Hebr.** 12, 2. **Ty** ſo njefjebaſch a njefjebaſch tež pſchedu wſchėm ſwoje džeczátka!

A nadenžeſch-li pola tutech tajkich ſlaboſczow na nje- pocžinkow, wucz je, to ſamſne cžinicž! „**Jefuſ** **Ahrystuſ** cze pſchezo widži!“ to jemu praj. „**Schto** by mój **Ebóžnik** **Jefuſ** **Ahrystuſ** nětkle cžinil?“ tuto praſchenje jemu ſaſchcžep! **Me** na

tym njeje došč! Jesuša Ahrystuša gameho pošaj jemu! Tu-
to žadanje je čim nufniše, dokelž tola s wulkeho džela Jesuša
Ahrystuša džeczom wjazy tak pošajowany njebywa w schulach kaž
prjedy. A wuč džeczjo flowa Jesušowe, flowa modlerške! De
hischjeze mjenje nētkle sesnaju hač Šbōžnika gameho a hischjeze
mjenje natwufnu. Ty wēšch, kač czežto tebi je, pschewinweč mozy
njedobre! A ty mašch Jesuša a jeho flowo! Ty možešch šo
modlicž! Wuč džeczjo, šo modlicž! Njecžinišch-li to, praj, s čim
dyrbi wono potom wojowacž, dobywacž, hdyž tuteho pomoznika
a tajšeje pomozny wjazy nima!?

Pohladaj na Jesuša! ty, tvoje džeczjo, my wšchitzy! Tak
pschewinjemy!

Njebjeski Wōtcžez.

Šlōž: Špokoj moju žadosč, kiž je snata cži —

Wōh, Anjes wšchekomōžny, štworicžel našch je;
Wēcžny, wšchekomudry, lubosč wostanje!

Wōh wšchēch ludži snaje, na wšchēch kedžbuje;
Jeho hnada traje hač do wēcžnosče!

Wōh Wōtz šwoje džeczji wulzy lubuje
Na tny hrēšchnyu šwēcze s nufny pomhač čze.

Wōh je hnadny, šmilny šhudym hrēšchitkam,
Šcečplivy a šwērny, trōšcht da wutrobam.

Šmilnosč wot naš žada Wōh, kiž šmilnosč je,
Wupomha nam s pada, hrēch wšchōn wodacž čze.

Bože šlōžjo šwēczi na štych, na dobrnych,
Deščēžil hona krjepi prawnych, njeprawyč.

A Wōtzej wōczko hlada, šrudne, wjekeke,
Wutroba šej žada žōrlo šmilnosče.

Pomhaj, Anježe Božo, wšchitkim čerčpjazym,
Duž b'dže dušchi lōžšcho w čžaku štyšknitnym.

Mamy pšakacž w šwēczi w nufny wšchelakej —
Wumōž tvoje džeczji s mozu njebjeskej.

Twoju wulku hnadu wobradž pokutnym,
Pomoz, trōšcht a radu wšchitkim wērjazym.

Daj nam w wōtžnym kraju žohnowanje, mēr,
Twoju šmilnosč, hnadu, š pokucze naš čžēr.

Twač šam tvoju hētū pola čžlowjekow,
Wulij hnady ruku do wšchēch wutrobow.

Šswjecž pšches twojoh' Ducha dušchu, wutrobu,
Daj nam s twojoh' flowa šbōžnosč njebjesku.

W Jesušowym mjenje! Wōtcže, prošhny:
Daj, šo šjednōženi s tobu wēcžnje šmy.

Nam do hrēchow padnyč njedaj žad'n džen, nōž;
Mamy wotšal čžahnyč, budž ty našcha mōž. J. W.

Zvrfej a štat.

Ministerium kulta je wufas ša schule wudač, kotrehož ša-
mēr je, šwēcžič wōczehnjenje mlōžiny w republikanski duchu.
Mjes druhim je pšches tutōn wufas tež šakasane, šo šo na schu-
lach wohanja a wufmēšcheja cži, kōštiž wēšthym wērhwusnacžam
a narodam pšchisłuscheja. Jena Draždžanska nowina pšchispom-
ni: Šo tajkim šu tež wšchē antisemitiske rēcze šakasane, t. r. wšcho
rēczenje a šchēžowanje pšchecžitwo židam. Nam šo šda, šo by
s najmjeršcha runje tak nufne bylo, pšchispomnicž: Potajkim
šu wšchē rēcze a wupady pšchecžitwo nabožinje do žyła a pšche-
cžitwo ewangelskim abo katolškim wōšebje, šakasane a šažo tež
wšchē wupady a rēcze pšchecžitwo Šserbam. Ale tamna nowina
mēšesche wšchal najprjedy židow šchitacž; do zyrkwinskih šama
husto došč ruba. Na kōždy pad čžemny šebi pač tutu jenu šadu

wufasa pšchedy wšchēm špomjatkowacž a nočžemny šabyč šo tam
po šlowje šteji, šo je šakasane: „Das Herabsetzen und Verächtlich-
machen von Angehörigen einzelner Bekenntnisse oder Rassen“.

Prawy šozialismuš.

W Šerrnhucze šu na 200 lētym šwjedženju šo rjaneho
bratrowštwa wjekeleli, kotrež hižo tak dolho maja a šebi tajše,
šajšež je, tež čžedža šakhowacž. Šajše pač je? To šo drje nje-
hodži ša našch hlupy a nahrabny lud prawišcho a rasnišcho wu-
prajicž hač tak, kač je to Šerrnhutški biskop Jansen čžinił. Wōn
prajesche tam w šwjedženškej rēczi: „**My mamy šozialismuš da-
wanja a niz šozialismuš branja.**“ Duž šu tež Šerrnhutšy wulke
dofonjeli a šu čžescženi po wšchēm šwēcze.

Š bliska a š daloka.

Š Wufrancžiz šhōnichny nēšcho, šchtož je nješwjekeleze a
šažo šwjekeleze. Šchulške pšchedštejicžerštwō bē wobšamknnylo, šo
by šo lutherška schula š 1. haprleji tuteho lēta šjednōžika s ewan-
gelškej schulu do jeneje. Lutherška schula we Wufrancžizach je
jena s tnyh malo schulow, kotrež lutherška abo štarolutherška zyr-
fej w Pruskej ma. A tute schule šu pod nēčžišchimi wobštej-
nosčemi we wulkej nufny a we wulškim štrašche, šo šašdu. W tu-
tym štrašche bē tež štarolutherška schula we Wufrancžizach. Pšche-
cžitwo wobšamknjenju schulškeho pšchedštejicžerštwā bēchu šo pola
wšchinosče w lēhnyzy wobčezowali a ju wo to prošhli, šo by
šo wo to postarala, šo by schula moška šamostatna wostacž.
Wšchinosč je po tny čžinila a wobšamknjenje schulškeho pšched-
štejicžerštwā šbēhnywšchi tutemu šjewila: „Šo namjecze 1. dnja
tuteho mēšžaza, lutheršku schulu tšjoch rjadownjow wot 1. hapr-
leje tuteho lēta s ewangelskej schulu šjednōžicž, njemōže šo čžinicž.
Tež njentōžemny ša to byč, šo tukhwilu wuprōšdnjene wučerške
mēštno pšchi lutherškej schuli njewobšadžene wostanje. Šo by
šo tuto mēštno šažo wobšadžilo, ša to porucžimny, šchtož nufne“.

Šchto prajišch nētk š temu? W Šōberwizach w Šulcžin-
škim krajiku bē mlōžina wobšamknnyla, šo čžze w njedželškich
modlerškich hodžinach modlitwy a šhērlušche nēmški špēwacž a to
tehodla, dokelž njemōže čžēšy ani čžitacž ani špēwacž. Tak šo
to tež šta. Tola hnydom pšchi špēwanju šawodneho šhērlušcha
pšchibēža katolški šarač Ottava s draštwōweje komory na wōl-
tačnikšchēzo a šawōla do wšcheho špēwanja: „Šchtož nēmšy špēwa,
nima žaneje wērny a šluscha do jastwa!“ Š tym wša to najšwje-
cžišche s wōltarja a donjeke jo do draštkomory. Potom po po-
žohnowanju porēcža nēkotre flowa a rjekny mjes druhim:
„Dženka je mlōžina to najšwjecžišche wohanika. Wšchitzy, kiž
šu nēmšy špēwali, budža pola šudništwa wobštorženi!“ — Tu-
tōn podawš šda šo nam hōdny, šo by tež tu šapšany był.
Je to nufny dodawš, wobštejnosče, šajšež šu, prawje a niz jeno-
štronšy dorōšymicž.

Šistowanje: Š. U. Wutrobny džal ša list a poščizenje
W rjenje bylo, by-li šo našche šwjekele wōl jich wjazy, ša ta-
šwjedženške škladnosče wužiwalo. Šadžijomnje tak ša nje wjazy
čžitacžow w pruskih wōšadach namašamy. Tola tež w šakškich
mōšli jich wjele wjazy mēč, hdyž je „Pomhaj Wōh“ tola tak
tuni, šo jōn na žyle pošlēta s jenyh ješkom šaplacžišch. Tak wa-
štanje Wam 13. njedžela, a ša 10. njedželu je Wam tež ruma štho-
wany. —

Š. w Š: ša 7. p. Šr. — M. w Wa: ša 8. p. Šr.

Šamolwity redaktor: šarač W y r g a c ž w Šošacžizach.

Čžišchēž Ššmolerjež knihicžišchēžernje a knihačnje,
šap. družštwō s wobny. rukowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. F.

✻ Sserbske njedželske lopjeno. ✻

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjez knihciziczerńi a placzi šchtwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

7. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Pětra 2, 5—10.

Duchownu křěžu, wulki twar šboža a hnady, wot Boha psches nascheho Šnješa Jesuša do křudeho, hrěšneho šwěta twarjeny, staji tu Pětr nam psched woczi. Šemite křěže a hrody, najwjetšje twary čłowšćich rukow rospadnu a šańdu, ale křěža wot Boha natwarjena, wulka njebjeska twarba se žiwych, i Šhrystuskoweje křowu wumnytych kamjenjow, njemóže šańež. Jesuš je wo šwojej žyrtywi, wo duchownym domje na šemi prajil: „Šelšte wrota njedyrbja ju pschemóz“. Šelšješ ty hižo i tu temu nješachodnemu twarej, i šhromadžensćiwu wěrzazych? Šemita křěža twojeje hěty budže rošlamana — šnadž bóršy — i křěže i drjewa a kamjenjow, w kotrejž nětko bydlišć, dyrbišć něhdy won! Derje tebi, hdyž šo tebi wotamkńje druge twarjenje, dom, wot Boha šezinjeny. Šenož potom to taš budže, šy-li šo domach čuť w njebjesćich wobhdlenjách hižom tu na šemi, šy-li byť žiwy kamjeń a došonjať nadawki wot njebjesćeho twarza tebi pschidžělene.

Wyškoťej nadawkať, še kotrymajž Pětr naš potwola: 1. Ššobu twaricž na duchownym Božim domje; 2. šobu šlužicž we šwjatym měšćnistwoje.

I.

Šapostol Pawol rad w šwojich listach ššesćezana templej Božemu pschiruna. Šať Korinthšćim pschitwola: „Njewěšće wy, šo wasše čžělo je templ šwjateho Ducha, kiž we naš byđli, kotrehož wy macže wot Boha a nješće šami šwoji? Budže-li ščtó tu žyrkej Božu ššaspeč, teho budže Bóh ššaspeč, pschetož ta žyrkej Boža je šwjata, kotraž wy ššće.“ Šodobnje pschiruna

Pětr w našchim tekšće gmejnu wěrzazych duchownemu domej Božemu. W jeho šłowach ššupi nam psched woczi, šať šwjatniža nastanje. Bóh postaji Jesom Šhrysta ša różkny kamjeń. Čžěšlojo běchu jón šačžišli, teho Šnješa ššizuju. Ale i jutram bu wěšćezenje 118. psalma wěrnosć: „Škamjeń, kotryž čžěšlojo šu šačžišći, je šo różkny kamjeń ššžinil. Šo je šo wot teho Šnješa ššako, a je džiw psched našchimaj wocžomaj.“ We wššěch čžahach je šo pokasalo, šo šo njewěrnwi ludžo podarmo próžowachu, tutón różkny kamjeń pschestajicž abo wotštronicž. Šež na njepšchecželštwoje pschecžiwu Šhrystuskej w našchim čžahu šo šapostolšće ššowo dopjelni: „Šym njewěrnym je wón kamjeń, kotryž čži čžěšlojo šu šačžišći, a šo różkny kamjeń je ššžinil, tón kamjeń nastorka a ššaka pohóršćenja tym, kotšiz šo wo ššowostoreža, dofelž woni temu njewěřja, na kotrež wššchať šakoženi šu“, a Šnješowe ššowo: „Ščtóz na tón kamjeń padnje, tón budže šo rošraspeč, a na tohož pak wón padnje, teho budže wón rošmjašć.“ Šaťki je tón różkny kamjeń, na kotrymž je twarjena duchowna křěža ššesćezansćtwa. Šež my ššmy psches ššchćenju a wučžbu do Božeje šwjatnižy ššahadženi, šež nam placzi nadobny nadawki: „Šež wy, šako žiwe kamjenje, natwarče šo, šo byšćeže duchowna křěža byli.“ Šo šo i tym ššanje, šo pschidžemty i Jesušej a šež wostanjemy pschi nim we wěřje do njeho, w lubosći i njemu a w pošlušćnosći. Šotom ššmemy ššonicž: „Šam teho dla, kiž wěřicže, je wón krašny“, wam wón ššewi, šo je pola njeho hnada a šbože, wodawanje a měř, trošćt a pomoz, móž i wójowanju a i čžerpjenju, i jenym ššowom: žiwjenje. Š teho dyrbišć prawoje hladacž a jo hajicž i wobštajnym modlenjom, wššitko i prošćtrow, dobroprošćenjom a džakowanjom psched teho Šnješa noscho. Šžerž šo Božeho

hlowa, pschindž hwoeru i Božemu blidu. Potom budžesč pschezo kručičko i nim sjednoczeny, potom pschezo bole wotpadnje, sčtož so njesnježe i nim a i jeho hwojatošču: hrěščne myšle, njetužitne hlowa, nječjste waščnja, ste skutki. Tak so natwarče jako žive kamjenje na różnym kamjenju Jesuku Šhrystužu. Čim wjazn na nami kamymi dželamy, čim hódnišči a šhmanišči budžemy i hóbudželanju w Božim kralestwoje. Bóh čže, so by jeho kralestwo pschisčlo, so by najštubšče žedženje čžłowjestwa po sbóžnym kralestwoje Božim hóbnu psches tebe dopjeljene bylo.

II.

Kotšiz su kami so natwarili i duchownej kžeži, dgrbja nětko w tutym domje hwoju winowatošč čžinicž jako „hwojate mješčnistwo, wustwoleny narod, kralowšče mješčnistwo, hwojaty narod, lud dohčeja“. Kajke nadobne towaščtvo, lotrež so w tutym domje hromadže namaka. Jenož Boži hwojaty móže to i šhudnyč, hrěščnyč čžłowjekow sežinicž, jenož Šhrystuhowa hnada a saščužba móže i tajšimi čžesčemi našč napjelnicž. „Kralowšče mješčnistwo“, lud, lotrež i lutyč mješčnikow wobšteji, kotšiz maju runy pschistup i hwojemu Šnješej a Bohu. W israelskim ludu běšče, kaž dženska hiščeže w katholickej žrtwi, wobebite mješčnistwo, na lotrehož hřednistwo pola Boha běšče kóždy potašann, čžyšče-li Bohu woporu pschinjescž a wot Boha žohnowanje mječž. Ale my wěmy jenož wo jentym wyschšim mješčniku, Jesom Šhrystu, lotrež je so kam sa nasče hrěcht dal, so by našč wumóhł a nětk i prawizny Boha Wótza móže sbóžnyč čžinicž wščitkič, kotšiz psches njeho i Bohu pschindu. Čžyli i twojemu Šbóžnikoj pschisčot a psches njeho i Bohu, nješky jenož staw jeho gmejny, kamjeń w jeho templu, ale tež mješčnik w jeho domje, lotrež hme psches njeho i Bohu pschincž a ma hwoobodny pschistup i Božemu trónej. Tak snajemy jenož powščitkowone mješčnistwo. Jako mješčnizny mamy wšchizny sa hwojich hóbucšłowjekow dobroproščenje čžinicž, wobebje nětko sa nasč lud w jeho bludže a nusy. Jako mješčnizny mamy žohnowacz, wot Boha dostatu lubošč w hłowach a skutkach lubošče dale dawacz. Jako mješčnizny mamy tež pschipotjedacz počžinki teho, lotrež je našč powołał i teje čžmy na hwoje džitwne hwoětko, hwoětej wumožetšku hnadu nasčeho njebjesteho krala šhwaljo, so byčmy i tutym hwoěčženjom hiščeže nělotreho šhubjeneho i čžemnosče hrěcha i hwoětku sboža dowjedli. Jako mješčnizny paš myny pschede wščem woprowacz duchowne wopory, lotrež bychu so Bohu spodobate psches Jesom Šhrysta. Woprujmy teho dla psches njeho Bohu pschezo šhwalobny wopor. Dobrotu čžinicž a wudželecž njesapomněče, pschetož tajše wopory so Bohu derje spodobaju. „Wopruj Bohu džal a saščacz temu najwyschšchemu hwoj hłub a wočaj so ke mni w čžachu teje nusy.“ Ale tež: „Wopory, Bohu spodobne, su tyščny duch“. A pschede wščem: „Ja napominam wašč, so byščeže hwoje čžela podali sa žitwy, hwojaty a Bohu spodobny wopor“. W nasčim hrěščnym čžele knježa ste wólnosče a žadosče, hebicžywa, jenož na dobytł a wužitwanje, čžesč, móž a wješele smyšlena kam wola. Ružny, nosny, jasny, žyle čželo ke gratej Božej wole sežinicž, to je prawny duchowny wopor, wšchědnje woprowany na wočarju hwojateho Wótčenascha i hječzej próštwu: „Tvoja wola so stani“: Kamaj we mni wšchitku štu wolu mojeho čžela, nusuj ju pod twuju hwojatu wolu, pomhaj mi čžerpicž, sčtož ma twoja wola sa dobre, a dacž, sčtož wote mnje žadašč. Sawěrnje, tute duchowne woprowanje njeje ničžo hnadne. Ale i tym žnutšlowny čžłowjek rosče, nabudže mozow a štrwne wostanje kam hne šhješčanšče žitwenje. Žaposhčot Pawol praji: „Ja wšchitko móžu psches teho, kiž mje pošlyni, to je, psches Šhrysta“. Jeho-

dla je Šhrystuž wěrnym tak krašny, i nim dopjelnja woni jako lud dohčeja najnadobnišče powołanje na hwoěče. Wěšč tež ty, sčto na hwojim sbóžniku masč? Dže tebi i wutrobny: tež mi je wón krašny? Budžmy pilny twaršči lud na templu Božim, lotrež bjes pschestacža kam hebje natwarja na różnym kamjenju Šhrystužu a hwoěrnji mješčnizny w hwojatnizny, lotrež bjes wostacža duchowne wopory wopruja, kiž su Bohu spodobne! Kamjeń. S. w S.

Gladajmy na Jesuša, kiž je spoczatk a kónz nascheje wěry.

Slóž: Jesuša ja njepuschěžu atd.

Gladajmy na Jesuša — W wješelu a we srudobli, Sbož je nusa najwješčja — Šyšnosč rosče we wutrobi — Dža njech dušcha šhaduje — Š Jesuškowej wutrobje.

Gladajmy na Jesuša, Wótza hwojoh' ja našč próžny Jeho hmitna wutroba. Nusu nasču jom' prjódł nožny. Lubuje našč hrěščnikow, Mječž čže wšchěch do njebjestow.

Gladajmy na Jesuša, Wšchizny, kiž hmy w wšchellj nusy. — Wutroba budž wěryža, Njebudžmy we próštwach žusy; Jeli próštwu šprawna je, Dža tež wjele samóže.

Gladajmy na Jesuša. Blaječe, my hmy w jeho ružny Šyšny Šnješ do wješela Wšchewobročicž móže dužny. Jesušč nasče sbože je! Čžagne, wječne wostanje!

Gladajmy na Jesuša. Poručžmy so žyle jemu! Nasč troscht je a nadžija, Dowěrenje mješmy i njemu: Sbož našč wšchitko wopuschěži, Jesušč hwojich wšchewi.

Gladajmy na Jesuša. Wón je hwojej' žrtwje hlowa. Šhješčijarska nadžija Šesthadža nam i jeho hlowa. Buč a wěrnosč, žitwenje, Jesušč Šhrystuž, nasče je.

Gladajmy na Jesuša. Dušcha, wješel so nětk Jeho! Šbóžna budžesč, wěryža — Š jeho saščužny ty jena. To je wěra wješela, Lubujmy nětk Jesuša!

Jesu, dušchow pastyrje! Nad nami čžyl ty so hmitlicž. Nam dla twojej' lubošče Wječnu sbóžnosč hóbnu dželicž. W twojim raju krašnosče Budže wječne wješele!

J. W.

Wobrašy i Herrnhuta.

Čžtka su w Herrnhuce 200 štny jubilej wostacža tamneje bratrowščeje woščady hwojecžili. Sbož so hewal něhdže jubilej hwojecž, dža drje tón a tamny na to wopomina, ale taš powšchitkowny šajim wěšče ženje žadny jubilej šbudžil njeje, kaž Herrnhutski ščtka. Na čžim to leži? Je tola džitwna wěž, so tajta mača čžrjódla wot 8000 pschewěčženych šhješčanow, kiž su tu a tam we Němskej rosproščeni, móže šajim wulkič kruhow na so čžahneč. Še wšchěch kutow hwoěta běchu pschischwatali: i Čžech, i Ameriki, i Žendželščeje, i Šolandskeje atd. a wšchizny pschinjekochu hwoje dary, na jentym dnju wučžinješče suma barom 1 500 000 hritnow. To je wěšče tež sa nasč čžach hiščeže rjany pjenješ. Šač to pschindže? Šaj, najprjedy je tón žyl jubilej i rjany dopoščmom šhprucha, so Bóh tež we šlabnyč móžny je a so wón njecha našč něhdže šlomdžicž ani našč wopuschěžicž. Šlej, lubny šerbški čžitarjo, taš je so Boža móžna ruka krašnje nad Herrnhutskimi bratrami šjewila. Šajki nastori je to tola sa našč Ššerbotow, so so njebožimny, na maču licžbu Ššerbotow gladajo. Ale, sčtož ma krotu wěru a bratrowšku lubošč w

hebi, tón ma hylneho Boha vschi bohu. To wuczja nař stawiřny Herrnhutskich bratrov a tuta wuczba placji sa jenotliwa a tež sa jedny žlyh lud, njech je tež maty a wchudžom wutwořeny taj nosy herbsti lud.

Běšče to spoczatku 18. lětsotka. Pietismus, to je hibanje sa morownych křesćjanow, kiž myslachu, so s tym Jesuřowu wuczbu dopielnjeja, hdyž so dogmatiskim dypłam zyrkwinsteje wuczby podciznu, žiwych křesćjanow sbudzić. Wchudžom so nělotst sbudženi šromadžichu, so bychu so mjes bobu s Božeho słowa tróšchtowali a žiwjenje w prawej křesćjianskej lubosći wjedli, mjeđžiwajo na sčtant a samoženje. A tutym ludžom křesćesche teđ džel pscheczelstwa hrabje Zinzendorfa a wón sam. Zinzendorf dypšche tute nabožne hibanje wošebje mjes swojimi ludžimi w křmjanstich swojbach roščerjec. Ale Bóh jeho hinař wjedže a nastorř k temu pschindže s Čěsteje, s Moratow. Po 30 lětny wópnje bėchu tam ewangelskej wópnje rowo ryl. Tam knježesche kurowa pjascz němskeho katolskeho křěžora. Ewangelska wěra we Čechach je s žyła starscha hacz w Němskej. Susitiska wěra je hižo 100 lět do Lutheroweje reformazije s sažoenju ewangelskich zyrkwojow dotowjedla. A jako Lutherowa reformazija počnje křidla roščerjec, bė w Čechach rola s tenmu dawno pschitowana. Riz jenož swojowne organizacije bėchu stworjene, ně lud sam w swojim smutskownym saczuczu bė srař. Tař bė so tež se sbyřto hufitow bratrowska čěřla zyrkej sažojila. Njebė po liczbe wulka była, ale to tež njebė wotpohlad tuteho sjednocenstwa. Woni dypchu w čžichim mēre so mjes bobu lubowacž a w swojim žiwjenju Jesuřowe sakady a wuczby do skutka stajicž. Tař so woni s čžicha swoje žiwjenje wjedli. Njeřku na swojownu čěř hľadali, ale na to, so bychu to dopjelnili, sčtož hebi Jesuř wot swojich wuczobnikow žada. A tař so bė so sjednocžili. Rumwald rěka to čžiche městno, hdyž so přeni ras seindžechu, so bychu tam wo swojich wustawach wuradžowali. Tam so swojnu organizaciju wutworili a so hebi mjeno dali „čžy bratřja“.

Najwážniřchi čłowjek, kiž je w jich zyrkwi skutowal, bė wulki bohobłtow a pädagoga Romensky. Wón je tón wopravdžity wjednit a sažojec teje bratrowskeje wořady. Žehe hlyh maju nam dženka hšche wjele prajicž, so žorla, s kótnyž móžemy hšche dženka wodu žiwjenja čerpacž.

Tale bratrowska zyrkej bu po bitwje pola Bělej Hory tež wšbita. Tu a tam so hšche hobustaw namalachu. Tajnje so šromadžowachu w leřach a w lěřach, ale pschezo bóle pař buchu pschecžehani. Tař je nělotřžtuli čěřti bratr w tym řaku wšcho, sčtož je mēř, statol, domišnu, samoženje, wostajit je jako proschec se swojimi do zysby čžahnyř. Wón njeje wjedzał, kajki wogud jeho wocžakuje, ale hylna wěra wšch wobwšplenja a sadžewi pschewinje. To so woni dopořasali.

Tař so junu tež tajzy čěřy čželanzy do Ružizy pschisali, křeja, David a drusy. Bėchu to ryl moratowzy ludžo. Bohatwo semskich kublow swoje njemjenowachu, ale do bohateho Boha wěřachu. Woni bėchu na puczu do Pólskeje. Tam bėchu drusy čželanzy křežate bratrowske wořady sažojili. A tutym dypchu woni čžahnyř. Ale Bóh jich hinař wjedže. W Berthelsborřje so seřnaja s pobožnym rentmischtróm hrabje Zinzendorfa. A tón jim dowoli, na horje, hdyž so stót pakšche, drjewo pulchecžecž a hebi křěžku natwaricž, so bychu so tam sakhdlicž wohli. Hdžez nětkole městacžko Herrnhut leži, bė přiedy pusta krajina, a dokelž tele ležomnosce hrabi Zinzendorfej křuschachu, bė tónle rentmischtr tež teho mēnjenja, so by derje bylo, hdy bychu so tam swěrn křesćjenjo sakhdlili. Pschetož swěrn křesćjan je tež pilny dželacžec. A tař stejecche tam bórř jena

čžěla, žyła sama. Rhudy čěřti čžěla je so natwaril. A 200 lět pschěřšcho hlyh my na tutym samym městnje stejeli a so sa to Bohu džakowali. (Potracžowanje.)

Zyrkej a stat.

W sakřim hejmje bė 5. julija wothłožowanje wo nělotřny dypłach, lotrež bėchu so přiedy na boř stajile. Mjes nimi bėřhtaj tež dwař kapitlaj s wobřhodneho plana (Haushaltplan), mjenujzy: „Katholische geistliche Behörden“ a „Evang.-luth. Landeskonsistorien“. Pschi wothłožowanju lěwiza pschecžowo tutymaj hłožowacche, a tař mataj so s wobřhodneho plana wuschmórnycž. To rěka: Sakři hejm sa tutej žanyh pjenjes wjazy njepschiswola. To je sa katholicu tař tež sa ewangelsku zyrkwinu wyschmóřcž.

W Schwajzarřkej so podobne hibanje pschecžowo nabožinje w řchuli polasuje tař pola nař. „Swobodno-duchowne sjednocenstwo“ w Baselu je na ministerstwo scžehowaze žadanja sa-podařo: „Spěwanje řhoralow njeřmē wjazy nadawř sa sjawne řchule byč. Do čžitanki njeřmēdža so wězy pschijimacž, lotrež so nabožneho wopřhjecža abo lotrež so na wěru do pschec-naturkeho, to rěka do bóřřkeho, sčožuja. Roswucžowanje njeřmē so wjazy s modlitwu sapocžinacž a skóncžicž. (Pschirunaj nasche sakře řchule!) W řapřach řchulerjow njeřmē so ničjo wo wěrnousnacžu řapřowacž.

S bliffa a s dalofa.

Alkohol. Stař je snate, je alkohol na psch. w Amerizy a druhdže sakasany. Njeřmē so wjazy s picžu pschedawacž. Duř so pschihotowarjo alkohola a čži, lotřž s nim wšuja a s njeho dobytla maja, nabořeli, so mohlo so něřcho podobneho tež we druhich krajach stacž, tař na psch. w Němskej. Tehodla so do towarřtwow sjednocžili, so bychu so čžim lěpje sa to postarali, so by nasch lud prawje wjele alkohola dostowal. Drie tehodla, dokelž je naschemu ludej po jich mēnjenju alkohol runje něřle to najnusniřche! — Esamo wořebitu notwinu wudawaja, ma to pschihódne mjeno „Vikörstuben“. S tutej nowinu wořuja a kója sa palenz a wabja do palenzowych kutow, kucžikow a džerow. Tam móžesch na psch. čžitacž řady tař tule: „Nadobne wopřizy tyja jara derje.“ „Sny na tař prawje lube waschne řeni“, mjenujzy hdyž so bė džen přiedy s palenzom wopř. — Potajřim něřle wěřch, sčto naschemu ludej hšche pobrachuje: palenz!! Bych řekř, so so nasch lud hižo dosč w řudobje a řakosčji a njerosumje wokoło wala! A něřko hšche palenz, kiž je tola jenož walenz, kař Eserb praji. Srudniřkeho napohlada sa doshe lěta njewidžach, hacž hdyž njedawno pjaneho wohladach, kiž so po puczu motasche. Wón bė řhodžent niže řkocžecža! Pjaneho řkocžecža hšche njewohladach. — A tař w Němskej sa alkohol džekaja, tař tež druhdže, na psch. w Schwajzarřkej. Tam so wořebity řchitarski swojast sažojili napschecžo antialkoholistam, to je pschecžowo pschecžownikam a njepschecželam palenza. Tam so tež sjawnje wupraji, so so podobneho boja, tař w Amerizy. Móžesch wot nich dobre radu řhšhecž, kař móžesch so postaracž sa to, so by so wjazy palenza piko, a tež sa to, tař móža lud sakšepicž s wopacžnymi wopřimami wo alkoholu a jeho skutkowanju. „Starajmy so“, tař tam rěka, „so w starej Europje do řamřnyh wopacžnosčow njepschindžemy!“ mjenujzy tař w Amerizy. — W řamřnej hodž-

nje, hdyž tole čítach w nowinje, dostach list je Szerbow, w kotrymž so mjes druhim tež wo tym pišče, kajle sczěwoti palenz-picze ma. Sčtož palenzej služu, šhubi knještvo na šebi, šhubi strowy rosom a strowu myšl, i kotrejž by rofesnatwał, sčto je dobre a sčto niz, wošebje tež, sčto je čyste a sčto mafane, sčto je pózcziwe a sčto njepózcziwe! Wošebje w tutym pšlednim je to pola pjanyh tał, kaž bu prjedy hižo prajene, so so runaja šloczeczju, so stupaja, abo lěpje, so padaja niže šloczeczja! Njepózcziw stary Šadam, to, sčtož semste w čłowjetu, to so potom polaže w štowach a štutkach. A škoda, kotraž i teho nastawa, je wulka. Tón wobohi wobžarowanja hódny pjany škodži šam šebi na wšchelatě waschnje, kašy druhich a kašy pšchedewšchěm šwoje džěczi! A hdyž je pjany muž hižo něšto srudne, w naschym čašy čim srudnišče, kał hałle to potom pjana žona!

Sčto wulžy mužojo wo maczeri praja.

Immanuel Kant, najšlawnišči filozofa wšchitkich čašow, husto wospjetowasche, kał džakowny wón šwojei maczeri běšče sa jeju pobožnu starosczitowšč. Wón džěšče: „Ja ženje njesabudu, so moja macz je korjei i dobremu do mnje płodžita.“

Napoleon bě wulki knježet; škoda, so jeho hordoscz je jeho powalika. Wón je prajil: „Pšchichod džěšczowny je pšchezo štut maczětny.“

Ahr. Bohaboj Gellert, šhěrłuscher a wučeny muž, je jako stary muž wjele na šwoju pobožnu maczět špominat, kał ponižna běšče a kał pilna w modlenju.

Hebbel wo šwojei maczeri powjedasche: „Žohnowanje jeje pobožnosczje mje njeje ženje wopusczěžito. Ze mje wučila so modlicz, do Boha wěricz, so Bohu dowěricz, na jeho wšchowšchudžomnoscz myšlicz.“

Wiktor je Scheffel pšcheczelej prajěšče: „Hdyž chzeczje moje pšbnjenje rošumicz, nješměczje šakozł teho w mojim žiwjenju pytač. To je jara jednorje běžalo. Wšcho se šnutškowneho pšchindže. Moju maczět bšchczje šnacž dyrbjeli. Wšcho we mni mam wot njeje.“

Zunje šwědomje.

Mały škulski hólczł bě so wječor w šwojim kožu pomodlit. Šan so jeho woprascha hač drje hišczje sčto na wutrobje ma, dokelž tał njeměrnje hladasche. „Šaj“—džěšče hólczł — „šym we nastawku w šchuli šmyłku w prawopišu činił. To tola njemóžu Boha prošycz, so by ta šmyłka so šhubila. „Hdyž wo wotdacze šmylenja prošyšč“, prajěšče jemu nan, „budže wšchitko hišczje dobre.“ A tón mały modleł tał čzinješče. Nasajtra pšchindže wješkoly je šchule a měješče jenku. Wón běšče i wučerzej šchoł a jemu prajil, so je šmyłku pšchewidžat. Tež šwoju modlitwu wučerzej powě. Tón hólczka do rukow wšawšchi prajěšče: „Moje lube džěczjo, hdyž je čzi Bóh šmyłku wodał, dyrbi jenka stejo wostacž.“

Błufny.

Wly drje wšchitzy wěmy, sčto błufny šu. Sčto by na šwojim čěle i nělajšče šhorosczje abo i nělajšeho njesboža žaneje błufny njeměł, kotraž jeho na stare čašy, šnana na jeho džěczatštw dopomina, a kotraž hač do najwšchšchich lět wostanje. Šaž na čěle, tał mamy pał tež na dušchi błufny; šamo pola tych, pola kotrychž rěka: hlaj, stare je so minyło, wšchitko je so nowe scziniło, wostann šlědy prjedawšchich hrěchow widomne — bjes dwěla teho dla, so bšchmy ponižni byli a na wumóženje i wješelom čžakali. Hdyž je žadyn póhan so šchěščan sczinił,

abo hdyž je ewangelij šebi žyly póhanšči lud pšchěšny, bšch błufny na póhanach tola wostanu. Tał pišče mišionar Šurwó w Uganda, so je sa jeniczke popšdnjo ras tšoch nadeschot, kotřž mějachu šožby žakofne błufny. Nimo mateje šhěžki duzy šhěšchi, so so w šhěžzy nutšlach wola: Šladaj tola, tam bšch europejski muž! A na měšče blischesche so dwanacze póhanow i njemu. Mjes nimi běšče mloda žona, kotraž měješče po šbacju šhubu woczinjenu, kaž by so šmjala. Wona pał njeměješče šhubu woczinjenu; wjele bóle běšchtej jej wobej šhubje sa jejny póhanšči čžab so wšrěšatej. Mišionarej bě jeje žel a duž chzysche jej tał prawje wutrobne ruku dacž. Wona pał, so prózjuo trochu pšměwšnyč, džěšče: „Ša, mój pšcheczeło njemóžu čzi žaneje ruki dacž, ja žaneju nimam. Mój póhanšči kral je mi wobej šhubje a ruzy dał wotřěšacž.“ Šejny muž šteješče pšdla a so šdache, so šebi na šwoju mandželšku něšto wě. Wobaj běšchtaj w pšchihotowanju na šchčzenizu a štaj ju tež bšchju dostałoj.

A to džěšče mišionar šwoj pucz dale a pšchindže do domu, w kotrymž wěšty Eliša bjes wšcheho šapšaczenja póhanow wučješče a na šchčzenizu pšchihotowasche. „Eliša!“ wolašče mišionar, a bšchju tón wolašny pšchindže, ale pomalu a i rukomaj mašajo, pšchetož tutón doštojnny muž je — šlepy. Běšče to šašo błufna i póhanšchego čžaba. Wobej woczji běšchtej jemu něhdh wot póhanow wukałanej. Wot mateho džěšczja sa ruku wjedženy, džěšče nětko šlepy i mišionarom kruch puczja šobu, wšchón šwěšeleny, so i mišionaroweho rta šhoni, so i mišionštwom wšchudžom do přědka džě. Na to mišionar do wješk pšchindže, w kotrejž wěšty Gabriel Wšodo, šchčženy muž, bšchli, kiž je jeniczki w žylym kraleštwje, so ma prawo, šwoje rubišczjo na hlówje wostajicz, hdyž kral nimo njeho džě a wón jeho štroni. A čžehodla? Šas rošhěwany běšče kral pšchikafał, jemu wobej wušchi wotřěšacž. Na tutu. hrošnoscz so pał kral wjazzy rad nje-dopomina. A duž dyrbi wobohi Gabriel, hdyž pšchod krala štupi, wušchi šawodžetej mēcž. Šotajšim šašo błufna i póhanšchego čžaba Š Chinesiščje mišionar Wostamp pišče: Mjes šchěšczjanami, kotřž w žytwiczzy pšchede mnu šedža, je muž, i mjenom Šchusa, kotrehož šchija ma šylne błufny. Šeho chzychu wotprawicz. Tróžy i mječjom do njeho rubnyču. Duž čzinješče, jako by mormy byl a jeho čžělo do boka čžiknyču. Bóh běšče jema čžab hnadu pšchidležšchit. Wón pokutu čzinješče a so šchčžicz da. A hdyž šchčžene čhinesišče žony so wušnaja, kelko nowonarodženyh džěczi šu sa čžab šwojeho póhanštw škónžowate, abo hdyž afrikaniški kusar wo tym rěczji, kelko ludžom je i jedom šawdał, bšch i teho wšcheho widžimny, póhanam so wjele ranow nabije — bjes winy. Tola wot mišionarow wuknu tež woni to trošchtn šłowo:

„Sčtož tu štona, šdychuje,
To tam budže žyle štrowe.“

Šhryšostomus.

Šhryšostomus rěka „šloty rt.“ Tón je krašnje přědował. Wo šwjatym duchu je ras tałle prajil: Hdyž mašch rjanu šožby se wšchěm gratom wuhotowanu, ale njeje wětra, njemóžesch na morju jěcz, njepšchindžesch dožpřědka. Tał tež i tobu šteji, hdy by runje rjane šłowa, hluboku myšl, šrěczniwoscz a rošom mēł. Nimašch-li šwjateho ducha, wšchitke tele šrědky ničjo njedokonjeja.

Šištowanje. D. D. Ša list wutrobny džak. Njebě nam hišczje ničjo šnate. Šdy pižacze šašo něšto pšchichodne? W. w. Š. sa 9. njedž. po šwj. Šr.

Šamolwity redaktor: šaracž W. h. r. g. a. c. ž. w. Šłožacžizach. Čžišczč Ššmolerjež knižicžišczčětnje a knižacžnje, šap. družštwos i wobmj. rukowanjom w Šudyšchijnje.

Sy-ll spěwał,
Pílnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Serbske njedželske łopjeno. •

Wudawa so łóždu łobotu w Šmolerjez knihicziščežetni a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

8. njedžela po šwjatej Trojicy.

Romst. 8, 12—17.

Wo Božim džěczatstwie Šnjelowy japoschtot wuczi. Šmny mny džěczi Bože? Ty by gnano s twojej wotmotiwu rucze tu: Šmny tola kšěczeny. Ale tak malo s tych, kšiczi by kšěczeni, steji w Božim džěczatstwie! Wěšče, šwjata kšěczeniža je wšědne kšědno, nam hižom do łobki položene a wšědne w czežkich cžabach šwojeho žiwjenja čžemy so teho troschtowacž. Dolež bym kšěczeny, dha je Bóh mój Wótž a wón mje njewopusčezni ani nihdy mje njekłomdži. Ale wšědne kšěczeniža ani nicžo njepomha, hdyž ja tu mi dostatu kšěczenstu hnadu we wěry njewobarnuju a njewopotaju.

Druhu, wěšczišču měru ja nasche Bože džěczatstwo nam nasch tekst darwa: **Kotryž tón Duch Boži wodži, cži by Bože džěczi.**

Tajcy, praji Šnjelowy japoschtot, cžělně štutki morja, wěšcž šwojeho Božeho džěczatstwa we wutrobje nosča, s wěšcžej nadžijni na njebjeske herbštwu cžakaja. Škíž je nam naschu epistolu pišak, bu něhdy wot hidženja a žadoscžez cžerjeny. Škáž wěšcž wón jamóh, wón wšchudžom sa Škřystužowymy wucžobniłami pytašče, so by jich pšched židowstu wšchinoscž jatyh dowjedł; se kurowjenjom wón šwoje džělo dokonjesče, ani šchědžitowom ani džěczi njepšchepusčezni. Dha jemu džěń wot Damaškana šesthadža, kotryž jeho žyle pšcheměni. Škřystuž běšče jeho šapschimnył, drugi duch do njeho šacžezje. Nětł jeho Škřystužowa lubosč cžeri, ewangelij njescž město wot města, lud wot łada. Nětł je wón Bože džěcžo a Boži duch bydli w nim.

Škážli duch naš wodži? Duch hidženja abo duch lubosčezje.

duch šwěta abo duch Boži? Škáž, Božeho ducha na tym póšnajesč, so tebe wuczi, cžělně štutki moricž. „Šmny tehodla, lubi bratšja, dołžnižy niž cžělu, so bychmy po cžěle žiwi byli“. Škáž, dołžnižy my šmny, niž pač cžělu, ale naschemu Bohu, jemu hluboko šadolženi, dolež mamž so jemu žiwjenja a wšchitko džakowacž. Šchěto móže je licžicž, wšchitke dobrotu, kotrež je nam Bóh wot džěczazyh lét šem wopokasak, šchěto wuprajicž, šelko šleho je wón pšchěczelnitwje wot naš šwotwobrocžil? A tež w cžabach cžerpijenja wón naš šapomnił njeje a je špytowanje tak te kónzei dowjedł, so my jo šnjescž móžachmy. A najšwjetsche je tola to, so je so Bóh nad nami hrěšchymy cžłowjełami šmilil a šwojeho šyna sa naš do šnjercžez dał a pšchěš njeho wěcžne wumoženje namakak; a tón Šmny šakžo je šwojeho Ducha nam póšlak, so by tón jeho štutł lubosčezje dokonjak, na naschich wutrobach džělak a naš pšchěš pokutu a wěru šhmanych ščinił, so bychmy štawy Božeho kralesłwa byli a s Pawokom šhwalicž móhli: Dolež tehodla šmny prawti ščiniženi pšchěš wěru, dha mamž pokoj s Bohom pšchěš nascheho Šnjesa Šesom Škřysta. Woprawdžez, jow rěka: O, šakža hlubokosčez teho bohatsłwa na hnadžez a wěcžnym šmilenu Božim! Njedyrbi naš to cžericž, Bohu šklužicž; a so jemu s cžělom a dušchu poddacž?

A tola je tuta lubosčez Boža na tyžazach podarmo. Niž Bohu woni šwoje wopory a šklužbu pšchinižebu, ale šwojemu cžělu. Cžěla dla cžłowjeł Boha a Šbóžniłka šazpitwa a wšchitko džělo šwjateho Ducha s ničom ščini. Cžělněho derjehicžza dla wón radšcho njebjeska a šbóžnosčez pusčezni, hačž so by šebje šameho šapřel. Njedželu drje tež tajšeho cžělnje šmyšleneho šwony do Božeho doma wotaju, ale wón wostanje radšcho domach, dolež šebi cžělo žaneho wšchewjenja s Božim šłowom nježada, ale

hdžež svetne sveteljenja su, tam wone khvata, tam ho paša a ma svoj loscht nad tym. Kajtu mož ma tola tajke czelne maschine nad czlowjekom! Wy trjebamy jenož na tajkich myglic, kotkiž su wotročžny wopitstwa, hracža, njebožčiwoscje, nabłoscje a nahrabnoscje. Mjes nini su tajny, kiž chyli swoje rjecžahy rady rostorchacz a woni tež s wojowanjom sapocznu, ale klabi a njemožni ho pschezo saho wot czela pschewintycž dadža. Jim Anjesowu japoschtol hwedczi: „Jeli so wy po czele živi budžecje, budžecje wumrjecž“. Woni jow na swojej strowosczi schodnja, swoje dobre hwedomnje shubja, bibliju a modlitwu sazpitwaju. Hebye kamnyh sjebaja, menjo, so žadny Böh nej a so je se kmjercju wschitko te kónzej a tam hebi njebyeža samtnu. „Schetož, to dyrbicje wy wjedžicž, so žadny kurwat abo nječisty abo nahrabny, kotryž je pschibožnič, herbstwa nima na Khrystufowym a Božim kralestwoje“. „Jeli so pač psches Ducha czelne stutki moricje, budžecje wy živi“. Schtož kamón našch duch, kama našcha dobra wola, kame našche horze žadanje a njesprözne wojowanje njesamóže, to samóže Boži swjaty Duch, hdnž w našch bydli. „Je-li waš tón hym wustwobodži, dha scže pravoje swobodni“, praji nam Khrystuf, Boži Syn kam t tróschtej. Kaž wulka tež mož hrěschneho czela je, mož Ducha Božeho je wjetšcha. Wschitko pač je na tym ležane, so my trjebamy, schtož je nam date. Kaž ho mlynste koto wot wodny czeri, a maschina s mozu miliny, tak čže Böh psches swoje kłowo swojeho Ducha do našchich wutroboto dacž, so by tón našchu wolu Božej woli podcziknył, horzu luboscž t Bohu w našch sahorit a našch wjekelnych scžinil t swjatemu klubjenju: Schtož hym živy w czele, to čžu žimy byčž we wěrje do mojeho Sbožnika.

Praj, dasch ho ty wot Božeho Ducha wodžicž? Böh prohu a wabi a napomina, ale wón niho do swojeje služby njenušuje. Jeho duch je duch swobody, došelž je duch luboscje. Dnje my stajnje pod wodženjom tuteho ducha stejimy, ale tutón duch njeje žadny kurowy knjes, ale našch najnadobnišchi pscheczel. Tehodla tež našch Luther juntrócž rjeknje: „Pracijč ja čžu, pišacz ja čžu, předomacz ja čžu, ale nusowacz niho nochžu. Tón duch dyrbi jo čžinicž, tón duch kam“.

Kiž pač ho wot Božeho Ducha wodžicž dadža, či potom tež wěstoscž swojeho Božeho džeczastwa w hebi noscha.

Wy nješče wotročžneho ducha dostali, so ho saho bojecz dyrbjeli; ale wy scže džeczazeho ducha dostali, psches kotrehož wotlamy: „Abba, luby Wótče! Tón kamny Duch hwedczi s našchim Duchom, so Bože džeczi hym“.

Wy hym Bože džeczi — schto w tym wschitko leži! Hdnž je nam wutroba czelna, potom my t našchemu njebestemu Wótzej khwatamy a jemu swoju nusu wustoržimy, a hdnž wot modlitwy postanjemy, dha je nam, kaž by nam czežle brémjo wotewšate bylo. A hdnž ho domachpytanje na našch počži, nam ho nještahcje, wěmy my tola, tež to pschindže s ruki našcheho njebesteho Wótza a tón može nam jenož dobre dawacz. A hdnž pschichod psched nami czěmy leži, hdnž my njewěmy, schto nam bližšchi džen pschinyjny, dha my tola tróschtni dale džemy, pschetož Bože Wótzowste wócžko nad nami wachuje. A hdnž hym my shřěschili, potom wschaf hym srudni, došelž hym swěrnmu Wótzowstwu wutrobu srudžili, ale my njesadwělujemy, wjele bóle t tej kamej Wótzowstlej wutrobje khwatamy a jej swoju winu wusnajemy a rjeknjemy: Wótče, ja hym tola tvoje džecžo, wschaf jara klabe, njedokanjane džecžo, s kotrymž dyrbišch ty wjele scžepłiwoscje mčž, ale tola džecžo, kotrež tebe lubuje a w tebi svoj mēr namaka. A hdnž kónčnje kmjercž pschindže, tež psched nej ho my njebojimy; wona našch wschaf tola jenož dom wjedže, do našcheje wěrnej domišny.

Riž pač tak, jako byčmy ho my we wschitkich czahach tajkeho

swóžneho shonjenja Božeho džeczastwa wjekelicž móhli. Kaž wotlamy Bože kónčnje něotre dny rjenje a czople hweczi a na druhich dnjach ho jady mrócželow khowa, tak ho tež kšecžanam w shonjenjach jich smutkowneho žiwjenja dže; tež ja nich czahy pschindu, hdžež ho jim sda, jako by Böh swoje woblíčho psched nimi khował, jako by s nich žana hnada Boža njebyla. Potom wopomni: jenož juntrócž su Petr, Jan a Jakub na horu pschekrahnjenja wjedzeni a tam wyskacz móhli: „Jow je derje bydlicž, jow čžemy heby twaricž.“ Potom wopomni: jenož krotki wotomil staj ho wuczobnikaj w Emmaužu swojeho horjestanjeného mischtra wjekelicž mohloj, potom ho wón psched jich woczemi shubi. Duž ho w swojej wěrje samylicž njedaj, hdnž ja tebe dny pschindu, hdžež je tebi hwedczenje swjateho Ducha kaž lublo, kotrež čže tebi s tvojeje tšchepotazeje ruki wupadnyčž Wy hym hišcže na puczju a wotknyjny kónž hišcže dospili nješmy. Wy khodžimy w zisobje, ale my džemy domišnje napschecžiwu, hdžež budže našche wjekele dokanjane.

Duž s wjekelaj nadžiju na njebestje herbstwa czakamy.

Smy pač džeczi, dha hym my tež herbjo, a to herbjo Boži a sobuherbjo Khrystufowi; jeli so s nim sobu cžepimny, so byčmy tež s nim sobu pschekrahnjeni byli.

Czakamy my na to? Runamy ho my džeczom hwěta, kotkiž s nastroženjom pytnu, tak jich leta přjecž khwataju a jich pschezo bliže t rowej wjedu? Abo kšuchamy my t Božim džeczom, kotkiž su bojoscž psched kmjercju w možny swojeje wěrny pschewintli a s Pawotom rjeknu: „Ja hebi žadam přecz czahnyčž a pschi Khrystufu byčž“?

A njedyrbimy my tajke žadanje mčž, hdnž wěmy, so hym my jako džeczi tež herbojo Boži a sobuherbojo Khrystufowi? Wy sbožowni, kaž wjele je ho wam tež poradžiko, wasche lubla a wasche mjekela — schto su wone pornjo temu herbstwu, wotkotrymž je prajene: Schtož žane wócžko njeje widžiko a žane wučho njeje kšuchalo, a do žaneho czlowjeka wutroby njeje pschischlo, to je Böh tym pschihotował, kotkiž jeho lubuja? Wy pytaže dusche, čžah pschindže, hdžež ho wrota pschichodneho hwěta psched nami wotewrja; potom budžemy my spóšnacž, runje jako my kami póšnaczi hym. Wy srudni, tam horlach je saho widjenje s tymi, kiž bechu s nami na kamnyh puczju a su nětl wěcznje pschi tym Anjesu. Wschitko we wschitkim: Hdnž tón Anjes tych jatych Žionskich saho powjedže, dha budže nam jako tym, kotrymž ho džije. Dha budže našch ert potny kmjercža a našch jasny potny khwalenja.

Duž wutroby do wykoscje! Smy my džeczi Bože jow, dha budžemy herbojo tam. Samjen.

Tón Anjes je moja nadžija.

Glók: Schtož čžini Böh wscho dobre je.

Tón Anjes je moja nadžija! — S nim budu w hwětle khodžicž — Čžu w kraju teho wukhwa — Eso s mojim lubym wodžicž. — We šhěrluschach a w modlitwach, — W Jeho kłowe swjatym, — Tu duschu wobsbožajym.

Tón Anjes je moja nadžija — We cžerpjenjach, wschěm kšizu, — Je duscha stroschtna, wjekela, — Hdnž mojom Anjesa widžu — We nim wscho mam, schtož potřebam — Tu czahnje a tam wěcznje; — Duch swjaty duschu hwjeczi.

Tón Anjes je moja nadžija, — Duch swjaty s njebest duje, — Ta wěczna luboscž njebesta — Eso s nami stowaršujuje! — Böh luboscž je, našch žohnuje, — Böh wobohaczka khudnych, — Wón tróschtuje tych srudnych.

Tón Anjes je moja nadžija. — We tutej semškej hčži — Mam dobroh', hwěrnoh' pschecžela; — Je wótž wschěch swojich

džeczi. — Wótz lubascze 'ščeze žitny je! — Slaf, Bóh je pšchi naš tudy! — Naš njetwopuščezi w nudy.

Tón Snjes je moja nadžija! — Je pišal moje mjeno — Do knihow wěcznoh' žiwjenja — Pšches Šhrysta wumoženoj! — We wěrje tu du k' žiwjenju — Pšches wulku hnadu Božu; — Šam herba Boži w njebju.

Tón Snjes je moja nadžija; — S nim mam tež jeho šchazh, — Wón moju duschu wufubla, — Što hiščeze trjebam wjazh? — We šhudobje, wšchej šrudobje — Šo džeržu mojoj' Snjesa; — Wón šahinycž mi njeda.

Tón Snjes je moja nadžija; — Šoh' šhwal, o moja duscha, — Wón je ta pomoz najwjetšcha! — Wšcha čješčž Šom' wěcznje šluscha! — Bóh pomha šam w wšchej nudy nam, — Šacž runje šhudži w šwěczi — Šsmj s hnady Jeho džeczi.

Tón Snjes je moja nadžija! — We nim mam wěczne šbožo; Šjedž mje do wěcznoh' žiwjenja — Mój Snježe a mbi Božo! — — Džal datwam čži mój najšubšchi; — Mje a wšchěch mojih' šchitaj, — Mjes tvoje džeczi licžuj.

Tón Snjes je moja nadžija! — Mój wotwch' šrótki, šnadny — Džal, čješčž a šhwalbu Bohu da! — We Šhryste nam je šnadny! — Bóh s nami je, naš powjedze — Do kraja wěcznoh' šboža — Za wěczna šwěra Boža! S. W.

Šnamjenja čžaša.

Šod tutym napišmom wofšetowachmy hižo nělotre rasy powědženja a šjewjenja, šotrež nam našch čžah' wofšebje wofšnamjenjeja. Do tajšeho mōžesche tež licžicž, šchtož wo nještutlach' na pohřebnišchěšach' škucženyh' pišamy. Tu nětko něšchto druhe, šchtož nam połaže, šač mōže duch, kiž wo wucžbje a žadanjach' Jesuša Šhrystuša ničšo wšewě abo wšewšecž' nočze, tež šač riez tajšich' čžlotowjetow' wofšhdnje, kiž n. pšch. to najšlepšche' čžzedža ša lud a wōtžny kraj. Tu mōže pšchěhnata abo šašlepjena abo šanatištrila luboščž k' wōtžnemu krajej a k' ludej' čžlotowješa na pucže do wjesčž, šotrež wjedu precž wot Jesuša Šhrystuša a teho šmthšlenja, šotrež wón do čžlotwškich' wutrowow' šašchšepicž' čžwšche.

Je to němšla wottorhanšla protyšla na ščženu. Wjenuje šo „Deutsches Land in Feindeshand!“ Tam štejesche na jenej papjeržy čžišchžane: „Je jenož jedny hrěch, šotrež je k' šmjerczi, to je: štwojeho nješchecžela lubowacž. Pšchetož to je šamomordatštw!“ To je šač něšal Jesušowa wucžba na šlotow' štašena! A jena žōnšla, Thean von Šarbon, to je, šotrež tutu němšlo-šchěšchžansku wucžbu pšchipowjeda.

To rěka wōtžnowštrajnu luboščž šajecž wšche nabožiny, wšche luboščže pšchecžitwo Bohu. To je štrach, šotrež wšchudžom tam hrošh, hōžej šo čžlotowješ' jenoštrajny šloži na wōtžnowštrajnu luboščž, na patriotišmus. Tež mjes nami Šserbami šu šo we powšlednim čžahu dyš a dyš hlošh' ššwšchecž' datwale, w šotrež' šo něšchto podobne pšcheradži, tež tehdy, hdyž šo šač riez škompromiš' abo wurunanje a šjednocženje mjes wōbšmaj' pšta, škompromiš' mjes nabožinu a patriotišmom. To njeje to prawe, prajicž: niž nabožina bjes patriotišma a niž patriotišmus bjes nabožiny, niž jene bjes druheho! Ně šač je: Šdžej wěrna nabožina, hōžej prawe wěra, tam tež wšcho druhe, šchtož prawe, pšchědnyšchěm' tež prawy patriotišmus, prawe luboščž k' wōtžnemu krajej a ludej, a to wšchudžom jenaš, pola Němza niž hinaš hacž pola Šserba. Ša jena wěrna nabožina je paš ta wěra do Jesuša Šhrystuša, našcheho Šbōžnika! Šotom halle mōžesche prajicž: Jena niž bjes druheje! Šač paš njeje, šač bychu to tež čžžpli prajicž: Šdžej wōtžnowštrajna luboščž, tm je tež nabožina! Wōtžnowštrajna luboščž je tež hušto pola tajšich', šotšž ničšo wo wěrje a nabožinje wjedžecž' nočzedža. By-li w. powšlednej wōjnje prawe šchěšchžanska

wěra napjelnila wutrowy našcheho žyšeho luda, by-li wón we wěrje byš' jedny a pšches jene se štwojim Bohom a Šbōžnikom, by wufšhnt' wōjny druhe a hinaššchi byš' ša našch' žyš' lud a kraj. Šač je šanatišmus něšchto nještrowe, něšchto jenoštronešte a tehdla bjes šedžby ša druhe, šač tež čžowinišmus, šotrež nětkole šač hušto Němžy Šfranžowšam wumjetuja ale tež n. pšch. Šserbjo Němžam a na wopaf' Němžy Šserbam. Čžowiništojo šu čži, šotšž šu šo na něšchto šamerili a nětko šašalli ša tutym jentym šteja, bjes šedžby a džitwanja na druhe.

Domoj.

Dom! domišna! domoj! to šu šlotwa, šotrež maja pola kōždeho luda wōšebty šnyš, njech je to šlotowjanski, njech germanški. Šač nělotre hnujaze powjedancžlo abo šač nělotru rjanu pšchěš' drje šnajesch, šotraž čži wopišche, šchto wšcho to tute šlotwa: dom, domišna, domoj! to šebi a na šebi maja.

W tutych dnjach je Bethel wupōššal štwojeho powšoka do kraja. Tutón wě čži runje wo tym, šchto dom a domišna je, wo tym, šchto to rěka domoj-pšchicž, něšchto rjancho powjedacž.

Bethel. Wšch' tola, šo je to tón wulki wofšchěrnny wufštat' pola Bielefelda wot šlatowneho Šodelšchwingha šarjadowanj' a wot jeho šyna dale wjedženy. Šam namata šač nělotry šhudny, hubjenny, brašchny, šhorj dom a domišnu. Šam namata tež dom a domišnu džel Němžow, šotšž bēchu morjazemu hōdej' wulkeje Šušowškeje wucželli do do teho kraja, s šotrež' ras wucžezechu, šo bychu šebi w dalokšch' tam k' ranju pšchi rēžy Wolga nowy dom šwarili a nowu domišnu šašožili.

Džej 27. hapreje tuteho šeta, pšchicžezje džel tutych domoj-čžšlanžow do Bethela. Džitony bē to čžah' a žyšy po napohladžje, šotrež s Bielefelda čžehnjeshche do Bethela. Bē pšchewōžant' wot Bethelškich' powšunistow. Šrēni ša herzami w čžahu bē 8 lētny hōž. Ša šlotwje mēšesche wulki čžorny mužazh škobuš, šotrež bē šattōčženy a prošchny. Šōž špody tuteho wulkeho škobuša bē šawalent' do štareho, roštorhaneho wotwčžeho šožucha. Špody tuteho šulachy jenož maty šust' bēše šlotowy won; tute ššachy s nohomaj we wullich' bunžlach. To bē tón šrēni tch' domoj-čžšlanžow, šotšž do Bethela čžehnjeshche. Šōdla njeho bēšesche mata hōčžla w šhudušch'im wōblečženju, šotrež hacž k' šemi dele došahashche. Šlotwu mēšesche s bēšym rubišchčžom žyšle wōbšwitu. Ša tutymaj matymaj štupashche macž s čžšchčžnym džšščžom na ruškomaj. Džčžatko bē, došell' pšchulšchlotow' njemēšesche, do něšajšeho wōdžecž'a šawalita. Ša tutymaj čžehnjeshche tam džščž, wjetšche a mjeršche. Jene nješchěchu šašchčžiki a paščžiki, druhe mēšchi, druhe šašchčžewjedžechu mjeršche džščž ša rušu. Wšcho hromadžje bē jich tam 43 džščž, jena wjetšcha hōž'a a 2 žōnje.

Wšele luda tam štejesche pšchi pucžu. Mjeshčžachy a dachy čžšchčžuju domoj-pšchitšhadžazhch', čžah'ej nimo čžahnyčž. Wjedžachy tola, šo bē jich pucž' jich wjedš' pšches' brōnje a bitwōšchčž'a, pšches' morjo rošlateje šrowě a wupššalant' šhššow; wjedžachy, šo je to njetwuměrnje došhi pucž', tón pucž' wot rēki Wolga, wot brošow' Čžorneho Šlorja hacž do Bethela! Pšchēd' nēšdžje 150 lētam' wucžezechu; něš' šo wōčžichu! Pšchecžitwo nješchecželam a ludam bēchu šo wōbarali, ale tón hōd! Šač hōd' pšchicžidžje, džšch'chu mššle a wocž'i k' wjecžowu, tam, hōžej bē domišna, hōžej je lud šamšneho naroda! (Šotracžowanje.)

Wobrašy s Herrnhuta.

(Šotracžowanje.)

Šaj, woni wšchitžy tam štejo hladachy na mēštno, hōžej bē šhudny čžššči čžššla šrēni šchtom k' šrēnej' šhēžy w Šernhucze.

puskacizil. Běchu pschichli se wšchěch kónzow hwěta profekorojo bohošlownostwa a fastupjerjo zyrkwinskich wšchěch. Ale drje nihtó ho i wjetšim sajmom wobdželil njeje pschi hwjedzeanju. Hacz kobustawo cžěsko-bratrowskeje zyrkwije. We wulkej liczbje a se sahorjenej luboscju běchu se swojimi duchownymi pschichwatali. Bratr Schebesta i Pěschki, bratr Lanczial i Brahi, bratr Micžan a Schultis i Brna, bratr Radochevsky i Brahi a wšchitzy cži drusy lubi fararjo i mandželstini a i wožadnyimi. A woni su tam na pohřebnišchěžu pobhli, kotrež taž krajnje na horje leži, a su tam wóteženascy wuspěwali pschi rowach swojich prijedonitow we wěre a narodnosći. — Za Waž wšchěch strowju, lubi bratšja, lube kotry, hdyž ja tute ryncžki psichu, a ho i wulkej radoščju dopomnju tych rjanych hodžinow, kotrež smy hromadže tam a potom we Budyschinje pschewywali. Měcže džať sa Wasch wopyt! Měcže wutrobnj džať. To běchu hodžiny, we kotrychž Waschu bratrowsku luboscj a jednotu taž pojnje a hluboko sacjuwachmy, hodžiny, kiž ja mnje njesapomnite wostanu. O, so by Bóh tola tež nami Šerban tajlich šudžil, kaž Wb scže! Šaplacž Bóh Wam waschu luboscj a kóžde i wutrobu rěčane šlowo po mērie swojeje bohateje hradu.

A nětko dale! Herrnhut ma jako město swoj wožebity ras. Za smy wjele a husto we Němskej a tež we wukraju pucžowaf. Ale ja njewěm, taise městacžko hiščeže ženje nadeschol nješym. Mi ho šdascy, kaž bychu tute domy a kžěže něšto pschipowjedacž čyžke wot teho ducha, kiž tam žitw je a štukuje. Šsu wšchitke tele domy we starym měcže bóle abo mjenje na ho podobne. Nješju taž jara wyšok a nimaju wožebite debjenja abo blyščejatu pychu. Ale wone su tola rjane. Šdyž do nich fastupišch, mašch ščěrofe a cžište nakhěže a kšódby. Šaj tute domy wšchě tón sacžiččej cžinja: **Tu ho wěcže derje bydli a žiwí. Šswětna hara je tam zusa wěž a šnutstowna hluboka špolojnosć se wšchěho rěčji.**

Rjane twarjenje je tež tón dom, hdyž ho Herrnhutšy i Bóžim šlužbam a nutrosčjam šhromadžuja. Wyšoki twať a ščytriróžkaty, žyle jednowy bješe wšchěje wulkeje a nadpadneje pychi šwonka a šnutka. Mi ho šda, so je najrjenjša pycha teho domu ta běla barba wonka na murjach a nutka na ščěnach. Woni tam žaneho wótarja a žaneje kšětki nimaju. Šenož katki a pult, šady kotrehož duchowny šteji bješ talara. To ho cži džwone šda, luby cžitarjo, ale tola tež wědža natwarjaje Bóže šlužby džeržecž. To smy tež tehdom na jubilejškim hwjedzenju špojnali. Dopoldnja w 9 hodž. pjelnješke ho pomaku Bóži dom. Š Herrnhuta pschichwatachu žónske kobustawo bratrowskeje wožadny we dohich ptachčicžkach a běhch kšapach. To je Zinsendorf jim pschikajaf, so bychu wšchitke žony jenať šdrascžene byle. Šo njeby žana jenož drasty dla do Bóžeho domu pschichla ale ponižna wostala. To je pola naž wěšo husto hinať. Šdyž je holčžka abo luba mandželka nekajku nowu kútnicžku dostala, husto ho luby Bóži domežť a zyrkwinska šchěžžka ho jako jewiščěžo wužiwatej, nowotne wěžki lubym pschecželnizam a towařčklam pošlacž. Bychmy wjele wuknecž mohli w tym nastupanju wot Herrnhutšich bratrow a kotrow.

Herrnhutski biskop Janzen wotewri po wuspěwanju kšěr-lušča i modlitwu hwjedženšku šwjatocžnosć w pschepjelnjenej modlerni. Čžestni hoščžo, mješ nimi Magnifizens Dibelius i Draždžan, tajny zyrkwinski radž. Rosenkranz i Budyschina, far. Šchebesta jako fastupjer šostnižkeje jednoty — to je šjdnocženštwowšchěch ewangelskich Čžechow — mnošy profekorojo Univeršitow a ewangelskich zyrkwijow žyleho hwěta kěžachu na powyščenym městnje, a tamni nutni pošlucharjo pjelnjachu žylu rumnosć a mnošy hiščeže dyrbjachu štejecž.

We swojej rěčji potom wyšokodostojny i. biskop Janzen

na šatožtu ščpudya se ščženja hwj. Jana 3,14 wo tymaž džiwomaj Bóha, i kotromajž je wón ho nad Herrnhutom šjewil w běhu tych 200 lět wobštacžja teje wožadny, rozpomnascy. Woni, bratšja a kotry su i přerjenu na šebi nashonili džiw teho wujednana a wumožena psches Jesuřowu krej a i druhemu je tónle džiw Bóži w kobustawach šbudžil džiw bratrowskeje luboscje. Tať hodži ho tež prajicž, jo Herrnhut jenož tať došho tracž budže, hacz štukli luboscje žiwje su pola wšchěch bratrow aa hwěcže.

(Šotracžowanje.)

Šyrkej a štat.

Wichaka ho bliži. Š tym pschindže cžaj, so ma ho pschenajecže polow a šakow, šarškich a zyrkwinskich a zyrkwinoschulškich lehuštwow i nowa šarjadowcž. Šörz nětkle sa 25 šr. abo tež sa 150 hr. pschenajecž abo pschenajatu měcž, je njerosom a i dobom njeprawda pschecžiwu wožadny, hdyž tola zentnar pschecžny 1000 hriwnow šlacži a hdyž šebi ščživjenje cžłowjeka žada hoberke šumy. Šdžez ho ležomnosće i nowa pschenajecja, je wěž jednora. Ma ho na pschekadžowanje pschenajecž, so pschi tym šörz na 3 zentnarow rožki pschindže, njebudže pschewjele. Do wójny šlacžeske ho tež 3, haj 4 a 5 zentnarjow. A wone je wopaf prajicž, so su jenož wudawki wotnajerjow na wyšokle šalěše. W rimej mērie ščěchu tež došhody na wyšokle. Tola runje tať ma ho, kaž je tež psches šakon porucžene, pschenajenšti pjenješ tam pschiměrnje powyščicž, hdyž hiščeže wotnajenšti cžaj nje-wuběža. Tež tu njebudže wucžinjenje nihdže niže 1 zentnarja wostacž móž a budže tež wysche hiščeže pschincž a žyle po wobšecnosčach budžetej ho tu dwať a tež wjazy šlacžicž, a to paš w natura paš po wicžnej šlacžicžnje. Wožadny a šyrkej maja w tutym cžaju a pschi tajlich wobšecnosčach winowatosčž, ho wo to poštaracž, so ho jeje šamoženje tať šadani, kaž je to cžajke pschimě-rjene. Šošbudjenje wo tym, ščto a šelko ma štat nětkle, hdyž tola hiščeže šyrkej wot njeho njeje dželena, šlacžicž, njeje ho hiščeže štalo, kaž tež niz wo tym, tať ma ho štat i zyrkwju wuru-nacž, hdyž dželenje pschindže. Wožebje tuta njejažnosć nufuje šyrkej kaž wožadny, tať hošpodaricž, so ho to, ščtož móžne a pošprawom, wušošpodari.

Š bliska a i daloka.

Pohřebnišchěža nješju w našchym cžaju tež wjazy sa wjele ludži wožebite a wožebne a šwjate městno. Ščtož ho přebdy lědy hdy što, to ho nětkle šaj a šaj štawa: Šwětki a rōže i rowow ho pošradnu. Šdyž je tole hižo wulka njehanbitosčž, ščto to potom je, hdyž nětko pschezo šaj a šaj ščyřčich a cžitascy, so ho rowy wobščłodža, so ho pomniki rošbija? Wožebicži njebo-cžintojo su paš pschede wšchěm cži byčž dyrbjeli, šotšž w Šademarschen w Šollšteinškej na jnym pohřebnišchěžu wot 150 rowowch pomnikow ščičže wotbichu a pódla rowow šmjetachu. Ma jedny row nakopichu jich na pošta wotbitych ščičžow! Šdyž tu njemdry nješchecžanski duch žchnowašče, wukonja w Ššene nješchecžanski a pschi tym na dobytł šmyšleny duch druži podobny nješkutł. Tam bšchaj dwať bratrať i rowowch pomnikow bronšowe rjecžaj a tašle kradnytoť a je wukowarjej se štarým želesom pschedawatoť. Tuteju su lepili a pošhostali. — Šrudne to šnamjenja cžajka a šrudny to cžaj, kotrež ho w tajlich šnamjenjach šjewja!

Šistowanje. W. w. Š. sa 9. p. Šr. — Š. w. Š. sa 10. p. Šr.

Čžiččej Ššmolerjež knižicžiččejčnje a knižarnje, šap. družštwu i wobmj. rukowanjom w Budyschinje. Šamolwity redaktor: šarat W. r. g. a. c. ž. w. Šošacžicžach.

Sy-li spěwať,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Wudawa so kóždy sobotu w Esmlerjez knižicziščezěni a płačzi šchwórtlětnje 2.— hr. s portom 2.50 hr.

9. njedžela po swjatej Trojizy.

Jesaja 61, 1. Wón je mje pósklať, so bych khudym pschpowjedat to ewangelion a so bych sahojil roslamane wutrobny.

Swjata njedžela je džěnka. Džeň wotpočowanja ja tych čłowjekow. Te pola, na kotrychž hiščeje wčera tykazy pilnych rukow džětachu — džěnka itěja wopuščežene, njedželski měr wotpočuje na polach. Tež w salach wulkich fabrikow je džěnka měr, wschitzy ludžo so džěnka jich městno džěla wopuščežili, so bychu džeň wotpočowanja swjěčili, džeň měra, Boži džeň — swjatu njedželu. W tydženju, tu so starosčeje na wutrobu čłowjekow položeja, tu so starosčeje husto dosč tať wulke, jako wulka hora, a my husto dosč psched tajke horu starosčowu stejimy s tym prasčenjom: tať budženy ju pschewinycz mój?

Tu pschidže ta njedžela, tu wostaji čłowjek wschitke swoje starosčeje wonka na polach ležo abo w fabrikach, tu swěczi klónczko lubosčeje a swěrnosčeje nascheho lubeho Wótza w njebjěkach tať krahnje nad tych čłowjekow. Tu dže prawe Bože džěcžo kemschi, so by hebi tam nowu mój wot Boha Wótza wuprošylo, nowu mój ja te starosčeje noweho tydženja, a so by teho wo žohnowanje prošyť, hjes kotrehož žohnowanja wschitke nasche džělo podarmo je. Tu w Božim domje so swjate eangelion wot teho přěduje, kotrehož je Bóh tón knjes pósklať, so bych khudym pschpowjedat to ewangelion a so bych sahojil roslamane wutrobny.

Alle khodža dha w naschim čažku pschi njedželi hiščeje wschitzy ludžo ke mschi? Ach knadž je so temu abo tamnemu kšěscžijanej tež tať ščto, jako wón ke mschi džěšče, dha je wón ludži setkať, kiž tež njedželu hiščeje w džělačžeskej drasčeje na pola džěchu a tam džělachu. Haj, knadž tať nělotre wot teho abo

tamneho domaj wě, so so tani njedželu tež tať džěla, taž na wchědnym dnju. Bohužel so tola w naschim čažku tať wjele ludži, kiž njedželu jenož hiščeje psches to snaja, so móža njedželu wjazy škafacz a rešwacz hacž we wschědnym dnjach, ja kotrychž njedžela nicžo dale njeje, hacž džeň wošebithych wješelow.

Khudži ludžo, wobžarowani ludžo, kiž njedželu njesnaja. Luczi tež njesnaja žadny měr w Bosy. Woni njesnaja wjazy to krahnje žórto, s kotrehož woda wěcžneho žiwjenja žórli, Bože kłowo. Woni nicžo wjazy njesnaja wot teho, kiž pschi kóžbet njedželi pola nič stejí a hdyž njedželske swony psches kraj swonja, jim pschwoła: „Njedžela je džěnka, wostaj tvoje džělo džěnka ležo, džěnka kłuscha wošebje tvoja duscha tvojemu Wótzei we njebjěkach.“ Ja měnju, woni njesnaja wjazy Jesuša, teho Šbóžnika.

Haj, moji lubi, to je ta nusa nascheho čažka, so čłowjekowo tať husto Jesuša wjazy njesnaja. W dnjach sboža, dha woni jeho nejšku triebali, a potom tež w čažkach nusy njewjedža, šchte s nim čžnicž. Woni wjazy njewjedža, so je Jesuž runje pósklanu, „so bych sahojil roslamane wutrobny“. Štať wjele tykazy ludži w naschim čažku tola čaž žitowjenja s wulkim brěmjenjom na wutrobje psches swět khodža, a teho wjazy njesnaja, kiž s wupšchestrjenymaj rukomaj na kšičžu wiža a tež jim pschwoła a jich potwita: póječe kem ke mni wschitzy, kiž wch sprózni a wobčeženi seže, ja chzu waš wofšchemicz. Ach, so bych tola sažo jich wjele tutón kłóž nascheho knjesa Jesuša kšycheli, wošebje w naschich frudnych čažkach.

Pschetož my tola džěnka wschitzy we wulkej nusy stejimy. Šdže je nasch wótzný kraj wostal. Šdže namalaja wošebje Sserbjo džěnka jich wótzný kraj? Šdže so nasche kubla, hdyže je

wščitko to, ščtož bmy šebi nalutowali w czařach mĕra. Do procha padnylo je wščitke našche sbože.

A ja mĕnju, moji lubi, so je to ras žyle krařnje, so řo ras wščitke semſke kubla hromadže swjeseu, so wščitko to hroniadže padnje, na czož bmy w tutym žiwjenju našchu hnadžiju stajili. Čžeho dla? Teho dla, so je našche cžłowjestwo tola nětkole ras žyle řwĕrnje nufowane, řo sařo ř temu wrĕczicž, wot kotrehož my wĕmy: „Wjes teho tam horřach w njebjesach tola njeńdže w našchim cžłowjestkim žiwjenju.“

Kař někotry je w tutych czařach nusy wščitke řwoje nalutowane pjenjesy řhubil. Haj, kař někotry je byl, kiž je w prjedawšchich czařach řo řhwalit: mi řo njemōže žane njesbože stacz, ja czař mojeho žiwjenja žaneho Boha a tež žaneho cžłowjeka wjazy njetřebam. řa mam pjenjes doscz. Kiž je řo řhwalit: mĕj něř wotpoczinka luba duřha, jĕř a pij a budž dobreje myřle. — A dženřa řhodži wōn jako proscheř wokoło. Haj, dyrbi tola žaľořnje bycz, nicžo wjazy mĕcz, a pšchi tym hiřcheže nicžo wjazy wjedžecz wot Boha Wōtza a wot teho, kotrehož wōn pōřlať je, so by tym řhudym pšchipowjedal to ewangelijon.

Alle tu widžu hiřcheže druhich ludži řo pšchibliřowacz ř rořlamanej wutrobu. řich najlubřchich řu řhowacz dyrbjeli do rowa, w rowje leži wščitke jich sbožo. Haj, řu tola dženřa jich wjele wjele, kiž njemōža hiřcheže ř temu niřtnej pucřowacz, hđž jich lubi řpja. Wōnřach w krařach našchich njepřhecželow wotpoczija našchi semřki wojowarjo — abo tam w řhubořim morju.

Ač kař dyrbi to žaľořne bycz, hđž cžłowjeř potom niřoho wjazy nima, kiž by jeho trořchtowal, kiž by řahojil tu rořlamanu wutrobu. Ač, kař dyrbi to žaľořne bycz, w tajřich czařach potom teho wjazy njesnacž, kiž je řwojeho lubeho řhna pōřlať, so by wōn řahojil rořlamane wutroby. Haj, my řchescžijenjo řnajemy tu nusu, kotraž pšches našch czař dže, hđž řo řaľ huřto wola: „do Boha wjazy njewĕřja, doľelž je runje mōj řhny wumřĕř“. Nĕwĕřno, moji lubi, na Bohu dwĕlowacz, haj, na Bohu řadwĕlowacz, to dyrbi to najžalořtniřche řa cžłowjeka bycz, to tola potom řĕka, niřoho wjazy njemĕcz, ře kotrenuž řo džeržecz mōžemy.

To je tola ř žyla ta nusa našcheho czařa, so ludžo řhnydom na Bōřy řadwĕlujja, hđž wōni ras Bōže pucže njerořumja, so ludžo tu twjerdu wĕru wjazy nimaju: Bōh ředži w regimencže, a wščitko ř dobremu řōnzej potowjedže. To je ta nusa w našchim czařu, so cžłowjekojo řesusa wjazy njesnaja, a potajřim tež wjazy njesnaja, řať je Bōh tōn řnjes řwĕř lubowal, so wōn řwojeho jeničřkeho narodženeho řhna na řemju pōřla. Haj, cžłowjekojo našcheho czařa ř žyla wjazy řwocženi njesřu, tōn pucž řhodžicž, řať je našch řnjes a řbōžniř řesuf řhodžil tōn pucž na Golgatha, njemuržy praweje wĕry do Bōžeje lubořče, řať tam řesuf.

Haj, my řrudni wščitžy, to je řchescžijanřka wĕra, a to je nam našch řnjes řesuf řĕdowal, so mōžemy řo řpuiřcžicž na Bōžu lubořcz, hđž tež cžĕmnoscz wokoło nař řnježi. To je našcha wĕra, so my w řrudnych a cžĕmnnych czařach to řať cžinimy, řať je nař našch řbōžniř to w řahrodže řethsemane namucžil, řolena řhibowacz a w krařnym dowĕřenju do Boha řo modlicž: niř moja wola, ale twoja wola řo řtaň.

Haj, ty macžĕř, kiž řy twojeho jeničřkeho řhna we mōjnje řhubila, abo ty řona, kiž řy twojeho lubeho muřa na wōřtarju wōřzneho kraja woprowacz dyrbjala, haj my wščitžy, kiž my řpōřni a wobcžĕženi řeže, teho dla je našch řnjes řesuf pšchischoř, so by našche rořlamane wutroby řahojil. To je wōn nař namucžil wĕricž: Moje žiwjenje a sbože řteji w Bōžeje ruřy. Kař ja něřko wumru, to je wřcho jene. řacž ja něřko wumru jako

prořĕř, abo w krařnym palascže, hacž nje ta řmjercž runje řhnydom wot tuteje řemje prjecž wōřmje abo hacž mam hiřcheže doľhe žiwjenje. řa wĕřju: jako řchescžijan padnu potom sařo wrĕczjo do rukow mojeho Wōtza w njebjesach.

To je našcha wĕra, to cže našch řnjes a řbōžniř nař namucžicž. Teho dla je Bōh tōn řnjes jeho pōřlať, so by řhudym řĕdowal to ewangelion a řahojil rořlamane wutroby. řesuf je pšchi řōžnym, kiž ma wobcžĕženu wutrobu a cže jeho řahojicž.

Bohuřel řo řaľ wjele luda njecha řahojicž dacž, doľelž ř řesuf řej wjazy njeńdu. A tola je jenož řesuf řĕkať řa tych wobcžĕženych duřchow. řĕto pomřa řhorĕmu cžłowjeřej, hđž jemu my řchescžijenjo ludžom prajimy: džicže ř řĕkaťej našchich duprajisř, so dyrbi ř řĕkaťej hič, a wōn tola njeńdže. A řaľ huřto řchow, a wōni tola njeńdu.

Masř tež ty rořlamanu wutrobu, luby řobuřchescžijano? Tež ř tebi cže řesuf pšchicž. Wĕřch ty, řaľ řesuf pšchicž? řyle njelečjo a cžicho wōn potom ř tebi pšchicž, hđž ty řdĕř řy ř twojej duřchu. řesuf potom ř tebi pšchicž, hđž řo ty ř njemu modlisř. Haj modlitny řo ř řesufej, potom budžemy my wřchitžy tež w našchich řrudnych czařach hiřcheže nařhonicž, so wōn hiřcheže řitny je a so wōn nam hiřcheže dženřa pomřa. A so mōže wōn hiřcheže dženřa rořlamane wutroby řahojicž.

Hđž my řesufa w modlitwoje pšchinnjemny, potom njech řo wščitko rořlama w žiwjenju, potom njech wščitke našche hnadžije řo řōnžija, našcha wĕřjaza wutroba řo njebudže řenje rořlamacz. Potom džerži našcha duřcha řōžny džen Bōže řpicže we řwōjatej, nutřnej modlitwoje: řesuf, mōj řbōžniř, je hiřcheže dženřa řitny.

Drje je krařna wĕř, řcžĕřpliwny bycz a na pomoz Boha řworicž. řcžĕřpliwny bycz! To řōžny njemōže. řcžĕřpliwny bycz, to řĕka, to řĕmjo, řĕtož je Bōh tōn řnjes na nař pōľořil, njescz, řaľ doľho, hacž wōn jo sařo wote mnje njewōřmje. Wōn budže řiřom to řĕmjo sařo prjecž wřacz, hđž je řwōj řkuf na tebi řkufowal.

Kař huřto je Bōh tōn řnjes dyrbjal ř nami řcžĕřpliwny bycz. Njedyrbimy my něřko tež ř nim řcžĕřpliwni bycz a řaľ doľho czařacz, hacž mōže ř twojej pomozu sařo tež ř tebi pšchicž. We nusy cže Bōh tōn řnjes řwoje řkufowanje na tebi řkufowacz.

Budž řmĕřna, luba duřha, twoje žiwjenje dyrbi hiřcheže krařne bycz, so řo ty řōnu hiřcheže twojemu Bohu džakujesř řa cžeže řĕmjo, kotrež je wōn na tebe pōľořil.

Budž řmĕřna, luba wobcžĕžena duřha; pšĕtož tōn Wōtž w njebjesach je řwojeho řhna pōřlať, so by řhudym pšchipowjedal to ewangelijon, a so by řahojil rořlamane wutroby.

řamjen.

A. W. w ř.

Bōh tōn řnjes je našcha řhlnoscz, našch trořĕř a nadžija!

řkōř: ře Bōh mōj pšĕczel řa mnje atd.

řĕto wutroba řo rudžisř? — Čži řrudžba njepomřa. — řso jeno prawje řrudžisř, hđž je to pokuta! — Wřĕhōn řĕhiž. wřĕhu twoju řrudžbu, Bōh řam cži pōľořa! — řať je nam krařnu wucžbu — řa pucž do žiwjenja!

řso njĕřisř, duřha řpōřna, — řwar jenož na Boha! — řa tebe bije Wōřna, — řa řmilna wutroba, — Bōh njewopuiřcži teho, — řiž jom' řo dowĕri! — Čže wumōže wot řĕho — We řwojeje hodžinje.

Hđž wřĕho řte tebe jima, — Čže tyřchi řubenřtvo, — řha tola tu mōž nima, — řo by cže řkafřlo. — řwōj řbōžniř tebe widži, — řđž pĕaczesř, řarujesř — řso ř tebi ř hnadu bliži, — řđž jenož ř njemu džesř.

Wschu staroscj, wschitku nusu, — Schiz, boloscj, srudobu, — Tu duschu spróznu, khudu, — Tu stystnu wutrobu, — Wschu nješ a wustorž Bohu — We spratnej modlitwi — Ezej wu-
prosch pomoz nowu, — Bóh próstwy wuštyschi!

O pschestań hylsy ronicz — We hwojej srudobi — B'džesč Bohu pomoz shonicz, — Ešy živy we wěri. — Raž wjedže žywa wěra — Do kražnoh' dohneža — A Jesuškowa hweru — Do wěčžnoh' žiwjenja!

Ešo poruč Bohu hweru! — Joh' lubuj i wutrobu, — O njerudž šo psches měru — Wo čježim čžerpjenju. — Tak wulka nusa njeje, — Raž wschedomožny Bóh — Wschu čžini i tobu derje, — Šdžez i njemu modliš šo.

Ach poruč Bohu hweru — Wschón hwoj schiz, srudobu — Se nješhablatej wěru — Měj i njemu dowěru! — Bóh Wótž je našča pomoz, — Da struchlym khrobliwoscž; — Raž se wschei nusy wumoz — B'dže Boža wschedomož!

Bóh žanoh' njewopusčeži, — Kiž twari na njeho; Nam hrěchow schtrafu spusčeži — Dla šyna hwojeho. — Schtož we wěrije Joh' prošysch, — Wot njeho dostanješč, — Šdžž w wutrobi Joh' nošysch, — Joh' hnadži wostanješč.

Twar, schescžijanška dušča, — Na Boha Wjeršchneho! — To i jeho čžescži šluscha, — Šo na njoh' twarišch wscho. — Šudž jeno čžicha i Bohu, — Wón pschińdže i pomozu! — Wěr jeno žeho šlowu, — Šom' podaj wutrobu.

Ta wěčžna luboscž Boža — Š nam hlada i njebjehow! — To žórto wscheho šboža — Čžze wumož hrěschnikow! — Bóh nad nami šo šmili — We hwojej luboscži, — Trošči kražny šobu-
dželi, — Wschěch srudnych šwojekeli!

Šnutškowne mišionstwo

pschińdže nětko našymu i nowej próstwu wo wopor i pomozny šnutškowneho mišionstwa. W hwojim měžacžnym šopjenku „Bauusteine“ wosjewja šastupjerštwu našeho šakšeho šnutškowneho mišionstwa teho dla ščžehowaze napominanje a namoštwe-
nje na wschěch, kotřiž špóšnaja tu wulku nusu, w kotrejž našch lud, a te wulke strachi, kotrež jemu hroža, dšrbjako-li šnutškowne mišionstwo hwoje džělo abo wulki džěl tuteho škožicž. W čžihle ja august-september čžitamj:

„Womhaježe šo modlicž! Bratšja a šotry! W hłubinje, do kotrejež šfacžiwoscž našchich pjenjes špadnje, dšrbja šo pote-
picž a šatepicž tež škutki luboscže našeho šnutškowneho mišion-
stwa, njepšchinješč-li schescženjo našeho šakšeho luda šašo wo-
por ša šnutškowne mišionstwo!

My trjebamy — a pschi tym hiščeže niško licžimy — ša pschichodne měžazy na 8 milionow hriwnow!

Jesuka dla, pschichoda našeho luda dla, tych njelicžomnych bėdnych, hubjenyč, epileptiškich, khornyč, křipawnyč, padnjenyč a wot padnjenja wohroženyč dla, dšrbimy šebi šwěricž, i tutomu druhemu mišionškemu woporej namoštweječ.

Poradžicž móže šo nam tutón šwažlitwy pospyt jeno, hdyž šo wěrjazy modlazny w jenej myšli i jeho šodpjerje w modlitwje šjednocža! Boha prošęč a čžłowjekow prošęč, woboje je nusne! To modjenje je paš to přenje a wažnišče!

My čžemy šo tu spusčežecž na šlowo našeho Šbóžnika: „Šeli šo štaj dwaj mjes wami psches jene na šemi, njech je, šchtóž čžze, šo čžzetaj prošęč, to dšrbi šo jimaj dostacž wot mojeho Wótža w njebjehach.“ (Matth. 18, 19.)

My pschimošamy wschěm modlazny: Modlcže šo i nami jónu ša thdžen (a to wutoru wječžor):

1. wo to, šo Bóh hwojeje čžescže dla njebny daš tradacž a šahinječ škutkam luboscže mjes našchim bjesbóžnym a luboscže parowazyh narodow, ně, šo by wjele bóle je špěchowal a i nowa

i rostwicžu wjedł i dopošeje teho, šo je živy a šo šo i ludej wusnawa. („Šnježe wupschestrėwaj šwoju ruku a wopošaž we škutkach luboscže šwoju móž!“)

2. wo to, šo by tón Šnješ hwojeje šmilnoscže dla na tych húbjenyč hladaš, kotřiž we wustawach šnutškowneho mišionstwa namašachu wothladanje, wuškow a pošoj abo tola čžzedža tam tole namašacž. („Šnježe, špožčž wschitkim hubjenym šmilne wothladanje!“)

3. wo to, šo by tón Šnješ hwojeje hweru dla hwoj schescžijanški lud i duchom luboscže přenjeho schescžijanštwu pscheduwal a tutón wšpor ša mišionstwo ša nastorč wužil, šbudžowacž nowe možny luboscže! („Šnježe, wocžehi hwoj lud ša šwoju luboscž!“)

My wěrimy! My šo modlimy! Womhaježe my wschitžy, kiž wěricže, šo modlicž!“

Šodpišane je tuto namoštwejenje wot šhromadneho psched-
štejčžerštwu ša šnutškowne mišionstwo w Šakškej.

Šrocženje ša Šhryštšom.

Nowy šerbški pscheložł Domascha Šempenskeho.

Našchim čžitaram poručamy najnaležnišcho nowu nabožnu knihu, kotruž je katolški šerbški šarač Šibšch w tutym lěče wudal. Še to pscheložł šlawneje knihi Domascha Šempenskeho: Šrocženje ša Šhryštšom. —

Tuta kniha je šo štajnje tež wot ewangelskich schescžijanow wulžny čžescžika, došelž i nej rěčži najhłubšcha šnutškowna po-
božnosč. A wulki wolto je tuta kniha ša šbudjenje noweho po-
božneho žiwjenja měla. Škalž Šeršteegen je ju pscheložil a wulžny lubowal. W jeho hnujazyčnyč špěwach šlineži dobra pobožnosč. — Šarl von Šaase mjenuje ju najrjeišču šwětku, kotraž je we šlóschterškej šahrodže naroška.

Ši šrocž je šo tuta we šacžanski rěčži wudata „šlota kniha“ hižo wot ewangelskich Ššerbow pscheložika, a to 1845 wot Šana Wanaša na namoštwejenje Šudšchškeho šararja Šakuba, 1847 wot Šandrija Šenzla, kiž hižo dwě lěče pošdžišcho jako duchowny šerbških wučahowarjow w Šarlinje nahle šemrě a 1852 wot šantora Šana Šartka. — Wot tutych bėšche Šandrij Šenzl drje najbóle ša tajke nadobne džělo wobdarjeny a pomolany. Wanašow pscheložł wuńdže w dwěmaj wudawškomaj, šnamjo ša to, šo je šo kniha tež wot ewangelskich Ššerbow rady šupowala. Šajradšcho byč tu i nowa wotčžiščecžecž daš přjedhřecž, kotruž Arnošči Bohuwěr Šakub Wanašowemu pscheložkej šobu dawta, šo by jón poručil. Wón dopomni šo teho, šo je tež Šarčžin Šuther tutu knihu jara šhwalil a praji, šo ša šwajatyh pišmom žane šěpsche a wužitnišche knihi njekju, dšžli tele, a šo budže šoždy šbóžny, kiž hwoje žiwjenje po tym wopšchijecžu tutych knihow wjedže. —

Wanašow pscheložł je datowo rošpschedaty, ale tu a tam namaša šo hiščeže w šerbških domach.

Našchi katolžny šerbžny bratšja šu hižo w lěče 1823 psches Šezelina Měta šerbški pscheložł tuteje knihi dostali. Šimale 100 lět po tutym pscheložku je katolški šarač na wuměntku Šurij Šibšch knihu žhle šamoštatnje i nowa i šacžanski pscheložil.

Še to pošajškim piaty šerbški pscheložł. Našch mašy šerbški lud njetrjeba šo šawěscže psched druhimi ššhowacž. —

Wošebje našchim šdžěšatnym budže nowy pscheložł najwješče woššewjenje.

Še šawěscže bjes šbyška dospošny, — haj šlakiški. Šjemóžu wěricž, šo šo pschetrjehicž hodži. —

Šošhadža wot knjesa, šohož wschitžy, ewangelsžny a katolžny jenal lubujemy a čžescžujemy, kiž je i šdobom wulki mišchtr naščeje šerbškeje rěče a i šdobom šongenialny pobožny duch. —

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Nječ ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Nječ ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedźeliske łopjeno. •

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizšczerńi a placzi šchwórtlětnje 2.— hr. s portom 2.50 hr.

10. njedźela po šwjatej Trojizy.

Romst. 2, 1—11.

To je křutne słowo, kotrež je nam dženska date, dolež 10. njedželu po šwjatej Trojizy na wutupjenje města Jerusalema (pominamy), kotrež je so w lěće 70, džeń 10. awgusta, stało. Tehdy je so to dopjelnilo, šchtož je Jezus něhdy do přědla prajił: „Čaš budže pschincz na tebe, so twoji njepsczecheljo budža tebe a twoje džeczi w tebi se schanzu wobšamkncz, tebe woblehncz a na wschěch stronach cze tyschicz; a budža tebe ł femi sruncac a žadyn kamjeń na kamjenju njewostajicž“. A ja pschiczinu teho wscheho Jezus pschistaji: „Tehodla so ty nješy pšnało tón čaš, w kotrymž ty šy domapytane“. Wón w tym Boži šud nad židowskim ludom widži.

Židža šu tehdy šwoju domišnu šhubili a nětk šu rospřšceni po žylej femi; šu nětk wschudzom a tola nihdže domach, šu bjes domišny, bjes měra. Woni so tež njes žyšmi ludami do tych šamych nješhubjeja. Šdyž hewał šchto do drugeho luda, do drugeho kraja wupucziuje, dha šu jeho potomnižy po někotrych narodach cžiscze tajžy, kaž wschitžy druhy wobudlerjo tuteho noweho kraja; žadyn rosdžěl njeje wjazž widžecž. Žid pał wostawa žid; wón wschitke wošebitoscže šwojeho šplaha po cžele, po šwonkowńym napohladže, kaž tež po šwojim šadžerženju wobšhowa. Wón je a wostawa njes druhim ludom žusa krej. A hdyž šu ščóncžnje měšcžanške prawo w nim dostali, kaž pola naž w lěće 1848, hdyž woni tute prawo tež jara derje wužiwaja tał, so na pschitkad najwysche a najwažnišche šastojństwa do šwojete ruki dostawaju, pschi cžimž wěšo šwojeho a šwojeho luda wužitka derje hładaja, — dha tola žušobnižy, štawny žušeho luda

wostawaju. Žich domišna je a wostawa šlubjenny kraj, kotryž tež i žylej wutrobu lubuja. Ženje so tež njeje nadžija hšknyla, so šo jim poradži, tam šašo ras šwoje kraleštwó abo knježštwó postajicž. A židowske towašštwó, tał mjenowaný „žionismuš“, je šo i tym šaměrom šažožilo, židow po móžnoscži šašo w šlubjennym kraju šašydlicž, a je hižo wulki wušpěch měło. Že wošebje křudnych židow i tajšich krajow, w kotrychž buchu šurowie pschescžehani, podpjeralo, jim ležomnoscže kupilo a tał nowe židowske šydlišcžeža šažožilo. Šašo bē Žendželška w pošlednje; wójnje (9. dezembra 1917) Jerusalema a ščóncžnje žyhu Paláštinu dohhla, dha wulke wjekele psches židowštwó žyheho šwěta džěšche, nětk mēnjachu, so šu šwojemu wotšknjenemu kónzej blišto. Šod turkowskim knježštwóm njeby šažoženje židowskeho kraleštwó ženje móžno bylo; Žendželška pał je jim jara napšcchicziwo pschicšhla a hnydom wošebneho žendželškeho žida i mjenom Šerbert Samuel ša jim jara witaneho šarjadowarja postajila, kiž šo jara wo šwój šud stara. Ale kaž šo tež próžuja, dha šo njebudže ičy nadžija tola tał bóršy dopjelnicž. Šjenješy ša šupowanje ležomnoscžow njedošahaju, hacž runje je šo ša to wjele našbērało; židži, kofšiz pschicžahuja, nješy pschezo cži najlěpšchi, a cži, kotrymž šo w druhich krajach derje wjedže, ani na to njemyšhla, šo pschěšydlicž. Domoródní arabijžy nješy se židowskim knježštwóm špokojom a šo pschecziwo njemu špjecžuja. Tał israelski lud dale rospřšcenny wostawa. A dopomnjecže na wutupjenje města Jerusalema křutne myšle wubudžuje. —

Šchescžijanska žyrkej je tón džeń w přjedawšchich čašach jašo pošutny džeń šwojecziła, na kotrehož šemšceni abo něšchporach šo štawišny tuteho šrudneho podawka cžitachu jašo warnowanje psched bješbóžnoscžu a jašo napominanje ł wobrocženju

† Bohu. Szwjata epistola tuteho dnja tež wo Božim budu řeči, so bychmy sebi rospominali, **kať můžemy Božemu budu wuńcť.** Dwoje so wo tym praji: 1. Hdyž pónamamy, so nimamy žaneje pschicžiny, kamoprati druhich žudžic, a 2. hdyž so psches Božu dobrocžiwosť k počuce wofacž dawamy.

Jako šwjaty Pawol list na Romskich pišasche, šwjate město Jerusalema se šwojim templom hiščeže stejese. Šnjesejony japoschtoť njeje na jeho wutupjenje myšlit; wón mějesche s tym „šjewjenjom teho praweho žuda Božeho“ Jesukowe šakopschitdženje k poslednjemu budu w myšlach. Wón tež neje tutón list do Jerusalema, ale do Roma pólak. Jeho čžitarjo pať běchu tola s wjetšcha tajzy ščesčžijenjo, kiž běchu prjedy židži byli. Do našeho teksta řeči wo hrěšnym škaženju pohanow, kiž niz jeno wschitke Bože kasnje pschestupowachu, ale běchu tež tajnemu hanibnemu nješasnostwu poddaci, so so to wuprajicž njechodži. S njewuprajomnym šazpicžom hladachu šsraelitojo a či ščesčžijenjo, kiž běchu se židowskeho luda wuschli, na tutych wor Boha šastoreženych pohanow. Duž jim šwjaty Pawol šlowe napschecžiwosť džerži: **Wy njejsče ščesč!** „Womyšlišch ty pať sebi, o čłowjecze, kiž tych žudžič, kotřž tať čžinja, a čžinišch tež to šame, so ty Božemu budu wuńdžesech?“ A hdyž čžedža so na to powofacž, so šu židži, so šu Boži wušmoleny lud, dha jim to ničžo njepomha, „pschetož žane pohladanje na parschonu psched Bohom njeje!“ Psched nim nješbu či, kotřž tón šakon šlyšcha, prawi, ale kotřž tón šakon čžinja, či budža prawi čžinjeni. Šswjaty Pawol po našim tekste jich na to pošaze, so maja jako židži Boži šakon a šnaja Božu wolu a šu se šakonia rostowčženi, so móža bječ wjedžerjo šlepych a šwětlo tych, kotřž šu w čžemnosčži. A ščto dhrbja sebi prajicž dacž? „Ty wučžišch teho dla druhich a šam so pať njewučžišch. Ty předuješch, so njedhrbja šradnyč, a ty šam šradnjesech. Ty prajišch, so njedhrbja mandželstwo šamacž, a ty šam mandželstwo šamasech. Tebi je hrosno psched pschibohami, a šy šam Boži rubježniš. Ty šhwališch so teho šakonia, a šam pať hanišch Boha psches pschestupjenje teho šakonia. Pschetož masche dla budže Bože mjeno hanjene mjes pohanam!“ To je šurowe šlowo, židži nimaju žaneje pschicžiny, kamoprati druhich žudžic.

Podobnje praji Jesuk w předomanju na horje: „Nješudžče, so bychče wy njebyli žudženi. Pschetož s šajkim žudom wy šudžiče, s šajkim budžecze wy žudženi; a s šajkej měru wy měricze, s šajkej měru budže wam šako měrene. Ščto pať widžišch ty tu ščesčku w šwojeho bratra wofu, a teje hradny w šwojim wofu njepytnejšch?“ (Mat. 7, 1).

A šaknje je Jesuk pišmatowčženych powučžil, kiž šonštu, w mandželstwošclamanju popadnjemu, k njemu pschitjedžechu a džachu: „Móššak je pschifakal, šajke šakjenjowacž; ščto teho dla tych prajišch?“ A to řečachu jeho špytatowšchi, so bychy jeho móšli wobškoržicž. A Jesuk džese k nim: „Ščtóż mjes wami bjes hrěcha je, tón čžič přeni šamjen na nju!“ S tym bě jim jich šwědomnje dowjedžene, a woni wotendžechu (Jan. 8). Woni njemějachu žaneje pschicžiny, kamoprati druhich žudžic. —

Tež my žaneje pschicžiny nimamy, so bychmy prajili: „Ša so či džakuju, Božo, so nješšym šakž tanim židži!“ Špominajm na tón čžak do wójny! Wschitke hrěchi, na kotrež šwjaty Pawol w našim tekste pošazuje, běchu so hluboko žrake a dobyke do našeho luda. Wškozny a nišny so njeprasechachu wjazh ša tym, ščto je psched Bohom prawe, ale jenož ša tym, ščto po móžnosčži wjele dobytka wunješe a šak bychy šwětne žadanja a čželne žadoseče špokojili. Ša čžak dolheho šloteho měra bě derjeměče rostlo a s nim bjes měry dowěrjenje na šamšnu móž a šamoženje. Wjele jich běšche, kiž mēnjachu, so Božeje hnady a šmilnosče wjazh njepotřebaja a napschecžiwosť wščem nowym

wopofasnam Božeje dobrocžiwosče njedžakowim a njehnucži wofawachu. Wškozny a nišny běchu so wot Boha wotwobrocžili, šak so drje šu wopravdži pschecželjo šwojeho luda druhdy na Jesukwe šlowo špominali: „Hdy by wšak ty wjedžalo, dha by ty tež wopomnilo w tym šwojim čžaku, ščto so k twojemu měrej hodži. Ale nětk je psched šwojimaj woczomaj potajene.“ —

Nětk je tež naš Boži šud potrjehil, šmy wójnu šhubili, šmy šbicži. Njepschecžel nam šoždy džeri nowe brēmjo, nowu šanbu, nowu čžwilu napoštži. Šodarmo je, so so pschecžiwosť temu wobaramy a špjecžujemy a wo njeprawdže řečžimy. Ale hdyž we wutupjenju města Jerusalema Boži šud widžimy, njedhrbimy w tutym našim nješbožu Bože šhoštanje pošnacž? Boži šud to je, kotřž je šwjaty Pawol niz jenož ša židow ale tež ša naš do přědka prajil: „Bóh budže šoždemu dacž po jeho škutkach. Tym, kotřž na prawdu njeošluchaju, ale pošluchaju na njeprawdu, njehnadu a hněw; tyšnosč a čžeknosč na wšče dušche tych čžlowjekow, kotřž ške čžinja!“ Njedhrbjalo to naš pohnuč, so njebychmy so ša ščesčič měli, šacž druhich, so njebychmy so wšche nich šbēhali a šamoprati jich šudžili?

Šaj, niz jenož drush, ale pschede wščem ty šam dhrbišch so hrěcha wostajicž, dhrbišch so k Bohu wobrocžicž a pošutu čžinicž. Boža dobrocžiwosť eže k počuce wjedže!

Pschi wščem horju, kotrež je naš potrjehilo, mamy so Bohu džakowacž, so s nami šonž njeje; jeho šmilnosč njepschestanje. Šacž runje šhodžimy w čžemnym dole, njebojimy so žaneho nješboža, pschetož tón dobrny paštye je pschi naš, wón naš njewopuschči. Pschezo šako Boža wotzowška lubosč naš še wščem šastara, čžehož ša čželo a ša dušchu potrebamy. Šjane žně je nam Bóh, tón šnjese, tež ščka šako wobradžil a nam s tym naše šlido na žyle šeto šenš. Ale dobrny paštye, kiž naš paške na šelenej luzy, tež našdu dušchu wofšchemi. Wón, kiž je tyšazy w puščinje naščelil, pschezo hiščeže šwojich šapomina: „Šytaječe šedž, niz, kiž šinje, ale šedž, kotraž wostanje do wěčneho žiwjenja!“ Wón nam pschezo hiščeže praji: „Ša šym tón šhčeb teho žiwjenja; ščtóż še mni pschitdže, tón njebudže ščodny; a ščtóż do mnje wěri, temu so nihdy pičž njesechze, tón ma wěčne žiwjenje!“

Šidam bě to šwjerda řeč, kotruž njemóžachu šlyšchecž; duž wjazh s nim nješhodžachu. Ale jeho wučžobnišy jemu wotmofwicu: „Šnježe, še komu pošdžemy? Ty masch šlowa wěčneho žiwjenja. A my šmy wěřili a špšnali, so ty šy ššhryštuš, tón šym teho žiwneho Boha“. Ša jeho wučžobnikow běchu so štróžele šmjercze a šuda šhubile a do šakneje nadžije pschewobrocžile. Šswjaty Pawol pišche na šilipišch: „Šhryštuš je moje žiwjenje a wumrjeczje moje dobyče. Ša sebi žadam přecž čžahnyč a pschi šhryštuš byčž!“

Čžak našeho žiwjenja so rucze šominje a my so wšchitzy dhrbimy šjewicž psched šudnym štokom šhryštušowym, so by šoždy dostal ša tym, šako je čžinil pschi čželny žiwjenju, njech dobre abo ške. (2. Kor. 5, 10). Bóh daj nam mišoščiwje, so njebychmy šwój hmadny čžak škomdžili; so bychmy wopomnili, ščtóż k našemu měrej so hodži; so by ša naš prajene bylo: „Bóh budže šoždemu dacž po jeho škutkach: šhwalbu a čžeseč a nješachodnosč tym, kotřž ščezšlivoje w dobrnych škutkach šteja ša tym wěčnym žiwjenjom!“ Šak můžemy Božemu budu wuńcť? Šdyž so psches Božu dobrocžiwosť k počuce wofacž dawamy! Šamjen. W. w. S.

10. njedželu po šwj. Trojizy

— špomina žrfej na wupuščenje Jerusalema a Bože šrute šudženje židowskeho luda. — Ščtóż pať přjedy pišane je, to je

nam t wuczbyje piškane (l. t Romst. 15, 4), so bychmy wopomnili w tym swojim czaſu, ſchto ſo t naſchemu mērej hodži (Lut. 19, 42). — Boža ſwjatniza w Duchu je ſchecſzjianska zyrkej. We njej ſwj. Boža Trojiza duſche ſwjeczi ſa ſwoje wobhydjenje ſo rēka: „Glej, duchowna je zyrkwicžka mi do wutrobny ſtwarjena.“ — Duž ſtarozyrkwinska epistola dženſniſcheje njedžele rēczy wo tymle byble Božim a jeho njeſachodneje pyſche a kraſnoſczi. Na nju ras kožmy ſwoju polornu nutrnoſcž! —

1. Kor. 12, 1—11:

Ahrjſtuſkowa zyrkej jako ſhromadžina w Duchu.

Głōb: Bōh chyzł t nam t hnadu pſchitupicž zc.

Jerusalem bu ſnicžene, hdyž židowſki lud bludny bē kłowo ſazpit luboſne a wolik džen ſej ſudny. Anjeſ Jeſuſ ſhlly plakaſche na mēsto ſaſlepjene, kiž pōjnało czaſ njebēſche, hdyž jemu poſficžene bu ſbožo wumožena.

Glej! Sbožnik Jeſuſ želeſche wo lud a mēsto wbohe ſe ſhllyami a ſwēdczeſche, ſo jemu bēſche drohe. Bē ſebi ſhromadžicž lud chyzł, kaž ſtađło ſwoje pata, ſo Wumožnik by jeho byl, a ſbožnoſcž byla data wſchēm žadažym po ſbožu.

Duch jeho ſwjast je jednoty a zyrkej ſhromadžuje, ſo jejne ſtawy widomny ſu dom, hdyž wutubluje Trojenicžki Bōh t darami, kiž ſwērnyh wudželuje, a wofſchemwa jich t lubkami, ſo duſcha radoſcž cžuje tu ſtajnje ſkuzicž jemu.

Se ſałožkom je jenicžkim Anjeſ, kiž je t dobom kłowa; ſa Sbožnika je dał ſo jim, jich t wotpocžinku wola; Duch ſwjaty t wērje pohnuwa, jich t njemu pokajuje, ſo Anjeſa jeho mjenuja, kiž ſwērnyh wofſbožuje; wōn paſtyč je jich miłny.

Pał wſchelle dary wudžela Anjeſ bohaty tu ſwērnyh; dom duchowny ſej wutwarja ſe ſtutkowanjom mērnyh; Duch jeho wſchitko wobtnježi a ſlabych pokylujuje; jich ſbožo jemu naleži, wōn ſprōžnyh wofſchemujuje; jich Troſchtał wōn je wērny.

Esu ſkuzby, mozy wſchelake, pał Anjeſ a Bōh je Duch jeho wopokajuje ſo mōžny, ſo ſu jedyn, [jedyn. ſchecſ njeho ſbožni w Ahrjſtuſku, t nim ſwjafani kaž ſtawy. Duch plōdnu dawa jednotu, a plōd je jeho kraſny, ſchtož zyrkej Božu pyſchi.

Wōn ſpožcži mudroſcž, wēdomoſcž a wēru, dary, džitwy, tež wēſchcžjenje a roſomnoſcž, kiž ſwēdcži, ſo je žiwy we rēczach wſchellich prēdujo, wōn ſtađło ſhromadžuje, ſo zyrkej Boža twari ſo a jenał wuſwjecžuje; — to ſtutk je jeho kraſny.

Esam jedyn lutki Duch to je, kiž dary pſchidželuje tu kōždemu doſcž bohacže, twar Boži wobtwjerdžuje, ſo zyrkej byđło Bože je a cžēko Ahrjſtuſkowe, — to Anjeſowe je kraſujenje, kiž wſchitko cžini nowe. Glej! zyrkej dom je Boži. —

Dom modlitwy a ſwjatniza tał Boža najpyſchniſcha ma byč dže naſcha wutroba, hacž jōnu najſbožniſcha w Jerufalemje njebeſkim na jehujecžowym ſwaſu ſej zyrkej t kłōkom jandželſkim tam, hdyž ſo ſpēw nowy ſanoſchuje. — [ſbožni paſu

Sōwēta kōnz.

So bōrny ſwēta kōnz, to je ſo pſchede wſchēm pſchezo tehdy pſchipowjedalo, hdyž je byl cžēžki a tyſchny czaſ. Tutōn mamy a duž bjeſ džitwa, ſo t nim tež to pſchipowjedjenje kōnza ſwēta. Kaž pſchezo, ſu to pſchede wſchēm ſekty tež tutōn ras, kotrež tutu powjeſcž nam pſchinježu. Tał adventiſtojo nētk ſažo kuſt poſabyteho wopominanja, tał cži t adventiſtami we wſchelafim ſtowarſcheni „khuſni biblijupſchepytowarjo“. Czaſ pał njeje bjeſ wuſpēcha mjeſ tutymi ſtutkowal; wōni ſu tał rjez wuhojeni wot teje tał rjez bohahanajeje, ſo pſchēbēhowazeje wſchēhowēdomoſcže, kotraž kōnz ſwēta, — abo ſchtož je w tutym padže to ſame, ſažo pſchidžjenje Jeſuſa Ahrjſtuſa — na džen poſtajič wjedzeſche, njech tež t molom niž zyle wuhojeni. S nimi ſjednocži ſo w poſlednim czaſu, kaž nowiny piškaja, ſwētamudry geologa, to je ſemjewopiſkować dr. Milton Nobles. Ale džitwnje to — abo tež ſažo niž — Adventiſtojo a wōn ſam ſu ſamſneho poſhoda. S Ameriki! S Ameriki ſu Adventiſtojo jedneho dnja, njech tež jich ſaſtupjerjo praja, ſo ſu pſchezo hižo adventiſtojo tu byli, tež w Nēnſkej. Wēſo, ta myſł abo mjele bōle niž ta myſł ale te myſlicžki, ſu ſo hižo tu a tam dyž a dyž ſjewile, tež hižo we Pawołowym czaſu, bywajo wot njeho ſaſudžene — ale tał pētnje do jeneho žyłka a do jeneje ſekty a do tuteje wutworby wutworjene niž hiſcheže. Dr. Milton Nobles nētk pſchipowjeda, ſo we bēhu mēkaza ſo polodniſcha Europa, polnōzna Afrika a žyła Afija ſnicži a to pſches ſemjerženje — Amerika wēſo niž hiſcheže! — Ludy ſahubjenych krajow ſo ſhubja. Wōn na ſałožku ſwojich pſchepytowanjow praji, ſo ſo pod wjazy hacž 70 wohenpluwatami hižo wari a to tam nēhdže w njedaloſcžki Budapeſta. Hižo prjedy je tutōn ſwētomudry pſchipowjedał, ſo budže wulki džel Europty domachpytany wot ſemjerženjow, kotrež jōn t labu, wot wohenpluwatow wuplwaney, powođža a ſanicža. Tole wſchał njeby hiſcheže kōnz ſwēta byl, njech tež ſlē doſcž. Duž tucži amerikany towarſchojo hiſcheže zyle pſches jene njeſku. Wōni dže praja, ſo ſmy w poſlednim czaſu žiwi, ſo Jeſuſ Ahrjſtuſ bōrny pſchidže, to je t druhimi kłowami: kōnz ſwēta.

Pſchējemy my tole poſlednje, ſo Jeſuſ Ahrjſtuſ ſažo pſchidže? Nē. To je ſawēcže wērno. My pał ſo biblije džeržimny a prajimny: My jo njewēmny, haj my jo njeſmēmny wjedžecž, hdy, a tež njebudžemy wjedžecž hdy, kaž to Jeſuſ Ahrjſtuſ ſam praji. Esamo prēni ſchecſzjienjo dnybjaču ſo mylicž, dofelž bēchu teho mēnjenja, ſo wōni tutōn czaſ dočakaju ſa ſwoje ſemſke žiwjenje. Naſcheho Sbožnika kłowo wo jeho ſaſopſchidžanju ſo wēſcže dopjelni, runje kaž tež jeho kłowo wo falſchnyh profetač, wo falſchnyh Ahrjſtuſach. A my drje ſo njemylimny, hdyž mēnimny, ſo runje tuto kłowo ſo nētkle kōbu dopjelnja w naſchim kraju: falſchni profetojo, tež profecžimny a falſchni Ahrjſtuſojo mjeſ ludom ſtutkujaja.

A ſažo: Pſchējemy my to taune, ſo mōže ſo džel ſemje abo žyła ſemja ſe ſemjerženjom a pſches wohenpluwanje ſnicžicž? Nē, my to njepſchējemny, dofelž ſo to pſhecž njemōžemy a Bože piškmo tež pſhecžiwto tajkim podeſdženjam njeſwēdcži. Jenož to ſo nam na tutym pſchipowjedanju džitwne byč ſda, ſo nētkle jenož jedyn t tutej wuczbu wuſtupi a ſo tutōn jedyn ſažo t Ameriki poſhadža“.

Khuſniſche hacž wſcho ſo pſchēbēhowaze wēſchcžjenje adventiſtow a druhich podobnyh ſektow a hacž wſcho wucženje tuteho Amerikanarja a wſchēdy druhich wuczenzow ſemje wo kōnzu ſwēta, my mēnimny, khuſniſche hacž wſcho tole do hromady je to jene, ſo my prajicž dnybimny a wuſnacž: „My njewēmny, hdy!“ Tuto wuſnacže je po bibliji, je po Jeſuſowych kłowach a duž je to prawe a najpſchihōdniſche, ſo pſchihotowacž na kōnz

kwěta, abo sčtož je sa naš to přenje, na sakopschińdzenje Jesuša Chrystuša. „My njewěmy!“ w tym leži wuprajene: my njewěmy hač niz hižo jutše a niz hačle sa tyžaz lět! A to pokáže naš na to dženka. Dženka, runje dženka dyrbišch hotowy byč na sakopschińdzenje Jesuša Chrystuša! Dženka dyrbišch ty wuhotowany a dohotowany byč kaž te mudre pjecz knježnow we pschirunanju!

Esy ty to?

A dyrbjalo-li tomu to pschedžiwne byč, so jutše hižo ra hodžina, so Jesuša Chrystuša sažo pschińdže, to tamne je pač wěscze mjenje džitwne, so móže jutše hižo hodžina bicz, so ty, cžlowjecze, dyrbišch sakopschińc, so ty dyrbišch psches knjercz hicz do tamneho raja duchow. A to reka to samne sa tebje, sčtož tamne, so Jesuša Chrystuša sakopschińdže. Pschetož knjertna hodžina je ta, w kotrejž pschihotowany abo njepschihotowany woterdžesch, so by stupil psched Jesuša Chrystuša. Esy ty na to pschihotowany?

Esy ty do zpla pschihotowany?

Zyrkej a stat.

Nowy postup nowotarskeho cžaka chze drje to byč, so je rušowiski šowjetšynod, to je wjednistwo rušowškeje zyrkwe, wobsamknył, so šo fšchczeniža wotstroni, t. r. so šo džeczi nješmēdza wjazy fšchczicz. Dagle sčtož bu 18 lět stary, šmē šo wufšchczicz dacž, jeli so chze. Nochze-li šo wufšchczicz dacž, nō, dha to wostaji! Wono šo nētkle wo hospodarskich a pjenježnych naležnosczach praji, so my psches Wien do Moskwy jēdžemy; dyrbjalo knadž to tež w tutym placžicz? Bōh Knjes šwarnuj naš psched šajkim „žohnowanjom“ nowotarskeho cžaka a nowotarskich duchow!

Wěra do šwjateho, wšchhomōžneho Bōha.

Šlōž: Je Bōh mōj pscheczal sa mnje —

O duscha, hladaj horje, — Tam tvoje šbožo je; — E tym cžlow'kom budže hōrje, — Kiž cžakne lubuje, — Tu šemja, štwōrba rjana — Je, tola sachodna, — Tu hēta njeje žana, — Kiž twarza njetrjeba.

Tu we tym hrēšnym šwēcze — Eso wšchitto pschemēnja, — Wšcha hōrdoscž, hrēchow knjecze, — Žnē wjele pšakanja. — Dženš wješela šo ludžo — A jutše žaruja — A jedyn druhō šudžo — Ma wjele njemēra.

Tu naš wot wšchittich stronow — Njepscheczal nadpadnje, — Do wjele tyžaz domow — Chze pschinjecž njesbože. — Tu šacžewaju rōže, — Pač bōrny šwjadnjeja — A našche cžakne šbože — Eso šhubi do rowa.

Bōh šhōsta hrēchi našche. — Sčto hrēch je nacžinił! — Šdōž cžlowjek w hrēchach špajche, — Kač je šej šejššobžič, — Kač šhubofo je šranil — Tu wōtžnu wutrobu — A Bōže mjeno hanil — Se šwojej njerodu.

Bōh mōž ma na wšchēch ludach, — Wōn š knjesom wōstanje: — Tež boharych w hōdach — Ššchiz, rudžba nadpadnje. — Bōh žane pohladanje — Parschony njecžini; — Sčtož lubuje šob' šajnje, — Je jemu najlubšchi.

Bōh je ta wēczna luboscž, — Je štworil cžlowjeka; — Kač pyta wōtžna šwērnoscž — Šoh' wbohoh' hrēšnika — Kiž šabudženy šhodži — W tej šwērnej pusežini, — Šon Knjes šchēže wo njoh' rodži — We šwojej šmilnosczici.

Kač dolho Knjes je pytal — Tu wōwžku šhubjenu; — Pač je ju sažo nam'kal, — A šwojemu wješelu! — Ta próza njeje mała, — Kiž Wōtčez š nami ma, — Eso sa naš wšchēdnje stara — Ta luboscž nješjeka.

Esy šhubjenu saž' cžebnje — Wšchōn wješ'ty nanej dom! — Wšchal ma wōn dowolene — Pschinēč š horžym proščenjom — Wšched nješjesteho Wōtza — Šmē šupicž š nadžiju; — Psches Knjesa Jesom Chrysta — Wōtž woda winu wšchu.

Esy šhubjenu je nam'kal — Šon rjany wōtžny dom, — Kiž bēšche šebi šamkal — Se šwojim hrēščenjom; — Knjes pōžkal bēšche pōžlow, — Dom wōlacž hrēšnikow; — Psches wōdacze wšchēch hrēchow — Šmy herbjo nješjehow.

O pōj nētk, dusche žadojcz, — Eso w Bōhy wješelicž. — Šo šrudžbje pschińdže radojcz, — Bōh móže šwješelicž. — Tu šwoje lube džecžō — Šdže hnadnje horjewšacz, — Šoh' wulž lubo mējo, — To herbštwō b'dže šom dacž.

We nješju herbštwō rjane — Bōh wērjazy b'dže dacž; — Tam cžwile nješju žane, — Tam šbōžnojcz budže tracž — We paradisu Bōžim — Je mēr a wješele, — Tam Wōtž da džecžom šwojim — To wēczne žiwjenje! J. W.

Š blisša a š dalōša.

— Wšglicžiti na 15. august. Šiz jenož w protžny je tutōn džēn jako Marijiny wōšebje pomjenowany, šōždy ratar ma tutōn džēn w pomjatku. W pscherēšku šu tutōn džēn žnē domoj pōšhowane. Tute šeto wšchal to runje tak njebudže, došelž je wšcho trochu šapōšdžene. Našymna piza ma byč wōšhita, wōšebje prawa rēpa. Je to po šajkim jena štazija abo jedyn pschelhōd wot šēčža š našymje. Psched šnano 20 lētami bu tutōn džēn tež w 3 ewangelskich šerbšich wōšadach šwjecženy a bē pomjenowany „woporna Marja“. W katolskich wōšadach šwjecžajōn hišchēže nētko. — Eso hišchēže derje dopomnju, kač šo na pucž šemšchi podachu wōšebje we wšchich lētach šejazy, kotrychž wōšh na šlowje pōšnacž dachu, so šu hižo tak nēkotry šrōcz wīdželi pola šo bēlicž š žnjam. Chžychu šhšchecž lubošnu štwōšnu š Bethanije wo Mariji a Marcže a špēwacz šhērlusch: „Šene nušne je to jeno, wucž mnje Knježe pōšnacž šam“. Štodži našōžichu tutōn džēn š temu, so wjachu pletwy a pschiprawjachu šnopy do zyrkwe š džaknemu žnjowemu šwjedženjej, kotryž na pschichodnej nježeli šēžehowšche. Šač ma tež tutōn džēn, nječ tež wot jara wjele wjazy njewopominany, podobnje jako džēn 18. julija, šwoju wōšebitu wāžnoscz, wopominawšchi Knjesowe šlowo, š Marcže prajene: „Marja je šebi dobru džēl wštwōlita, kotryž wot njeje wšaty njebudže“. —

— Českobratski ewangelski wukublacy wustaw za holey w Krabčicach pola Rudnicy nad Łobjom w Českosłowakskej zjednočeny z dwēlētym pokračowacym kurzom přijima šuli wotroscene holey na starosčiwe wukublance w ewangelskim duchu. Džiwa na potrebnosče žiwjenja a towaršnosče, poskiča jim wšitke potrebnē literarne zdželanje kač tež theoretikse a praktiske nazhonjenja we wšch domjacych džēlach. Nimo hudžby pēstuja so tež nowe rēče; wosebita kedžbnosē wēnuje so tež ručnym džēlam, šieu šatow, drasty a rysowanju přirēzanja. — Nadrobne wopisanje wumēnjenjow a programa wobsahuje prospekt, kotryž na požadanje připōsēle direkeija wustawa: Českobratštý evangelický vychovávající dŕŕci ũstaw v Krabčicích u Roudnice nad Labem, Československo.

Šamolwity redaktor: šaracž Wyracž w Šoščazich.

Čžičcz Šmolerjež knibicžičczērnje a knihašnje, šap. družštwō š wōbmj. rukowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwať,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske njedžel'ske lopjeno. •

Wudawa so kóždu šobotu w Šmolerjez knižničiskeječni a płaczi ščtwórtlětnje 2.— hr. | portom 2.50 hr.

11. njedžela po šwjatej Trojicy.

Lišt na Romskich 1, 16—25.

Kotry je tón wobšah twojeho žiwjenja? Ščto je to, ščtož
mojemu žiwjenju wěšty saměr posćicza? — Zyle prósdne drje
tola žane žiwjenje njeje, někomu abo něčemu tola čłowjeska
wutroba kluži. Nichtó jenož ham bebi žiwj njeje. Wšćak jedyn
šo prózuje w šwojim čělnym džěle, so by něšćto dozpiť, druhi se
šwojim duchownym džělom bebi šwój wšćědny khlěb šakluži.
Ale nješćuži šo se wšćěm tym tež druhim, nješćinješe šo tež
jim psches to tón abo druhi wužitk? Pať njesabudž nato kěž-
bowacž, so ma to, wo čžož šo prózuješć, so ma twoje džělo two-
jemu žiwjenju wěšty wobšah dacž, tajki, kotryž njesańdže, ale
wostanje do wěčnosće. Móžesć ty wo twójich skutkach prajicž,
šo móža tež we wěčnosći wobstacž? Twoje semšće skutkowanje
ma teho dla w Bošy wobkrućene bjež.

Šsmj žiwj, dha šmy šnjesej žiwj — njech šmy žiwj abo
njech wumrjemj, šmy my teho šnjesa. Tak praji tón, kotryž
je prawy wobšah šwojeho žiwjenja namaťak: Jesom šchrysta.
Pawoł móžesće prajicž: šchrystuž je žiwj we mni. W žiwje-
nju kaž w šmjereći klušća moja dusća šnjesej. Tak kluži Pa-
wol čłowjeskam, niz, so by jim semšće sbožo psćinješć, ale so
by čłowjeske dusće l Bohu dowjedť, so mohće wěčnu sbožnosć
dostacž. Tu widžisć tón polny saměr Pawoleho žiwjenja. Bohu
čjesć dacž we wšćěm, ščtož činišć, a čłowjeskam klužicž tak,
so sa czať a wěčnosć namaťaju šwojeje dusće sbožo a sbožnosć,
to budž tón šnutšćowny wodny twojeho skutkowanja na šemi.
To budž wšćědna Boža klužba, kotruž Bohu wopruješć.

A njeje to kraťna wěž, hdyž wěšć, komu twoje žiwjenje
klušća, kraťny trosćt: ja šym teho šnjesa. Jedyn džěń šo

minje po druhim, jene lěto po druhim, čłowšće žiwjenje sańdže,
derje tebi, hdyž wěšć: Ja šym teho šnjesa.

Tak móže Pawoł w šwojim lišće na Romskich potom tež
prajicž: Ja šo njehańbuju teho ewangelija wot šchrysta. šchry-
stuž je wobšah jeho žiwjenja, tak mohť šo jeho hańbowacž?
šchrystuž je móžny w nim, šchrystušćowj duch wobšćinježi jeho,
kať mohť wón jeho šapřecž? — Teho dla šo njehańbuju teho ewan-
gelija wot šchrystuša.

1. Tón ewangelij wot šchrystuša je móž Boža,
2. wón čžini sbožnych wšćitćich, kiž na to wěra.

1. Zyrkej šměje šo šnadž bóršy wot štata džělicž. Budže
potom dale móž wobstacž. Šaj, hdy bychu wšćitzy w ludu hišćeje
šwěrnj šćěsćžijenjo byli, ale ščto pytnješć hladajo na wšćědne
šhonjenja l ludžimi? Lute kritišowanje, luta njespošćinosć.
Šswari šo na wobšćejnosće. Nichtó njemóže šwoju wěž prawje
dokonjecž, byli bebi tež najwjetšću prózu dawak, psćezšo namaťajšć
tajćich, kiž šo hóršća na tym abo druhim. A Bóh? Trjebašć
jenož do šhromadžišćnow šćupicž, w kotrychž šo psćecžiwj zyrkwj
abo psćecžiwj nabožinje rěčži, kaťke bohahanjenje a bohapřecž.
Je šćoro, jaťo by tym hlubšće šacžucže wutroby pobrachowaťo.
Tajki čže šam šwój Bóh bjež, čže wšćo šam nanajšćěpje rosu-
micž, Boha teho dla njetrjeba a pobožnym šćěsćžijanam šo
wušćěja, so šo hišćeje wo Boha šćaraju. Budže našća ewan-
geliska zyrkej tak móž dale wobstacž? Ščto pobrachuje jej? —
Bóh wjedže dale šwoju wěž, wón wodži šwěť kaž přjedy, wón
šo da namaťacž wot wšćitćich, kiž jeho pyťaju. W šchrystušu
Jesuku šjewi šo Boža lubosć wšćitćim, kať w šańdženjch cza-
šćach, tak tež džěňša. Boži duch šćutkuje w čłowšćich wutrobach,
kiž šu jemu wotewřjene, kať w přěnicž šćěsćžijanšćich, tak tež we

dženknischich. Schto pobrachuje teho dla zyrkwi? So Bóh njeje wšchem zyrkwinštim stawam, wšchem kšheszczijanam tón twjerdy hród, schtit a kryw, a njesaczuwaju w swojich wutrobach móz Božeho ducha, so njejsku wjazh tať živi po swojatym pišnje! Sdnyž chze schtó teje mozy teho ewangelija dželomny bycz, dyrbe ewangelij tež snacz, dyrbi žitny wobras Jesuŝowny stajnje we wutrobje mječ, dyrbia wěra, nadžija, luboscz swoju wěstu domišnu mječ we wutrobje cžłowjeka. Kajki duch bydli husto we njei? D chyzlo so šhubicz wšcho nješcheszczijanste, Bohu pscheczimne waschnje i njeje, so by móz ewangelija so sažo w njej rošwicz mohla.

Potom budže zyrkej dale móz wobstacz tež bjes wošebiteho schtita stata, hdyž budža kšheszczijenjo mozy ewangelija w šebi skutkowacz dacž. Pawol praji: Ja so njehańbujaju teho ewangelija wot Šhrysta. A dofelž to woprawdže njeje ani we wšchch pschesczěhanjach, je wón tu a tam swoje wošady sažožit a sarjadowat, a dofelž je móz ewangelija wjetšcha byla hacž semšte swontowne sbožo, šu martrarjo kšheszczijansteje zyrkwoje šwěrnj hacž do šmjercze swoje žitowjenje woprowali — a i tajšeho kruteho a wobstajneho wuśnacža šu nowi kšheszczijenjo so dobyli, dóniž šlónčnje njeje móz ewangelija romšte kšěžorstwo pschewinšla. Něšchto tajšeho Pawoleho ducha, tajšete mozy ewangelija dyrbjeli kšheszczijenjo dženknišcheho cžaša mječ, a žana móz semje njemohla zyrkej pschewinšcz.

Alle móžemy so teho nadžecz? Hišchče je w ludu, wošebje tež w našchim šerbškim ludu, bohobojosče, hišchče so njeje šhubika wěra wótzow pola naš. Alle dženska wam placzi bóle dylži hdy předy: džerž, schtož mašch! Wladaj kóždy, so wěra jemu njeby byla jenož swontowne waschnje ale so by byla wěz wutrobny, móz Boža, žiwa móz, kotraž so pokasuje w dobrnych pocžinkach, w šwěrnym smyšlenju. Pawol škorži w našchim tekščje, so šu cži, kiž do žiweho Boha njewěryachu, to wopočasali i tym, so krašnoscz njesachodneho Boha wobrocžichu na podobnoscz, so by podobna byla na sachodneho cžłowjeka, podobna na ptaki, na schthrinohate a po semi lažaze šwěryata a so štworjenju bóle šlužachu dylži štworiczelej a so běchu živi po žadosczach swojich wutrobom w nječistosczi, so swoje cžela mjes šobu sahańbichny. Sa to so njemóžachu šamohwječž. Pschetož so my wěmy, so Bóh je, to je jim šjewjene, pschetož Bóh je jim to šjewit, se štworbny, kaž tež se šwědomnja móžachu jeho snacz. — Bohužel je tajkich, kiž žiweho Boha přēja, doscz tež mjes kšheszczijanami. D kšheszczijenjo, dha so njehańbujče wy teho ewangelija wot Šhrysta, dha steječe wy kručze we wěrje kaž duby we semi, dha byččeče wy prawje pschescžene we wuśnacžu: Šnježe, fe komu póněžemy, ty mašch šłowa wěczneho žitowjenja. Teho móz budž mózna teho dla w naš. Bytašch mēr a pokoj, trošch abo nadžiju, dži i Jesuŝej, a ty budžesch jo namačacz. W nim šmješch polne špokojenje, sa cžašne namačach w nim to wěczne, sa semšte njebjeste, sa sachodne a njedokojane njesachodnoscz a došonjanoscz. Cži, kiž Šhrystuška nimaju, pytaju a pytaju, a njenamačaju, w Šhrystušku šmy Boha Wótza namačali — pola njeho doštanješch swoje wuśhowanje, kaž džeczjo pola nana. Cžeho pač chyzl so potom hišchče boječž? Njechach rjez i japoschtoškom Pawolom: je Bóh sa naš, schtó móže pscheczimno nam bycz. Jako kšheszczijan so woprawdže njetrjebach šhowacz psched póhanami; pschetož tón, kotryž je nam Boha šjewit, našch Šbóžnik Jesuŝ Šhrystuŝ, je cži dať jene prawo, kotrež nihdže wjazh njedostanješch, jene bohastwo, kotrež wjetšche je dylži wšchitke bohastwa hromadže, ty mašch Boha, a w nim dawarja wšcheho dobrego, w nim dospolnje špokojenje a sbožo. — Schtó móže džeczjo wutracž, hdyž wě, mój nan je pola mje. Šekarjo móža nam to wobšwědčičž. To je džeczjom wěste, hdyž je tu nan, dha njebudže

pschidacz, so so mi něšchto šteho stanje, a tať so šmērrom da opeřerowacz. Njedyrbjalo temu tať tež bycz pola tych, kiž so Bože džeczji njemowacz móža? Kajtu móz móže nam to dacž, hdyž wěmy, wšchelowědomny a wšchelowómžny Bóh je pola mje a nočže, so bych šhubjeny byl, ale so bych wěczne žitowjenje herbował? Teho dla so njehańbujmy teho ewangelija wot Šhrysta, pschetož móz Boža je, so so njepodnórimy w nufach cžaša, ale — njed pschidžje, schtož chze — na Boha swoju nadžiju štajimy — tón ewangelij, móz Boža, kotraž 2. šbóžnych cžini wšchitkich, kiž na to wěrja.

Schtó je šbóžny? — Šbóžny je, kiž ma mēr se swojim Bohom a šam se šobu. Žana móz abo mudroscz tuteho šwěta nje móže cžłowjetej tajtu šbóžnoscz dacž. Jenož jedyn je, kiž ju nam pschinješe: našch Šbóžnik Jesuŝ Šhrystuŝ. Psches njeho cžłowjet njeje wjazh njepšcheczjel Boži, ale Boži pscheczjel, njeje wjazh hrěšchit, kiž steji pod Božim hněwom, ale prawy scžinjeny psches Božu hnadu, njeje wjazh jene šhubjene džeczjo šwěta, ale Bože džeczjo a herba Božeje krašnosče. Cžicha a w Bošy špokojena je potom herwať tať njeměrna cžłowjeka wutroba. Šať njedyrbjeli teho dla Bohu swoju wutrobu dacž? Špominajmy na psch. na japoschtoški cžaš. Tu piša wón: tón ewangelij je móz Boža, kotraž Šbóžnych cžini wšchitkich, kiž na to wěrja. Še drje tež hižo, jako běsche hišchče šariseški byl, tutu šbóžnoscz šnal? Wěsche niz, wjele bóle hašle psches ewangelij je wón prawu šbóžnoscz šenal: tute džeczžaze šjednocženštwo se swojim Bohom.

Špominaj na twój cžaš! Schtó je šbóžny? Šlaj, drie móže to abo druge cžłowjeka wobšbožičž a dobre šwójbne sbožo je pschi štwosczji drje najrjejšche a najwjetšche semšte sbožo. Alle tola tu naš pschescžěha pschezo to jene, so wšchitke šenšte sbožo šańdže. A šelko šmy runje we wójnškim cžašu tajkich naššonjenjom cžinicž dyrbjeli. — Pawol mješesche cžerpjeczž, hdyž mješesche swoje nowe wošebite powoľanje dopjelnicž. Alle wón šnajesche jemu šbóžnoscz, kotruž běsche w Šhrystušku namačal, a to jeho šběhny psches wšchitkón šwětny próch, tať so šebi rať pschese, so by tutón šwět wopuschčičž mohł, so by i Šhrystuškóm wěcznje šjednocženy byl. Tuta šbóžnoscz so jemu i ničim wjazh wšacz njemóžesche, se žanym hrěchom, žanej šmjercžu, žanej helu, pschetož to wšchitko je tón kral žitowjenja pschewinšl sa tych, kiž na to wěrja. Njech je tuta šbóžnoscz tu w šwěczi hišchče šaplecžena do šelko cžerpenjom, nufy a hubjenštwo: kšheszczijenjo šteja runje kaž drusy w tutym žitowjenju. Šbóžnoscz pač ewangelija je kaž wuśhowanje, w kotrymž mēr namačaju. Škšheszczijan, kiž psches njesbožo wo swoje šamoženje pschidžje, mandželška, kotraž mandželškeho a nana a šewjerja džeczji psches šmjercž šhubi, šhorn, kiž psches žaneho šekarja štwoscz namačacz njemóže — wšchitzy, hdyž šu kšheszczijenjo, wjedža, so Šoluža nješhubja: šlať šbóžnoscz wobšjedčž najwjetšcheho hubjenštwo.

Šonu budže tuta šbóžnoscz nješčažena — woprawdže: hódna, so bychu wšchitzy špróžni a wobčeženi, wšchitzy, kiž swoje sbožo pytaju, wšchitzy, a hdy bychu se swojim rošomom we wšchitkich mudroszczach šwěta domách byli, so wo tuu šbóžnoscz šróžowali.

Tola nješteji něšchto tej šbóžnosczji tež pola kšheszczijana našpscheczimno? Šimaja wšchitzy ludžo — wuśly kaž mali, wucženi kaž njewucženi, swoje brachi a šlabosče a hrěchi? A njejsku to našche hrěchi, kiž naš pschezo sažo wot Boha džela? Bohu budž džal, kiž nam to dohčeže dať je psches Jesom Šhrysta.

Moja hnada so njedyrbi wot tebe wrócžičž, praji tón Šnjež. Šdžež šmy psches Šhrystuška Bože džeczji, hdyž je to našcha wšchědna modlitwa: tvoja wola so štať — tež pola naš, wodať nam našche hrěchi, kaž my wodačamy našchim winikam, tam naš ničjo njebudže i Božeje rufi wuwinšcz. Cžeho dla dyrbjeli

ho hanbowacj ewangelija wot Chrysta, kotrej móže nam tola
t prawemu sbožu dopomhacj?

Schtó móže wurčezecj na semi
wšcho dobre, kiž nam Jesuŝ warbowa?
Dha křwalmy jeho i křerluschemi
w tej gmejnie, kotraž jemu pschizlusch!
Jom' džakuj ho, schtóž wěrnny křeschizjan je:
O sbožny, schtóž we wěrie ja nim dže! Samjeň!

Wobrašy i Herrnhuta.

(Stónčenje.)

Herrnhut je taž wulka křowjba, kiž je ho se křmjerce i ži-
wjenju pscheczischczala. Psches wšchelli strach a musu, wutstow-
nu rošforu a nadděhowanja wot druhého boža hu ho tola stónče-
nje wšchitzh sjednocžili w tym wučinacju: „Psches Chrystuŝowu
trej křmy wumožene džeczi Božeje hnady. Wón, Jesuŝ, je wu-
jednať nřsche pady“. To běsche jich radosej, jich troscht. To
bě jim tež se swjastom we wšchěch čažach, i křucizichim swjastom
hač wšchitte druhe pocžahi a styki křejneho pscheczělstwa a pschi-
wřnyh. A we tym leži hišchče dženkja ta wulka móž Herrn-
hutskje wožady. Po licžbje hu woni jenož 8000. Ale dokež hu
jena duchowna křowjba, hu čžile ludžo ja Bože křale-
stwo wjazh wustutkowali hač někotra po licžbje wjele wjetřcha
krajna žrkej. A wopratožje, hdyž hladamy na tute skutki kře-
schizjanskje lubošče tutych Herrnhutskich bratrow, dyrbišch žple
lamjeitnu wutrobu něčž, jeli so ho hnydom Bohu horžo nje-
džakujesch sa to, schtóž je wón psches nich křwětej darif.

Wulke pola mišionstwa snajemy, hdžež Herrnhutzju džě-
laju, runjemon w krajinach, hdžež ho drusy běli bojachu skutko-
wacj, rjane wustatoh ja džeczi, křorotonje, křmilne kotry atd.!
Kať móžesch ta horšchčž ludži to wšcho dokonjecj? Ženicžh teho-
dla, dokež ho we nich palešche křwjatoh woheň, kiž čžyřsche se křwo-
jimi pruhami lubošče smnyh křwět wohrčž.

Jako běsche knjes biskop Jensen křwoju rěčž stónčžil, sapocžja
knjes dwórski předať, pschedkřyda sakřského konsistorstwa, magnifi-
zens Dibelius. Wón w křwojej rěčži wožebje pocžahi mjes sakřkej
krajnej žrkwju a bratrowskej wožady wusběhowašche, na to
počasujio, kětko žohnowanja je tež našcha žrkej wot Herrnhutskich
bratrow měla a hišchče dženkja ma. Po nim hišchče rěčžachu
wšchelazh saptupjerjo ewangelřkich žrkwjow a univerřitow. Sa
čžěstokřowatskich ewangelřkich bratrow porčžja k. farať Schebasta.
Wón ho wožebje tych pocžahow dótknje, kiž čžěstokřowatskich bra-
trow a Herrnhutskich bratrow sjednocžja. S Čžěskje hu přent
bratřja psched 200 lětami pschizili a hu Herrnhut sakřžili. —

Žow čžzu ja něščto i křótkka saplesčž. Běsche tam rjana
čžřjódka čžěřkich bratrow do Herrnhuta pschizřla. Ale w žanej
řjawnej rěčži ho wot Herrnhutskje wožady na to džiwako njeje.
Tež wo to, so je w Čžechach kolebka bratrowskej wožady byla
a so je duchownny Wóčžez tež něčžischčeje bratrowskej žrkwje
čžěřki wučenz S o m e n s k y, ničžo křlyšchecž njebě. Haj se wšcheho
bě škerje spóřnacž, so wěřty džěl Herrnhutskje wožady i žyła tónle
fakt, so je Herrnhutski duch atd. po prawom herbřtowo ewangelřkich
čžěřkich bratrow, wjazh njesnaje, abo snacž njecha. Někotre druhe
podawki tež wo tym křwědcžja, so nětko w Herrnhucže we wěřtyh
křuhach nahladu knježa, kiž ho se řakadu bratrowskej lubošče
njesnjeku. Tať běchu na pschizřad wšchitte dary i jubilejej we
wustajenzh, jenož dar čžěřkich bratrow, křařny wobras wot Rum-
walda, — to je měřtno, hdžež ho bratrowska žrkej řakoži, —
nihdže i namakanju njebě. A řchřoda, so tola we wjedniřtwe
Herrnhutskje wožady někřsi mužojo hu, kotřchž Wřchoněniřto-
řtowo jara wohidne je. Njeřku wšchitzh jenať smyřleni, ale řchřoda,
so ho taťke podawki pschi taťkim křwjedženju řacž móža. Kať rje-

nje by tola bylo, hdyž by Herrnhutskja wožada jažo pocžahi přt
taťa a styki i ewangelřkimi Sřlowjannami. Šistorija jich na tele
pocžahi tola poľaje. Tola dořčž wo tym.

Popoldnju w 3 hodž. ho jažo řeňdčchmy w modleřni. Tam
ho wotně křwjedžeřřka liturgiska Boža křlužba. Wřny mamy tež
póla nať tajke liturgiske Bože křlužby, n. psch. na patoržřzu a
na čžičhi pjatt. Ale tam we Herrnhucže maju hišchče křařniřche
něščpory. Wožebje jara rjany žrkwiniřki řhor tam je. A
schřož hdyžbu někať řnaje, tam hnydom tež spóřna, řak křař-
te wuwučžowanu tónle řhór je. Wožebje tehdom popoldnju hu křař-
nje řpěwali a se křwojim křamřnym orchestrom pschewodželi. Wřchi
tutej liturgiskej Bože křlužbje ho jenož řpěwařche. Wožada řpě-
wařche jenu abo wjazh řchřucžkow se řpěwařřkich a řhór potom
i někaťkim křařnym křowom se psalmow wot Mendelssohna a
druhich křawnnych hdyžbnikow řomponowanym, wotmókw. Tať
ho čžadž bórřh mnyh. Radlubje byh hišchče nělje na křařne hřokřy
a melodie pschipořřchuch. A tať ho drje wřchřřim džěřche, kiž
přeni řas w Herrnhucže taťku hdyžbnu nutřwočž křobu křwjecžachu.

Kať rjenje by tola bylo, hdy byhmy tež my w našchich wo-
žadach tať bóle křwobodnje Božu křlužbu řarjadowacž mohli. Po-
řpřty hu ho hižo wřchelake čžiniř. Ale hdyž ho w abo tam
něščto řapocžnje, ničžo žyřeho i řeho ženje njebrdže. Nařne by
bylo, so bychu ho řas duchowni a řantorojo teho dla řschřli a
muradžowali. Nařch lud by řawěřče jara džakownny řa to byř a
ho rad wobdželi. A wožebje byhmy mohli tež mřodžinu řa to
řbudžičž. Škorži ho pschego na to, so mřodžina bóle a bóle žrkw
křhibjet wobročži. Byhmy taťke bóle křwobodnje Bože křlužby
měli, hdžež wožada a řhór ho w řpěwanju wotměnjatej, dha
byhmy wěřče w mřodžinje jažo wjetřchu luboščž i Božemu do-
mej řbudžili. Pschetož mřodny lud rady řpěwař a řpěwajo radřcho
křwojemu Bohu křluži.

Popoldnju potom ho křwjedžeřřki čžah řestaji, kiž ho tam
poda, hdžež je ho přeni řchřom psched 2000 lětami pusčezčat.
Tam potom předať Herrnhutskje wožady, knjes Reichel, porčžja.
Ženicžh řchřoda bě, so ho wječžor pocžinařche desčezowacž. Teho
dla potom tež njedželu křwjedžeřřka džiwadřowa hra wupadny.
Sřobotu wječžor řědžchmy my Sřerbja i čžěřřkimi bratřami do
Budřřchina. Bohu ho džakowachmy řa wšcho, schřož běchmy wi-
dželi a křlyřcheli. A wjele křmy nawukli tam řa křwoje džěko mjes
lubymy řerbřřkimi bratřami a řotřami.

Naležnu proštwu

wosřewja našch „Miřionřki Wořol“ w čžřple řa august. 70 lět
hižo wukřadža a nětko čžze drohota jeho pschemóž a pschemóže
jeho tež, njeřschřindželi luboščž jemu na pomoz. Šchěřčž žyřtyh
hřiwnow na žyř lěto nětkle řa „Wořol“ placzřřch a řa to pschřindže
čži wón 12 křóčž řa lěto do domu! 60 pj. placzřřche w měřnym
čžadžu, to je jenož 10 křóčž powyřřchena placzřřřna, hdyž nětkle 6 hr.
placzřřch. Móžesch mi prajicž, řchřto je nětkle jenož 10 křóčž
dřóžřche? Ženož našche „Womhaj Wóh“ a našche „Sřerbřřte Mo-
winy“. A tutej řamo njeřřej hišchče 10 křóčž dřóžřchej; „Wom-
haj Wóh“ jenož dobre pjecz křóčž. Přjedy řy řa „Miřionřki po-
řol“ n. psch. 12 jeřřow dať, nětkle dyrbiřch najpřjedy te přenje
wřacž a rořbicž, a móžesch trožku wot njeho pořwacžicž a potom
trjebařch je dacž řa „Miřionřki Wořol“. Placzřři tola dženkja jeřřo
8 hřiwnow.

To řu njeřřowe wobřejnosčče. Šhorosčž poľajuje ho tež:
pschřřadžowanje, doh! Tuž „Miřionřki Wořol“ je křwojej proštwu
wo pjenjeřne dary i podpřerje ničžo wožebite njeuwpraja, na
čžimž dyrbjak ho džiwacž. Ně, džiwacž dyrbiřch ho wjele bóle, so
móže wón, řaž tež „Womhaj Wóh“ a „Sřerbřřte Wotiny“ řa

tajki tuni pjenjes wulhadžec. A tuž budžesch, wěšće bjes džitwanja tež pomhac, „Mifionsfemu Božolej“, kaž tež naschemu herbflemu njedželnišej a dženikej. Pucž t pomozy njeje pač jenož tón pšches dobrowólne dary abo pšches dobrowólne powyščenje lěneje placzišny; drubi a dobry pucž je tón, so niz jenož kam fivěru herbfle kopjenka dale čitacž, ale so tež so wo to starasch, so je jich wjazy a wjazy čita a so so njeformdžisch, sa jenu khudušchintu abo sa někoho potrebného tajke herbfle kopjenka saplacžicž. S tym wěšće wjazy lubošće namakasch hacž hdnž jim ras jene male jejfo darich.

Do zyla dyrbišch so džiwacž, so na jenej stronje so pšchezo hišćeže „Pomhaj Bóh“ a „Mifionski Božol“ a na druhej „Sserbste Nowiny“ wot niz wjele, wjele wjazy Sserbow nječítaja. Chzeja tola Sserbjo byčž pobožny fšchescžijanski lud, kiž ma wutrobu a ruky sa twarjenje a šđerjenje Snjesoweje zyrkwje tu na semi a tehorunja dobry herbfli lud, kiž hebi waži a haji narodnosčž! Tak mohł n. pšch. „Mifionski Božol“ so wot wjele wjazy Sserbow čítacž; to placži wo herbflich wožadach do zyla, to placži pač tež wo tych herbflich wožadach, kotrež hewaf wulku woporniwosčž sa Snjesowe mifionstwo wopokaža.

Gusečijšcho nětkole w drubich nowinach a čažopizach čítach: „Kóždy čítar a kóžda čítarka njedch hišćeže jeneho abo jenu sa nař dobudže.“ Kač by bylo, bychu-li naschi Sserbja po tutym rezepče činili!?

Sa „Mifionski Božol“ pšchijimuje t. knihkupz Janaf wo Ssmolerjez knihicžischčezěni dary a podpjeru. Wěšće budže tež kóždy duchowny šwolnitny, tajke dary sa „Božol“ hromadžicž a sa njeho wotedacž.

Sa rošččěrjenje a šđerjenje nascheho njedželniša „Pomhaj Bóh“ wěnowane dary njebudže wěšće žadym duchowny wotpołasacž, a redaktor sawěšće hišćeže mjenje, kaž tež Ssmolerjez knihicžischčezěnja niz.

„Sserbste Nowiny“ wustupuja kame khroble dosčž sa štwoje rošččěrjenje mjes Sserbami, tuž njetriebamy tu drje nicžo dale prajicž, khiba to, so Sserb tola měł tež Sserbste Nowiny čítacž. Sapišana njedch pač tu je placzišna naschich „Sserbflich Nowin“. Placža, — njestročž so pšched tutej sforo njemóžnej niskej placzišnu! — 6 hr. w čiščezěni a domojpšchinježene 7,50 hriwonow. Masch-li je s „Pomhaj Bóh“ hromadže, placžitej wobej hromadže 8 hr. a 9,50 hr. „Pomhaj Bóh“ placži w čiščezěni a bjes porta 2 hr., s portom 2,50 hr., wšcho na šchtwórcžlěta. Prami, masch něščto tehorunječa!?

Zyrkej a stat.

Byrnjež stat njedchaf wjele wjazy wjedžecž wo zyrkwi a hišćeže mjenje wot bibliji, wostanje tola njepowalna wěrnosčž, so je Luther se štwojej němškej bibliji sa zyle nowe wutwicze a roštwicze němškej rěče wěšty nowy sałožł sałožł, na kotrymž němška rěč nětkole hišćeže dale twari. To dyrbja chzyjo abo nočzyjo šprawnje smyšleni njepšchecželjo Lutherowi pšhidacž. Tuta Lutherowa biblija šwjecži pač lětku jubilej a to 400 lětny. Je to 400 lět, so je Nowy Sakoň wot Luthera s grichiskeho pratefita do němškeje rěče pšcheloženy wuschol. Tutón jubilej dyrbi so wěšo šwjecžicž! Je wón tola s najmjenšcha jedyn s tych poděńdženjom, kotrež so pošwjecženja a njesapomnjenja hódne, šchtóž so pšchi wšchěch pošwjecženjach a šwjedženjach nascheho čažka pšchezo tak prajicž njehodži. Zyrkej jón wěšće pošwjecži. Hacž so stat abo hewaf kulturne wustawy němškeho kraja na to dopomnja, njecžítachmy hišćeže. Džen 17. septembra tuteho lěta je sa jubilejny džen postajeny. Jón šwjecži wěšo tež nascha sašta krajna zyrkej šobu. Je tola runje wona jako přenja t tomu

powołana. S najmjenšcha je štwojedenškej Božej šlužbu dyrbi so w kóždej wožadže tutón 400 lětny jubilej šobušwjecžicž. A šchtó mjes nami by byl, kiž by nočzył runje nětkole tutón džen šobu šwjecžicž! Wo jubilaržy, wo bibliji kamej a potom tež wo jeje jubileju podamy tu w pšchichodnych čžiščach drobnišcheho.

Bibliji a jeje rošččěrjenje hroža nětkle w čažku drohoty tež čžežkoth. Bibliške towarštwu drje so wo to prózujaj, so bychu bibliju tak tunju hacž móžno pšchedawali, tola placzišny mērneho čažka šđeržecž njeje móžno bylo. Wobebje lětku so placzišny powyščicž dyrbjate. A tola dyrbi so biblija dale a bóle rošččěrjecž, wobebje tež mjes naschim ludom. To rěka pač podpjeracž bibliške towarštwu a wšchě prózowanja, kotrež tomu šlužaj, so by Bože štwowo bylo bóle a bóle rošččěrjene w ludu a šaschčezpjene do čžlowjekow. Lětku, w jubilejnym lěče nascheje biblije njedyrbjalo nam to čžežko byčž. — Šchtóž chze hebi bibliju kupicž tón čžin to bórny, wobstejnošće, fajkež so, budža wěšće tež te pšchezo hišćeže niske placzišny sa tutu knihu powyščecž. —

S bliska a s daloka.

— **Porjedženka.** Džđenja so do nastawka „Šwěta kónž“ pšches pšchemějenje jeneho pišmika jmyški šalěšce, kotrež zyle wopacžny smyšł do zyleho nastawka pšchinježu. To praščenje dyrbi wěšo rěcacž „Přejemy my, so Jesuš Šchrstuž šažo pšchindže? a niz „Pšchjemy my“. A teho runja w dalšchim wotdželenju „Přejemy my to tanne, so móže so džěl semje abo zyla semja je semjerženjom a pšches wohenpluwanje šnicžicž? Ne, my to njepřjemy, dokelž to přecž njemóžemy.“ Šchtóž je nastawł šedžblimje čítal, je drje wěšće s zyleho nastawka špóšnal, so je tu čžiščezěški smyšł něščto šworaf.

— **S Ameriki** so nam wo nowym postupje pišche a to tón ras wo postupje předomanjow a předarjow. Tam je dalokorěčenje bjes grotu jara wuwite a rošččěrjene (drahtloše abo Radio-Telephonie). Šsu tam w šabrickach a w twarjenjach nowinow stazije wutwarjene, kotrež bjes grotu kóždy džen powješče, rěče atd. do šwěta ščelju. A šažo nawopaf. Žich wjele wobydlerjow ma male pšchijimarške stazije sa tajke pšches aether abo powětr lětake abo so šofnijaze powješče a pšchijimuje je porjadnje. Pišche so, so bu jenož w Newyorku wot januara tuteho lěta šem na 100 000 tajkich pšchijimarškich stazijow pšchijawjenych. Někotre s tych stazijow sa wotpóšlanje so tež předarjow sa hebjje dobyte, so bychu njedželu šwojim — niz čžitarjam, ale — šlyšcherjam abo pošlucharjam njedželške předomanje pošicžili. Wjazy duchownych, tež lutherškej zyrkwje Ameriki, je tajke předomane hižo džeržalo. Tak džeržesche n. pšch. duchowny Šcherer pšchi lutherškej zyrkwi Šwiateje Trojizy we Newyorku njedželu popoldnju předomanje na jenej tajkej wulkej staziji sa wotpóšlanje. To bě na jenyh boku rěči Hudson. Na drubim boku rěči w Newyorku bě so jeho wožada šhromadžika a pošluchasche w zyrkwi na předomanje, kotrež jim s tajkeho pšchijimarja napschecžimo klinežesche, čžiniwšchi najpriedy daloki pucž pšches módry aether abo powětr. Pišche so, so je jich na 300 000 ludži, we 80 mil wulkim wokreju bydlažych, tuto předomanje šlyšchalo. — To je po amerikanšku, tola pač wěšće sa tamne wobstejnošće něščto jara dobre. — Je snate, so je w Němškej to runje nawopaf s tajkej telephoniju bjes grotu. Tu pola nař njehmēdža žane privatne stazije ani sa wotpóšlanje ani sa pšchijimanje tajkich telefoniskich rěčow atd. byčž. To prawo sa to ma jengž stat.

— **Wistowanje.** M. w B u l. sa 12. p. Tr. — R. w B. sa 13. p. Tr. —

Samolwity redaktor: šaraf W y r g a c ž w Rožacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

Šerbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizisčjeńni a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

12. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Kor. 4, 1—5.

Hacž móžemy to džěnka wschitzy podpřiacz, ištož šwj. Pawoł praji? A to níz jenož předarjo, ale tež pošlucharjo, níz jenož czi, kotřiz šu po sastojnstwje k temu postajeni a wošebje na to wuczeni, ale tež wschitzy druhi? Wšchetoz tole šlowo wschitkich nastupa, njeh tež najpředy tnych, kotřiz šu šlužobnizy šlowa. Wo čim pak tole japoschtolke šlowo rěczy? Wo tym, mēnju, cžehož manny w tu šhwilu na semi mašo, njenujzy wo cžlowje-
lach, kiž maju rjap, kaž lud rjeknje, abo s zupym šlowom karakter. Njeje trjeba wjele šlowow, so by šo dopokasašo, kaš žadni tajzy ludžo šu, a kaš wjele wjazy je tajkich, kiž po hubje rěczy hortlach kaš delkach, kiž šo wjercza kaž šhorhojčka na třěšce abo na wěži, po tym, hacž wěšři duje abo kajkež je runje mēnjenje jich lubych šobucžlowjekow. A haj, woni praja, so to durbja, so je taš kaž woni cžinja, runje mudrije, so hewal dopředka njepšchřidu. Še wulkeho džěla drje maja s tym prawje. Š wjelkami pak šobu wucž, je hižo stare pschřšlowo. Ščtož ma ludowe mēnjenje abo hiščeže lěpje ducha cžaka ša šo, je cžinjenny muž. Čim mjenje je tajkich, kotřiz šebi šwěrja s pošnym pschřšwědženjom a rasnje šwoje mēnjenje šastupowacz, čim mjenje rjekow, čim mjenje tež šchesczanow. Čžemy-li pak to bjež, a to tola durbjeli, dha móžemy k temu mužej do šhule šhodžicž, kiž čže nam džěnka šlowečžo wo tym prajicž, kaš bhwamy ludžo wěry w bēdženjach a wchorach wo tušhwilnych mēnjenjach a ducha bješbóžneho cžaka šchescžijenjo maja bjež ludžo, kiž wjedža, ščto čžedža a čžedža, ščtož wjedža! Nawuknjemy, so šu pschřš tym: taš ponižni, taš wješeli, taš šhutni.

Ša to njeh naš kóždy džerzi, jašo ša šchřštwowych šlužobnikow a šastojnikow na Božich potajnstwach, praji šwj. Pawoł. Ššlowečžo to najpředy wěšče ša předarjow. Ššwj. Pawoł wochzysche bjež bamž ani mylny ani njemylny, žadny knjes nad dušchemi cžlowjekow. Wón tež wozysche bjež šlawny rěczyńš, kajkichž wo starých cžakach a městach wjele wustupowasche. By-li wón to bjež čžyř, by wón durbjaš ludžom něščto nowe a šajimawe pschednošchowacz. Wón pak čžyřsche jenož bjež šchřštwowych šlužobnik, ničšo dale, jedyn, kiž ničšo druhe njewjedžesche hacž šesom šchřšta, teho šchřštwowaneho, ničšo hacž grat, kiž šo wo šlužbje šwojeho knjesa pschetrjeba, šlužobnik, kiž žane druhe pschřštwowasche njesnaje, hacž dušce ša šwojeho šknjesa pscheproschowacz: póječe k šesufkej, šlužčeže jemu s wješelom, pschřštwadžečeže psched jeho woblicžo se šradowanjom. Ššlowečžo to potom pak tež ša wschitkich druhich. Ščžicž, to šlowo džěńšnišči džěń njeje lubowane, a ta wěž, kotruž wona wosnamjenja, hiščeže mjenje. A tola šo woboje njeda wotštronicž. Ach šo by woboje šašo k cžesčzi pschřššto, ščžicž a šlužba, a to wo myšřli šwj. Pawoła: Boža šlužba, šlužba, šchřštwowych cžinjena! Šwoja šlužba, luby nano a luba maczi, wo twojim domje, twoje džělo, hđžěškuli šo štawa! Šo šče mi cžinili, kaš rjenje ta ššinczi se šesufkowneho erta. Šo po wjele njellinczi a je tola něščto jara wulke. Wšchetoz předy hacž budže tu rěclacž: ščto je, kajkiž ty, budže wjele trjeba. Šchescženjo jašo ludžo, kiž wjedža, ščto čžedža, a čžedža, ščtož wjedža, šu najpředy ponižni.

Alle potom tež wješeli. Wo šlužbje šesom šchřšta štejecž ššmēcž, to je hižo wješele. Alle wjetšče je hiščeže te: ššmy šastojnizy na Božich potajnstwach. Še šastojnikom bjež, je něščto

wulke. Pomyslmy na Josefa, kiž běše na wšch pokladh Egip-
towskeje postajeny, pomyslmy na Jesuhowe pschirnanje, to to-
tymž knjes psches polo czehnjesche dalosti pucz, hwojemu jasto-
nifej (wěsch tola, sčto to je) wschitke hwoje kubla pschewostajiw-
ichi. Ale wjele wjetšche je nasche jastojnistwo na Božich potaj-
stwach. Sčto pať to je? Wono je to, so wěmy a teho dla wěri-
my: Bóh je, a wón je sa naš, jeho lubošć a hmiľnosć je nje-
skónczna, runje tať kaž je jeho prawdosć hwojata a njepowalna.
Wono je to, so je najh Bóh na naš myšlil w Jesom Ahryste a
stajnje na naš myšli, so je nam blisko, so naš pjeľni je hwojim
duchom, so dze čłowjekow wutroby a myšle swarnowacž a k šebi
czahnyč w žiwjenju a wumrjecžu. Abo měnišch, so to ničžo
njeje? So nimaju čži ludžo, kotšič tole jastojnistwo jastawaju,
ničžo sa džělo, kaž šebi wěšči ludžo myšla, so duchowni jenož
jedyn džěň w tydženju džělaja? Ach, pschecželo, dha hladať tola
na tajkich, kiž šu spróznj a wobczěženi, w čžišchinje hwojeje
jstwicžki leža a trjebaju telto, so bychu byli sežerpljwi a trošchtni,
a te padh šu jara wschelafe po tym, hacž šu te šhorosče snutz-
towne abo swontowne, čžělna abo duchowne. A jenišče, čžłowške
lěkarštwó šame tu njepomha. Dha dyrbinu jim wo njebie-
škim lěkarju prajicž, na teho jich pokasacž. Njeje to pať wje-
šele, hdyž hmiľny to čžinicž? Sažo tam drujy, kotšič šu žy-
licžki tydžěň hwořn džělali. Njedžela pschindže. Sčto budže? Spě-
wacž budžemy s nimi a sa nich: džěňš, dušche, wotpoczěncže, pro-
jicž budžemy jim: jedyn je, kiž naš pošhlja, Ahrystuš. A žyľe
druhich ludži je, tajkich, kotšič šu hlódnj a lačžni po prawdosčži,
to je po Bošy hamiľny a jeho měrje. A sažo hmiľny jim teho
pschinjescž, kiž je nasch měr. Niz stajnje šo pscheměnjazu čžłow-
šku mudrosčž, niz šajimawe ale sa žiwjenje a wumrjecže trěbne,
wobšbožaze wěžy. Tu starschej hwoje džěčžo woczěhujetaj w na-
pominanju k temu Knjesej, tam maja wuczěrjo to wulke a hwojate
powolanje, druhich ludži džěči woczahnyč, mozy čžěla a ducha
wukublacž niz jenož k jich hamiľnemu wužitku abo žyľeho luda,
ale tež k twarjenju Božeho kraleštwó na semj. A wschitžy, njech
hmiľny, sčtož dze my, hmiľny hmiľertnych čžłowjekow na jich statof
a dom pokasowacž a k njemu wozžicž, hdyž hmiľny s modlenjom
wobhladač te wotkryte potajnistwa Bože. Njeje taťke džělo pať
wješele? A tole wješele dyrbi tež wostacž, to hwoj. Pawol wo-
šebje wusšěhuje w žudženju čžłowjekow. Nimala žadyn njeje
temu tať podczěhujeny kaž šlužobnik Jesom Ahrysta, a tu sažo
pschede wschěmi duchowny. Že jich wjele, kiž maja po šdacžu
jenož wozži k temu, so bychu na nim brachi a jmyšlil nanašali.
Šať wjele šěpje pať by bylo, to jako duchowny praju, bychmy-li
mjēs naschimi wozhadnymi mjenje žudžerjow ale wjazy mo-
dlerjow měli, kiž torhaja a šwarja, ale wjazy, kiž twarja! A
runje kaž duchownym dže šo wschitkim druhim, kich chzedža Ahr-
stušowi šlužobnižy byč. Wložno, so ludži a jich wótrnych rěčom
dla šo jich wjele da wotdžěžecž, kručžišcho sa Bože kraleštwó džě-
lacž. Tych dze my prošnyč: Wobhladačže šebi hwoj. Pawola,
pschir. sčt. 3: žadyn čžłowjek nima prawo, jeho žudžicž. Čžlo-
wjeskich porokow šo wón njeboji a jich šhwalbu wón njepyta.
Wješely w šhladowanju na hwojeho Knjesa čžini wón hwoju
pschizkuschnosčž. Ššamo čžłowške dny a jich wobšamknjenja móža
šo mylicž. Ani hamiľne hwořdomnje njemóže wón sa žudnika
pschipošnacž. Jenož Bóh je jeho žudnik. Psched čžłowjekami
lam, psched Bohom čžerwiť, to je jeho hěšto. Žehodla je tež to
jeho rjekowštwó: Že Bóh sa nuje, sčto móže pschecžitwo mi byč!
Ach, so by to tež najšche bylo! Ššchescženjo šu ludžo, kiž wjedža, sčto
chzedža a chzedža, sčtož wjedža, jako tajžy šu wješeli.

Ale wěšče tež šhuti. Ššlužobnik a jastojnik byč je druhdy
štoro čžěšche hacž knjes byč. Tón móže se hwojim wobšedžen-

juwom čžinicž sčtož dze. Tole prawo pať šlužobnik a jastojnik
nima, wón je hwojemu knjesej samowity. Žehodla praji hwoj.
Pawol tať šhuti: Ničžo šo pať wjazy njepyta na jastojnikach hacž
jeno, so budža hwořni namašani. Wo hwořje je šo wjele rě-
čžako, pišako, špěmalo. Šať je šo šhwalil hwořny poš, hwořny
pschecžel, hwořny wozat, hwořny wotrocžk atd. Njemóžescž s žyľa
wo žanym čžłowjeku ničžo rjenšche prajicž hacž šo je hwořny.
Ššchescžijenjo pať njedyrbjeli tutu šhwalbu mēčž? Nawopať
dyrbjako pola tych se hwořni hšchěče šěpje byč, hacž pola žantch
druhich, dokelž wóni wjedža: Ty, Božo, pošnajescž a šesnajescž
nje! Hdyž psched čžłowjekami rěka: na čžornej drascže kóždy
prósch nadpadnje, tať wjele bóle psched Bohom, kiž do potajneho
hlada! Njeprajesche tež luby Šbóžnik: Ššomuz je wjele date, wot
teho budže šo wjele žadacž? A hdyž wopomnimy, so je mjēs
wschitkimi pocžinkami nascheho luda najbóle hwořa čžěpika, dha
budžemy wschu próžu naložecž dyrbjecž, so by wóna sažo byla jeho
šhwalba a čžescž. Tu rěka: Ššchescžijenjo do přědka! A jumu
pschindže hodžinka, to je tať wěšče kaž hewat nēšchto na semj, so
nasch Knjes pschindže a rjeknje. Čžin šlicžbowanje wot twojeho
jastojnistwa! Ššwoj. Pawol, kiž je přjedy wo mnohich wobczě-
nosčžach rěčžal, wo woczakowanju na tu hodžinku, je žyľe mēřny
a trošchtny: Žehdy šo kóždemu, to rěka hwořnemu, wot Boha
šhwalba doštanje. Njemu je žyľe wěšče, a wón šo po wschěj próžu
a došonjanym džěle teje hodžinki wješeli, hdyž budže šo jemu
šerta wěčžneho žudnika prajicž: Nad matym šu hwořny byl, dze
če nad wjele postajicž. Wamoj ty a ja tuke wješeku wěštosčž tež?

Tať dženy šo próžowacž, so bychmy s Božej pomozu byli
ššchescženjo, kiž wjedža, sčto chzedža, a chzedža, sčtož wjedža, so by
nam tež jumu šaklicžako: Dwo, ty dobrny a hwořny wotrocžko, ty
dobra a hwořna džowka! Ššamjeň!
M. w B.

Njewjedro na žnjach.

Se Sejerja: „Lěčžo abo žně“.

Wěšit drěma, šlónzo hmiľni,
Semja lačžna šdychuje,
Šišć a šelina šo rudži,
W čžěžnych pruhach potojadnje;
Do šhlódko šo dróhar lehnje,
Ššlónzo w pruhach wodu czehnje.

* *

Šap, šap! — wróna w polu woľa,
Njebješa šo pošmurja,
Šurjak hmiľda, wscho šo šhowa,
Wróčžne horn pschilecža.

Wutke šchumjenje šem šhwata,
W čžěžkich hronach šahrima,
W myškosčžach šehrawata
Dele lecži jastojcžka.

Š desččžom krupa pschepaduje,
Šlyšči lecža šeklate,
Semja šarži,
Wofna šchěžercža,
Bobot, šchtrjebot,
Ššeskot pluškot,
Šróšbne rašy dudlawe
Tyšchne wucho šakšchuje. —
Ššwoju njemóž čžłowjek čžuje,
Ššhknje ruzy pošorny:
Božo, šwarnuj kóž a dom.

* *

Strach, hroja workhadzuje,
 Bóh škodu wobroczi;
 Eso njebo wujagnjuje
 We hlybschej módrini.
 A snamjo Noachowe
 We barbnym blyscheženju
 Na njebu steji notwe
 Bo czmě a po deshežu.

* *

Wěsch ty tón klub
 A wulku hnadu,
 Wěsch ty tón trěb
 A sa njón radu,
 Kiž hoji wšchemu stworženju?
 Wěsch ty tu móž
 A hnilnu ruku,
 Kiž pjelni kłóž
 A pschi lufu,
 A rólnik ma f njej nadžiju?

* *

Tak dotho hač semja stacž budže,
 Njedyrbja pschestacž byw a žně,
 Wjeršjenje a czopłota,
 Lěče a šma,
 Džeń a nóz!

* *

To je tón klub,
 To je ta hnada,
 To je ta móž,
 To je ta rada —
 Tón klub ho nihdy njehabla,
 Dónž krynja semju njebjeba.

Zyrkej a stat.

Runje čitamy w jenuj němiskej nowinje se Šmilneje —
 kotry „Schmölln“ je mēnjeny, nješteji pódla — so hu radikalni
 kweje strony f tym žadanjom wustupili, so bychy ho sakasale —
 ewangelske spěwaršće!!! — A czechodla to? Tehodla, dofelž ho we
 nělotrych kherluschach próžy sa monarchisku wyschnosež!! A to
 je po republiku schitazym sakonju sakasane a khostanja hódne. —
 Čakamy jenož na to, so se žadanjom pschińdu, so ho biblija sakasa.
 Najpschihódnišči termin by był 17. abo 21. septembra tuteho
 lěta. Eskowo Anjesa Jesuža pola Matth. 22, 21 by wěšče
 f pschicžinu tajneho žadanja byčž mohlo! —

Wofrježna schulsta wyschnosež ja Drježdžany wosjewjo tole:
 „Dofelž ho pschi hwyježenju pofledneho nalětneho pokutneho
 dnja wšchelake njejažnosče pokasachu w tym, kač maja ho schulste
 džeczi, kotrež na tutym dnju do schule njepschińdu, samohwjeć,
 bywa f tutym na to pokasane, so ma ho kóžde seschulewostacze
 samohwjeć, hewač ho po § 5 ludoweho schulsteho sakonja f lěta
 1873 khosta. Tak husto hač ho džeczi pschi zyrkwinstim hwyje-
 cženju hwyjedženjow, wot stata njepschipsnatych, wobdžela, dyr-
 bja wone f najmjeńšcha džeń do hwyjedženja pola wuczerja abo
 wodererja schule samohwjene byčž a to psches tych, kotrymž je jich
 wufublanje porucžene, hu-li pač staršche hač 14 lět, dyrbja ho
 kame samohwjeć. To ma ho stawacž, so by w schuli porjad ros-
 wucžowanja šđeržany był!“ — By nufne a wužitne byto, bychy-
 li tajke porucženja jenač sa žyłu Sakstu wuschle a by-li tež kóž-
 demu wuczerjej pschewostajene bylo, ho na tajkich zyrkwinstych
 hwyjedženjach wobdželicž.

S bliffa a f dalofa.

W Lubiju wotměje 12. a 13. septembra „němiski ewangelski
 wožadny džeń“ (Deutscher Evangelischer Gemeindetag) hwoju
 tulětnu sšhadžowanfu. 12. septembra pop. w 3 hodž. sšjednoczi
 ho f jeho hłownym pofedženjom f dobom diözesanska šhroma-
 džišna Lubijskeho zyrkwineho wofrježa. Na tutej rěczi we hłownym
 pschednoschku profesor Dickmann-Lipsčanski wo duschowpastyr-
 skim džele laikow a wo pomoznym džele zyrkwije pschi duchownym
 sažonatwarjenju. Zyrkwine pschedstjeiczerstwa kač sšstupjerjo
 nabožnych towarštwow a wšchitzy, kotrymž wo sbože zyrkwije
 a luda dže, hu na tutu šhromadžišnu pscheproscheni. Na žyłu
 sšjed pač ho wutrobjuje pscheproschuja sšstupjerjo wšchěch ewan-
 gelskich wožadow a wšchitzy, kotryž chzedža pomhačž pschi sažo-
 natwarjenju, smutskownym a swonkownym, nascheho kraja a luda.
 Tuž ho nadžijomnje wofebje tež wožadni f wožadow Lubijskeje
 wokoliny bohacze wobdžela, a to mužjo a žony.

Alětno hwyjeczi pschichodnu njedželu, 13. njedželu po Šswj.
 Trojizy, jubilej 75 lětneho wobstacža Lutheriskeje wožadny. Wě-
 seče budža tutón hwyjedžeń Lutherizy Šserbjo f dalofa a f bli-
 fka kobotwjećicž chzycž.

Biblija.

Kač bu hižo tu naspomnjene, hwyjeczi biblija 17. septembra
 jubilej. 400 lět je ho to — po prawom 21. septembra — mi-
 nylo, so Lutherowa septemberska biblija wuidže. Wo rosšchěrje-
 nju biblije w šandženym lěcže 1921 je runje nasche jafše hłowne
 bibliske towarštwow rospratu podalo, kač tež wo džele a wuwicžu
 towarštwow. Je ho jich rosšchěrilo 14 298 biblijow a 13 246 no-
 wych sakonjow. To je jich wo wjele mjenje hač lěto přjedy.
 Šhto je wina na tym? Jenož drohota? Sa ratarjow na psch.
 njeje žana drohota, dofelž hu placžisny teho, šhtož wón psche-
 dala, postupowale f žytej drohotu; ratač jenož husto sabudže abo
 njemopomni, so přjedy zentnač rozki 10 hr. a mjenje placžesche.
 A dženska?

Bibliske towarštwow ho próžuje, biblije tač tunjo hač jenož
 móžno, pschedawacž. K temu dyrbja jenu pomhačž dary a
 kollekty a wotkasanja. Nutrna kollekt šandženeho lěta bě wulka:
 97319,37 hr. Dalschich pschinoschkow a dofhodow f pobocznych
 sšjednocženstwow bě jich 8777,10 hr., wot pschecželow a kobot-
 stawow 1229,73 hr. a 1675 hr. a wofebithych pschinoschkow f wob-
 ředženstwow zyrkwjow 191,50 hr. a f temu jene wotkasanje wot
 1000 hritowow.

Tuž njech jubilejny hwyjedžeń wšchem towarštwam sa rosšchě-
 rjenje biblije wobradži bohate pomozne hredki sa tutón wulžy
 wazny šutf! .

Šserbowka w Šsurinanje.

Angelus Silejus hēbi pscheje, so by jeho duscha čžista byla
 kač dejmant, a Domasch Kempenski ho modli, so by ho psches
 njeho w žiwjenju kač w hmyjereži stajnje jenož Bóh wofrašnik.

To je ho dopjelnišo we jednorej šerbstej žonje, we Marij
 Lobachez f Turnowa pola Bizna.

Jeje duscha bēsche čžista kač dejmant, jeje žiwjenje kame
 wofrašnjenje Bože!

Marodži ho wot jednoreju šerbsteju staršcheju wokolo lěta
 1800. W schuli je jenož čžitacž narouka, mēnjachu tam, so je to
 doščž sa holžy. Pižacž wucžachu ho tehdy jenož hólžy. Star-
 šchej kluscheschtaj do nabožnje šbudženych Šserbow, kotrychž pu-
 cžowazy Dchranowšy bratsja do tajneje wěrjazeje šerbsteje wo-
 řadny hromadžachu. Wot njeju dosta jeje mloda duscha hwoj

kralowiski let, hwoje njepršestawaze zedzenje sa Bohom a Jesu-
hom. Je wotrostka we kole wěrjaznych Sserbow, w kotremž ho
wěrna bratrowiska mysl je wschej křutnosću pěstowasche, a ho tež
wo pohanach rěčesche jako wo bratrach, kotrymž ma ho pe-
mozna ruka poskicizć. Nim běšče Ochranow herbsti Zion!
Do Ochranowa pucžowaschtaj starschej se stami Sserbow. Bjes
džywa, so Marja Labachez wot džěczaznych lět kem njejnajesche
wyschischeho semiskeho jaměra, hacž tón, něhdy žyle w Ochranowoje
žywa bječ.

Me njeje to žyle njemóžno sa wšchědnu herbstu holzu s ro-
hocžanskeho stawa? D ně — móžno to je! Broschesche dor-
scžena poniznje wo křuzbu w Ochranowskej kotrowni. Bšchi-
stajichu ju tam hnydom, putnywšchi nadobnosć jeje dusche a
bórny ju tež pschijachu do bratrowiskeje wošady. S čžesću nětko
noschesche rózowu kápicežku knježnow, žama kwětka najrjeńšcha
w čžlowjeskej jahrodže, a s pobožnej wutrobu ipěwasche kóbu
w kotrowiskim khorje.

Tam dóndže k njej hlóž Boži!

Ženje nieje wo tom, sčtož ho jej sta, hinať žudžita. W da-
lofem Esurinanje, na fromje južno-amerikanskeho pralěža,
skutkowasche jako mižionat Ochranowski bratr Jan Boholub
Sartmann, křutny a wěrjazny čžlowjek. Bšchi žentwoje w bra-
trowiskej wošadže hladachu jenož na počinku a smutkowne dary.
Kotra knježna hodži ho najlěpie tutemu mižionarej we straš-
nem žiwjenju po bohu stacž? Bjes dwěla herbsti kuchařka we
kotrowni, młoda Marja Labachez. A jako ho jej tuto pra-
schenje dosta, wusna žebi hnydom kaž něhdy Rebeka, so je to
wot Boha. Njebojesche ho dalokeho pucžowanja psches hrošbnu
mórsku wodu. Pucžowanje s plachtatej kóžžu do južneje Ameriki
trajesche tehdy wjele nježel doho a njeběšche sawěsće bjes stra-
chow. Žako w lěčje 1851 Sserbja do Tefsaža wuczahnychu, se-
ntrě jich duzy po pucžu na džewjecž džekacž. Njebojesche ho ži-
wojenja na žusej Esurinamskej sem. Esurinamska křuscha hi-
ščeže dženska do najnjestrowišchich krajow žyleho žwěta. Kraj je
runy a pschimórski. Woda rěkow ho tam žaracža a nastawaju nje-
pschewidomne bahna, s kotrychž pschi hoberstej južnej horzocže ho
žalošne khorosće wuparja, pschekakowaza, pižana, čžorna, žolta
šymiza, elefantiasis, a drube žmjertne khorosće. S bahnow
lahnu ho tofste roje kalatnych křutworow, kiž se žwojinu žahadlom
čžwakožty (bazille), pschenoscheja, to žu žaminiki tutych khor-
sčow. Žakki njestrowy je tutón kraj, so žu žebi Franzosowjo
džěl, Bóperjowje Pschimorjo, jako wuhnanstwo sa najstrašni-
schich škótnikow wubrali, kotrychž tam bórny bjes kata wotbidu.
Do tajkeho kraja je Bóh Marju Labachez wotak. Wona njeboje-
sche ho tež pohanškich wobydlerjow, s wjeticha to čžornostych nje-
wólnikow, kiž běchu ho tam s Afriki pschidowšyli, dofelž móža woni
jenož w tutej heli wutracž a džekacž. Pschetož džekacžerjow tu
trjebaja. Kraj je nimo měry plódný a rosče tam kaž w pa-
radisu. Žeho wobšedžerjo běchu bohacži Nižosemčzenjo, hrubi
ludžizracžny a ludžikupžny, hóršchi hacž pohanjo žami. Čži wěšo
mižionarow s Europy njewitachu, bojachu ho, so w jich njewólni-
schach čžlowške wědomje sbudža a njepokoj do njewólnikow wužnja.
Tehodla jim kručže pschistup do kraja žakasachu. Sčto pak žu
tehdy našchi ochranowšny bratija čžinili? Njekně ho to nihdy
sabyč. Esu ho žami na njewólniske wiski stajli, so bychu ho
s dobrej wolu do njewólništwa pschekali.

Žajka rjekowiska smyhlenosć běšče tež žywa w Mariji La-
bachez. Njeběšche drje runje to wjazny trjeba. Me wona je wo-
pory pschinježka, kiž njeběchu njeńšche. Bóh žam wě!

(Skónczenje pschichodnje.)

Bóh Wótž, našch Knješ a žastarať.

Hlóz: Je Bóh mój pschecžel sa mnje —

Nětk ipěwaj Bohu dušcha — A wutrobu žoni' daj; —
Slaj, wěra Bohu křuscha, — Nam dawa Boži raj! — Čžžu mo-
jom' Bohu ipěwacž — Tu delkach na sem — Žoh' winizy čžy
džekacž — Hacž čžěto w rowje žpi.

Sčtož štajnje žwěru hlada — Na Boha žakuba — Ssej
Žeho pomoz žada, — Eso jemu poddawa, — Tón wuřwolil je
šbože — Ssej mudrje najwyschische, — Žoni' křwa herbstwo Bože
— Tu hjo na žwěče.

Bšchi nim je wšchitka křusnosć, — Móž njeuwčezpaza! —
Wšchomudrosć, lubosć, žwěrnosć, — Žoh' škutki předuja —
Te njebječa a semja — Se wšchem, sčtož we nich je, — We wo-
dach rýbow žyla, — Tych ptacžkow spěwanje.

Ma s nami myšle měra, — Kiž nitom' njeschodža, —
Žoh' dobrota a žwěra — Naš křudnych wobšboža; — Bóh džekč
žwoje žlowo, — Sčtož žlubi, wuwjedže, — Wón schitacž móže
teho — Kiž čžerpi žudženje.

Wě wunóz se wšchej' nusy, — Tež žamo je žmjercže, — Ma
jědž sa wšchitke ludy — We čžaku drohocže. — Bšchi mačo jědži
liža — Wón čžini čžerwjene; — We Bosy dušcha žywa — Dže
s žastwa k žwobodže.

Tón Knješ ho srudnym bliži, — Žich móžnje tróschtuje, —
Žich žraščne ranty hoji, — Žim žylly setreje! — Wón žanoh'
nochže škomdžicž, — We nusy wopuščezicž — A hdyž ho hdy mēl
komdžicž, — Čžže wěčnje žwojeklicž!

Bóh twari žusym hěty, — Da křubto žyrotam, — Wón
žlyšchi wobohich přostaw, — Tróschť, kij je wudotwam; — Pat
tych, kiž jehu hidža, — Žoh' ducha njerodža, — We nozy hřeča
křodža, — W'dža trjedhicž žudženja.

Eso čžlowjek njebordž w žwěčži, — To k padej pschinješe. —
Te wěrne Bože džecži — Esu čžiche ponižne, — Je wjedže wěra
žywa — Do Božoh' žiona; — Měr škódku jim dom křwa —
Psches hnadu Šbóžnika.

Bšchidž, Božo, ke mui s nowa, — Bóh mój žy wobštajni,
— Mój duch ho k tebi wotak, — Sčžel tvojou pomoz mi; —
Wšchak na tebe ho spuščezža — Mój duch a wutroba, — Šdyž
pschidžže křchž a srudžba — Esy moja nadžija.

Psched tobu dele padam, — Wšmi přjecž wšchu moju nóz;
— Ssej tvojou hnadu žadam, — Daj ty mi nowu móž; —
Bjes tebe njem'žu živy — Bječ jeńcžku hodžinku; — Esom
štrowy pak a čžity — Psches tvojou dobrotu.

Mój Knježe a mój Božo, — Eso tebi porucžu, — Wšchak
ty žy moje šbožo! — Mi pokřli wutrobu — Šdyž ho mi w žwě-
če štyšče, — Mje njeměr čžwiluje — Čža daj we Žesom Šhry-
šče — Měr, móž a žiwjenje.

Daj tvojou žohnowanje — Nam s njebja kóždy čžaj; — Njedč
tvoja wola stanje — Kaž tam, ho pola naž; — Šdžerž, šchituj
čžěto, dušchu, — Wjedž šbóžnje s žusoby — Naš wšchěch po pra-
wym pucžu — Do wěčnej' domišny!

Ach, ja žym čžlowjek žnadny, — Šak čžyž jo dořhwalicž? —
Wón, wěčny kral, je hnadny, — Šak mohł žoh' šroschmicž? —
A tola žym žam Žeho, — Žem' luba wowežicžka! — Duž čžžu teł
wšche wšcheho — Žoh' křwalicž bjes kónža!

Žistowanje. **A. w B.** sa 13. p. Tr. (sa tutu nježželu nježně ho
2. štrona pschecžicž!) — **M. w Bul.** sa 14. p. Tr.

Samolwity redaktor: farat W y r g a c ž w Nožacžizach.

Čžisheč Šmwolerjež knižicžiččernje a knižarnje,
šap. družstwo s wobmj. rukowanjom w Budyščinje.

Sy-li spēwaš,
Pilnje džélaš,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džéń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. F.

• Serbske njedžel'ske lopjeno. •

Wudawa so kóždu šobotu w Šmolerjez knižničisčezěni a płaczi ščtwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

13. njedžela po swjatej Trojizy.

Chžešć strowosěj dostacěj?

Jich wjele chorých mamy w našim čažku, chorých na cžele. Šakle w chorosći waži hebi cžłowjek šwoju dotalnu strowosěj. Čžeho dla šu chorosće, tať potom někotry šo prascha. Šo Božim šlowje ma Bóh tón šnjes trojaki wotpohlad: Šchorosěj móže scžěhrow hrěcha bneč, šhostanje Bože, šwoju šwojatu prawdosěj šjewieč; i čžimž šo pschěhrěšćich, i tym šo šhostaš. Móže pak tež šřěđt k ublania bneč, cžłowjekow š rosumej, š pokucě wolacě, wot šwětnych swjastkow wotdžělicě, w ponižnosći šdžeržecě, kaž šo šwojatemu Pawowej džěšče (2. Kor. 12, 7). Še pak tež móžno, šo čže Bóh psches šchorosěje — to płaczi pola wobrocženych — šwoju šra šnosěj šjewieč kaž pola Marthy (Jan 11, 40) w ščerpliwosći a móžnej wěrije.

Šawopať, nětko psched Bohom čžicho bneč, psched Bohom šo ššilicě a potom we wěrije wot njeho šahojenje hebi wuprošwěč, njeh njehřěđkownje abo psches ruku šekarja, tať někotry na pucžu hebi wustrowjenje pnya, kiž pucž pschiměry je a po Božim šlowje ša dušchu š satamanštwu wjedže: šhodži někomu, kiž šchorosěje šožohuje, i šym pathiju.

Njeje š wěrienju, šelko naščeho luda tutón čžemny pucž šroczi. Šnaju tajku žonu, šotraž ša to šwoje wěšte porjadne řečne šhodžiny wotměwa a je tať wopytana, šo na dróšy džěčžaze wšščžiti štejo widžić. Wona mi wobšruczi, šo šamo šdžěłani ludžo a wuczerjo hebi jejne šumščth žadaju.

Š šlowu wišo šo prašam, tať je to móžno w našim čžaku, šdžež njewěra a wotpad wot Boha pschezo bóle pschiběra? Štej diwě pschicžinje. Š přěnja wopratođže druhdy pomha, šdžž

tež hušo jenož pschěhódnje a ludžo šo pschezo šašo čžerjeni čžuja, šo pod móž tuteho šaprajžeho cžłowjeka podacě. Šle šo prašamny, w šajkej pošnomožy šo tute šahojenja štanu? Ša šaložku biblije šdřebimy prašicě: niž w pošnomožy Boha ale šatana. Š to je druha pschicžina, čžeho dla runje njewobrocženi a šamo njewěryašy tať bohacě na tutym pucžu wustrowjenje pnyaju. Čžertej naleži, Boži dobry wotpohlad, kiž tež i šchorosćemi ma, šašecě a šo próžuje, na šwoje wawšnje dušchi pschezo šhubscho do wotwišnosěje wot šebje šačžahnyč. Šwopratođžita pošuta a wěrna žiwa wěra do Jesuša i tym šo mjenujžy šanicžitej!

Njeje loško, cžłowjeka wot šatanšeho a šačžiklitwosće šarocženja pschěšwěđčicě. Šón wotmolwi: „Šomha tola“ a pschistaji: „Ššcho šo štanje w mjenje Boha Šótza a Ššyna a šwojateho Duča.“ Šha čžemny wobšedžbowacě, šo niž Bóh jenož džitny čžinicě móže, ale tež čžert wo špodžitne možy šamože. Šako Móšjaš a šaron psched šaraonom štejo po Božim šadawku džitny čžinjěščaj, pošwola tehdy šarao thčy mudrych a šuškarjow. Š čži egiptowšky šuškarjo čžinjachy tež tať še šwojim šuškowanjom (2. kniha Móšj. 7, 11). Š psalmje 58, 6 šteji: „Škóž teho šarocžerja, šotryž derje šarocžecě móže.“

Šo šo pschi šožohowanju mjeno Bože šřjeba, hiščže ničžo njedopokaja ša šowolenosěj šarocženja ale padnje pod šud wot 2. lista na šorinšćich 11, 13—14: „Ššchetož tajžy šašćni pošłi a jebašžy džělacžerjo pschěměnja šo do ššřštuškowch pošłow. Š to tež žadym džitw njeje; pschetož wón šam, šatan, pschěměni šo do jandžela teho šwěłka.“ Šo tu wopratođže šatan šo jenož do jandžela šwěłka pschěměni, wušwola šo š žyšeho wawšnja šahojenja. Čžitaj w šwojatym pišmje, kaž šnjes

Jesuf a japoschtoljo thorych jahojichu. Czinjachu to bjes kozdeho wofobinskeho muzicka, i zyla darmo a jenož i wotpohladom, hrěšnikow do žiwjeniskeho šhromadženstwa i Bohom pschijeseč, Bože kralestwo twaricz; woni czinjachu to se spohladnjem na Boha a w Božej mozy.

Zyle hinaf pschi požohnowanju. Tu šo wot thoreho ani pójnacze hrěchow ani rostacze a pofuta nježada, ale na najšwonkowniške waschnje šo tute „kustanje“ stanje. Kuskar praji ja kóždu thorosčez šwoju wošebija: „Wohl, kotraž na pschiklad pjač: krejšožohnowanju pola někotreho tak rěka: „Blut ist mein Wille, Blut kleibe uns.“

Šdže je pschi tym jorjarko šwjateho mudleriskeho ducha, wot czehnjena dusche do Božeho towarštwu? Njedychuje runje nawopaf tute zyl: wachne ducha najšlubšeje cziny? A po tym tež to šlědowaze. Šdžž tež šo boja, šjawnje pjenjesy ja šwój kuskarški hrěch šebi šidrič, šo njebhbu šo rostorili i škarjami abo i poliziju, „tola dobrowólne dary“ i džakom šo pschiswaju. Šona, kotraž wjele šaroczi, kwoje wulke doh dy šamulwjo, je tež zyle šwědomšwoje wot teho šwoje dawki placzi. Šaf šahlepjeni eži ludžo šu, šiz tak pomeč ežemnošezje šebi žadajzy mēnja, „šo Bóh psches pjenjes šo nišowacž dawka š jahojenju, pofafuju japoschtolške šlutki 8, 20: „Šo bychu woje pjenjesy i tobu šatamane byle, šo šebi pomyšllich, šo Boži dar psches pjenjesy móže dostaty byčž.“

Šle teho dla je to šožohnowanje tak štraichne, dofelž tež ša wěčnu šbóžnosčez štraichne šezěhwi i teho šlěduja. Bože šlowo praji w 5. knihach Mójš. 18, 10—12 jahnje, šo tajki šarjetnječ „je temu šnjesej hrošnosčž!“ Tajki ežlowjet, šiz požohnuje, placzi psched Bohom ša kuskarja, a w ššewjenju šwj. Jana 21, 8 šteji wo nim, šo wot wěčzeje šbóžnosčez je wušamknjeny, hacž runje šo še mšchi abo Božemu šlidu džerži „šich džěl budže w tej luži, šiz šo i wohenjom a še šchwablom hori“.

A tež tón ežlowjet, šiz tute ežemne mozy šebi žada a trjeba. i tym Bože poklecze na šo ežehnje. Šašhonjenje pofafa, šo tajki ežlowjet wošebje i ežěžimi myšlenni šo šedžicz ma, š žanej prawej žiwkej wěre do šejuja, teho jenicžkeho Šbóžnika, njepšchindže a jemu wošebje ežěžko padnje, zyle š šwojemu Šbóžnikaj šo pschepodacž. Njeměrna wofa husto jehw duscha hacž do wěčnosčezje.

Jenož jedny pucž š wumožanju je daty: „B ó j š Jes u ſ e j ! M ó ž n i ſ c h i hacž šatan je wón! Šeho šwjata krej móže tež tebe wučžičicž a jahojicž. Njetrebašch kuskarjam hieč ale móžesch š njemu pschicž. Wón móže pomhacž. (Šift na Šebr. 2, 18!) Wón rostorha wšch šwjatki ežemnošezje, wón šahoji tež wšch thorosčezje. Š, šo by najprjedy twója duscha w nim šo wuštwowika, dowěč jemu, šo tež potom tebi ša twoje ežeko to prawe dawka!

Rf.

Biblija w Chinje.

Šaž Lutherowa šeptember-biblija šetka a to 17. šeptembra — po prawom 21. šeptembra — šwój 400 šetny jubilej šwjeczi, tak šwjeczi šetka čhinska biblija šwój 100 šetny jubilej. W šecze 1822 bu přenja do čhinskeje rěče pscheložena biblija wudata. Wšty dr. Morrison bě ju pscheložil.

W šecze 1920—21 pōžla Britiske bibliške towarštwu do Čhiny 5505954 biblijow. Š tutech bu jich pschedatych 3067115. W nowšchim ežaku ežičezja šo tež biblije w nowym čhinskim pišnje, kotrež šynti po nowym wošebitym waschnju wofnamjenja. Š tutech bu jich w našpomnjentym šecze tež 88209 biblijow rostšerjencych. W šecze 1919 njebē jich to hiščeže pol tak wjel. Mimo Britiskeho bibliškeho towarštwu dželatay w Čhiny tež hiščeže Šchottiske a Amerikanske bibliške towarštwaje. Tež mó-

žesch šecze biblijom wob šeto rostšerjencych na 6 000 000 woblicicž.

W tutym jubilejnym šecze biblije mēl ša kōždeho, šotryž ma někajki dar dacž, njech š narodninam, njech š hodam abo njech hewaf, tutón dar byčž biblija abo nowy šakon. Wš mamy tež psches našch Šafike šlowne bibliške towarštwu pōdla šerbšezje biblije tež šerbški nowy šakon a to tajki je psalmami a tajki bjes psalmow.

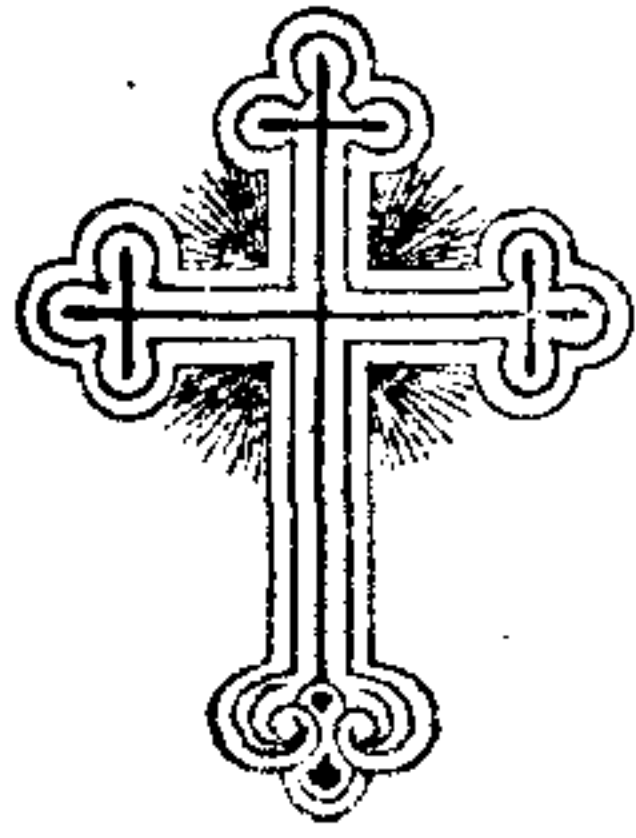
Zyrkej a štat.

Pschezo šako a šako nowinarštwu, kotrež je napšchecžiwu zyrkwi, špytuje, zyrkwine dawanje wučicž ja šchěžowanje š wuškupjenju i zyrkwe. Ma i tym wušpěcha a šako tež niz. Š tych, šotšiz šo šahlepicz dachu, wroczeja šo pschezo wjazy šako š zyrkwi, tak šoršy hacž šu šako prawje widžazy a šo dohladaju, šchto šchze i teho byčž. Šicžba wušupow wotebjera tež byrnjež šo šole šchěžowato, a nawopaf pschibera pschi wšchēm šchěžowanju šicžba tych, šotšiz šako do zyrkwe šastupja. Šchiklad ša to je zyrkwiny wofrež Wulkeho šajna. W přenim šertlku tuteho šeta wuštupi tam 219, w druhim 178. W druhim šertlku šastupi tam 24. W šandženym šecze je šo w Němskej na 8000 do zyrkwe wrocžiko, a to w krajiny nad Rheinom 356, we Westfalenskej 550, w Šafikej provinzy 906, w Pruskej 4570, w Anhalczje 430, w Thuringškej 538 a w Šafškej 789.

— Psches nowiny dže powječez, šo šo šakški šejm šoršy rostšcheczi a šo šo hižo w oktobrje i nowa woli. Tu je škladnosčž ša kōždeho pschecžela zyrkwje a kōždeho šchecžijana do žyfa — njech to mužški abo žonška — šo wo to postaracž, šo rostšchaz wjetšchimu w šakškim šejmje doštanje jena wjetšchina, kotraž je šchecžijanska a zyrkwinska. Doniz šakazy a šahubjazy materialismuš wjedništwu njeshubi, přjedy njebudže nam pomhane. — Šchtož tak wo žyšym kraju placzi, placzi tež wo jenotliwym ežlowjeku. Dolhož je ežlowjet wotrocž materialistiskeho smyšlennja, t. r. dolhož jehw myšl a wutroba na šemške a šachodne jenož šložena, njeje jemu š pomhanju, njepšchindže š šmuckownej špofowšezji, njepšchindže š šacžucžu a š wobšedženštwu wěrneho šboža.

Š bliska a š daloka.

— Ššwjedženje. W šetnym ežaku wotmēwaju šo wšchelake šwjedženje. Wšes špěwanško-towaršchym a športškim wotmēnjeja šo tež škulške. Tute pōšlednje šnadž šu te, kotrež šo najšole špodobaju mjese wšchikšimi. Šchto traž njeby rad hodžimu abo tež dlēje pschikladowaf tym wješolym džēcžazym špěwam a reštam. Lubošny pižany wobras šbožowneho džēcžatštwu na šelenej luzy abo šahrodže! — Nēhdy bychu tajke škulške šwjedženje i tym škōncžene, šo bu jedny džakny šhērlušch šanješeny. Dženka drje šo to porēdko stanje, a tola njeby žohnowanje je tuteho wuštwowato, njech by šnadž šo tež hafle po šetach šjewiko. Šchirunaj š tomu ežičlo 6 tuteho šeta, nastawš „Ša čžu tebe požohnowacž a ty budžeš požohnowaný.“ — Njeby šo tajki džakny šhērlušch šako pschi kōždym škulškim šwjedženju špěwacž wobš? — Šo je tola jenož do wole wšchch pschi šwjedženju pschitomnych date, wošebje wučerjow, džēczi, škulškeho pschedšezje ežčestwa a niz najpōšledy tych šaršchich. —

Ś pjalma 84, 2. 3. a 12.

75lětnemu kermušnemu swjedženju Klětnjanskeje

staroluthersteje wošady,
džen 10. požnjeńza 1922,
spěw*

— ſ Alfajiskim hronom, spěwajomny ſ hłóšom:
„Nětk hwal, o duscho, hwal re.“ —

Tsi schtwórczyny ku sashće lěstotetka,
so dom Twój Boži, lutherste stadleschko
tu w Klětnom herbste shromadžene,
stoi pod widomnym schlitom Božim.

Duž dženka slobnje spominasch wošebje
na skutki Bože, kiž so tu stala ku
lěť pjećakhdomdžešat dołho,
hdnyž je Cze sđeržaka Boža hwěra.

Dom Boži tónle lubosne bydlenje
je byl Czi Bože, so po nim žadasche
kej dusche wšchitkich wobhnadžennych,
kotkiž so žiwjachu ſ Božim hłowom.

Tu hwjebeleschtej cželo a ducha so
Czi w žiwym Bošy, kotkiž Czi hłónzo bč
a schlit pschi poděndženjach wšchitkich
sbóžnych we wěrje a wutrajnosčzi.

A sašo w horju hótim a cžěknosčzi
je dawak hnadu ſ cžesčzu Czi bohacze
a wotkamał Czi njeje ženje
dobrotu žanu po hwojej hwěrje.

To dživ je Boži, so hšchcze žiwlich so
na pastwje hłowa Božeho wěčneho,
kiž ſ wusnacžom je Lutherowym
dotal tu Tebi so wukhowalo.

San Nilian je herbsti Twój pastnr byl,
kiž sawostajil Sserbam wšchem hešto je
— to snate, nješmjertne a hławne:
„Sserbja, kej pěstuježe rěčž a wěru!“ —

Schtož namrěli Wy ſ wótžow seže pobožnych,
to sakhowaježe hwěru a ſ krutoščzu:
rěčž macžerņu a žiwu wěru,
— so hšchcze bohaczi w Bošy byli! —

A miłosčž Boža kři a sđerž, stadlo, Cze
a žohnuj Tebie do wšcheho pschichoda,
so hłónzo by a schlit byl Tebi
Jesuf Jehodah, kiž kral je wěčny!

A sakhowacž chze Tebie, hdnyž dowěrlich
so jemu poknje, pschi wšchitkich njewjedrach.
Hdyž hwět so hwarwi na Tebie,
wostań czi hłónzo a schlit Twój Sbóžnik! —

Džaf, cžesčž a hwalba budž hwj. Trojizy.*

Hłóš: Hdny bych ja ſ tyhož jashkami re.

Džaf, cžesčž a hwalbu saspěwamy
Czi, Anježe Božo, dženka tu,
hdnyž wobdarjeni pschitkhadžamy
pšched Tebie — ſ tutej hwjatnizu!
Ty, Božo Wótče, wotšchewjesch
tu pschezo naš a žohnijesch! —

Ty, Anježe Jesu, shromadžujesch
kej tudy hwjoje stadleschko;
sa Sbóžnika so postičujesch
nam hrěschnikam a kralestwo
tak twarišch do naš psches hłowu,
kiž předuje nam tudy so! —

Ty, hwjaty Ducho, wušhwjecžujesch
kej wutrobu sa žyrkwicžtu
tu naschu a ju wupnšchujesch
najkrašnišcho je hwjatosčžu,
so džeczi Bože rěkamy
a hwjatniza my Boža hmy! —

Tak žórlo nam sy sboža wšcheho
Ty, hwjata Boža Trojiza! —
A klucž je herbštwu njebjeschcho
dar hłowa a wotkasanja.
— Duž cžesčž a hwalbu spěwamy
Czi, dokelž žohnowani hmy.

M. U.

* Kěrluscht „do předomanja“ pschi Klětnjanskim 75lětnym kermušnym jubileju, džen 10. požnjeńza 1922.

Krótka rošprawa —

ſ 75lětnych žyrkwinišch stawisnow Klětnjanskeho staroluthersteho stadleschka — budž tu podata ſ tym, schtož sežehuje:

W lěče 1843 bčchu powěseže a spikny wo lutheriskim hibanju, wošebje we Schlesstej w lětach 1830 hacž 1840 a jeho statnym potkčowanju — hano ſ wjazhlětnym jastwom wjazornych lutherstich duchownych — (Kellner we Schwirzu žele wošebje) —, tež do Wufrancžiz a wokolnosčze došchle. — Wošebje 2 pobožnaj muzej nimo wučerja H. Duchmana — schewž H. Urban tam a w Walej Woleschnizy pschi Klětnom žiwnosčžer Ksch. Lehnik — a bórny mnošy drusy (n. psch. bu 2. njedž. po 3 kralach — 17. wulkeho rózla 1846 — hromadže na 100 spowjednych ſ pruskeje krajneje „uněrskeje (uniersteje)“ t. j. ſ reformiersteje směšchaneje žyrkwje do luthersteje žyrkwje pschijatych, kotraž nětk hwobodna žyrkeje luthersteho wěrwusnacžka je a so starolutherstka njenuje. — Tam jich přeni duschowpastyr bč němški duchowny Gekner w Freystacze w Delnjeje Schlesstej, a jich „modleńja“ abo měštno Božich hlužbow najprijedy w Dubom w domje kuble- rja Womečerka.

1846 potom hčbi we Wufrancžizach žyrkeje a bórny tež farški dom natwarichu a 1847 w Klětnom, hdžez bu žyrkeje na reformaziskim hwjedženju (31. X.) powhwjećžena, a farste bydlo 1859 pschiprawjene. —

Sserbski duchowny San Nilian ſ Kotež bu sa dalšcheho pastyrja kužiskich lutherstich Sserbow w Pruskeje dobyty a powolaný a mějesche wón lutherste stadleschka tež Delnjeje Kužizy wokolo Rocžebuska hacž do Włotow dele sastaracž.

W lěče 1854 pak wón ſ wulkim dželom hwjojeje wobšchěr-

neje herbsto-němskeje wošady do Ameriki wučahny. **Plětnjanská** wošada, tehdy psches 800 duschow hynla, bu wo wjazh hacž pokojzu mjenscha. Hrkwinste njeby so ja lutherstich Sserbow w Pruskej hluboko pomrčzi; tola Woža hwera dale trajesche. — Němski duchowny G. A. Gumlich (1855—62) bórsh tež herbsti předowasche a po nim tehorunja A. Ebert (1862—65). Po jeho wotkhadže do Kluscha bu Wufranczizy-Plětno hamostatne wošadžinstwo a sastupi do njeho Němz J. Greve (1866 hacž 1 jutram 1875), kotryž tež herbsti nawukny a předowasche. — Wot našymy 1872 hacž 1 jutram 1874 jeho pomoznik a (pobymšchi s pomocnym duchownym w Bólskej) jeho naslědnik we Wufranczansko-Plětnjanskim farstwie wot hwojatkow 1875 běch rodzeny ja — podpisaný — Sserb, kiž rjez móžu a hnm: „Lět 30 hý wudžeržal a wšhelki wichor pschětrač“ — wožebje w boju wo Sserbschczinu we Wufranczanskej schuli, hdžež (pschi wotbnczu tam herbsteho wučerja) poslednje 10 lět ham (s knježestwa w Věhnižh bě wob tydžen jeniczka hodžinka k temu dowolena) herbste džeczi herbsti snajmjenscha cžitacž nawuczowach. —

Sprózny a nimale do roma hotowy so s lětom 1903 na wot-pocžint podach. — Mój naslědnik J. Schachschneider bě sažo Němz, kotryž so prózowasche herbsti nawuknyč; tola našymu 1911 so sažo do Němzow wróczi, a jeho naslědnik J. Viehler (Véler) dotal je Němz. —

Daž Bóh, so by Sserbam tam byl sažo herbsti duschow-pastyr wobradženy a jim so s tym po móžnosčzi položilo žiwjenje a sadžerjenje po hěble nješmjertnym jich přenjeho herbsteho duchowneho Jana Kiliana:

„Sserbja, sakhowajče hwěru hwojich wótzow rěčž a wěru!“ —
Farač omr. M. Urban w Rhróstawje.

Sserbowka w Ssurinanje.

(Stónčenje.)

Jako so Jan Boholub Garmann s Mariju Lobachež woženi, mějachu Ochranowizy bratsija hižo rjanu mizionistku staziju s mjenom Charlotenburk pola města Paramaribo. Tola hida europistich ležomnoščerjow pscheczivo mizionaram pschezo hšchčeje wobstejesche a tež Marija Lobachež je pod nej cžežto cžerpicž měla. S tuteje stazije noschachu ochranowizy bratsija ewangelij do amerikansteho pralěža, hdžež cžornuchojo we wukhowanym wješkach bydlichu, a wšchudžom jakožichu s wulkej pródu a lubošczu male hšcheczijanske wošady. Tudy pschebymasche Marija Lobachež wot lěta 1826 hem a na tutym polu skutkowasche hwěru se hwojini mandželskim. Porodži jemu wjazore džeczi, kotrež pač dychjesche wšchitke hižo do hědmeho lěta do Europy póžfacž, dokelž móža džeczi hšchčeje njenje hacž dorosčeni ludžo tute žadlawe podnjebjo (klima) njescž. Džeczi wukublachu so we Malem Wjelkowje. Wěsche to pschezo dželenje na cžah žiwjenja. Ani jene jeniczke njeje maczerje sažo wohladačo! Wěsche stajnje teho mēnjenja, so městno, na kotrež je ju Bóh ham powočač, nješmē nihdy wopuschczicž. S swojeho Sbožnika dla je so hwojich najrjejšich macžernych radosčow jdača! Haj, bójška móž, bójška luboščž bēsche w tutej Sserbowzy žiwa! Najšferje w lěče 1844 šhubi tež hwojeho mandželskeho, kiž — hewač strowy a hyluy muž — nahle na hynizu semrē. A nětko stejesche žyle hama w dalokej zusej krajnje. Nichtó so jej njeby džiwčač, hdy by so domoj k hwojim horzolibowanym džeczom wrócžita. Me wona tu wosta. — Wěsche tam drje hšchčeje druhich mizionarow, ale mordarsteho podnjebja dla njechasche s tutych žadny wjazh do straschneho pralěža hieč. Sčto budže nětko s tymi malými roš-prósčenyimi wošadami? Šnano sažo padnu do stareho póhanstwa? O ně! Marija Lobachež s Turnowa tu je, kiž pod pal-

mami a bananami nutraje špěwa hwoj herbsti Wótče našch. A se teho herbsteho modlenja cžerpa tajseje možy, so so hnydom rošjudži, na městno tutych mužow stupicž. Rutka hama, bješe wšchčeje bojosče, s wulkej dowěru do hwojeho Sbožnika, pucžowasche wot nětko psches hšchcziny amerikansteho pralěža, wopštomasche wošhocžene wošadki, předowasche, wučesche, wotkhadowasche thorych, sastarowasche džeczi. Mizojemšzy ležomnoščerjo ju pschescžehowachu. Ach, sčto bēsche jej wo to! Hdžež bēsche podnjebjo najbóle straschne, hdžež bēsche hšchczina najbóle wobčežna, hdžež bēchu tradanja a hēbjesapřecža najwjetšche, tam wona skutkowasche. Kaž bēsche hwojaty Pawol Židam se Židom a Šrjekam s Šrjekom, tač so wona nawuczi, žyle po waidnyh cžornuchow žiwa byč. Wudlesche w jich niskej hētz. Špasche w nožy na nabej semi bjes toža a bjes hafa na moštin (kalate kuntwory), sčtož hewač žadny European wutracž njemóže. Njebojesche so tež natylnitowch thoroščow, se kotrychž je drje hōbu najšalostnišcha a najbōlostnišcha elefantiasis, na kotruz cžornuchojo hūsto šchorja. — Nožy thoreho hrošbuje šubnitej, a thory so pomatu se wulkim bolosčemi wumori. Wšchēs pjecž lēt je Marija Lobachež takle žyle hama we wulkim pralěžu mjes cžornuchami žiwa byča, a to nješpčestawajzy. Jeniczki bēch cžlowješ mjes lutymi džiwimi! Sa pjecž lēt halle wróczi so přeni trócž sažo do města Parambira, ale jenož na jedny jeniczki dženi. Jako chyzhu ju tam radži dlēje wobkhowacž, wona to kručje wotpošasa, prajizy, so so teho boji, so so smjehczi a so potom s pomjenšchenej lubošczu do hwojeje hamotnoščje wróczi.

Tute cžežke žiwjenje pač je stónčnje tež jeje cželnu mōž šderdalo! Kajki bēsche jejny wukhod? Wšchi wotkhadanju cžornuchow, kiž bēchu na elefantiasis šchorjeli, so runje s tutej žalostnej cžornostej thorošču nakasch. Šacžrunjež mējesche cžežke bolosče pschětrač, je tola s njewišchēdnej hwěru dale škutkowata, wožebje džeczi rošwuczowata, doniž so dospōtnje njesowesch. Sčtyri njedzele dolho ležesche potom hšchčeje we wotawrienej cžornostej hēče na nabej semi bjes wšchitkeho wotkhadanja a bjes najnusnichich hšchčow. Jako bēchu wo jejnej nušh w mēščje Parambirje hšchcheli, póžtachu po nju cžolmit. Na hnjercž žlaba wróczi so k hwojim. Móžesche so lēdna hšchčeje hibacž. Šejna duscha pač horjesche so s njebjeskej radosčju. Wěsche polna džakowanja a hšwalenja! Tež w mēščje nočnyšche hinač hacž na nabej semi ležecž. Tak je wumrēka. Wječor 30. dezembra 1853 rošjudži njebjeski Wótž, so hnm tuta jeho najšwěrnishcha hšchczobna hwojatoč cžinicž, a wša ju k hēbi do hwojeho njebjeskeho raja. —

Wšchčeje dženkja šteja pod žohnowanjom tuteje Sserbowki jejni potonizy, kiž hēbi jako hwojate namrēnistwo listy hšowaja, kotrež je něhdy hwojim džeczom je hšubinow pralěža s njetowstojnej ruky pišala. Njeje ženje prawje němšzy pišacž nawukla.

Wšchis p o m n j e n j e: So hnm tutu frašnu Sserbowku šejnač, ja to mam so našchemu dobročzelej, knjesej dr. Franzu w Gnadenfeldže džakowacž, kiž je mje kēžbneho cžinit na knihu „Fünzig Jahre unter Tibetaner“, w kotrež pišacžel G. Seyde na hwoju woyku Mariju Lobachež špomni a wučah se nělotrych jejnych frašnych listow podawa. We hwojim pschēdnoschku na Macžicžnem jubileju hnm hižo wušte štyki mjes Bratrowskej Jednoty a Sserbami wušbēhač. Wo nich ma tež tutōn mōj nastawč a drube kiž chzu da-li Bóh, hšchčeje wosjeticž, hšwēdčicž. Wš Sserbja mamy wšchu pschicžinu, pschi šhādžazem jubileju Bratrowskeje Jednoty džakowni byč. C. W.

Zamolwity redaktor: farač W y r g a c ž w Wošacžizach.

Cžiččž Šmolercž knhicžisčezēnje a knihačnje, šap. družstvo s wobmj. rukowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje dželaš
Wšedne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Sserbske njedžel'ske lopjeno. •

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmdlerjez knihicziščezetni a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. i portom 2.50 hr.

14. njedžela po šwjatej Trojizy.

Matth. 7, 24—27.

Wo mudrymi mužu rěczy Anjes. Hdyž hewal čłowjeťojo wo tajkim šlyšcha, potom drje i hromadami k njemu šhwataju, ale žaneje pomozu, žaneje rady ja to, ja čzož tajku pytaju, nje-namařaju; jeno to pščezo šhonja, šo šu tamni mudri došć, jich wo jich pjenješy pščinješć. Wjele nušnišcho, hač k tať mjeno- wany m mudrym ludžom šhodžić, je: šam mudry muž, mudra žona šo šezinicž ša njebiesťe kraleštwó, tať, šo šwoje wěćne šbože na dobry twjerdy šaklad šaložišć, a to šamo šo čzi wšacž njemože. Tuž šlyšchmy to prašchenje:

Mudry muž, mudra žona, nočzyli šo tajki šezinicž?

Šhryštuš praji nam: 1. hdy tajzy budžemy;

2. hdy budže šo pšchede wščem pokafacž, hač tajzy šmy.

1. „Ščtož te moje šłowa šlyšchi a čzini je, teho pšchiru- nam ja mudremu mužej, kiž je šwój dom na škalu wutwarit“. Šo Šhryštušowe šłowo šlyšchimy, to je to přenje, ščtož Šhryštuš wot naš šebi žada, a to je woprawdže tež to najšnad- nišće, ščtož tón wulki Bóh wot naš šebi žadacž móže. Šižom, hdyž njebychmy na čłowjeka, kiž i nami rěczy, čzyli pošluchacž, bychmy i tym wopokafali, šo jeho njecžesćimy. A na Boha nočzyli šedžbowacž? Čzyli woprawdže šebi myšlicž, šo budže Bóh tajke njecžesćenje lubiež dacž, abo šo wón jenož k temu rěczy, šo njeby ničto na jeho pošluchal? Šdy bychmy woprawdže tajzy njerošonni čłowjekojo byli, kiž bychmy šebi tajke myšlili, hižom ta šhwatba, kotruž Šhryštuš Marji dawá, jako k jeho nohomaj na jeho rěč pošluchasće, by jim něšćto druhe dyrbjala prajiež.

A tať čzyli my žohnowanje wot jeho šłowa mēć, hdyž nje- bychmy jo čzyli šlyšćecž? Najwysšće šbože ša čłowjeka žane šbože njeje, hdyž jo šebi njecha pšchizpicž. Tať wostanje tež naj- krašnišće šłowo, Bože šłowo, bjes kóždeho žohnowanja ša čłow- wjeka, hdyž jo do šwojeje wutrobny pšchijecž njecha. Ale ach, jich wjele ani wjazy šwólitwody njeje, wulkeho Boha šlyšćecž, še Samuelom rjez: rěč, twój wotročť šlyšchi. Wjele bliže leži jim druhe šłowo: ščto je tón knjes, šo bych ja dyrbjal pošluchacž na jeho šłob? Štaršchi žadaju drje wot šwojich džeczi, šo bychmy na nich pošluchate, pošluchaju drje tež husto — a druhdy tať jara! — na šwoje džeczi, ale na wulkeho wótza wščitkič, čłow- škič, džeczi njepošluchaju. Na tajkič, kiž šo ša mudrych wu- dawaju, šedžbuja drje čłowjekojo kaž by jich šłowo wěrne šłowo Bože byto, ale na woprawdžite Bože šłowo, na šłowo wěćneje mudrošće nješchindže jim ani do myšlow šedžbowacž. Woni šo drje šami rad šlyšcha rěčecž a mēnja, šo je jich rěč tať mudra, ale teho njechadža šlyšćecž, kiž móže šam wo šebi prajiež: ja šym, kiž šym a budu, kotruž budu. Tež jow płaczi: hdyž šu šo ša mudrych mēli, šu woni blašni šezinjeni. W šwojej blašnosći teho wot šo štorcža, w kotrymž wščitka mudrošć w polnosći bydli, kiž móže šam jim pucž k wěrnemu šbožu pokafacž.

Alle kaž nušne to ša čłowjeka je, šo na Bože šłowo pošlucha, Šhryštuš tola hošeho pošlucharja hišćeje mudreho njemjenuje, praji wjele bóle wo tajkim, šo dom šwojeho šboža na pēšť twari, šo potajkim žaneho wobšćacža, žaneho šaklada nima. Šišćeje jene žada: ščtož te moje šłowa šlyšchi a čzini je, kaž tež hišćeje pšči šwojim dželenju šwojich wučobnikow na to dopomina, hdyž jim pšchifasa: wučeže jich džeržecž wščitko, ščtož ja wam pšchi- kafat šym. Wšćako tež hižom štaršchi hušćišćo štorcža: ja šym

hwojemu džěšču wschitko prajit, ale wono njecha posłuchacz, to rěka, po mojej radze czinić. Woni jara derje wjedža, so ja jich džěčo wschitko wot teho wotwižuje, so po njej czini. To chze tež Bóh. Wón tola k nam człowjekam njerěči bjes wotpohlada, wón nicžo bjes žyle wěsteho wotpohlada njecžini, chze se wschēm, sčtož czini, tež něsčto wěste dozpicž, tež s tym, so nam dawa hwoje słowo hlyščecž. Wón tež niz jeno tehodla k nam rěči, so by naš nastróžil w našim czělňym hrěščnym žiwjenju, abo so bychmy něsčto rjane hlyščeli, kaž druhdy praja: to běšče rjane přědowanje, hlym so prawje na nim natwarit, ale potom tam džeja a na njo sabndu, po nim njecžinja. Potom sa nich tuto přědowanje woprawdže žane rjane přědowanje njeje bylo, woni nje j- su so s njeho natwarjeli. Potom hagle je sa człowjeka přědowanje rjane, žohnowanja polne; natwarjaze bylo, hdyž so psches njo k temu nawabicž dawaju, po nim czinić, hwoje sbože dale na nim twaricž, so bliže dacž dowjesč k wěčnemu sbožu.

Alle njespominajmy, hdyž wo tym rěčimy, so mamy Bože słowo czincž, jeno na to, so bychmy něčto dokonjeli, Bože k- snje džerželi, tež hlybjenja, tež słowa trosčta, kiž so w bibliji namakaju, su tola tež Bože słowo, tež te hame mamy czinić, to rěka, na nje mamy so polnje spusčecž. Wo wjele wješela, wo wjele mēra pschinježu so człowjekojo psches to, so so polnje na nje njespusčezaja. Kaž wjele wjazny mēra by do našich wutro- bow czahnyto, hdy bychmy woprawdže chzyli czinić po tym slo- wje: njestaraje so, wašch njebjeski Wótčez wě, so wy teho wscheho potrebacze. Abo po tym druhim: poruč temu Snje- sej hwoje pucze a mēj nadžiju k njemu, wón budže wschitko derje czinić. Sčtož ma woprawdže tajnu nadžiju a teho dla jemu hwoje pucze poruča, teho njemōže žadny njemēr wjazny strō- žicž, bjes starosčow kaž džěčo psches žiwjenje pōndže. — Haj, niz jeno wo mēr a wješele hžom na sem so pschinježemy, hdyž po jeho słowje njecžinimy, tež wo hwoje wěčnje sbožo. Pschetož to hame potom njesačožimy na njesachodny sakož wěčneho słowa Božeho. Abo na čo chzyli hwoje wěčnje sbože sakožecž, je-li so niz na to, sčtož s wěčnosčje je, na słowo wěčneho Boha? Wěč, dha budžesch žiwj, twoja wēra je cze wustrowila, je tebi pomhala, wona praji a hlybi. Sčtož po tutym słowje czini, sčtož we wēre so džerži ke Šhrystušej Jesušej, sčtož hwoje sbože docžaka wot njeho, jenož wot njeho, na njeho hwoje dowērjenje staji sa cžah a wěčnosč, tōn je hwoje sbože na tu skalu stojit, kiž s wěč- nosčje nuts dožaha do tuteje cžahnosčje, je dom hwojeho sboža twjerdže sakožit, je mudry muž so sežinil. Žadny człowjek nje- twari hwoju kžěžu, kiž dyrbi jemu w tutej cžahnosčji sa jeho cžeto hlyžicž, na njehki pēst; chzemy mudri byč, kaž mohli sbože hwojeje dusche, kiž dyrbi nam we wěčnosčji wostacž, na sachodny pēst jeniskich wēzow twaricž? Tuž dha czinimy w k ō ž d y m na- stupanju po Božim słowje, kotrež hlyščimy, a my so mudri mu- žojo, mudre žony sežinimy, njetrjebamy k tak mjenowanym mu- drym ludžom hžodžicž. —

2. Alle so hlym so tajny sežinili, mamy tež wopokajacž. Hdy dha so to najlěpje pokasa? Zwonkownje njemōžemy to pschezo hnydom tak bješe wscheho widžecž, hacž je so dom na pēska abo na skalu natwarit. Sakkad leži we hlybinje. Hagle hdyž strachi pschindu, so to pokasa. To chze Šhrystuž prajicž, hdyž w pschi- runanju dale rjēnje: „jako nahly desčecž padže a woda pschindže a wētry dujachu a na tōn dom storkachu, wón wsčak njepadže; pschetož wón běšče na skalu stajeny“; wo druhim domje pač, kotryž běšče na pēst twarjeny rěka: „tuž wón padže a běšče jeho pad wulki“. Wobēmaj domomaj hroža te hame strachi a. nēt k so pokasa, so běščaj hinač natwarjenaj a njebēščaj jenak wjele hōdnaj. Tak tež je pola człowjekow. Kaž dolho wschitko derje dže, žiwjenje cžiche, bjes cžěščich domapytanjow wostanje, sda so, kaž by njewērjazy, kiž so wo Bože słowo njestara, so po

nim njeskoži, runje tač derje psches žiwjenje pschischoł a w ži- wjenju wobstač, kaž tōn, kiž so k Božemu słowu džerži. Haj, hlysto tamny po sčacžu dale pschindže, a je sbožownischi hacž tōn, wón so hordži psched tym, jeho hlyano tež sazpiwa. Alle hdyž po- tont cžahy spytowanja a pruhowanja pschindu a wone pschindu sa wobaju jenak derje — hlysto pschindu žyle te hame — potom so pokasuje, so sbože hwojeho žiwjenja njejtaj na tōn hamy sa- klad twariloj. — A tute pruhowanja a domapytanja, to su te wichory žiwjenja, kiž hlysto njenadžijy pschindu, to su nahle desčecžiki srudoby, kiž człowjeka hlysto tač jara poraža. Sčtož twjerdže nještaji na Božim słowje, tōn bēži potom k człowjekam, so by pomoz pola nich pytač. A tola rěka: sakkaty je, sčtož so na człowjekow spučezaja, woni pomhacž njemōža, tōn storki a žalosčji, hdyž pola nich wocžakanu pomoz njenamaka, tōn by chzyl sawutlicž, dokelž wjazny njewē, hdyž by so hlyščecze mohli wobrocžicž. Nahle desčecžiki srudoby torhaju jeho bōrsy jow, bōrsy tam, pschinježu jeho bōrsy na tu, bōrsy na tamny myhl; wón njenamaka, hdyž by jeho noha mohla twjerdže stacž. A hdyž wichor žudneho dnja pschindže, kiž jemu tež pschindži sčtož wscheho teho přecž wosmje, na cžož bēšče so hacž dotal spusčezak, po- tom hlybofo padnje a njebudže mōž wjazny stanycž. Sbože jeho žiwjenja je na pschezo sčazene, jeho sbožnosč na pschezo hlybjena. — Žyle hinač tōn cžahy spytowanja a domapytanja wobštaji, kiž hwoje žiwjenje a sbože hwojeje dusche na Bože słowo sako- žuje. Wón cžuje drje tež, kaž wichory wokofo njeho hōwria, tsche- pota tež pod cžěžkim njesbožom, saccžawa tež tu srudobu, kiž jeho trjehi, ale žaneho sawutlenia wón njesnaje, padnyč njemōže, jeho wēra, jeho dowērjenje džerži jeho kaž se želesnymi pschi- džeržawkami twjerdže na sakkadže Božeho słowa a jeho hlybje- njow; te jeho pschezo sažo trosčtuja, dawaju jemu pschezo sažo nowu mōž, so njesawutli, ale strosčtmy rjēnje: mōj Snježe a mōj Božo, moja skala a mōj hrōd, na kotrehož so spusčezam. A pschindže hrēch, do kotrehož je tež wón padnyč, chze wón jeho do sčazjenja storkicž, dha štaji pod tschizom na Golgacze, k temu so džerži, tōn wola sa njeho: hlyllosč, hlyllosč. A tuž wo- stanje, hdyž so tež hlybofo ponženeho saccžawa, tola trosčtmy a hlywali:

Ja hlym psches Šhrysta krawne rany
Tōn prawy grunt nēt namakak;
Trosčt drubi njeje namakany,
So bych so we nim sadowak.
Tōn grunt mi wěčnje wostanje,
Hdyž wschitko druhe sabinje.

Na tutym sakkadže wón wostanje a njepadnje.

A pschindže tež sa njeho pschindži najcžěščich wichor, wichor hlyjereče a žuda, wón štaji na wotwalenym rowowym kamjenju hwojeho Sbožnika, kiž je tež sa njeho hlyjereči mōž wšak, džerži so k jeho słowu; sčtož do mnje wēri, tōn nihdy njewumrje. Ssnjereč a žud dyrbitaj cžekacž psched nim, tym žiwjenjom, tei prawdosčju. — Tak wostanje dom jeho sboža jemu njehny pod wschitkimi wichorami, kiž mōža jemu jow kaž tam hrosčecž. Wón je woprawdže mudry muž, mudry sa njebjeske kralestwo. Nohzyl so wschitzy tajny sežinicž? Tuta mudrosč je jenicžka prawa mudrosč, kiž wērne žohnowanje pschinježe. Tuž dha njeh Šhrystu- šowte słowo so nam hlybofo do wutroby hrjeba: „Sčtož te moje słowa hlyšchi a czini je, teho pschirunam ja mudremu mužej“. Samjeit. W. w. S. W.

Lutherowe słowa wo bibliji.

Człowjeka słowo je hlyblichki synk, kiž do powētra wujēdže a so bōrsy hlybi. Boha słowo je pač wjetsche hacž semja a nje- bješka, hlyjereč a hela; pschetož wono je mōž Boža a wostanje wěčnje!“

Lutherowa biblija.

1. Pětr. 2, 9b:

**Bóh, „Wótž šwětka“ wěczneho, je
s čžmy naš powolał na šwoje džiwné
šwětlo!**

Šlób: Nět šwal, o dušča, šwal Bože dobroty! ic.

Bšchč jašny klónza wěrnosče Božeje
je s Lutherowym pscheložkom Biblije
šo kšesčžianstwu šajbolit,
šo móže w šwobodže šbóžnej šhodžič.

Immanuel — wschał hešto je wěrzajny;
Bóh s nami! — šwali žyrkej šo šnjesowa,
psches Lutherowy žohnowany
Biblije pscheložk džě wobhnadžena. —

Bě čžmnošč přjedy pokřta kšesčžanstwo;
lud njesnaješče wěrnosče Božeje,
šo bėdowaschě je šlutfami
dobrymi; tola bjes wotpřežinka.

Lud šdychowasche, pod pschahom šakonja
a ewangelij jemu bė šakřny;
psches Lutheru pak šašwěczene
jemu bu njesjeste šwětlo prawdy. —

Immanuel, Bóh s nami je! — šwalicž šmė
nět žyrkej Boža we šwětke šhodžaza,
kž jej bu šnowa wobradžene
s Bibliju; žiwjenja žóřkom wěcznym. —

Jehovah našča móž a našch šerlusch je,
a šbožo našče bu jeho pošelstwo
to šbóžne, šo šmy wumoženi
s poklecža k šwobodže Božich džěčži.

A herbštw dostacž šwjatych we šwětke nam
šo dyrbi jónu w bydlenjach pokoja
psched woblicžom a stolom Božim,
hdžez halelujah šo wěczne špěwa.

Tam šwětlo šbóžne po wschitkej čžmnošč
šo čžapnej tudy wulwa wobstajne;
„Wótž šwětka“ wěczneho wschał Bóh je
žóřko a študžěn ša wumoženyh. —

Štut Lutherowy wostawa njesmjertny
taš ša wscho čžłowštw, dokelž je Biblija,
psches njeho ludu pošicžena,
žiwjenja žóřko a študžěn šboža.

— **Duž**, kšesčženjo, šo radujmy wutrobnje,
šo jašni „šwětlo wěczneje šwětkosče“
nam s Biblije šo na pucž domoj
a s dobom k herbštwu tam pschekřajnyh! —

A šhodžmy w šwětke žiwjenja šbóžneho,
kž se šłowa šo pošicžža Božeho
na čžět nam psches wschě bėdy čžajša;
wodžer wschał k šbožu je Bože šłowo! —

S nim žohnowani w Bošy šmy bohacž
a mamy šawdawš šwobody wěczneje,
tu hižo uošřjedž wscheho horja
k šbóžnosčži wěcznej šo pschihotujo. —

Lutherowe šłowa wo bibliji.

„Bóh je nam šwoje šłowo dał; w nim je nam bohacž šje-
wit, šchtož dyrbimy wo nim wjedžecž, džeržecž, wěricž a čžeho šo
nadžijecž. Šo tutym dyrbimy šo šložowacž! Šaš njemožemy
šo mylicž!“

We klóštrw w Erfurče namaka mnich Martinus bibliju
we šacžanskej rěčži. Reformator Luther je ša šwój wulžy wožny
nadawš měł, tutu bibliju šwojemu luděj w macžernej rěčži po-
dacž.

„By-li to Boža wola była, šo by jenož tuta kniha była we
wschěch jashkach, rukach, woczach, wuschach a wutrobach“, taš
Luther šam psche, a šo nadžijesche, šo „budže to teho pižanja
mjenje a teho študowanja a čžitanja w šwjatym pižnje wjazy
a ša to tež wscho druhe pižanje bóle k šwjatemu pižnje po-
wjedže!“

Pschezo bė wón na bibliju pošawoat, šo šam na nju po-
wolał, nětk dyrbjesče ju wón žytemu luděj do rukow dacž.
Přjedy dyrbjesche lud wěricž. „šchtož žyrkej wěrijesche“, — taš
Luther šo šam wupraji, nětk dyrbjesche lud šo šam w bibliji
wobhonjowacž, hacž to tomu taš je, kaž wón šam a čži, kž s nim
jako nowi předarjo wustupichu, to předomachu.

Tola bibliju, žylu bibliju do druheje rěčže pscheložicž, to je
hobřiti nadawš a nimo teho jene wulžy šhutne a šamotwjenja
polne džělo. Pschetož kaž pscheložk, taš šaložk luda, šotryž pra-
tešty biblije njerosumjesche; by-lni pscheložk wopacžny a mylny
był, by to tež šaložk luda a jeho wěra a tež jeho žiwjenje bylo.
Prateštaj biblije šaj hebrejška rěčž ša šary šestament a grichiška
ša nowy. Šacžanska biblija, šajtuž ju šatoljška žyrkej pod mjenom
Vulgata wužiwasche a hiščeže wužiwa, njeje pratešst biblije ale
hakle pscheložk s šamneju štareju rěčžow. Vulgata bu wokoło
lěta 400 po šhr. narodže wot šieronyma šhotowjena a wot žyrč-
wineho šonzila romiško-šatoljške žyrkwe w Triencže 1546 s nowa
ša jenicžki prawy w šatoljškej žyrkwi šlacžazy pscheložk biblije
wobkrucžena.

Hacž do lěta 1521 bė Luther w štajnym wojowanju je psche-
čžiwnikami štal a bė džěla jara wjele měł. Šako s Wormiša do-
moj jėdžišče, bu wón w nožy wot 3. k 4. meji w šěžu pola Alten-
steina nadpadnjeny a na hřód Wartburg dowjedženy. Tutón
dyrbjesche Lutherej, wot šhěžora šastoreženemu, wuškowanka byčž.
Šako „Junter Jörg“ tam pschebhwajo namaka tam měra a po-
koja po wulkim napinanju a njespschewazej hanjenžy. Šaš mó-
žešče šo šnutsłownje a šwonkownje pschihotowacž na to wulke
džělo pscheloženja biblije a móžesche jo tam tež šapocžecž a s wul-
teho džěla dokonjecž, pschednyšchēm nowy šakon. Wón šam wu-
šnoje: „Nětk našonju, šchto to rěka: pscheložowacž a čžehodla šebi
ničtón hacž dotal na to šwěrit njeje!“

Tole pošlednje njesrošmniš wopał. Pscheložkow biblije do
němškeje rěčže tu hižo bė. Biškop šsilas, taš šo nam powě, je
jako přeni bibliju do germanškeje rěčže pscheložik, do rěčže šwo-
jeho luda, šotryž bė lud Šotow. Bė to wokoło lěta 350 po
šhrystužu. Wot tuteho pscheložka šu šbytki hacž na dženkřišči
džěn wukhowane. Šako Luther na Wartburg pschidžže, bėchu
hižo wjazy němšich pscheložkow šhotowjeny a šamo tež čžiščža-
nyh. Šle šajšich! Bė to šacžanska biblija, šłowo po šłowje do
němškeje rěčže pscheložena a to do jeneje, šotraž njebė ša lud šro-
šmliwa. Šehodla njedobychu šebi tute pscheložki lud. Šud pak
dyrbjesche bibliju dostacž! A tutu bibliju ša němški lud je Luther
pscheložik a luděj dał.

A tomu je wón na pomož šwolał tež wschěch pschecželow a
wėdomoštny h muži. Wošebje šary šakon se šwojeje hebrejški
rěčžu bė wulka čžezža, dokelž bė hebrejška rěčž mašo šnata. Tola
šaklad a šaložk a šłowne džělo je Luther šam dokonjał a to pschede
widčēm we šamotnosčži hřoda Wartburg w šymje lětow 1521-22,
doniž potom šo w tydženju do šnvocavit do Wittenberga wřo-
čžiwšchi, tam dale njedžetasche a džělo taš šaloko dokonja, šo
móžesche 21. šeptembra 1521 we Wittenbergu přenja němška
biblija wuicž. (Šofracžowanje.)

Zyrkej a stat.

A jubilejej Lutheroweje biblije?

Dyrbimy snanjeschto praschenja sady tuteho słowa stajic, dofelz bo nam nochze wćricz, so je to i wotpohladom cžinjene a wošjewjene w septembrje 1922 we: „Verordnungsblatt des Ministeriums des Kultus und öffentlichen Unterrichts für den Freistaat Sachsen“ a to hiščeže runje k 1. septembrej, po tajkim k 1. dnjej jubilejnego měřaza, sčtož tu podawamy:

„Na šwjatych dnjach, wot stata njepršchipósnatych, njeřmėdža bo w pschichodže na žady n pad ani wučerjo ani šchulerjo wjazy wot wopyta šchule wušwobodžicž tehodla, so bnych bo wobdžělili pschi nabožnych šwjatocžnosćach šwjateho dnja.“

To je ta najwažnišcha řada teho přenjeho tam na 126. strowe wošjewjenego wufasa. Tón druhi na šamřnej strowe stejazy wufas ma řo takle:

„Bo artiklu 148, 2 wulkostatneje wustawy ma řo pschi rošwucžowanju na šjawnyř šchulach na to ředžbowacž, so řo řačucža **hinakřmřlenyř** njeřranja. Na řařožku tuteho postajenja řo ř tuty wufaze, so ma řo w šchulach i wotkach nabožnych hodžin wšchitko wuwostajicž, psches cžož wobř řo nękajři nabožny wliw wufonjecž. Nutřnosće, modlitwy a zyrkwine řhřlusiře řu jenož řa nabožne hodžiny dowolene. Wowschitkowne wuhotowanjaja šchule, řaž řwjedjenje w šchuli, pschijimanje a puřchćenje řchulerjow, řapofasanje a puřchćenje wučerjow a podobne, njeřmėdža řaneho zyrkwineho abo nabožneho řasa męcz ale dyrbja řo řař wutworicž, so mōže řo řo řōždy wučer a řōždy řchuler wobdžěllicž bjes teho, so jeho tehodla řwėdomnje wobřkoržuje. — To řamřne řlacž řež řa wutworjenje řastojniřkich řhromadžiřnow wučerjow.“

Pod wobřmaj wufasomaj řteji: „Ministerium des Kultus und öffentlichen Unterrichts“, a wudate je woboje w Drježdžanach.

Drježdžany řu řlowne męřto řařteje, řeje řařteje, w řotrejž řo řšched 400 řetami řeformazija řapocža, w řotrejž řšched 400 řetami runje w septembřu Dr. Wlarcžin Luther řwoju bibliju w nęmřkej řecži wuda, w řotrejž w tuty řamym męřazu septembřu tuteho řeta 1922 ewangelski lud řwjecži jubilej tuteje biblije, řaj jubilej řyřeho ewangeliona!

Nočzemy dženřa řednacž wo tym, řacž řo řon abo řamny řapagraf wustawy řada abo dowoli abo řařaze, wjele bōle řo řrařchamy: řchto řraja k řemu řo řařchi řarřchi wřchitzy do řhromady, řchto řraja řo řařchi ewangelszy řarřchi wobřebje? Džęczi, řotrejž do řchule řhodža, řu řola řařchich řarřchich džęczi! A řchto řraja řo řařchi wučerjo k řemu? Dže řo řola runje řař wo wučerjow řaž wo džęczi!

A njeřrbjeli my řaneho družeho puřča a wupučža męcz a namacž, jeneho mamy dženřa řižo, jeneho, wo řotřymř řrajimy, řo wōn je řon přeni a řon řuny a řon řrawy, na řotřymř nam niřtōn do puřča njeřtupi řhibu my řami, a řo je: **Dom, řwōjbný dom!** A w nim ewangelskej řarřchej, řšchecžanřkej řarřchej, řšchecženjo do řyřa! A řšched nim řwōjbnu blido, řařo řomjazy wotřar řaž řomjaza řlęřka řaž řomjazy wučerřki řtol! A na tuty biblija, Lutherowa biblija w macžernej řecži!

řdyž nęchřōřkuli řacž řotal řo řdalowal řwojeje biblije, ř řiwkoseřu řpominal na jubilej biblije, nęř dyrbi, dyrbi řōn řobuřwjecžicž biblije dla, řwoje dla, řwojich džęczi dla, řwojehu řuda dla. řSnadž dyrbimy do řyřa džakowni bęcž, řo řař řař a řařo řař k nabožinje, k wěřje, k bibliji, k modlitwje, k řohu wōřaja! řSnadž řařke wōřanje řšches řařke wufasy řich wjazy řwōřa řacž řředowanje i řlęřki. řo by nam a řařchemu řudej řutōn jubilej řař ř nowa řyř ewangelion!

To řlowo dyrbja wostajicž

A řanoh' džaka dōřacž;

Bōh řže řař ř duchom wobřaricž,
W řej bitwje řřchi řař wostacž;
řdyž wōni wōřmu nam
Wřchē cžakne řubka řam,
řha ř řeho řimaju
Wřchak ničō k řęřchemu,
řam dyrbi njeřjo wostacž.

S blifa a i daloka.

Džen ewangelskich wōřadow řēmřteje (Deutscher Evangelischer Gemeindetag) wotně řwoju řetnu řřhadžowaku 12. a 13. septembřa w řubiju. ř tutej bē ř dořom řa řubijřki a řudyschřki zyrkwiny wōřřeř diōzeřanřka řhromadžiřna řjednocžena. řo, řchtož řař džęřa, na dnju řařcheje Biblije, ř džęřa řubijřkich řhromadžiřnow řajimuje, je řo, řo řo řam řjednocženi řastupřerjo je wchęcž řōncžin řařcheje řařteje w jenej mřřli wuřnachu k Bibliji a wobřebje řež k Bibliji řařo řařožkej wocžehnjenja a wufubljanja řařchich džęczi, řařcheje řlodžiny a řuž řař řyřeho řuda. řlowna řhromadžiřna, 12. septembřa řopofdnju wotmęřa, džiwawře na řo; we wjecžornej řhromadžiřnje řamřneho dnja řřchija řo řeřoluzija k řemu, řotřaž řo w tuty dnjach w nowinach wōřřewi. řo bē jena wotmōřwa na wufas řařcheje wřřchnosće řřchecžiwu řiliji a nabožinje! řad řařchimi wōřadami a řad řařchimi wōřadnyimi řo nęř ře, pod řutu řeřoluziju, pod řute řiřne wotmōřwjenje řwoje řōřne mjeno řajicž řšches řkuff! A řutōn řkuff ma bęcž řo do řkuffa řajene řlowo řařcheho řuthera:

„řlowo dyrbja wostajicž
a řanoh' džaka dōřacž!“

řdže a řař řo cžinicž, řo řo řadle njeprāřchej! řo řubjeneha řačřřchecžā cžini! řšchecžan, ewangelski řšchecžan, ewangelska řšchecžanřka, wōni řšchecžo wjedža, řdže řo a řdy řo a řař řo! A jena ewangelska wōřada řo cžim bōle! A řařchi řerbřzy ewangelszy wōřōřo njeřřu řenje, řdyž wo Bibliju džęřche, cži řōřłedni bři, ale cži přeni řobu, řiž řu k njeř řtali, řo k njeř wuřnawali, na řju řo řařōřowali! řhzemny my řařchich ewangelskich řerbřřkich wōřōřow njeřōđni bęcž!? řola niřdy niř! řuž džęřa, na dnju řařcheje Biblije, řařcheje řařchemu ewangelsřemu řudej do řuřow dateje Biblije, řōřōřmy my řwoju řrawizu řšched řōřim wobřčom na řwoju řomjazu Bibliju a cžimny řa řebje, řa řwōj řom, řa řwoje džęczi, řa řwoju ewangelsku zyrkej řo řwjate řli řjenje:

Biblija, řařcheje wěřy řōřlo!

Biblija, řařchoh' řiwjenja řařōř!

Biblija, nam řrōř we wōřowanju!

Biblija, nam řrōřčřt we řarowanju!

Biblija, řa řiwjenje nam wōdžerřka!

Biblija, řa wumřęcže nam dořbęcže!

Biblija, řej' węcžnosće nam wōřřosć!

Biblija, řiž wot řohu, wot řesuřa!

Biblija, řy, řy wjedž řař k řohu, k řesuřej!

Biblija, řy řoja, řařcha Biblija!

řiřtowanje. ř. w řl. řa 15. p. řr. — ř. w ř. řa 16. p. řr.

řiřtowanje cžišchęcžerņje. řžęřo w cžišchęcžerņi wřchędņje řoře. řyrbimy cžāř wuwuřicž. řofelž řutōn řdžen řařcžišna řšchepōřdže dōřđže, dyrbřachmy řo řami řaracž, řo by řōpřenřo we řrawym cžāřu wuřřlo.

řamolwity ředaktor: řarāř řhřřgacž w řōřacžřach.

čžišchęcž řsmolerjeř řnibicžišchęcžerņje a řnibāřņje,
řap. družřtvo ř wōřmj. řuřowanjom w řudyschřinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knižiczišćežetni a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. s portom 2.50 hr.

15. njedžela po šwjatej Trójižy.

Lišt na Galat. 5. 25 a 6. 10.

Tak někotre srudne křěrlusche šo dženska spěwaja niz jenož wo hospodarskich, ale wošebje tež wo duchownych nufach čaša. Duch, kotryž powšchittownje w našchim ludu knježi, njeje wjazy duch wótzow, něčzišchi narod je hinaschi. Šchtož je pola našchich wótzow a prawótzow hišćeje najšwjeczischa naležnosć była, šo bohuzel wot jich wjele wotpokafa. Jesuškowe praščenje, s kotrymž šo na čłowške šwědomnje wobroczi, njewěsće dha, kajkeho ducha džěči wy šće, šo wot jich wjele, kiž šu tola na Jesuškowe mjeno hišćeje křěčeni, wjazy polnje njeróšymi a tehodla tež njewobkědžbuje. Pšchi tajkich šłowach šo nimo dže.

A hdžež šo hišćeje pola tak někotrych, kiž křěšćenjo byčz nochzedza, skutki křěšćianškeho smyšljenja stanu, šo tute skutki njedokónjeju, dokelž k temu lubošć Jesuškowa nuczi, ale to šo wudawa jako plód dobrych čłowškich počinkow. Pšchi tym šo wschať žyle šabudže, šo šu tajke dobre čłowške počinki w našchim čašku šlónčnje jenož hišćeje šejěwki křěšćianškeho smyšljenja našchich wótzow. Pšchispomnjene pať budž šobu, šo je, hdžež šo tajke skutki štanu jako, kaž šo wudawa, plód dobrych čłowškich počinkow, s nimi husto došć čješćelatomstwo abo šebicnosć šjednocžena, tak šo žaneje křwaly hódne nješku.

Alle hdžež hišćeje woprawdže dobre čłowške počinki šo pokafaju, njenadeńdžesť jich, křiba jenož pola jara maľo ludzi, kaž bohuzel licžba woprawdže šwěrných křěšćianow tež pšchezu bóle a bóle wotebjera. Šotry dyrbi pšchi tajkich wobšejnosćach tehodla přeni a najwažnišchi nadawť

křěšćianškeje žyrlwje byčz? Nicžo druhe hacž to, šchtož japoschtoť Pawoť we šwojim lišće na Galatškich praji: Křěšćenjo! Šmy-li w Duchu žiwi, dha křodžmy tež w Duchu! Tehodla

1. Njebudžmy prošneje čješće lakomni, kóždy njeh špyta šwój skut!

2. Pomhajmy horje tym padnjonym bratram, njeh jedyn nješe teho drugeho wobčežnosće!

1. Njebudžmy prošneje čješće lakomni, hdžež jeno jedyn drugeho wabimy a šebi mješ šobu šawidžimy.

Tak, kaž s žyła lišt na Galatškich, je tež wobdžělenje našcheho teksta. Pawoť šnaje ludzi a wobšejnosće, šnaje čłowške wutrobny. Teho dla móže wón k nim tak rěčezč kaž rěči. Tehodla wón tež wě, hdže křień wšcheje šchłody leži a hdže ma šo s polěpšchowanjom šapoczecz. Čhješch-li pať w Duchu žiwy byčz, dha s přenja nawukń prawje ponižny byčz! Pawoť warnuje pšched čješćelatomnosću. Alle njepiša dha Pawoť na křěšćianške wošady? Nje-dyrbjala tajka čješćelatomnosć pola wučomnikow škryšćio-wnych, pola křěšćianow njemóžna wěz byčz? Šo jedyn drugeho wabi se šwojej hordosću a jedyn druhemu šawidži šbože abo čješć? Še dha k temu někajka pšchicžina pola jeneho jenicžkeho? Šabudu dha wšchitzy tajzy, šchto woni pšched Bohom šu, a šo tola s luteje nješakřuzeneje Wojšćeje dobroty a šmilnosće šu dostali to, šchtož móže jim jenicžzy pomhacž a jich šbóžnych čžinicž? Křěšćian-nam japoschtoťkich wošadow hrožesche wulki štrach: Tučzi ludžo, kiž bědu kaž dotal pšchezu jako džělacžerjo a šchłowoje potłóčeni a tehodla w žiwjenju tež dale nicžo nje-

placząchu, nadeńdżechu nětk nienadźuży w sebi wschelatore duchowne dary. To pał móžesche jich hordnych a częsczelatomnych czynić. Psched tym warnuje jich Pawoł; pschetož to steji napscheczimo křesćijanstemu duchu, kotryž je tola najprjedy duch ponižnosće. Wšcha częsczelatomnosć dyrbi cźlowjeka hordeho czynić! A njepokasuje šo cźlowjek tať jako žyle něščto druge hač wón woprawdže je, njepšchindže wón, hdyž chze sebi šwęczić se šwětkom šwojeho ducha, pschezo dale precz wot šwojeho Boha? Duch hordosće njeje woprawdže Boži šwjaty Duch, Duch Knjesowy; pschetož Jesuś je był s wutrobny ponižny. Tehodla hladaj šo, šo šo njeby šam šjebał. Kóždy šwoje brěmjo šam ponješy!

Šwjate pišmo nam praji, šo je wscho, ščtož činimy, něščto nježy. Hdyž to s nowa pschezo šašo pšnajemy, budže našcha wutroba mała a ponižna. A jene pschikłowo naš warnuje: ščtož steji, tón hladaj, šo njepadnje! A japoschtol Pawoł w našchim telšce naš napomina: Pohladaj šam na šo, šo by tež špytany njebył a we 3. šchtucžy nam pschwoła: Šeli šo šo pał někomu šda, šo wón něščto je, kiž wón wschał nicžo njeje, tajki šjebie šo šam we šwojich myšlach. W kóždym padnjonym bratru steji psched tobu to šłowo napišane: Wachujće a modlće šo, tať šo wy do špytowanja njepšchindžecze; duch je hotowy, ale cželo je šłabe. Křesćenjo maja sebi pschezo prajicž, šo šo nimaju pschihotowacž jenož na tutón krotki cžaš šemšeho žiwjenja, ale na wěcžnosć, šo bychu Boži byli. Wščitka šamotřwalba a hordosć potom šama wot šo pschestanje, a hdyž šo měriny s Jesuśom, tutym džěscžom Božim teje wěcžnosće, šo wschitke našche škutki šdadža byčž kaž šhlódt, kotryž šo minje, hdyž šlónzo šwoje prubi rošeczele. A ponižnje budžemy šo potom wušnacž, šo wschitko, ščtož šmy a mamy, cželuje a duchownje, je a wostanje dar Božije hnady a šmilnosće.

2. A tať njedyrbjalo šo to nětk tež polasacž w našchim žiwjenju s našchimi šubucžlowjekami? Dyrbi tón šarisejški w naš, tón štajnje rudžazy, dale knježicž? Njebudžemy, hdyž šo jako džěczi Bože cžujemy a w Duchu křodžicž chzemy, psched nowe nadawki štajeni? Pschetož ščtož Boh na tebi cžini, chze wón tola na druhich tež wažicž! Boh tola na našchich šobucžlowjekow tež šabyčž nochze. W pschirunanju šmilny šamaritiški šo šmili nad pol morwym, měšnik a levita pať džetať nimo. Komu pschirunašch šo ty?

Prěnje japoschtolške wošady běchu žiwe wošady. Žiwe wošady, to je, ščtož my tež w našchim cžašu špytamy. Žiwe wošady a živi křesćenjo budža pať tam šo namafacž, hdyž Jesuśowy duch woprawdže živy je. A kóžde křodjenje w duchu šo pokasuje we wopornowej a t pomozy hotowej lubosći. Lubosć wschał dyrbi někocho mēcž, kotrehož lubuje. Ale njeje to pola cźlowjeka s wjetšcha pschezo šamšna paršona, na kotruž šo wscha lubosć počahuje? Pawoł nam praji: Dubi bratřja, hdy by něhdže cźlowjek wot někajšeho pada pschekhwatany był, dha pomhajecze jemu šašo horje s cžichim duchom, kiž wy duchowni šce. Nječ jedyn nješy drugeho wobcžnosć, dha budžecze wy tať Křistuśowy šakon dopjelnicž. A nětko pohladaj do twojeho žiwjenja! Niewěš wjazy, šo je šo cži to pschi twojim wěrowanju prajiko? Nještaj sebi tam šlubiloť, šo chzetaj hromadže wobcžnosće žiwjenja nješcž? Štaj to tež cžiniłoj abo je kóždy šam šwój pucž wschol a drugeho šameho wostajil se šwojim brěmjenjom? Abó je jedyn

druhemu cžezu powjetškil psches šwoje šebicžne waschije? Dokonjane wschałžane mandželstwo njeje, dha sebi šlubtať s nowa pod tutym šłowom Pawołym to: Chzemoť hromadže w Duchu křodžicž a nješcž jedyn drugeho wobcžnosć. A wy džěczi! špominajecze pschi tutym šłowje na waschich šarschich. Jako běšcže mali, šu šarschi wam wschitke wobcžnosće nješli; nětk šami wěšce, telko prózy a džela šu s tym mēli. Šarschi šu pať šnadž we wyšokich lětach, a maju šo se šwojimi wobcžnosćemi bēdžicž. Njedyrbjeli nětk wy jim jich cžezu šobu nješcž a po móžnosći jim žiwjenje lohke cžinič? A tež hewať: kóždy ma nješcž na šwojich cžezach. Tu mamy jedyn druhemu pomhajč, jena šwójba drugej, jedyn šchtant druhemu — tať budžemy Křistuśowy šakon dopjelnicž. — Tola tať mało bohuzel šo to dženska špšnaje? Tehodla tute bēdjenje jenotliwych woschtow — šnamjo šłoncžnje, šo ludej pobrachuje křesćijanški duch. Kať je tola Jesuś pomhaj cźlowjekam a horje pomhaj padnjonym? Wot njeho móžemy prawe šadžerjenje pscheczimo bližšim nawuřnyč. Šětr, kiž běšce jeho šapřel, Pawoł, kiž běšce jeho pschescžehať — wobaj štaj šesnałoj jeho wutrobu, wobemaj je horjepomhaj. Šłonikam a hrěšnikam njeje hrošyl se šłowami, ale nowu wutrobu je jim dať, šo móžachu šlo pschewinyč. Wucžobnikam, kiž chzychu na šamaritiških šo wječicž, jako jim tucži pucž psches jich kraj šakasachu, wotmolwi wón: nje wěšce dha, kajšeho ducha džěczi wy šce? Šišcže pschikład se šarych cžašow. Łazedaemoniškemu šakonšawarjej Šyurgej běšce jedyn jene wócžko wubił. Jako bēchu teho popadnyli a Šyurgej pschepodali, šo by jeho křostať, da wón jeho derje horjecžahnyč, šo by dobry a šprawy muž był. Po lětach štaji Šyurg jeho ludej šašo prjódť a praji: telko šce mi pschepodali jako šłóšnika, ja jeho wam wróczo dam jako šprawy a wobhladniwego muža. Běšce hižo w šarym šakonju pišane: lubuj šwojeho bližšeho jako šam šo, dha placži džěcžom noweho šluba Jesuśowe šłowo: šo byšcže šo mješ šobu lubowali, kať ja waš lubowať šym. To je šnamjo Jesuśowych wucžobnikow. Ščtož šwoju wutrobu šamnje pscheczimo tutemu šłowu, pscheczimo nusy šwojich šobucžlowjekow, tón njeje Jesuśoweho ducha, njeje křesćijan. Tehodla, chzemy to byčž, šmy w duchu živi — dha křodžmy tež w duchu!

Šamjen.

Lutherowa biblija.

(Šłoncženje.)

Kajta bē to nětk kniha, tuta prěnja němska biblija, abó lěpje nowy testament?

Bē to šhětro wulka a tołsta kniha; jeje pajera tołsta, twjerda, jeje pižmiki wulke, tať šo móžesche je tež wotka bjes nawocžow abó bryle cžitacž, — jeli šo do žyła na tutón kumšcht cžitanja wuštejesche. Šopjenčow mješesche 222 abó 444 štron, kóžde šopjenčto něhdže 4 křoč tať wulke kať šopjenčto našchich nowych biblijom. „Das Neue Testament Deutsch“, to je napišmo na prěnej štronje. Cžišcžana bu kniha we Wittenbergu pola Melchiora Lotthera, — potajkim Lutherowa bilija pola Lotthera. — A šhotowjena a wudata bu 21. septembra 1522, tehodla tež jeje mjeno: Septemberbiblija abó Septembertestament. Kať podobnje nětkle w bibliji, tať namafacž tež w tutej prěnej hnydom pschi špocžatku: jenu prjedyřecž. Šo tutej pschindže hišcže jedyn našstawł, w kotrymž je rošpišane, kotre šu te prawe knihi noweho šakonja. A potom pschindu jenotliwe knihi, tola pschezo štoro ma kóžda kniha jenu wošebitu pschedrēcž prjedy šo. Wošebje rjana

a potvrdžaza je ta k listej na Romstich. S tutymi pschidawkami dšpšche Luther čitarjam to rojjašnicž, sčtož kniha wobschijesche. Wot 30 lětneje wójny sem buch u pať tute pschedrěče s biblije pschi čiščezju wurwostajene a wošebje woczisčezane.

Něšcto rjane a wošebite pschi tutej bibliji, kotraž je jena rjana a pětna kniha sa čzaš přeněho knihicziščezanja, šu wulke pišmiki pschi spoczatku wotdželow, tak na psch. to D pschi sapoczatku ewangeliona Mattheja; tutón pišmiki je tak wulki a tak wurwolanu, so psches 14 ryncžlow šaha. Něšcto podobneho namakaš tež hiščeže w starých biblijach, kotrež šo tu a tam w šwójbach hiščeže šhowaju.

Šaž šo pišche, je jich 34 tutých přenich senptembertestamentow šdžeržaných, šnadž hiščeže tež wjazny, wo kotrymž hiščeže nihtón ničžo njewě, tež wobšedžer niz.

Tola niz tuteje rjaneje stareje knihi dla nješwječiziny my dženska 400 lětny jubilej, ně, wjele bóle wopominamy my dženska tón tak žohnowanja polny skutk, šo bu biblija němškemu ludej w macžernej rěči data a tak jemu kaž tež psches njón našchemu šerbsškemu ludej wotewrjena studžen wulkeho bójškeho šjewjenja. Našch šerbski lud je s tuteho žórka čžerpať a čžerpacž dšrbjať, do niz jemu njebu data šerbska biblija. A tak my ewangelišny Ššerbja, šwoju šerbsku bibliju w rukomaj, šwječiziny tutón jubilej w jenej myšli hromadže s ewangelišnimi bratrami a šotrami němškeho luda a to džakapołni pschecžitwo Bohu, pschecžitwo Lutherej — a nješabudžmy, pschecžitwo wschēm, kiž šu tak abo hinať pomhali k temu, šo wo nami plačzi to, ščtož Pawoł pišche Šhimo tejej w druhim lišče. „Dofelž wot małosčze šwjate pišmo wěšch, móže čže to šame rostwucžicž k šbóžnosčzi!“ Tuž dajmy my šami šo rostwucžicž a starajmy šo, šo by tež wo našchich džěčžoch a džěčžidžěčžoch rěfacž mohło: „Dofelž wot małosčze šwjate pišmo wěšch!“ —

Starý šakon pschepoda Luther 1524 do čžiščezja, tola niz žyly hiščeže. Šatle 1534 bě žyła biblija k přeněmu rasej w němškej rěči čžiščezana. Přjedy pať hacž Luther wócžžy šandželi, bě jich 253 wschelafich čžiščezow hotowných. Šawěšče žohnowanja polny skutk! Šo by tež žyly lud žohnowanje s tuteho žohnowanja brať! — —

S blisťa a s dalofa.

— Ššwjedžen 75 lětneho wobšacžza ew.-luth. žyrkwoje wo Klětnom. Njedželu, 10. sept. Klětnanška=štarolutherška žyrkej šwój 75 lětny šermušchny šwjedžen šwječesche. Dny do šwjedženja běchu mrócžne, desčezojte a na dnju po šwjedženju šo desčezit nimale wot ranja hacž do wječžora s mrócželow lišesche, ale runje džěn šwjedženja, luba njedžela, bě jašna, šlónčžna, pschecželna. Šižo rano šahe šo šlónzo psches mrócžele, kiž šelenu, lubu šerbsku holu pschikrywachu, pschedobhwasche a bóršy bě šurjawa šahnata. Čžyšche jašne šlónzo na nješjestej módri. Še nam wěščežer hycž wo tamnym šlónzu:

Kiž nihdy njehašnje

A wěčžnje wostanje:

Našch Šesuš, našchej dušche trošcht,

Našch pomozniť a šwjaty lóšcht?

Šandžena njedžela je dopořafata, šo je w Klětnanškej, lutherškej wošadže hiščeže wjele šwěrných šlawow, kiž šwój Boži dom s wutrobu lubuja a še. Šotrymž je Bože šlowo hiščeže šhlěb žiwjenja. Šo s džěla jara dalofich pucžach s hole, ale tež s měštom běchu šemšerjo pschikhwatali a wot ranja hacž do wječžora šu špěwali a Boha šhwalili a na přědowanje a Bože šlowo še nutrosčezju pošluchali. Džen bě psches wošadnu lubosčž jara derje pschihotowanu. Šyrkej bě šo šwonšownje a šnutšlownje

wobnowita a bě krašnje s pletwami, palmami a wěnzami wudebjena. Šižo do šerbskeje Božeje šlužby, kiž šo rano 1/29 hodž. wonkach psched žyrkwoju šapoczja, žyła čžrjoda trubarijom na šwójich trubach šhěrlušche trubjesche. Wošadny šarať Biehler mějesche šawodnu, šermušchnu liturgiju, na čžož dolholětny něhdušchi šarať Klětnanškeje a Wufrancžanskeje lutherškeje wošadny, knješ šarať em. Urban s Šhróstawu, našch šnaty šerbski šhěrlušchet a špěwar, na šakadže 118, 14, 17 a 24, 25. psalma wošadu šluboko natwari, šwjedžen šawoni a wschē šwoje myšle a pschecžja ša wošadu a wschōn šwój hnuty džak Bohu do radošneho šišynka šjednoczi: Šošiana! Šaleluja! Šamjen. Šoža šlužba bu dopořdnja, kaž tež popořdnju pschezo šašo psches špěwy s šhora abo šhorale trubarijom porješšena.

Ššerbste šwjedženiske přědowanje mějesche na šakadže 26. psalma k. šarať Domajška s Budeštez, kiž bě hižo psched 25 lětami wošadže jako přědar pschi 50 lětным žyrkwoškim jubileju šlužit, mjes tym šo bě němške přědowanje k. šarať Šachšchneider, kiž bě wo Wufrancžizach Urbanowy potomniť byť, na šo wjať. Wošada s wulkej nutrosčezju na šwědčezanja s Božeho šlowa šedžbowasche. Šo šerbskim kaž němškim šemščenju wošada postanymšchi, najpřjódžy žony a potom mužoj, šwój džakny wopor na woltať šadžechu, kotrehož wurwoschť nam šnaty njeje, kiž pať bě wěšče jara bohaty.

Šo pološišchej pschewaržny šapoczja šo popořdnju 1/23 hodžin popořdnischa šwjatocžnosčž s přědowanjom k. šarať Přiegela še Šhorjelza. Šyrkej bě, kaž dopořdnja tež popořdnju polna nutrných šemšcherjom. Móžnje šhěrlušche psches šwjatnižu šchumjachu. Šaž běchu na šwjedženiskim dnju Ššerbjo w žyrkwoi přěnje šlowo měli a Bože šlužby šapoczeli, tak mějachu tež pošlednje šlowo. Ššlyšchachmy je erta šararja Urbana šajimaty pschednojcht wo Šilianu, něhdušchim přěnim šerbskim šararju wošadny, šlyšchachmy wo jeho žiwjenju, wošebje pať wo jeho literarnym, šhěrlušcherškim a dušchepastyrškim džěle. Šadžijamy šo, šo šo pschednoschť dalšchej šjawnosčzi w Šlowinje abo wo Šomhaj Bōh poda. Wobšamšnenje žyrkwoškich šwjatocžnosčžow mějesche na šakadže 1. Šor. 13, 13 šašo dopořdnischi šwjedženiski přědar w šerbskej rěči. Šež wječžor je šo wošada hiščeže šesčla. — Džen nam w lubym dopomnječžu wostanje. Še džěn natwarjenja a pošbēhnjenja ša wschēch, kiž šu šo wobdžělili. Šože šlowo je s nowa šwoju móž na čžlowjeskich dušchach wopořasalo. Šnujaza lubosčž holanškich šwěrných, wěrijaznych šlawow je šo šjewita, a tola šo tež tam, kaž wschudže druhdže, šly nješpschecžel do domow a šwójbow dohyla. Š. rta něšotrych šlyšchachmy ššoržbu: „Ša šym škoro šamlutki, kiž hiščeže šemšchazny pucž s našcheho domu namaka.“ Ššerbški ludo, džerž, ščtož ty mašch! Njedaj šebi wótžow rěčž a wěru rubicž! Ščto šemha čžlowjetej, hdy by runje žyly šwět dohyl a pať na šwojej dušchi šchłodowal! Wostanmy šwěrní šwojemu ludej, šwojej žyrkwoi, šwojemu Bohu!

— Š Rušowškeje pschezo šašo wowiešče pschikhadžēja wo waschnju, s kotrymž nowotařša šowjetwójchwoicž šwoje knješštwow šwobody nad ruškim ludom wutonja. Ša čzaš šwojeho knješženja je šowjet po šowjesčžach jeneje jendželškeje nowiny 1856118 čžlowjekow k šmjereči wotšudžil a iež potom moricž dal. Mješ tutymaj nimale 2 milionomaj : s jich 1775 profesčorow a mučžerjom, 8800 šekarjom, 355 250 druhich wucženzow a šedčbných, 1243 měšchnikow, 54650 offizčerow, 350000 mořakow, 59000 pošlizištow 12950 wobšedžerjom ležomnosčžow, 192 350 džělacžerjom, 815 100 burow. Šobřste to licžby a žakostnje jich šwědčeznje wo škutkowanjju tajšeho nowotařškeho wjedništwawa ludow, po kotrymž je tež w našchim kraju žadanje žitwe!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

✻ Sserbske njeđželske łopjeno. ✻

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmlerjez knihiczišczerńi a płaczi šchwórtlětnje 2.— hr. s portom 2.50 hr.

16. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Čišt na Eph. 3, 14—21.

Se słowom Šamjeń tutón tekst šo šłónczi. Je modlitwa jateho japoschtola Pawola ja kšeseczanow w Efesu. Šswjaty Pawol na kolenomaj w jstwach w Romje! Kunje w šchtuczy do našeho teksta wo žaloszczach rěczy, kotrež czerpi sa tych šwojich. A czechodla šhibuje wón šwoje kolena k Wótzej našeho Šnješa Jezom Šhrysta? Prošy-li šnawo wo wuřwobodjenje se šwojich putow, prošy-li wo šanicjenje šwojich njepšheczelow? Nicžo wot teho wscheho. Njemyšli na šebje šameho. Na šwoje lěpšje njehlada ale jenož na to šwojeje wořady. Šejne czařne a wěčne šbožo jemu, temu jatemu, na wutrobje leži. Šnaje wón tola tamne wulke štrachi, kotrež hrožachu kšeseczanam w Ephesu, tamnym wulkim měšcze pošnym špytowanja, hdyž krařny tempł wulkeje bohoweje Diany štejesche. Šchtož japoschtol wschědnje w potajnym cžinjěsche, jow ras na šjawne cžini. Běsche s kšeseczanami w Ephesu tak nutrnje šwjajany, jeho wutroba jim žyle šhujcha, šo šebi šwazicz móže, jim tež ras do šwojeho modlenja nutšhladacz dawacz. — Šłam šo njelubi, hdyž chyřł něchtón žyř, něchtón, kotrehož nješnjajemy, wot šwojeje modlitwy sa naš wjele rěczecz abo naš sa našej modlitwu sa njeho šo woprašhecž. Tak wulki wschał a njewuřařchnimy je šaczišcž, hdyž ras nutšhladacz dyrbimy do cžescedostojneje wutroby, kotraž je nam derje inata, a hdyž w nej tež proštwu sa naš špóšnacž a cžitacz šměmy.

Japoschtol Pawol nětk wschał šo njemodli sa jeneho šameho, kotrehož cžišcži wořebita nusa a špytowanje, ale sa wschitkich kšeseczanškich bratrow a šotry, kotrymž jeho list płaczi. Šehodla jeho proštwu wschitko wobjima, cžehož kóždy kšeseczan na šwojim

žiwjenškim pučzu trjebasche a šchtož dozpečž dyrbjesche. Šaž tehdy, tak tež džěnka. Šač wschelate je tež naše kšeseczanške žiwjenje pola naš šamnyh, tu šhujchimy, cžehož wschitzy trjeba mamy, w cžimž dalewobšacze a roščjenje šnutšlowneho žiwjenja pytačž dyrbimy. A dofelž teho wschitzy trjebamy, tu s došom wuknjemy, wo cžo sa druhich a ja naš šamnyh pšcize prošecž dyrbimy. Tutu wučžbu wo modlitwoje, kotruž dawta nam tu šwjaty japoschtol, tola ras rošpominajmy. Pořhucajmy na jeho je šłowo wo modlitwoje mjes wami žufe šłowo?

Japoschtol Pawol na kolenomaj — wo cžo prošy wón sa kšeseczanow?

1. Wo móž we wěrije pšces Božeho ducha,
2. wo wupruřowanje w lubošczi k Božim džěczom,
3. wo roščjenje pošnacža k Božej cžesčzi.

„Šehodla šhibuju ja šwoje kolena k Wótzu našeho Šnješa Jezom Šhrysta, kiž tón prawy Wótčez je nade wschitkimi, kotrehož džěczi rěčaju w njebjěch a na šemi“. Šchto njeby móž a šapšchimowazu rjanoščž tuteh šłowow šwjateho Pawola šacžuk. Wěmy, w jeho rěče to žane pobožne prajenje njeje, ale luta wěrnosčž. Šaž w japoscht. škutkach cžitamy, šo se šarymi Šferiškeje wořady po šwojim wuřohnowanju na šwoje kolena šłakny a šo s nimi wschitkimi modlesche, tak jow jeho w potajnym s jeho Bohom na kolenomaj rěczecz widžimy, w ponižnosčzi pošhileny, a tola niž jeho wotročžł, ale s džěczazej wutrobu k Wótzej horje hlada a praji šhroble se wschej nadžiju: Šbba, luby Wótče. Šeho šłowo a cžinjenje budže s praščenjom sa kšeseczanštwow: Šdže šu mjes wami, kotřiz cžinja po nim, kiž šo modla kaž japoschtol, abo je-li šłowo wot modlitwy mjes wami žufe šłowo?

Čswoje kolena shibowacž — njerěcži so to w naschich dnjach pschezo bóle? a nascha modlitwa njeje-li něscho, sčtož budže drje mjes křesćanami křwalene, w kotrymž pať ludžo jenož rědko so wuwucžuja? Čłowjeska wutroba je psches měru křobla a jara bojasna. Křobla. Čłowjesko psched semskej a njebjeskej nahladnosću so ponižicž njechadža. Se křwojim nabytom so hordža, chzedža Boha wot tróna storcizč a křebi myšla, so by muža njechódne bylo, křwoje kolena w modlitwoje shibowacž. Sdnyž je pať něchtón muž, rjeť, byl, dha běsche to japoschtoť Pawoť, kotryž so bėdži pschecžiwu zplemu křwėtej; dha běsche to Luther, kotryž so njebojesche žaneho móznarja. Sčto dawasche Pawoťej, Lutherej tajku móž? Njeběsche, so křwoje kolena kř Wótzej nascheho Křnjesa Jesom Křhrysta shibowaschtej? Sdnyž křwoje kolena shibujemy, njebjeske mozy na semju dele scžehnjemy. Haj, Bóh luby Křnjes chze modlitwu čłowjeska wuškřschecž, kiž so pokřili pokornje w nutrnej modlitwoje psched nim. Wón je Wótčez nade wschitimi, kotrymž džěcži rěkaju w njebjeschach a na semi, prawy Wótčez wschitkich wěrjazych, tež Wótčez shubjeneho křyna, kiž nochzysche drje čaž dołho ničžo wo tym wjedžecž, ale kiž dyrbjesche w nusy a hubjeństwoje křwoju křamu njemóz a křlabosć spósnacž a sacžucž. Duž džěsche wón do so a se stróželemi widžesche, sčto so stanje, hdyž chze čłowjeť křwoje žiwjenje bjes Boha wjesć. Nan w pschirunanju jemu wschitko spusćeži. Slej, tať wulki, tať hnadny a dobrocžiwny je tež nasch Wótčez byl a wostať a s nami schoť, tať dołho hacž tu na semi křhodžimny.

Japoschtoť Pawoť sa křwoju gmejnu w Ephezu proky. Sčto je wobkřah jeho próstwy? Dofelž je Bóh jich Wótčez, dyrbi wón po tym bohatstwoje křwojeje křařnosće jim něscho dacž, najpriedy móž, so bychu psches jeho ducha na snutskownym čłowjeťu so s mozu pokřynili. Pawoť ras we modlitwoje piřasche: „Tehodla ty, mój křyno, pokřyni so psches tu hnadu w Křhrystužu Jesužu“. A w naschim lišće rěka: napokředť, moji bratřja, pokřyněže so w tym Křnjesu a w tej mozy jeho křynnosće. Mozy wot horka trjeba mējachu, hdyž w spytowanjach čařa křwoju wěru twjerdže džeržecž dyrbjachu. Mozy wot horka tež my w křwojich dnjach trjebamy, křnano hišće bóle, hacž wořada w Ephezu. Wobdawta nař tola wschudžom telko křlabosće; ludžo ku dženkřa tať křabi a liwžy, hdyž wěru do Wótza nascheho Křnjesa Jesom Křhrysta wuřnacž dyrbja. Kať křmy tola lěni w tym, sčtož sa Bože křaleřtvo čžinicž dyrbimny, křabi a bojasni napřschecžiwu staranju a hubjeństwu. Ale na čžo japoschtoť tehdy wschitko dawasche? Nje wustawacž! Tehodla křwoje kolena shibuje sa křesćanow w dawlořeži, so njebychu wustawali, so njebychu křabi byli pschecžiwu křwėtej a křřechej. Nawopak kř temu je, so pokřynicž; to wschaf dyrbi na snutskownym čłowjeťu so japosćecž. Tež w křlabym čžele křynny duch, křyna wola bydlicž móže. Tajku křynnosć chze Boži duch naschemu snutskownemu čłowjeskej dacž, a Boži duch je Křhrystowny duch. Sdnyž njebjeski Wótž nam křwojeho křwjateho Ducha da, potom Křhrystuz w naschej wutrobje bydlicž japosćenje. Sdy by wón tola sažo bydliť we wutrobje nascheho luda, w naschej křamkřnej wutrobje, niz jenož s křwilemi jako hóscž, ale jako křal wutrobny, „so by Bóh wam dať po tym bohatstwoje křwojeje křařnosće, so byšće psches jeho ducha na snutskownym čłowjeťu so s mozu pokřynili, tať so by Křhrystuz psches wěru bydliť we waschich wutrobach“. Sdnyž móž wot horka mēcž chzemy, potom dyrbimny Boha wo móž křwjateho Ducha proky, kiž pokřyni we wěrje. Njebjeski Wótž je swólniwy, nam dawacž, my křami wschaf dyrbimny wolu kř temu mēcž. Wón křwojeho křwjateho Ducha tym dawa, křisiz jeho prošča, to je Křhrystuz křam nam pschilubliť. Boži Duch pať njeje Duch bojosće, ale mozy. Sdnyž we wěrje křwoju wutrobu dawloř wocžiniřch, potom tutón Duch tež kř tebi pschindže. Sdžez wón skutkuje, tam snutskowny čłowjeť so pokřyni a hacžrunje swontowny čłowjeť so stasny, dha wschaf

snutskowny so křodny džěni wobnowi. W Božim Duchu Křhrystuz křam pschindže. Sdnyž wěmy, sčto je wón nam hacž dotal byl, hišće dženkřa je a w pschichodže budže, potom křami wot so kř próstwoje wucžobnikow pschindžemy: Křnjes wostať pola nař. Pschetož Sbožnika we wutrobje mēcž nař wjeřeli a čžichich čžini, nař pokřyni, křwoje džělo w jeho mjenje čžinicž a psched křwėtom jeho wuřnacž, so so njebojimny pschede tymi, kiž chzedža Bože křaleřtvo sahubicž. Jeho duch nař swólniwy čžini, dobreje nadžije křwój křchiz bjes móřkotanja nořycž, wocžimny jemu křwoje wutrobny a modlmy so sažo kř njemu, kať křmy jako džěcži čžinili! Njedyrbi ničto w nej bydlicž, hacž Jesuz křam; pschetož hdyž wón bydli, tam je křwėtko, móž, tróřcht, žiwjenje.

Ž praweje wěry prawa lubosć wuindže. „So by Bóh wam dať po tym bohatstwoje křwojeje křařnosće, so byšće psches jeho Ducha na snutskownym čłowjeťu so s mozu pokřynili, tať so by Křhrystuz psches wěru bydliť we naschich wutrobach, wny pať we lubosći saforjenjeni a jakoženi byli“. Je snutskowne žiwjenje so pokřyni, bydli Křhrystuz we wutrobach, potom budže a dyrbi to so tež wopokřacž w lubosći kř bratřam. Japoschtoť nam tu křesćanjske žiwjenje w jeho pocžahach kř bratřam pořaže. Sčtomej dyrbi podobne byčž, kotřehož křjenje do hlubokosće džej. Lubosć kř temu Křnjesej dyrbi dobra rola byčž, to kotřez křjeni lubosć kř bratřam. Je wschaf sčtom w dobrej roli so saforjenil, potom dobre plody pschijeke, kotřichž tež čłowjesko so swjeřelja: lubosć kř bratřam. Tehorunja dyrbi křesćanjske žiwjenje tež domej podobne byčž, kotřehož saožl je hluboko saoženy, domej, kotřž je natwarjeny na skale a tehodla tež wichoram so pschecžiwu. Lubosć, praji japoschtoť. To pať nascha woboha, křlaba, husto tať křablata lubosć byčž njemóže, ani nascha lubosć kř Bohu, ani nascha lubosć kř bliřchemu. Kať husto so w tym samylimny a lubosć rěkamny, sčtož je jenož křlaba dobroduřnosć. Ně, prawa lubosć je žiwa a spřožniwa wěz, kotřaž pschezo hluboscho so saforjeni a so saoži, kotřaž roscže snutskownje pschezo bóle w pósnacžu: čžim hlubochu lubosć kř tebi mam, čžim wjazny wschėdnje namakam, so tebe čžescžicž dyrbju. Ale: to je mój stysť, to rudži mje, so njemžu dosć mēcž lubo čže, kať so tym twojim křuscha.

Kať steji s lubosću kř Bohu a kř bratřam pola nař? Wbo njedyrbjal twój bliřšči twojeje lubosće hódnny byčž? Kať chzesh ty wo tym rořkudžicž, kiž njeřny tola křam lubosće křwojeho njebjeskeho Wótza runje tať malo hódnny jako twój bliřšči. Wón je tola runje tať Bože džěcžo kať ty, hlada tola runje tať dobreje nadžije kř Wótzej w njebjeschach horje, kotřehož wótzowřla wutroba sa njeho runje tať so stara a stražuje, kať sa tebe. Wot wschitkich křwjatych japoschtoť rěcži. Njepořaže wón s tym na to, so je Bóh wschitke Bože džěcži bjes rořđžela kř temu křamkřnemu sbožu powoťat? Sdnyž tajke pósnacže hižom tu na senti wulke towarřtvo wschitkich wěrjazych čžini, kajke žohnowanje dyrbjalo s teho wuicž! Džěcži teho křwėta so sjednocža a s tym wjele dožpija, sčtož nasch čař husto dosć nam pořaže. Njedyrbjale tež Bože džěcži w lubosći so sjednocžicž, so bychu s tym rořćenju Božeho křaleřtwa pomhake? Wo tajke wupřuhowanje lubosće ja nař a sa tych proky, kiž křuscheja kř temu křamemu wótžnemu domu, wot japoschtoťa Pawoťa wuřnyčž chzemy. Swjast snutskowneje, džakowneje lubosće wschitkich wobsamkřnyčž dyrbi, potom bychmy tež pschezo bóle samóhli „sapschijecž je wschėmi křwjatymy, kotřa je ta sčėrořosć a dołhosć a wnyřkosć a hlubokosć“.

Sčtoha japoschtoť tu křebi myřli? To japschijecže je nawawoť, kotřž maja wschitny w nastupanju na Božu lubosć. Sladaj tola na Božu lubosć w Křhrystužu Jesužu, kať rořłeje so jejna sčėrořosć nade wschitkimi narodami semje, jejna dołhosć

dže wot naroda t narodej, kóždy czař hacž do poslednjeho wschitlich dnjow, jejna hlubokość dořahuje dale hacž do kralestwa ģmijercze, hrěcha a słaženja, hdžež wschitlich hubjenych a sħubjenych na ruzy bjerje, jejna wyřokość dořahuje hacž psħed Boži trón, hdžež wschitlich hacž do řwětka Božeho woblicza wjedže. — O, řy ty hiřom ras řpytał, tutu lubość řwojeho Boħa řapsħijecž? Ćzim ģħubřho do tuteje lubośće nuts ģladamy, ģzim bóle jenož řħwalicž móřemy, řo je Boħa lubość bjes řónza.

Alle jenož w tej měrie, hacž ju ř dźakom a se řħřlami na řo řamnych řacžujemy, budžemy ju řpóřnacž a w jeje řpóřnacžu řřħezw bóle roscž. Ćdhž teř ģusto w tutym řpóřnacžu jenož pomaku roscžemy a w pohladanju na řo, na tyř wořoko řebje a na řřħichod, řo nabořimy: „Tón řenjes řřħes měru ģřinicž móže wschitko, řħtož řrořymy abo myřlimy“. A hdž na wschitko wróćo ģladamy, řħtož je wón hiřo w dnjach nasħeho řemřřeho pucžowanja w lubośći, řmilnośći, řwěrnnośći a řčęřpnośći na nami ģřinił, móřemy dobreje nadřije byčž, řo budže teř dale ř nami byčž, hdž jeho wo to řrořymy. Ćaj, řřħi tym řtejo wostacž njemóřemy, řo řmy japořħtořa řawořa řa druhich, řa nař, řo modlicž widželi. Ćřami řwojeje ruzy ř próřtwu řořbėřimy: „Řenjeře, wucž nař řo modlicž“. A řaž ģusto je řwojeje modlitwu řřħed Boħa řtuřimy, próřtwy řa druhich njesapomimy, řo by řajřa próřtwu móř byla řa tyř wořoko nař, řiž ģředža na řnutřkownym ģřłowjeřu řo řořħnicž, řwoje řitwjenje na lubość řalořicž, řo byřu řřħes to řřħezw bóle řapsħijecž móřli se wsħemi řwořatymy, řtra je řa řħerořość a dořhość a wyřokość a ģħubokość wěćřneje lubośće, řiž móže w řajřim řpóřnacžu jenož řħwalicž a řo dźakowacž: temu řař, řiž řřħes měru ģřinicž móže, řřħe wschitko, řħtož řrořymy abo myřlimy, temu budž ģřęřč w tej řřřřwonej ģmejnje, řotraž w řħřřřřřř řesurřu je, kóždy czař, wot wěćřnośće do wěćřnośće. Ćamjeř.

Něřħto se řawisnow nasħeje biblije.

Wo Lutherowym czařu móže řo něřħto podobne prajicž řaž wo tym czařu, řařo bu řesurř řħřřřřřř narodženy, mjenujřy: „Jako tón czař bė dopjelnyeny“. To řlacži wo wsħelakim druhim, řaž na řřħitřad wo tym, řo řařo řudy czařachy na wuměřenje ř ģřemnoty abo řęřje se řacžemřjenja, wořebje řař řlacži to wo jeħo řřħeřořenej bibliji. Tu bė tón czař dopjelnyeny, řo by tuta řniřa, do řęře řuda a řudow řřħeřořena, dořonjara wulki řet, řaj řet řřħes řřř řwět. W řęře 1450 namařa Ćutenberg řumřħt ģřiřħęřenja. Ćacž do řeta 1522 bė řo tutón řumřħt řař daloko wudořpóřnił, řo bė móřno, řniři derje a řħwatniwoje dořčž ģřiřħęřecž. A řař bu 1522 řřeni nowy řakon w němřřej řęři ģřiřħęřany.

Řředy bu wsħo ř řuřu řiřane. Bibliju wotpiřacž, to řrajesħe ģři řař něřħdže řeto dořho. Řajřa wotpiřana biblija bė ģři na 4 řróć řař řořřa, řaž to něřřle nasħe wulke dořjaze biblije řu, a na 2 abo 3 řróć řař wulka; bė do dwoje řwjasřkow řwjasana; ju řřebacž, bė řħęřo wobčęřřna wěř, hdž řebi na tule wulkość pomyřřliřħ. Bjes džiřwa to, hdž w řwóřbach řaneje řajřeje biblije njebė; řaj řamo řłóřħřrow a řřřřřřwow bė, hdžež biblije njebė. Řřeni řacžaniře biblije buřu wořoko řeta 1500 ģřiřħęřane, řotajřim řehdy, hdž nasħ Luther ģiřħęře řřudowasħe. Řena řajřa biblija řlacžesħe na 10 řħęřřnařow (Gulden); to bė řehdy řlacžřřna řa 3 řucžne wořy; řotajřim bė to řřħiměrnje řħęřře droħa wěř!

Do wulkeje wóřny dosta řiřo řa 1 řřřřřř dořřu řħulřřu bibliju. A njeh řu wone něřřle teř řřħes dořotu řodrořene, njeiřu tola ģiřħęře 100 řróć a řwjasz drořřħe hacž řředy, řaž druhe wěřy. Řajřnowřħa řlacžřřna je, řeli řo řo njemřřimy, něřħdže 57 řřřřřř řa bibliju, řotraž bė něřdy 1,50 abo 2 řř. řucž-

ny woř je wo něřħto drořřħi; řħto řař něřřle 3 řucžne wořy řlacž, to móřesħ ředy dořulicžicž. Řař řunje to tola ģiřħęře Bože řłowo, biblija w macžęřnej řęři; řa 4 abo 5 jeřřow mařħ ju we tutym drořim czařu, we měrie datwasħe 30 jeřřow řa řu.

Luther je bibliju řřeni řas w řłóřħřře w Ćřřřře wohladat. Řař řo řowjeda, je tuta ř řęřřřřř řřħiřřřřna byřa. —

„Jako tón czař bė dopjelnyeny!“ to řlacži řa bibliju teř ģiřħęře w druhim. Ćzař řarřħ řęřřow, řęřřow řareje biblije, bė řa Lutheru dopjelnyeny. To řęřa, řebrejsřa a řřħiřřa řęřč bėřħteř wořoko řeta 1450 w nasħim řraju řřow řař njesřateř řaž — řniřiřřřħęřenje. W řęře 1453 bu řonřřřřřřřř wot řurřow dořře, — řnadž to něřřle ř nowa ř řajřem dořřęřu řonřřřřřřřř řřħes řurřow dořře! — Ćřħiřřħ wucženi wucžęřňħu řurřam do wječřownyř řrajow, wořebje do řřařřeje, a řřħiřřeřħu řwoju wucženość, řwoje řniři, řřħedny wsħem řař řwoju řęřč řobu, řřħiřřu řęřč, řotraž je řęřč řrařęřřa noweho řakonja. Řeto řředy hacž Luther řwoje řħeř w Wittenbergu řřħiři — řotajřim 1516 — wuda wulki wucženz řehdořniřħeħo ģzařa, Ćrasmus, nowy řestament w řřħiřřej řęři, a kóždy wě, řo bė wořebje Melanchthon dořř řnajęř řřħiřřeje řęře, řotraž bė řo mjes tym wot řřařřeje řem ř pořřořy řřħedobřa. A řa řęřč řareħo řakonja, řebrejsřa řęřč abo řęřč řřow, řředy njemle řřle njesřata řaž řiřo řrajachmy, řořa po řęře 1500 teř bóle řnata byčž; 10 řet řředy hacž Luther řarř řakon řřħeřořowasħe, bu řniřa wo nawuřřenju řebrejsřeje řęře wudata. Wřħo bė řotajřim řař, řařo by to řa tuton wořomř řřħiřřotowane byřo! A řař je to teř byřo! Boħa wola to bė!

Řotajřim řřħiřřotowanju řřħes Božu pomoznu řuřu řapocž a dořonja Luther řwoje ģobřře tola řař njewuměřneħo řohňowanja pořne džęřo: wón řřħeřoři bibliju a da řu řudej. —

(Wřħiřřodnje dale.)

Žřřeř a řat.

Wřřřność nanuřuje nowaj wuřasaj řwobodu nabořiny puřazeř ř pohrořenjom a řħłostanjom, řaž to ř nowin ģřitamy; nanęř řotřyř řo njebė se řwořim džęřęřom řořęřřňň, bu řřħes řoliziju pohrořene.

Řař řo řřħęřřřwo tutymaj wuřasomaj nabořina, teř modlitwa, wuřħowacž móže a dırři, to řořaže řena řowjesčž ř řamjenizy. Wot tam řřħe řena nowina: „Ře to w řřadowni ģořčažeje řħule řeho džęřa měřta, řotrež je po „Ćřłóncžnej řorje“ řomjenowane, a to řóřđželu řano w řħodž. Řořwucžowanje dırři řo řapocžęřč a to bjes modlitwy a řħęřřřħa. Wucžęř řo řotuje, řo by do řřadownje řħoř a řwoju řodžinu džęřřař. Tu řřřřa ř njemu řħuleřři, wot řřadownje wotpóřřane a řrořħa jeħo, řo by tola 2 mjeřřřħiřje řořđžřħo řřħiřřħoř; ģřęřodla to, to ģředža řemu řotom prajicž. Wucžęř je njerořřudženy, tola řwoli do próřtwy. Wontach w řřħedřħęři ģzařa. Ćořy w řřadowni řař wuřpęřwaju řħęřřřħ a modla řo modlitwu, řotraž bu řewas řřħi řpocžatku řřđženja wuřpęřwana. Wotpóřřane řořy řřħiřřřdu po wucžęřja a rořřadu řemu, řo nořħedža řad to řare řube wasħnje řarowacž, řo řař teř nořħedža, řo by wucžęř ř teħo njelubosnośće měř.“ Řamjenizansřa nowina řřħiřřřa: „Do řu džęřči ģřęřřweneje řamjenizy a to ģiřħęře se „Ćřłóncžnej řorj“, hdžež řřow jenož řwóřby džęřacžęřřow byřla!“ — Tuto řřħiřřřomřenje řteji tu ř dořřym řrawom. A řař to řola nař?

Wóřby! to je něřřo řarola w řařřej. Řořřenje řandidatorow, to je najnuřřiřħe džęřo řaręřřow w tutyř dnjach! Wontach w řwěćę dže to wo wjetřħe řrařħenja. Měř abo nowa wulka wóřna, wo to dže. Ćħto ř teħo budže, njehodži řo dženřa, řóřđželu, hdž tule řřęřřř řiřřamy, ģiřħęře prajicž. Ćařa wóřna

Griehow pschecziwo Turkam je drje skonczena; Griehojó su sibi-
czi. Wo to dže, hač s tuteje maleje nastanje wulka wójna, hač
Zendzelska sakroci pschecziwo Turkam, jim sadžewajo, s Wisseje
do Europy pschestupicž. Zastupi-li pač Zenzelska do wójny,
schto wě, schto potom hiščeje wjazy! Esnadž njeměli czi pra-
wo, kotřiz wěščeza, so tuta nowa wójna hiščeje wjetscha! A tola
je to najnušnišče, schtož trjebaju cžlowjefojo, našch lud kaž druhe
ludy, mēr a sako mēr! A mēr pschede wšchēm trjebamy my tež
snutskach w kraju a ludu. So by nam sđeržany był, wošebje
tež psches tutu symu, kotraž pschihadža. Wo njej njewěščeza
nam wjele dobreho! Tola to, schtož pschindže, pschindže jenož
s Božej wolu a s Božim dopuschčenjom, a to tež, byrnjesch wysch-
nosčeje a parteiije mēnife, so móža s wobšamknjenjemi a wita-
njenim sadželacž tomu, so so Boža wola stanje. Nad kóždym a
kóždej, kiž su wólbošmani, je, so postaracž, so so tajkeho w pschi-
chodže wjazy nještawa, a to psches to, so woli jedyn kaž tón drubi
wošobny do krajneho šejma, kotřimž šněmy teje wěsteje dowěry
mēcž, so je jim wěra a nabožina šwjate kubso a so wšcho cžinja,
so sđeržecž a schtitacž ludej kaž jenotliwemu! —

S bliska a s daloka.

— **Sserbjo su swojim šerbškim duschepastyrjam džafni.**
Jena mala šerbška wošada ma fararja, kiž je jako horliwy
Sserb daloka a schěroko snaty. Skoro wšchitžy ratarjo su Sser-
bjo. Žadyn s nich wulki bur njeje. Esu s wjetscha šhěžkarjo a
šahrodnišy žiwnosčerjo. Lěška su swojemu fararjej bjes
wšcheho swonkowneho nastorka nimale 10 zentnarjow žita
namdali. To je wulka cžescž ja nadobnu smyšlenosč wošady,
runje kaž ja jeje fararja. Sserb s wutroby wubudži šebi lubosčž.

— **Sserbški seminar w Budestezach** lěška džiwajzy na
cžežke hospodariške wobštejnoscže jenož dobre 3 njedzele, wot 21.
augusta hač do 11. septembra, trajesche. Na nim so 3 studowazy
bohohłowstwa (Sandrika s Šuřki, Njencž s Wjelecžina a podpi-
žany) a k. privatny dozenta dr. Meyer s Lipsta wobdželiču. Na-
šche dželo wobštejesche s wšchelaforych pscheloženjom a s praktiškeho
theologiškeho džela. Tak šmy we wšchelafich wošadach předomali,
s paczeriškim džecžim katechesu džerželi a w Budestezach džecžaze
šenschenje wotmēli. Tež lěška bē seminar sa naš wšchittich jara
powucžazy, a tež na tutym mēscže k. fararjej Domaschzy, jako jeho
wodžerjej, a jeho jara cžescženej kn. mandželskei sa psche wšchu
mēru lubosne pschiswacže a prózy šwój najwutrobnišchi džaf
wuprajimy.

Riata, bohohł. stud.

— **We Basu** wuhotuje so 15. oktobra šerbški džer. 50 lětny
pošmjertny džer našeho šlawneho njesapomniteho pēšnjerja a
narodneho šbudžerja Sandrija Sejlerja ma so pošwjecžicž. We
wješnej zřkwi, hđžež je Sandrij Sejler na 37 lēt se žohnowanjom
skutkowal, je w 2 hodžinomaj šwjatocžnosčž. K. farar Domaschka
s Budestez šmēje šwjedženšte předomanje. Špěwanskej towar-
štwje „Sandrij Sejler“ s Basa a „zřkwinški šhór“ s Budestez
skutkujetej pschi tym šobu. W šali wješneho hosčenza wuhotuje
Kalbiczanska „Lilija“ s pomozu druhich towarštwow rjany kon-
zert. Tuž, schtož někač móže, dojědž tam dele do Prusteje na
šerbški šwjedžen k cžescži našeho Sejlerja, kotřehož špěwy su
huscžičcho tež cžitarjow našeho kopjenka šawješelike!

— **W Herrnhucze** so w jubilejnym tydženju našcheje biblije
šendže na 25 duchownych, wošebje lužiškich, so bhchu so tam s no-
wa wuhotowali sa duchowne šastojništvo, nētkle tak cžežke a tak
wažne sa wošady kaž sa jenotliwego. Herrnhut, tuta gmejna
Zinzendorfa, je tak rjez to powołane mēštno sa tajke duchowne
pschihotowanje. Šižo swonkowny ras žyheho lubeho mēštacžka cže
pscheproschuje k wotpocžowanju wot wošowanja a k podmurjenju
do cžišchiny a k dželei w cžišchinje. A wošadne žiwjenje hiščeje

bóle! A tuž tam pobychmy pod wodženjom k. wysch. zřkwi.
rady Reimera s Drježdžan. Lěpscheho bychmy lēdy namakali.
Nimo tuteho škutkowacžtej nam k lěpschemu tam k. farar Wang-
riš je Schmjecžez a k. farar Kircher s Drježdžan, tutón je wo-
džer teho tak mjenowaneho „ludoweho missionstwa“, kotřez mē-
ješche tež s pomozu k. fararja Stamma-Wošborškeho wuhotowa-
nje žyheho šjēda. Tutón pač bē jenož we wyschēm tak poradženy a
žohnowanja pošny, dokež Herrnhutžy we wyschēm a sa wšcho
šobuskutkowachu; wošebje bratraj Reichelaj, k. duchowny Rei-
chel a k. dr. th. Reichel. Natwarichmy so s Herrnhutškim šobu
w jenej wjecžornej špěwnej a modleškej hodžinje a skoncžichmy
šwoje dželo, kotřez kóždy džer wot ranja hač do wjecžora traje-
šche, schtwótk, na jubilejnym dnju biblije, w Božim domje s ewan-
gelizaciju, kotřuz našch wodžer sa žyhu wošadu wotmē. Šeho rēcž
bē wopravdže ta jeneho ewangelisty a wěscže bjes žohnowanja
njewostanje. A jeho škutkowanje sa naš duchownych — a tak
tež sa našche wošady — tež wěscže bjes šfodow njewostanje.
Herrnhut šam je. kaž šmy tu rosprawjeli, lěška šwój 200. ju-
biley šwjecžil. Tam, hđžež psched 200 lětami Šchescžijan David
přeni schton ja přenje twarjenje Herrnhuta puščeži, šmy stali
a wopominali tamne štave cžazy a wopominali, kač je wot tam
žohnowanje ewangelijona so wulwalo do Šužizy, do Nēmškeje,
do Europy, haj psches žyhu šemju. Wo wulkim šchodowanju.
kotřez Herrnhut psches Boži woheš pocžerpi, šwēdcža hiščeje nē-
kotre twarjenje, kotřez s nowa natwaricž hač dotal hiščeje móžno
njbē drohoty dla. Druhe wotpašene domy, wošebje wulki a
rjany dom sa wudowny kaž dom pschekupža Dürningera štej škoro
dotwarjenej. Bóh pomhaj Herrnhutškim w swonkownym a snut-
kownym žiwjenju a škutkowanju. Šapomnicž nochzu, so tež we
Berthelsdoffje pobychmy a wustaw sa holžy, kotřimž je wošebite
wocžehnjenje nufne, wopytchmy. Bē jich tam na 35 schulšich
a tajšich, kotřez su hižo se schule. Dom a džecži šastaraja šmilne
šotry našcheho doma sa diakonšy w Drježdžanach a skutkujaj tam
kaž druhdže s wulkej lubosčžu a woporniwosčžu. — Bóh Šnjes
daj, so bhchmy my, Herrnhutžy a my s ewangelškeje zřkwi, kaž
hromadu dželachmy, tak tež hromadu škutkowacž móhli se žoh-
wanjom našchim wošadam, našchemu ludej k žohnowanju, Bohu
k cžescži! —

— **Sserbška protyka na šcženu** abo **wottorhanška** protyka
so pschihotuje wot Sserbškeho knihowneho towarštwja. Wona
wundže mēsto Bibliškeho pučnika a smēje jeho wobšah; budže po-
tajkim runa nēmškim nabožnym wottorhanškim protykan, kaž
na pschikad „Nachbar“ wudawasche. Tuž chžyli so našchi Sser-
bjo pschezo na to pschihotowacž, so k hodam šebi a tym šwojim
wobradža tajku šerbšku protyku, kotraž je jim s dobom „Bibliški
pučnik“ psches žyhe lēto. So šebi našche knihowe towarštwjo
pschi tajkim cžaku na tajke nowe a wobšchěrne dželo šwēri, njech
wšchēch Sserbow šbudži k pschipóšnacžu a k pomhanju, a to njech
so pschede wyschēm s tym stanje, so kóždy kupuje sa šameho so a
sa druhich tajke šerbške wottorhanške protyki. Drobnišche wo
njej podamy pošdžišcho.

Wistowanje. Mamy tu najnaležnišcho hiščeje ras wyschēch
knježich, wošebje tych, kiž maja nabožny nastaw ša „Pomhaj
Bóh“ pišacž, dopomnicž na to, so ma tutón nastaw na najpo-
šdžišcho hač do **wutory ranja šapóšlanu bhčž!** Kač dolho to
hiščeje?!

Wistowanje. W. w. Š. ja 17. p. Tr. (žnjotny šwjedžen).
— S. w. Š. ja 18. p. Tr. — Š. w. Š. ja 19. a 22. p. Tr.

Samolwity redaktor: farar W h r g a c ž w Wošacžizach.
Cžiščez Šmolerjez knižicžiščezernje a knižarnje,
šap. družštwjo s wobmj. rukowanjom w Budžichinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njech či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

✻ Sserbske njedželske łopjeno. ✻

Wudawa ło kóždy kobotu w Smolerjez knihicziščezěni a płaczi šchwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

17. njedžela po šwjatej Trojizy.

Jesuf pať džěšče: Šaj, šbóžni šu, kiž Bože šłowo šłyšča a jo wobarnuja. Šamjeń. (Šcž. šwj. Łuf. 11, 28.)

21. póžnjeńza 1922 ewangelske šščešczišjanstwo wošebity džěń šwjeczesche. 400 lět je na tutym dnju šaschło, šo je dr. Mar- cziń Luther šwojemu lubemu ludej nowy šakon w němskej rěczi wobradził abo po prawom, šo je był přěni cziščež noweho šakonja w němskej rěczi došonjany. A hdnž tež je bohuzel našch luby šerbški lud hiščeže dołho še žedženjom na wocžakowanu bibliju w šwojej rěczi cžakacž dyrbjak, nočžemy wo tutym wulžy wa- žnym dnju 21. pó.nj. 1522 mjelčecž. Tam, hdžez šo jecho šara a ropot šwěta njedótkasche, na twjerdžijnje Wartburg, je Luther pilnje džětať. Šenož něšotre njedžele, šchwórcž lěta, je hoberške džělo traťo. A runje tať špěšchnje je cziščežer džětať. 222 łopjen- łow nowa kniha wobšahowasche. Cziščež běšche tať rjany a wulki, šo móžesche jón kóždy cžłowjel cžitacž. Njeje džěńka wjele wčšle přěnič knihow šbytknych, praji šo, šo 34. A runjež je hiščeže žyľe 12 lět traťo, hacž bě žyľa biblija hotowa, potajšim tež šary šakon, šapocžatľ bē cžinjeny, rjany, psche wšchu měru rjany a wažny šapocžatľ. Lud mějesche ewangelij w šwojej rěczi, a rěžy podobne žolmjesche šo Bože šłowo psches kraj a lud. Šchtož běšche šebi Luther pschať, jako šwoje džělo šapocžza: Ow, šo by tola tale kniha do wšchitľich rěcžow, ruľow, wocžow, wu- šchow a wutrobotow pschitšča, to bu dopjelnjene, a je šo pschewo bóle dopjelniťo w běhu tnych šandženych 400 lět. We wjazy dnžli 500 rěcžach je biblija roššchěrjena, tať, kaž žana druha kniha na žyľym šwěcže. Woprawdže pschicžiny došcž, šo bychmy džěń 21. póžnjeńza 1522 džatni wopominali. Ale, a to je wažne

prašchenje, budžemy to tež cžinicž? Šchto dha pomhaja najrjeń- šche dary, jeli šo je njetrjebamy? A bohuzel njeje na tym žadny dwěl, šo šo luba biblija maťo, jara maťo trjeba. Biblija je pola naš šulška kniha, a čžemy šo š wutrobu wješelicž, šo to hiščeže je. Šak dołho pať hiščeže? Biblija je tež šwójbna kniha, a šako čžemy šo wješelicž. Ale kniha žiwjenja, hdže wona to hiščeže je? Mašch biblije, kotrež wo šwójbje šo wot přěnjeho hacž do pošlednjeho džěšcža w šchuli trjebaja, ale š dru- himi šulškim knihemi šo tež biblija do kucžika štaji. A tam wona wostanje, šapróšchena, š pawcžinami počžěnjena! We mnohich žyrkwojach je rjane wašchne, wěrowańškim poram še najmjěńšcha nowy šakon pschepodacž š tym napominanjom: Wobhońcže šo w pišmje, ale šchto wě, kať husto šo po tym cžini? A tať šwjecžachmy 21. póžnjeńza 1922 jubilejški, to je šwjedžeńški džěń. A pschi tym čžemy w tutym našchim lubym njedželskim łopjenku hiščeže wo teho wothladacž, šo ma biblija wjele hoto- wych njepšchecželow. Čěťka haťle šmy dyrbjeli cžitacž, šo je šo tu a tam w šamšnym němskim ludu, kotremuž je Luther něhdy bibliju wobradził, mješ druhimi knihemi tež biblija šjav- nje špalitła. Wo wažnosčzi biblije a jejnym žohnowanju mohło a dyrbjalo šo hodžiny dołho rěcžecž. To šo tudy njehodži. Tola to prašchenje čžemy kóždy šam na šo štaticž cžim rasnišcho: Šchto je tebi biblija? Šsy tež ty mēnjeny, hdnž Jesuf praji: Šbóžni šu, kiž Bože šłowo šłyšča a jo wobarnuja?

Njemóžemy šebi myšlicž, kať dyrbi to byčž, hdnž cžłowjel njekšyšchi. Šchto tajki wbohi tola wšcho paruje! Ša njeho ptacžki podarmo špěwaja, šwonow šynki ša njeho nješku. Šchto cžłowjeljo ša njeho šacžuwaju a bychu jemu radži še šłowom prajili, to wón njeshoni. Šak lubošnje móže macžěťka š džěcžimi

rěčecž abo natwoženja s njewjesta, kaŕ móže cžłowjeske ŕłowo trošćtowacž, napominacž, warnowacž, wscho tajfemu wbohenu njesnatemu wostanje. Wěšo njesku wschitke s cžłowjeskich hubow wukhadžaze ŕłowa rjane. Dži won na haŕy, měškej ŕo pod ludži to jich wschelafich powołanjach, wobkedžbuj domjaze a ŕwójbne žiwjenje, žyly wěšče ŕo stróžišć. To twojej wušchi boli, hdyž ŕlyšćitej, kajke hrosne ŕłowa tam džěcži hižo trjebaja, kaŕ tam dorosćeni ŕwarja a trjebaja a schězuwaja, kaŕ tu mandželizy ŕo se ŕłowami wadža, kaŕ męžodža ŕebi žiwjenje czežke cžinja, haj, kaŕ ŕo tu a tam ludžu ŕe ŕłowami kónzuja. Schťož tajke ŕłowa ŕlyšći, njeje žadny sbóžny cžłowjeŕ. Ale sbóžni, jenož sbóžni, praji Jesuŕ, ŕu cži, kiž Bože ŕłowo ŕlyšća. Dinak Bože ŕłowo s cžłowjekami nohze a njemóže hacž jich wobšoběcž. So bychmy ŕhonili, hacž je to wěrně abo niž, njeŕměmy k tym ŕhodžicž, kiž bibliju njesnaja a snacž njehaja, runjež došć wo njej rěčza abo piŕaja. Wjele je džěŕnisch džen, kaŕ praja, s bibliju hotowych. Ale prašchamy-li ŕo jich, cžehodla to, dha husto njewjedža, sčto wotmołwicž, a hdyž wotmołwja, dha je tež husto sa tym. Židaj wjele tež bibliju teho dla sacžiknje, dofelž jo druŕy cžinja. Woni ŕu wjele wo bibliji, ale malo, ŕnano nicžo, wo bibliji cžitali. Žako na ludowej ŕhremadžisnje ŕo ras duchowny jeneho woŕebje rasneho hidžerja a njepšchecžela Božeho ŕłowa prašchěšće, hacž s žyła bibliju snaje, dha tón jemu wotmołwi: To ŕebi tola njemóžeče wote mnje žadacž. A sčto ma biblia sažo wot druhich ŕebi lubicž dacž, kiž wukladuja, kaŕ ŕo jim ŕpodoaba, wo tym chžemy njelcžecž. Sbóžni cži njemóža bycž. Ale tych chžemy ŕo prašchecž, sčto jim biblia je, kotrymž do wutrobow s Božeho ŕłowa klinežki kaŕ lute lube domolenje, powitanje: Bóž a cžitaj, wšmi a poŕluchaj, tu je žórlo možy a męra. Haj, luby ludo ŕerbšći a němšći, sapróšchena, njetrjebana biblia je kaŕ hlóŕ Boži, kiž ŕo cže stajnje prašcha: Sčto ŕym tebi cžinił, wo mi praj! Ewangelijon, praji našć Luther ras, je tola dobra powjesč, nad kotrejž ma ŕo ŕpěwacž a rěčecž a ŕadowacž. Wón, Luther, je tež cžakŕ poměl, wo koirych njeje bibliju snak abo došć snak, ale jako bęšće ju došć snak, bęšće sbóžny cžłowjeŕ. Je paŕ s tebu hinaŕ? Kaŕ cži Bože lube ŕłowo žiwjenja wjeŕele pšchisporja a ŕwječži, a žiwjenja czeže položuje. Wěšć ty se ŕhonjenja, sčto ma to na ŕebi: Hdžěž biblija njej' wo domje, tam ŕrudnje steji se wschěmi? Ow, daŕ nam Bóh sažo hlóŕ po ŕwojim ŕłowje do kraja a luda, so by sažo klinežalo: Sbóžni ŕu, kiž Bože ŕłowo ŕlyšća. Esłyŕhecž a ŕlyšćecž je paŕ jara dwoja wěž. Jedyn předaŕ je ras prajil, so móžesh Bože ŕłowo ŕlyšćecž kaŕ ŕudnik, kiž wotkasanje žuseho cžita, abo kaŕ herba, kotremuž wotkasanje ptacži. Tuž ŕebi wušwol, luby ŕchěšćano, sčto chžesh s bibliju cžinicž a kaŕ s njej wobkhadžecž, ale to pšchězo wopomú, so Jesuŕ to chžyšće: Sbóžni ŕu, kiž Bože ŕłowo ŕlyšća.

Ale wón je tež pšchisťajil: a jo wobarnuja. To je tola ŕhudy muž, kiž bohate poŕlady dostawšći je ŕebi da sažo rubicž abo je ŕam wot ŕo cžiknje, to rěka pšchecžinja. Kaŕ dobyte, taŕ wotbyte, to je ŕrudnje. Snajemy tu a tam ŕhoreho, kiž s wukasanym ŕěkaŕstwom ŕpodžiwuje cžini. Wón na nje hlada a staji je na boŕ, haj ŕnano je s wotnom won wušinje, a potom ŕo džywa, so jemu nicžo njepomha. Nad tajkim cžinjenjom ŕo ŕpodžiwamy a poŕměwamy. Ale nječzinimy s Božim ŕłowom husto podobnje? Pola tych jenyh wono hacž k wušchomaj pšchidžě. Tehdy woni praja: Bě rjenje abo tež: Njebě rjenje. Cžeho dla bęšće rjenje abo njeběšće, wo tym ŕo woni njewupraja, tež njemóža: Esłowo Bože wschaf wosta ŕwonka wutrobny. Pola druhich dže Bože ŕłowo s jonym wuchom nuts a s druhim hudydom sažo won, druŕdy ŕnano woŕebje teho dla, dofelž kuff ŕwjerbješće, dofelž chžyšće něšćto wiŕajo wostacž, a to njeŕmędžěšće bycž. Esčěži drje bē taŕ ŕbožowny, so Bože ŕłowo hacž do wutrobny

pšchidžě, ale wono jeho trjěchi tam, hdžěž wón njehašće trjěchenny bycž. Naŕa, bolazy blecžil palešće kaŕ pšchězo, hdyž ŕěkaŕstwo na nju linješć, ale wobohi cžłowjeŕ to njehašće. Storo by ŕo na ŕwojeho duchowneho roshněwal, kiž ŕłowo předomawšće po ŕwojim powołanju: to rěč a napominaj a dowjedž se wschěj ŕhrobłoscžu. Wobarnowacž to ŕłowo, ach, luby pšchecželjo, to je žyly hinaŕ, to je kaŕ hdyž něžne róžicžki ŕwoje ŕłowcžki Božemu ŕlónčćku napšchecžo tykaja, je taŕ, kaŕ lacžna semja Boži deschcžil pije, je taŕ, kaŕ wo Marij piŕane steji: wona ŕłowa wschitke te ŕame ŕłowa a rošponni je wo ŕwojej wutrobje. Tón, kiž Bože ŕłowo wobarnuje, ŕo tež wěšo stajnje vrašća: Snježe, sčto chžesh, so bych cžinił, wón pšchidžě pšody wo sčěŕpliwoscži. Njeběšće ty, luby ŕchěšćano, hižo husto tajki sbóžny cžłowjeŕ, kaŕ Jesuŕ to chže, njeběšće to twoje ŕhonjenje: Studnicžki Bože maja wodny došć, cžim bóle cžěŕpašć, cžim bohatscho ŕo žórli. Esłowo Bože ma to ŕlubjenje, so ŕo prósdne njewrócži. Wěmy wschaf, sčto nam taŕ czežko cžini, ŕłowo Bože wobarnowacž. Pomnył na pšchirunanje wo sčtworej roli: Spody kamjenje, horka cžěŕnje a ptacžki. Teho dla mamy a chžemy stajnje proŕbčž: Njech ŕym twoja dobra rola, ŕhotowana k plóduoscži. Sčtož mje wucži twoja wola, a sčtož twój duch praji mi, njech ŕo do mnje sašchěžěpi a ŕo sbóžnje poradži.

Ma kónzu njech ŕo cže jenož hišćěje woprašćam: Kaŕ ŕebi pomnyłlich, jubilej ŕwojeje biblie ŕwječicž? S žyła niž? Abo taŕ, so dasć ŕebi něšćto powjedacž wo tutej kniŕy, kaŕ je nastala abo kaŕ dobyčěŕšcy a s kajkim žohnowanjom je pšchěs našću semju sčła a hišćěje dže? Wjazy paŕ niž? Luther je ras prajil: Boži lud njemóže bycž bjes Božeho ŕłowa a Bože ŕłowo niž bjes Božeho luda. Esłuschatej potajkim hromadu. Njesabudžmy ženje, kajke wotpoŕlady ma Bože ŕłowo, woŕebje niž, kaŕ rjenje a derje Jesuŕ s tymi mēni, kiž ŕo s Božim ŕłowom sabjeraju: Sbóžni ŕu! Ma kóždej bibliji njewidžomnje to napišćmo steji: Ta sbóžnosć jo wo k nam pšchidžadža.

Nam wotewr, Snježe, wutrobu,
So ŕłowu męsto damy,
Pšći ŕrudobje a wjeŕelu
So wo njej' saŕhowamy.
Njech ŕwěŕni poŕlucharjo my
A ŕłowa cžinjerjo tež ŕmy,
Stokrócžne plody damy.

M. w B.

Žnjowy džafny ŕwjedžěŕ.

Skłóŕ: Kaŕ je Bóh jara dobrocžimny atb.

Te žně ŕu sažo dokonjane
A pola s wjetšća prósdne ŕu,
Kiž bęchu kraŕnje žohnowane
Se wschelkej Božej wobradu,
Sa milijony cžłowšćich džěcži,
Tež sa tych, kiž Joh' njesnaja,
Bóh narosć da tež wo tutym lěcže,
Sčtož k sežiwjenju trjebaja.

O so by wschitzy dopósnali,
So tón dar pšchidžě wot Boha,
A jemu džaf a ŕhwalbú dali,
Hdyž ŕveži džěja wot blida.
Ach s kajkej wulkej ŕrudžbu tola
Cži ŕwoje žně domkhowachu,
Hdžěž wulke wodny jim jich pola
A krupy žita saŕyŕhu.

A męjachmy tež wo tutym lěcži
Esnadž pódla hona ŕlabušćke,

Tak so nětk, hdyž so wo tym rěči,
 Dnje něchtónžkuliž mórtoge,
 O wone tež so dary Bože,
 Hdyž tež so kuscizel knadrišce,
 A na nich kóždy spósnacž móže,
 So Bóh nam dawta, sčtož n'ón chze.

Ach spožcž tež, Božo, nětk, hdyž mamy
 Te rjane žně dom do bróznje,
 So my je wschitzy wužiwamy
 Tež k twojej čzesce dżakomnje.
 Haj wot nich chzemy dawacž radu
 Tym khudym bratram we rusy,
 Dha budže Bóh nam žako i hnady
 Wscho žohnowacž, sčtož hnjemy.

Haj hdyž my w měrje wužiwamy,
 Sčtož wobradži nam, Božo, to,
 Njech tež i dželbranjom sponuwamy
 Na khudych bratraw we rusy,
 Kiž w hwojej hubjenječi druhdy
 Haj wjazy radžicž njewjedža,
 A pschi wschej hwojej prózy tudy
 Eso khlěba najěscž njemóža.

Tak i doměrjenjom k Božej hnadži
 žno k druhim hynam woram,
 Bóh daj, so so tež derje radži
 Tón hny, kiž bórny hnjemy,
 Ach wotwobrocž wschať wot nich sčty
 Sčtu pomjedž, krupy, njewjedro,
 A daj nam rjane plódnje čžaky,
 So wschitko derje radži so.

Wěr Młódt.

Něšto se stawisnow nascheje biblije.

(Potracžowanje.)

So pať so tež posdžišcho hiščeje bibliju wotpišowali, wo tym powě nam jena powjesč, kotraž nam něšto powjeda wo jnym khudym buriku. Jeho mjeno njewěm; to njeje tež to wažne pschi tym.

Bě to burik. Tutón by rad měl bibliju w maczernej rěči tak knjes, kotremuž robocžesche, tola bě pschekhudy, sčtkužesche pschemato. Tuž džěsche ke knjesej a proschesche jeho, so by jemu bibliju požezil, chzysche domach w njej čžitacž. Tola jeho knjes do teho njewoli; biblija bě jemu pschedroha a drohotna, nochzysche ju i doma dacž. Sčto čžinjesche to burik? Wjeczor po wjeczoru khodžesche ke knjesej a tam wotpišowasche hebi po hwojatoku bibliju, tu bibliju, kotraž k njemu rěčesche w maczernej rěči. Zby nowy sakon je hebi tam wotpišal.

Sčto mēnisch, namakasch tajkeho burika abo dozyla tajkeho čžlowjeka abo hiščeje lěpje, tajkeho kchesčžana, dženznischi džer tež? — —

O Božej pomozu bu biblija wot Luthera do němsteje rěče pscheložena, tehodla bjes džywa, so je biblija wschě pschesčžhanja pschetraka, haj niz jeno to, so je so do wschěch krajow a rěčow dobyta. Do wjaz hacž 500 rěčow je džě biblija nětk pscheložena.

30 lětna wójna, kotraž wot lěta 1618 hacž do lěta 1648 žyłu Europu traschesche a wožebje nasche kraje domachpschatsche, je drje tak nětotru bibliju snicžila, tola sanicžila bibliju njeje! Wo jenej tajkej bibliji i 30 lětnje wójny daj hebi tu něšto powjedžicž.

Tutu bibliju khowa snate Württembergiske Biblijske towarštwó. Tu mēsesche w čžakach 30 lětnje wójny farar Jurij Wolflin w Nürtingenu. Tola wona bě tam sakasana psches Romskich. Běda tomu, pola kotrehož bu namakana; i tajkim slě

sachadžachu. A běda tež tej bibliji, kotraž bu wot Romskich namakana; bu spalena, snicžena!

Farar Wolflin bě runje w Božim domje. Tu pschitwalichu so spanisz wozazy do žyrtwoje. Farar Wolflin mēsesche runje bibliju w rukomaj; bě hebi ju wocžinil tam, hdyž steji 2. Tim. 4, 3—8. Tu trjechi jeho tež hižo njepšchecželsta brón a jeho krej wuběža tež na bibliju. Tam, hdyž bě ju farar wocžinjenu měl, pokasuje wona dženska hiščeje tuto krawone podpishmo pod plowa, kotrež steja 2. Tim. 4, 3—8. Wsmi ras hwoju bibliju a čžitaj se wschej nutrnoscžu, sčto tam steji. Eso dopomnitwšchi teho, sčtož čži runje powjedžich, rosumisch tuto mēstno biblije sawěsčje lěpje hiščeje hacž dotal. Je wona tola tam w tamnej starej bibliji podsčmórjnena i krowu, kotraž i wutrobny čžecžesche jenemu, kotryž na hwojej bibliji stejesche a na hwojej bibliji wumrě! —

Bibliju njekmēdžichu čžitacž. To bě křuta sakasna Romskich. Ewangelisz hnjachu pschikasnu biblije, so majch pokluschny byčž wyschnoczi a so njewobarachu, woni pať tež derje snajachu, so hebi biblija žada, so masch Boha bóle pokluchacž hacž čžlowjekow, a w tutym njedachu so samylicž. Westachu pschi bibliji a čžitachu w njej. Woni běchu tu lěpschi hacž Epheisz, kotrymž so psches Jana w Ejewj. 2 porokuje, so so tu přenju lubosčž wopušchžili.

Kaž předy wo jnym duchownym, tak móžu čži nětk něšto powjedžicž wo jenej burowzy. Nej kaž wschěm druhim bě wot Romskich křesce sakasane, w bibliji čžitacž. haj bibliju mēčž. Tola wona ju mēsesche a tež w njej čžitasche. Runje wala khlěb. Tu wuhlada psches wofno, so wozazy do dwora čžahnu. Snydom wě, wo čžo to dže, wo bibliju! Sčto to čžinicž. Namakajali wozazy bibliju, potom — to wona wě — je biblija shubjena a wona žana do jastwa thknjena. Sčto to čžinicž? sčto to čžinicž? Tu sšhowacž! Ale hdyž stóť? Bibliju shrabnje a i džěže čžěsto sa pokrutu khlěba! Roswala jo a sawala bibliju do njeho a wala pokrutu. Wozazy pytaja. Pokruty so hibane. Dyrbja so sadžecž, žana njekmē sbytkna wostacž. Tuž sadža wschě pokruty do pjery a khlěb so pjecže. Wozazy so wscho pschephtali, bibliju pať njenamakali. Sčakrujo wopušchčža dom a dwór. Khlěb tam bě dwójny Boži dar, Boži khlěb, kaž to pobožny stary Sserb hiščeje praji. Młodži, ja njewěm, hacž młodži to hiščeje tak jara praja. A hdyž niz, čžehodla tež to niz? Wuhlachmy hebi, so hlódnje lěta wulkeje wójny nať a nasch lud sčto domjedu wrócžo k wótzow dobrym počžinkam. Tuta wulka wójna to njeje, to hiščeje njeje! Sacž dyrbi to hiščeje druha pschicž a wjetscha abo něšto niz mjenje struchke? — (Potracžowanje.)

Žyrtwe a stat.

— Ephej. 3, 19. Je to plowo i teksta saudženeje njedžele. Wono nam mjes druhim dwojake praji, sčtož dyrbisch runje nětkole wjedžecž a wopomnicž.

To jene je to, so nam pokáže Luthera pschi jeho wulkim a wažnym džěle, pschi pscheložku biblije. Wocžin hwoju bibliju a pschecžitaj hebi hiščeje ras tekst saudženeje 16. njedžele po hwoj. Trojizny. Nadenđesch tam, so je — i wjetscha we wschěch biblijach — sa 19. sčtkužku dwojaki pscheložk wocžisčžany. Wobaj hwočžitaj čži wo tym, tak pilnje a njespróznitwoje a wobhladnitwoje Luther na tutym wulkim džěle džekasche. Luther njebě spokojom i tym, sčtož bě w hamotnosčži hroda Wartburg pscheložil, ně, to pschedžeka, so do Wittenberga wrócžitwšchi, se pschecželemi, předy hacž nowy sakon w maczernej rěči ludej do rukow da. Lud njedyrbjesche jenož plowo a mjeno w bibliji namakacž a tež niz jeno piškiki, ně, tón duch, w kotrymž

bu biblija něhdý pižana, tón dyrbjeske jemu duwacý j biblije, duwacý do wutrobny nuts a s nim nowa džiwona móz a kplnošč, Boža móz. Runje teho dla njepščešta Luther je septembrom 1522 na nowym safonju a s lětom 1534 na zylkej bibliji džělacý; ně hacž do šwojeje šmjercze šo prózowasche wo to, šo by šwoje- mu ludej dač bibliju hacž nanajlěpje pscheloženu niz jeno do rěcže, kotruž srosumjesche, ale tež do ducha, j kotrymž bě žiwý.

Wo tym je šwědt našcha 19. sčtucžka. 1532 pscheloži ju j tutymi šlowami: „So byščeže tež spósnali Šhrystuškowu lubošč, kotraž wschał wschitke pšnacze pschetrjechi.“ Dač je to tež w pře- nich wudawkach čžiščezane. Pošdžišcho je Luther pscheložowal: „So byščeže tež pšnali, šo Šhrystuška lubowacž wjele lěpje je, džžli wschitko wjedžecž, šo byščeže napjelnjeni byli je wschej Božej polnošču!“ Tutón pschelož šteji tež w pošlednim wot Luthera lěto do šmjercze wobstaranym wudawku biblije. Lěto pošdžišcho Luther na tutym pschložku, kotryž bě jemu wušnjacze, wumrě: „Šhrystuška lubowacž je wjele lěpje džžli wschitko wje- džecž.“

„Daj ole“, šnadž prajišč, „ty drje šy šo myšl, stajžy tuto rofěstajenje pod napiškom „Zyrkej a stat!“ Mam čži jenož wot- molwicz: Wotečakn troschku, nješym hiščeže na kónzu; pschindže hiščeže něščto a hinač!“

So šo čžahy pscheměnjeja, to mi pschidasch a wěčeže do- dašch: „a to hiščeže jara!“ Ale poprawom šo čžahy njepšče- mēnjeja, ně ludžo. Čžah je pschezo jenož čžah, ale čži ludžo we nim, woni šu džěit a bóle hinašchi. A ša to, kač šo to ludžo, haj ludh, haj šchesczjanje a šchesczjanške ludh pscheměnjeja, je čži šašo tuta našcha 19. sčtucžka šwědt.

„Šhrystuška lubowacž, je wjele lěpje džžli wschitko wjedžecž!“ to bě wušnjacze a wěra Lutherowa a ewangelskich Lutheroweho čžaha. A džěnka po 400 lětach šda šo mi to runje nawopač byčž, šda šo mi, šo je tutu šlowo Eph. 3, 19 runje nawopač psche- wobrocžene psches hešto a j wěru jich mnoho, mjenujžy tač: „Wschitko móžne wjedžecž, je wjele lěpje džžli Šhrystuška lubo- wacž!“ S najmješcha móžesch, ně, dyrbišch ty to po wufasomaj šakšeho kultuškoweho ministerstwa na tajku myšl pschincž. A w tym pošhlyni čže tšecži wufas, kotryž je tač rjez dodatwł t tam- njemaj. Šakške hospodarške ministerstwo nochze nasad wostacž a pschifaje šchulam, jemu podstajenym, šo maja wschě šchulške wuhotowanja byčž bjese wscheho nabožneho raje. Šsu to tu pschekupške a podobne šchule mēnjene. Šso žyle w šmyšle nam šnateju wufasow wuprajitwšchi, wufasowa tač šwoje wušnjacze: „Hospodarške ministerstwo šteji na tym stejniščežu, šo nimatej ani nabožina ani nabožne wuwucžowanje do žyła žaneho mēštna wjazh we wobšahu rošwucžowanja jemu podstajenych šchulow. Nabožne rošwucžowanje wobšteji teho dla jenož hiščeže ša tych šchulerjow, kotšž tute šchule w tych šchulškich lětach wophtuja, we kotrychž bychu hewal pošlednje šchulške lěta na ludowej šchuli wufhodžili. Pschi tym pač je šchulerjej žyle pschewostajene, hacž čže šo na nabožnych rošwucžowanjach wobdžělicž abo niz.“ — Dač!!! —

Mječ tež džiwnje klineči, něščto dobre tute wufasny, kotrymž je šo hiščeže jedyn, šo na napiškna na pohrjebniščežach pocža- howazy, pschitowaršchyl, tola maja. Wone wotewrja wschěm, ko- tšž runje j njewuhojomnej šakšepjenosčju šbiczži nješku a na chroniškej liwkošči nješchorja, w nabožnych wězach mjenujžy, woczti, šo dyrbjja, čžhjo abo nochžhjo, wohladacž, hđže wješba dže. Wufas pschecžiwu modlitwje a šherluscham ma nimo teho to wšebje dobre, šo žyle jagnje dopočaže, šo to wscho jenož psche- cžiwu šchesczjanškej žyrkwi jako tajkej, a pschecžiwu šakškej kraj- nej žyrkwi jako tajkej žyle wšebje, nješdže, ale šo to dže psche- cžiwu wěrije a nabožinje šamej, šo to dže pschecžiwu šchesczjan- štwu, haj pschecžiwu Jesuškaj Šhrystuškaj šamemu. Tole pošled-

nje jich wjele pschidacž nochze a teho dla šo wurěcžo praji, šo to wšcho jenož dže pschecžiwu žyrkwi jako tajkej; we wufasu psche- cžiwu modlitwje a šherluscham šteji pač to hinač pižane. A to je derje tač! Pschecžiwu tomu rěka protestowacž, protestant byčž. A najhubješchi protest to nješbudže, hđhž 5. novembra kóždy a kóžda, mlodži a staršchi a čžišče stari, wotedadža wólbnu papjerku ša mužow a žony, kotšž, štejo na šakožku šchesczjanškej wěry, šlubja, šchitacž nabožinu a wěru!

S blifka a s dalofa.

— Šserbška předarška konferenza wotmēje šwoje Michalške pošedjenje sčtwórit, 12. oktobra, dopošdnja ½10 hodž. w Šserb- škim Domje.

— „Pomhaj Bóh“ čže w tutym čžahu wojowanja wo wěru a nabožinu pomhaj rošwucžecž a rošjahnjecž wo tym wschěm, wo čžož to dže, čže tež hewal wo wschěch wjetšchich a dróbnišchich praschenjach šnutskowneho a nabožneho žiwjenja rošprawjecž a tež hewal wscho wažnišche podawacž, pschede wschěm j domišny a j Lužizow. Tuž njech namaka pschezo wjazh domow wotew- rjenych, do kotrychž jo jemu njedželu kač druhu witača. Šla- cžina je tač niška, šo móžesch prajicž, šo majčy tuto šopjenko dar- mo. Abó šcho je nětkle 5 hr. w papjerkach na žyle sčtwórcž- lěta? — Ščtož čže a móže hewal j pjeněžnym abo druhim darom našche „Pomhaj Bóh“ podpjeracž abo tež ša njo šobu- džělacž a pižacž, šo njedý pschecželniwje na podpškaneho redak- tora wobrocži.

— „Šserbške Nowiny“ šu najtušchi dženič drje žyleho němišeho kraja. Tuž dyrbišch šo jenož džiwacž, šo hiščeže šastup do kóždeho doma njenamaka. Tež „Šserbške Nowiny“ šu tš rjez darmo. Šcho šu 30 hriwnow? Pschedasch-li kónz sčtwórcž- lěta papjeru, doštanješch je šašo. Tuž njech kóždy Šserb jim wotewri dom. Wobhoni šo j tym lóžko wo wschěm nišnym. Ščtož šo jemu nješpodoča, to dže njetrjeba čžitacž. —

— Šnutskowe mišionštwu čžerpi se šwojimi wustawami a štutkami lubošče wufku nišu a psches to šobu čži, kiž šu w na- šchim ludu šhudži, hubjeni, wědni, šhorj na čžele a na duchu. Tomu dyrbi šo wotpomhajč! Šo žada šebi hižo čžłowjek wot čžłowjeka, to žada pač šebi pschede wschěm šchesczjanšta lubošč! Šeho dla je ša džěnka wšebite kollekta poštajena. Š nej čže našcha krajna žyrkej šnutskownemu mišionštwu na pomož pschincž, j nej pschindu tehodla džěnka tež našche wšadny a na- šchi wšadni na pomož wobohim šhorym a hubjenym šobubra- tram a šotram, mlodym a starym, kotrež ma šnutskowe mi- šionštwu šastaracž. — Nimo teho šběra šnutskowe mišionštwu w tutych mēžkazach wšebite darj ša tuto džělo lubošče, kotrež wufonja na našchim ludu. Šacž do novembra rošdžěli šo tuto šromadjenje pomoznych darow. Pschijimaja šo nimo pjenješ tež tworj, plodh, šchathy atd. Tute maja wješbu po želesnižy darmo. Šo by našch lud tola tutym najhubješchim mješ nami pschinjekł rjany hodowny dar.

— Šmyłki šo hđhž a hđhž škradžu tež do ryncčkow našcheho šopjenka šuhnu, tač tež twdjenja. Dač njepojědže do Łafa 15. winowza t pošwjecženju 50 lětneho pošmjertneho dnja „žyrk- winški šhor j Budeštez“ ale „žyrkwinški šhor j Bukež“, šo by tam šobuškutlowal. — Š Šerrnhucze njebě šo na 25 ale na 35 duchownych t šromadnemu džělu a rošwucžowanju šeschko.

— Šistowanje. Š. w Š. ša 18. po Šr. — Š. w Š. ša 19. po Šr. — Š. w Š. ša 20. po Šr.

Šamolwity redaktor: šarač W y r g a c ž w Nošacžizach.
Čžiščč Šmolerjčž knižicžišččernje a knižaršnje,
šap. družštwu j wobmj. rušowanjom w Budyščinje.

Sy-li spēwat,
Pilnje dželat,
Strowja će
Swójbny stačok
A twój swjatos
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Boh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Boh poda,
Wokřew će. P.

• Sserbske njedželske kopjeno. •

Wudawa so kóždou sobotu w Smolerjez knihizšćeceńi a płaczi šchtworčlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

18. njedžela po swjatej Trojicy.

Hebr. 38—11, 6.

Dženka klinczi po wšěch Sserbach mjeno jeneho naschich minjenych wulkih wótczinow: mjeno hlavneho **bařnika Sandrija Sejlera**, něhduskeho Łajowsteho fararja. Mjeho 50-letny wopomnienski smjertny džeń swjeczimy. 15. oktobra 1872 Boh Serjes tuteho swojeho wotrocžka po požohnowanym žiwjenju a skutkowanju i czihej, milej smjerczu bjes czežeje abo došheje khorosče k hebi wša do swojeho njebieskeho raja. Njetrechi so i tym rjenje, so w dženknischim tekstje wo Enochu křischimy, so „bu pschěhadženy, so by smjercze njewohlada!“ A hdyž wo Abelu rěka, so „psches tu kamu (swoju wěru) wón hiščeže rěči, hač runje wumrjel je“, — Sejler tež hiščeže rěči, hač runje tych, kiž su jeho po wobliczu snali, i kóždym lětom mjenje bowa, rěči hiščeže dženka k nam w swojich spižach.

Tu njeje městna, wobschěrnischo rosetajecž, šhto wón se swojimi spižami nam je sawostajil. Wón je, kam ludowy gyn, mištrisz so na to wustal, se swojimi pěnjemi ludej i dusche a do dusche spēwacž, tak so je wjele hróncžkow a rymow powščitlowne duchowne wobhedženstwo. Šhtožkuliž móže nam wutrobu pohnuwacž wot kolebki hač k maram, wot nalěcža hač sažo do nalěcža, we wjehelu a frudobje, w mladosczi a starobje, sa wšcho je jeho bohaty duch prawe kłowa namakał, a jeho mlódschi pschěczel škozor je jako wobhnadženy hudžbnik jo do synkow stajil. Nje-žnadne porjeńščenje, wobohacženje a posběhjenje serbskeho žiwjenja je, sa czož mamy so jemu do wěčnosče džakowacž. Šhtož i tuteho žórka czerpamy, je žama jažna, czišta, wofšchetwaza woda, a njemóže ničžo hinajšche byčž. Pschetož wón bě, kaž

směny pschěkwědczeni byčž, muž stroweje a žiweje wěry; a dobry šhtóm njemóže ste plody pschinjesčž.

Tajzy běchu i žyla **wótzajo**, wjednizy a sbudžerjo serbskeho naroda. Žaneho jenicžkeho mjes nimi njenadeńdžesch, kiž by zusemu duchej njewěry so podal. Derje ludej, kiž ma wěrijach křesćijanow sa swojich duchownych wjednikow! Šhtož je po Božim dopuščenju hewak naschenu ludej wšate abo sapowjedzene, to je so jemu na to waschnje a na tón boł sažo bohacze narunalo. Šnadž směja druge ludy junu psched swojim wěčnym žudnikom kaž křuch samotwenja i tym, so wot swojich hebi wu-šwolnych wjednikow ničžo hinajšche nježbu nawukli, — Sserb, saczižnje-li swojich wótzow wěru a žwěru, běha-li sa zushm, so njebudže móž wurěčecž ani wuwinowacž. „Mj nježmny wot tych, kiž wotstupja a šatamani budža, ale wot tych, kiž wěrja a duschu wumóža“. Ně, mj nježmny wot tych ani nježkuschamny do nich, hižo tehodla niž, dofelž nasche cžělo a krej nježbu.

Ma to wšach so wěseže tež swj. japoschtol měri. Wón spomina na wulku žylu rycerjow wěry w starym kłubje wot Abela a Enocha žem, so by dopořasal, kał je jich scžerpliwosčž a wobstajna žwěrnosčž wukhadžala i jich praweje, žiweje wěry. Čžile smuziczi semrjeczi su kłubjenje Bože jenož i nasdala wohladałi, ale w swojej wěrje su so jich twjerdže džerželi, kaž bychu jich dopjelnjenje hižo měli a wužitwali, su njebieskeje domišny hebi žadali a we wščem se swojim Bohom so tróšchtowali. Šhto wot to, so po cžěle a křwi naschi wótzajo nježbu! Křesćijanistwo je tola prawy Israel po duchu; a tuž su tola naschi přjedownizy a wjednizy, a na jich pschikladže móžemy derje spóšnacž, kał nufna, móžna a sbóžna je wěra.

Kał nufna wěra je! „Wjes wěry móžno njeje, Bohu so

spodobacž". Možno drje je, bjes njeje ho ludžom spodoba; nje-malo kamo jich je, kiž bychu w swojim sašlepjenju najradšeho wěru se wšchēm, sčtož jej služu, wutupili a wutorjenili. Ale možno njeje, bjes njeje ho Bohu spodobacž. A sčto potom? Hodži ho něsčto hóršche myšlicž, hacž to? Haj hdy by wón da-loko wot naž byl a ty a ja ničžo s nim činičž njeměloj, dha mohlo hicž. Nětk pač kmy stworjeni kaž wot njeho tač tež k nje-mu, a našcha dušcha je njepokojna we naž, doniž we nim nje-wotpocžuje, a junu dyrbinu ho wšchitž psched jeho šudnym sto-łom sjewicž a s jeho wšchomóžneje ruki bradž kwoj wěczny wošud, — a tuž dyrbi byčž žalostna wěz, ho jemu njespodobacž. Rainje, hdže chzešch ho psched nim wukhowacž? S ty Jonažo, hdže chzešch jemu wucžefnyčž? Sčto Luthera sa jeho mlode lěta nimale ke kromje sadwělowanja pschitwjedže, so blědnješche a hinješche, bóle na mornweho hacž na žiweho podobny? To bě styšne praschenje: Sčto dyrbju sapocžecž, so hnadneho Boha dóstanu? Abo sčtož by to kame bylo, so Bože spodobanje do-budu? Enate je, so je profetowe kłowo: „Prawy budže s wěry živy“ sa Luthera kweřta hwěřda bylo, kotraž je jemu wupucž s nožy jeho helsteho njeměra pokasala. A na tajke waschnje wón ho sežini Boži wuimoleny grat, powolany, tu wulku wěrnoscž jako klucž k srosymjenju žyłego ewangelija na kweřznik postajicž, so čłowjek prawy budže bjese sakonja skutkow, jeno psches wěru! Jenož psches wěru! Wšchi tym dyrbi wostacž našche dla a Bože dla! Našchedla. Hdy by hinač bylo, hdy by nawopat placžilo: bjes wěry, jeno psches skutki, — sčto by s nami bylo! Sčto dha by hdy wjedžil, hacž je doječ dobrých skutkow dokonjal! A hdže čžyl se swojimi šlymi skutkami? Čžyl-li wotměricž a wotwa-žicž woboje, čžeho drje by wjazny bylo, šleho abo dobreho? Džak budž Bohu, so ho wěra wot naž žada a ničžo dale. Tež Božedla dyrbi temu tač byčž. Najprjedy dyrbi byčž wšcha našcha čžecž wusamknjena a potom hagle móže Boža křwalba kama kweřicž. A našch Šbóžnik tajku čžecž keč sažluži, so jeho kmyerčž a čžer-pjenje tón grunt wšchěch ludži šboža je. Wobhladač a pschemyšl kebi wěz, s kotrejež strony chzešch, jene nusne je: wěra, to je džě-čžaze wutrobne křoble dowěrjenje na Božu hnadu w Křyřtu-ku Jesuřu! Ale njeje dha tola něsčto na tym, so dyrbi, na kimž Bože spodobanje wotpocžuje, dobre čžiničž? Sso wě, so to dyrbi; dyrbi to se wšchěmi mozanti a s žyfej dušču. A runje k temu: čže jeho wěra najprjedy pošhlincž.

Wšchetož wěra je kaž nusna tač tež možna. Kač možna wona je, widžimy s wjele kłowow našcheho Šnješa, na pschiklad hdyž džesche: Hdy by ty wěricž mohł; temu kiž wěri, ku wšchitke wězy móžne, abo hdyž druhemu pschimoła: Dži twója wěra je čže wustrowika! Kaja možna wona je, praji nam japosčtofske kłowo: Našcha wěra je to dobyče, kotraž kweřt je pschewinyla, a wjele druhich. Sčto maju pornjo temu wudawanja njewěrja-žych na kebi, kaž by na wěrye ničžo njebylo! Wěra a wěra wšchaf je dwoje. Škonuž jeho wěra ničžo njeje dylłi wěz kłow a šnadž hiščeže wěz jasyka, sčtož w kwojej dobročiwěj a s dobom lohkej myšli ho s tym špokoj, sčtož drušy jemu praja, sčtož jenož šwonkownje pschihlokuje prawej wucžbje a žaneje próžy nje-naložuje, so by šam rostł a pschiběrał w pošnacžu prawdy, tón na kebi tež ničžo nješoni wot možy wěry, ale wostanje, kajkiž je, a sežini ho šobuwinowaty, hdyž kweřt wěru hani. Temu na-pschecžimo tešit s polnym prawom na to čžiščecž, so ma wěra byčž wěz šmutšowneho šaloženja, dowjedženja a pschedšwědženja, pschi čžimž wutroba w pschesjenošči s kłowu a je rton wě, čžehodla wěri, a ho křoble wusnatwa teho, sčtož wěri, a s nutr-nyim wěřnym dowěrjenjom ho temu podawa, do kotrehož wěri. Tehdy wěra wšchu kwoju móž šjewi. Šrěšchny čłowjek ho sežini wobrocženy kšesčžijan, kiž ho jenož jeneho boji, mjenujžy Boha

s hřechami rošrudžicž. Škaby ho rošhlyni, so šamóže, sčtož heřaf psches wšcho našche šamoženje džě. Šhudy ho wobohacžil so je šmyšlenu kaž Pawol: Ničžo nimam a wšchaf je wšchitko moje, dokelž je Šnješ wšchitkich kłowow mój džěl. Šhory wot-šhori, je-li niž po čžele, dha tola na dušchi. Šrudny ho sa-wjekeli, dokelž je Boža hnadu jeho wulki tróšči. Njeměrnny na-deřdže pokoj, bojasny dowěru, špřotowany dobyče a mrežazy po-nu nadžiju wěczneho žiwjenja. Šbóždemu ho dóstanje, sčtož je jentu trjeba. Š džitwa bóřka móž wěry! Ššw. japosčtofej je bylo, jako by wěrjaznyh starých byla wulka křta, husta mročžel, a kaž bychu s wyškosčje dale pohladowali na kwoje duchowne džěcži w jeho čžahu. Š nim šu ho pschitowaršchili wěrjazny no-wehe křuba, japosčtoljo a ewangelistojo, kweřžy wonka mjes póhanami, kaž doma mjes šabudženym ludom, dušchowpastyrjo a pobožni wucžerjo, stari a mlodži; mjech maju mjeno abo niž. Woni wšchitžy šu wopokasali móž wěry a šu woptowali šbóž-noscž wěry.

Wěra džě je kaž nusna a možna, tač tež šbóžna. Šo prawym wšchaf pošlednje hižo s džěla w tym leži, so je možna. A tola je dobre, so hiščeže wošebje wusběhowacž. Še džě tež tajkeje wěry, kotraž je jara nješbóžna. Šakub pišche: Čžercži tež wěrja a rža. Woni wjedža, so Bóh je a prawje šudži; ale dla jich štwjerdnjeneje štošče žana móžnota jim njewostanje, Boha ps-tacž, jich žaloscž ho jim hiščeže pschisporja s jich wěru. Wšched tym šwamuj naž šmilny Šnješ! Šo tajkeje šbóžnosčje pač dawa nam pohladnyčž, sčtož wo starých jow šteři pišane: „Wšches tu šamnu šu čži stari wobkweřdženje dostali“. Wopacžny pucž je, kebi žadacž: Mjech ho Bóh mi wopokaje a wobkweřdži, dha čžy wěricž. Šbóžni šu wjele bóle, kiž njewidža a wšchaf wěrja. Najprjodžy wěra a potom psches nju wobkweřdženje a s wob-kweřdženja a s wobkweřdženjom prjedywohladanje a prjedy-woptowanje! Šeješšym tebi rjeknył, hdy by ty wěřika, ty by tu krašnosčž Božu dyrbjala wohladacž, prajesche Šnješ Marcže pschi Lazarušowym rowje. Šo je šbóžnosčž hižo joto, hdyž ma tón, kiž ho tam a šem křabla mjes wěru a mjes njewěru, lutu čžwilu. A kaja hagle budže tamna šbóžnosčž, pschihotowana hacž k kmyer-čži šwěrnym! By-li pač ho twojemu Bohu šubilo, twoju wěru prjedy pruhowacž, njewobaraj jemu ani njewostup tehdy, ale špomni na kónž, ke kotremuž šu powolany! Wšches křičž ke křonje!

Njeje žiwjeje wěry krašnosčž wulka? Šane kłowa nješku došahaze, jeje wyšoki křeruščy šanoschowacž a jeje křwalbu po-šbēhowacž. Hdy by ty wěricž mohł! Šuž hoř sa tym a prošch naležnje: **Šnježe, šopomhaj mi k tajkej wěrje!** Šamjeř.

Šandrij Šejler.

Kunje dženkša, 15. winowza, je ho 50 lět minylo, so je našch šlawny, nješapomnity wótežinz a bašnik Šandrij Šejler we Šasu wumrjel. Šasowka wošada a našcha Macžiza Ššerbška ho pró-žujetej tutón džěř šwjedžensžy šwjecžicž a tač ho tež hodži, so kebi dženkša tež na tutym měřnje Šejlerjowe žiwjenje psched wocži štajimy a ho praschamy, **sčto je Šejler ja naž a ja našch lud byl?**

Šarodžil je ho 1. maleho rózka 1804 w Ššlonej Šorščeži we Wicštalskej wošadže jako šyn tamnišcheho žiwnosčerja Šana Šejlerja a jeho mandželšjeje Marje. rodž. Šěřkez. Ššwoje přě-nje rošwucžowanje dóřta w Šolšorežanskej wjeřnej wucžerji wot tehdyšcheho wucžerja Šmocha; a potom, hdyž jako wucžomž Šulšowjellowskeje wucžernje do Šudyščina na pacžerřku wucžbu šhodžešche, špósna tehdyšchi šarar Wicžka jeho wulke a wubjerne **duchowne dary** a štarasche ho sa to, so by mašy Šandrij škladnosčž měł, do Šudyščina na **šymnastij pschincž**. Šam hacž do lěta

Handrija Sejlerja, Lasowskeho žohnowaneho Sserba,

— k 50lětnym žmjertninam, džen 15. winowza 1922,

podat farat emr. M. Urban s Khróstawy.

Glóh: „Njedudž sparna, moja duscha!“ r.

Handrij Sejlet žohnowany
Sserbow ryczet wostawa;
k službje běšče powołany
sa žwój lud bjes pschěstacja.
— Za njón woprowasche wscho,
šchtož šo jemu dostalo
běšče s Boha bohateho,
kiž je wuhotował jeho.

*
A do powołanja stajit
jeho šej je šwójateho,
šo by Sserbow šbožo hajit
pošwjeszujó k službje šo:
Evangelij přědawacž,
Sserbam dary podawacž,
kiž jich jenat šwješeluja
a najšlubšcho špokojuja. —

*
Nabožinu žiwu plodžit
je do duschow pobožny
pastyr, kiž je Sserbow wozžit
šwójich k šbožu šbožowny.
Jeho šuttowanje wscho
pschězo škožowasche šo
na to, šo by pschisporjala
Boža šo a Sserbow šlawo.

*
Dary běšče krašne dostat
předat ewangelija
wot Boha a špěwat wostat
šloty je hačž do kónca. —
Lubosč Sserba bratrowšta
pnycha běšče blyščežaza
jeho w šradnem šuttowanju
k Božemu džě špodobanju.

Njet je Sejlet žohnowany
był na polu bėdženja
s mjeczom ducha wopašany,
a to jenat wostawa.
Evangelstí přědat nam,
pošawat k nješješam
Sserbam s nim bė wobradženy,
šbóžnje s Boha wobhnadženy.

*
Šnu šdobnje radujemy
šo, hdyž wrócžo hladamy;
šhwalcž šudobjo niz chžemy,
ale Bože dobroty.
Rjana hwěšda Boža je
Sejlerjowe žiwjenje;
mjeno šyboli šo jeho
Sserbam do pschichoda wschěho. —

*
Jeho Sserbja žohnujemy
k pokštalětnym žmjertninam
dženša, hdyž šo šhadžujemy
w duchu do Lasu wschal tam,
njesmjertny hđžež žmjertliwe
čžěto šwoje ššowane
ma we rowje; duch pak jeho
šbėhacž s horja naš chže wschěho.

*
Sserb je kóždy wosboženy,
šotryž šwěrnny wostanje
a kaž Sejlet roššudženy
sa bratrow šo woprufe. —
Ryčef Serbow trapjenych,
šwobodu šej žadazych,
Sserb budž kóždy pschěgwědeženy,
w duchu s Boha wožiwjenty! —

1825 pilnje wuknywšchi poda šo po wobstacžu maturitetneho pruhowanja na **universitu do Lipska**, hđžež na **duchowništwu** študowasche, a wobsta w lěcže 1829 w Drježdžanach šwoje jasťojnsťe pruhowanje. Šizom do jeho gymnasiálneho čžaza padaja špocžatki jeho bažništwa a w Lipsku šhorjesche šwójich pschěčelow we „Šuzisťim přědarškim towarštwje“ je šwójimi pėšnicžkami pschězo s nowa sa Sserbowštwu. Š tuteho čžaza mamy na pschislad wschosnatej pėšni „Šady naschej pjezy funťworťi hraja“ a „Šsym Sserbow šerbisťe holicžo“, kotrežž šo bórny pschěš žyly šerbisťi kraj rošščěrjšťej. Wjele tutych špěwow pschindže do Šipsčžanšťich rukopisnych „Šserbšťich Nowin“ a tať bóle a bóle do luda, pschetož tute nowiny šo tež wotpišowachu a pschindžěwu na tajke waschnje do Šuzizy. Škóncžnje pschindže wón tež, přjedy jako **pomozny přědar**, potom jako **kaplan do Klusťcha**, hđžež pak te nadžijane wobšťejnosťe njesťeta a šo tehodla w lěcže 1835

jako **farat do Lasu** wobrocži, hđžež je hačž k šwojež žmjercži wostat. Tam delka w čžichej holi šo tež žórko Šejlerjoweho bažništwa šašo s nowa wozucžicž šapocža, kiž bė tehdom w Klusťchu škoro s žyła šaprahnylo. Nětł šo špschěčeli tež s **Janom Arnošťtom Šsmolerjom** a bórny šo tež s **komponistu Šozorom** šena. Šo a wošebje redaktorštwu „Šdžěnsťeje Nowiny“, kotrežž bė pschijal, a w čžisťošerbšťim, wótežinsťim duchu šariadowasche, wupłodži jeho džělatowščž na literarnym polu. Tež přjedownit nascheho dženznisťeho „Šmishionsťeho Šožoła“ šažož Šejlet we lěcže 1844 pod mjenom „Šmishionsťe pomjesčje“. Najrjenšchi plód Šejlerjoweho pschěčelšťwa s Šozorom bėchu tať mjenowane špěwanšťe šwjedženje, kiž šo w Šudysťinje wotmėwachu. W tutym čžazhu štwori Šejlet šwoje najwjetšče a najkrašnisťe pėšnje, kaž „Špocžahy“, kotrežž nam nanajšepje jeho šluboke šapschijecže Božeje štwórby dopošajaja, „Šserbšťi kwaf“ a „Šwěnz hóršťich

spěwom". Staža poesija tola leži w tutych jeho pěšnjach, wožebje to „Pocžagach“, kať tež we wschěm nabožinska truna pschezo hobu klinczi! Tež nascha hiščeže dženka rady rejwana a spēwana „Sserbsta Meja“ tehdom nasta. S tej kamej horlivoscju, i kotrejž jako bažnjeť dželasche, skutkomasche Sejler tež hobu pschi sa- loženju nascheje „Macžizy Sserbskeje“ w létomaj 1846 a 1847 a pschi wudžetanju wulkeho Pshloweho herbiko-němskeho klow- nika (bě wschať jako kandidata herbiku rěčnizu wudať a sa klow- nik hižom pilnje sběrať) wudawarja wschomóžnje podpjerasche. Tež wschě druge herbste cžopopisny i bažnicžtami a druhimi pschi- noschłami, kaž na pschikad se kwojimi rjanymi bajkami, kotrychž pschedmjety i wjetšcha se kbeje kameho cžerpasche, wobohacžesche. Stať bu wschudžom cžesčeny a wyško waženy, pokasa nam wulke dželbracze, kotrejž Sserbjo se wschěch stron pschi kwojedženju jeho 25 lětneho sastojněkeho jubileja wopokasachu. Woženit je kwo hatle w lěcze 1853 i Hamu Krawczej se Židžinoho, kotraž jemu dwě džowzy dari a w lěcze 1866 wumrě. Sbožowne, kaž žyfe žiwjenje nascheho nješmjertneho bažnika a wožebje tež mandžel- stwo, bě tež jeho wumrjecze. 11. winowza 1872 jaja jeho Woža rucžka a schyri dny posdžischo, 15. winowza, je wjeczor we 8 hodž, cžishe a sbóžnje wuknyť. Žyly herbiki lud jeho wobžaromasche a wulka byla jeho i poslednjemu wotpocžinkej pschemodžesche, a tať bu 18. winowza na Sasowstkim pohrjebnischecju i wulkej cžesčju khowany.

Spokožne a džekapokne žiwjenje bě i tym kwoj kóuz nama- kať, wožebje sa kwoje lube Sserbowstwu je Sejler pschezo a stajnje džekal. A schto bychmy tež bjesje njeho byli, bjes nascheho najwobdarjeněskeho herbiskeho bažnika?, kiž nam tehodla tať wu- troby hnuje, dofelž wschitku kwoju macžiznu se wschědneho wješ- neho žiwjenja bjerjesche a nam to jako pěšer we wótežinskej a pobožnej drašče psched woczi stajesche, schtož džer wote dnja wi- džimy a cžinimy. We wschěch jeho pěšnjach móžemy jeho miťu, pschecželnu a lubosčjwu powahu sacžucž, i kotrejž kwo kwojich rojenkow a mlódschich pschecželow starasche, hdžež jenož móže- sche. Žadny, kiž i njemu i nekajkej próstwu pschidže, prósdny sažo i hospodliwje Sasowstkeje sary njewotendže, na kotrejž wo- prawdže idealne žiwjenje knježesche. Stať wjele khudym studen- tam a ludžom kwojeje wožady, w kotrejž jako wopravdžity du- schowpastyr i wulkim žohnowanjom skutkomasche, je pomhať a jich we wobcženosčach žiwjenja tróschtomal. A tutu wjekełosč i pomhanju pokasomasche Sejler pschi wschěch sčadnosčach, wo- žebje tež wschitke herbste wustawy a towarstwa darliwje pod- pjerasche.

Tať je Handrij Sejler kroschit se kwojimi wopravdže lu- domymi pěšnjemi a se kwojim sprawnym waschitjom kbeť pucž do wutorbow herbiskeho luda pschihotowacž. Jeho njewuhajnitá, horza lubosč i Sserbam, i kotrejž wschě sadžewi pschewiny, hdžež móžesche kwo sa nich staracž a jim pomhačž, jim, w kotrychž kraju jeho kolebka stejesche, jim, i kotrymiž cžujesche kwoje žiwe dny a wo kotrychž a sa kotrychž bě spēwal a džekal hacž do poslednjeho wókomitnjenja, je jeho mjeno se sčotymi, wěcžnymi a njesachod- nyimi pišnikami sapisala do knihow herbskich stawisnow a herb- skeho pišnowstwa a je jemu we wutrobach herbiskeho naroda pom- nit wutrajnischi dužli móžas stajila, na kotrymž budže kwo mjeno Handrij Sejlerja w njeponješichenyh blyščecju blyščezicž hacž do najdalšich cžajow.

Nam pať, kotsiž kmy hiščeže w Sserbach žiwi a kwojatu pschi- kłuschnosč mamy, hacž do poslednjeho sčychnječžka džekacž a kwo prózowacž jenož sa kwoj herbski narod a sa kwoju wot Boha nam datu herbiku narodnosč, kšmjertny džer nascheho wulkeho mištra pschivola, so kmy kwo my i temu narodžili, so bychmy do- nielnicž homhali. Schtož wón spēwa: Cžajo pschichodny, sacžesche

nam ty? — O so bychmy i twojeho kłina wuschlť mužoj, hódni wěcžnoh' wopomnika!

Tehodla, lube Sserbjo, wožebje wy, kotsiž na hranizach herb- skeho kraja tam, hdžež najwjetšchi strach, to je pscheněmcženje, nam hrosy, bydlisče, njesapomněče kłowa, kiž seže hižom tať hušto blyščeli: **Sserbjo, sathowajcže kwoeru kwojich wótzow rěčž a wěru!** S tym, jeli to cžinimy, kwojeho njesapomněkeho a we kwojich myšlach nješmjertneho wótežinza nanajšepje cžesčjmy.

To d a j B ó h !

Riota, bohohł. stud.

Lutherowe kłowa wo bibliji.

Sso šwajimjchi na to wulke džeklo pschekloženja biblije wu- praji kwo Luther mjes druhim tať: „Šaj, ja chzu kwo na to šwajicž w Božim njenje a Khrystuť, mój Knjes, budže mi pomozny! Ša chzu nowy satoť mojim lubym Němskim do němskeho pschekložicž a pschekłmacžicž, a kwo kwo wješelicž, hdžež to dokonjam a žyrkwi a mojemu ludej i tym kłuzu!“

S blisfa a i daloka.

Macžiza Sserbsta wotně křjedu, 4. oktobra, kwoju Michal- sčtu šhromadžimnu. Wona bě wěnowana 50. pošmjertninam na- sčeho kławneho pěšnjeja Handrij Sejlerja. Sa woprav- džity Sejlerjowy kwojedžen sežini ju nam knjes stud. direktor Ota Wicžas Stollbergski je kwojim kwojedženškim pschednowschłom. Handrij Sejler, přeni herbski bažnik, stawasche tať rjez po 50 lětach wot morowyh, bu žiwy psched nami tať, so tež my, kiž jeho nješmjny suati, měnjachmy jeho wohladacž a wukłyschecž nam spēwajo herbski spēw. Duschepastyr, sbožowny nan a mandželstki i Sasowstkeje sary, spēwal i luda a sa lud, cžerpazy se herbiskeho kraja a luda, i Wožeje stwórbny Lužizy, i kotrejž bě kwo naro- džil, tajki šjewi kwo nam i nowa tam Handrij Sejler je kłowom i horliwje lubosčje i Sserbowstwu tež w dalokaj němskej žusbie kwoeru pěstowazeje wutroby wukhadžazyh. Dachmy kwo lubje rad wjesč psches kwětkojtu šahrodku Sejlerjowyh pěšnjow, posastach- my hobu pschi tej a tamnej, kwo sraduju hobu nad jeje rjano- seči, snutskownej a swontordnej. Pschesche nam sčonczi knjes pro- fessor kwoju krašnu, wutrobu jimazu rěčž. Bě to kwojatocžna hodžina! Schtož potom, kwo džakuj, pschedkřhda i. farať Šchžan wupraji: „Wy seže nam kwojatu hodžinu wuhotowal!“ to bě nam i wutroby rěčžane. Bě to wopravdžity Sejlerjowy kwojedžen. Šchoda jenož, so jich hiščeže wjazy — njech bě jich tež bohata licžba klobustawow pschitomna — tute kłowa kłyschecž njemóže- sche. Próstwu, tam hižo wuprajenu, wospjetujemy tu: i. prof. Ota Wicžas křhł tať abo hinať tutu kwoju rěčž do luda ros- njesčž! So rnje jemu to tať hušto móžno njebudže, to wěmy a to wobžarujemy, tuž knadz psches cžisčecž. Pschewemy, so by dženknišchi Sejlerjowy kwojedžen we wutrobach jeneje wo wjele, wjele wjetšesche byly Sserbow pschihotowal rune kwojatocžne a kwojate wopominanje nascheho Handrij Sejlerja! A njech i nje- sapomnjenju tuteho nascheho kławneho pěšnjeja kbeť jich pra- wje wjele Sserbow, kiž je hiščeže nima, kupi šhromadne spišy Sejlerja, wulkeho džaka hódne džeklo nascheho i. stud. rady Wuki a nascheje studowazeje mlóžiny.

Wistowanje: R. w B. sa 20. p. Tr. — I. w B. sa 21. p. Tr.

Samolwity redaktor: farať Wyracž w Možacžizach.

Cžisčecž Šmolerjez knihicžisčezne a kniharnje, šap. družstwo i wobmj. rukowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi a placzi šchtwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

19. njedžela po šwjatej Trojicy.

Kermuscha.

Př. 23, 6: „Ja wostanu wo domje teho Šnješa wěcznje!“

23. psalm! Štót njeby jón snal! Dw haj, wjele jich je, kotřiž jón snaja, kotřiž šlowa s njeho snaja, kotřiž šo na njón powołaja! Praji čzi tam jedyn: „Čžeho dla dyrbi šo to nusu bcjeć, šym tola ššesćezjan! Ščtož ja starosakonšeho psalmistu placzi, placzi tež ja mnje: „Tón Šnješ je mój pastyr, na ničim ja nusu njesměju!“ — We wulkej wójnje je tón abo tamny měnil: „W 23. psalmje tola reka: Ty pschihotuješ pschede mnu blido pschecziwo mojim njepscheczelam! tuž dyrbi tola Bóh nam a našchemu ššesćezjanskemu ludej tež blido pschihotowaczi!“

Wohl čzi wjazy tajkich pedobnych wukladowanjow a naložowanjow tuteho psalma podaczi. Šsnadž pak móžesč tež ty tajkich posćeziczi, hdyž ras štwoje žiwjenje ja tym wóschku pschegladasch. Šo šo pak psalm tał naložuje a wukladuje, to dyrbi čzi žel bycz. Wbohi to psalmista a wbohi to psalm, šo jeju lěpje njedorosumichu, a wobuschli to człowjek, hdyž jeju lěpje njedorosumi! Šnanajbóle pak tutón psalm tón njedorosumi a wopak naložuje, kotryž drje s nim wusnaje: „Tón Šnješ je mój pastyr!“ abo s nim šo troschtuje: „Šaczi ja runje šhodžu wo czěmnyh dole, njeboju šo žaneho njesboža!“ abo s nim štwoju nadžiju pošwlnja, prajizy 26. šchtuczi: „Ma to póndže šo mnu dobrotu a šmilnoscz moje žiwe dny!“ kotryž pak do žyła njewě abo njepomyšli abo hišcže mjenje praji a šlubi: „Ja wostanu wo domje teho Šnješa wěcznje!“ Tež ty nješy ničšo lěpschi, jeli šo s tutej šchtuczi lěpje psches jene nješy!

Njeh je to kermusche nadawč, šo čze nawuczi psalm 23. špěwaczi haczi do pošlednjeho ryneczi. Šdyž ty šy to šo nawuczičzi dał a šebi šaschczěpił do wutrobny pošlednje šlowo 23. psalma a wšcho to, ščtož wo nim wuprajene, šy najwěrnishu kermuschu šwjecził, šy rjeńšcžeje kermusche měł tež tehdy, hdyž čzi blido njebu kryte s dobrymi kuskami, hdyž nješy šebi pscherejwal pódusche, nětkole 1000 hr. drohe! Šo by tajku kermuschu šwjecził, wo to postaraj šo tón, kiž kermusch wuhotuje, a tón, kiž na kermuschu dže!

Kermuscha! Še jich tajkich, kotřiž do žyła njewjedža, čžeho- dla šo kermusch šwjeczi. Drusy šo dopomnja, šo to placzi pošwje- czenju Bóžeho doma něhdy psched telko a telko lětami. Šle ša šo to dom Bóži pošwječenj a ša koho a šo tu tutón hišcže je, to šebi prajiczi, š tomu pschindže jich mašo na kermuschu. Šaczi tež ty niz, to wšchal dyrbiš šam najlěpje wjedžeczi. Šbo wěsch, ša čzo a ša koho Bóži dom, něhdy pošwječenj je? Ša to, šo ty njeby žaneho šamotwenja měł, hdyž šabudžesč to šamjeń 23. psalma, to šamjeń, kotrež reka: „Ja wostanu wo domje teho Šnješa wěcznje!“ Š ša šo ša to, šo bywasch tórnj namakany, hdyž morkozesch pschecziwo Bóhu, šo njeje čzi blido pschihotowal, šo njeje jeho dobrotu s tobu abo tał a hinał s přenjej, drugej, šš- czej šchtuczi 23. psalma, haj šamo s přenjej položju 6. šchtuczi, — jenož niz s drugej položju 6. šchtuczi, pschecziwo šebi šamemu! Š ša šo ša to, šo měniš, Bóh dyrbi čzinječ a pschego jenož čzinječ bycz, ty pak niz, a s tym runje šjebasch wo wšchitko to wulke a kražne, ščtož wěrijazy 23. psalma wusnawa a ma a dostawa!

Kermuscha! Šswójbni šo wadža, ščto to na kermusch póndže. Škódži wuradžuja, hdyž to kermuschu póndu. Šošady šo hadruja, haczi ma šo tehdy abo tehdy kermusch šwjeczičzi. Šajke

a druge fermusčne prashenja naczinja wjele hłowubolenja. pšhecžinja wjele cžaka. Rosrižaza wotmołwa wšchěch fermuschnych prashnjow je ta nascheho psalma: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje!“ Štjó pať s njej wotmołwi a to je skutkom? Ty? Čzi stari a starschi? Čzi mlodži? A tuta fermuschna wotmołwa nascheho teksta ma to wožebite na řebi, so cze njewjasa na jedny wěsty džen lěta, ani na řažny fermuschny džen Wosborfsteje fermusche a Wodžiisteje ani wo pōsdny džen Michalssteje, Rařeczanssteje, ale so czi dawna tať rjez řwjat a pjat lěto wot lěta fermuschu řwjecžicž. Abo nješteji řnadž tajkeho w 6. řhtucžy: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje?“ Njeřkym ř najmjeńřcha hiřcže řenje řhřřať, řo by to řłowcžko: „wěcznje“ řělaťo telko řaž „řa mēřaž řonřrōcž“ abo „na wyřkōřich řwjatnych dnjach“ abo „wob lěto dwōjy“. Wi ř najmjeńřcha tať je, řo to řłowcžko „wěcznje“ nēřřto řrořřku hinařche na řebi ma. Šřnadž to řam tež wēřch? Šdnyž pať wēřch, řaž cžeho dla dha to potom ř tvojimi řřtkami hinať řěcžišch a nē prajišch. Tajke řřtki řu: řemřhřřhodřenje, řpowjedž, řhřřčenje a cžitanje Wožeho řłowa.

Řermuscha! Njeřh řu fermuschny řospodať abo fermuschna řospořa abo njeřh řu fermuschny řōřcž, řať by byřo, řdnyž byřcže řo wřřhřy do řromadny řčřinili cžinjerjo fermuschneho řłowa: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje!“ a řromadu řřli do Knjesoweho doma? Potom, řaťle potom byřcže prajicž mořli, řo řermusch řwjecžicže!

Řermuscha! Mēnju, řo je řo lēřa řěcžalo na řermuschach, řotrež řižo bēřhu, a řo budže řo lēřa řěcžecž na řermuschach, řotrež hiřcže pšřinđu wjele, wjele wo drořocže, nuřh, řubjenny m cžakřu a řu řřōřili a řo budža řřōřicž wjele, wjele. Ale praj: na cžo? Wēřch to řoprořamom? Šlej, řamw na to dawna našch řřōřki fermuschny řest wotmołwjenja: „Na tyř, řiž ani ř řtom ani ře řřřřřom njeřōřpēwaja psalm 23 ř jehw pořřednim řłowom: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje!“ A na tebe, řunje tebe tež, njeřřli řpēwāť a mođleť a cžinjer, njeřřli wēřny fermuschny řřcžeřčan, řermuschna řřcžeřčanka! řamjeń!

50lětny řmjertny džen řerbřřeho řpēwāřja Řandrija Šejlerja we Łasu.

Šāndženu njeđžela bē řo 50 lēť minyřo, řo je našch wulki řerbřři wōcžinz, našch narodny budžer a bēđžer, našch ludowy řpēwāť a řhērłušer, Řandrij Šejler na Łasowřtej řarje řwojei řmēřnej wōcžy řāndželil. Dawno bēřhu řo pšřes Łasowřřku wořkadu a jeje řerbřře towarřřtwō, řaž wořebje tež pšřes řudžbny wotřjad Wlacžy Šerbřřsteje pšřihoty řale, tutōn džen wořebite wuřbēhnyčž a řwjecžicž.

Šāndžena njeđžela bē lubořny našymři džen. Mōdre njeřio řo řařnjēřche wřřřřche řerbřřeho řraja. Wēřřit w lēřach Čřor- neho bořa a Lubina řpařche. Lēřy a řařrođny řo ř piřanymi našymřřimi řarbami řarbjachu. Šřwony pšřes řraj řřwōnja a ře mřřhi wōřaju. Nēřwōre řemřhřře mēřřno pať, řiž je řewāť řēđko řrōřđne, bē w lubej domjāzej řřřřwō njeřwōřřa- đžene. Wulke cžřjōđy Šerbřřow řo do Łasa řotowachu. W Budřřřinje bē řo na dwōřniřcžju řižo wjele luda řeřřlo. Wōřladachmy tam tež Buřeczānřři řřřřwōřřři řřōř, řaž tež wjele řobuřřarow řerbřřich towarřřtwow. Tež řwēřni Drježdžānřřy Šerbřřjo tam bēřhu ře řwojei řřřēđ lēťami řwjecženej řjānej řřōřřōju. Čzi řo řenje tež pšřēđ đalōřim puežom njeboja. We Řāđwōřju, Njeřřwācžidle pšřidachu řo nowe cžřjōđy. We Wul- řich Šđžarāch wōřny na řōřčři cžakachu, ale řřwōny wopyřowāřjow

dyřbjachu řo pēřchi do Łaja podāčž. Łas njeje řana wulka wjeř w řerbřřej prurřej řoli, ale je řjana wjeř a je řnata pšřes řřřh řerbřři řraj pšřes našcheho wulkeho řřřřřeho poetu Řandrija Šejlerja, řiž bē tu 37 lēť đođho ř řarāřřom. A wjeř řebi đželo řwojehw řławneho wōcžinzā wāži tež nēřko hiřcže. To je řāndžena njeđžela đopōřāřata. Tu a tam cžēřne wřota. Šerbřře řu napřřma. Wutrobne je witanje řōřčři. Pšřh řorřōřcžju je wot řary đo řřřřwōje pšřes řletwa a řřmřcžři lubořny, řelent pueč pšřihotowāny. Šřařnje je řřřej wupřřřena. Řunje tať row. Pletwa řōn wōđdawaju. Na row je cžēřny wēnz Łasow- řsteje wōřadny połōženy. Pšřh rowje wēnz řasowřsteje řmejnā a řerbřřeho Łasowřřeho towarřřtwā wuřladāch. Řelko lubořcže! Řelko řmēřny! Mōđži řu wēnz wili. Štari řu pomřali. Wřřhřřy řu pšřes řene byli, wřřřem wopyřowāřjam řwjedřena džen nje- řapōmnity řčřinicž. W Šerbřřej Řowinje řunje đžāť cžitam, řiž lubi Łasowčzenjo wřřem wopyřowāřjam wupřaja. **Wořebje řim đžāť**, ale řnuty a řorřny đžāť řa wřřāē wulřotne pšřihoty a wo- pōry lubořcže řłušča. Njeřōžju řōn řānjelcžecž. Dyřbjju řōn wupřajicž. Je na prēnim mēřcže řařřlūženy. 1/2 řodžin ma řo Woža řłūžba řapōcžecž. Bu pořđřřřō. Wulke řřwōny luda řu řo řřromāđžite. Šnate wōřlicžā a njeřnate! Prurřři řud a řařřři! Řud ř hole a ř řorow. Šřwony řařřwōnja. Řřōřřōje našch řerbřřich towarřřtwow řo řbēřaju. Wulka cžřjōđa řōřčřřow we lubořnyř řerbřřich đřařřāch đo cžāřa řařřupř. Řřřej řo řačž đo pořřednjehw mēřřāčřřa řjelni. Wōřřarny řřřřwōjeńž řo prāřřa: Šđže dyřbjju ř tym ludom? Štoja w pšřřřřwāřřku, řřōđžā wo- řōlo řřřřwōje a pŕtaju mēřřno. Pšřcžeře řařřřumja w mōžnyř āřřōřđāch. Šřu hiřcže te piřcžeře, řiž je Šejler nēřdny řwjec- čřil. Špēwāť je dawno wōnēřit a njeřpēwā wjāžy, ale wone řłincžā, řřumja, řpēwāja hiřcže. Šřhřđom pšřh prēnim řhēr- łušču řo řřewi, řo řu prurře řłōřny ř đžēla hinařche, řačž řařře. Wōřadny řarāť Māřling, řiž je ře řwojei řřřřwōřřřej řadu řo řara řwēřu řa řwjedřēń řobu řřarāť, wotmēla wōřřarřnu Wožu řłūžbu. Buřeczānřři řřřřwōřřři řřōř pod nānjedowānjom řwo- jehw řāntora Łodneho đžēle ř „Wōđlēcžā“ pšřēđnjēře. Řjāne řłōřny hiřcže řhřřhřu a đrje njeřapōmnju. W prēđowānjju řřromāđženemu řerbřřemū ludu řarāť Đomasčřka ř Budestēž řěcže- řche. Prēđowānje řo na wjeleřrōcžne řāđānje bōřřny w „Wōmřaj Wōh“ pōđā. Wōřadne řerbřře towarřřtwō wšchěch ře řwojim „Řať lubořne řu tvojē wōřhđlenja“ nāřwāři. Řhērłušče wu- řłincžā. Řōłlekta řo řa narodne řāmēřny we wulřich đarāch đāwa a řbēřa.

Řud řo pšřh Šejlerjowym rowje řřromāđžuje. Tu řaž tołřte mūrje řteji. Wāřnit Štala pēřēń, Šejlerjei wēnōwānu, pšřēđ- njēře. Šřubōlo řnujāze wōřomřřnjenja řčžēřujā. Šřwōjāta cžř- řřřina, řaž by řřřh řud řo nutřnje ř Wōhu mođřil. Šerbřře řřōřřōje řo nāđ rowom řhřileja a Łasowřře towarřřtwō řānjēře řpēw, řotreřōž řest a řłōř je Šejlerjowny: „Řa wđžuli pčāčřāřka cžāhnyčž“. Wřřē mřřle řo řbēřaju ře řemřřich řižinow a na řřřřidłāch wēřny a nāđžije pŕtaju njeřmjertne cžłowjeřte đušče pšřh rowje řwēřneho wōnjāřja Wožehw řānnny wēčřny đom. Mōřwōny řpēwāť pšřēđ nānni ř rowā řřāwā, řdnyž wōřadny řarāť Māřlinť jehw wopyřuje, řať je na polāch a w đomāch, w řřřřwō a wōřāđže řpēwāť a đžēlať, řo řřarāť a prōžowāť, řo řřāđowāť a řudžit. Šup. Řōřřler ř Wōjerež, řaž tež řarōn ř Wōbenřtein, wōř- řēđžer Łasowřřehw řřřēřřřtwā, pāřron řřřřwōje, řotreřōž wōřōjo řu ř nāřřřim řemřřřem wutrobne pšřcžeřčelni byli, wupřajřř- řaj řara cžēřčōwāze řłowa wo řwēřje Šejlerja. Ščžēřowāchū đarh mēřřto wēnzā na row đate đo Šejlerjowehw řōnda. Nāřwōřo je řo pšřh rowje 41155 řřřřwōnōw. Šāřō řařpēwā řřřřwōřřři řřōř a řwjatōcžnyčž řo řřōncžři je řwjatny „Wōcžēnāřřom“.

Đōłelž mōžno njeđē, řřromāđženy řud w řōřčzenju wřřōn

jaměšćic, ma šo dalšchi porjad na torhosčezju dołonjec. Pšched-
knda hudžbneho wubjerka, wučer Estodent, šo wschitkim dža-
tuje, wschēm, wošebje rěčnikam, spěwarjam, choram w zyrkwi,
Kalbiczanskej Liliji, fararjej Mahlinkej, wjėknemu wubjerkej a
šerbstim towarštwam, pšchekupzej Hajeskej, mlodžinje a wschit-
kim! Postrow i Kratorow šo wupraji. Lilija šwoje spěw s-
nješe. Stud. rada Wiczas je Stollberga, kiž bė na Macžizju
wschēm ja Seilerja sahorit, rěči wo nim. Wučer Schohta-
Sipjanski, patriarch šerbstich wučerjom, kiž je se Seilerjom hro-
madže we Lasowskej wošadže dželat, powjeda wjele šajimazeho
je žiwjenja nascheho spěwarja. Wón je jeho derje snak. Čžak
je jasčol. Pucž hacž do Wulkich Edžar njeje krótti. Dosežo
dyrbjachu šo na pucž podacž. Někotryžkuliz bė šo na pšchednosč
stud. rady Muki wošebje wjėkeliš, ale porjad bė pšchebohaty.
Bė čžak domoj. Pucže bėchu njesnate a dalofe.

Jako wječor 1/28 hodž. pšches holu prjecž khwatach, šty-
chach Šerbow i Lasowskeje wošady domoj čžahnyč, šerbske spě-
w spěwajo a kak rjenje! Prasčach šo: Je Seiler morny?
Móže spěwat i zola wumrjecž? Sdnyž jeho spěw w jeho wo-
šadže takle pšches holu klincža, je nasch spěwat potom morny?
Jeho duch je žiwny mjes nami a naš napomina, šo bychmy byli a
wostali šwěrnny a wěrnny, pobožny a šprawnny šerbski lud! Po-
tom mamy wjėkołu nadžiju tež ša pšchichod, šo šo stanje, ščtož
Sandrij Seiler žada:

Dónž žadny jashl hiba šo
Tracž dyrbi nasche Šerbowstwo! D. i Bud.

Zyrkej a štat.

Njedželu, 1. oktobra, bėchmy — dwaj šerbstaj buraj i na-
ičeje wošady a ja — w Drježdžanach w kemschach. Běšche to
wažny džen sa naschu zyku krajnu zyrkej. Nowy biskop kraj-
neje zyrkwoje, D. Šhmele, mějesche w dwórnej zyrkwi šwoje na-
stupne předomanje. To bė ša naš šajima dosež i jėšdbje do na-
ičeho hłowneho města. Po dołhim desčezju nam Bože šlónčžko
mile napschecžiwu šwěčezsche, jako i dwórniščeža na měščežan-
štu hažu wuindžechmy. Poměrna čžiščina we wulkim měšče
knejesche. Mějachmy šo i čžakom do zyrkwoje, dofelž šo bojach-
my, šo městow njedostanjemy. Wulki Boži dom šo pomaku
i nutrnymi pjelnjesche. Na woltarniščežu bėchu městna ša su-
perintendentow a šynodalow pšchihotowane. Wschitke šobu-
štanow konsistorstwa a tež štanow nascheje kušisteje konsistorial-
neje wyschnosčeje bėchu pšchitomni; kulturowe ministerstwo běšche
pšches jeneho tajneho radžiczela šastupjene. Dwórny organista ša-
wodži Božu šlužbu i wulkotnej fugu. Móżnje šupachu šynki šhěr-
luschy „Pšchindž, Božo, šwjaty duch i njebjekam.

Po wučžitanju 2. Kor. 5, 14—20 a Jana 20, 21 wuspěwa
zyrkwinny šhór kražnu Piuttonu motetu „Šhtwal teho Šnješa,
moja duscha“. Po hłownym šhěrlušchu biskop na klětku štupi.
W šwojim šmėrnym waschnju předomasche polny šwjateje lubo-
ječe a šnutskuje sahorjenny wo 1. Kor. 2, 2: „Pšchetož ja šo nje-
džeržach ša teho šameho, šo bych ja něščto wjedžil mjes nami,
šhiba jenož Šesom Šhrysta, teho šchizowaneho“. Šawodnje
špomni na to, kak bė w lěče 1883 pšchi nastupjenju šwojeho
šarškeho šastojštwu na malej kupje polnóžneho morja wo tym
šamym tekšče předomat. Dołhi a špodžimny pucž to, wot klětki
štanneje maleje zyrkwicžki hacž tu na klětku wulkeho města. A to-
la njeje ša šwoje přenje předomanje jako krajny biskop žadny
pšchihódnischi tekšt namfacž mohł, hacž tutón šamny. Wón tež
w šwojim nowym šastojštwu nicžo druge pšchihowjedžicž nochze,

hacž tón šary ewangelij, hacž Šhrysta, teho šchizowaneho a nje-
by to chžyl, nješmėl na tutym městnje štacž. Tuž čže šako pře-
domacž wo Šhrystu, tteho šchizowaneho, dofelž je hinal nje-
wė, hinal nješmė a hinal njetrjeba.

Wučženy japosčitol Pawol po šwojim widženju pola Da-
nastuka nicžo dale njewė hacž Šesuka. Čžim wěčžičho nam
wėdomosč wo Šhrystu je, čžim bóle naš pošylnja: wona bu-
dže džel nascheho žiwjenja. Bóh je nam šjewjenny a pšches naschu
wėru je šo nami w nami žiwjenje ščinił. Pšches njeho a we
nim wschitko wėmy. Wschitke potajništwa štwórbny a bójštwu šu
nam w nim šjenjene. Jako šwj. Pawol pola Damastuka we
próšche ležesche, nawukny wusnacž: „Šhrystuš je mój Šnješ“.
Š pšchescžeharja Šhrysta bu jeho wotrocž. Tež nascha wola je
podečžijnjena woli teho Šnješa. Po njej mamy pošnatu wėrnosčž,
šary ewangelij, wschitkim bliško pšchijesčž. Bėda tym, kiž jemu
pšchistajeja abo wot njeho wottorhuja. W mojimu žiwjenju, tač
předar dale rěčezsche, je šo wjele podako. Ščtož mējach huštu
i woprėdka ša wažne, wupokasja šo pošdžičho jako šchpatne a na-
wopak. A ščtož šo nam dženska wažne byčž šda, šajke to budže,
hdnyž pšched Božim woblicžom štejecž budženny? Njehladaječe na
čžlowjekow ale hladaječe na teho Šnješa. Njesabudžeče we wa-
šchich modlitwach na waschich předarjom, njesabudžeče na njje.
Nicžo druge wam nochzu pšchihowjedžicž hacž tu wjėkelu po-
wjesčž wo Božej hradže w šchizowanym Šbóžniku, wam wschēm,
šotrymž šo po njebjekach štyščeče, wam, kiž šeče wot Boha a ša
Boha štworjeni. Čžzu waš wodžicž pod šchiz na Golgatha, hdžez
ružny nascheho Šbóžnika šo žedžitwje po wami wupšchecžeratej.
Wschēm šlabym a nabbėhowanym čžzu jeho pšchihowjedžicž, šo-
trehož móž je w šlabym móžna. Pod šchizom šu žiwny, pod
šchizom wumrjesčž.

Zyrkej čžženy twaricž, wošady i nowemu žiwjenju šbu-
džicž; i čžim pač to hewak móhli, hacž se šłowom wot šchizy?
Šak dołho hacž pod šchizom wojujemy, płacži nam šlubjenje:
„Pod tutym šnamjom dobudžesch“. Tuž dha čžženy pod šchiz-
om Šhrystiša šebi ružny šawdacž i šwjatemu bratrowštwu. No-
wy čžak njech šo i tym šapocžina, šo šwědcžimny wo Šhrystu.
Čžeža leži nad našchim ludom a nad naschej zyrkwju. Šaridže
wona abo wožiti šo i nowa? „Ša čžinju wschitko nowe“, praji
tón Šnješ. Šón Šnješ čže se šwojeje zyrkwoje něščto nowe štwo-
ricž. Šladajmy šo, šo našcha njewėra jeho nad tym njesadžeka.

Nutrnje wošada šwojemu nowemu předarjej pšchihow-
šasche. Bože šlónčžko ščezlesche šwoje šlote pruhi do Božeho
doma; hokł wulkeho města čžyšče šo dnyž a dnyž tež pšches wotna
a durje pšchedobycž, tola nutrnosčž nam šaschž njemóžesche.

Po Božej šlužbje bu nowy knjes biskop w konsistorštwu wi-
štantny wot dekana theologisheje šakulty, wot přesidentny krajneje
šynody a wot šastupjerja šuperintendentow. Wotmołwi, šo dyr-
bja šwjastki mjes nim a uniwersitu krute wostacž, šo budže pšchego
na wužud šynody džitwacž a šo čže šastoškim bratram wjedniš
byčž — niz i namozu ale se šłowom — šo čže šarškim domam,
na šotrychž nětkole tak wjele šarščow leža, šwěrnny pšchecžel
byčž. Jako móžady po šwjatocžnosčži i nim porčezčž, jemu
prajach, kak je šo jeho předomanje nam Šerbam špodobako a
próschach jeho wo šarščiwosčž tež ša šerbske wošady. Wón
šwoje Šerbam pšchecželne šmyšlenje i nowa wobkrucži.

Běšche dalofi pucž kemschi byl, ale šo jeho njekajachmy; du-
chowne pošbėhnjenje čželnu prózu kražnje šaruna. Šancžka.

Něšto se stawisnow nascheje biblije.

30 lětna wójna pschinjeje se wškej móžnej drugej nusu tež tu do ewangelskich krajow, so na biblijach pobrachowasche, a to wo-
 řebje s dwojeje pschicžiny. Wutwicze a rošwicze cžišcženja bě
 cžerpilo a lud bě wofhudnyl. Sa Lutherowy cžab bu biblija 253
 krocž s nowa cžišcžana; ja cžab 30 lětnoje wójny bě tajlemu
 wobschěrnemu rošchěrjenju sadžěwane. So by tutej nusu wot-
 pomhał a bibliju potuńschil a tak bóle a bóle do luda rošnoscho-
 wał, jakoži 1710 snaty Gusta Hermann Franzka, jakožer hřrotow-
 nje w Halli, tón tak mjenowany „s Cansteinski bibliiski wustaw“
 w Halli. Tutón wustaw je řo ja to starał, so bu biblija tuńšča
 a so bu tak tež dale a bóle rošschěrjena. Tež tomu sadžěwa tutón
 wustaw, so cžišcžernje s njewobhladnimořcžu tekst Lutheroweho
 pscheložka njeskřpachju a njeskřachju; to řo tehdy mjenujžy hu-
 řcžiřcho stawasche.

W lěće 1804 bu Britiske a wukrajne bibliiske towarštwu sa-
 ložene, kotrež řebi rošpschestrjenje biblije po žylym řwěcže ja na-
 dawł řežini. S jeho pomozu bu biblija do 540 řecžow pschelo-
 žena, buchju na 250 millionow biblijow a nownych řakonjow po
 žylym řwěcže wudate. Tuto Londoniske bibliiske towarštwu je
 psched něhdže 100 lětami tež pomhało, so řo w Němiskej tu a tam
 podobne towarštwu jakožichju, tak Württembergiske 1812, Bar-
 linske 1814 a 1817 Sakske hłowne bibliiske towarštwu.

Lutherowe řłowa wo bibliji.

Luther dorofumiwšči řłowo wo prawdořcži, kotraž psched
 Bohom placži, Rom. 1, 17, džesče: „Ja běch kaž s nowa naro-
 dženy, bě mi, kaž bych psches wotewřene wrota do paradisa sa-
 stupil. Žyła biblija dosta ja mnje drugeho woblicža!“ —

* * *

„Duscha móže wšcheho parowacž, jenož niž Božeho řłowe!“
 wumowa Luther, řpšnowšči, so na žylym řwěcže žaneje knihe
 njeje, kotraž by nastrožanu duschu tak trořchtowacž mohla, kaž
 runje to jařne a cžiřte řłowo Bože. —

* * *

Na hrodže Wartburg wulki řkutl pscheloženja řapoczejo, řjeř-
 ny Luther: „So by tola kóžde měřto jeje — mjenujžy biblije —
 tořmacža měřo! So by jenož tuta kniha była w hubomaj, ruk-
 maj, wocžomaj, wuschomaj a wutrobje wřchitřich!“ —

S bliska a s daloka.

— W Budyřcinje řapocža řo řerbřki džer — 4. oktobra —
 s poředženjemi wědomořtnych wotřadow Macžizy řerbřkeje.
 Řižo dopoldnja bě řo nahladna licžba řerbrow — tež řerbrow-
 łow — řesčła, řo by řobudžěłata ja nasche řerbřtwu. S džěłom
 řapocža literarny wotřad. Ř. řtud. rada Ota Wicžas-Stollberg-
 řki bě pschilhwatał, so by nam řižo dopoldnja, — kaž potom po-
 poldnju — postřicžil něšto se řwojeho wobschěrneho džěła we
 řerbřcžinje. Měřesche pschede wřchěm dwojř žadanje: Řilne
 džěłanje řa řpiřanje řawisnow řerbřkeje literatury a wobschěrn-
 řche a dokladniřche džěło řa nasche nowiny a cžakopiřy. Ř tomu
 pschilamřny křotřki pschednořchł wo jenym ludowym řěřnjeryju, ko-
 trehož tak někotřžřuli ani po mjenje njeřnaje. Je to řakub
 Račłowž, murjeř w řucžinje, řemře 1858 w řucžinje 41 lět
 řary. S tutym pschednořchłom pořasa, kaž mamy řlědžicž we
 řawisnach nascheho luda, kotřž njeje tak řhudy, kaž to něłotři
 mēnja. Řhuduřchinka bě pał řakub Račłowž, murjeř a řěř-
 njeř řucžinjanřki, řhudy na řemřich řubłach, řjenjeřłach kaž

druhim wobředženjeryje, bohaty pał pschi wřchej tajřej řhudo-
 bje na duchownych řubłach: řěřni řjenje w řecži a duchu džěła-
 žeho, tehdy hiřcže trořchku hubjenje řo řiwjazeho luda. řSnadř
 něčtř s naschich cžitarłow a cžitarjow řnaje jeho murjeřřki řpěw
 abo jeho řpěw „Sajaz“. — Ř poředženju literarneho wotřada
 pschilamřny řo poředjenje řecžesřpřtneho wotřada, w kotřymř
 ř. řtud. rada Wulka wořebje wo naschich hotownych a njedohoto-
 wjenych řłownikach rošprawjeřche. W řhudžbnym wotředže, řo-
 trž řežehowasche, jednachny pschede wřchěm wo porjedže řerb-
 řkeho řwjedženja we řasu, kotrehož řarjadowanje ma řhudžbn
 wotřad. Wón džěła tež řa wulki džěcžazy řonzert, kotřž řo we
 „Řronje“ wuwjedže. W 3. dezembra je ř tonu hiřcže řkozowny
 řwjedženř. Džěła wjele! Čžehodla njeje tych wobdžěłnikow hiřcže
 wjazy, wořebje tež pschi džěcžazym řonzercže?

— Řak Macžiza řerbřka řandrija řeřlerjowe pořmjertni-
 ny 4. oktobra pořwjeřži, naspomnichny tu řwđženja řižo. Wo
 řłownej řhromadžřnje dodamny tu hiřcže, řo měřesche wořebitn
 wušnam psches wustajeřžu wobrašow, kotrež je nasch wumjeřz,
 ř. řkad. mołeř řudwik řuba, w řerbach řhotowil. Dřje řenje
 hiřcže telko wobrašow je řerbrow, džiwaze wořebje tež na
 řdrařcženje, řhromadu njewuhladachny a ř tonu tak řjante a
 řěřne a wumjeřřke. řSmjatočneho řaja měřesche řhromadžřna
 psches řpěwy, do njeje řaplecžene. řa tajře pořřicženřki řny
 wutrobne džakowni, kaž tež pschede wřchěm knjeřej řubje řa to.
 řo cžže je řwojini wobrašani wo řerbach řecžecž po wřchěch
 krajach. řerbřki řomer je hotowny! to bě pomjeřež, kotřž nam
 nasch njeřpřozniwy pscheložołat tuteho řričřřkeho poety, ř. řarał
 Urban, řjewi, a ř džakom bu řlyřchana. řo a tamne řłowo řo
 hiřcže řecžesche, wořebje wo řasowřkim řwjedženju. — řořon-
 cžena bu popořdnřřcha řhromadžřna řalle psches řabatony wje-
 cžow, na řamřnym měřtnje wuhotowany.

— řerbřka předařřta řonferenza bě řo řchwörtř, 12. oktobra
 w řerbřřim řomje ř Wicžasřtemu poředženju řesčła, njeběchu
 pał tam wřchitřy pschitowni, řchtož je ř wobžarowanju. Ř jed-
 nanju bě tam wěřłow dořež. řať řecžachny wo tym, řať bychny
 do řerbrow dostali řekretara řa naschu mřłodžinu. Wuhladny, řo
 tajřkeho dořtaniemny, řu dobre a pucže řo pschihotuja. — „řerb-
 řke řnihowne towarštwu“ je řebi pschi wřchěch hubjenych cžabach
 řwěřřil, na wudacže nabožneje wotřohowanřkeje protyřki řa lěto
 1923 a řmě řo tola džala wřchěch řerbrow wěřte byčž. řrotyřka,
 kotraž je podobna na „řhristlicher Tagesfreund“ a řjenje wu-
 hotowana, budže řjana pňčja řerbřkeho domu. Měje hiřcže
 dohotowjena, w dezembřu pał to budže. řuž njech kóždy ř hodam
 abo ř nowemu lětu řwojim lubym tutón řjany dar dari a we
 kóždym řerbřřim řomje wostaň měřtacžko přořdne řa přenju na-
 božnu řerbřřku wotřohowanřku protyřku. Ř. řuchowni wobřtaraju
 řu řa kóždeho wořadneho. — Wo naschim řopjeřku „řomhaj
 Böh“ bě tam tež řecž a wo tym, řať řa njo řobudžěłaja. 15 řnježa,
 kotřž pschilubjene naitawřki hiřcže njeřapóřřłachju, maja je po
 móžnořcži bōřřy řapóřřłacž, nanajpořdžřřcho řacž do hōd. Wě tež
 řecž wo řobudžěłanju na narodnych džěłach, wořebje w řerbřřich
 řjednocženřtwach. Wo řospodařřřich pňščenjach, řať woinajenja
 polow a druhich, tu cžab přenjotnych pňščenjach, řo jednacše,
 tola wo wřchěch řo njedojedna. řadžijomřnje pschitōdže to ř tonu
 na pschichodnej řhromadžřinje, na kotřž měři řo wřchitřy řeřcž.

— řiřtowanje. řeform. řwjedženř (30. p. řr.) Ř. w ř. —
 21. po řwř. řr. ř. w ř.

řamolwity ředaktor: řarał Wřrgacž w řořacžicah.
 řiřcže řsmolerjež řnihicžřřcžernje a řniharņje,
 řap. družřtwu s wobmj. rukowanjom w Budyřcinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihcizisčezetni a płaczi šchtwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

Reformazijski šwjedžeń.

Šuf. 12, 48.

Bošledni šwjedžeń, kiž šo w Božich domach našich šerb-
šich wofadow šwjeczešče, bě žnjowu džakny šwjedžeń. Na nim
šo džakowachny ša wšchědu khlěb, ša wšchitke kražne bohactwo,
kotřez bě nam tón Šnješ našch Bóh narosčez dał na našich polach,
dopjelniwšchi tež w tutym lěcze šwoje stare šlubjenje: Zał dotho
šacž semja itacž budže, njedyrbi pschestacž šyw a žně. Našch
Šbóžnik pak praji: Čłowjek njeje žiwý wot khlěba kameho, ale
wot kóždeho kłowa, kotřez psches Boži rót wuńdže. A Bóh tón
Šnješ nam nětko tež kóžde lěto duchowný khlěb šwojeho kłowa,
šbóžnocžinjazeho ewangeliya, i luteje wótzowščeje dobroty a šmil-
nosče bjese wšcheje našcheje šašlužby a dostojnosče posćiczuje,
wofebje nam štatwam ewangelišto-lutherščeje žyrkwoje. Ša njón
Bohu šo džakowacž a ša wšchitko wušywawške džělo jeho wot-
rocžkow, wofebje Marčžina Luthera, na roli čłowškich wutrobow,
i temu šwjecžimy tónle reformazijski šwjedžeń. Šo bch-
my jón hódnje wobesšli a na nim šo na Bohu špodobaze wach-
nje džakowali, dha kěžbujmy na Šnješowe kłowo, kiž rěka:

„Komuž wjele date je, wot teho budže šo wjele pytacž, a
komuž je wjele porucžene, wot teho budže šo tež wjele požadacž.“
Wobhladajmy

1. kał je nam ewangelištim šchescžijanam wjele date, a
2. kał budže teho dla tež wot našch wjele požadane.

1. Nam ewangelištim šchescžijanam je wjele date! To wo-
pomńmy najprjódzy na džeknišchim šwjedženju, kotřez jenož
my ewangelišny woběndžemy. Šoho dha šmy psches škutk refor-

mazije na přenim měsčezje šažo dostali? Teho Šnješa Šhryštuša,
kiž je kłowa našcheje žyrkwoje. Šał porědko bu tola w čažu do
Luthera jeho mjeno mjenowane w šchescžanstwoje! Niž na njeho
a jeho šašlužbu buchu čłowjekojšo polasowani. Na jeho město
běchu šstupili šwjata Marja a drušy tak mjenowani šwjecži, bamž.
kiž wudawasche, šo je naklědnik Šhryštušowu, šo ma na Šětro-
wym stole šedžo we wězach wěry a šwědomnja šam roškasowacž.
Šo tym, šo je Luther 1517 šapocžal wěru wot tajkich čłowjekich
bludow a pschistawkow psches šwoje pišma a přědowanja wu-
čžicžecž, po tym šo šu ewangeliške štatwy 1529 na šejmje we
Špenjeru šjatnje ša jeho wučžbu wustupili a protestowali psche-
čžitwo jej napschecžitwym wustawkam, po tamnej 30 lěť dotho
trajazej wójnje, kotraž bu w 17. lěťštotku dla nabožiny w našchim
wótznym kraju wjedžena, je nětko hinał. My šhwalimy nětko
šažo Šhryštuša jako šwojeho jenicžkeho njebieškeho Šnješa, wón
je našch jenicžki škřědnik a šastupječ. W našich Božich domach
šo přěduje wo nim, kotřez nam je wot Boha ščžinjeny i mudrosčži
a i prawdosčži, i šwjecženju a i wumoženju, psches kotřehož krej-
ny mamy hrěchow wodacže. Šsamo we wěštych katoliškich štro-
nach da šo nowy kłóž škřšchecž, kiž psches jene pschidže i tam-
nym štarym šwědcženjom japoschtoka Šětra wo Šesufu: A njeje
w žanym druhim šbóžnosčez, tež njeje žane druge mjeno pod nje-
bjom date čłowjekam, w kotřymž my mohli šbóžni bječ.

My pak nětko šažo nješnajemy jenož Šnješa Šhryštuša a
šbóžnosčez, kotraž šo pola njeho namaka, my wěmy tež tón prawy
pucž, kiž i njemu wjedže. Šdyž katoliška žyrkej porucžuje: Čhšesč-
li šbóžny bječ, dha mašch šwoju šbóžnosčez šam šašlužicž pytacž
psches wěšte dobre škutki, psches dawanje jałmožiny, psches čželne

pouczowanie a poszczenie, psches czahanje na hwojate městna, psches spěwanje po paczerju, psches fastupjenje do kłoschtrow pod wotpołożenjom hlubjenjom, so chzesch khudy wostacž, ho njewože-
nieč a pschedstajenym we wschěch padach pochluschny wostacž, dha
hižom nasche džeczi se hwojeho katechizma wjedža, so je wěra do
Khrystuža, kiž, jeli so je prawa a žywa, naž wotdžeržuje wot
hrěschenja, jenicžki wěsty pucž k sbóžnosći.

A hrědky, pschi kotrychž trjebanju a naložowanju ho móžemu
na tajkim pucžu k žiwjenju sdžeržecž, my je tež sažo mamy. Bože
klowo w hwojatej bibliji, kač njesnate a sacžemnjene bě wono dothe
čžahy bylo! Kač žadna bě kniha hwojateho pišma do Luthera, kač
porědko ho namakasche w jennym domje! A temu bě spižana we
zusej hebrejskej, grichiskej a łacžanskej rěcži, kotraž bě tola jenož
wucženym snata. A hdyž bě ho tež wot tutych tón abo tamny
spytal k pscheložkom do ludoweje rěcže, sčto to pomhasche, hdyž
bě tola bamž ludej sakasak bibliju čžitacž. Wot Lutheroweho čžaha
je to nětko wschitko hinaf. W narodnych rěcžach ho Bože klowo
čžita w zyrkwyach a schulach a w domach. Sa mały pjenješ móže
šebi je tež najkhudšchi kupicž, so by we nim pytal a namakal pucž.
Kiž k sbóžnosći wjedže. Wopravdže, wjele je nam ewangelikim
kšchescžanam date. Duž pač tež

2. wjele budže wot naž požadane.

Šy-li ty, luby bratsje, někajti dar ščicžil jenemu hwojich
šobucžlowjekow, dha wocžakuješ, so ho tutón sa njón tebi dža-
kuje. Sčto wocžakuje tež twój njebjeski Šnješ, kiž je tebi se
hwojim psches Luthera sažo wotkrytym ewangelijom tač drohotne
pokladny, tač bohate hrědky hwojeje hnady daril? Wón wocžakuje,
so šy ty jemu sa nje džakowny. W čžim budže pač twój džak
džyrhjecž wobstacž? So trjebasč! tebi darjene kubla a hrědky tač,
so psches wužiwanje tych šamych dospolnišči ewangeliski
kšchescžijan budžesč, w pschezo twjerdsčej wěrje do Jesom
Khrysta, hwojeho Šbóžnika, stejisch. A tajkej wěrje pač tebe
Bože klowo pschezo k nowa čžeri a wjedže, hdyž jo hlyšchisch a wo-
barnuješ. W Božim domje ho wono předuje. Šy dha jow,
tač husto hacž ho wono hlyšhecž dawa na njedželskim a hwoje-
dženskim dnju? O nasche husto tač prošne Bože domy, kač
jich něme kamjenje tač wótšje rěcža wo njedžakownosći tych, kiž
šy tač wšpoko wobhnadženi wot jich Šnješa a Boha! W hwojim
domje, luby bratsje, masč hwoju bibliju. Ale hdyž dha? Nje-
leži wona w kucžiku šaprosčena w towarštwje druhich schulskich
knihow, do kotrychž wjazy pohladal nješy po tym, so šy se
schule wustupil? O kač tute šaprosčene, w kucžikach ležaze biblije
w ewangeliskich statofach rěcža wo njedžakownosći tych, kotrymž
bě wšpoko kublo doměrjene wot jich njebjeskeho Šnješa! Wo pschi-
kladže tamnych kšchescžijanow w Beroje, wo kotrychž ho w Ša-
poschtolskich štkach 17, 11 praji, so ho woni wschědnje wob-
honjachu w pišmje, čžimny tež my. Sčtož pač jow čžitamny a
hlyšchimny, to rozpomínny a wobšhorajny tež we wutrobje a
škožujny ho po tym w žiwjenju, pochluschni tamnemu Šakubo-
wemu napominanju: Budže pač čžinjerjo teho klowa, a niž
jeno pochlucharjo! Sčtož we wěrje steji a ho we hwojich hrěchach
troschtuje hnady Božeje w Khrystužu, tón ma hwoju wěru jako
žiwu wopokasacž w dobrych štkach bohabožasneho žiwjenja.
Wobšedžujny Pawolowy hlóš (2. Tim. 2, 19): Nječ wotstupi
wot njeprawdosče, sčtož mjenuje to mjeno Khrystušowe! a tam-
ny (Tit. 2, 12): My džrbimny šapřecž bjesbóžne waschnje a hwojne
lósčny, a póžčiwne, prawe a bohabožasne žiwjenje wjesč tu na
tym hwoče. Šaj, wopokasujemny ho wschudžom a pschezo jako
prawych naglědnikow teho Šnješa Jesom Khrysta, kotrymž Bože
klowo a Boža wola psche wscho dže, a kiž ho próžuja, w jeho kra-

lestroje pod nim žiwu byč a jemu hlyšicž w prawdosći, njewi-
nosći a šbóžnosći. Šamjen.

Kermuscha.

Kač lubosne šy tvoje wobhdenja, Šnježe Žebaoth!

(Pšalm 84, 2, 3.)

Hlós: Kač rjenje hwočzi šernicžla...

Špěw šaspěwajče k wutrobny

Wy kšchescžijenjo wěrjazy

Tom' Šnješej k žylej dušchu.

Šso Bohu Šnješej džakuječe,

So ščtitowal a šdžeržal je

Nam lubu žyrkej naschu.

Šswjaty, hwojaty šaspěwajče,

Čžesč dajče Bohu Wótzej,

Ššynej jeho, Šswjatom' Dušej.

Šój, ludo Boži, wješel ho,

So masč ty Boha wjeršneho

A jeho žohnowanje!

O, woptajče a hladajče,

Kač dobročitny nasč Wóh je!

Šom' pschinješ džakowanje!

Šnadu, radu, wšchitkim ludžom

Dawa wschudžom wo dnjo, w nožy,

Wšcho ma Wóh we hwojej ruzy!

Budž Tvoje mjeno čžescžene,

Psches hwojatoh' Duča hwojecžene

Budž čželo, nascha dušcha.

Nječ roscže tvoje kraleštw

Šo žylim hwoče ščerofo,

Čžesč, šhwalba Tebi hlyšcha.

Špěwaj, dželaj, kač ho hodži,

Ludo Boži, čžesč daj Bohu,

Šochluschny budž jeho klowu!

Kač luby je nam Boži dom,

Šdžež ruka Boža nuts a won

Še wodžila naž wschitkich!

We klowje je Wóh pschischol k nam

A hwojoh' Duča dal je nam,

Šso šjewil w štkach wullich!

Šwješel, wješel ho nětko dušcha,

Kač ho hlyšcha w hwojim Šnješu!

Wutrobu hwojecž žylu jemu!

Ty we naž a my we tebi,

We twojim šbóžnym towarštwi

Byč, wostacž wěcžnje čžemny.

Nječ wot tebe naž njedželi

Tu ničžo w tutej žusobi,

Šacž k tobu dom my džemny.

Wšchitkich, wschitkich Tvoja hnada

Wumož k pada, Jesu luby,

Wumož naž se wscheje nusy.

Ty jónu hwojny šhromadžisch,

Na wěcžne hwoj lud wobšbožisch,

Kiž wukupil šy šebi,

Nam hwojoh' hwojatoh' Duča daj

A k sbóžnosći nam dopomhaj,

Tam hlyšicž čžemny tebi.

Wumož, wumož naž wot teho
 Wšeho ſteho Jeſu móžny,
 Daj nam jónu dom naſch wótžny.
 Naſch wótžny dom ſu njebješa,
 Tam duſcha wěcžnje pſchebſka,
 Je wumožena ſ Boha,
 Se wſcheje nuſy, ſ hubjenſtwa,
 Sdny ſbóžnje džěſche ſe ſwěta,
 Je wěcžnje pola Boha!
 Snježe, tebje lubo mamy,
 Wunawamy mjeno tvoje,
 Čžni naž wſchitkich džěcži ſwoje.

F. W.

Chzeſch ſtrowoſež doſtačež?

Pod tutym napiſmom je njedatno w čžiſtle 37. tuteho ſopjena jara ſedžbowanja hódny naſtawſ ſ nowa na wulku duchownu ſchodu w naſchim ludowym žiwjenju poſaſa, mjenujžy na tamnu we wſchěch worſchtach naſcheho luda daloko roſſchěrjenu pſchiwěru a njewěru, kotraž ſebi w čžaku nuſy a ſhorofce nimo Boha na čžemnych pucžach pſches wſchelle kuſta a čžiniki radu, pomoz a wuſtrowjenje pyta. Čžěhowaze čže dodatſ byčž ſ ſpomnjenemu wažnemu naſtawſej pſchecžiwu tajſtemu ſpocžinanju. Pſchetož ſo je to hrěch, wulki hrěch, runjež ſwět to přěje, je bjese wſcheho praſchenja a njemóže ſo naſchemu narodej doſež huſto a wótſje do ſwědomnja woſačž. Čž tajſej ſhutnoſežy a wótroſežy rěcži ſwójate piſmo pſchecžiwu temu ſ jažnymi ſłowami! „Sdny ty do kraja pſchindžeſch, kotryž tón Snjes, twój Bóh, tebi dacž budže, dha njenawučž ſo čžinicž po hroſnoſežach póhanow, ſo njebudže mjes tobu namaſany wěſchecer ani dnjow wuſwoleč ani kiž by na ptaſow woſanje ſedžbowal ani kuſkač ani ſarjeknjet ani kiž teho čžorneho praſcha ani zejchow wuložer ani kiž mornych praſcha; pſchetož ſchtóž to čžini, je temu Snjeſej hroſnoſež. (5. Móſj. 18, 9—11). — A niž jenož ſchtóž to čžini, je jemu hroſnoſež, ale tež ſchtóž ſebi na tajke waſchnje a na tajſim pucžu radu a pomoz pyta. Poſlučaj!

Iſraelfki kral Ahaſja w Samariji běſche ſchoril a wupóſta póſlow a džěſche ſ nim: „Džicže a praſchecže Baal-Sebuba, boha w Ekronje, hačž budu wot teje ſhorofce wocžerſtwicž. Ale jan- džel teho Snjeſa rěcžeſche ſ Heliſom: Stań a dži póſlam Samariſkeho krala napschecžiwu a rjekń ſ nim: Njeje dha žadny Bóh w Iſraelu, ſo wy Baal-Sebuba praſchecž džecže, boha w Ekronje? Tehodla tač praji tón Snjes: Ty njebudžeſch ſ teho ſoža ſtanycž do kotrehož ſy ſo lehmſ, ale budžeſch ſmjercže wumrjecž. (2. Kral. 1, 2—4). — Kač wjele njeje ičy džehniſchi dženi, kotſiž runje tač čžinja, kač jaſtarſku kral Ahaſia pſched ſkoro 3000 lě- tami! Čž hromadami běhaja ludžo, ſtari a mlodži, w měſtoch a na wſkach ſ wěſchecerjam a ſhartylkadžerkom, ſo bychu ſebi pſchi- chod wěſchecžicž dali. Ach, woni njewjedža, ſchto čžinja. Pſchetož ſchtóž ſo ſ wěſchecerjami ſapara, ſo pſches to ſ čžertom ſapara a pſchinjeke ſam poſlecže na ſwoje žiwjenje. A to ſo poſdžicho pſchezo ſažo poſajuje.

Ach, praja tu někotji ſe ſmējazym rtom, to wſchačž bě tola jenož žort. Čžnych ras ſlyſchecž, ſchto tež budže ni wěſchecerka pſchpowjedžicž. — Njedč je, wot tvojeje ſtrony běſche to žort, ale čžert to ſa žort njemějeſche. Čžert wſa tón poſlicženy porſt a ſ tym žylu ruſu a žylu woſobu. Wěč hroble, ſchtož ſo ſ wěſchecer- jemi ſapara, ſo ſ čžertom ſapara. Sdny potom čžlowječ ſ ža- nemu mērej pſchincž njemóže, hdyž w ſwojini ſnutſlownym ži- wjenju dale do přědka njepſchindže — jowle je teho wina!

Hſchecže doſho ſem njeje, tač piſaſche pſched krótkim (10. ſept. 1922) wudawač němſkeho nabožneho ſopjena „Heilig dem Herrn“, ſo mējach ſ mlodym mužom čžinicž, kiž čžyſche tač rady ſ wěre pſchincž, a tola ſ temu njepſchindže. Wjele čžaka ſym na njeho wažil. Wſchitko bě podarmo! Na to je druhi ſ nim rěcžal, hodžiny doſho. Tež podarmo! Hſchecže ſecži bratr je ſo wo njeho prózowal. Čžako bjes wuſpěcha. Na poſledku praſchach ſo jecho: Je ſnadž pola waž někaſki woſebity ſadžewč, kiž wam napschecžiwu ſteji? Njemóžu ſebi to hinač wuložicž: na wa- ſchim žiwjenju dyrbi někaſke poſlecže ležecž. Čžě ſnawo ras pola wěſchecerja abo wěſchecerki pobylč? — Haj, to ſym! — Slecže, ja prajach, tole je we winje na tym, ſo ſo njemóžecže pſchecžicžecž. Wón ſo ſmējějeſche a džěſche: To wſchacž bě tola jenož žort! — Wěcže, hai! tač ſeže wy tu wěž wobhladač, ale čžert, to wam praju, je : prawdže tač mēnič. Wy ſeže ſwoje žiwjenje pſches to pod čžěže poſlecže pſchinječ. A tač doſho hačž wy to ſa čžěži hrěch njepſojnaječže a poſutu ſa to njecžinicže, nje- budžecže wot teho ſwobodny. — Wón dženska hſchecže ſwobodny njeje.

Hſchecže wjazh ludži je, kotſiž druhi čžemny pucž naſtupja. Woni ſo dadža ſarjekowacž abo kač rad praja, ſo bychu tej wěžy rjenſchu a pſchistojniſchu draſežicžku woblekli, ſažohnowacž. Tež pſched tym warnuje tamne horkach naſpomnjene ſopjeno ſ ſhut- nyimi ſłowami. „To klinečži tač rjenje a pobožnje, hdyž „mudry“ muž abo „mudra“ žona mjeno trojenicžkeho Boha wurjeknje, to wſchačž dyrbi tola něſchto dobre byčž. A tač dadža ſo tamſhnty ſažohnowacž. Ach, jim ſo njeſoni, ſo ſ tym hrěch kuſkaſtwa woběndu, kiž je hroſnoſež pſched Bohom, a ſo ſami pſches to pod wliw čžemnych mozow podadža. Tutón wliw čžemnych mozow ſo potom nad nimi pſches to poſaſuje, ſo ſu wot leſtraſkich myſlow čžwilowani. Sdny čžedža ſo modlicž, ſbēhaja ſo w duſchi nje- horne, bohanjeſke myſle, kiž ſo ſ wuprajenju na jaſyč čžicžecža. Wbohi čžlowječ wſchačž wě: Ja ſebi tajke myſle njecham myſlicž, wone njepſchindu ſe mojeje wutrobny. Ale wone tu ſu. To je ſežehwoč kuſkaſkeho hrěčža. A potom pſchindu ſ tajſim hanječ- ſtim myſlam hſchecže druhe čžěže, haj bludne a ſamomordaſke myſle. Čžert je ſurowy njepſchecžel, a ſchtóž ſo ſ nim na- ſadžuje, teho wón ſebi žada jako ſwoje rubjenſtwa. Čžy-li ſ taj- kimi hroſbnymi wěžami čžinicž mēč, dha čžin poſutu a woſaj ſo ſ pſchekamarjeje wſchitkich ſwjaſkow, kiž móže ſamlutki tebe wot teho wotwjaſacž a čže čžiſteho ſmycž w ſwojej krowi. Jenož kohož tón Čžyn wuſwobodži, je prawje ſwobodny. Čžnadž praji mi ſ hlowu wijo tón abo tamny: Pomha pač to tola! Pſchecželo, haj wſchačž, ſo to pomha, to njeprěju. Ale to ſo praſcha, kaſka móž to je, kotraž pſchi tym ſkutkuje. To pač žana druha móž njeje, hačž ſatanowa móž, a tón dawta ſebi ſwoju pomoz droho ſapla- cžicž, ſ wěcžnej ſbóžnoſežy. Njeje to pſchedroha placžina?“

A hdyž ma čžert tajku móž, nima Snjes Jeſuſ wjele wjazh možny? Njeje wón na Golgacže hadej hlowu roſteptal? Čžchtož čžert ſamóže, ſamóže Jeſuſ džekacž krócž. Jenož na dowěrjenju nam pobrachuje. To je žaſoſež! Njeje dha žadny Bóh w Iſraelu, kotryž praji: Ja ſym tón Snjes, twój lěkač? Njeje dha žadny Čžožnik na ſwěcže, kiž ſo naž praſcha: Čžzeſch ſtrowy byčž? Kiž naž tač luboſnje ſ ſebi proſy: Wóječe ſem te mni wſchitžy, kiž wy ſpróžni a wobčeženi ſeže, ja čžy waž woſſchewicž? — Čžzečž- my jecho pſches naſche dowěrjenje! Wěrmny jemu na ſlowo! A dženska hſchecže kač jaſtarſku budžemny džitny jecho hnady na ſebi ſhonicž. —

Wot šwjateho wotkasanja.

S k ó h : **Buščezče mje** — —

A wječeri wolani hrěšchnizy su na semi; — Pola Jesuša je hnada, — Wumozenje i hrěšchnoh' pada — W Jeho šwjatym čželi, w krwi.

Hnada je sawěrnje; — Prijedy hacž Anjes čžerpjesche — Wustajit je wotkasanje — Čžela Joh' krowě wužiwanje, — So w nim měli žiwjenje.

Hnada je woprawdže; — Šhrystuž kam so woprue, — Eswoje čželo da nam w khlěbje, — Eswoju šwjatu krej we winje. — O kak Jesuž lubuje!

W Jesužu w Šhrystužu — Wlany šbóžnosč njebjestu. — „Sa naž“ je Anjes čžerpil w šwěczi, — Sahubil wšče našče hrěchi, — Wumohl naž se šwojej krowju!

A Jesužej Šbóžnikej — Wolam so w nudy wšchej; — W žanym druhim njeje šbóžnosč, — Šrěchow wodacže a prawdosč; — We nim i dušchu derje stej!

Ponižne horze je — Wutrobine žadanje: — So bych mohł pschi Anjesu wostacž, — jeho dary, kubla dostacž, — Dusche wěcžne žiwjenje!

S wěcžnosče lubosč je — Pschischa k nam do čžagnosče. — Sa naž Anjes so wotročž sežinil, — W čžłowski schtalacže Bóh so sjewil, — Šhwaleny do wěcžnosče!

S Bóžije kražnosče — Stupil je do niskoče — Šbóžnit, knjes a kral našch wěcžny, — Wschich mješnik našch je šwěrnny, — Dobyt nam je žiwjenje.

Wěcžne je žiwjenje, — Kiž nam Jesuž pschinješe; — A nje-mu hladam i wječeloscžu, — Jeho šhwalu i džakownoscžu — Sa joh' wulke šmiljenje!

We dušchi, w wutrobi — Naschej čžin šej bydenje; — Pschiničž k nam w twojim šwjatym šlowje, — Wutrobu, myšl, pošbėhn horje, — Anježe Jesu najlubšči!

Wutroba ponižna — W Anjesu šwojim radosč ma. — Wumohl naž je i krowju se šwjatej, — Žiwjenje, mēr wukhadžatej — S jeho šwjatoh' woblicza.

Šsredniko Šbóžniko — Daj nam dostacž žyle so, — W twojej hnadže daj nam wostacž, — Šerbštvo šwjatych w šwětle do stacž, — Wumožniko Jesužo!

Jesu, ty našch troscht šy! — Njewopusčež naž we nudy! — Daj mēr, hnadu, žohnowanje, — Budž našch schit a wukhowanje, — Šhorym, šlabym pomozny.

W Jesužu Šbóžniku — A Wótzej mojom' domoj du. — Wón je wumohl naž wot šmjercže; — Jemu budž čžescž, šhwalba wěcžnje — Sa wšchu šmilnosč, dobrotu!

Wječel so šhescžanstwo! — Šbóžnika našch šwojeho; — S hrěcha mozy nětko stawaj, — Bohu šluž, Šom' šhwalbu dawaj! — Bóh je wumohl čžłowjestwo! J. W.

Zyrkej a štat.

Wutoru reformaziški šwjedžen! Praščenje bė so šbėhnylo, hacž to hišče kražny pschipsnaty šwjedžen. To wón je a tuž budžemy jón šwjecžicž mōž kaž hacž dotal.

Reformaziški šwjedžen je lėška runje taž w prawym čžaju. Wutora do 5. novembra abo do šakiteho wólbneho dnja je taž prawje tón džen, kotryž mōže naž wšchch nanajšepje na tutu wólbnu njedželu pschihotowacž, naž dopomniwšchi na to, šštož so psched 400 lėtami w našchim kraju stawasche, naž roshoriwšchi i tym, šštož po 400 so w lėcže 1922 w kraju reformazije, w našchej Šakškej šlawasche. Tam tehdy wěra, šatožena na bibliju, na Jesuša Šhrystuša a to ewangelijon wot njeho, — tu nětkle: won i modlitwu, a tuž won i wěru a tuž wot i Jesužom Šhrystužom, i Bohom šamym se šhule, i džecžazeho žiwjenja. Tu

šmēja wšchitzy staršchi, wošebje paž tež čži staršchi, kotšiz so tym taž mjenowanym lėwym politiškim štronam wušlawachu a wušlawaju, pokasacž, hacž jim wysche wšcheho politiška štrona a jeje pschikasnja: ty dnybisch mje wolicž! abo hacž jim wysche par-teije a wysche politiški jich a jich džecži nješmjertna duscha, hacž jim wysche hacž wšcho druge Jesuša Šhrystuša pominanje: Daj-če tym džecžatkam ke mni pschiničž a njewobarajče jim!“ — Šaj, „a njewobarajče jim!“

Praščeja so nětkole husto: „Ššto wolicž a kak wolicž?“ Wowschittlowna wotmowka na to je ta: Wol, wol na kōždy pad, wol, a byrnjež bėžecž njemohl a wol na tu štronu, kotrejež šastu-pjerjo schitacž čžzeja nabožinu a wěru, zyrkej a nabožne wo-čžehnjenje džecži a młodžiny! Mjes tutym štronami wušwol šebi tu, kotraž so čži najšepje lubi. We wšchem psches jene wšchaf je žanej štronu njebudžesch, tuž wol tu štronu, kotraž je ša nabožinu a zyrkej a pschecžimo kotrejež našch hewaf mjes wšchemi najmjenje!

A kōždy wol! kōžda wol! Nan a macž, šyru a džowfa, džed a wowka a wulki džed a wulka wowka niz mjenje! A byrnjesch tu a tam to fermuscha byla, njeńdž prijedy na fermuschu, dōniž nješhy wotit. A hospodar a hospoša fermuschneho doma, ty dnybisch pschi wšchch lubych fermuschnych hoscžoch telko khwile mēčž, so wotlich! Tuž k wólbje wšchitzy!

Dar lubosče.

Jedyn duchowny w Liverpoolu ša jedyn zyrkwiny twar hromadžesche. Wón do jenyč pschekupškich kłamow pschiničže a tyč ludži wo dar ša njón prošesche. Tam bėsche runje bohatty knjes w kłamach na wopneče, kotryž duchowneho proštwu tež šhyschesche, ale wón ša zyrkwiny twar ničžo dacž nochžysche. Nětko tež šhudny rybač do kłamow pschiničže, kiž bė runje wječžor šwoje šyče wu-pokožil, so by hacž na drugi džen we nich rybow nakožil, a tež tu-teho farar wo dar ša zyrkwiny twar prošesche.

Rybač džesche, šo wšchaf je šhudny muž, ale čže tola malicž-kosč dacž, tamna widowa pschi Bōžim kaschcžu je džē tež mafo dala. Na to wón ruku do dnybaka thny, wšchē šwoje pienjesu wucžeže a je i wječeloscžu duchownemu da. Tón so jemu wu-trobnje ša to podžakowa a jemu pschejesche, šo čžył Bōh jemu najajtra bohatty šicžbu rybow wobradžicž. Šako tón bohatty knjes, kiž šararjej žaneho dara dacž nochžysche, to šhyschesche, šo wón njewěryžny šmējesche a k rybakej džesche: „Ša čžu wam wšchē ryby wotkupicž, kotrež jutsje popadnjecže, a čžu Wam ša kōždy punt rybow hrimnu wjazy šapčacžicž, dnyžli hewaf šlacža.“

Nasajtra rybač k šwojim šyčam džesche ša rybami hladacž, a jich taž wulku šyru w nich namaka, šakuz hiščeže ženje prijedy na jedyn ras popadnył njebē. Wón nětko šwoje ryby wša, i nimi do domu bohateho knjesa džesche, a tutón dnybjesche šwoje šlu-bjenje džeržecž, šhudemu rybakej wšchē popadnjene ryby wotewšacž a jemu ša nje rjanu hromadu pienjes šapčacžicž, kaž šo rybač pjecždžekacž krocž wjazy dosta, dnyžli bėsche džē prijedy šararjej ša zyrkwiny twar dač.

S bliska a i dalosa.

— W **Draždzanach** wuhotowachu pōndželu, 9. oktobra, šchtyri wožady krotke ranšche nutrnoscže k šapocžatkej šchulškeho šymiškeho pošlėta, dokelž je minister kulta šchulške nutrnoscže šak-šak. Nutrnoscže buchu 1/28 hodž. rano džeržane a bėchu derje wopytane, tež wot doroscženyč. Dwe wožadže stej šo tehodla rošbudžikej, tute nutrnoscže kōždu pōndželu rano wotmėwacž.

Samolwity redaktor: šarar W h r g a c ž w Mošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske njeđželske lopjeno. •

Wudawa šo kóždy šobotu w Čsmolerjez knihicziščječni a płaczi šchwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

21. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Kaž Bóh řudži. (Luk. 13, 6—9.)

W našchim čařu šettěrojo wokolo řhodža a i džiwnušćkimi wučzbami dusće kója. Woblicža škoro na džeń, hdy pšchindže kónz řwěta a tež kónz krajneje zřkřiwje, kotraž je jim hrěšćny Babel, i kotřhož dyrbi kóždy řwěrný řšěšćijian ř nim čžełnycž. Wš šettěrarjow njeřšěšćěhamy. Ale pšched jich řbudnyimi wučzbami mamy lud řakitowacž. Jich řwěrna pobožnosć je husto řhwalobna. Ale jich řordosć, i kotřejž řkrajnu zřřkej řakřudža, je njeřočinř. Katolřkim a ewangelskim duchownym řkrajny řakon wšcho řakřasuje, řchtož mohlo koho wot jehow wěry wotwjeřć. Šettěrarjo móža wučžicž, řchtož čžedža, jeno šo řo řjawnych řakonjow džerža. Móža tež řkrajnu zřřkej řakřudžicž, dokelž je w njeř wjele njeřwěřjazyř a wjele řlych řřěchow. To maja prawo! Ale řchto bóle pšchecžiwow hrěšćnemu řkřaženju w řřlym ludu wójuje? Řkrajnozřřkřiwitře wóřadny abo řekty? A řchto ma prawo řudženja? Řařch řnjes abo řekty? Njeřě řěpje byřo, hdy byřu řorłiwow řšěšćijienjo we wulkej wóřadže pomřhali řa wěru džětać měřto šo i njeje wuřtupja? To je řřě, hdyž tajžy pobožni wuřtupja.

Wuřimy, kař Bóh řudži! řesurřowow pšchirunanje wo řigowzu nam pokřasuje, šo Bóh čžaka, přjedy hać řakřudži, a šo přta pomřhać, přjedy hać řakřiznjene. Čžakać a pomřhać, to je Woža rada. To řebi rořpomřimy a i tym řo trořřtupimy!

Šdyž řebi řylnu řwězu řakřwěćizř, či je, kař byřu řřabřšče řwěćřki řo řakřakře. Wučžy wo prawnych a njeřprawnych, kařkež řariseřřžy měřachu, řěchu wěřće dobre pornjo pohanskej čžemnosćzi. Ale wučžba řesurřowowa wo řnadže, wo Wožej řmilnosćzi

je wšchě do řčžena řtaji. Šchto je prawy pšched ludžimi a tež pšched Wóhom, to wšchař řo řodži přajicž. Ale hać řadny jenicřki to wšcho dopjelnuje, to řo přařcha. „Wřchitžy řu hrěšćizy.“ Njeřku jeno hrěšćni, ně, řu hrěšćizy, kař by to jich powoľanje byřo. řaj, to je jich wotřočłowřtowo, jich řřabosć a nuřa. To ma řo na wahu pokřicž, hdyž čžemy nuřy wotpomřhać. řesurř hlada do wutřobow, kař čžęřto jim je, hdyž řo njeřřłodnemu řchto-meř runa čłowjeřte řiwjenje.

Kóždy ma řam se řobu čžinicž. Šchtož druhich nastupa, přaji řesurř: „Njeřudžće, šo byřchće w ř řudženi njebyřli. To je tež jehow myřł w pšchirunanju wo řigowzu. řariseřřžy řamaritřřkiř a řalilejřřkiř řakřiwowachu. Kař na 13. řtawje pola řukasřa powjedane namakamy, řěřche řilatus wjazy řalilejřřkiř pšchi woporje moricž řakřař. Tež řo 18 ludži w řerusalemje pod řtarej wěžu řakřypnyřu. řesurř řtaji přařchjenje: „Čřu či wóřomnacže řami wina pšched wřchitřimi čłowjeřkami byřli?“ „řa přaju: ně! Ale njeřbudžće-li wy řo pokřěpřchecž, řudžće wy runje kař wřchitžy kónz wřacž.“ řa to řesurř i pšchirunanjom řiwowju wučžbu podawta: kař Bóh čžaka a pomřha.

Kař řo řda, řigowz jako řuřřniř we winizy řteji, kař kař řalilejřřžy řřle ř wuřřwolenemu łudej njeřlicžachu. Wóřřobne džęćzi řabramowwe na řalilejřřkiř dele řladachu.

Bóh řinař myřłli. Bóh řinař řudži. Čžaka najpřjedy. řřta řři řěta dokřo řłody na řigowzu. Wıdži, šo řchto je řtrowy. řa řopjenach je wıdžćež, šo dyrřba tež řorjenje řiřchće dobre byřć. řař móže čłowjeřte řiwjenje řjes řłodow byřć, to řěka řjes łubosće, řjes měřa, řjes prawehow ducha, a tola řtej čžęřto a dusřha řiřchće njeřřkřaženj. Bóh čžaka. řawta řłoncžku řiwowjeje dobroty dale řtacz nad řchtořom, řčžele wıchřor domachpřtanja. Šdyž

nicžo njepomha, hdyž plody so njenamašaju, potom hagle reka tež w jeho rcze: „Porubaj jón!“ Ale hlaj — a to je psche wšchu měru rjane w tutej Jesuhowej wuczbje — Bóh so dawta hiščeže naproščež. Winizat, kiž prošy, je Jesuś ham. Prošy sa naš.

Tať Bóh dale čzaka. Jemu je lubo, so so hiščeže hrědki našožuja. Wobkopacž a pohnojicž dže winizat sčtom. To je prawa rada. Čłowjekei na wšchě mózne mašhne pomhacž, to je Boža rada w Šhrystuśu. Riz so dželicž wot njeprawyč kaž sekterarjo, ale jim t wěrje a wumozenju pomhacž, to je prawy pucž. To je hobrski nadawť krajneje zyrkwoje. Róždy duchowny dže hwěrnny wošadu we wěrje žiwu šđeržecž. Wiči tym liwčich a wotpadnjenyč tež dobywacž, jeli so móžno, to je jemu radošč a žedjenje. Ale čzjódny so njetwobrocža. Kaž Bóh wjedže, tať někotry t wěrje pschindže, a mješ tym sašo někotry hwěrnny wotpadnje. Tať to je w morju ludoweho žiwjenja.

Na čzim to leži, so sčtom tam steji bjes plodow, a to takle dołho? To móže na pjerščyczi ležecž. Wobkopacž a hwojicž dyrbi so figowz. Tať je wěščišcho, so t lětu plody narostu. Móz dyrbi so pschivjesč. Čłowjekei dyrbi so lubošč a duch pschidžecž. Lubošč troščtuje, hdyž wina hwědomje tjšchi. Duch sbudžuje, hdyž hrěšnik spi abo do so dowěrjenja nima. Kajtlu lubošč Jesuś ma! To so žadyn njetrjeba bojecž. A jeho hwjaty duch mózne t duscham rěčzi. Sčtož dusche trjebaja, to Jesuś ma. To leži w jeho wážnym šbóžnyčkwalenju: „Šbóžni šu ezi, kiž hlódni a lacžni šu po prawdoščzi, pschetož wot budža naščyceni.“ Jesuś je khlěb t njebjeś, je picže žiwjenja. Bjes njeho šmy njemóžni. Šle a dobre je w naš zyle šměšchane šrěch so naš lěpi. Šle towarštwu wjele ščłody nacžini. Šrěch wšchudže lóžo dobywa hacž dobre. To naščto reka, dobre we čłowjeku tať pošplnjecž a wožiwjecž, so w nim wostawa, so plody pschinjěke, haj druhich tež na tón pucž dowjedže.

Wbohi picžl je šwojeje šłabošče wotročžl. Čhze hinať, ale njemóže. Wbohi škupy je šebi šam nješšecžel, haj dajit, ale jeho myšl ma móz, w jeho krtwi tež něščto kaž starošč a krtušč a šymnošč. Šnaje dha čłowjek šam so? Šdy by kóždy widžecž mohť, so je šam šebi a šwojemu šbožu na pucžu! Ale někotre wopacžnošč a hrěčhi tola kóždy derje šnaje, wošebje šjawne pschstupjenja.

Šdyž potajkim tať šle t nami steji, ščto nam pomha šurowe šudjenje? Wobhl hrožazy šud naš wottrašicž? Wobhte ščžhwki našchich hrěchow naš došč powucžicž a na prawy pucž mišowač? Tu so hodži wšchelaťe prajicž. Ale pomoz, šłabemu, nješbožow-nemu pschivobrocžena, je wěščze najššišchi hrědł. Bóh pomha nam w Šhrystuśu, a krajna zyrkej je wulka šahroda, w kotrejž sčtom naščeho žiwjenja derje steji, jeno so so tež dawta wobkopacž a pohnojicž! Jeno so tutu pomoz tež pytamy a wužimy!

Božo, daj, so bychmy stali
Sčtomy w tvojej šahrodže,
We wšchěni dobrym pschiběrali,
Pschewinyli, ščtož je šle! Šamjen!

O, běda!

Wbo šnadž ty šam, tute ryncžki pschecžitatowšchi, pschibódnisčeho napišma namašach.

Bě to we wokolnje Šipka w ludowej šchuli. Wucžet staji džecžom nadawť, nastawť pišacž pod napišmom: „Džecžo a rěčka“. Nastawť (Muffaš) so šłožowasche na pěšeni „Das Bäcklein“, bě něhdže tuteho wopšchijecža: „Šólz prascha so rěčku: „Š wotkal pschihhadžesch?“ Rěčka wotmołwi: „Pschindu t hlubokeje semje. Wjščola štatotam psches trawicžku a šamuschi. Wobhladať jenož ras do mojeho šchpibela. Tam wobhladašch tвое

woblicžo, módre njebjeśa a lube šłoncžto!“ Šólčl so dale prascha: „Šdže pať, rěčka, čhješch to dale?“ Rěčka sašo wotmołwi: „To někole hiščeže njewěm. Wo to so tež njestaram. Šuby Bóh budže mój wodžer!“ — Tutón nastawť bu „radže wucžerjow“ t nastorkom a pohórščkom. Wucžet bu pišed radu žadany a jeje pschedšyda porokowasche wucžerzej tole: 1. Ratožowanje macžišny njeje dowolene, dofelž je pschecžiwu wulkoštatnej wustawje, abo so to kóždy šrosuni, ščto bu tam prajene: „Die Behandlung des Stoffes ist unzulässig, da sie gegen die Reichsverfassung verstößt“. 2. Pěšeni a tuž tež nastawť njeje nicžo ja džeczi, dofelž to, kať a hdyž rěčka běži, njebhwa wot Boha ale wot šakorjow pschirody postajene. 3. Še wšchěm wukonja so nabožny wliw na te džeczi rjadownje, kotrejž nabožne rošwucžowanja njewopytuja, — to je intoleranza abo nješnjekliwosč pschecžiwu hinať šmyšlenym džecžom a jich šarščich. — Nimo teho dosta wucžet pošiw, so by tajke wězy t rošwucžowanja wostajil. Wy-li so pola wyschwoščze wobšoržil, mohť so teho dla wotšadžicž. — Tať!!! — Wucžet njemóžesche radže wucžerjow a jeje pschedšyde pschihłowowacž, tuž wězku konferenzy wucžerjow pschednjeke. Tuta pať je šwojej wjetschynu radže wucžerjow pschihłowowasche. Kaž so powě, pschindže to w tutej naležnosčzi t rošhudženju psched šudništwu! —

To šu ščžhwki wulawow naščeho šakšeho kulturoweho ministra. Šo bychy šebi jich prawje wjele tute ryncžki pschecžitale, prjedy hacž t wólbje du. Še to tola wšcho móžno!!

Zyrkej a štat.

Protest, wošebity a šjawny, je žónške towarštwu w Rabenawje pola kulturoweho ministerija naščeye Šakšeye šapoložilo. W nim je prajene: „Žónške towarštwu w Rabenawje widži we najnowšchich wulawach kulturoweho ministra šranjenje prawow šchescžanskeho doma a žada šebi, so so jemu šachowaja prawa, jemu pišes wulkoštatnu wustawu šarukowane. Tať dołho hacž wudate wulaw šbėhnjene nješku, budže jedyn šwón naščeye zyrkwje pschi špocžatku kóždeho šchulškeho tydženja na to dopominacž, so bu „šwoboda naščeye wěry wumozowana.“ — Kaž so t tomu pišche, je šacžiščez tuteho šwonjenja t jenytm šwonom wulki a dobry na wšchěch, kiž jo tu pschi špocžatku šchulškeho tydženja wulkišcha.

Šo prawom dyrbjale šwonny wšchědy zyrkwjow psches žyfu Šakšku na jene dobo šawonicž a šwolacž šchescžanow naščeho luda t protestej se šłowom a škutkej niz jeno sa tydžen ras, ně, kóždy dženi t nowa, wošebje pať dyrbjalo tuto šwonjenje protesta šakšincžecž wólbnu njedželu 5. novembra!

Šo bychy tola dženkja, hdyž šakški lud wolicž dže, šastupjetštwu a psches to tež wjedništwu sa pschichod, wšchitzy wolicž šchli a wolili mužow a žony, kotšiz šlubja, šchlitacž šchescžiansku wěru a zyrkej a nabožinu, kotšiz šu hotowi, našchemu ludej dopomhacž na pucž pobožnosčze, kotšiz šwěščja našchim šarščim a našchemu ludej šchescžanske wocžehnjenje a wukublanje džeczi a młodžiny! Šo bychy šchli wšchitzy, młodži a štari, nan a macž, šyn a džowka, muž a žona, a wolili! Šo njeby dženkja ničtó we wólbnej pa-pjerzy šamylit, ale wotedať papjerku t mjenami tajkich mužow a žonow, kotšiz jať šchescžijenjo wustupja sa šchescžanske prawa! A wólbna parola, wólbne hešlo, kotrejž dyrbi wysche wšchěch wólbnych hešlow a parolow štačž, njech šu wudate wot politiškeje partije, kajkež čhzeja, tuto wólbne hešlo, tuta wólbna parola reka: „Prjecž wot šwěta a jeho bjesbóžneje morale, wrócžo te šchescžianskej pobožnosčzi, wrócžo t Bohu a Jesuśej!“ Š tutej pa-

rolu dyrbi kóždy cžłowjeł, muž abo žona, pschewinycž wšchě wob-
máhlenja dla politiki, dla parteiije a do wolenja hieč sa tych, kiž
su sa tutu parolu a sa wšchitlo, sčtož je s njej wuprajene! —
Sdyž so to stanje, móže šebi najch saksči lud pschi wšchěm wulkim
pschuwisku, kotrež zyrkwi njepscheczelnje parteiije lěweje strony,
maja, 5. novembra wudobycž wjednistwo sa pschichod, kotryž jeho
wjedže wróczo na pucž wěry a kšchesczanstwa! Njemudobudželi
šebi wón pał to psches wólbu 5. novembra, njeje šebi potom
hinajšcheho dónta saksči!

Sapigane budž to wošebje hišcže, so kulturowy minister
je šwojimi wufasami prawo kama, so šo s nimi wo wulkojstatnu
mustawu (Reichsverfassung) njestara, kotraž tola saksči žyheho
nascheho statneho žiwjenja a bncža. Artikkaj 139 a 174 wulko-
katneje mustawy je minister kulta poteptał, chzho s mozu wutep-
tacž njekšchescžijanskemu žiwjenju pucž hlubšicho hišcže hacž to
hižo je, do nascheho luda nuts!

Kermuscha.

Derje tym, kotřiž w tvojim domje pschewywuaju: cži kšwala cže
wěcžnje. Psalm 84, 5, 6.

Šlób: Šak rjenje šwěcži šernicžka.

Ssem pójče, wěrní kšchesczenjo
Wšchod Bože šwojate woblicžo
A šaspěwajmy rjenje
Nětk Bohu šnjesej naschemu
Sa jeho wulku dobrotu
My, takle wobdarjeni.
Pójče, dajče kšwalbu Bohu
Sa joh' hnadu, kiž šmy brali,
Wot njeho tu dostawali.

Sšmy šažo lěto kšodžili
Tu nuts a won, šmy šlyšcheli
Te wulke štufti Bože,
Kiž cžinik je Bóh lubošcže,
Naš wodžik do wšchěj' wěrnoscže;
D šajte je to šbože!
Pójče, dajče kšwalbu Bohu
Sa joh' hnadu, kiž šmy brali,
Wot njeho tu dostawali.

Tu s wješelosčžu widžimy,
Te šlužby, kiž cžin'cž móžemy,
My w jeho zyrkwi tudy.
Te džimy Bože — šhonimy,
Šak Bóh je wodžik tudy.
Pójče, dajče kšwalbu Bohu
Sa joh' hnadu, kiž šmy brali,
Wot njeho tu dostawali.

Tu budže prawdošcž wucžena,
Pobožnosč, lubošcž wutrobna
A wěra šaložena,
Ščječpliwoscž, cžichoscž, nadžija,
Ta pózcžiwoscž, kiž kšwalbu ma,
A mudrosč s Božoh' šłowa.
Pójče, dajče kšwalbu Bohu,
Sa joh' hnadu, kiž šmy brali,
Wot njeho tu dostawali.

Bóh cžini wulku dobrotu
A dopomha nam k bohatštwu,
D šladaj, kšchescžijano!
Tu pschindže tón šnjesh kragnosčže!

Pójče, dajče kšwalbu Bohu,
Nam datwa hrěchowo wodacže
A šwojatož' Duchu šwojoh'!
Sa joh' hnadu, kiž šmy brali,
Wot njeho tu dostawali.

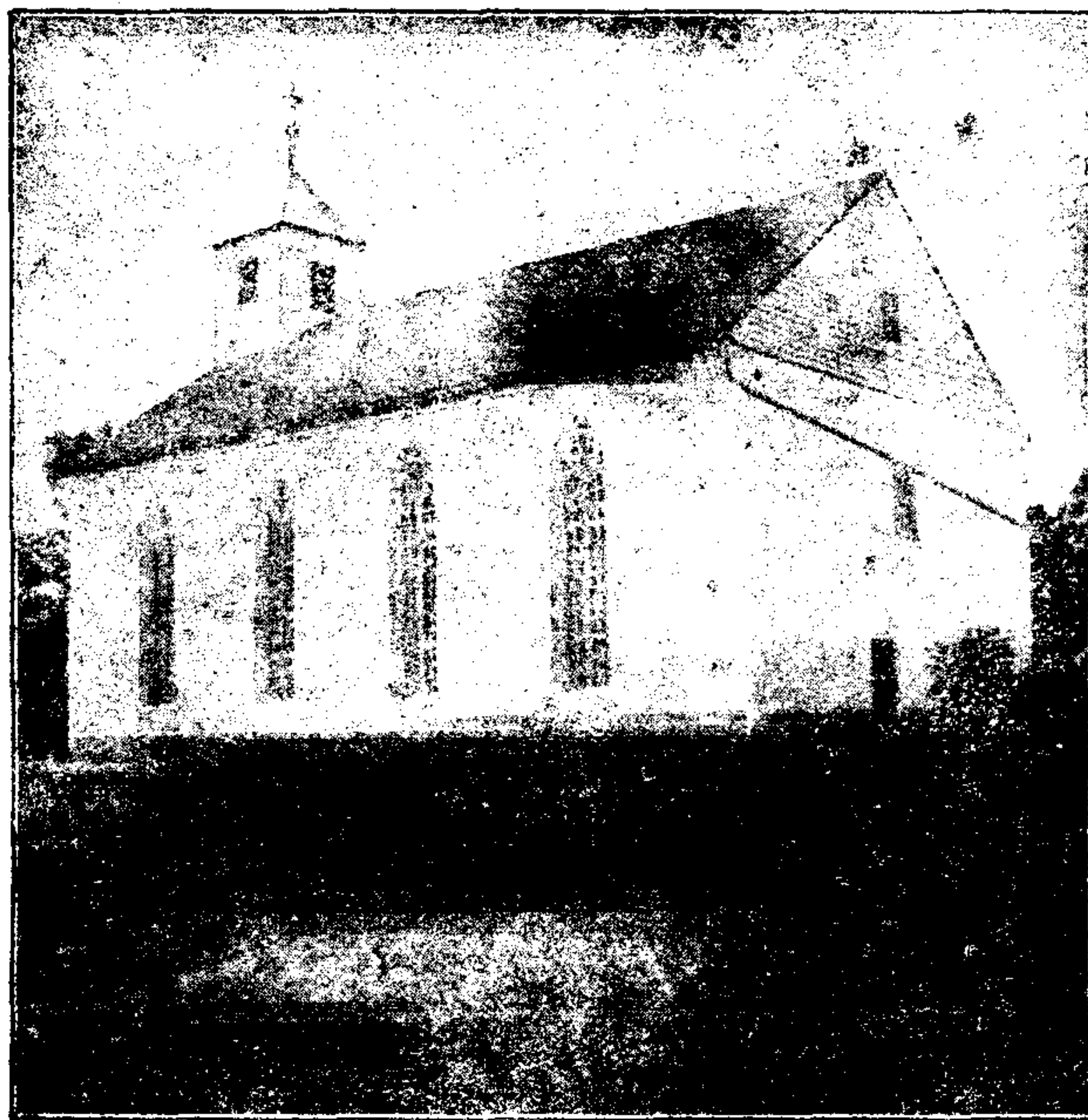
Cže Božo nětko prošymy,
Daj nam wšchěm tón cžah pschichodny
Šso tudy šhromadžowacž.
Chzht zyrkej tvojju wošadu
Wšchěch džětaczerjom tvojich tu,
Wšchod wšchěm šym wobarnowacž.
Pójče, dajče kšwalbu Bohu,
Sa joh' hnadu, kiž šmy brali,
Wot njeho tu dostawali.

J. W.

Sšerbška zyrkej w Amerizy.

Podak Dta Wicžas.

Wobradžimy dženska našim cžitarjam něšchto jara rjane,
wobras šerbškeje zyrkwe w Amerizy. — Tutu zyrkej su šebi
Ššerbja, kotřiž běchu do Texaša wucžahnyli a tam šerbšku wo-
šadu šaložili, natwarili. Njewěmy hišcže, hdy su přeni Ššerbja
do Texaša wupucžowali, a šchto je jich k tomu namohowal. Wu-
cžahowanje je šo wěscže we wjazornych wucžahach štalo. W lěcže
1869 wotpucžowa s Turjanskich stron 55 Ššerbow pod wjedni-
štwom Nowaka s Wješela a s dobom 62 Ššerbow s Katojdžanskich
stron. S nimi wucžahny Wukrancžicžanski šarat Jan Šilian,
šnaty šerbški kšerluscher, nadobny cžłowjeł a wulzy pobožny, šbu-

dženy kšchescžijan, kiž tutej šerbškej wošadže hacž do šwojeje
šmjercže w lěcže 1884 jako šarat šlužejše. 23. septembra 1869
Jan Šilian s Budyšškeho dwórnišcžza wotjědže. Šižo w tym
šamym lěcže 1869 a w 23. oktobra šesbėha šo tuta šerbška
zyrkej, w kotrež je šo jenož šerbški předomako. Wšchi šesbėhanju
mėšesche cžěšliški mišchur Šuri; Šalka cžěšlišku rěcž w šerbškich
šronach s wěže dele. Wón prajesche mjes druhim jara rjenje:
Bóh šdžerž we wěrye naš a lubošcži tu jeno,
Šo s cžesčžu nošymy to kšchescžijanske rjano,
Šo šebi na šedžbu džej šboža wošm'emy,
Šo hańba šminje naš a poroť njerody.
Nječ nasche šemschenje naš wucži tu a šbudži
A Bože šłowo nječ naš poniži a ššudži,

Njedy tuta zyrkej nam je pschittwar njebjeski,

Sacž tam do hwojatnizy hmy wotbal smolani.

Wěny hiščeže, so je tež Milianowu hyn hacž do hwojeje hmyercze w tutej zyrkwi jako farar skutkował a drje tež nasch delnjoserbski bařnik Mato K o b y k, wo kotrymž jara dolho nicžo pšycheli njejsmy. Je jara nužne, so ho stawisny tuteje serbskeje kolonije nadrobnje wopisujaja, ale tež jejne nětczišce wobstejnoscze, a dale je jara nužne, so ho tež poczahi mjes nami a naschimi bratrami sa atlantiskim morjom bóle hacž hdy prjedy pěstujaja. —

Sa wobras mam ho džakowacž naschemu njespróznemu narodnemu džakaczerjej knjesej Skadkemu i Brěšowa. —

A nětko pohladajcže na tutu zyrkej naschich ameriskich bratrow! Rajka je wona wobšcherna a czista! Spósnajemy, so ho tutón Boži dom cžesczi! Rajke wulke, wysoke wokna! — We tutym Božim domje je šwětko! — Žaneje pódlanskeje puchi! Ani wysokeje wěže! — Zyrkej dopomina na modleńne ochranowskich bratrow.

Ameriskizy Serbjo su nam tež podpjeru sa nasch lud póskali, šnanjo teho, so naž njejsu sabyli a so ho hiščeže jako Serbja cžuja. —

Postrowjamy jich dženzka psches daloku móřsku wodu a ho jim džakujemy sa jich luboscž.

Je twoja macž hiščeže žiwa?

Njedžela bě a ludžo džěchu kemšchi, pšchetož swony běchu hižom datowo wustwonile. Runje snapschecža běšce forcžma, a psched njej bedžesche matrosa abo kóžnik, mějesche ruzy psches wutrobno šfchizenej, trubku w hubje a k temu sazpitwanje pschihadowasche, tak ludžo kemšchi džěchu.

Tuž pschindže duzy po pucžu muž je hwojimi špěwarškim pod pažu, džěsche nimo kóžnika, pschpadnje na njeho pohladnywšchi, a kóžnik tež na njeho pohladny a to se hmywkom, jako by pomyšlik: ty blašniko, šcho dha hiščeže do zyrkwije běhasch! Muž tónle pohlad šofumi, wosta stejo a ho woprascha:

„Pšchecželo, nochžesch šobu do Božeho domu?“

„Ně“, wón nješchecželniwje samórcža, wobroczi ho a trubžny kur psches ramjo wudutwasche.

Muž pať potracžomasche: „Pšchecželo, ty šy wěscže šle dny poměš. — Je twoja macž hiščeže žiwa?“

Kóžnik na to myšluje zusemu do woczow hladasche a mjelcžesche.

„Šdy by twoja macž tudy byla“, muž potracžesche, „ta by ho jara šrudžila!“ Dale wón nicžo njeprajesche a džěsche do zyrkwi. Kóžnik prošče psched ho hladasche a dolho w myšlach bedžesche. Potom staže, cžišny trubku prjecž a džěsche pomalu psches hažu do Božeho doma. Jenicžke šlowo „macž“ běšce jeho duschu trjedžilo.

Bjesbóžny.

Šlowo „bjesbóžny“ je w naschej rěczi po něczim barbu pschijało, kotruž wono i woprědla njemějesche. So mohł pola naž do podhlada bjesbóžnoscz pschincž, dyrbi cžłowjel hižom šjanone bohahanjenja wustorkowacž abo i woprawdžitym nješcheczelom nabožiny bjež. A tajkich je tola poměrnje jeno mało. We myšli hwojateho pišma je licžba bjesbóžnych wjele wjetšcha. Po nim wona wjele stotyřaz wopšchija, kotsiž šebi šwoje žiwjenje šami naprawjeju, šwoje pucže šebi šami wustwoleju a nabožinu — najebacž kotru — jeno jako wobmjat a puchi šwojeho tudy bježaja wobhladuja. Čžile ludžo ho njemalo džiwacž njebudža, hdyž budže šudnik na njebjeskim trónje i nimi jónu jako „bjesbóžnymi“ wobšhadžecž. Šcho? Nješhodžachmy dha my kemšchi?

Nješhodžachmy w šynodach a šamo w zyrkwinskich radach? Nješšadowachmy nahladnu šummu sa dobrocžeske wotpohladny?

Šaj, tak je! šudnik rjeknje, to wy wšchitko cžinjeschče. Ale ja, tón Anjes, njeběch to šrijedžišcže, wokolo kotrehož ho wasche žiwjenje hibasche, niž to šlónzo, kotrež wy wobkružowaschče. Niž na moju hnadu wy šwoju nadžiju stajeschče, ale na šwoju móž a na šwoje šamšne móženje. Bjesbóžni směja wjele boloscz. Někotryžkuli mjes nimi ma je hižom w cžahnytm žiwjenju. Woni wšchitzy pať je we wěcžnoscz i šonja. Tam budža woni potom wěcžnje bjes Boha.

Wječor.

Čžnicžka je tu, je to k nam pschilěška dele po horje i cžornych šerkow. Wuwala to cžmolej wocz i woknami nuts. Njebojimy ho jeje. Je nam runje w prawym cžahu pšchischa. Je šakajala šprózneje ruzy dale džělacž a pschikajala hlowje, so ho njeby dale próžowala, ho rošlamacž. Měr to wo štwje, měr to tež do njeměnych myšlow ho dohwy. So by tola tež ho dobyt hacž do wutrobny nuts, mi tak njeměrneje. Šcho to cžinicž, so to by? — Dacž dušchi cžahnyč pucže, kotrež jeje pucže, haj jeje pucže wot datowa, haj wot wěcžnoscz šem! A hdyž ju wjedu tute pucže? Tam wróczo, i wotkalž je, k Bohu wróczo! Šaj, k Bohu wróczo! D myšl njewuměrna, myšl hobrsta a tola myšl wobšbožaja, haj šbožo šame: k Bohu wróczo! — Wječor nětkole, hdyž pschindže wječor mojego žiwjeńcžka, čžu šam, čžu žyly žyle k Bohu wróczo!

S bliska a i daloka.

— Š Kaffela ho psche, so ho w Brilonje wěža ewangelškeho Božeho doma, na kotrež twarjachu, šajšpny a so ho psches to žyly twar do lutyh rošpadankow pschemobroczi. Na tym městnje, hdyž wěžu twarjachu, bě prjedy měšcžanska hrjebja a našp byt. To njebě cžěžu noweho twara wudžeržalo.

— Wulka wójna a jeje padnjeni. Šsu štatistiku abo šapiski wo wulkej wójnje a jeje padnjennyh šestajeli. Š tuteje wucžitasch, so bě to na 13 milijonow wojakow i nascheho luda we polu. Še tutych padže abo wumrě, njech psches šranjenje abo šhoroscže, na 1 808 555. To šu na 100 muži nimale 14. Wobšebje šu offižerojo aktivneho wójška šškodowali; na 100 šhubichu tu pschezo 25. Š druhich offižerow wostachu se što pschezo 15 abo 16. Ššamo offižerojo šanitaty šhubichu jich se što pschezo 5. Še 7 muži, kotsiž wucžezechu, pschezo 1 padže, a kóždy džěń wulkeje wójny šhubi jich pschezo 1114 šwoje žiwjenje. To šu sa hodžinu 46 morych. — Na šamšnym městnje pať ho pschispomni, so pschi wšchěch tutych wulkich woporach tola němški lud po licžbe pschiběra. W lěcže 1919 bě jich k přěnjom rasej šašo narodow wjazž hacž jemrětych, a to psches to, so na jenym bošu licžba pohrjebow woteběrasche, na druhim licžba narodow pschiběrasche. Što 1920 je drje šškodowanja wulkeje wójny, šchož licžba cžłowjekow nastupa, šašo wurunalo. Šapiski wo tym njejsu hiščeže šestajane. Němška ma we šwojich tucžahnych mjesach nětkole, to je 1922, wo wjele wjazž wobšdlerjom, hacž jich to 1914 w tutych šamšnych mjesach bydlesche, hacžrunje jich tola telko we wulkej wójnje padže. — Licžby drje bychu tak špošojaze byle, ale — ale, to druge wšcho!! —

— Šistowanje. Š. w Š. ša 22. p. Šr. — Š. w Š. ša 23. p. Šr.

Šamolwity redaktor: šarar W h r g a c ž w Šofacžizach.

Čžišcž Šsmolerjež knižicžišcžecžernje a knižarnje, šap. družstwo i wobmj. rukowanjom w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew óe. F.

• Sserbske njeđželske łopjeno. •

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Esmlerjez knihicziščetni a płaczi šchwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

22. njeđžela po swjatej Trojizy.

Haj, tón czaž pschindže, praji tón Anjes, so budu hlód do kraja póhlać; niz hlód po khlěbje, ani lacznosć po wodze, ale hlód a žadanje po kłowje teho Anjesa, jo kłyschecź. So budza tam a hem, wot jeneho morja ł druhemu, wot poknozy ł ranju, wokolo bėhacź a pytać teho Anjesa kłowo a njebudza jo namakać. Amos 8, 11—12.

Šchto hlód rěka, to ƙmy drje wschitzy we wójniskich lětach jesnali. A hdyž ƙo wschědny khlěb dale tał podróži, ƙaž w sanđženyh měkazach, ƙo pschichodnu smu hiščezje kručzišcho hlódej stwuknjemy. Njeběšche žakostne, šchtož ƙmy pschěd někotrym czažom w nowinach wo hlódnej nusy w Ruskej kłyscheli, hdyž ƙu wobydlerjo dawno swuczeni, to jěsć, šchtož njeby strowy cžłowjeł ženje do huby wsak? Na poł nasy, w lapach a papjerje sawaleni ludžo tam pomalku ƙaža a na hažach padnu, dokełž ƙu tał sawutleni a mucźni, so ƙo na nohomaj wjazh džeržecź nješamóža.

• ƙajke budže to pola naž, hdyž ƙo polaže, so nasy wótzny kraj njenóže nasy na 60 milionow ƙylny lud sežiwicź, dokełž dyrbjachmy pschewjele płódneho kraja nasyim njepscěczelam wotstupicź a njemóže i wukraja žane žito wjazh kupicź, dokełž nasyhe pjenjesh nješku nicžo wjazh hódne. ƙač budza nam potom hałke drašty na cžele wižacź, a pschězo bóle spróznj, a blědži, džěraczi a hubjeni budžemy potom kłodžicź. A tola njeje to hiščezje najhubjeńšche, cžělnu hlódnu nusu wustacź dyrbjecź. Strowa, ƙylna duscha wjazh samóže hač myšlicy, to ƙu nam nasyhi wozahy we wójnje pokasali. Štrachnišcho, haj runje won šanicžaze by to druge byto: hdyž bychmy wotrěsnjeni byli wot

rěki wscheho žiwjenja. Hdyž njeby nasyha duscha wjazh žaneho wukhowanja pola wěczneho Boha namakała, ale by dyrbjala, wot Boha šdalena, hlód tradacź.

Wo tymle štrachje profeta rěczi: wo hlódnej nusy dusche. Čhžemy ƙo jeho praschecź, w cžimž wobsteji a ƙač i njeje wutřdžemy.

Je dha i žyła móžno, so tajke wobstejnosće pschindu, hdyž nasyhej duschi ƙo čže po Bosh a jeho w jeho kłowje pyta, a Bóh tón Anjes ƙo njeda namakać a žedjenje nasyhej dusche njesastaji? Njeje nasyha duscha wot Boha štworjena? Njeje, ƙaž je to štrach žyrkwinski wótž rjenje prajił, nasyha duscha wot natury kłyschecžantka? A nimamy Bože šlubjenje: „Jeli so mje i žykej wutrobu budžecze pytać, dha čžu ƙo namakać dacź“? A nasy profeta wo móžnosći rěczi, so tež najšhlishe žedjenje po Bosh žane wukłyschjenje njenamaka? ƙač mamy to šrošmiecź? Móžu šej derje myšlicy, so cžahy pschindu, kiž duschi cžěžo cžinja, Boha pytać, hdyž, ƙaž w Lutherowych cžahach, bamž jako najwótrische žyrkwinske kłostanje na žyly kraj klatbu položi. Žyrkwje budnu šamknjene. Měšchnizy ƙwoje šarške šastojnstwa wopuschecžichu. Žana Boža šlužba, žane šwjate wotkasanje ƙo wjazh nješwječesche. Wodarmo woboži mřějazh na šmjertnym kóžu na měšchnika cžakasche, so by jemu pošledne pošhljenje na daloki pucź do wěcznosće pschijnjeł. Žadyn šwón njesašlincza, žane Bože kłowo njetrošchtowasche, hdyž mucźneho podróžnika ł pošlednemu wotpocžinkej won nješechu. Wotom pobožna duscha hlódu tradasche, a pobožne žedjenje męra njenamaka. A tola — so tež we tajkich cžahach kłyschecžijanska duscha njetrošchtowasche hlódu mřecź, to nam šawisna někotrežtuli ewangelskeje wozahy polaže. Žako

chychu tamnych evangelistich Salburgstich emigrantow na tajne waschnje t wěrje podjanskeje zyrkwoje nufowac, ku so tamni tam a hem po domach shromadzili a se swojeje Lutheroweje biblije mōz a trōschť sa duschu czerpali. Anje w czechach pschesczēhanja je nabožinske žiwjenje mōznje frostko. Ale kať chzemy to frostymic, so mōza tajte czařy duchowneho wuhłodzenja pschinc, kajtež Amos nam wopisče? Čšto mōže pschicžina teho byc, so duscha se swojim hłodom po Bořy žane wotmořwjenje nje-namaka?

Tu so wo Boři hūd jedna, kotryž pschiūdze — niž bjes nascheje winy. Tōnle hūd so hižom potom sapočina, hdyž něchtōn fruce swoju wutrobu pschecziwo Božemu hłōkej samkne. Potom cžłowjet tať daloko pschiūdze, so pschezo bōle sacžucze sa Boha shubi a na kōnzu jeho hłowo wjazy njesrostymy. Trjebasch jenož s tajkim cžłowjekom, kiž je s Bohom rospadny, sapočecz wo nabožinskich wēzacy rēcčec: to je jim njesnaty hmet. Tu cži žadny wot hłōk wōcōzo nje pschiūdze. Wschitko wotbēži kať deschczit wot tšechi. Hdzež wēru wjazy nje haja, sa Boha žane wucho a žadny czař nimaja, tam so wot Boha pschezo bōle sdaluja a na poľedku dar shubja, bōisťe wēzy frostymic. Šhwilu drje potom tež bjes Boha dze. Wschat czařnik na seženje tež hischcze šhwilku bēži, hdyž je czežmo wotbēžane. Ale hdyž potom czežke wichory žiwjenja pschiūdu a wschitko stamaju, na cžimž wifasch, hdyž duscha wotuczi a sapočnje Boha pytač, hłōd so hiba po trōschcze a mēre a hnadze a mozy a hwētle — potom najžalostnišče nashonjenja cžinja. Wosmu drje bibliju saproschenu wot seženy dele a ju wocžinja — ale niczo s njej sapočecz nje wjedža. Stytnu drje ruzy a chzedža so modlic — ale prawe hłowa njechaja pschinc, a hdyž něšto bōrbotaja, potom to psches wjerch istwiczi. Hdzež šhori leža, njeūdze. Šslyšcha najšrašnišče Bože hłubjenja, ale to prošne hłowa, hłowa bjes dusche, wostanu. Pschetož wutroba bu w spjecžowanju pschecziwo Bohu stwjerdžena. Žana truna wjazy hōbu nje kinczi. Wyl bu tupa, wutroba je mōrwa, njebje nēme wostanje, wōtžny dom samknjeny — duscha dyrbi hłodu mrēc.

W tym hłōdna nusa dusche, kotraž kať wulka klatba na ludžoch leži, wobsteji: najprjedy njechadža po hłuchac a potom nje-mōza po hłuchac! A hdyž tež ku hłōdni po Bořy, tola žadny wobhād s nint wjazy nje namakaja. Žana ruka, kotraž so jim napscheczo wupschestřeje, kať jara tež wo pomoz wōtaja. „Se hlyšč, a žymaj wuschomaj nje hlyšča“, Jesuř wo tajkich cžłowjekach powjeda. Je to žyle jednory podaw. Čštož hlyšch, to žnē-jesch. Čtawej so tať džešče. W liscze na Šebrejskich wo nim reka: „Wōn t potucze mēsta nje namaka, hač runje ju je hlyšami pytače“. A Žudasch je po hamsnym nashym puczu šchol, so na kōnzu pucž te schižej wjazy nje namaka, ale so w nozy sadwēlowanja shubi.

Bēda nam a naschemu ludej, hdy by jemu pschi wschēm druhim tradanju hischcze tōnle hūd Boři pschischol, so Boha shubiny! Potom bychmy w dospōlnej bjestrōschtnoj nozy byli. —

Kať tutemu hūdej wuūdžemy? Teke praschenje dyrbjalo so nam wschitkim na duscy palic. Pschetož nasch lud dženka we strasche steji, swojeho Boha shubic. Hdzež hospodarišče nusy a starosče nař dženka tať dospōlnje žadaja, hdzež praschenja politiki a powyschenja mšdy a sozilifowanje myhke wobkneža, tam budze wutroba pschezo tupišča a twjerdšča sa Boha a sa wēčnosč. A hdze drje dženka hischcze něšto wot woprawdžiteho hłoda po Božim hłowje nadeūdžesch? Nje wjedžimo so nabožinskich wēzacy pschezo pschibera. Njeleži na wēstnych wōrschtach nascheho luda kať klatba sařakłosče a wōkļepjenja pschecziwo Bohu, haj kať klatba hidzenja a nje pscheczelstwa pschecziwo Šhwystuřej a jeho zyrkwi? Po hłuchaj jenož ras do šabritow a dželatnjow, kať so

tam hmeja a hanja wo femschihodzenju a modlenju a bohabojosčaji! Šedžbuj jenož ras na to, kať wjele pschesczanow so da wotdžeržec, njedželu femschy hieč, dofelž so boja, so budža wuhmēscheni, w bēhu tydzenja so modlic, dofelž nochzedža pola nje wērijazy na žadny pad jako nje moderny placžic. Pschesczenjo, nje hmy na najlēpschym puczu, Boha žyle shubic? Njedyrbi so nje hmitnje nad nami hūd duchowneje nusy dopjelnic? Njeje tu nam, kiž chzemy woprawdže pschesczenjo byc, nadaw postajeny, so bychmy tutemu strachej napscheczo dželali, Božemu duchej s pucza njeschli, ale so dali wot njeho t potucze wōdžic a se wschey mozu sa to wustupowac. So naschemu ludej wēra wostanje? Dženka, hdyž jeho hłōk hlyšchicze, njestwjerdžcze swoje wutroby! Pytačcze teho Šnješa, dofelž je t namakanju; wōtajcze so t njemu, dofelž je blisko! Šladajmy sacžucza sa Boři hłōk, a starajmy so sa to, so nascha duscha nje wōkļudnje! Čštož so halle Božeho hłowa pschima, hdyž nusa na njeho pschiūdze, je klatba. Tutuj w czařu, so by mēl w nusy! Šberaj šej hromadu sa šte dny! Daj so napominac wot Luthera: „Lubi evangelisty, kupče, dofelž ku wif psched durjemi. Šromadže nēk, dofelž je dobre a rjane wjedro. Wužiwajcze Bože hłowo a Božu hnadu, dofelž tu stej. Pschetož to dyrbicze wjedžec, so je Bože hłowo kať lēčaza kijenja, kiž sa so nje pschiūdze, hdzež je ras pobyka. Njemyslicze, so ju wēčnje smējecze. Pschetož nježat a sapimwanje nje budžetaj jej dac wostac. Tehodla so pschincze a džeržcze, šchōžtuli so pschimac a džeržec samōže.“ Tať Luther mēschczanostam a radnym knježim wschitkich mēstow nascheho wōtžneho kraja pisče:

Čžimny po tutej radže! Šiščcze je hnadny czař. Pytajmy šjednocženstwo, kotrež s Bohom mamy, we wēre a modlitwoje pschezo žiwischo wutwaric. Napjelamy swoju duschu s jeho hłowom a duchom w naschich Božich hlyščach w zyrkwi a w cžichich hodžintach domach w komorzy. Nje budžmy šprōzni, hmyjo Bōisťeje wēnosče do mlodych wutrobow wuschowac, so njeby jich duscha hłodu tradała w czařu, hdzež pomoz potreba. Starajmy so se wschēm mozami sa to, so so naschemu ludej wēra šdžerži.

Potom njech dze s nami hischcze hlyščcho do nusy a hlyščenstwa — my mamy nascheho Boha. A tōn dawa naschey duschi mōz, so je wschitkim hrožazym mozam frostčena. S nim budžemy cžišchi a hlyni, tež najcžežsche snjesč a wschey nusy tamne šhōbke: „Dha wschaf tola!“ napscheczo stajic. „Šač mi runje dželto a duscha šawutlitej, dha wschaf šy ty, Božo, kōždy czař mōj wutroby trōschť a mōj džel!“ Bjes Boha hmy my, je nasch lud shubjeny lud. Ale je Bōh s nami — šchō a šchō chze pschecziwo nam byc?

Anježe, njedaj nam, njedaj naschey duschi, njedaj naschemu ludej hłodu mrēc! Šamjen.

Samblyny.

Domach sa blidom. Piřacž dyrbjuj! Ale šchō piřacž!!! S wōčłomaj šhwataja myhke s wōknow won do dala. Psches tšechi wjeřnych šhēžow hładam do runinow. Tam s lēwa hōrki, tam runje won wuhenje mēstacžka, tam t prawizy hory mōdre. Na horach a na hōrkach hnežl, runiny pschede mnu šchēre, brune, jelene, w barbach nashymstich!

Nashma, šforo šyma! Šyma! Njeno a hłowo mi to lēřka wōšebite! Šyma! hdyž to prajisch, je cži šyma! Šyma, hdyž to myhlyšč, wōšyba cze wscho! Čžehodla to? Bē to hewat tež tať Nē! Šyma na njesy lētow 1922 a 1923 dyrbi tola něšto wōšebite mēč! Čšto to?

Daj šchō to budže? Čšto sechze s teho byc? Šač mōžesch dowulicžic pschi wschēm šwuczenju na wulke licžy, na milijony a milijardy, šelko trōcž w tutej nashymje so tuto jene praschenje

pschedobny psches hubje dyrkotatej, telko krócz njeurjetnjene stupasche s wutrobny stysnriweje t wysołoscjam njeuměrny, njeurjetnjene, tola niz mjenje kbutne, wótre?

Schto sechze s teho bycz? tuto praschenje steji tu nētkole pschedemnu, a njeńdže prjecz, njehiba ɣo s blaka. Kaž sche- rjenje ɣo mi sda, kaž pschipołdniza, dofelz runje pschipołdnjo! S czim jo seschericz? Seschericz scherjenje njemózesch, to tež njespytaj! Pschindžetej to potom dwē na tebie! A potom bēda tebi! —

Schto sechze s teho bycz? Schto pschinjeke pschichod? Nje- ɣym widzeť, tuž njewidžu, schto w pschichodze; tola widžazej wócz- ɣy mam, Bohu dzał, widžazej a niz sawjasanej a niz saɣlepjennej a sadžeržanej, a widžu to dženɣa. A to dženɣa je mi struchle, struchliŝche hač žane druhe po wulkej wójnje. Sdnyž ɣo mje praschesch: czechodla? wotmołwju: Dofelz je mi dženɣniŝchi džen wotkrył a połasał dwojake, schtož cze nastróža jara, abo hdyž niz tebie, mje tola! A to je ta wulka, wulka liwkoŝcz nascheho luda a ta wulka, wulka saɣlepjenoscz nascheho luda. A hdy by ɣo mje praschał, schto wjetŝaje a hórŝche, njebych ɣo komdžil, czi prajicz: ta liwkoŝcz!

Wežera bē 5. novembra, džen saŝŝich wółbow! A hdyž džen- ɣa hiŝche njewēm wŝchē poɣlednje wuliczenja a doliczowanja, to jene tola wēm, so jich sta a tyɣaz wežera domach wosta a t wó- bje njeńdžesche. Tať tu w ɣuɣodŝtweje wot 100 hnydom jich 30 t wolenju njepobu, piŝchu: wot sto žiwnych cžłowjekow nascheho cžaka tŝieczjo niz! A to na wŝy! A to w ɣerbiko-nēmŝich wŝach! Sicžŝich-li 5 ɣhornych mjes nimi, je to wjele; hdy to potom czi 25? Woni ɣu tež ɣhori, hórje hač ɣhori: pať ɣu liwɣy, kotrymž je wŝcho wŝcho jene; pať stej jim woczŝi sadžeržanej tať, so njewidža s widžazymaj woczomaj. So woboje ɣobu to najhórŝche, schtož cžłowjeka a lud potrjечи, to czi hižom biblija praji. A tať, hlej, to bjes džiwa, hdyž to cze sɣma pschebēhnje, hdyž to dženɣa ɣebi tať pschi ɣebi myɣliŝch na sɣmu a pschichod! Tež to, so praja, so njewjedžachu, tať wolicz, a tuž sterje lēpje t wolenju njeń- džechu, njeje ničjo druhe, hač njerosɣudnoscz, kotraž ma kusť wot liwkoŝcze a kusť wot saɣlepjenja.

A czechodla to njeńdžechu t wólbje, wufonjecz ɣwoju pschi- ɣluschnoscz pscheczŝwo ɣebi ɣamemu, pscheczŝwo ɣwojim džeczom, pscheczŝwo ɣwojemu ludej? Czechodla? Wējachu ɣermusch a džechu na ɣermusch! ɣluschu prajicz. Njepschihódnisheje wotmołwju a hubjeńŝcheje wurēcze wuɣluschach lēdy. Wo dom Boži dže to ɣobu dže! ɣermuschu ɣwječicz a niz wolicz, to tola reła ɣer- muschu wotɣwječicz, Boži dom pscheradžicz! — A wjedro! Wóh czi wodaj, hdyž ɣo w tajŝim roŝɣudnym wofoniku s wjedrom sa- mołwjesch! A Wóh swarnuj naɣ, so njeby tuta sɣma na na- ŝchim ludu se „sɣmŝkimi njewjedrami“ saɣhadžala. —

Nēchtón je prajil, tať mi to runje pschipadnje: Róždy lud ma tón dónt, kotryž ɣebi saɣluži! To je frute, wótre ɣlowo. We- drje prawe! Tuž, schtož nētkole nad nami, to ɣmty ɣebi saɣlužili. Ssmty nēť schto cžinili, so by to, schtož pschindže, lēpŝche byto? — Ssmty? — Ssy ty? —

Nēchtóžkuli praji: So bych to pschichodne wohladacz mohť! Tuto požadanje mi ani we tutej samyɣlenej hodžiny njepichpad- nje. Wjele bóle praju: Wóh cze swarnuj psched tym!

A tola! Ta myɣlicžka mje njewopuscheci: Nasch lud dyr- bjesche do pschichoda hladacz — niz to pschichodne wohladacz! — a dyrbjesche ɣo sa tón pschichod staracz. To niz jeno wežera, nē, to dyrbi džen wote dnja a to se ɣlowom a se skutkom, pschede- wŝchēm s tym jentym, schtož je ɣlowo a skutk w jentym: s modlitwu!

Hač hiŝche mty dožitwimty tón džen, na kotrymž nasch lud se žarowanjom hlada na tutón nasch cžak, ɣo hanibujo psched

ɣobu a psched ɣwojimi džeczimi a džeczidžeczimi, so jón njeje lēpje wutriebať, so jón njeje wužitwať jako cžak wot Boha jemu spočženy t dobremu wužitwanju?

Samyɣlene to myɣlicžki! Tola, by ɣebi róždy dny a dny hodžinku nakožil t tajtemu myɣljenju, by s tym wjele, wjele dobył a tať nasch lud. A wjele, wjele, schtož nēť ŝhubjene, njeby ŝhubjene byto! Tať tež na pschiklad tuta wółba niz sa wēž wēry a pobožnosczje a tať sa wērne ŝbožo luda! — Tola pschi wŝchēm samyɣljenju njesabnydu, so tež wo tutym rēfacz móže: Bože pucze, džitwne pucze! Cžim bóle pať to potom pomina:

„Modli ɣo a dži po Božej ŝčežžy!

Cžin ɣwēru, schtož ty cžinicz maŝch!“

Zyrfej a ŝtat.

Jako w Buchholzu w rjadownjach schule wuczer wosjewi, so ɣo njebudžejja nēť pschi sapoczatku roŝwuczowanja wjazh modlicz, postannŝchtaj we wŝchelafich rjadownjach pať přeni schuleť pať přenja ŝhuleťka a wuspēwaschtaj modlitwu, tajku, kajkuž ju to džeczŝi spēwaja. ɣŝchesczanŝke džeczŝi nochzedža ɣebi wŝacz ani pod- tkóczicz dacz modlitwu dla nēfortnych džeczŝi, kotrež ɣu bjes wēry- wuŝnacža. — Tajke a podobne powjesczje pschindu nētkle saɣ a saɣ kaž to tuta s Buchwalda. Pať pať to tam bē, hdyž ɣo ničehu tajkeho ŝtalo njeje? A czechodla to niz? Wēchu tam dže- czi ɣnadž hižo smutŝkne tať daloko domjedžene, so ɣamo wot ɣo ɣo njemodlachu? Abó njemodlachu ɣo wuczerjej t woli abó s bojoscze psched nim? Abó njebēchu tež wot doma ɣem, wot nana a maczerje tať woczehnjene, so by modlitwa jim byla wēž, kotraž předy wŝcheho a wŝche wŝcheho? — Schto menisŝ to ty tať? —

Wutoru po saŝŝich wółbach! Dwē městnje wjaz na lēwej stronje! To je wuŝbyť wółbneho wojowanja! Wina na tym njeŝku wolerjo lēweje stronje; woni ɣu ɣwoju winowatoscz cžinili a nuŝowani psches ɣwoje organizazije cžinicz dyrbjeli, hdyž a hdyž pschewēdženje a ɣwēta nahlad jich ɣam wot ɣo t wolenju sa lēwu stronu njedowjedže. Wina na tym ɣu wolerjo praweje stronje, kotŝiž njeŝku ɣwojei pschizluschnosczŝi poɣluschni wolicz ŝchli, wŝchēbje, hdyž to nječzinjachu liwkoŝcze a lēnjoscze dla a hdyž nēkajku wēžku mējachu sa sadžewť a wurēcž pschi tutej wulkej wažnej wēžy! A na žyly lud pohladawŝchi, namafasch hiŝche dwē winje, s cžeho to tať. Naschemu ludej stej woczŝi sadžeržanej. Pucz bjes Boha a wēry t njemu je pschewo byť pucz do ŝahuby, a to njedowidža, widžecz nochzedža. A potom njeŝnjeluwoscz a roŝ- ŝežepjenje a krótkowidženje wŝchudžom, wŝchēbje pať na prawej stronje, a to tež we Lužicy. Wty njeŝmty ŝtronŝku politiku wjedli tu we kopjenku, sprawnoscze a pschichoda dla pať njech je tu wu- prajene, so kaž hospodarŝke ŝjednocženŝtvo a nēmŝto-ŝozialna stro- na njedyrbjeschtaj wustupicz abó, hdyž tola wustupitej bēŝchtej, w prawym cžaku wrócjo stupicz, tať tež ŝchesczanŝka ludowa stro- na. Tole ɣmty pschi pschihódnnych ŝkladnosczach wuprajili, jako bē hiŝche cžaka; kaž ɣmēmty to tu nēť wuprajicz dla dalschich pu- czow a jednanjom, kotrež dyrbja pschicž a dyrbja domjescz t jenej wēŝtej frutej organizaziji Sserbow, kotraž je róždy cžak hotopa a tež, njech pschindže, schtož cže, wē, schto cžinicz. S cžim to nasche wuprajenje podpjeramty wo ŝchesczanŝkej ludowej stronje? S tym, s cžimž jo do wółbow podpjerachmty: Sich wjele Sserbow widžachu ɣwojeho ŝastupjerja na liŝczinje nēmŝkonarodnych, jich wjele katolikow ɣwojeho ŝastupjerja runje tať na ɣamŝnej liŝczinje w hrabi Schall. Tute hloŝty bēchu ŝhubjene. A t tomu ta wulka liwkoŝcz wolerjom praweje stronje, kotraž je pschewo wjetŝcha byla hač na lēwej. Haj, hdy by s najmjeńŝcha wjednik ŝchesczanŝkeje

liščiny Šerb, katolski Šerb byl! Tola, to je nimo a njehodži bo pscheměnicž, kaž tež to niz, so je psches kšesczansku ludowu stromu jene hndko na prawej stronje shubjene. Nadžijomnje to jene dobre s teho pschindže, so pschichodny ras to lěpje činimy a pschedy wschēm, so hwoju liwkošč wot so wotczahem! — Po- slednje doliczenje bo hišcže stalo njeje ale drje bo lědy wjele pscheměni, lěpje hacž prjedy na žadyn pad njebudže. Steji jich to po dženžnišchim wuliczenju 45 fastupjerjom praweje strony pschecžiwu 51 fastupjerjam lěweje strony; mjes tutyni pschi- blyšcha jich 41 s jednoczenym sozjaldemokratam a 10 kommuni- stam. Wjes tutych kommunistow nima sozjaldemokratija, s to- trejež je nētcžišča wyschnoscž, žaneje wjetšichy. — Sdnyž naschi čitarjo a nasche čitariki tute ryncžki čitaju, budža drje w no- winach dowulicžene wēste licžby snate. —

Dženža, wutoru, šonich w měsce sa to najnowšche bobu to, so stej poslednjeji wufasaj pschecžiwu nabožinje, modlitwje atd. nascheje sakškeje wyschnoscže sběhnjenaj. Hacž to žyle wēste, njebē dženža šonjenju. Njech pač je tu pschego sarišane, sa je s naj- mjenšcha ta powjesč wo tym tu byla. So by wona tola wēr- nosčž bo sežinika. To by bylo po jērhm nashonjenju wōlbnych dnjom nēščto, sčtož mōže kusť smērrowacž sa pschichod. Tola prjedy hacž njewēšč, s wotkel a s kasčich pschicžinow, njemōželch kamo tole prajicž.

Pschiwēra.

Psched njedolhim čašom bu wustojny lēkar maleho mē- stacžka s šhorjenemu džěšču jawołany, wufasa jemu trēbne lēkar- stwo a bēšche pschewēdcženy, so najajtra hižoni na pucžu po- lēpschenja nadeicž. Wēsto teho namaka wōn maleho patientu pschi hwojim bližšich wopncže wo wjele straschnišcho šhorje- neho a pschi wschēm lēkarškim prōzowanju džěčžo po minjenju nē- kotrych hodžinow wumrje. Jemu bē tale wēž žyle njewopschi- jomna, a wōn maczer nufowasche, jemu prajicž, sčto je bo s džě- sežom stalo, a hacž je wono nimo wufasanych frēdkow nēščto druhe wužilo. Tuž bo macž skōncžnje wufna, so je wona na bu- bodžineje radu hwojemu džěšču politw na kopjena hwojeho wu- fšhjeneho njewjestneho wēnza picž dala, dokelž je jej ta „mwrto- wy tej“ jako najwēščiščy frēdk w padach šhoroscže porucžila.

Lēkar šbytki napoja pschepytowasche, a pschi tym bo wupo- lasa, so bēšche wēnz s čžinjenych mwrtoWych kopjenjom wity, kotrež bēchu s jēdojthymi barbisanami barbjene. Tak bēšche njesbožowna macž kama hwoje džěčžo sajēdočžilia, — dokelž wona blajnimym radženjam bukodžineje a jejnym sympatiskim frēdkam wjazb dowēry spožči, dnžli wufasajam rošomneho lēkarja.

Pschiwēra, kotraž swjadnjenemu wēnzaj abo wodže, jutrow- nicžku w nožy čžeranej, a teho runja spodžiwne možy žohnowa- nja pschipišuje, wozusobnja wutrobu Božej hwojatej luboscži, dawa bo dowēry na druhe wēžy sepjeracž, hacž na čžož dyrbjaka jenicžž twaricž: na Božu miltōčžitwu pomoz wo wschēj nufy a strachoscži!

Š bliska a s daloka.

— Šrjedu, 25. winowza, bē wošebity džēn w stawisnach Šerbow, ddžen, kaž drje njebē žadyn hišcže, kiž da nam s wo- šebitej radošču na šerbški pschichod hladacž. W njeskōncžnej mrokocže nētcžišchich čašom jafny, hwočty džēn. Šerbške džěčži šjawnje wustupichu s mnohej licžbu šerbškich spēwow, snatych a mjenje snatych, ale wschitkich rny šerbškich. Džěčži spēwachu kame a tež s pschewodženjom šerbškeho orchestra, ale pschego tak, so bo nam wutroba kmejšche. Spēwachu s tajkim wješelom, so mē-

jesčje wodžer nufu, je na wotežy šdžeržecž. Jako wufku hntu džěčži widžach, bēšche jich na 400, a to jich wješele, so kmežba nēščto sa luby narod čžinicž, mējach je sa sbožowne a dyrbjach kam pschi šebi prajicž: Šdžerž twam Bōh tajku luboscž s dobrom skutkej we Łužizach! Šibarja tyčhle ryncžtow njeje sa džěčžaje lēta ničto wucžil šerbški spēwacž, šhiba luba maczerka, a ta tež njewjedžesčje wjele šerbškich spēwow abo tež njemējščje došč žhwile. A ty, mōj luby ludo šerbški, njetrjebasch žaneje hrošy mēčž sa hwoj pschichod, hdyž twoje džěčži sa tebie džělaja. To pač je nasche najwjetšche wješele. Njech bo tež tu šerbškim džěčžom a jich staršchim, njech bo wošebje knjesam wucžerjam sa jich wufku prōžu a woprawdže niz na posledku temu, kiž bēšche s du- šču rjaneho skutka, s. hudybnemu direktorej Šjarnatej Šrawzei, najwutrobnišchi džak wupraji! A potom nasch mlody šerbški orchestr! Wēny, kač jara nasch lud hudžbu lubuje. Ale kelko dobreje hudžby wōn šlyšchi! Tak je saklužba, kotraž bo njehodži je šlowami wuprajicž, hdyž dyrbi a mōže nadobna hudžba sašo mjes Šerbami mēštna namakacž. Š šlyšam nimale bēch hnuty, jako džěčži a hudžba hromadu sanješechu: Šjana Łužiza! Šak rjenje to je, hdyž tam hromadu šedžo šdželani a mužoj s pro- steho luda jenemu skutkej šlyža! Hacž kōždy wē, kelko prōžy tajki ludowy orchestr čžini, kelko woprawdžitych woporow wschit- kich šobuskufowazych šebi žada? Tuž tež twam šlawu a horžy, wutrobnny džak! A potom dale na tutym pucžu s Božej po- mozu! — Jenož jene bo mi njeje lubiko. Pschipošlycharjom bēšche pschewasčo, wošebje je šrjednych woschytow. Wōžno wšchaf je, so je to, so bē konzert wschēdny, džělany džēn popošdnju, jich wjele wotdžeržalo, ale pschi tajkich škladnosčžach dyrbi šhwila bēčž! Na- džijomnje tutōn pokiw došaha, so pschichodnje pschi podobnych posčicženjach ani jeneho mēstacžka prōšdneho njewostanje. Na- džija tu je, njeshubny a njesnicžny ju jenož, ta nadžija: Nasche Šerbštowo s prōcha statwa!

„Šerbška žyrkej w Amerizy“. — Šajimawy nastawł we čžibke 45 (5. 11. 22) podaty, — budž (historiškje prawdy dla) tu po mōžnosčži wujafnjeny, kaž sežehuje:

Duchowny Jan Šilijan, Wufrancžanski šarac, je hižo we lēče 1853 (niz haffe 1869) do Ameriki wucžahnył. Šswoje po- slednje pjenježne wotliczenje na wyschšche žyrkwine kolektstwo we Wrōtšlawju je wōn 15. džēn maleho rōžka 1853 podal — po Wufrancžanskich šarskich liščinach. — 1869 bēšche we Wufran- cžizach jeho hižo 3. našlēdnik. — Tuž bē šerbška žyrkej w Amerizy bjes dwēla tež hižo w lēče 1853 (niz 1869) posbēhnjena a po- hwojecžena. — Wšcho pač hewasche šdželenje nastawka mōže nje- mylne rēlacž, — wošebje tež naspomnjenje bratrowskeje podpjerj amerikanskich Šerbow sa nasch lud a kaž je ju psched nēkotrymi lētami na pschik. tež Wufrancžansko-Šlētjanska wošada bohacže došata. M. U.

Šerbškej předacžkej konferenzy: Nastawki a džēla sa Š. Š. maja bo, kaž na poslednich a druhich šhromadžisnach postajene, wotedacž, wot wschitkich, kiž to hišcže nejšbu. — Přēdowanja maja hacž do pōndžele prjedy pola redaktora abo hacž do wutory prjedy pola čžičkžerja bēčž. —

B. w Š. sa 23. p. Šr.

R. we W. sa šmjertnu nježelu.

Samolwity redaktor: šarac W y r g a c ž w Nošacžizach.
Čžišcž Šsmolerjež knižicžišcžernje a knižatnje,
šap. družstwo s wobmj. rukowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Sserbske njedźelske kopjeno. •

Wudawa so kóždy sobotu w Esmerlerjez kniharni a płaczi štyrwortlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

23. njedźela po swjatej Trojizy.

Žil. 3, 17—21.

Hdyž je najwina pola naš saczahnjta, hdyž pohlednje plody se hwojich polow domoj khowamy, hdyž pohlednje różiczi w jahrodže wučezjeja, hdyž wětr symnišdło duje a lišeje se shtoma pada, hdyž wšcho žiwjenje w Božim stwoorjenju wonkach wotemrěcz widžimy, dha tež zyrkwinie lěto se kónzej khwata a hmyjertna njedźela so pschibližuje. To wšchitko naš na to dopomina, so je wšcho semske tež sachodne a šhinje. Tehodla je nam tež runje nětko tajki tekst daty, kiž khtne myšle wubudža a naš na našchu hmyjercz dopomina, i dobom pak na to praschenje wotmołwi: Shto potom? Wón nam praji: Potom pschindže pak satamanstwo, pak sbóžnosć, sa tym hač je shtó njepscheczel Chrystušoweho křiciza abo Jesušowu džakownu wučobnik byť. Tuž mamy hebi rospominacž:

Rajkiž by žiwy, tajki tež poczejnješč.

Rašč tekst naš pokasuje

1. na žiwjenje, kiž do satamanstwa wjedže;
2. na žiwjenje, kiž do žiwjenja wjedže.

1. „Čińče po mni, lubi bratija a hladajče na tyč, kiž tať khdžja, jako naš macze sa heksempel.“ Njeje to horde kłowo? Čhysche hnadž hwojaty Pawoł i tym hwoju křwalbu spěwacž? Lón hamkny Pawoł, kiž hewal wo hwojej kłabosći rěči a praji, so je najwobebnišči mjes hřěšnikami; kiž wuřnawa: „Č. Božeje hnadu hym, shtož hym!“ — Ně, wón njeha so hordžicž, wschať pišče do naščeho teksta: „Ja hiščeje ham so njedzeržu sa teho. so bych to hame sapschijať. Jene pak ja praji: Ja sapomnju, shtož i pohleda je, a steju hweřu sa tym, shtož i priódla je; ja hony i temu wotytynjenemu kónzej sa tym barom, kotryž pokaze

to njebieske powołanje Bože w Chrystušku Jesušu.“ Wšched sobu hwoju njebiesku niřdu widži, wo kotruž so prózuje. A tute prózowanje, tute bėdženje wo křonu wěčneho žiwjenja je to, shtož wón druhim sa snamjo postaji; tehodla prožy: „Čińče po mni, lubi bratija!“

A tute napominanje bė nusne, pschetož „jich wjele khdži jako čzi njepscheczeljo teho křiciza Chrystušoweho.“ Shto je jich tajki njepscheczelow scžiniko? Jesušowu křiciz je snamjo wu- moženja, wujednanja i Bohom, ale tola niž jenož snamjo Božeje hnadu sa pokutnych hřěšnikow, ale tež snamjo Božeho křada, kiž žadym hřěch njehostany njewostaji; snamjo, kotrež na hřěšnu winu dopomina a psched hřěchom warnuje. To njeje po jich woli, to je jim njelube, to jich we wužiwanju čžělnych lóychtow a žadosežow myli. Eswojaty Pawoł wo nich praji: „Jim je brjuch sa Boha, jich čžescž budže i hanibje, woni hebi na semske wězy myšla.“

„Jim je brjuch sa Boha.“ Jich jenicžke prózowanje hebi na to měři, so bychu w tutym semskim žiwjenju po móžnosći wjele dobrego wužiwali kaž tamny bohaty muž w pschiruranju, kiž khdžesche w purpurowej a wot droheho płata drasčeje a mějesche so wšchědnje derje w krařnym wjeřelu, abo kaž tamny bur, kiž jenož jenicžku staroćž snajesche: „Luba dušča, ty mašč wjele kubla nahromadženeho na wjele lět; měj nětko wotpočink; jěš a pij a budž dobreje myšle!“ To njeřku jenož bohacž, kiž móža hebi i najmjeńšča tež popšchecž, shtož hebi jich wutroba žada; ale to řu tež khdži, kiž tamnym tute jich semske derjeměče sa widža; pschetož woni wschať maja to hamkne žadanje, hdyž tež njemóža hwoje lóychty spokořicž, tať so řu jenož čžim bóle wob- řarowanja hódni. Jich wutroba pak njeje lěpscha hač wutroba

tamnych bohatych. Tuzi wschitzy su czi blasni, kiz budza zalostnje pschewatani, hdyz budze rclacz: „W tej nozy budze twoja duscha wot tebe saho zadana“ (Luf. 12, 20.) Tehdy ja tym pschindu, so je jich zple zivjenje prisdne wostalo, so su so mylili, so su so wo swoje sboze sjebali. „Zich czesz budze t hanibje.“ Woni maja sa czesz, sctoz je wopravdze haniba; woni so teho shwala, czehoz bychu so hanbowacz dymbjeli, mjenujzy swojeje njewery a s tym swojeho hracha. Dokelz do Boha njewerja, so wo jeho swjatu wolu njestaraja a so jenoz swojim loschtam a jadosezam pschewostajaja. Sdyz su hnadz na kublach bohaczi, dha tola nejzbu bohaczi w Bosy, pschetoz „woni hebi na semste wazy myhla.“ Woni widza a wjedza a snaja jenoz to, sctoz je na tutej semi. Sctoz je wyschse, to jich rosom pschekahuje. Sdyz so njebjeka sapoczeja, tam so jich woblor skonczi. A hdyz kschesczjansta wera jich na Boha pokasuje, kotremuz su samolwiczi sa swoje skutki, hdyz wona jich hrachnu winu wotryje a hebi zada, so bychu so wot swojeho dotalnego hrachneho zivjenja wobroczi, dha so, kaz nehdy tamni hano prawi farisejzy, na to roshnewaja. Woni menja, so, jeli so Boh je, je swojimi skutkami psched nim wobsteja a so njeje jim teho napominanja trieba: „Dajeze so wujednacj s Bohom!“ Abo woni do Boha a do weczneho zivjenja do zpla njewerja. A se skoncunje bjeje wschese nadzije psched swojim rowom steja. Sbozowni dzychu bycz a jich konz je satamanstwo.“ Njebjeka budzichu wicz mohli a helu su hebi wuhotowali. —

Se hylsami we woczomaj swjaty Pawol to psche. Won so wot nich s hordosezu njewotwobroczi, won jich njelazpi, ale horze hylsh wutrobneje luboseze a humilnosce wo nich pfaa kaz nehdy Jesu, jako s horz na Jerusalem hladasche a dzesche: „Sdy by wschał ty wjedzalo, dha by ty tez wopomnilo w tym swojim czašu, scto so t twojemu mderj hodzi.“ (Luf. 19, 42.) — Sacz drje so njeje ton abo tamny, kiz je tuton list czital, t Jesukej s noma wobroczi? —

Njeje njewera tez nascheho luda njesbozo? Njeje to nascheho luda pollecze, so je so wot Boha wotwobroczi a „hebi na semste wazy myhli“? Scaz so mi sda, dha njeje so hischeze zenje priedy nasch lud tak malo wo Boha starał kaz w netezischim czašu. Hischeze zenje nejzbu Boze domy tak prisdne stale, njeje biblija so tak malo czitata, njeje so tak malo modlito kaz netko; hischeze zenje njeje tak wjele njepscheczelow Jesuhoweho kchiza swawije postandyo kaz netko, kiz bychu jon najradsho saniczili. A se drje tez hischeze zenje priedy njeje nahrabnoscz tak wobidnje na swetko pschischla kaz netko; a zenje njeje so wo semste kubla, wo msdu a sachtuzbu tak horzo a wotryje wojowalo kaz netko. Zenje pak tez njeje so tak zalostnje pokasalo kaz netko, so je hrach ludzi skazjenje. Niz jenoz, so hubjenstwo shubjeneje wojny nasch lud tshchi, ne, tez hubjenstwo bjesbognosce jon czwiluje; wschelake choroseze, kotre su thori hami saminowali, njesprawnoscz, jebanstwo, lichowanje, haj rubjenstwo a mordarstwo. Zenje njeje hrach tak thoble a njehanbicziwoje wustupowal kaz netko. Haj, wopravdze: „Zich wjele thodzi jako njepscheczeljo teho kchiza Ahrystuhoweho.“ Tuz tez njemoze hinał bycz: „Zich konz je satamanstwo.“

Kak nulne je sa naš swjateho Pawolowe napominanje: „Czinice po mni, lubi bratsija!“ Njesabudzeze na swoje njebjeste powołanje! Kajkiz by živy, tajki tez poczehnjesh!

2. Po tym, so je swjaty Pawol tych swojich psched njeweru a hrachom a satamanstwom warnowal, jich na sbogny konz kschesczjansteho zivjenja pokasja: „Nasche meschczjanste prawo je we njebjekach.“

Czi, kiz swjatemu Pawolej wutrobu czezku czinjachu, hnadz so s tym hordzachu, so bechu meschczjenjo romskeho kshczorstwa. To

be wulke prawo, s kotrymž bechu derje sakitani po zylhni romskim kshczorstwoje, to je nimale po zylhni tehdy snatym swecze. Tez swjaty Pawol meschczje tute prawo a je so wuzil a so na njo powolal a so s tym psched židowstim hdom wulhowal. A se won hischeze wjele wjetshce prawo a wjele lshichi troscht snaje, to je njebjeste meschczjanste prawo kschesczjansta. Dist, s kotrymž je tebi tute prawo saruczene, je so tebi pschi twojej kscheczenzy do kolebki položil. W nim steji pišane: „Njeboj so, pschetoz ja hym cze wumohl, ja hym cze s twojim mjenom wotal, ty by moj.“ (Jes. 43, 1.) Tuton list je pišany s Jesuhowej krmju. Neko masch dzel na jeho krahnoscezi. „Jesu budze nasche hubjene czele pschemenicz, so podobne budze jeho krahnemu czele.“ Nasche czele je hubjene, wschედnje to shonimy. Kak borch hym sprózni a muczni a hlabi a thori. Zich wjele jako male dzecz saho wumrije. Wohladaj na male rowy na pohriebnischczu! Wjelele a nadzija mlodeju mandzelskeju je so borch saho do žarowanja a frudoby pschewobroczi. Tu je hmierecz mlodzenza abo mlodu holzu w najrjenichich, kschecznich letach wotwolala, a tam steji mandzelska pschi kschczju swojeho a swojich dzecz satararja. A hdyz je necht dzeczaststwo, mlodosez a hrenje leta sbozownje pschetrak a wyhoke leta dozpił, dha su stamy sprózni, žuczja tupe, woczki a wuschki hlabej; rjanoscz, hylnoscz, wozu su spadie kaz so rjanoscz roziczki shubi, kotraž be nasche wjelele, — a wjadnje. Haj, nasche czele je hubjene. „Wch wemny pak, jeli se nascha semsta kchiza teje hety rostamana budze, so wot Boha wowe swarjenje mamy, dom, kiz s rukomaj njeje sezajeny a weczny je. w njebjekach.“ (2. Kor. 5.) Sctoz ma meschczjanste prawo w njebjekach, teho czele budze Jesu pschemenicz. Won bu nam podobny w hubjenym czele, my mamy jara jemu podobni bycz w krahnym czele. Won ma tu moz, tu Božu moz, to dokozecz. S tej mozu, s kotrež je kam hmierecz pschewinyl, budze nasche hubjene czele pschemenicz do krahneho czele a nam weczne zivjenje w njebjekach dacz, hdyz je nam mesto pschihotowal. Tehodla ma nasche czele tez we tutym semskim zivjenju Bohu swjeczene bycz, tempel swjateho Ducha, kotryž njehnemny wohanbicz; a nasche zple zivjenje ma bycz „woczakowanie na reho Knjesa“, niz tak, so bychmy netko tute semste zivjenje sa netko njemeli a prisdni thodzo swojej ruzy do klina položili; ne tak, so bychmy so w tutym zivjenju sa njebjestich meschczjanow, sa Boze dzecz wopokasali, kiz wjedza, so maja jonu radnowanje czinicz wot swojeho sastojanstwa. Werjazy kschesczjan je runje najshwernich dzelačez a sastojnił. Swerny dzelačez pak hme tez plody a msdu swoieho dzela muziwacz a so swojeho zivjenja wjelelicz. Werjazy kschesczjan pak tez we, so njeje zivjenje na tutej semi to jeniczke, najwyschche a pohlednje, ale pschihotowanie sa wecznoscz. Tu je czaš wuhowanja, po kotrymž pschindu žne. Swerny kschesczjan hme so swojeho njebjesteho powołanja wjelelicz.

Kaz profetaj Bozej pokutny džen a hmiertna njedzela psched namu stejitej, kiz chzetaj, kaz swjaty Pawol swojim Filipiskim, nam wopomnicz dacz, so wumrēc dymbny, so bychmy mudri byli. Sctoz hebi jenoz na semste wazy myhli, teho konz je satamanstwo; kohož meschczjanste prawo pak je w njebjekach, wotkal na Sboznika woczakuje, teho Jesu do weczneje sbognosce do wjedze. Kajkiz by živy, tajki tez poczehnjesh. Boh haj nam pravu mudroscz, so bychmy pschi wschem semskim dzela a prózowanju sweru sa tym stali a pytali, sctoz je horjelach, so bychmy potom, hdyz ton Knjes naš se semsteho podroznistwa wotwola, wjeboji rjez mohli: Nekt poczahnu domoj! Samjen. B. w. S.

„Ach wostan pschi naß s hnadu!“

Ščtò njeby tutón ščěrłusč snat, ščtò njeby jón rad spěwał!
So byčmy jón tola nětkele w tutym tajkim čjaŕu spěwali, prawe spěwali a jón wšali sa to, ščtož je, sa proštu a sa dobroproščenje, sa proštu kóždy ŕam sa ŕebje a sa dobroproščenje kóždy sa swoj lud! Sawěšče, tajke modlenje čžini tež džemša hiščezje džitny!

Wo tajkim džitnje, kotryž bu s tutym ščěrłusčom dołonjany, wě nam něčtò powjedacz tole:

„Jako běch wořadna ŕotra w Eichwaldze, mējachmy kóždu ŕjeddu wječzor šhromadžisnu mlodych holzow. Nascha fara bě tehdy prošna, dofelž žaneho duchowneho njemējachmy. Tuž bydlach ja w njej. Wona leži kuf s boka pschi młynstej horje tať prawe rjenje wořjedž mulleje sahrody, kotraž bywa dale a bóle lěžna, dóniž ŕo stónčnje žyle s lěžom njesjednoci, jenož plót dželi wot lěža žameho.

Na rjaných lětných wječzorach stajachmy ŕebi harmonium won na tať mjenowanu terrazu. S jeho pičewodom spěwachmy wješele, kaž ŕebi to wutroba žadašče, ŕhorale a ludowe spěwy. Gusto njenamachmy tať bórny žaneho kónza a spěwachmy hiščezje, hdyž ŕo hižo hwědy jakne wysche naß sybolachu a ŕo dawno hižo toľsta čžma w lěžu ŕhowašče. Wjes džitwa, so to tež wjazny njewidžachmy, ščtò ŕnadž sa platom nimo džěšče. Tať ŕedžachmy to tam tež jažo ras wječzor a spěwachmy, mjes druhim tež:

Ach wostan pschi naß s hnadu,
Blaj, ŕwěta wječzor je,
So njepščińdžemy t padu,
Wšes čžerta lěžnosče!“

Rjenje to kłincžesche won do ržaneho lěžneho wječzora! —

Wěžazny běčny ŕo mjes tym minyke. Wě hižo daloko w našymje. Tu pschińdžechu wječzor posdže po mnje, so bych do dalščeje wšny pschišča, kotraž pať mojemu wořrešej nješluschesche, a to čžezłohoremu, kotryž ŕebi mje nusnje žadašče. Sacž runje tutón njebē ewangelski a hacž runje w jenej žusej wšny, džěch tola ŕobu, dofelž pschezo du, hdyž mje hđže nusnje trjebaju a wołaja, njech to tež pschezo w mojim wořrešu njeje. Wščińdžechmy do wšny a tam t malej ŕhěžny, njerodnei budžny, do kaťkež ŕo njeby rad sa hoščža witacz dať. Dyrbjachmy po čžmohym, jara našnym šhody horje. Mohł ŕebi tam schiju slemicz. Stónčnje stupich do komorki, hubjeneje, masaneje, ŕmjerdžazeje komorki, w kotrejž ŕo nětajka petrolejowa ŕwěža blydžesche. Tam w rózku ležesche mužski na njerodnym, hubjenym lěhwje. Wě to džitwi, storhany kadla. Rostorhane wołmjane wodžecze wodžewasche jeho. Ščrebasche dyh a jachlesche. Wócžny ležeschej hluboko a ŕo džitwnje blyščezeschej. Wščiństupich t njemu. S mullej próžu ŕo wón kuf posbėhny a ŕo mje woprašča:

„Čže wy ŕotra s Eichwalde?“
„Haj!“ wotmořtwich.

Tu pschimny mje sa ruku a prošesche: „Brajče mi tola hiščezje ras ščěrłusč wo tej hnadze, kotryž šče spěwala!“ To pschińdže jemu tať po kufach s erta.

Srosunich hnydom, ščto čže a prajach jemu pomalko žny trahny ščěrłusč: „Ach, wostan pschi naß s hnadu!“ hacž do pošlednjeje ščtucžki:

„A hdyž ŕo pschibližuje
Ta dołha ŕmjertna nóz,
Naß wičitko wopusčezuje,
Dha budž ty našcha móž!“

Tu hišasche ŕhoru placzjo a wusna stónčnje, so bě tehdy wječzor nimo fary schoł s tym wotpohladom, njeskuf ščucžicz, tu bě harmonium wuřlyščať a spěwanje a bě posastať.

A runje tehdy běčmy my tón jemu jako katolikej njesnaty ščěrłusč: „Ach wostan pschi naß s hnadu!“ spěwale. Tuž bě ŕo wón šawróčit a to ške, ščtož čžysche ščucžicz, wosta njeskucžene. Ale tón ščěrłusč njebē wjazny s myšlow šhubit. Nětke, tať wón dale potwjedasche, bě to šle s nim, tať, so drje dołho wjazny žitny njebudže. — Wo popa (Paffen) njeje čžyť pošlacž, tola tutón ščěrłusč, tón je čžyť hiščezje ras ŕyščezč, tehodla bě po mnje pošlat, hacžrunje bě katoliki. —

Sacž do hlubokeje nožny ŕedžach pschi mřejazny. Wě to stary dundať a pschegnyščať. Ščmędžach jeho šabudžemu duschu wo pošlednich hodžinach t ŕwětku dotwjesč a jemu potom ruku pošlicž na semřetej wócžny. —

Tať pschimna wěčžna ruka Woža ja čžłowjesčini džěčžini. My ŕmy jenož grat w njej a s wjetšcha my to njephtnjemy a njewěmy. Hdyž pať budžemy potom jónu s tamneho kraja wrocžjo hladač, budžemy spóšnacž ŕmēcž, so ani jedny wopor ani jene ŕłowo podarmo. Tehodla dyrbinny wješeli a dowěry pošni ŕwoje pucže šhodžicz a ŕwoje najššesche dawacz — a Wožu šnjesej pschewostajicz, ščto wón s teho ščžini.“

Haj, tať je! S našchim ščěrłusčom dyrbinny kóždy dženi s nowa wusnacž a prošezč:

„Ach tvoje žohnowanje,
Staj našchej ŕhudobi!
Njech kóžde lube ranje
Naß s nowa wobdari!“

So pať byčmy ŕo tať kóžde lube ranje modlicž čžyť a mohli, dyrbinny s drugej ščtucžku prošezč a po njej čžinicž:

„Ach tvoje ŕłowo ŕwojate,
Njech bydli pola naß!
So budže šbože wate
Nam psches nje kóždy čžadž!“

Alle žamo pschi Wožim ŕłowje čžłowjeť bludži, haj s Wožim ŕłowom, s bibliju špyta ŕwoje bludy čžiste smyč, kaž to tola huščžišcho pytnjemy pola jenotliwých kaž pola sektow. To spěwajmy nož pschezo jažo wutrobnje s našchim ščěrłusčom:

„Ach wostan pschi naß trahnosč
A ŕwětkosč žitwenja!
Dha mamny w čžmowym jažnosč
A blud naß njesjeba!“

A kaž s bludom čžert čžłowjeťow tyšchi a šoji, tať jich s nusu a s čžěžnosčju herwať nětajkež w ŕwěče trahči a čžwiluje, a nětkele, šda ŕo mi, wořebje. Alle tež pschi tym njetriebamy šadwěłowacz a podležezč.“ Nět, s ščěrłusčom ŕo modlmy, ŕo modlo ŕo brońmy:

Ach budž ty nam, o Šchryščezje,
Našch ščit, knjes ryczetški,
Hdyž ŕo nam w ŕwěče šthščezje,
Čžert ščumi žaťŕnje.

Tať dobudžemy! Tať pschewinjemy tež teho pošlednjeho njepšcheczela, kotrehož mjeno ŕmjercž, a byrnjež s nim naß trahšchil jažo čžert. A dofelž njewěmy, hdy a hđže a kať ŕo tutón pošledni njepšcheczal na naß da, dha šallincž, ščtož došlincža, na s nowa, dha modl ŕo wutroba wěřjaza dženi kaž nóz, rano kať wječzor:

„Ach wostan pschi naß s hnadu,
Blaj, ŕwěta wječzor je,
So njepščińdžemy t padu
Wšes čžerta lěžnosče.“

Prerke a stat.

„Gegen christliche Überhebung“. Tole je to napismo jeneho rospisa, kotryž fakile kulturove ministerstvo psches statnu kanzliju do kraja sczele. W nim ho praji: „Katolski biskopski ordinalrat je njedavno psches dlězski nastawt w „Sächsische Volkszeitung“ demonstrativnje napominat, so bychtej ho wufasaj cziško 155 a cziško 156 saklskeho kulturoweho ministerstwa, kotrejuž dla telko roshudžowanja, pschestupitkoj abo njewobledžbowatoj. Sczěhwt teho bē, so we wjele padach katolske schulste džeczi 1. novembra, kotryž je wot stata njeschipošinaty hwojaty džej, do schule njeschindžechu. E žyła bē ta žyła wěz srijadowana, so bychu ho džeczi domach sšhowate, kamo straže („Streikposten“) bēchu pschi někotrych schulach postajene. Tuto postupowanje katolskeho ordinariata a tych nowin, kotrež tutu wěz podpjerachu, je telko kaž sjawne a njesakonske posběhjenje pschecziwo po sakonju wudatym wufasam. Kulturove ministerstvo tehodla na sakozku § 110 a 130 wobškorzi. Tež staršchi, kotřiž njesku pschecziwo swojej pschibkuschnojezi džecjom do schule hicž dali, maja sšostanje meczafowacz.“

„Tu je ho“, tak pišče jena nowina, „sakski kulturowy minister ras pschewdēzicž mohł, kať jara hu kšchecziwanjy staršchi dla jeho pschecziwo nabožinje wudatych wufasow roshorjeni. Wobškoržbje woczafuju kšchecziwanjy staršchi s wulkim sajimom. Jim je to witane, dokelž dyrbi to psches tutu wěz t roshajenjenju tuteho žyłego praschenja, wo kotrymž telko wadžjenja, pschińcz. Tež w krajnym hejmje, kotryž ho bōrny sšronadži, dyrbi ho bōrny wo tutej wěz jednacž.“

Tutym pschispominjenkam žyłe pschibkuschujemy a s nami tola wšchitzy czi, kotrymž to wo prawe a hwovodu žyrtwoje a nabožiny dže, haj do žyła wšchitzy, kotrymž to wo hwovodu a prawe do žyła w naschim sakskim kraju dže.

E dohom tež sšonimny, so hmy ho pschefake wješelili pschi wosjesezi, so staj wufasaj kulturoweho ministerstwa pschecziwo modlitwoje atd. sšehnjenej. Jene male wuwiače jenož ho cžini s někotrymi schulami, kotrež hu rny katolske. Wschē druge placža sa „sšromadne schule“ (Gemeinschaftsschule). Potajkim po mēnjenju kulturoweho ministerstwa ewangelskich schulow do žyła wjazy njeje. Ewangelske džeczi, kotrež hu tola po licžbje pornjō katolskim we wjetšchinje, nimaja potajkim do žyła žaneho prawa na ewangelske wufublanje. Želi so to dyrbjalo pschi tym wostacz, hu na tym wina ewangelszy staršchi wschēch politiskich stron, sozjaldemokratiskich runje tak jara kaž tych druhich. Tuž maja ewangelszy staršchi wscho cžinicž, sčtož može pravemu roshudženju tamneje sškoržby kaž roshajenjenju žyłeje wěz dopomhacz.

S bliska a s daloka.

— W Kamjenizy hu ho mjes staršchimi tych džeczi, kotrež 1922 do schule sšstupichu, pschezo 90 wot 100 sa nabožne roshudžowanje roshudžili. Tuta roshprawa dweju schulskich hamtoto w Kamjenizy je s dwojakeje pschicžiny sajimata. Je to skōncznje jene wot wyschnosče pschewjedzene a wosjewjene woblicjenje tutch samokwjenjow sa nabožinu. Na tajkich pschezo hšchēže pōbrachowasche, hnadž tehodla, dokelž hu wschē bole abo mjenje tajke kaž tuto s Kamjenizy. A to druge je to: Sduž w Kamjenizy ho jenož wot 100 staršchich 10 nabožnemu roshudžowanju sšrjeknu, je to jene dorasne a wōtre roshudjenje staršchich sa nabožne roshudžowanje pschecziwo morale a podobnemu. To cžim prjedy pschidasch, hdyž pschirunasch, kať hu w Kamjenizy a wofolinje do krajneho hejma wolili. Po jonym woblicenju, kotrež na 170 s jich 181 wōlbnych krejbow Kamjenizy džitwa, bu tam sa

kommunistow wotdatych 27 564 hšokow, sa sozjaldemokratow 54 105, sa nēmškonarodnych 25 466, nēmštu ludowou stronu 33 493, sa demofratow 19 620, sa kšchecziwanjsku stronu 772.

— Protřki ho nětkole kupuja, wožebje wottorhowanske, kotrež pschezo wjazy a wjazy pschitwškowarjoto dohwojaju, tež kšchecziwanjske. Tehodla je ho tež nasche herbske knihowne towarstwo na to sšwajito, mēsto „Biblijskeho pucznika“ kšchecziwanjsku wottorhowansku protřku wudacz, herbsku wēšo. Wona je po waschnju naschich snatych nēmškich nabožnych wottorhowanskich protřkōw wōhotowana. Tuž njech hebi kōždy herbski dom mēstaczko sa herbsku protřku na scženju pschi hwojbnym blidže abo pschi konopeju sšhowa, a to tež tam, hdyž hu, kať na kublach, nēmšzy ludžo hōbu we domje. Sšerb čže a dyrbi tola mēcz Bože hšowo w macžetneš rēczi; tole pschede wschēm! A potom: protřka je tak tunja. We mērnym cžaju dawasche drje 10 a 15 puntoto žita sa tajku nēmšku protřku. Sšerbškich smēješch jich lēška sa punt drje tš — pschi dženknišchich placžinach. Abō, luba hospōsa, něhdy dawasche jich mandl, haj nimale pol kopy jeji sa tajku protřku, uštolē dyrbi najprjedy to jene jejo nabicž a nēščto sa wōbjed wulecz a potom hšchēže to pschezo dožaha sa jenu protřku. A nimo teho my wšchitzy čžemy tola, so by Bože hšowo pola naš domach byto, my čžemy tež sa hwojate Bože kublo hebi hajicž macžetšchcziwan, my čžemy tola podpjeracz tež prōzowanje nascheho herbskeho knihowneho towarstwa, kotryž čže t hodam w drasče a sštojnštwōje tuteho moderneho ewangelisty, kotryž tola wottorhowanska protřka je, t nam pschińcz. Tuž tehodla, herbski hospodarjo, herbska hospōsa, herbski nano, herbska macž, wotewt jemu wutrobu a dom a daj jemu mēstna w domje a wutrobje, čžestneho mēstna!

— S Dražđjan dostawamy sšrudžazu powjesč: „Pfennigpredigten“ hu tež nam Sšerbam derje snate. Skōždu njedžela wuleczachu po tykžacy do luda, do mēstow, na wšy a buchu se njedželskim prēdarjom tym jonym, s kšchecziwanjskim mišionarom tym druhim. 36 lēt dotho hu tak t lēpschemu luda a žyrtwoje prēdowate a sšutkowate. Wulka hospodarška a pjenježna nusa ježini s nowym lētom jich džeku kōnz. To je wulzy sšrudžaze. Runje tute prēdowanja pschindžechu tež tak někotremu, kotryž hewat do Božeho doma njeschindže a Bože hšowo nječitasche. Tuž wazny my Sšerbjo hebi hwoje njedželske kopjenko cžim bole e cžim wysche a pomhajmy, so by dale a lēpje sšutkowacz mohlo Sšerbam t spomoženju, Bohu pať t cžejczi! To dozpijemy pscheto, so jemu hšwērni wostawajo, jemu wotewrjamy wjazy a wjazy domow. Je tola „Pomhaj Bōh“ nětkole tunšche hacž něhdy „Pfennigpredigten“, kotrež maja džē tuto mjeno s teho, so 1 wš placžachu.

— Žistowanje. Pschēd 2 njedželomaj podachmy nastawē wo herbskej žyrtwi w Amerizy a s dohom jeje wobras. Žyžjenja wosjewi ho dodawē t temu. Sšmy sa wschē powjesče t tutej wěz jara džakowni a domolamy hebi tu prōstwu wuprajicž, so bychu ho nam dalsche powjesče, powšchitkowne a drobne, podawate, kotrež nēščto wjedža wo wuczahowanju Sšerbow do Ameriki abō hewat něhdy do druhich krajow a wo jich nashonjenjach a jich žiwjenju tam. Tež adreky tajkich Sšerbow bychu nam witane byle. Wšchmy rad w naschim njedželniku naschim cžitarjam nadrobnišcho wo žylej wěz roshprawjeli, kaž tež naschich Sšerbow we wufraju psches nasche kopjenko s jonym wutrobnyim a s jonym pišnym „Pomhaj Bōh“ strowili. **Redakcija.**

— R. we W. sa hšmjertnu njedželu. — W. M. w R. sa 1. advent.

Samolwity redaktor: jarať W y r g a e ž w Pōkacžich.
Cžisheč Sšmolerjež knihicžisčērnje a kniharnje,
šap. družstvo s wobuj. rutowanjom w Budyšchinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosó da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njech ói khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

Wudawa ƙo łóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziščjeńni a płaczi šchwórtlětnje 5.— hr. | portom 6.— hr.

Šmjertna njedžela.

Šmjercz jako pscheczelka.

„Njebój ƙo ƙmjercze, ale wopomń, so tať wot Šnjeja postajene je“. Sirach 41, 5.

„Jesuf Šhrystuf je ƙmjerczi móz wsat, žiwjenje pak a njesachodnoscz na ƙwětko pschinjeť psches to ewangelion.“ 2. Tim. 1, 10.

Šny hižo raš na to ƙedžbowat, luby pscheczelo, ƙajtu brosu wjele ludži psched ƙmjerczu ma? Řečza cziho, hdnž ƙo ƙłowcžo wo nej praji, abo šapoczeja hnydom wo něčim druhim. Ša wjele wot nič je ƙmjercz i njepscheczelnižu, haj i najhórschej nje pscheczelnižu žiwjenja, najšylniše šacznice ƙlónczka na jich njeby. Šminu ƙo tehodla wschěch ƙłowow a myšlow, měšnow a podawkow, kiž šwižuja se ƙmjerczu. A tať wjele je wopradowže wěrnó: Šmjercz ma žalostnu móz. Řnje w cžłowškim žiwjenju, cžini ƙwoje džělo doƙladnje. Řostepta najrjeńšche ƙwětki, šniczi najšłódczišche plody. Žanu mjěsu njesnaje, njesastanje ani psched mlodymi ani psched starymi, ani psched ƙhudym ani psched bohatym. Dže nam pschecziwo pschirodže so dyrbi žiwjenje mortke bycz; dže wošebje pschecziwo naschej myšli, so ƙo mlodži psched starymi, so ƙo džěczi psched staršimaj pohrjebaju, a husto došč njesrošymimy, so czi, ƙotrychž w žiwjenju hiščezje trjebamy, wotšal džěja, a drusy, kiž ƙu šami šebi a šwětej wobczěžni, tu wostanu. Tehodla mjenuja ju ludžo „njepscheczelnižu žiwjenja“.

1. A tola, ƙmjercz njeje nascha njepscheczelniža, tež jej je, hdnž hłubje pohladamy, štažaza móz wsata. Řiz wjazny njepscheczelniža ale pscheczelniža něť je. Šnaty wobras požaže nam jstwu wěžneho štražnika, ƙotryž je lědžěšatki ƙwoje šastojništwó šastarať,

hladazeho na měštacžlo, so by wobhdlerjam cžať pschitowjedat. Šměrnje šedži na ƙwojim šłóczku, pschi šebi ma bibliju, w ƙotrež je hiščezje wječor cžitat, tať a šchalka, ƙotrež wjazny njetrjeba tu štejitej, psched ƙobu pschi woczinjnym wofnje spěwa ptacžl, a nalětny powěť a mile Bože ƙlónczlo namakatej pucz i staremu. Dženša njetrjeba wjazny šwonicz, druhi cžini to ša nje- ho; ƙmjercz, tať ƙhutna a miša, je i njemu pschistupila a šastwoni jemu pošledne šwonjenje, měni i nim derje, je šchědžiwzej pomozniža a pscheczelniža.

Nješny ty, luby ƙobuššesczano, tež hižom w žiwjenju widžat, tať je ƙmjercz ša cžłowjeka witaný hósč? Šdnž je džělo šdžělane, hdnž ƙu mozy — wot Boha date — wutriebane a šwjatof pschischol? Šmjercz je pscheczelka tež temu, kiž ƙo cžwiluje i njewurjelliwymy boloscžemi, kiž šdychuje, wot njesahojneje šhoroscze wobczěžený: tať došho hiščezje? Šnježe, wumóž mje wot wscheho šteho! —

Alle tež tam, hdnž tele pscheczelne a wumóžomne škutkowanje ƙmjercze njewidžimy, tež tam, hdnž pschecziwo woli cžłowjeka, nimo naschich wodlittwow do domu šastupi: šchto nam dopožaže, so tu jenož njepscheczelšy ničzi? Njeje runje tať móžno, so ma cžłowjeka psched šlej šrudobu wobarnowacz, cžežkim wojowanjam wujimowacz? Šchto hlada tať do pschichoda, so by chžyl ša pschichodne šemšle šbože drugeho rucžicž. Šdnž ƙmy pschěwědčeni, so Bóh luby Šnješ nasche žiwjenje wodži a so je Šnješ nad žiwjenjom a ƙmjerczi, potom je w łóždym padže ƙmjercz naprawa ša Bože myšle, wumóžniža, pscheczelka. „Njebojczje ƙo ƙmjercze“.

2. Alle hiščezje i wjetšchemu a wažnišchemu je nam a naschim lubym ƙmjercz postajena. Wona wužwobodži wot šem-

skleje trudobny, ale je tež pošol Boži a durnik pschi wrotach t węc-
noscy. —

Sawěrnyje, s najchim rosomom njemóžemy niczo dopokajac
wo wězach po hmjerczi, ani so po hmjerczi žiwjenje je ani so njeje.
Tow je njesa sa dželo pschirodymědomstwa. Městno sa jich dželo
može jenož šwět bycz, nam pschitomny w rumje a w czaſu. Sa-
wěrnyje, žiwjenje po hmjerczi wostanje tež sa wěrjazeho cžlowjeka
potajnstwo. Pšches wěru je nam wěste, so tať je, ale kať w jenot-
liwym nastupanju, to njemóžemy wopřiacz. Bóh je nam to po-
tajit. Ale pschegwědczenje móžemy męcz: žiwjenje po hmjerczi
njubudze jenož wobstacze, ale hinašče bycze, niz jenož wotpoczint,
ale dalerosczenje, wuwicze do žiwjenja a do konjanoscze Boha.
Pod druhimi fazonjemi žiwjenja, ale tola to žiwjenja, **šchtož prawy**
šchesczan hižom na semi lubuje a sapocznye. Njuboczičstwu stutkuje
nětko tež dale sa nať a pola nať, koťsiž hmy hišcze tu wostali: je
nam semrěty w swojim semskim žiwjenju hižom wjele byť psches
šwoje dželo, šwoju radu, šwoju pomoc, šwoju lubosc, dha nam
hišcze wjaz budze — sa našče duchowne snutstownen žiwjenje
— jato pschekrahnjeny, kiž je cžlowšče šlaboscze šhubit. Kať žle
hinať kinczi nětko jeho hłóš, stutkuje jeho lubosc sa nať wot
węcžnoscy hem sa węcžnoscy.

3. Těhodla je hmjercz tež pscheczelka w tymle czaſu žiwjenja.
Je nam wot Boha data tež jako pschewodželka a pomocniza na
semskim pucžowanju, so by napominała a radžiła. Ach kať wjele
samóže hmjercz, hdyž pschindze witana abo njenadžizy. To nje-
samóže najšrečniji pscheczel a duchowpastyr, t temu nje-
dowjedze husto tež šchesczanšče předowanje. Šsmjercz da husto sa-
pomnicz staru winu a stare nješcheczelstwo, šjednoczi husto dš-
lentch, wutorhnje nať drobnotnym staroscžam a niskim žado-
lcžam, wuſwobodži nať wot šebicžiwoscze, cžeri nať t nowym
pschislušchoscžam, a šbudži nam nowu lubosc a šwěru. Wch
jeno nješměny šo šchromotnemu žarowanju pschewostajicž, dyr-
bimny pschecžiwu njemu wojowacz a dyrbimny tež šami t temu do-
pomhacz, so móže hmjercz nowe a wyčšče žiwjenje tworicz.

Alle, lubny šobutšchescžano, hdyž móže hmjercz to, čžemy
cžafacz, doniž nješapichimnje ras někoho w našče blisłosczi, doniž
nješrosny našchemu žiwjenju? Je-li móže hmjercz móz a psche-
czelka žiwjenja bycz, dha dyrbi to hižom dženska, haj wšchědnje
bycz. —

Njedčamy jej štyštniwi s pucža hicz, čžemy jej šmužiczi do
wócžla hladacz a prajicž: „Budž našča pscheczelka! Napominaj
nať! Praj nam, hdyž hmy bjes luboscze a nješwěrnny, praj nam,
hdyž našču wutrobu na wězy powěšnjemy, kotrež šu ja naščeho
šnutščnehu a węcžneho cžlowjeka bjes wažnoscy, haj šchłodne, praj
nam, hdyž móžemy něšcto rěczecž a cžinicž, šchtož nať na węc-
noscy šwjasa. Tež ty šy wot Boha a Boži šlužobnik, tež ty,
hmjercz, dyrbiš mi t žiwjenju šlužicž!“

Tať husto hacž něšcto wo hmjerczi štyšchimy abo wot škutkow
hmjercze widžimny — njedy je we šwójšje abo we wošadze, —
njedčamy šo štrožicž ale wěsczi bycz, so s nej węcžnoscy psches
brjóh dze a jeje žolny na našče žiwjenje štorfaju, čžemy potom
pschi šebi prajicž: „Ja cže štrawju, węcžnoscy!“

S tajnimi myšlemi a wotpohľadami čžemy hmjertnu nje-
dželu šwjecžicž, wopomnicž lubnyh šemrětnych a šamu šwoju
hmjercz. Dyrbi nam wěstoscž bycz: popšledna nješcheczelniza, ko-
truž je šchryštuš psches cžerpjenje a horjestacze šběhnyť, je hmjercz.
Pšches šchryštuša a jeho ewangelion je tež wona s nješchecželnižy
pscheczelka. Wješolnyh a šhmanych t nowemu škutkowanju dyrbi
nať cžinicž wěrnoscž teho šłowa: „Šesuš šchryštuš je hmjerczi
móz wšaf, žiwjenje pať a nješachodnoscy na šwětko pschijněš
psches to ewangelion“.

Jeno dušču posběhncze

Wot šwětom, kiž šwět wam wlecze,

A šo tudy poddajcze

Temu, s kotrymž tam bycz čžecze;

Njeticze: Š nješju, wutroba!

Tam mašy šwojoh' Šbóžnika. Šamjen.

M o r w i.

Na dobo pošastach! Tať stejo wostawšchi wozucžich se ša-
myšlenja. Šdže to běch?! Na šerchowje psched rowom štaršchaju!
Tam běch došchol, žyle šamyšleny šo wukhodzejo. Moja wola
niz, moja myšl niz, ně, moja dušča bě mje šem dowjedka! Wjes
tym, so mój rošomečš šo šašadžowaišče je wšchelakimi liečbami a
praščenjemi žiwjenja a šwěta, bě moja dušča šwoje pucže ščła.
Albo bě šnadž dušča nješhmjertna macžetki šo s nej šetka a wo-
bej tam pucžowalej, hdyž pschi žiwjenju macžetka nje husto wje-
džesche: t rowej nana lubeho. Albo bě šnadž to dušča nanowa
šo jej pschibliška, dženska, šobotu psched šhmjertnej nježelu, a ju
šam wjedla, hdyž na wječor nje mój pucž dowjescz dyrbješče?
Šchto mohł mi wotmotwu dacž?

Tať tu něť štejach. Ružy šo mi šamej štyšnyšchtej. Moja
dušča šo modlesche. Mojeje hubje drje ani nješchepšachtej, tola
moja dušča rěczesche s Bohom šamym, bě šo t njemu šběhnyť,
bě t njemu cžahnyť, pschewodžena wot dušchow šbóžneju, kotrež
ju tu na tutej přstonješchtej, wukublašchtej. —

Pschindžech t šebi! Něšcto cžopke ni palešče na ružy.
Ššylja! Mojeje wócžny běšchtej pšakatej. Albo šnadž niz wonej
ale moja dušča? Běchu šnadž to ššly šbóžneho wješela a niz
ššly šemšleho žarowanja? Bě moja dušča našhonika něšcto
wo tym, kať šbóžnej, šbožownej tej dušči lubuju tam w tamnym
žiwjenju? Šchto mohł mi to prajicž. Ja šam to njemóžach.

Nanko! pschesche šy ty wote mnje a wot bratrow a šotrow
nam šchol a wot macžetki lubeje. Al macžetka, kať bóršy ty ša nim
šy ščła a kať jara, jara šabe, dwójžy šabe, hdyž bě nan nam
hižo woteschol. Al tola! Derje wamaj! Nježaruju, njemóžu
žarowacz. Šchtož byšchtaj tu hišcze měloj, njeby niczo ša waju
bylo! Wój wobaj nješlušchschtaj do tajšeho cžaša, kajkiž je našč.
wój běšchtaj s drugeho. Dw derje wamaj, so štaj tež něť w dru-
him czaſu, w druhim raju a niz w tutym kraju! Tu by, lubny
nano, tvoja pobožna wěrjaza wutroba šrudna byla a žarowala
džen a bóle, došelž njeby to hinať mohla, widžo mrějo wěru, po-
božnoscy a šprawnošcy, widžo mortwu luboscž, šwěru, nadob-
noscy. Tu by, luba macze, tvoja dobrocžiwu, luboscze a šmilenja
pošna wutroba šjebana byla džen wote dnja bóle a dyrbjala wjele
pšafacz na ludži a na kraja a tradacz, tradacz po tym, šchtož jej nušne
a šchtož tu njeby wjaz měla. Dw, hdyž wot nať džěšchtaj, tehdy
nodyšče šastacz žarowanje a pšakanje, ale dženska a nětkle! Mi
je tať, kať so bydž hižo něšcto wjedžal wo tym, šchtož dyrbju haťle
potom šhonicž, kať Bóh lubny šenjes to šłubi prajizy: „Šchtož ja
cžinju, ty jo něť njewěšch, ty jo pať potom šhonišch!“ Něšcto wo
tutym „potom“ ja hižo wěm tudy dženska pschi rowach teju naj-
lubšchaju. Al hdyž to tola móže dženska jenož ščžen teho bycz, šchtož
węcžna šbóžnoscy, o kať šbóžnaj wój, kať šbožownaj!

Šchto je mi dženska tole wjedzenje dať, šchto je to dženska na
dobo mojej dušči prajit? Waju dušči? Štaj wój tu pschi
mni? Šladatej wój s wyšokoscžow dele na mnje? Dw, džitej,
džitej tež bratram, šotram a šdželtej jim něšcto wot tajšeho šbóž-
neho wjedzenja! Woni wšchizy šu teho potrebnny jara.

Tola ja wěm, ja wěscze wěm, wój pschewodžetej pschekra-
njenej mje, nať wšchěch a štej pola nať. Tať kať něhdy waju

modlitwy nje pšchewodžachu a pola nje bčchu hač runje je nje-
widžach, tač dženka a nčtke waju wčzjne dobroproščenje, s ko-
trymž fastupujetej nje pšchod stołom Božim, wčzžnym. Waju
žohnowanje, waju modlitwy twarja nam domy, šu nam schit,
šu nam pucznič. Bóh daj nam, so šmy my czi, kiž s tutym pucz-
ničom puczjuja a dóndu k wotwytirjetemu kónzej, tam, hčžež wó-
staj! —

Ssmjertna njedžela! Ssmjedženje semrčnyh! Ty bu mi
šwjedžen žitnyh, ty šu mi nčt njedžela žiwjenja. Mohi, šmč
to žarowacž hiščezje? Nč, niz! Eso wježelieč a radowacž dyrčju
teho žiwjenja, kotrež jim bu date, tym, kotšiz semrčny, kotryhž
dženka tač po cžłowski-póhansku „lubnyh mornyh“ mjenujemy.
Nčšto hiščezje dyrčju: žitny hčž to tutym žiwjenju sa tamne
žiwjenje! —

Sčto to praji dženka mi, sčto to šamšne tebi, wšchitkim?

Čzi morni, kotšiz šu žiwi. Nješmjerne dusche pšchekra-
njenyh, dušcham nješmjerntym, šputanyh do šmjerntyh
cžłow! — — —

Dopominjenje na šmjerč.

Chzeš-li duscha šbožnosč dóstacž
W njeju pola Jesuša,
Nješmječ w hrěšchnyh lošchach wostacž,
Šewak budžejš šhubjena.

Duž dha pytaj hnadu Božu
S cžahom prjed' hač pošdže je,
Bon, hčž šu na šmjerntym ložu,
Rosom husto pobrachnje.

Bon mašch cžinicž s bolosčemi,
Šdž ta šhorosč cžezka je,
Nichtón na tej žrkej semi
Tebi pomhacž njemóže.

Tuž dha čzemy wšchitž rjenje
S cžahom cžinicž pošutu,
Nječžakajmy tola ženje,
Hač je šmjerč na jaspu.

Ty pač šmil šo, Šnježe Šhrystčeže,
Wšchak na kóždym hrěšchniku,
So pšchi strownyh dujach by hiščezje
Čzinič wčrnu pošutu.

Nawab ty šam, lubny Božo,
Tola kóždoh' hrěšchnika,
So by pytal šwoje šbožo
W krawnyh ranach Šhrystuša:

So my mohli šwoželeni
Šrěšchny šwčt tu wopuščezječ,
Pšches krej Šhrysta wobhnadženi
Šbožni k njeju domoj hičž.

Pštr Mšóit.

Žyrkej a štat.

Sčto je wušbit šakšich wólbow, pošaze šo po 1. dezemburu.
Tehdy šendže šo k přenjemu pošedženju nowy šejm, kotryž tež
pšches to ničžo pšchihódnischi sa naš njebu, so šjednocžnym šozial-

demokratam jene měštno wotlicžichu a je nčmštej ludowej štronje
pšchilicžichu. To jene pač tole dolicženje dopoštaze, kač wopak je
bylo, so šu šo partije praweje štronny a s nimi tež Šserbjo ros-
šchžipili, a kač šu wšchitž czi pšcheczimo šebi šamemu, pšcheczimo
nabožinje hrěšchili, kotšiz nejšku 5. novembra šobu wólili! Šda šo,
so nty pšchi wšchej došhej a krutej šchuli nočzemy pšchezo hiščezje
ničžo wutnyčž! —

We wulkostatnym šejmje šu nčmštonazionalni šczehowaze
praschenje štajili: „Šarjadowanja wyschnosčow w Šakškej, Šhu-
ringškej a Braunschweigu wobrocžaja šo pšchezo bóle pšcheczimo
šwobodže nabožiny. Žyrkwinie šwójate dny šo pšchezo njenje šchli-
taja, rašche nutrnosčezje w šchulach šo šakajuja a wučerjam kač
šchulerjam šo šadžewa, pošutny džen šwječezječ. Šwangelštemu
šeminarej sa nabožinu w Šipštu šo šadžewa, so by pšches šwoje
wutwoczene možy na šwaronyh šchulach nabožne rošwoczowanje
pšchewšak. Rosšora s Mšichnjamskim bškopom, kotremuž bu wo-
pyt šakolškich šchulow šakajany, bywa džen a wjetšcha. Ššredli, ko-
trež šu sa mšdu duchowny hčebne, šo nješódnosčzi pjenes nje-
pšchirunaja a njeuwšlacžuja, sčtož je pšcheczimo artšklomaj 138,
1 a 183 wulkostatneje wustawny. Šak šo štawa, so duchowni, du-
chowni na wumještku a wudowy duchowny husto jenož mašy džel
teho dostawaju, sčtož šastojnižy štata dženka dostawaju. Nabožny
ras šchulow bywa bóle a bóle poščoczowaný. — Ščto čze wulko-
štatna wyschnosč cžinicž, so by wulkostatnu wustawu šchitakala a
wulkostatne prawa wukhowakala?“ Šak to praschenje, a sčto budže
wotmoštwa? —

Njedawno je juristška fakulta Šipščansšej uniwersity šo
wuprajila, kač bč šebi to šakška wyschnosčž žadala, wo tym, hač
šu žadanja, kotrež žyrkej pšcheczimo štatej ma, po prawom abo niz
Šak šo praji, je wušbud Šipščansšich profeshorow sa žyrkej došry.
Wošewita wyschnosčž hčezje ničžo wo tym njeje. Šacž šnadž
tehodla, došelž Šipščansške wuprajenje pšcheczimo njeje a sa
žyrkej šwčezži? Šacž dyrbi drje to šakšo tač daloko pšchinez, so
žyrkej šakšku wyschnosčž pšchi wulkostatnym šudnistwoje w Šipštu
wobškorži? —

Lubosč.

W našch cžahu je waschnje, so šo s šwčtkami a wčnzami
pšchi pošrjebach wulžy jara pošhuje, drubdy šamo wo tajkej mčrje,
so dyrčja šo wone s wošebitym wosom na pošrjebniščezje do-
wješčž.

Jedyn škarony filosofa nčhdy džesche: „Wšchmy-li my šwo-
jim lubnym, tač došho hač mješ nami pšchewšwaju, pucz tač s šwč-
tkami poščelali, kač šmy šwoczeni, jich rowy s nimi křhwacž, kač
wjele šbožownišcho by šo jich žiwjenje rošwiko, kač wjele hčrkich
porokow móhli šebi my po jich šmjerčzi šalutowacž!“ Ščtož
šmy pač na žwonyh šakomžili, njemóžemy po jich šmjerčzi wjazž
dobre šczinicž. My móžemy jeno Šoha wo wódacžezje pošhčž a
pšchichodnje tyh, kotšiz nam šawostachu, cžim bóle lubowacž, poš-
šchawšchi hčohu teho, kotryž je šwoje žiwjenje s lubosčezje k nam
wostajil a nam pšchitwóla: „Nowu pšchikajnju dam ja wam, so
hčezje šo mješ šobu lubowali, kač ja waš lubowak šym.“

Wšch ty šnawo, kač došho je czi hiščezje špožezene, lubosčž
wopokajowacž? Šak došho czi twóji lubi šdžerženi wostanu?
Nješpominašch na to, kač woni wot dženka hač do jutšje tebe
šnawo šameho šawostaja? Čžyl ty šnadž, so by šebi pšchi jich
rowje prajicz dyrčjak: Ša šym jich pšche mašo lubowak; ach, kač
husto bčh hčewny, wobužny, šymny, haj twjerdy pšcheczimo nim!
Wóž pšcheczelo, kóždy křocz, hčž šacžuwšch, so šo hčew
w twójej wutrobje šbcha, so šo twóje cžolo poššmurja a šo tebi

njelubosjećime s'lovo na jasyt' cziščezji, potom pomysl: To wofo, do kotrehož dženka hladam, znano jutše njebjesku jaknosć widži; tehodla chzu lubowacz a lubosć wopokajowacz, kaž dołho so ni to hiščezje spožeji.

Haj, njech ty p'wernje lubuješ,
Tak dołho hač to samožešdy;
Ta hodžin pschindže samwěsje,
Sdžež w k'plich stejisch pschi rowje! F.

S bliska a s daloka.

Pšched s'ymu s'my a psched wschēm tym czežkim a struchlym, s'chtož pschinješe. A njeby-li nam ničeho dale pschinješka, to jene je hižo došč, so dawa jich tyžazam w našim kraju s'ymu mrēc a h'odu tradacz a hewaf nusu czerpicz. Wly na wšach njeprytajemy wot teho wscheho ničžo s'oro. A by-li hdže jena wješ dyka, w kotrejž bychu s'hubdži a s'hubjeni h'odu tradali a s'ymu mrēc, by tuta wješ byla s'rudny a s'rudžazy pomnik wschitkich tych s'wojich wješ-njanow, kotšiz w njej w czoplej j'wmi s'edžo bely khlēb i butru masaja. Hač tajke wšy s'u, hač tajkich wješ-njanow je? Dyš a dyš neschto tajke s'lyšich, haj s'amo czišajch. A hač do zyla na wšach tajkich s'ubodow je, kotšiz s'hubeho s'uboda s'abydu, hdž je s'yma a s'ubod w nusu, tón s'amžny s'ubod, na kotrehož s'nadž so w lēcze pschepy tehdy dopomnichu, hdž bē nusu džešo a hdž pomoznikow pobrachowasche? Tych s'nadž je jich hižo wjaz! W ni mi staja s'ebi lichowaniski duch našeho c'aka pomnik, a tutón pomnik je wutrawazy, traje do wěcznosće, pschetož wschitzy czi, kotšiz nētkole w nješčesčijanskim smyblenju s'chesečanskeje lubosće s'abydu, — a s'ubodžinje — je s'chesečanska lubosć! — a wschitzy czi, kotrymž nētkole, kaž Pawol praji, jich brjuch Boh je, s'u Bohu s'njesej na njebjeschach njeapomnicška ja džen poščed-njecho wotliczenja, poščednjeho s'uda! — So by tola s'chesečanska lubosć s'pytala tutu s'ymu je wschēm jeje n'jami a s'ystknoježemi pschewinjež! S'ohnowanje i teho by wulke bylo, stawy našeho luda bychu so jako c'ule s'awajane jedyn i druhim; nētkle je bohuzel tač, so so c'uja rosdželene, rostorhane. A tu mēli wošebje tež wješ-njenjo a burja do předka hieč we wojowanju pschecziwo s'mje a jeje n'jami, i kotrymž so na našch lud wala! A i kajlej mozu, to widžich a s'lyšich wla kōždy tydžen, haj kōždy džen i nowa! Trjebasch jenož poščuchacz na licžby, kotrejž czi p'aczina Božeho khlēba pokasuje! Kač bē? Pjatt, 17. novembra czišajche w nowinach, so s'obotu, 18. novembra 1900 zplych gramow khlēba na s'namki p'aczi 102 hr., to bē wo džen a wōž 17 hr. na jenu pokrutu wjaz! A dženka, nježelu, 19. novembra, czišajch w nowinach, so ja dwē nježeli d'zbi p'aczičž jeno pokruta, 1900 gramnikow czeška, 280 hr., wšamny: „dwē s'czi a wōškom džešacz h'rimnow“. Hač tón, kiž je s'am žito žnjat abo kiž deputat dostawa, i zyla wē, s'chto tole rēla sa tyč, kiž na rentu abo na s'hubodny pjenes s'u pokasani, kaž je na wšach hižo tež jich došč, w mēstach jich pač sta a tyžazy!? S'jedžiwaj se, hdž so czi tač s'endže kaž njedawno nētkomu. Pschistupi to k' njemu muž, ičē-džiwōž i bēlej brodu, po draščje hewaf i dobreje s'wōjby a rjeknje: „Dowolče, nimacze kusť khlēba wyšče?“ A jako tamny kusť spo-džiwany na njecho hlada, pschistaji: „Wono wjaz nje došč!“ A s'chtož tute s'lowa njeuprajichu, to dowuprajichtej khlōž a woblicžo. A tuta s'huboda a s'rudoda w tajkej draščje je wjeticha hač s'ebi to s'chto na wšy myšli. Wona mjelczi, dotelž je han-bicžawa a czerpi, czerpi žalostnje. Tuž wschitzy czi, kiž maju c'oplu jstwu a žitny khlēb a bērnny, do předka pod heštom a s'hor-boju s'chesečanskeje lubosće! Tač pschewinjemy niž jeno s'ymu se

wschēm jeje s'rachami a n'jami, nē tež wschēch možnych druhich nješčesčelow, kotšiz na naš k'afaju.

A temu pschipikamy h'ndom nēschto, s'chtož i Trupina našche „Serbste Nowiny“ pišachu. Trupjanske hospojs s'u wobohim s'lepym w Raslečanskim wustawje 28 fermuschnych tyžanzow pōškale. Wěsje je wješele wobohich s'lepnych jara wulke bylo, hdž bu jim na dobo i dobrym tyžanzom fermuschja wuhoto-wana. Ale tež wschēm daricželam je wěsje psches to fermuschja hiščezje juntrōčž tač rjana a wješeła byla! Wēnty, so mōhli jich wjele tajkich s'ubnych daricželow i našchich s'erbich statokow sa-pišacz, wošebje te, kotrejž czišja po tym s'lowie: „Sa pschegara rad nēschto dawam!“ abo po tym tamnym: „Sdž ja ničžo dawacz njemōžu, nješkim s'božowna a wješeła!“ To jene jenož nje wēnty, kotrych je jich to nētk wjaz, hač tych daricželow dobročiwnych abo tych tamnych, kotrejž njedaruja a tuž ani druhim ani s'ebi do-brotu nje wopokasuja! Daricžel a daricželka stajatej s'ebi tež pom-nik, h'usto došč nje w'idžany wot c'lowišteju wōčžow, ale pomnik, kotryž je „njesapomnicška“ psched tym daricželom wschēch darow, psched Bohom s'ubym s'njekom! —

Sa s'lepnych. Runje wo s'wješezazym darje ja s'lepnych pi-šachny; tu možemy hiščezje nēschto druge dodacz. Sjednocžen-stwo „Evangelischer Verein für kirchliche Zwecke“ a Barlinkste „Stowne towarštwo sa s'nutštowne mišionštwo“ stej wjetšchi dar dostatej a mōžetej wōjnškim s'lepym a tym, kiž psches wōjnu wi-dženje s'hubichu abo tola na wōčžontaj s'chodowachu, rjany dar-pōščicžič, wošebje p'achōdny sa so bližaze s'wajate dny. Esu to džeše biblije a druge dobre s'pišy w dypkowym pišnje sa s'lepnych (Blindenpunkschrift), a to woboje, tajke we wupišanych a tajke w pschitwōtschennyh pišnikach (Wollschrift und Kurzschrift) a tež tajke we wukōtich pišnikach (Grobschrift). S'chtož by chzyl tajke s'pišy mēčž, njech so na s'wojeho s'ararja wobroczi, tutón je sa njecho s'fasa pola: „Evangelischer Verein für kirchliche Zwecke, Berlin, SW, Alte Jakobstraße 129“. Saptacžič trjeba so jenož s'awalka a porto; tutón pač je sa s'pišy sa s'lepnych poniženy.

S Chile w Južnej Amerizy s'my halle runje struchle po-wjesje czišali a dženka, lēdy tydžen poščžišcho, czišamny i nowa; so je tam semjerženje a morjerženje s'ahadžato a s'ebi i nowa wjele woporow na c'lowjekach a k'ubach žadačo! Esamo jena zyla kupa je so s'hubika; „Sutna kupa“, kotraž Chilenskej s'lyšesche, a i njej drje na 300 domorōdnych, kotšiz na njej s'udlachu. Sta-wišny semjerženja s'u wošebite stawišny, wošebite předowanje, kotrejž jenož tam tym wobohim s'atraschenny a nastrožanym ludam w Južnej Amerizy njeplaczi ale wschitkim ludam, wschitkim c'lo-wjekam, nam tu niž najmjenje. Wono k'inczi hromadu i předo-wanjom tuteje s'mjertneje nježele. Wobej s'asbēhujetej s'wōj khlōž a wolatej: Memento mori! Dopomni so, so d'rbisch wumrēcž! —

„Pschedjenač“ wosjewja, so je sažo hotow, ja jene zyle nowe lēto do kōždeho s'erbsteho domu s'aczahnyčž! Tuž, lubi S'erbjo, wi-taječe jecho k' s'ebi dom! — Daječe jemu mēstno pschi waschich k'it-hach a wottorhowanškej s'erbstej s'chesečanskej prothzy, wo kotrejž tydženja pišachny, mēstno na s'čženje! To smējecze dweju towar-šchowo s'obu na tutón zup p'ucz, i kotrymajž budžecze s'pokojom!

W. M. w R. sa 1. advent.

W. w M. sa 2. advent.

Samolwity redaktor: s'arar Wyrgeč w Rosčizach.

Czišacz S'olerje; k'itichis'chjetnje a k'itichis'chjetnje,
s'p. draščje i wobny. wustawjan w S'udžinje.

Sy-li spēwał,
Pillnje dželał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Čerstwosó da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje dželaš
Wšédne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. P.

• Serbske njedzelske lopjeno. •

Wudawa so kóždy kobotu w Esmerjez kuliciziscežetni a płaczi šchwórtlétnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

1. njedzela adventa.

Lut. 1, 67—79.

W adventskim čašku nětko stejimy. Adventski čas je čas wježela, sradowanja a spēwanja. Sdnyž israelski lud s wješkóym Hosiana teho Anjesa powita a s wyštanjom a palmowymi halokami jeho čzešči, kaž wjele bóle dyrbja nasche wutrobny so wježelicz a jeho powitacz. Tam jenož israelskemu ludaj to słowo płaczi: „hlej, twój kral pschindze t tebi“, prawy a pomoznik, nětko pať to kóždej jenotliwej dušci płaczi, kotraž ma žadanje po nim. Ne kóždemu wot noš chze wón pschincz a jako tón prawy nam swoju prawdoscz sdželicz a jako tón pomoznik nam pomhacz we wschej duchownej a čželnej nusi. — To wješkóy adventski čas pschipowjeda; pschetož advent reka pschihad, a so tón Anjes nam dženska hšcheže swój pschihad swječiciz dawta, s tym wón wobkrucza, so chze tež w nowym zyrkwinym lécze t nam pschincz te wschej pscheczelniwosczu a s darami swojeje hnady, kotruž je nam pschinješt. — Tehodla su nasche wutrobny polne wježela a sradowanja. Tež my wołamy, kaž Zacharias w naschim tekščez: Šhwaleny budž tón Anjes! My jeho šhwalimy,

1. kiž je naš doma pytał,
2. kiž je nam postajil roh teho sboža,
3. kiž nasche nohi wjedze na šchěžku teho mēra.

I.

„Šhwaleny budž tón Anjes, tón Bóh israelski, pschetož wón je domaphta a wumohl swój lud“, kaž Zacharias swój šhwalobny šhērusch sapocznje, a na kónzu nascheho teksta šhwalil „tu wutrobnu šmilnoscz nascheho Boha, s kotrež t nam je pohladalo to šhadjenje s wyškofscze, so by swēcizito tym, kiž pó čmje a

to scženu teje šmjercze šedža.“ — To šhadjenje s wyškofscze — kajke potajne słowo! Šhto chze Zacharias s tutym słowom prajiciz? Tuto słowo naš na šlubjenje stareho šafonja dopomni, kaž: Šwěšda budže s Žakuba šenicz, — abo: tón lud, kiž pó čmje šhodži, widži wulke šwětto, a na tych, kiž bydla w čžemnym kraju, šwēczi so jašnje, abo: wam, kiž so šwojeho mjena bojicze, budže šlónzo teje prawdoscz šhadžecz a sbožo pod jeho šhidkami. — To šhadjenje s wyškofscze je Jezuš Šhrystuš šam, tón Šbóžnik teho šwěta. Bóh je swój lud doma pytał, jako jemu šwojeho lubeho šenicžeho narodženeho šhna póšla. We Bethlehemje, w čžichej šwjatej nozy je so to štało. Šodowitny šwjedžen naš na čas dopomni, jako je Bóh swój lud doma pytał. A tak je šchescžijanow wschitkich časow doma pytał, tež naš. Adventski čas je nětko, wón wschindze šašo. Šlej, twój kral pschindze t tebi! Ja steju psched durjemi a šlapam, wón praji. To šhadjenje s wyškofscze chze naš doma pytač, wschitkich čžłowjekow, kiž pod brēmjenjom šwojich hrěchow šdychuja, a chze nam troscht a šwětłoscz a sbožo pschinjescz. Š wyškofscze, s njebež štupi do nascheje šrijedžiny, swój lud doma pyta, lud šchescžijanow, kotřiz buchu psches šwjatu šchczenizni jeho džēczi; tych šprózných a wobczěžených doma pyta. A šhto nještucha t tutym? Njeje žiwjenje kóždeho čžłowjeka polne wschelafich wobczěžnosczow? Šelko nusow a žalosczow ma tať někotry čžerpicz a njescz, přiedy hacž móže šwoje džeko šlónčiciz a swoju špróznu šlowu t nóżnemu wotpočžinkej položiciz! A tež čzi, kotrymž šwět jako sbožownym šawidži, šelko šdychowancžkow a šylšow žiwjenje šebi tež wot nich žada! Šle, ty wudowa, kotraž by šrudna šmjercze šwojeho mandželskeho dla, wy šarschi, kiž pschi rowje lubeho džěšća płacaje, ty šhorj, kiž óžtžžš

chorožju ležišč, ty stary, kiž bo gmjercze bojšch, budžče khróbli! A wam wschittim, wschittim chze to sšhadjenje s wyškofcze, tón kmilny Ebóžnik, pohladacz; wy wschitzu móžecze bo sažo wje- helicz, jeli so jenož chzeče, jeli so jeho horjewšacz chzeče. O klyščcze tola, adventski czaš je nětko; hlej, twój kral pschindže t tebi! Bóh je swój lud domapytal a nětko swój lud sažo doma- pyta. To sšhadjenje s wyškofcze t nam pohlada, so by swěczišo tym, kiž po czmje a w seženu teje gmjercze bedža. We swojim klowje a sakramencze chze tež t tebi pschindž, so by cze czisteho, kylneho, swobodneho, stroweho a sbóžneho czinił. Haj, khwale- leny budž tón Snjes!

II.

„Khwaleny budž tón Snjes, pschetož wón je nam postajit roh teho sboža w domje swojeho klužobnika Davita.“ — Roh teho sboža — to je tež potajne klowo. Sšto je s tym mēnjene? Namakamy tuto klowo husto w starym satonju; tež David we 18. psalmje spěwa: Wutrobnje lubuju ja tebe, Snježe, moja kyl- noscz, Snježe, moja skala, mój hród, mój wumožnik, mój Bóh, moje wyškofe město, na kotrehož ja bo spusčezam, mój schtit a roh mojeho sboža a moje hrodžišcžo. — W rohu leži kylnoscz byta, a tehodla je roh snamjo schtita a dobyczerske mozy. — Tehodla bēchu tež na woltarju w templu w Jerusaleme 4 rohi jako snamjenja bójske mozy a žohnowanja, na kotrymž czi pobožni psches krešo wujednanja džěl bjerjechu. Najajšnischo tu njeturjeknivoje krašnu wažnoscz rohow woltarja jako snamjenjo sboža s teho pōsnajemy, so škōstnik abo mordat, kiž rohi woltarja sapschija, nětko pod schtitom Boha steji; wón bē człowješkemu kudej czeknył a žadny kudinik njejmē jeho wjazh pschesczēhacz. Krajka dobrota bē tajke mēstno czēkanja sa njeho! — Ale khwale- leny budž tón Snjes! Je džē tež nam postajit roh teho sboža. Sdže je woltar nascheho wujednanja, město nascheho wujednanja a czēkanja? To je Golgatha, to je swjaty a drohi kschiz, na kotrymž je Boži ksyn sa naž czērpil a wumrjel, so bychmy my woadacze hrēchow a wēczne žiwjenje dostali. Njeje w žanym druhim ta sbóžnoscz, tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date tym człowjekam, w kotrymž ras mohli sbóžni bycz; ale psches jeho rany kmj my sahojeni. Kschiz khrystukowy je roh nascheho sboža. Sštož tam czekny, tón je wumoženy wot wschit- lich njepsczechelow swojeje dusche. To je to jene, sštož nam nusne je. Ebóžny tón, kiž je tuto město czēkanja namakal. — Zacharias t swojemu ksynej praji: „a ty džēczatko budžsch profeta Boha wjeršchneho mjenowanu, pschetož ty prjedy pōndžsch psched Snjesom, so by jeho pucze pschihotowal a pōsnacze teho sboža dał jeho ludej we woadawanju jich hrēchow.“ — Pōsnacze je sapoczatk praweho kschesczjanskeho žiwjenja, pōsnacze kēbje kamého, pōsnacze swojich hrēchow a škōsczow a pōsnacze hnady Božeje a teho sboža. Jan, to kschēženik, bē pōkšany, so by prjedy schot psched Snjesom, so by jeho pucze pschihotowal. Wón je přēdowal: czinčze pokutu! a je pokasal na jehnjo Bože, kotrež teho swěta hrēchi nješe, na roh teho sboža. — Adventski czaš je czaš wješkela, sadowanja a spěwanja. „Wješel bo jara, ty Zionka džowka, a wyskaj, Jerusalemska džowka!“ Ale adventski je tež pokutny czaš. Šlōš Jana kschēženika, kotryž temu Snje- sej pucž pschihotuje, tež w tutych dnjach sažo kšinczi, so by pōsna- cze hrēcha a sboža dał swojemu ludej. Krajki wulotny dar! Lubu kschesczjano, ty ksyn wēscze we swojim žiwjenju tak nēkotry rjany dar wot lubnych rukow dostal; ale temu, kiž je tebi t pōsna- cžu sboža pomhał a tebi pucž t Jesuzej pokasal, kaž Jan tón kschēženik, temu budž wēcznje džakowny! Dži a wopokaž jemu swoju džakownoscz a luboscz, wón je to kēbi saškuzil. — Sštož je tajke pōsnacze sboža namakal, teho budže kōždy adventski džēn napominacz, khwalobny kšerlusch wo sšhadjenju s wyškofcze

spěwacz, kotrež je nam postajit roh teho sboža. Haj, khwale- leny budž tón Snjes.

III.

„Kiž wjedže nasche nohi na schcēžku teho mēra“, rēla na kōnzu nascheho teksta. Mēr je kōnz wschēje nusy, pod kotrež człowjeska wutroba sdyhuje a czēpwi, dōniž njeje sšhadjenje s wy- škofcze pōsnaka. Mēr je wēstoscz woadacza hrēchow a sboža. Mēr je nowe žiwjenje Božeho džēscza, kotrež, kaž Zacharias spěwa, „jenož temu Snjesej kluži bjes bojoscz swoje žiwe dny w swja- tosczi a prawdoscz, kotraž jemu spodobna je“, abo kaž dr. Mar- cžin Suther wuczi: „so bych kam jeho a w jeho kralestwoje pod nim žiwy był a jemu klužil we wēcznej prawdoscz, njetwinoscz a sbóžnoscz.“ Je nasche žiwjenje, kšodjenje a sadžerjenje hižom tajki pucž mēra? O njechamy my nětko w adventskim czašu nowe žiwjenje sapoczcz? — Pucž mēra naž t sbóžnemu kōnzej wjedže. Poškledni njepsczechel je gmjercz. Ale w khrystuku budžemy sbóžnje wumrjecz. Krašnischo njeje nihdže sbóžne wumrjecze kschesczjano pišane hacž w kšerluschu stareho Simeo- na: „Nēt pschczizsch swojeho wotrocžka, Snježe, s mērom; pschetož mojej woczki stej twojeho Ebóžnika widžakoj.“ — T, so by tón Snjes, hdnž nascha pošlednja hodžina pschindže, nasche nohi na schcēžku mēra wjedł, so bychmy, hdnž tón Snjes t wul- temu pošlednjemu adventej pschindže, njebjeste kralestwo her- bowali. Samjeñ.

Na přenju njedželu hodowneho rōczneho cžaba.

(24. psalm, 7. schtucžka.)

Wotewčze wrota schēroko a czinčze durje na swěcze wyškofel.
Bo swojim kłōžu czo. 111.

Wotewčze nětko wrota wschē!

Wschaf pschindže Snjes wschē' krašnoscz,

Kral nade wschēmi kralemi,

A Ebóžnik nade swětami,

Kiž sbóžnoscz kōbu pschiješe;

Sa to jom' wješk'le spěwajcze:

Khwaleny budž mój Bóh,

Mój stwor'czel, s radu doscz!

Wón sprawnny je, nam s pomharjom,

A kshoda je s wosom jom',

Se swjatoscžu bo kōnuje,

Se kmilnosczu wón kraluje,

Wschu naschu nusy stajesche,

Sa to jom' wješk'li spěwajcze:

Khwaleny budž mój Bóh,

Mój Ebóžnik, mōžny wschoh'!

Kraj sbožowny, wješk' sbožowna,

Kiž pschi kēbi tob' krala ma!

Tež wutroby wschē sbožowne,

Sdnž tutón kral t nam pschicžehnje!

Wón prawe kšōnzo wješk'la je,

S nim luta radošč sšhadžuje.

Khwaleny budž mój Bóh,

Mój troschtač, bjes kōnza!

Wotewčze nětko wrota wschē,

Wutrobu t templu pschiprawcze;

Šakōžki bohajoscz

Nēt s nutrym wješk'lom natpšicze;

Tak pschindže kral tež wēscze t wam,

Haj sbóžne žiwjenje wscho kam',

Khwaleny budž mój Bóh,

Mój Wōtcž wot wēcznoscz!

schulerjow a to w Drježdžanach. Dženka maja to hižo 22 městow tajke sjednoczenstwa, tež Budyschin, a to s jich 50 jenotliwym sjednoczenstwami. A tomu pschidžela so hišćeje w 12 sakskich městach 12 biblijskich sjednoczenstwow mjes seminaristami, sčtož nochzemny pojabncz, tu wusběhnyč. — Woni mjenja, so torhaja a portorhaja to kralestwo teho Knjesa, ale hlej, wono byla twarjene dale a bóle! — Gratu pschimacž pať maju so tež bóle hišćeje, haj wjele bóle hišćeje nasche wječne wošady, nasche ratařske wošady. Nam na wšach hroža nětkole wschelafe strachi, wošebje tón, so wolitwjeny, abo, sčtož je to šamfne, so nam bywa bóle a bóle nasche křesćijanstwo swonkowy cžinť. Pšicžina teho je wošebje to, so so wješnjanam ratařskich wošadow nětkole w cžahu hospodarškeje nudy a drohoty hišćeje „derje“ dže. Staroscž wo wschědny khlěb, wo butru a bėrny tu njeje, s najmjenšča s wulkeho džela tu njeje, tu njeje w tny wumėrach a w tny hórkosčach kaž druhdže, kaž w městach a dželaczerškich wšach, kaž we worštach wschelařich sastojnikow, wošebje tny duchownych dželaczerjow. A hdyž dže tajny su, wo kotryniž so prajicž hodži, so nješku ani wo wójnje ani wo nětcžich nudy šonili, su na wšach. A hacž tuto njenashonjenje cžłowjeka prjedy džakownosčzi s Bohu a tak s dobrocžinjenju a s pomoznym skutkam domjedže abo prjedy s wěstej spořojnosčzi se šobu šamym a tak s wěstej šamoprawdosčzi a liwkosčzi, to njech kóždy šprawny šam rošřudži. W tutym wschěm wulke strachi, niz sa Knjesowu zyrkej ale sa nasche wošady, sa naschich wošadnych. A s tomu druhe, kaž te, kotrež wuhadžeja s teho, so maja abo tola dostawaja wjele pjenes a s wjele pjenesami je pschewo hišćeje s wjetšča hromadže so namakalo to požadanje po hišćeje wjazy! — Tu su, s jentym šłowom, sa nasche ratařske wošady wulke strachi a tu su sa pobožnosč a wėru a šwėru naschich ratařskich wošadow najrjenšče a najlepšče škladnosčze, wobšacž a so wopokasacž jako te, wo kotrychž pšaczi, so su, dofelž najbližichi s Božej semi, tež najbližichi s Božemu kralestwu. Potom budža nasche ratařske wošady te, s kotryniž Knjesowa zyrkej dobudže, njech steja pschecžiwonizy, hdžež čzedža, a njech su, kažy čzedža.

Karl August Rozor.

Niz dolho hišćeje a Šerbjo pošwjecžichu 50. pošmjertniny šwojeho špėwarja Handrija Seilerja! A dženska sašo hižo podobny wopomnjenški džėn! Stoty narodniny nascheho šerbškeho hudžbnika Rozora, kotrehož najwjetšeho šerbškeho hudžbnika mjenujemy. Kaž tutej šwjedzenej tak jedyn pschi druhim, tak to štaj mužaj, kotrymajž stej wėnowanej, Seiler a Rozor. Seiler a Rozor, tutaj mužaj, a tak jeju mjeni a jeju džela a tak tež jeju šwjedzenie šlušchataj hromadu. Šhromadne bė jeju dželo sa Šerbom, sčtož tón jedyn psches šłowo wuskutkowacž čžyšče, to tón drugi psches šynť, a nanajrjenšcho to, hdžež Handrija Seilerja šłowo hromadu šallincža je šynťom Rozora!

Džėn 3. dezembra 1822 to bė, jako so we Sahorju, hórškej wjeszy njedaloko Budestez, narodži křěžnikaj a cžėpli Pėtrej Rozorej a jeho mandželškej Eleonorje rodzenej Fröhnelez šynť, jenicžki šynť, nasch hudžbnik Karl August Rozor. Bė rodženy hudžbnik. S wješnyni hólzami hrajo porucži wón hólzami, so bychu, w nalėcžu s wjerboweje šłory pschecžalki dželajo, tute we wschelařej dolhosčzi wuhotowali, a to tehobla, dofelž tak wschelaře šynťi, hłubšče a wysche, dawachu. Tak bė možno, jednory konzert wuwjesčž.

S tuteho wješneho koncertneho mištra bu nasch wulki hudžbnik. Jeho mjeno wostanje njelapomnite. Jeho stote narodniny tuž nješmėdža bjes pošwjecženja wostacž mjes ludom,

lotryš je wón wo wulke hudžbne šutki wobohacžil. A tutón šwojedėn wotmėje so wo jeho domijnje, so šapocžinajo wo Sahorju, so šfocžejjo wo Budestezach. Drobnišči program su Šerbške Notwiny hižo dženska tydženja podale. W Sahorju šuttuje pschipołdnju w 12 hodž. ludowy šerbški orchester. W Budestezach šapocžina so šwjatocžnosč w ¼4 hodž., a to wo zyrkwi, rėcži tam knjes šarať Domasčka, s tomu šhromadne a šolospėwy. A tomu pschisamknje so dalscha šwjatocžnosč w „Jugendheim“ w 4 hodž. Zeje program su šwjedženška rėcž, šhory, šola, duetty, šwz-tetty a druhe. Mjes druhim wustupi mėsčany šhor Šufecžanškeho towarštw „Radosčž“ pod nawjedowanjom knjesa wu-čzerja Šekka. Wuhotowanje šwjedženja štawa so psches hudžbny wotryad nascheje „Macžizy Šerbškeje“. Tuž njech šerbški lud s džakowanjom šobu šwjecži stote narodniny nascheho Rozora!

S bliska a s daloka.

Do Budyschyna pschijėdže njedželu 2. adventa ewangeliški krajny biskop dr. Ludwig Ihmels, so by Budyschin a Łužizu wopytal. Wšpliny šebi, so šmė tež šerbška předarška konferenza jeho wošebje powitacž a pschi tym nowemu a najwšchemu mjednikaj nascheje sakškeje ewangeliškeje zyrkwi rošprawjecž wo wošebitych nudy a naležnosčach Šerbom. Mamy tola dawno hižo pschilubjenje, so šastupjeť sakškeho konsistorija do Łužizy pschidže, so by tu dale jednak wo namjetach a pschecžach lužiškich wošadow a šerbškich wošebje. Póndželu po 2. advente imėja duchowni Budyschškeho zyrkwineho wotrejša šhromadžšnu, so bychu s knjesom krajnym biskopom šhromadne jednali a wuradžowali wo nadawłach a praschenjach zyrkwi. Šdy so duchowni šerbškich wošadow s tajkej šhadžowanzy šėndu, wo tym hacž do dženska (27. 11.) nicžo njeshonichmy.

We Budestezach wuhotuje dženska, 3. dezembra Macžiza Šerbška psches šwój hudžbny wotryad pošwjeczenie stoty narodniny nascheho šłowneho hudžbnika K. A. Rozora. Šswjedėn pschewjedže so w 3 dželach: Pšcipódnju w 12 hodž. w narodnej wjeszy Sahorju psches ludowy narodny orchester; popódnju ¼4 w Božim domje w Budestezach a w 4 hodž w „Jugendheim“ w Budestezach. So bychu so jich prawje wjele Šerbom pschi tym wobdžėlili!

S Londona so psche, so tam Water Bernhard Vaughan šemrė. Jeho mjenowachu: „dobre šwėdomnjo“. Se šwojini pošutnymi přėdowanjami je wón tež sa wškoť a niški lud wulkeho Londona wjele lėt tole byl. 21 lėt je tam tutón katolški mėschnik šuttkował. We wótrych pošutnych přėdowanjach mėrjesche so wošebje na brachi a hrėchi hornich worštow. Šchwitšasche wopacžne wutubłanje džėcži, wošebje tež wošebne draščjenje a džiwušchu draštu žónškich. Luxus bu wot njeho kručze šafudženy ale pať tež wšcho druhe, sčtož je wopacžne a njeprawe w cžłowškim žiwjenju. Tak tamasche tež waschnicžto bohatty knjenjow a knježnjow, pšhycžki pėštonicž a nicžo cžinicž. — Bychmy nětkle w Němskej, w Šakškej wėšo tež, tajkeho předarja trjebali a s tomu to, so to njeby podarmo bylo!

— Wštwanje. M. w M. sa 2. advent. — M. w Šr. sa 3. advent.

Samolwity redaktor: šarať Wyracž w Mošacžizach.

Čiřcž Šmolerež knižicžicžejnje a knižarnje, šap. družstwo s wobmj. rukowanjom w Budyschinje.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Budawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez kubicziščezěni a płaczi šchtwórtlětnje 5.— hr. i hortom 6.— hr.

2. njedžela adventa.

Mat. 10, 7.

Džicze a přědujce a prajcze: „To njebieske kralestwo je ƙo pschiblizato“.

Něhdy běšče, tał duchowny w pschirunanju powjeda, město we wysokej ležaje. Wono ƙo w krasnosći blyščezěšče, a lute šbožo w nim knježesche: strowosć, derjehicze a měr. Šdyž pał wobydlerjo tuteho wysokeho města won pohladachu: Šlej, hluboko delkach běšče druhe widžecz: jeho murje spadane, šo móžesche džiwina won a nuts, jeho wobydlerjo šhudži, hubjeńi, šhori ludžo. Tež ƙebi ł temu šchitowdu činjachu, šamo by jedyn drugeho škónzowal. Tuž běšče šhnej krala horneho města jich žel, a won naněj rjekny: „Ša čhu tam dele tym hubjenym pomhač hieč“. Kral wotmołwi: „Mój šynu, tał husto šyn hiežo jich wokal, šo bychu do hornjeho města pschischli, a woni nohzychu“. „Tuž čhu tola ja hiščeze špytacž“, šyn šnapscheczšwi, „a jim powjedacž, tał luboščšwty ty šy, a tał šo dyrbja tu horkach jara derje mēčž“. „Woni njebudža na tebje pošluchacž“, nan dale rēčezesche, „ale budže jich najwjazy tebje ša šharja mēčž a cze bicž a škónzowacž“. „Daj mi tola cžahnyčž“, šnapscheczšwi šyn, „něłotši budža šo tola wumóz dacž“. Tuž kral dowoli a šyna š wokoščenjom do delnjeho města puščeži. Š tajtim šacziščezom šlyšch, adventišta wohađa, šlowo: „Njebieske kralestwo je ƙo pschiblizato“. Wěr: Š njebieš, š krasnosćez tebi šbožo, dobrota a radosć pschihadža, kiž něšchto nowe nješe, šo wbohu, šhudu semju a jejnych wobydlerjow wobšbožuje. Tajti wulki rošdžel, tajti tamne horne a delne město pošafuje, tajti tež mjes Božim a štaženym šwětom wobšteji. Pomoz w šjewjenju Božeje hnady a lubošče w jeho

šynu Šhryštugu leži. Šchto nohzył rady wo tym šlyšchecž a šhonicž? Ty, nutrny čžitarjo, woptaj a wohladaj, tał dobročžšwty tón Šnjes je, a tał ma šo tebi pola njeho derje hieč.

Šswjaty Pětr ras pišče: Šcže-li woptali, tał dobročžšwty tón Šnjes je? Wón wjedžesche, šo ma ša počezejow a počezowarjow we wěrje a žiwjenju mjes šwójimi ššchecžšjanami. Wy přenicžy teho Šnjesa pschistupče a hladajcze! Šawěšče, nusa je jich wjele šajata: Nicžo hacž rēčzenje wo nusy ludowej! Štoro-mamy napohlad, tajtiž šu našči wojazy we wójnje w njepšcheczšškich štronach mēli, hdžezž šo wojowasche: šhōdni, ššyšni, šadwēlowazy — jenož šo by jim to ł lepšchemu šlužiko a woni špōšnali: Šnjesowa ruka leži nad nami cžežka. Mōžno, šo hiščeze dlēhe cžežki cžaf traje a šamo pschiblywa. Ale psches domachšpitanja šo lud ł Bohu dopyta. Wjedžmy, šo Boža dobra hnadna wola hiščeze pschezo w Šesuku nad wšchēmi rukuje. Šajke něšchto krasne, hdžž šo potom w dušchach hibacž počžina, hdžž ruku na šlowu škožo cžłowjeł rjeknje: Dha je tola hiščeze kralestwo Bože! Dha tola našch pučž horje wjedže, hdžž šmy šami w šwójim šbudže dale čžyli. Dha tola šo datwa najlepje žšwty bheč w domērjenju na Božu pomoz a šmilnosć! Šój ł nam, šbože njewuprajomne! Ššchincž, Šnježe!

Ššmy my njes tymi, šotrymž ššincža jačo adventište šwonty te šš šynti wot Božeje šwójatnižy: prawoščž, mēr a radosć we šwójatym duchu? Ša je kralestwo Bože. Šotom šmy woptali, tał derje w hornym mēšče je! Šotom poštracžujemy. Šrawty bheč a šo ša Božeho ššyna a Božu džowku wobšhadowacž — to rēka wulki a krasny bheč! Wutroba je w njebiešch. Šdyž tež ženje poš cžele tudy kaž w njebiešch njebudžemy — wutrobje je tola tač: tał špěwa, šhwalí a šo modlí — a hdžezž šu tajke

kyty, tam je tež njebjeste kralestwo s wobhydlenjom. Snajesich Boži měr, czisčinu snutschach w šebi a czisčinu wokolo šebje? Esy šam džěcžo měra? potom šy s měščežanom Božeho kralestwa! Niž w myšli, jako bychu měščeženjo, wješnjenje, džělczerjo někajki rosdžěl byli. Džělcacz, nišu pomhacž nožycž, dary ša tradacych podawacž — to runje Bože staczanstwo šjewi. Tute lěto runje móžesich a dyrbišich, tiž chzesich wopravdžity kšesecžijan bycz, dobrotu czinicž a wulke Bože džěcžo dawacž ša tych wjele, ša kotrychž nětkole naležnje próštwy czinja, šběraja a wschelake dary, wošebje do městow, woža. Tu pokasujesich kšesecžijanski wutrobu a šjewišich plody wěry w nowym žiwjenju. Jene s druheho wulhadža, kaž š prawdosće a měra radosć w šwjatym duchu.

Hdyž je šo wěrjazy kšesecžijan šašo adventského wodyncha nadržěbaš, potom jemu je, kaž chyzł wschitkich šbožownych mječ. Jeho myšle a modlitwy kaž kšidlo ranšich serjow šwět wopšchinu, a wón chyzł hacž na najdalshe morjo teho šnjesa pšchinjesč pomhacž, kotryž je možny na Zionje. Ale runje tehdy jeho nosy na pucžu sadžěwki pytnjetej a jemu šo šjewi: Šiwět leži w šlym! Njech pak tež je šynon teho njebjesteho krala nje-wustanje žadacž: Jeno šo bychu někotři wumoženi byli! Bóh požohnuj a šezin naš šprawnych, ša šwoje šwječene graty. Šo možnosći wjele we wschěch wošadach! „Prědujće“ — džěsche tón šnjes šesuf tym dwanacžom, kotrychž do wšow a městacžkow šwjateho kraja něhdy póšla. Wmyšlmy šebi tež, šo šmy jeho póšli, a prajmy šebi: Wmy šmy na pucžu —. Tuž šo žanemu njewjedru sadžěwacž njedajmy, žanym molazym myšlam a šhablazym šacžucžam. Wutroba je pšcheměnjata še šacžucžemi, ale šo wobtwjerdži pšches hnadu. Doseč pšhecžiwnosćow Božim drohowarjam še štweny šlych nastawa: Woni pak Bože kralestwo we myšli, we wusnacžu a bėdženju šdžeržecž pomhaja. Božu zyrtej šakituja, tiž je a wostanje tež w nowym zyrkwynym lěcže Bože kralestwo w šewškim wobhydlenju. Ach, pšchijedž naš junu tón šnjes do šwojeho hornjeho města a kralestwa. Nětko pak ša- noschujemy:

Wotewřeže nětko wrota wschě,
Wšchał pšchidže šnjes wschěj' kražnosće,
Kral nade wschěmi kralemi
A Šbožnik nade šwětami. Šamjen.

Advent.

II.

„Dyrbju šebi pšchězo na wčžerawšche přědowanje našeho šnjesa šararja myšlicž! Advent, wón rjekny, to rěka pšchihad. Našch Šbožnik pšchihadža. Wón džerži advent. Ale šcho pomha to, hdyž jenož wón a niž tež hiščeže něchtón drugi, niž tež my!“ tak šahrodnikowa, pšchi wofnje šedžo šchijo mužej prajesche, tiž ša blidom šedžesche a do „Šserbskich Rowin“ hladasche, kotrež mječesche š „Pomhaj Bóh“ a š „Mižionškim požolom“ pšched šobu ležo.

„Šaj, šcho pomha to!“ muž š jeje šlowami rěcz dokónči. „To šo š nikim njesetka, hdyž nichtón jemu napschecžiwto nje-pšchidže, hdyž nichtón š njemu advent njedžerži! Šaj, taš šnjes šarar prajesche a ja jemu to žyle šrošymich, Šaňža, dokelž. nó haj, dokelž wěm, šcho to rěka, hieč, napschecžiwto hieč a njesetkacž, njesetkacž teho, kotrehož dla džěsch!“

„Nano!“ rjekny Šahrodnikowa šastawšchi šchicž, „ja czuju a wěm, šcho džěnka a tež wčžera hižo žly džěn š tobu šobu kšodži, ta starosć wo Šurja, našcha cžezka, wulka starosć wo našeho Šurja!“

„Šaj, macže, kaš mohło to hinaš bycz, hdyž je advent a hody šu blisko! Šdy by Bóh šnjes mi chyzł š najmješcha tón jedny

hodowny dar wobradžicž, šo šhonju, hacž je Šurij hiščeže žiwj abo hacž je morny!“

„Nano! Moja macžerna wutroba mi praji, šo je Šurij hiščeže žiwj! To šym tebi pšchězo šašo prajika w tych dołhich 8 lětach. Šaj, džěwjate je škoro pošne, šo Šurij šarschiski dom wopušcžiči!“

„Wěm, wěm macže! Nadžijomnje tež tu trjěchi, šo macžerna dušcha tež š dalenym džěcžom šo šjednocžena czuje! Chžu cži wšchał rad wěricž, šo je žiwj. Šcho bych tež radšcho chyzł! Ale ta njewěstosć, ta njewěstosć!“

„Šaj, luby mužo, druheje wěstosće tež ja nimam hacž mojeje macžerneje wutrobny šacžucže. A hdyž nje wšcho njemoli, hdyž taš pošlucham na mojeje dušche hlóš, je tutón džěn a wěščišchi!“

„Taš podobnje šy mi ty to tež na twojim narodnym dnju prajika. Ale macže, šcho by šebi macžerna wutroba š narodninam tež šěpscheho a lubšcheho pšchala hacž šyna, šhubjeneho a šašo namakaneho šyna!“

„Runje kaž ty, luby mužo, šebi š hodam ničžo šěpscheho a rješšcheho nješchějesch! Šody bėchu tebi pšchězo tón najrješšchi a najlubšchi šwjedžen tehdy, hdyž bė Šurij hiščeže domach! Ale“, Šahrodnikowa štany a pšchistupi š mužej, „ale tehdy, 17. haprleje, bė to něšcho wošebite. Taš hiščeže ženje nješacžuch, šo je naju šyn hiščeže žiwj! To njebė jenož moje pšchěcže, to bė dušchine nashonjenje!“

„Ššnadž je cži Bóh šnjes šam š tym š narodninam wošebity dar daricž chyzł, luba Šaňža! Šcho bych ša to daš, bych-li tež twojeje wěstosće měl a twojeje nadžije, šo šašo pšchidže!“

„Luby Šandrijo, jeli šo nje wšcho njemoli, šchož tu snutschach šacžuwam, dha praju: Šurij pšchidže! a pšchistaju: Bóh luby šnjes chyzł namaj to mile špožčicž!“

Šandželški majšasche š waha ruku, kotruž bė pódla njeho na blido položila. Bė snutschnje pšche hnuty, šo by šcho prajicž mohł.

„Šaj, Šandrijo!“ rjekny Šaňža, na „Pomhaj Bóh“ pokasujo, „hlaj tu „Pomhaj Bóh“! To našche a našchich pobožnych šarschich pobožne šrowjenje. Moja dušcha pšchimoła jo taš husto a tež nětkole šašo šynej, kotryž je něhđže wofkach w šwěcže a wono mi je, jako bych šama šcho pomoz měka. Bóh luby šnjes pomhaj jemu a pomhaj namaj!“ —

Durje šo wocziniču a šlužobna džowka šastupiwšchi rjekny Šahrodnikowej, šo je huno pšchihotowane a šo móže wěcz.

„Du, Šana!“ wotmoltwi bur. „Ššypam šam horje, Jan njech nožy, ty wječžišch. Mašy njech nětk džě do nišyna a Šarja ma džělo na dworje!“

Džowka woteidže. Šahrodnik štanymšchi šdychny: „Šo by mi štaremu tola mlody hospodar wotewšacž mohł kublo a starosć wo nje! Dołhož pak hacž hospodarju, Bože žito cžiščicž a šypacž, to chžu šam czinicž!“

„Njech cži tola Jan kuš pomha, mužo!“ praji Šahrodnikowa. „Telko na dobo je pšche wjele ša tebe!“

„Ach macže! Bóh je rjane žito daš, tuž chžu je tež šam cžiščicž a ša Boži šhlěb pšchihotowacž!“

Š tym woteidže.

Burowka šedžesche hižo šašo ša blidom a šchijesche. Ale bė drje to bóle ta na džělo šwucžena ruka, kotraž tam kšchlu šchijesche hacž burowka šama. Š najmješcha jeje myšle bėchu duzy po pucžu a pytachu něhđže w šwěcže šyna. Njebė ničžo šworak, šo by dyrbjak dom a domišnu wopušcžicž. Ně, ale bė šebi dohlowny štajil, šo chže šwět wohladacž a tam cžesč a kublo do-bycz. A nanowa hlowa a macžerna wutroba, wobej bėšchtej pšchěšlabej bylej! —

Ma huno pschichedschi rjetny džowka f wotrocžkej: „Maschemu Sandrijej ko dženska sažo styska!“

„Saj, ale Sana,“ wotmolwi Jan, „dha njedyrbjesche psched 9 lětami swojemu Jurjej wolu wostajicz a jemu czahnycz dacž, hdžež jenož chyzsche!“

„Chyzla jenož wjedžecz, po kim Jurij to je! Po Sandriju niz a po Sanži niz! Sacž tež to ko wopradowže wróczi, kaž to Sanža pschezo sažo praji, ta lohka witka?“

„Jeli jeho wulka wójna sežrała njeje kaž milliony, pschińdže drje sažo. To my wschitzu tola tež naschim pschejemy!“

„Ale wěšo Jano! Sa čo dha tu tola hižo 10 haj 12 lět fluzimy! Tola nětt bypaj pschez!“

„Schto tež chzesch, wěsch tola, so je to Sandrijowe džeko! A wón tu tež hižo je!“ — (Bofracžowanje.)

Spěschny czah.

Koždy džen, hdyž do swojeje pižarnje thodžu, powjedasche jedyn pschekupž, dyrbyju psches dolhi móst, kotryž je nad mnoholičnym sestawom schenateho kolijščeža natwarjenu. Wschě hodžiny železniske czahi pod mostom won a nuts jědža. Sdyž a hdyž ko trjechi, so spěschny czah won puchože, du-li runje nimo. Ja potom stejo wostawam a ja bělej parnej mróczelu hladani, doniž ko s czahom sa malo wofomikow s woczow njeshubi. Wón-dano stejesche jena fnjeni s malej holecžku na moseže porno mi, jako runje spěschny czah nimo schumjesche. „Tón pať spěschnje jědže“, ta mała nimale strachocžiwje rjetny. Potom, jako bě wón s woczow, wona swojej wulkej módrej wóczžy f macžeri posběže a ko ju woprascha: „Jědže wón do njebjež, manicžka?“

Njeruna ko nasche žiwjenje, tať nimo měry rucže prijecz thwataze, tajfemu spěschnemu czahej? Njedyrbjeli husto posastawacz we wschědnym holku žiwjenja, we njeměrnym honjenju sa czahnyimi kublami, kotrež je wschěch człowjelow a mnohich jenicžžy sapshijako, so bychmy ko prasheli: Jědže spěschny czah nascheho žiwjenja, kotrehož wotthkujenu fonz móže ko kóždy wofomik dozpicž, do njebjež? Abó njejědže wón žnano dele město horje? S starajmy ko wo to, so wón do njebjež pschijědže, hdyž nascha poklednja hodžina bije!

Zyrkej a stat.

K 1. adventej, f sapoczatkej noweho zyrkwineho lěta, je ko krajny biskop nascheje saksteje ewangelskeje zyrkwije, dr. Schmels na wschě wofadny s wofebitym flowom postrowjenja a napominanja wobrocžil. Jeho flowa, naž wschěch jenať jimazy, njech žu tu f dalschemu nutrnemu rospominanju a wopominanju podate:

„W czežkim, struchlym czahju sa duchowneho wjednika zyrkwije powolany strowju wofadny nascheho kraja přenjeno adventa rano a proschu je wo dobroproschjenje a žobuskutlowanje.

Ja strowju pať je w mjenje teho Anjesa, kotryž dawa swojej wofadže pschi sapoczatku kóždeho noweho zyrkwineho lěta prajicz: „Slej, ja czinju wschitko nowe!“

Musa nascheho luda bu hobrsta. Jenož tať někať hiščeže wobara ko lud pschecžiwwo sahubyje. Tola pucz wrócžo f Bohu swojich wótzow njenamaka. Wjele bóle žu daloko a schěroko w naschim ludu Bohu wójnu pschitpowjedžili abó chzedža s najmjenišcha, so by se šarowneho žiwjenja wustorkany byť. Swotpada w tym, schtož je teje nabožiny, šbhwá wjele srudneho smolenja we tym, schtož žu dobr pocžinki. S tym, so mammoněj fluzža, so ko žadosčam podadža a so ko do śwětneho sawježeljenja podnurja, kash ko w naschim ludu jeho smutštna móž f dobrym pocžinkam.

Sšebicžne, jenož na to swoje džiwaze parteije a strony roštorhaju nasch lud, honja jón do sahuby. Człowjeka woczzi njewuhladatej žaneho wumtoženja wjazy.

S tuteje nusy sběhajmy woczzi f wyškosčam. Ja, prajitón Anjes, ja czinju wschitko nowe! Kaž je wón swoju zyrkej f tomu nujowak, so by nowy spoczatk czinika, tať chze žam w tutej zyrkwi a psches nju w naschim ludu wschitko nowe czinicž. Ja chzu swojeho ducha do waž dacž, so byschče sažo žiwi byli, praji tón Anjes. Wón chze to czinicž a wón to tež wěšče czini, jenož so by sa swoju swojatu wolu grat we wofadže namakak. Tehodla hlada, hdže by mužow a žónške namakak, kotřiz ko nješebicžiwje a ko nješomdžo do jeho fluzžy daja, so by jeho duch psches nich móžny byť. Trojake pyta wón w tych, kiž žu jeho grat: So bychu ko do wschěje flubokosče a hórkosče nascheho czaha podnurtiwšchi jón došesnali, so bychu nješhablajžy žwěru do njeho wěřili, kiž wjetšchi je, hacž wscho widomne, so bychu w možy tajšeje wěry wojowali žwjate wojowanje wo duschu nascheho luda a f duschu nascheho luda.

Tehodla: hdyž nam nowe lěto sašwita, njepschihodža ko nam škorženje jako je mucžni škorža a hiščeže mjenje sadwělowanje, ně, wješele mamy strowicz teho, kiž pschitkadža a mamy žwjate flubjenje šczinicž, so to jemu fluzimy. Tón Anjes je ko s nowa na pucz nastajit, žohnowacz žwój lud a hiščeže štej žiwěj Bože flowo a sakrament a s njeju žórka ko žórka wobnowjenja. Starajmy ko wo to, so bywa Bože flowo cziste a prawe mjes nami wucžene a so ko sakramentaj tať wužiwataj kaž je to wola wustajerja. Psched wschěm pať wolajmy ko s nawjetškej thutnosčju f Bohu, so naž kóždeho se swojim duchom wuhotuje žebi sa žwědfow. Tu njeje žaneho rošdžela. Předarški hamť ma drje žwój wšebity nadawť we wofadže, na wschěm pošledku žmy pať my wschitzu sa to samolwiczi, so ko naschemu kralej Jesušej pucz do luda wurumuje. My wschitzu dyrbitmy wjedžecz: Tón Anjes czaka na naž, so by naž požohnowak a naž f žohnowanju šczinik.

Tať njech je to na prosy noweho zyrkwineho lěta moja próštwá sa wschě wofadny po žylim naschim kraju a ná wschěch, kotřiz w nimi chzedža wopradowže šchesečžijenjo bycz! Dwoťmy žwjate šjednocženstwo džekanja, wojowanja a wodenja, so by nasch Bóh mjes nami móžny byť a my jeho džitny wofladali!

Anježe, Anježe, my cze njepuschčimy,

Abiba so naž požohnujesch!“

So njebychu tute flowa nascheho krajneho biskopa jenož pošlucharjow a czitarjow namakle, ně, jenož czinjerjow mjes mlodnymi a starými, mužškimi a žónškimi!

Sdyž pschibóh nješlyšchi!

Bě w Rhinskej. Šizo dolho wuhorjesche žuchota semju. Lud ko njepschewatajžy pschiboham wo desčež modlesche. Tola desčczil njepschindže. Tuž cžehnjesche próžekcion psches město; nješechu tam mužža žobu, kotryž bě po mēnjenju luda wobžhdnjenu dowuprošheč. Tola tež to bě podarmo! Tuž šhromadži ko lud dowuprošheč. Tolatež to bě podarmo! Tuž šhromadži ko lud wječzor w templu. Pschibóh, s gipka šhotowjenu, bu pschijnjeny. Do jeho czěla bu džera wudhpana, do tuteje džery žadžichu šškorpiona a šaczinichu džěru sažo. Mjes tym bubnowachu bubony a wschitzu wofachu ko pschezo sažo s nowa f pschibohej.

Schto pať to se šškorpionom? Dyrbjesche pschiboha, kotryž bě žebi wužnyť, kaťacz a tať se spanja wubudžicz. —

Wbohi lud pohanskeje cžemnosče! Pschibóh bě moriny a njemóžesche wotucžicz! — A nasch lud! Že wjaz hacž s jenyh

skorpionom budženy a tola nochze wotuczicj a t hwojemu Bohu pschincj, hacj tuton jon wola sako a sako. To je runje na wopat to kamjne! Hacj pat je mjenje frubne a mjenje struchte? —

Advent.

Stóh: Luby Jesu, my hmy tu atd.

Witaj, duscha, Jesuša, — Kotryš pschindže s njebjek dele: — Pósklany t nam wot Wótza, — So by wschitkich wumohl s hele — A nam njebjó sako dobyt, — Sdyž je sa naž w hmyerczi pobyt.

S nim ho nětk te hlybjenja, — Riž žno Sadamej šu date, — W polnej mērje dopjelnja; — So b'dže žónste hmyjo hwojate — Šlowu rostepacj tom' hadej, — Riž je cžlowstwo pschincj t padej.

Dale bóle šjawnje tu — Bóh žno Abrahamej rěczi, — So we jeho hmyjenju — Budža wschitke cžlowste džeczi — Žohnwane w polnej mēri, — Dofelž jeho šlowu wēri.

Hischeže bóle šjawnišo — Rěča wot toh' Wumóžnita — Někotři profetojo, — Sdžez mjes wjele druhim rěka, — So b'dže hubjeny a šhudy — Szpjeny wot wjele tudy.

Šapóšled' najšjawnišo — Šezen' Jan wot njecho rěczi, — Prajo, so nětk tuton jo — Šehnjo Bože na tym hwočzi, — Riž, hdyž jeho cžak tu dóndže, — Šwólnje sa naž t hmyerczi póndže.

Tuž mój duch nětk špěwa czi: — Witaj, Šhrnščeže, hmy Boži! — Šswět pať tebe njerodži, — Hacj hmy runje t jeho šboži, — Dofelž, kaž wón pschezo mēni, — Šsamžua prawdošcž šbóžnych cžini.

S kajkej horzej žadošcžu — Na mój pschichod tamne ludy — Šta lēt dolho cžakachu; — Dofelž pať ty pschindž šhudy, — Njejšu cže sa prawoh', šnali, — Šle druhoh' požadali.

Nětk tež jako cžakamy — Na mój pschichod, — ale t šudu. — S kražnoscžu nětk pschindžesch ty — S njebjek dele, so by ludu — Tež tom', kiž je s rowa štawal, — Šóždom' po joh' škutkach datwal.

Tuž dha budžmy hotowi, — Sdyž hnadž pschindže nje-nadžizy; — Budžmy šwērnni wachowni, — So naž njenamaka špizy; — Šle s tobu na šwaž džemy, — Njebjó, mój raj, šerbujemy.

Š t r M k ó Ń t.

S bliska a š daloka.

Šulkostatna pomoz sa šutki lubošcže bu psches šlowny a šocialpolitiški wubjerš wulkostatneho šejma wobsamknjena a dyrbi milliardu wucžinicj. To je runje nětkle, hdyž bu šbērka sa pomoz šnutšneho mišionštwa škóncžena, šwojšelaza powješcž, njech tež ta něhdy sa naž wschěch hobriška a njewulicžomna licžba milliarda abo 1 000 000 000 hr. to tať wulka njeje pschi wschej tej wulkej nušy a šhudobje, so by wschemu wotpomhacž mohla a nětk wscho we dobrym bylo. Ša kóždeho, kiž nětkle něšchto hischeže ma, šchtož sa šebje njetrjeba — po šchescžanski prajene — wostanje hischeže došcž t cžinjenju a t pomhanju. Šschetož ta nusa je wjetšcha hacj šebi to šchto myšli, wošebje w městach, a štrach, so tuta šyma nětk tež to pošlednje, šchtož w našchim kraju hischeže šteji, powali, je wulka, jara wulka. — So by to tola kóždy dorošymil — prjedy hacj je pschepošdže! — Pomoz wulkostatata wěšo s džakom witamy sa našche šutki lubošcže; mjes tymi šjednocženištwayi, na kotrež ho rošdželi, je šnutškwone mišionštwa na přēnim městnje mjenowane.

W Šuležach běchu šo 28. nov. staršchi džeczi, kotrež do našche šchule šhodža, w jara bohatej licžbe we wošadnej šali šschli, so bychu protestowali pschecžiwu šakasanju šawodnych a škóncžnych modlitwow a špěwanja nabožnych špěwow šwonka nabožniškich hodžinow, tehórunja pschecžiwu temu, so dyrbja džeczi nušowane bycž, tež na tych šwojatyh dnjach do šchule pschincj, kotrež njejšu wot šakšleje wyschnoscže wjazh jako šwojate dny pschipošnate. Wjele dobrych, haj šlotnych šlowow šo rěcžesche, tež wot jednorych, prostych ludži, šchtož bē wošebje šwojšelaze. Šobladachmy tež do štyška macžernych dušchow, kotrež njemóža šrošmiecž, kať chže a móže šo šchula kražneho šrēdka šnutšneho wukublanja džeczi šminycž, kaž nabožina je. Špošlednje šlowocžko we tutej wězy wschak dawno hischeže njeje rěčžane, tež pola naž niž. Šacž na dalšche bu wótry protest pschecžiwu tutym nabožinje nje-pschecželškim wukafam šakšleje wyschnoscže wobsamknjeny a na šnježerštwu do Šarlina kaž tež tym štronam wulkeho němšleho šejma pošklany, kotrež nabožinu šschitaja. Šrunje tať šrucže šo tež na to pošajowasche, so bychu šo druge šchulške gmejny abo wošadny našchim próžowanjam pschisamške, mēnimy pšede wschēm šerbške. Šjenohšknje bē wulka šhromadžina sa to, so ma šo našchej mšodžinje šchescžijanski ras šdžeržecž. Šaž šo tuteho mēnjenja wješelimy, tať štarajmy šo sa to, so by nětko po tym, šchtož je šo rěcžko, tež t škutkam došchto!

Tuž šo tola šda, so budže móžno, nowu nabožnu (šchescžijanski) wotšorhanšku protyku na l. 1923 pod božodžescžowu šchtom pošožicž. Wošprjedž tuteho mēšaza šem budža přēnje ekšemplary, kaž je tón šobustaw pschēštejicžerštwu našcheho knihoweho towarštwu, kiž šo sa dohotowanje protyki štara, šklubil, hotowa a w Ššerbškim Domje w Šudyščinje doštacž. Šako šlacžina je šo poštajila: 60 hritnow, to je po nětcžišchej hódnošcži hritny tať malo, so naž šamych kóžda protyka wjele dróžičho pschindže, hacj sa nju doštanjemy. Šam pať na tym leži, so by tajka wotšorhanška nabožna protyka, wot knihoweho towarštwu wudata, do kóždeho šerbškeho doma pschischa. Nětk budžcže pať, wschitzy luby Ššerbja, tať dobri a šupcže ju šebi kóždy sa šwój dom. Ššlacžina pschi tym ničžo prajicž njemóže. Ša jene ješko štoro telko doštanjecže, kaž sa protyku wudacže. Wošebje tež na wschitke šobustawy šerbškeho luth. knih. towarštwu šo špuschžamy. Šprjedy šu lētnje 1 hritnu pschinoscha sa našche towarštwu dawali, a nětko šo ničžo wot nich nježada, hacj so bychu sa 60 hr. tajku protyku šebi wotewšali. Šchtož pať někať šamóže, tón šmil šo tola a šapšacž něšchto wjazh sa šwoju protyku, so by nastawazh dolh s najmjenšcha kusť mjenšchi byš. Šóh luby šrnjes pať pošož šwoje hnadžpošne žohnowanje na tónle škutk, kiž ma kaž wschitke džēlo knihoweho towarštwu šlužicž t jeho cžescži a Ššerbam t wužitku.

Lutherowe šlowa.

„Šam sa to, so nima to, so je Šóh pschecžiwu nam tať nješnadm, žaneje drugeje winy, šhiba teje, so džeczi njebywajš wocžehnjene w dobrých počžinkach a w tym, šchtož je cžestne. Šschetož, šakšichž chžesch ludži mēcž, šakšich dyrbišch jich w mšodšcži wocžahnyčž!“

M. w Š. sa 3. adw.

Š. w Š. sa hodownicžku.

Šamoliwity redaktor: šarať Šhrgacž w Šošacžizach.

Ššischež Ššmolerjež knižicžišchcžeršne a knihašnje, šap. družštwu s wšbmj. rukowanjom w Šudyščinje.

Sy-li spēwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrny džěłať
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihcizšcžetńi a płaczi šchwórtłětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

3. njedžela adventa.

Lut. 3, 15—17.

Adventski čas — profeczijski čas. Wón dawo nam tamne wěšczenja wospjetowacž a džakownje wužitwacž, kotrež je Bóh sástaršku psches profetow rěčal. Se spodžiwanjom wone naš napjelnja sa poslednjeho profetu stareho fluba, muža našeho teksta, Jana křczenika, kiž je niž jenož na prosy noweho fluba stal, ale so wšchudžom połaže, hdžež ma Ješuž nutscžahnyčž a křežicž.

Wamny džentža hišcže profetow? Abó hdž něhdý Mósfaž to horze žadanje wupraji: o, so by wšchitkón křiesowy lud wěšcžil (4. Mós. 11, 29), — je so tuto žadanje kwjatkí psches wulecže kwjateho ducha na wšchitko cžělo tak dopjelniko, so křescžanstwo s lutyh profeczijskch stawow wobsteji a tehodla žantch wošebitnyh profetow wjazh nima? Ale to bě tola a je hišcže křescžanska gmejna, kotruž Pawol napomina: požadajcže wutrobnje duchowny ch darow, najwjazy pať, so byšcže wěšcžili. Profeczijski dar je potajkim mjes wšchelakimi darami kwjateho Ducha wošebity, kiž so pschezo hišcže wudžěluje: mjenje na to šloženy, potajnistwa pschichoda nam wotkřecž — to bě tež we Šraelu jenož mjěšchi džěl profeczijskch nadawkow, — wjele bóle na to, džitwy a potajnistwa, šudny a dohycža Božeho kralestwa we nowy ch pohladach pósnačž, šrošmjenje sa potrebnosče našeho cžaka šbudžowacž a na wošlabnjenu a šlemjenu wolu pošlucharjow křutnje a móžnje škutkowacž. Šak? warnowanje: hladajcže so falschny ch profetow! Dyrbjalo hacž do kónza dnjow šlyšcžecž byčž, prawí profetojo pať dyrbjeli do cžaka wotemřecž?

Bóh to njedaj! Wustupjenje Jana křczenika ma tež w tym šwoju wostawazu, trajazu wažnosčž, so psches šnamjenja a wošebitnosče praweho profeczijskch šfalschne profeczijskch pomha wotkřecž. Hdžež so advent škwjeczi, hdžež so na hody pschihotuja, tež pschezo Jan tón křczenik škwój profeczijski hłób šlyšcžecž dawo. Ščto chze tón nam prajicž? „Psches šwoju křcženizy s wodu š pokucže chzu waš domjesčž š Mešiahowej křcženizy se kwjatym Duchom, so byšcže wucžekli jeho křcženizy s wohenjom šudženja.“

1. Niž na hažach Šerusalem, niž w šynagogach pišmatowcžentny ch, niž pschi lubošny ch brjohach galilejskeho morja našeho profetu nadežděmy, ale w pušcžinje. Ščto chze Jan s tym prajicž? Tuta pušcžina je wobras tvojaje wutrobny, šraelški ludo! Šedžbujmy jenož na mjena tych mužow, kiž běchu tehdy křežerjo a wjedny ch w kraju: Šiberiuj, tón tger a žadlawž na křežorškim trónje w Romje, šhabłaza šcžina Šilatuš jeho bohóť w Židowškej, Šerodach, mandžěštwokamať we purpurškej drascže s kralom w Galilejskej, Šannaš a Šajfaš, torhazaj wjelkaj we wšchšchiměšchniškej drascže, paštrjej šadka, — ščto njemidži tu wobras šwěta, kiž w hnicžu a škaženju leži, prawo a póžewnosčž podteptuje, wšchu bójšku wěrnosčž šapřewa a špowrócža! A tola dže psches tutón křazaj šwět něščto kaž hłób a lacžnosčž, praščenje sa šwětkom a trošchtom, šhubole hibanje wutrobny a šwědomjom. To pschšpadnje wot deleka njepšchidže, ale wot horjeka s Božej ruki. „Wšchitkch pošanow chzu ja hnučž; tehdy pschšidže wšchěch pošanow trošcht“, wěšcži profeta Šaggai 2, 8. A tež w Šraelu bě, wošebje we wutrobach šawutlazeho a podkřcženeho luda, tajke žedženje po wumóženju.

Tehodla to wulke spodzimanje a roshorjenje, jako Jan sapoczo przedowacz. Raz w rezy napjata woda, hdyz sawjera so puszczi, so s mozu wulima, tak lud so nadzijejo, so jeho woczalowanie so netlo dopjelni, so s hromadami t Janej do puszciny na pucz nastaji. A Jan ton nadawel wulonja, kotryz je jenu hjo na dnju jeho wobresanja jeho nan Zachariaz pschpowjedal: ty prjedy poudjesch psched Snjesom, so by jeho pucze pschihotowal a posnacze sboza dal jeho ludej we wodawanju jich hrechow. Tehodla won prjedy: czincze pokutu, pschetoz njebjeske kralestwo je so pschiblizilo. Dizo stary satoz je sako a pschezo sako wo tym reczal, so Boh, prjedy hacz jeho kralestwo pschindze, swoj lud wot jeho hrechow wuczisczi, pschetoz jenoz wot hrechow wurjedzeny lud moze jeho sboze dostacz. Tuž dyrbi Jan, kiz prjedy dze psched Snjesom, so by jemu pucz pschihotowal, lud t posnaczu hrecha dowjescz a w nim zadanje po wuczisczenju sbudzicz; pschetoz woadacze hrechow, kotrez chyzsche Ebodzniel pschinjescz, nichto njemoze dostacz, khiba so je s pokutnej wutrobu po nim zadal. Ddyz pał ton lud, wot Janoweho pokutneho przedowanja satraschenty, so wot njeho wufschzicz da a s tym nowe, cziste ziwjenje flubi, besche won swolnitwy, teho Ebodzniela powitacz, kotryz jemu wodawanje hrechow a moz t nowemu ziwjenju poszczza, a tuž tež wjedzesche, so to sboze so pschiblizuje, kotrez dyrbjesche po Bozim flubjenju s tutym wurjedzenjom wot hrechow so sapoczecz.

Pschezo hischcze adventski czaß, kotryz kóžde leto sako pschindze, Snjesej pucz pschihotowacz, niczo druhe wot naß nochze. Wobprjedy zohnowanjom scheschjanstwa živi, kóždu njedzelu t bredkam Bozeje hnady, t Bozemu flowu a blidu proscheni, tola we wschelakim nastupanju po waschnju sweta khodzimy a dyrbinu wufnaczi, telko nam hischcze pobrachuje na nowym ziwjenju, kotrez chyzsche Ebodzniel w naß sbudzicz. Ale niczo njepomha, to posnaczi, haj ani njepomha, to pschidacz, jeli so sprawne rostacze na tym njesaczujemy, so bmy lubosczi, s kotreiz je nam Boh we Schrystuflu napscheczimo pschischol, so tał malo dzakowali, so bmy bohata hnadu, kotraz bu nam dotal hjo data, podarmo dostali. Jenož ta wutroba, kotraz želi: to je moj stysl, to rudzi mje, so njemozu doscz mecz lubo cze, kaz so tym tvojim fluscha, — je wotewriena, nowe zohnowanje dostacz wot teho Snjesa, kiz pschezo s nowa t nam pschindze.

2. Jan je pokuta przedowal, ton lud je jemu poschluchal a mozny saczischcz dostal. Na tutym predarju dze wchitko prjedy. Raz w puszciny wustupuje, so jeho žane semske wězy njejimaja, so so samowolnje wscheje czesce a wscheho derjemecza idawa a so s tym najmuñischini spojoja, so s njebojasnej khroblosczu kóždemu wernosczi praji, so so jenož swojeho powolanja dzerzi, ranischa hwesda schadzazemu flonzu bycz a Mesijasej pucz pschihotowacz, — to wschitko wjedze lud na tu mysl, hacz won knadz ton flubjeny Mesijaz njeje. Wescze, by-li schto dar knjezenja mel a wo wuspéchach a dobytach reczcz mohł, je-li schto mnohoscz ludu w swojej ruzy mel a jako ponowjet a porjedzet a wustupicz mohł, budzische to Jan byl. So won se swetom žaneho wobshada njemjesche, to na lud wjele wjetshi saczischcz czinjeschche, hacz lubosnoscz a pscheczelnivoscz Jesufla, kotryz s zlonikami sa blidom bedjesche. Ale runje tam, hdyz telko spytowanja sa njeho lezi, so posbehowacz, so tuton rjel ponižuje a se wschei rasnosczu na teho moznišeho pokasuje, kiz sa nim pschindze. Won žebi ani njesweri, jeho schczicz. Tał malo tuton moznišchi jeho potreba, so jemu ani njetrjeba czrijowe rjemjenje rostwasacz; tał hluboko budze pod nim stejecz, so ani hody njeje, tu teje fluzby jemu czinicz. Ale w tutym moznišchim dostanu, schtoz won jim dacz njemoze: pokne wuczisczenje a moz noweho

ziwjenja w merje a radoszi psches swjateho ducha.

Wot Jana t Jesufla, wot prjedybžerja te kralej samemu, to je nasch pucz. Jan moze hrech wottrycz, ale niz pschittrycz; na rany pokasacz, ale niz je sahoyicz; pucz pokasacz, ale niz khromemu pschifasacz; stan khodz. Tuž njewostanmy pola Jana stejo. Je hischcze dženka tajlich, kiz maja Jana sa Schrystufla, kiz Boze 10 kasnje a preni artifel njepreja, ale wo druhim niczo wjedzcz nochzedza a wo tsczim niczo njerosumja. Zich zyla nabožina w tym wobsteji: czin prawdu a nimasch so nikoho bojecz. Pschi tym bychu czi jara sa sto wosali, chyzli nehdze dwelowacz, hacz bu stajnje prawdu czinili. Esu teho menjenja, so ani pokuty ani Ebodzniela njetrjebaja. Je temu tał? Najprjedy ma so wutroba wobnowicz, a to dołonja jenož swjaty Duch, potom budze tež ziwjenje nowe; najprjedy dyrbisch wot swjateho Ducha sapschimnjeny, sahoryeny, wuczisczeny a wurjedzeny bycz, potom tež w nowym ziwjenju khodzisch. Schtoz žadyn satoz žane pschedewscze, žane flily njedołonjeja, to czini ta lubosczi, kotraz je wulata do nascheje wutroby psches swjateho Ducha.

Tež herwal je hischcze wschelakorych Janowych wuczobnitom njes nami, kotsiz na mjesy stareho a noweho fluba stejo so do wjekoleje powjesce ewangelija njemozna namakacz. Zich pobožnoscz ma neschto pokhmurjeneho, wotrehu, satoškeho na žebi. Woni bu sami sa so a so wobshada se swetom sdaluja, so se wschelakorymi woporami a žebjesapremanjemi czwiluja a nje-pschindu tola t snutskownemu merej; steja w pokucze, ale niz we wjekolej, dzeczazej werje; Jan, kotryz jich swari, je jim lubshi, ddyli Jesufl, kotryz jich troschtuje. Ale ton Snjes je so Heliaszej, pschedsnamjenju Jana schczenika, sjewil niz w flilnym, mozny wetreje, niz w semjerzenju, niz we wohenju, ale w czichim schumjenju. Chyzli dha na prosy njebjeskeho kralestwa, pola Jana, stejo wostacz, hdyz mozemy Schrystufla a njebjeske kralestwo žame dostacz? Jenož hdyz je ton nasch a my bmy jeho, mozemy wuicz jeho budzenju.

3. „W jeho ruzy je ton wjereny kopacz, a won budze swoje huno wuczisczicz a budze pschenju do swojeje broznje shromadzicz a pluty s weczny wohenjom spalicz.“ To je waschnje profetow, so zly pschichod a tał tež podawki, kiz po czaflu daloko rosno leza, w jenyum wobrasu psched woczomaj widza. Tał tež tu Jan. Won tu hromadze widzi preni pschitkad Schrystuflowych, pokny sboza a hnady, a jeho poshledni t žudu. Ale je so won we swojim pschpowjedanju mysl? So je Schrystufl sa žudnika postajeny, wo tym zly nowy satoz swedezi. Won je ton njebjeski kral, na jeho ramjeni bu klucze Dabitoweho doma pokozene, so by wotamkal a nichto njesamkal, a so by samkal a nichto njewotamkal. (Jes. 22, 22.)

Je pał Schrystufl twój žudnik, tał chzesch psched nim wostacz, hdyz jeho hnadu sazpiwasch, hdyz masch sa wschitko druhe mysl a wutrobu, ale niz sa jeho dar? A tola so jich telko jeho sdaluje, mnohy wostanu lizny, hymni, njepschindu t žanej wstosczi, hacz je won ton, do kotrehoz mamy wericz, kotremuz mamy poschluchacz. Moze so stacz, so netotryzkuli, kiz so jeho netlo hischcze sdaluje, psches Boze wozdenja, w tej abo tamnej khutnej hodzinje swojeho ziwjenja, haj na smjertnym lozu so t njemu namaka, hdyz je posnal, so je wschitko druhe, sa czimz je honil, so jako jebanstwo a kniczomne wupokasalo. Ale chzesch so na to spusczecz, so budze s tobu tež tał? Wescch dha, hacz mozesh jeho ruku hischcze sapschimnycz, hdyz by ju tał dołho wotpokasal, hacz cze hischcze pschimosnje? Ne, netko je ton prawy, spodobny czaß, netko je ton džen teho sboza. Ddyz tehodla twoja zyrkej Snjesowych advent swjeczi, swjecz jon žobu a rjetu tvojemu Ebodznieli:

Nochze runje bješt cje rodzic,
dha wschał ja ho i tebi mam;
i tobu chzu ja stajnje khodzic,
na drubich ja njehladam.
Psihi tebi ja samostanu,
tež hdnj jonu wotkal czahnu.
Dwój chzu bješt, twój wostacj ja;
wostań tež mój bjes kónza. (644, 4.) Samjeń.

W. w Gr.

Adwent.

III.

„Bomhaj Bóh, Sahrodnikowa!“ strowjeješe Rowarjowa, do
stwy stupiwšchi.

„Witajcje i nam, kušodžina!“ witaše ju Sahrodnikowa
i ruku.

Rowarjowa bndže ho i Sahrodnikowej a hižo bēšchtej me
štwěj sabawje wo hospodarškich praschenjach. Wšhc bywa tola
džen a dróžšche, wěšo ratarjowe tworj tež, ale to tamne tola tež!
„A želešo halle!“ Rowarjowa štoržesche. „Mój muž ho boji,
šiczi wanj: pišacj!“

„A nětko tež želešniza dróžšcha a dróžšcha!“ potracžomasche
Sahrodnikowa, hačž runje wona kaž kóždy ratar ženje hišcže
tał tunjo do wulkeho města Drježdžan jěšdžila nijeje kaž nětkole
runje, je tola želešniza to najtušiče hišcže.

„A listy halle!“ doda Rowarjowa, a šebi njewobliczi, so je
něhdy w šbožotnym čašhu měra žylej dvě jeji sa jedyn listič
dacž dyrbjala a nětkole da sa 4 listy jene jeiko a to hišcže něšto
do kapy sažo dosta. Haj, tał to je, hdnj krawj měru šubi.

„To je mi wčera Šanka pišala a je. 12 hruwnow lěpicž
dyrbjala, to je tola žalostnje!“ šapocža Rowarjowa i nowa
štoržicj.

„Nó, a šhto je pišala!“ ho Sahrodnikowa praschje.

„Haj, hlejče, čjeta, to je to, šhtož mje tał mjerša na póšt a
na našču Šanu, pišče wčera, so dženka wječžor i čašhom
psihińdže! To móžesche list tola hnydom šobu šichiniesčj!“

„Ale Rowarjowa! Wona chžysche waš šwešelicž a mje-
šče tež wěšče hišcže wschelaše wam šželicž, šnadž, so dyrbicže
po nju psihińcž?“

„Nó haj wschał! To wschał ho mi i mjeršanjom tał wu-
plapny. A runje tehodla wschał i wam du, abo lěpje i wašchemu
mužej. Šanka psihińdže dženka i žylm čaprom a tuž pišče,
hačž njebychmy hnydom i wosem na dwórnišcžo psihińli a tež
hnydom psihištaji, hačž to njeby Sahrodnikež wuj tał dobry byl!“

„Rowarjowa, Šanka bē pschezo Šandrijowa holza, dofelž
mój žaneje njemějachmoj, tuž drje „ně“ njepraji!“

„A nufneho džela to tež telko wjazh njeje!“

„Ně, to niz, šmty tał daloko hotowi. Šandrij šobu wěje.
Macže drje šhwilku čašha, dóniž njepsihińdže.“

„Nó, wjele wschał niz, ale docžakacž wschał chzu. Móžemoj
šebi tał hromadu šwoju nufu kuf wufštoržicž!“

„Šandrij wschał bóršy psihińdže! Ale prajče, tał to, so
Šanka tał nadobo dom psihińdže?“

„Wěšče, kušodžina, to njeje tał na dobo. Čjeta, pola ko-
trejež je nětko telko lět byla, je šwoje hospodarštwó pscheměnika
a pomjeńšchila a bēchmy hižo dlěhe na tym, so Šana dom
psihińdže.“

„Ach tał, tał! A Gusta ho nětko bóršy ženi, to potom tola
sažo pomoz trjebacže!“

„To tež, dofelž Jan ho pschezo hišcže nochze ženicž a mē
džowku do domu psihiwjesčj.“

„Jan a našč Jurij! Haj, staj jenat starej!“ šdychny Sa-
hrodnikowa.

„Haj, wašč Jurij! Prajče mi, Sahrodnikowa, nješče dha
hišcže pschezo ničžo wo nim šhonili?“

„Ně, ničžo niz! — Čžisče ničžo niz!“ bē šrudna wotmošwa.
„Čžim wjazh pał džen a bóle wo nim powjedamoj. Šalle, prjedn
hačž Šandrij do bróžnje džěšche, šmój na njeho špominatoj.“

„Šanka ho tež w lišče praschesche, hačž Sahrodnikež hišcže
pschezo ničžo wo Jurju njewjedža.“

„Wašča Šanka? — Wěšče Rowarjowa, dofelž šmój tu
runje tał šamej, móžu to prajicž: Je mi tał bylo, jako by ho mješ
Jurjom a Šanku něšto pletko. Nješšym pał pschezo žyla ho
do čašha do to tyšacž.“

„Sahrodnikowa!“ rjekny, šhwilku wotmjelčawšchi Rowa-
rjowa. „Haj, tał je bylo. Šanka je mi to šama prtjikt, jako bē
Jurij wuczahnył a ničtón ničžo wjazh wo nim nježyšchesche!“

„Bē to šrudna?“

„Nó, hdnj šmój to runje do tajlich rěčžow psihišchtoj, chzu
wam prajicž, so je jara šrudna byla, so ani šlowčžka wot njeho
wjazh njedosta a, so je tam do Němžow i čžeczi čžahnyła a tał
dolho tam wutkala, na tym je šobu Jurij wina.“

„Je dha jeho nětko šabyła?“

„Wschał hižo prajach, so ho sa nim praschesche. Tuž drje
čžisče hišcže niz!“

„So by nam ho tež naju šyn tał domoj wrócžit, kaž wašča
Šanka. Ow, to bychu wješole hody byle!“

„Nješče dha to šli na njeho, so wam tajku štarosčž čžini?“

„Šuba čžeta! Te dolhe, dolhe lěta šu naju powuczžite. W-
moj, so šmty wjele wina na tym, so bē tał šwojeje šlowy, so
chžysche do wšgoła a so do dala džěšche, dofelž domach njemóžesche
kaž chžysche!“

(Potracžowanje.)

Žurfej a štat.

Sa šynodu ho bóršy i nowa woli. Nětkole mamy w šynodze
dweju Šerbow, ff. lic. th. šararja Wrošaka a wšch. wucz. kan-
tora Šancžku. Šať budže to pschi nowej wólby? Nětkole je
tał, so bu w Budyšškim wofrježu wufwolentj knješ wšchšchi
wuczč Šancžka, w Lubijškim l. šar. Wrošak. W Budyšškim
wofrježu, hdnj je wjetščina wofradow šerbsko-němška, je du-
chotny šastupjer w šynodze nětkole Němž. W Lubijškim wo-
frježu šu jenož pjecžo šerbsžy duchotny. Žich namjet sa dotal-
neho šynodalu, knjesa šararja Wrošaka, bu pošledni raš psihišaty.
Šať pať budže to nětko pschi psihišodnych wólbach? Mješ na-
šchimi žadanjami na našču krajnu wšchnosčž bē tež to, so by
w šynodze i najmjeńšcha pschezo jedyn Šerb byl, abo kaž bē tam
prajene, i najmjeńšcha jedyn šerbski duchotny. Je ho prajiko,
— a to šamo wot Šerbow, šhtož nanajbóle wobžarujemy! —
so njebudže móžno, Šerbam tuto šwěščenje dacž, so šmēja po
šakonju, to tola rěka, po prawom, pschezo jenho Šerba w šyno-
dže. Je ho nam prajiko, so mamy ho wo to štaracž, so psches
jednanja i němštimi wolerjemi šebi pschezo i nowa jeneho šerb-
škeho šastupjerja w šynodze šwěščimy. So tole šobu tón naj-
bóle njewěšty a tuž tež tón najhubjeńšchi pucz, šebi šerbske šastu-
pjerštwó w šynodze šžeržecž, drje kóždy dowidži. Praschamy ho
pschezo sažo, čžehodla naščej šerbskej mjeńšchinje njemóže ho to
prawo dacž, so mješ wšchěmi šynodalami i najmjeńšcha jeneho
Šerba pschezo maja, a to wěšče. Praschamy ho tež, čžehodla

ko Sserbja tež w tym, sčtož teje wěry a zyrkwje, pšchezo jubo spokojeć daja a čehodla tu bóle pšches jene njejsu? A prashamny ho, čehodla našcha zyrkwina wyschnosć kama wot ho na to njejschindže, nam Sserbam tuto jene bydlo w synodže swěščicž. To by sawěšće wjele spomožnišcho bylo, hač wšchě dolhe jednanja. — Wólby hu nětko pšched nami. Sakońske prawo na herbskeho synodala nimamy — chzemy polni nadžije prajicž: hiščeže nimamy, — a sčto ho stawa, so ho nam tej bydle, kotrejž nětkole w synodže mamy, idžeržitej? Tu ma herbska předařska konferenza přenje kłowo! A potom herbsko-němske wožadny Budyschskeho wokrješa! Wožebity dypť tole sa pšchichodne seńdženje herbskeje předařskeje konferenzy w januaru.

A podobnje mohli abo po prawom dyrbjeli to tu dale pišacž wo tamnym po prawom hiščeže wažnišchim žadanju: wo herbskim superintendencze. Bychmy-li tuteho měli, bylo to tamne po prawom tež dopjelnjene. Pšchetož čehodla njedyrbjat byčž powołany mjes tymi druhimi powołanymi tež tutón superintendenta herbsko-němskich wožadow jako zastupjeť tykazow Sserbow a tykazow Němzow, kotrychž duchowny wodžer by tola byl? Tu njeplacž a njejmě placicž, so dyrbja „spokojom“ byčž. Mohli jenož wobžarowacž, bychmy-li tutón spěw wo „spokojom byčžu“ pšchezo sažo kšychecž dyrbjeli, kaž tak husto hižo a tež w najposlednišchim čažu. S tym schłodžimny našchim prawym žadanjam w tym, sčtož našcheje nabožiny, sčtož teho, sčtož nam to najšwjeczišche! A runje tak njerofumimny, čehodla našcha zyrkwina wyschnosć tole kama wot ho Sserbam njeda, kšičž tola njejsu — a byrnjež to kamo synodalajo prajili — Němzy ale Sserbjo, po narodže Sserbjo a Sskowjenjo. My tola pšchezo a pšchezo nětkole sa tym pšchindžemy, so nam swjast herbsko-němskich wožadow pobrachuje a to jara. Bychmy-li jón měli, by se wšchelafim lěpje bylo. A tuž maja zastupjerjo a wodžerjo Sserbow sa tym stacž, so to dozpijemy, sčtož hmy sa nusne spofnali, a sčtož je spomožne žykemu zyrkwinemu žiwjenju we Łuzicy! — Do žyła. Njehamny my Sserbjo kamyneho smyška činicz a tuž ho molicz a sjebacž, kotrehož Němzy wulkeho džela činija, mjenujzy: polěpschenje phtacž w swontownych političich a hospodářskich wězacy. Te njedopomhaju, hdyž to na tym najwjetšchim a wažnym klaza, na tym smutskownym, na wěrje a wutrobje, na tym, w čimž čłowjeť a tež lud najbližichi Bohu!

S bliska a s daloka.

— **Wopnt krajneho evangelskeho biskopa we Łuzicy.** Hdyž bě našch nowy krajny biskop, knjes dr. Schmels i Drježdžan, sańdženu njedželu w Pětrowej zyrkwi w Budyschinje wulkim hřwam luda předomal a popoldnju w Šhumwaldže nowe smony hřweczil, bě pōndželu dopoldnja sa wšchelafe wopnty postajene. Přeni wopnt l. biskopa placžesche Sserbam. Knjes biskop ho i Budyschina do Budestěz poda, so by na tamnišchej farje wodžerja herbskeho studentiskeho seminaru postrowil a s tym wopokasal, kaž jara jemu duchowne sastaranje Sserbow we jich macžetnej rěči na wutrobje leži. Po tym wopnta l. biskop wokrješne hejtmanstwo jako konsistorialnu kužiku wyschnosć, dale wodžerja podjansteje zyrkwje w Sakkej, l. biskopa dr. Schreibera, wyschšcheho mēšchczanostu dr. Niednera, kaž tež l. prim. Häblera. — Popoldnju bě ho duchownstwo Budyschskeho wokrješa w auli seminara sešchlo. Tež žyła herbska předařska konferenza bě ho pšcheprošyła a ho šhromadžyła. Knjes biskop rěčesche šhromadženy duchownym wo nadawku předomanja w našchim čažu. Předomanje ma byčž wurasne a skutkowaze wobšwědčjenje wožebiteho

klowa i Božeho klowa sa wožebity džer a sa wožebity wožadny Wopšchijecze předomanja ma byčž Jesuř Šhrystuř kam. Rōžde předomanje ma pšchinjescž jatoń, ale wožebje tež wjeřoku powjescž Božaje hnady. Rōžde předomanje ma našch čař roškwětlicz i pruhami i wěčnosće. — Njeje ani našdala možno, bohatstwo myšlow pšchednosćka tu podacž. Po dokonjanej rošmošnje l. farať Domaschka žadanja a proštwy herbskeje předařskeje konferenzy a herbsko-němskich wožadow knjesej biskopaj pšchednjeje, wožebje, so bychu ho wšchě ewangelske wožadny, w kotrychž ho herbszy předuje, do wožebiteje esorije hromadže sjednoczile pod wjednistwom superintendenty, kotryž je wšaty je herbskeho duchownstwa. — Knjes biskop je wulka, wyřoka pošawa i jara wutrobnym a pšcheczelnym waschnjom, muž šrečniweho rta a hlubokich duchownych darow, kiž je žebi dospolne dotwěrjenje dohl. Wōh polož hwoje bohate žohnowanje na jeho dželo i sbožu zyrkwje a luda a tež našcheho maleho lubowaneho herbskeho luda.

— **Kšchescžanska herbska wottorhowanska protyła** wuridže w tutych dnjach. Je to ta přenja herbska kšchescžanska wottorhowanska protyła, a to hiščeže w tutym čezkim čažu! Tu Sserbja tola do žyła hinať njemōža, hač ju i wjeřelom a džatom witacž a jej wotewrjecž herbske domy! A sčto placž? 66 hřwonom. Hdyž nětkole podobnu němstu chzesch kupicz, dyrbič w knihkupstwe wjazh dacž. A sčto hu 66 hr.? Jene dobre jeřko, sa wulke mēšta hiščeže niz jeřko, abo ½ punta žita. Sa mały biblijski pucžnik hmy placžili 5 puntow žita abo jena žyła zigara, to je tajka troščku hodowna. Praj, luby herbski hospodarjo, njeje čži to kšchescžijanska protyła, kotraž čži džer a džer se herbskim kłowom hřuži, lubšcha? A luba herbska hospoda, to njeje hiščeže schalka dobreho kofeja nětkole. Močzesch ho to sa nju rošbudžicž a ho wot njeje strowicz dacž kōždy džer i nowa a wot twojeho Šbōžnika, kotryž pšches pola dže? — Tuta protyła chze i dobom biblijski pucžnik byčž. A sčto je nam nusnišche? Wottorhowanska protyła je jedyn nowy pucž moderneho čaža, po kotrymž chze Wōh Knjes i nam pšchincž kōždy džer i nowa. Nětko pucžow je nowy moderny čař Božemu kłowu sařypal a sa njerodžil. Tuž pomhajmy, so by tutón nowy ho dale a bóle jemu wotewrjal. Tež hdyž ho praji: „My hmy pšchezo němstu kšchescžansku měli, čehodla nětko niz wjazh?“ dyrbi ho wotmowicz: „Ty by pšchezo hižo Sserb byl a to dlěhe hač by němstu protyku mēť, čehodla njehasch to nětko tež w tutym wažnym Sserb byčž. Abo prajisch-li: My mamy němstu čzeledž, berje tak, hřwōj i hřwōjemu, daj jim němstu, žebi a herbskim herbsku, wobej hromadže sa jedyn žyly punt žita. Šy jenož sa němstu dawal 15 puntow žita. A potom, našche herbske knihowne towarštwu tu pšchezo hiščeže je a kōždy ewangelski Sserb je tola po prawom jeho šobustaw a to nětkole hjes lētneho pšchinosćka, tuž staraj ho, so tuto herbske towarštwu njeschłoduje pšches tebe pšches to, so jo ty runje nětkole wopuschczicž, hdyž je ho na tuto nowe dželo štwēřiko. Wono je našchemu herbskemu ludej telto rjantych knihow dariko sa najtuńšchi pjenjes a chze to tež i Božer a se Sserbow pomozu dale hiščeže.

— **Wistowanje.** R. w S. sa hodowniczku. — B. D. we M. B. sa nowe lēto.

Samolwity redaktor: farať W y r g a c ž w Mořaczicach.

Čiřchčž Šmolerjež knihicžičchczetnje a knihacnje, šap. družstwo i wobmj. rukowanjom w Budyschinje.

Sy-li spěwai,
Pilnje džělal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizischceńni a płaczi štyrwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

Boži džeń.

Lut. 2, 1—14.

Boži džeń! Hdyž w běhu lěta tute słowo sakschymy, je tam, jako by psched nami jakne šwětko seschło a jako bychmy wotym šwětkle wscho wjele rjeńšche widželi, hač je. A hdyž on džeń tu je, dha so wschěch wutroba sraduje. Džěczi płuwaju w žolmach luteje starschisteje lubosče. Wschudže ju widža a pschimaju a słodža. Jim je, kaž je přenimaj čłowjetomaj bylo, jako hiščeje w jahrodže Edenje bydleshtaj, hdžež Bóh sam t nimaj a s nimaj khodžesche. Dorosčeni sběhaju wutrobu t njebjesam, hdžež tón luby Wóčez bydlí, kiž je so na čłowjeskej nush milil a šwojeho jenicžeho šyna do šwěta a do šmjercze póšla, a woni derje wjedža, so won tež s nami derje měni a směje, dhrjaka-li nusa pschińč, tež sa naš pomoz. A stari? Směrom tam w kucžiku šedža, hdyž džěczi s radosču wokoło nich wstajaju, jako bychmy spali. Šich duch je na puczu. Do raja a čaša šwojich džěczaznych lět šu sapucžowali. Woni šedža se šwojimi bratrami a šotrami ša blidom wótzneho doma, woni ššyscha dawno šerjeteju starscheju słowa a hladaju jimaj do jeju jakneju wotšow. Do šbóžnych šonoto rjaneje šandženosče šu so podnurali. A hdyž šašo wotuča a t šebi pschińdu a džěczi a džěczi džěczi wokoło šebje widža, na šwojim klinje kolebaju, dha drje ruzh čzišche špnu a so Bohu džakujaju, so je jim šašo rjanty Boži džeń došakacž dač. A šchtóž je to zušbje, je se šwojimi myšlemi tola došach pola tych šwojich. Wón wě, dženska woni domach na njeho šominaju a jeho widža, jako by s nimi ša blidom šedžal. Wón wě a čuje, so tola šam na šwěcže njesteji. A tuta myšl hřeje

tež teho, kiž w šóšymnej šstwe šedži a čini bohateho teho, kiž je rano pošledni kroschil s móšchne wuczahnyl. Šdy bychmy Božeho dnja njeměli, kač pušte by čłowjeske žiwjenje bylo! Wóčžo by jemu s woblicža wutorhnyene bylo. Dženka wobhladajmy šebi přeni Boži džeń!

1. Pschihoty na njón. W tym šamym čašu so šta, so pschikasnja wot šhěžora Augustuša wuńdže, so by wschitkón šwětk šchazowany a šapikany byl a to šapikanje bě najpřenišche a šo šta, jako Chrenius s bohodom w Šhriskej běšche.

Šhěžor Augustuš šedži w šwojim krašnym hrodže w Romje. Šte powjesče šu s jeho wulkeho šhěžorstwa pschisčle. Ššlne njepschecželske ludy šu dohhwajo mjesh jeho kraja tu a tam pschetročžite a šapucžuju města, wšy, pola a šuki. Wjes šomdženja dhrbi šylne wóšška pschecžitwo nim póšlacž. Tuž trjeba mlodych šylnych muži do wóšška a ša tute wóšška trjeba wótre mjecze a šchipy a to namjesnych štronach dhrbi twjerdžišny twaricž, so by šo na nich njepschecželow móž rošrašča, kač šolma na štale. Š tennu trjeba wjele pjenješ. Na wóššku šo hotuje! Tuž chze wjedžecž, šelko brónjowšhmanych ludži w šwojim kraju je a šelko pjenješ mohł ša krotki čaš šwjesč. Šehodla wuda tu pschikasnju, so bychmy wschitzy jeho šoddanjo šchazowani a šapikani po wóššobach byli. Ššchěšadžče šo 8 lět do šady. Šunija w šěcže 1914 wuńdže do našeho žylého kraja wuškasnja wot wšch-nosče, so měješche kóždy napikacž, šelko žita na jeho šubji leži. Našch lud měješche šo tehdy na wóššku hotowacž. Šač čzinješche tehdy Augustuš. Wschitzy džěchu, so bychmy šo dali šapikacž, kóždy do šwojeho města. Tuž šběže šo tež Šoseph s Galilejšteje. Še Bethlehemje dhrbjesche šo dač šapikacž. Šokelž běšche tam tehdy

jeho prave bydo, mjes tym so won w Nazarecze jenoj natywil-
nje bydesche.

Czehodla pał wuda Augustuſ runje tehdy tutu wufafnju,
niz prjedy a niz poſdžiſcho? Sznano dolelž tute leto ja naj-
ſhmanſche dzerzeſche abo dolelž bėchu jemu jeho radžiceljo tał
radžili? Nė, tehodla, so by dopjelnjene bylo to wėſchczenje:
A ty Bethlehem, kiž by mała mjes tawſyntami w Judze, i tebe
dyrbi mi wuńcž, kiž w Iſraleu knjes budze, kotrehož wonkħod
wot ſpocžatka a wėcžnoſcze był je. W Bethlehemje mjeſeche ſo
Khrystuſ narodžicž, niz we Nazarecze abo Jeruſalemje abo hđže
druhđže. A tehodla dyrbjeſche Augustuſ runje tehdy tutu pſchi-
tafnju wudacž. Haj, ſchtož Bože ſłowo kaſa, to dyrbja ſkõncžnje
tola wſchitžy cžinicž, cži kiž to chzedža a kiž to nochzedža, kħežorojo
a wotrocžy, jandželjo, a tež cžercži. Bõh hižom wſcho tał wje-
dže, ſo prjedy abo poſdžiſcho i dobyczerjom a kralom woſtanje niz
kħežor a wotrocžł, niz cžeri a cžłowjeł ale — Bože ſłowo a i nim
Bõh ſam.

2. Tał dħa czehnje Joſeph i Nazaretha i Marju, kotraž bė
i Nazaretha, a kotruž bė tam jeſnał a ſebi ja mandželſtu wſał, do
Bethlehema. Wly wo tutym pucžu ničo bližſche njeſhonimy.
Daloki bėſche — pucž nėhdže 4 dnjow — a wobczežny doſcž,
pſchetož wõn wjedžeſche pſches horojtu krajinu. Sdy ſtaj tutõn
pucž naſtupilõj? Wėſcze wjazy njedžel do Khrystuſoweho na-
roda. Do Bethlehema pſchicħedſchi bydeschtaj pał w Joſeph-
owym domje pał pola pſcheczelſtwa. Kħudobny tõn dom bėſche,
pſchetož domjazy ſkõł ſtejeſche, kaž je to nėtko hiſcže tam pola
kħudych, ſobu w domje, tał ſo bė ta hoſpoda ſobu hrõdž. Jało
tam nėtko bėſchtaj, dõndže tõn cžaſ, ſo wona porodžicž dyrbjeiſche,
a wona porodži ſwojeho prėnſcheho ſyna a powi jeho do pjelu
ſchłow a položi jeho do žłobja, pſchetož woni njemėjachu hewał
žaneho ruma w hoſpodže.

To wſchitko cžita ſo wſcho tał jara jednorje, iako by kħuda
macž ſynka porodžila, wo kotrymž wė, ſo cžaſ žiwjenja kħudy
woſtanje, kaž wona ſama, ſo jeho ničo dale fedžbu njeſnėje, ſo
budže ſo wot ranja hacž do wječora wo wſchėdny kħlėb bėdžicž
dyrbjecž a, hdyž budža jeho kħowacž, ſo ničo dale ſa nim kħl-
ſicžtu plakacž njebudže a ſo budže jeho mjeno rucže ſabyte, kaž
ſwėcžka haſnje, kotruž do cžmoweje komorki donjeſu. A tola,
ſchto bėſche ſo narodžil? Tõn, kiž bė prjedy, hacž bė ſwėł ſało-
ženy, tõn kiž budže, hdyž budža wſchitke hwėſdy ſhaſchane, tõn
knjes nad žylym ſwėtom, kotrehož mjeno je pſche wſchitke mjena,
w kotrehož mjenje ſo poſłakujã kolena wſchėch, kiž ſu w njebj-
ſkach a na ſemi a pod ſemju. Woprawdže, hdy bychu pſchi jeho
narodže ſo hwėſdy nad Bethlehemom do hwėſdneho wėnza ſe-
ſtupate a ſwėtko ſhotowate, kažkež hiſcže nihdže njebė a my
bychmy to w dženſnichim ſczenju cžitali, my ſo dživacž nje-
mõhli. Cžaſ bėſche ſo i wėcžnoſcžu woženil. Stalo ſo bė, ſchtož
žadny cžłowjeł dorõſnecž njemõže.

3. Schto dħa pał bėſche prėni hodowny prėdał? Paſtyrjo
bėchu w tym ſamym cžaſu na ſwojich paſtwiſchcžach a ſtražo-
wachu ſwoje ſtadka. A jandžel teho Knjeſa pſchitupi ł nim a
jažnoſcž teho Knjeſa wobkħwėcži jich a woni ſo jara wulžy bo-
jachu. A tõn jandžel džeſche ł nim: Njebojczė ſo, ja pſchipo-
wje-
dam wam wulke wjeſele, kotrež ſo wſchemu ludu doſtač budže,
pſchetož wam je ſo dženſka tõn Ebõžnik narodžil, kotryž je Khrystuſ
tõn Knjes w Dabitowym mėſcže. Nėkotry je wot teho cžaſa
druhim tu powjeſcž pſchinyeſł: Wam je ſo tõn Ebõžnik narodžil,
macž ſwojim džecžom, wuczeł ſwojim ſchulerjam, prėdał ſwo-
jim poſłucharjam, niſionar wbohim põhanam. Prėni pał, kiž
je tutu powjeſcž na ſwojim jaſyku mėł, bėſche jandžel Boži i nje-
bjeſ. A hdyž ty tu ſamu powjeſcž druhim podacž, hlaj, dħa

cžiniſch druhemu ſlužbu jandžela, dħa leži na tebi nėſchto wot
jažnoſcže teho Knjeſa, kiž tamneho jandžela wobkħwėtleſche. Sdy
dħa ſo na macž abo wotwu rjeńſcho hlada, hacž tehdy, hdyž wo-
lubym Ebõžniku tym ſwojim powjeda? —

A ſchto bė jandželowa powjeſcž? Wam je ſo dženſka tõn
Ebõžnik narodžil. Nėkotru wjeſelu powjeſcž ſu ludžom do kraja
põhli pſchinyeſłi. „Naſche wõjſka ſu wulke dobycža cžinile. Nje-
pſcheczel na wſchėch kõnzach cžėla“, tał piſchachu domoj. Wje-
ſeła to powjeſcž. „Wėr je ſcžinjeny. Wõjſka ſu na dompučžu!“
tał ſwonjachu ſwonny. To bė hiſcže wjeſeſcha powjeſcž. Nė-
kotru njewobibõžazu powjeſcž je cži liſt pſchinyeſł i zuſby domoj.
Tõn liſt by ſebi ſchował a rad na njõn pohladacž. Ale kaž
dołho ſwėł ſteji, njeje ničo niomu wjeſeſchu powjeſcž pſchi-
nyeſł, hacž tamny jandžel i tym ſłowom: Wam je ſo dženſka
tõn Ebõžnik narodžil. Haj, tõn Ebõžnik!

W Romje bėſche ſo nėhdny, tał powjedaju ſebi, ſemja pułka
a ſchėroka kħuboka ſchłakoba wotewrila, i kotrejež jėdojte dymy
ſchadžachu. Nėſchizny bėchu wuprajili, ſo ſo hacłe ſamkne,
hdyž woſebny mlody ryczeł i połnej brõnju do njeje ſkocži a ſo
tał roſhnėwantym boham ſa wopor da. A hlaj, tajſi ryczeł ſo
namaka. Se ſwėtkym mjecžom na kõnju do kħubiny ſkocži a
wona ſo nad nim ſamkny. To bė wjeſeła powjeſcž ja žyly
romſki lud.

Wſchėroka ſchłakoba bėſche ſo i Sadamowym hrėchom wote-
wrila a i njeje ſchadžachu jėdojte dymy: cžłowjeſke ſkõcže a hrėchi.
A wona ſo kaž kur walachu po žylej ſemi a pſchewobrocžachu
ſemju do doła žałoſcže a hubjenſtwa. Boži džen pał ſtupi ryczeł
i Judny we ſwojej kražnoſcži i njebjek dele na kħudu ſemju a
i hory Golgatha ſkocži wõn do kħubiny cžłowjeſkeho hrėcha a
wona ſo ſamkny. Khrystuſ to bė. Hrėch je wodatny. Wly kħmy
i Bohom ſjednani. Schto chžyl na wuſwolennyh Božich ſkõrčicž?
Khrystuſ je tudny. Ssmjercž je põžrjeta do dobycža. O, to je
wjeſeła powjeſcž.

A tuta wjeſeła powjeſcž je ja wſchõn lud: Sa paſtyrjom a
woni du na mėſcže, ſo bychu tu wėž wõhladali, kiž bė ſo ſtaka.
Sa ſtareho Simeona: a wõn wſa i wjeſelom to džecžo na ſwojej
ruzy a ſpėwaſche: Nėtko puſchcžicž ſwojeho wotrocžka i mėrom
po ſwojim ſłowje. Sa tych mudrych i rańſcheho kraja: a woni
czehnjechu wjeſeli domoj do ſwojeho kraja. Woſebje pał je ta
powjeſcž ſa t e b j e. Hrėſchnil drje tež dale woſtanjeſch ale wob-
hnađženy, ſłaby cžłowjeł drje woſtanjeſch dale, ale maſch mõž-
neho Wõtza w njebjekach, do ſmjercze drje ſkõncžnje tež dyrbiſch,
pſchetož po hodžoch pſchindže poſtny cžaſ a cžichi pjatl. Ale
cžichi pjatl wjedže ł jutram a jutry ł Božemu ſpicžu. A tał
poczehnjeſch tež ty i Khrystuſom pſches kħiž a row do njebjek
na prawizu Božu. To wſcho leži w tym ſłowje: Ja pſchipo-
wje-
dam wam wulke wjeſele.

Tuž wy jandželjo i Bethlehema, wſmicze naſ ſobu do ſwo-
jeho ſbõžneho towarſtwa. Wly i wami ſwõj rt wotewrimy a ſpė-
wamy i wami: Cžecž budž Bohu we wykõloſcži a mėr na ſemi
wſchėm cžłowjełam Božeho ſpõdobanja! Ħamjeł. R. i S.

Na Boži džen.

Luk. 2, 1—14.

Ebõžnik Boži je ſo cžłowſtwu narodžil.

Ħłõb: Dženſ kħwalcže Boha, kħeſczenjo ic.

Bõh i wėcžnoſcže ſo bliži ł nam
do ſwėta kħudeho;
wõn ſbõžnoſcž ſwoju kħiži nam,
ſam ſa naſ poda ſo.

Sohn Boži, jašnoscj Bóžowa,
 ho cžłowjel narobži,
 a wrota raja wotewrja
 ho cžłowstwu l radošczi. —

Wón wotročła sčtalt wuswoli,
 kiž kral je krašnosće;
Do žłoba nam ho položi
 a Wumožnik našč je.

Sej Bethlelem je wuswolit
 ja nisku hospodu,
 hdyž bliche cžab ho dopjelnik
 po Božim šlubjenju.

Awgustuš, kžžor póhanski,
 ho scžini škušobny;
 wón šapšanje poruczi,
 — Anješ dže do hospody.

Tam Bethlehemszy pastyrjo
 na polu stražuju;
 jim w nožy jašnoscj blyšczi ho,
 so šastroženi šu.

A nim jandžel stupil Boži je
 se šłowom lubošnym:
Sšo njebojczje! — wón trošchtuje
 jich l hłohom pscheczelnym.

Ja pschpowjedam wješele
 wam wulke l wěcznosće:
Dženš narodžil ho Šbóžnik je
 wam — žórko radošczi!

Anješ, w Dabitowym měšcze, je
 wón, Šhrystuš wšchcženy,
 a l peluščkami powite
 wam džęczjo šlubjeny! —

A hnydom wójška radoštnje
 tam krlušč šanješu,
 kiž kluczi psches wšch wěcznosće
 wšchem šbóžnym l wješelu:

We wnykološczi Bohu budž
 cžescž, — mēr tu na seml!
Wšchal wotewrjenty cžłowstwu pucž
 je l wěcznej radošczi.

Tať špodabanje šakęžko
 je dobre cžłowjekam,
 ho šbože jemu dostačo,
 — to Wumožnik je šam.

Wón najšbóžnišča wobrada
 je ša naš nješbóžnych;
Slej, l nim ho šbóžnosć poškieša
 ša hewal šhubjeny! —

Duž wutrobnje ho šradujmy
 nēt w cžabu hodownym
 a halelujā špewajmy
 džę l hłohom radoštnym!

Klinčž wšhrjedž wšcheho šubjekstwa
 nam krlušč Šalemški;
 wšchal dušča wšbožena ma
 šwój woličny njebešli! —

Advent.

(Potracjowanje.)

„Šdy by jenož hrošna wójna nješpschischka! Šy šnadž datwó
 domach by!“

„Šnadž ju tola njeje šobu cžinil Šnadž bē hižo w
 Amerizy!“

„Nó, cžeta, potom pschczo hišcže nješpuschcžcže nadžiju!
 Šnadž tola hišcže pschindže.“

„Wěšcže, to šym ja přjedy hake mužej prajika. Ša nje-

móžu hinať, hacž so praju: Šurij pschindže šako. Ša ja praju teš:
 Nječ pschindže, šajliž cžje, jenož so pschindže!“

W kžži ho teptasche.

W kžži ho teptasche.

„Šandrijo!“ šawoka Šahrodnikowa.

„Šcho šmy to nētł winojczji, Šahrodniko?“ ho Šowarjcz
 mišchtr woprašča, jako bēchu Šanine šmachi l wosa šestajeli.

„Šaj, wujo, šcho dóstanjczje ša wšch wulku próžu, so šcže
 šamo šam po mnje pschijč?“ tež Šana rjekny, l Šahrodnikoj
 pschistupiwšchi.

„To cžju cži prajicž, Šanka!“ wotmołwi Šahrodnik. „Ša
 ša to dóstanu, so bóršy ras l namaj pschindžesč, ale niz jun-
 krocž, nē, husečišcho nētłle w šymje!“

„To wšchal bych tať ras pschischka, wujo, ho wam podžako-
 wacz a cžecže „Šomhaj Bóh“ prajicž, ale to tola žane šapšacženje
 njeje!“ Šanka šnapscheczjawi.

„Tehodla tež prajach: niz jenož junkrocž ale husečišcho. Š tať,
 dobra nóž, Šanka! Špi derje šako w domišnje! Dobra nóž,
 mišchtrje!“

Wobēmaj ruku datwšchi, wotjędže, škóncžiwšchi wšchu roš-
 motwu dla płacženja a džaka.

W durjach witasche Šowarjcz macž hišcže ras Šanku dom
 a durje ho šacžinichu.

* * *

Tam w scžinje hródže, špody stareho šofantoweho kčřka ho
 cžęžy šdychny. Nēšchto kaž: Nano, nano! wot tam šallincža, tola
 njebē nicžo wěštho šlyšhecž, dokelž Šahrodnikoz wós nimo do
 dwora jędžišche.

Šotryž bē tam na hórzy špody šchoma štať a l domišnje dele
 šhladowať, tón tam štejesche w scženje hródže: Šurij. Wot tam
 móžesche runu mēru Šahrodnikozom do hišcže woczinjeneho
 dwora hladač a tež l wofnami do jštwy, hdyž runje Šahrodni-
 kowa šwēžu šakwēczi. Bē šlyšchala wós še šowarjni dojčč a
 cžyšche nētł ša muža a ša šebje wjecžer pschihotowacz, l šotrejž
 bē cžakala.

„Nó, Šandrijo, šy Šowarjczom Šanku šrowu domoj pschi-
 wješť?“ l tutym praščenjom šupi do duri.. Tam pschod du-
 rjemi wupšchahowasčtaj hólzaj l burom šonjom.

„Šaj, Šanža! Šle niz jenož Šowarjczom! Ššym šebi
 wucziniť, so tež l namaj pschindže husečišcho pošladacz!“

„To šy prawje cžinil, Šandrijo! Šle pschindže tež wěšcže?“
 Š tutymi šłowami šupi l mandželštemu do dwora. Wot tam
 móžesche, dokelž bēchu wrota hišcže woczinjene, na Šowarjcz
 wofna widžecž. Š šchtož tam widžesche — wofnižy njebēchu hi-
 šcže šacžinjene — to ju šwječeli a šrudži. Bē tam widžecž, tať
 žyła Šowarjcz šwójba wokoło Šanki šrjedž jštwy štejesche a ho
 žiwje l nej rošmotwjesche.

„Šandrijo! Šlej, tamle šwječča Šowarjcz dwójati advent.
 Šanka je jim domoj pschischka! To budže jich wutroba cžim bóle
 hotowa na wječelny advent a pschihad našcheho šbóžnika!“

„Šanža, to šy šchwarnje prajika!“ wotmołwi Šandrij.
 „Š hdyž dale hladamy, budža tež hody tam w šowarjni dwójzy
 šbožowne!“

„Mužo, hdy by Bóh luby Anješ namaj l najmješčha to
 jene špožęžil, a namaj l adventej a l hodam powjescž, jenož nē-
 šajku powjescž, pošlak wo našchim Šurju!“

„Šanža, ty bē tola přjedy popořdnju tať wěšta we šwojej
 nadžiji, cžehodla šy nētł tať šrudna?“ rjekny Šandrij a šupi
 l wrotam, so by je šacžinil, mješ tym so hólzaj šonjom a wós wob-
 štarasčtaj. Šanža pschistupi l njemu a pošhalsche wrota ša-

čini. Bichi tym vjetny: „Do čini, so tu Santa nětko je, to-
traž bě tež dolho prjecz, a — našch — Jurij niz, pschezo ht-
ščezje niz!“

„Sanža, dolhož čorne na bělym nimam, so je Jurij mor-
wy, njeshubju nadžiju, so jažo pschindže. — A tež potom niz:
kšychich tola nětkle wšelakore džiwne wězki wo tajkich wopř-
mach; ku tola domoj pschichli!“

(Pofracžowanje.)

R hodam 1922!

Runje, hdyž je čěmno w jenišim kraju, bywa nam póhlane
hwiětko i njebjěš! Njeje drje we wschěch tych wójnskich lětach
tač čěmno bylo w hodownym čažu kaž tuto lěto. Nětko to na-
now a maczerjow, kotřiž njemóžeja tón frócž nicžo wobradžecz
hwojim džěczom! Nětko je tych, kotrymž so lětka žadyn hodowny
schtom nješwěczi! Je dosč tajkich lětka, kotřiž njemóža hromadže
je hwojimi lubymi hody hwojecz, dolež njemóža železnizu a
póšt saplaczicž! Nětko budže jich to hamotnych! Nětko tradazyh
a symunrějazych! To honi wutroba potom, rad wo dawnych
dalofich sbóžownych čažach! Hdžež to wjazy sa nadžiju nje-
dobaha, tam žaruja wo sbože, kotrež běšče. Tola, dyrbi to swo-
njenje swonow bycz f rowuswonjenje, kotrež hodowne swony
lětka rosnošhujaja psches kraje? Šmédža jenož lichowarjo a
pschecžinjercjo, jenož čzi, kiž dobytk na dobytk kopja a čzi, kiž
f dollarami licža, woptacž něščto i hodowneho wješelenja?
Werne, woprawdžite hodowne wješelenje dostawa so jenož tam,
hdžež so hlódní a lačni po duški hodow, po sbóžnych hodach!
Tym šhudym, šrudnym, hamotnym pschindu hody žyle blifko jako
hwiětko w jich čěmnošez; tym čžichim w kraju, tym doměrja-
žym, tym wěrjazym wutrobam placzi ta wregela hodowna po-
wjescz: „Wam je so dženska tón sbóžniš narodžil!“ Haj, čzi
žarowazny, čzi pobožni, čzi špróžni a wobčeženi w našchim ludu,
woni šmédža tež lětka so nadžijecz teho hodowneho džiwja; woni
wobhladaju wschubžom hwiědu, kotraž je jeshadžaka nad hwiětom,
kotryž je sa šahubu hotowy, tu hwiědu wěczneje lubošez a hnady
wysche Bethlehemskich honow, to hwiětko f njebjěš. Šhrystuš,
tón sbóžniš tu je! —

Zyrkej a stat.

Dosč njeje, so šafše ministerstwo modlitow a šhěrlyšch se
šhule wumjeta, ně, nětk je nimale tež štoro tač daloko, so šarschi,
kotřiž so pschecžiwu tutemu njesašonštemu čžinjenju a wumozo-
wanju wobaraja, placža sa škóšnikow, kotřiž pschecžiwu šatej hrě-
šcha. Je tola jedyn měšchczanosta jeneho šastojnika pola finans-
neho hamta wobškoržil, dolež so jačo šchescžanski nan pschisamk-
ny hibanju a šjednocženštwu šchescžanskich šarschich. Wobšoržba
chze dopořane mēcz, hačž šmē tajkile muž hišchze se šastojnikom
bycz!! Psches wokrejšny šhulski hamt w Lipsku bu tež wyschsch
šastojniš w justiznym ministeriju pola škuloweho ministercija wob-
škorženy, dolež je šobu f wjednikom tuteho šchescžijanskeho hi-
banja. Wón ma so po puczju šlužby wo tutej wěž samowicž.
Měš hny tola w Šakškej woprawdže daloko pschichli. Šsnadž
je jenož hišchze Braunschweigška šrocžel dale. W tym jenyj je
Braunschweigška dale hačž my w Šakškej. Tam njeje šchescžanski
lud tač liwki tač w Šakškej, tež mjes Šserbami. Na pschilad:
Dolež bě wyschnošcz w Braunschweigškej pokutny šwojedžen jako
wot štata pschischnaty šbēhnyška, bu tutón pokutny džēš powšchit-
kownje w kraju hwojecz. Wože dony běchu w městach tač wo-
pytane, tač to njepomnja. Štano a wjecžor dryhjadu so dwóžy

Wože šlužby džeržecz. Nimale wschē šhlamy, šamo šankowuje,
mējachu šacžinjene. Do šhule pschindže lědy pokojza, haj jenož
3. džēš džěczi, hačž runje bu wukas šhulškej wyschnošcz pschēš
džěczimi do šwojedzenja pschecžitany a tu a tam wótre škowčž
pschecžiwu wumostacžu pschisťajene. — Wěšo chze tež tam wysch-
nošcz tutych „škóšnikow“ šhłowacž! —

Š blifka a f daloka.

Je runje hišchze čžaka dosč, so šebi sa přenje bērtl lěta no-
weho lěta škasajch Šserbske Rowiny, a to tehodla, dolež so šerbške
a do škóždeho šerbškeho doma šhłowčēja; a potom, ty to móžesch, do-
lež so tač tunje tač lědy šcho. So wscho pschinjeku, šchož je
nušne a trēbne, tež hamške wšewjenja, je dawno hižo snate;
a nowinki f dala a f blifka tam nadešžesch, a powjedancžka a
rjane šchtucžki, a tehorunja šhonišch, hdže móžesch něščto ja
hubjene pjenješ kupicž. Ša hubjene pjenješ masch něščto dobre
wěšez, hdyž šebi škasajch „Šserbske Rowiny“.

A hdyž škasajch „Šserbske Rowiny“ njesabudž škasajch tež
„Bomhaj Bóh“ hnydom šobu. A praj tež šužodej a pschecžej,
so to tač čžini. Wbo škasaj šebi „Bomhaj Bóh“, jeli to hišchze
nješny, pola duchowneho abo tam, hdžež je čzi to hewal pschi-
hódnē, šnadž hnydom w Šsmolerjež knihicžišchczērni. „Bomhaj
Bóh“ chze so dale próžowacž wo to, so by so dale a bóle našchemu
žyfnemu ludej pokasowal tón pucz, po kotrymž jenicžny hišchze
je wschēje šahuby wucžerjencž móžemy: tón pucz šchescžanskej
wěry. Š temu dyrbi škóždy, kiž Šnjelowu žyrkej a šwój lud
lubuje, pomhacž psches to, so našchim nabožnym šopjenškam
pomha do luda a mjes lud pschincž. Nimo teho hlada „Bomhaj
Bóh“ tež sa tym, so by so wschudžom, niz na pošledku w našch
krajnej žyrkwi štawalo, šchož je nam Šserbam špomozne. Šny-
dom po nowym lēczē chze tež mjes druhim rjane powjedancžko
je Ššlowašškeho pošćicžicž a to f wobrašami. Tuž niz hinač hačž
f „Bomhaj Bóh“ do noweho lěta!

„Bomhaj Bóh“ šapocznje hnydom f přenim čžihłom noweho
lěta, kotrež f šwojedzenjej šjewjenja wuńdže, f bēžnym wosje-
wjenjom rjaneho hnujazcho šlowašškeho powjedancžka a to
f wobrašami. „Wotročž“ rēla wono. Špišacželka je Šristina
Kohova. Šdyž pschisponnimy, so so džēla tuteje špišowacželki
f najmjeišcha do 10 rēczow pschelowžene, špóšnaja f teho čžesčženi
čžitarški a čžesčženi čžitarjo, so to njeje nicžo wschēdnē a njehódnē,
ale něščto wšebite. Šsnadž hišchze tón a tamny šerbški dom
so hižo tehodla našchemu šopjenku wotewri!

Šserbska předarška konferenca wotmēje, jeli so sa tybžen a
tež w Šserbskich Rowinach nicžo drugeho njewošjewi, šchwórtl
po šwojedzenju šjewjenja, 11. januara, dopořdnju 1/210 hody.
šwoju hodownu šhadžowanu.

Šlistowanje: Šnježim duchownym a wucžerjam, tač wschēm
pschecželam našcheho šopjenka f tutym tu naležnu proštwu: Šo-
štarajczē so pschecželnitwje a šwěrnje nětkole wo to, so so našchē
šerbške nabožne šopjenko šwěru dale čžita a wjazy čžitarjow do-
budže. Šnježa duchowni chžyli tež f šlětki sa to wustupicž. Je to
nušny škut šmutšneho mišionštwja!

Š. D. w M. Š. sa nowe lěto.

Š. M. w Š. sa šwojedžen šjewjenja.

Šamolšwity redaktor: šaracž W h r g a c ž w Ššowacžizach.

Čžičcz Šsmolerjež knihicžišchczērni a knihacni,
šap. družštwu f wobnyj. rukowanjom w Šudychinje.